

Satul maramureșean 1945-1989

II

Viața socială, economică, politică, culturală și religioasă

<https://biblioteca-digitala.ro>

Satul maramureșean 1945-1989

Viața socială, economică, politică, culturală și religioasă

STUDII ȘI DOCUMENTE

II

Volum coordonat și îngrijit de Dr. Mihai Dăncuș

-2007-

Acest volum de studii și documente este o continuare a celui realizat prin gratitudinea Guvernului SUA - Secțiunea Afaceri Publice, prin Ambasada SUA la București, tipărit de muzeul nostru în anul 2005

***Muzeul Maramureșului Sighetul Marmăției
Asociația Prietenii Muzeului Maramureșului***

Satul maramureșean 1945-1989

***Viața socială, economică, politică, culturală și
religioasă***

STUDII ȘI DOCUMENTE

II

Volum coordonat și îngrijit de Dr. Mihai Dăncuș

2007

Coperta I – Biserica de lemn din leud Șes, foto Mihai Dăncuș

Coperta IV – Soții Marinca din satul Sârbi pe prispa casei (datată 1785) înainte de a fi transferată în Muzeul satului maramureșean de la Sighetul Marmației, foto Mihai Dăncuș (1974)

Redactor responsabil: dr. Mihai Dăncuș

Redactori: Ioan Boroica, Gheorghe Todinca

Cercetarea de arhivă, pregătirea documentelor pentru tipar și corectura: Ioan Boroica, Gheorghe Todinca, Alin Pralea, Dănuța Boboșan

Culegerea computerizată a textelor: Dănuța Boboșan, Narcisa Maghiari, Ileana Boroica, Alin Pralea

Tipar : ASKA Grafika

ISBN 973-0-03925-9

Copyright 2007© Muzeul Maramureșului

Muzeul Maramureșului Sighetul Marmației

Piața Libertății, nr. 15

435500, Sighetul Marmației, jud. Maramureș, România

Tel/fax: 0262-311521

E-mail: europamuzeukmzero@zifer.ro

www.sintec.ro/muzeusighet

Responsabilitatea asupra conținutului textelor publicate revine exclusiv autorilor

Cuprins. Sommaire. Contents. Inhalt

Notă asupra ediției	7

I. STUDII ȘI ARTICOLE	11

<i>Ioan Boroica, Aspecte ale comunizării satului maramureșan în anul 1948. Acțiune politică și „reacțiune”(II)</i>	12
<i>Adriana Coroian, Propaganda ateistă în mediul rural maramureșean (1955 – 1960)</i>	29
<i>Mihai Dăncuș, Câteva documente inedite privind implicarea ieudenilor în contracararea includerii Maramureșului în teritoriul sovietic (1945)</i>	37
<i>Andrea Dobes, Încheierea colectivizării în raioanele Sighet și Vișeu (1962).....</i>	48
<i>Ioan Boroica, Din rezistența Bisericii greco-catolice din Maramureș în deceniul șapte și începutul deceniului opt al secolului XX.....</i>	59
<i>Gheorghe Todinca, Aspecte din viața satului maramureșean în paginile ziarului „Viața liberă” (1953-1964).....</i>	69
<i>Dănuța Boboșan, Alin Pralea, Situația cultelor neoprotestante: Adventist, Baptist și Penticostal în raioanele Sighet și Vișeu între anii 1952 – 1974.....</i>	77
<i>Mihai Dăncuș, Ieudul Maramureșului și valorile sale: „CASA MUZEU DUNCA PÂȚU”</i>	84

II. DOCUMENTE DE ARHIVĂ.....	89

Notă asupra ediției

Acest volum este continuarea celui apărut în anul 2005¹ care a fost rezultatul unor cercetări de arhivă, a presei locale și cercetări de istorie orală privind comunitățile rurale din Maramureșul istoric pe perioada anilor de după al doilea Război și până la Revoluția din Decembrie 1989 (1945-1989).

Studiile și documentele publicate privesc viața socială, politică, economică, culturală și religioasă din satele Maramureșului, reflectând o paletă foarte largă de probleme cu care s-au confruntat satele noastre.

După apariția primului volum în care am publicat un număr de 14 studii, 6 înregistrări de istorie orală și peste 350 de pagini de documente din arhive, ne-am dat seama de importanța acestora pentru cunoașterea acestui segment scurt din istoria națională, dar foarte dens, și astfel ne-am luat dreptul de a veni cu acest al doilea volum.

Publicăm aici 8 studii și peste 380 de pagini de documente din arhivele maramureșene.

Capitolul de *Studii* începe cu partea a doua a lucrării *Aspecte ale comunizării satului maramureșean în anul 1948. Acțiune politică și „reacțiune”* datorat muzeografului I. Boroica (prima parte fiind publicată în vol. I) și continuă cu lucrări semnate de Adriana Coroian, cu referire la propaganda ateistă, Mihai Dăncuș care publică câteva documente inedite privind implicarea ieudenilor în contracararea acțiunii samavolnice a lui Ivan Odoviciuc de încorporare a Maramureșului la Ucraina Sovietică, Andreea Dobeș care revine cu un studiu privind încheierea colectivizării. I. Boroica mai publică un studiu privind rezistența Bisericii greco-catolice, iar Gheorghe Todinca defrișează paginile ziarului *Viața Liberă* (1953-1964), punând în evidență aspecte din viața satelor și rolul propagandei comuniste prin presă. Dănuța Boboșan și Alin Pralea ne prezintă situația cultelor neoprotestante în perioada 1952-1974. Tot aici reluăm un articol din presa actuală privind „Casa Muzeu Dunca Pâțu” din leud care concentrează documente privind rezistența ieudenilor împotriva ocupantului sovietic și al comunizării. Ponderea cea mai mare a spațiului tipărit este consacrată publicării documentelor de arhivă care se constituie în mărturii zguduitoare despre epocă.

¹ *Satul Maramureșean 1945-1989-Viața socială, economică, politică, culturală și religioasă. Studii și documente. I.* Volum coordonat și îngrijit de Dr. Mihai Dăncuș, apărut sub egida Muzeul Maramureșului, Sighetu Marmăției, 2005, 575 p.

Transcrierea documentelor de arhivă s-a făcut păstrând limbajul de epocă, expresiile, formulările, în general stilul specific. Documentele publicate au fost redactate în majoritatea lor de către activiști de partid care aveau o pregătire modestă, unii fiind chiar proaspăt alfabetizați. Mulți dintre aceștia au aparținut minorităților (evrei, maghiari, ruteni) care nu stăpâneau bine limba română. De aceea s-au corectat greșelile de ortografie, în general dezacordurile, păstrând în general textele în integritatea lor și în forma de redactare specifică epocii. Publicarea documentelor s-a făcut în ordine cronologică.

Încheiem prin a reînnoi mulțumirile noastre Ambasadei SUA la București și prin aceasta Guvernului american care ne-a susținut în acest proiect.

Dr. Mihai Dăncuș

Sighetu Marmăției, 12 decembrie 2007

Note

This volume continues the one issued in 2005* which was the result of an archive research including the local printed press and oral historical research concerning the rural communities of historic Maramureș during the years that followed World War II until the Revolution of December 1989 (1945-1989).

The published studies and documents are concerned with the social, political, economic, cultural and religious life in the villages of Maramureș and they are all telling about the wide range of problems confronting the people of our villa gas.

After the first volume in which we published 14 studies, 6 recording of oral history and 350 pages of archive documents we only realized their importance of acknowledging this short segment of our national history, very dense as such, and so we took the liberty of coming up with this second volume. We hereby publish 8 studies and over 380 pages of documents from the Maramureș Archives. Our chapter of *Studies* begins with the second part of the work *Aspects of communization of the Maramureș villages in the year 1948*. Political action and "reaction" belonging to museographer I. Boroica (the first parities published in vol. I) and it continues with works signed by Adriana Coroian referring to atheist propaganda, Mihai Dăncuș who provides some unpublished documents concerning the involvement of villagers from Ieud against the savage action of Ivan Odoviciuc of incorporating Maramureș into the territory of the Soviet Ukraine, Andrea Dobeș who comes up again with a study concerning the finishing of collectivization. I. Boroica is also publishing a study on the resistance of the Greek-Catholic Church, and Gheorghe Todinca reviews the pages of the newspaper *Viața Liberă - Free Life* (1953-1964), dealing with life in the villages and the role of the communist propaganda by means of the printed press. Dănuța Boboșan and Alin Pralea present us the situation of neo-protestant confessions between the years 1952-1974. Here is also the place of an article from those days' press concerning the "Museum House of Dunca Pățu" from Ieud where documents are kept about the resistance of the Ieud villagers against the soviet occupation and against communization. The most

* The Maramureș Village 1945-1989 – Social, economic, political, cultural and religious life. Studies and documents I, A volume coordinated and looked after by Dr. Mihai Dăncuș. issued under the care of the Maramureș Museum, Sighetul Marmației 2005, p 575.

part of the printed material is dedicated to the publishing of the shocking archive documents in witness of that epoch.

Transcription of archive documents has been done rendering the language of that age, phrases, wordings in general specific style. The published documents were mostly written by party activists having a modest level of training, some of them being recently taught the alphabet, Many of them belonged to minority groups (Jews, Hungarians, Rutens) who were not in a proper command of the Romanian language, but there were also party staff members with higher education, well trained. Spelling mistakes and especially grammatical disagreements have been corrected, but generally the integrity of the texts has been preserved In their original form of wording and language of

In the end we would like to renew our thanks to the Embassy of the U.S.A. in Bucharest and therefore to the American Government who have sustained this project.

Dr. Mihai Dăncuș

Sighet 12th of December 2007

I.STUDII ȘI ARTICOLE

Aspecte ale comunizării satului maramureșan în anul 1948. Acțiune politică și „reacțiune”* (II)

Drd. Boroica Ioan, muzeograf
Muzeul Maramureșului

Organizate și controlate cu mai multă severitate decât însămânțările de primăvară, pentru executarea lor, țăranii erau obligați să îndeplinească termenele și sarcinile impuse de Comitetul Agricol comunal. Erau obligați să stea în contact cu șeful de vecinătate, cu responsabilul de sector din hotar, personaje de la care luau la cunoștință planul de cultură. Trebuiau să raporteze săptămânal șefului de vecinătate lucrările agricole executate și suprafețele însămânțate. Comitetele comunale trebuiau să verifice calitatea semințelor și modul lor de tratare la „centrele de condiționare” care funcționau „oficial” în fiecare comună.¹ Tot acest efort „planificat” a luat sfârșit în 20 noiembrie, odată cu înghețul. Se afirma că s-au făcut arături de toamnă pe suprafețe neobișnuit de mari pentru Maramureș, succesul acesta s-ar datora tocmai „planificării” (adică constrângerii). În noiembrie după datele arătate în rapoartele de activitate ale Secției Organizatorice suprafețele lucrate ar fi fost următoarele:

	<i>Planificat</i>	<i>Realizat</i>	<i>Realizat în procente</i>
Grâu	2.000 ha	.006 ha	100%
Secară	150 ha	631 ha	400%
Dezmiriștit	1.108 ha	1.349 ha	121%

Cum activiștii de partid au „observat” că există un excedent de suprafețe corespunzătoare pentru a fi însămânțate cu secară, au „intensificat la maxim” aceste însămânțări.²

Și această „bătălie” a făcut propriile victime: în urma unor „demascări” au fost trimiși în judecată 20 de chiaburi, dintre care 12 în stare de arest. S-au identificat „agenți ai reacțiunii” între notarii comunali - „unelte ale dușmanului de clasă”, care ar fi favorizat pe chiaburi. Notarul Pop Mihai este complicele chiaburului dr. Orosan din Bârsana care ar fi stăpânit o suprafață de 8 ha și 70 ari și a fost impus numai cu 50 ari. Notarul Chindriș din Rozavlea, un alt „agent al

* Prima parte a Studiul Aspecte ale comunizării satului maramureșan în anul 1948. Acțiune politică și „reacțiune” a fost publicată parțial în volumul „**Satul maramureșan 1945-1989. Studii și documente**” I. Publicăm în continuare partea finală a studiului.

¹ „În județul nostru bătălia însămânțărilor e în toi”, în GMM; nr. 46, 16 octombrie 1948, p. 3.

² DJMMAN, Fond Comitetul Județean Maramureș al PMR, dosar 43/ 1948, f. 65.

reacțiunii", l-ar fi impus pe țăranul Hodea Ioan cu numai 20 ari, pe când el ar fi posedat 5 ha și 47 ari de teren arabil, iar pe Timiș Ion tot cu 20 ari când el poseda de fapt 6 ha pământ arabil. În comunele leud, Dragomirești, și Săpânța unde dușmanul de clasă nu a fost „demascat” și „lovit” în mod „hotărât” întârzierile față de plan erau mari.¹

„Chiaburul” Stan Ioan din Săpânța a intrat conflict cu „comisia de oameni săraci” (completată cu autoritățile locale) care l-au învinuit că nu a declarat toată suprafața de teren arabil deținută. A refuzat și planul impus de această comisie și afirmând că „el nu poate nici cum să are, să-i dea pace lui că el s-a simțit mai bine înainte de a ajunge să fie condus de toți săracii din sat”. „Comisia” împreună cu Sindicatul Agricol au „luat măsuri” împotriva chiaburului, obligându-l să însămânțeze și bineînțeles trimițându-l în judecată pentru sabotarea însămânțărilor.²

Acest sindicat - nimic altceva decât o pârghie de control și supraveghere a „chiaburimii” - având prerogative juridice în acest sens pentru a-i spori eficiența, dar și din motive ideologice „a fost curățat de elementele care n-au ce căuta în sindicat” în luna septembrie. Organizație satelită a partidului comunist, înrola după epurare numai muncitori agricoli angajați cu anul, sezonieri sau zilieri. Epurarea în acest auxiliar al partidului comunist, a fost desăvârșită pentru a pregăti conferința de „alegeri” ținută pe 26 septembrie în Sala Festivă a Consiliului Sindical Județean sub supravegherea unui delegat al Confederației Generale a Muncii care trebuia să verifice și modul „curățirii” sindicatului de elementele necorespunzătoare.³

O altă organizație, înființată din aceleași rațiuni de propagandă dar și de introducere a modelului sovietic era ARLUSUL-ul. În toamna anului 1948 avea mai mult o existență formală, fiind „reactivată” în luna august prin înființarea unei filiale în Sighet și a patru subfiliale în județ. ARLUSUL-ul și a început existența în Maramureș din 18 iunie 1945, cu 120 membri și numărând 1948, 5.200 membri care de fapt erau existenți mai mult pe hârtie. Principala menire a organizației a fost organizarea manifestațiilor legate de aniversarea lui Stalin, a Armatei Roșii, a comemorării lui Lenin și a altor asemenea manifestări de tip sovietic. Sporadic, mai ținea conferințe la cercurile satești din comunele județului. O nouă „reactivare” a fost impusă în octombrie în vederea pregătirii

¹ „Încordându-se eforturile în muncă, bătălia însămânțărilor trebuie câștigată”, în GMM, nr.46, 16 octombrie 1948, p. 3.

² „Unelte chiaburilor sunt demascate cu hotărâre de țăranimea muncitoare”, în GMM, nr. 49, 13 octombrie 1948, p.3.

³ „Curățirea Sindicatului Salariaților Agricoli”, în GMM, nr. 40, 11 septembrie 1948, p.2 și „Alegerea noului comitet conducere a Sindicatului Agricol”, în GMM, nr. 43, 2 octombrie 1948, p.5.

Congresului General pe țară din 29-31 a lunii. În acest scop, la 3 octombrie s-a desfășurat primul congres al filialei ARLUS, la care ar fi participat 68 de delegați de la 68 de cercuri sătești, sub supravegherea unui delegat al Consiliului General de Conducere al ARLUS, Aurel Boeșteanu cu participarea tuturor organizațiilor „democratice”. S-a „ales” noul comitet de conducere al filialei județene având președinte pe inspectorul silvic Virgil Ițoiaie precum și delegații pentru Congresul General. Sarcinile trasate pentru viitorul apropiat rămâneau în continuarea întăririi organizatorice, îndeosebi în școli, iar la sate realizarea unei colaborări mai eficiente cu căminele culturale pentru a „antrena masele în lupta pentru pace alături de URSS.” Se cerea și intensificarea „activității culturale prin conferințe publice atât în cercurile de la sate cât și de la oraș.”¹ La îndeplinirea sarcinilor partidul comunist în realitate principalul organizator a dat generos o mână de ajutor, mai ales în organizarea zilei de 7 noiembrie și a Constituției staliniste, după care activitatea organizației a intrat din nou în umbră.²

Evenimentul major al toamnei anului 1948, care a afectat profund mentalul țărănimii Maramureșului, a fost desființarea Bisericii Greco-Catolice. Semnele politice ale intenției de suprimare, încep să fie evidente încă din 1946. Episcopul diecezei greco-catolice a Maramureșului, dr. Alexandru Rusu, ales mitropolit în martie 1946 cu majoritate de voturi, nu a fost confirmat de către Guvernul Petru Groza. Sunt luate gradual măsuri care urmăreau subordonarea Bisericii sistemului comunist, bisericii catolice fiindu-i rezervată o atenție deosebită. În 1947 se iau măsuri care ating activitatea bisericii greco-catolice, atât directe care vizau îndeosebi centrele puternic greco-catolice (acuzări de preoți pentru reacționarism, speculă, alungări din parohii) cât și indirecte precum cele indicate de decretul 137 a Ministerului Educației Naționale prin care se ridica dreptul episcopilor de a numi profesori la școlile confesionale. După vizita patriarhului Alexie al Moscovei atitudinea puterii față de biserica catolică se radicalizează. În primele luni ale anului 1948, declarațiile politice față de „atitudinea reacționară” a bisericii catolice se înmulțesc și în consecință ea trebuie înlăturată ca fiind singura piedică organizată în calea instaurării democrației populare. În ceea ce-i privește pe uniți, propaganda comunistă pregătea atmosfera care

¹ Gh. Condrat, „*Concluziuni pe marginea primului congres al filialei ARLUS. Realizările obținute în munca pentru adâncirea prieteniei româno sovietice*”, în GMM, nr. 44, 9 octombrie 1948, p. 3; DJMMAN, Fond Comitetul Județean Maramureș al PMR, dosar 43/ 1948, f. 37.

² Gh. Condrat, „*Cercurile ARLUS din Maramureș obțin noi succese în muncă. Lipsuri ce vor trebui lichidate printr'o mai bună organizare a activității*”, în GMM, nr. 49, 13 noiembrie 1948, p. 4 ; DJMMAN, Fond Comitetul Județean Maramureș al PMR, dosar 43/ 1948, f. 75.

va justifica actul desființării. Se afirma mereu prin mijloacele de propagandă că uniții s-ar încadra bucuroși în noul regim dacă n-ar fi episcopii și o parte din cler vânduți imperialismului papal. Se intenționa prezentarea alipirii bisericii greco-catolice ca o mare mișcare populară. Se miza și pe complicitatea unei părți din ierarhia și clerul ortodox pentru a lichida biserica greco-catolică. Față de această ofensivă Biserica greco-catolică, lipsită acum de orice mijloc de informare, răspundea printr-o intensificare a activității religioase, prin informarea credincioșilor prin viu grai despre evenimentele pe care le pregăteau puterea comunistă. În vara anului 1948 măsurile de desființare a Bisericii Greco-Catolice intră în linie dreaptă: denunțarea unilaterală a Concordatului cu Vaticanul din 18 iulie pregătită printr-o lungă campanie de presă prin care se întrerupea orice legătură cu Scaunul Apostolic, apoi Legea pentru reforma învățământului anula orice formă de învățământ confesional ale ambelor culte catolice consacrând un învățământ ateu pe baze marxist - leniniste. Ca un corolar al acestei ultime legi, decretul 176 din 3 august, stipula că toate bunurile mobile și imobile care au servit învățământului confesional devin proprietatea statului precum și dizolvarea tuturor asociațiilor cu sau fără scop lucrativ a căror scop a fost organizarea și funcționarea școlilor particulare din învățământ. Legea pentru regimul general al cultelor din 4 august preciza că bisericii i se acorda doar dreptul de a avea școli de pregătire a personalului de cult, sub controlul statului, candidații urmând să fie recrutați dintre absolvenții școlilor de stat. Însă acest decret - lege se aducea una din cele mai grave atingeri ale libertății religioase ale bisericii catolice și nu numai, deși în preambulul legii era garantă libertatea de a se organiza potrivit doctrinei, canoanelor și rânduielilor proprii. Iar legăturile cu orice persoană, instituție sau culte din afara graniței se va putea face numai cu aprobarea Ministerului Cultelor numai pe calea Ministerului Afacerilor Externe și nici un cult din afară nu poate să exercite vreo jurisdicție asupra credincioșilor statului român. Se stabilea numărul de credincioși arondați unei dieceze să fie de 750.000 și într-un ultim articol dispoziții referitoare la transmutarea bunurilor bisericești în cazul trecerilor de credincioși de la un grup la altul - măsură care anunța apropiata „revenire la ortodoxie”.

Aceste prevederi legislative sunt urmate de măsuri concrete de desființare: în 3 septembrie printr-un decret este demis episcopul unit Ioan Suci - administratorul apostolic al Arhidiecezei de Alba Iulia și Făgăraș, în 18 septembrie este oficial demis episcopul Alexandru Rusu alături de alți doi episcopi uniți: Valeriu Traian Frențiu de la Oradea, Ioan Bălan al Lugojului. Sunt lăsați în funcție episcopii Iuliu Hossu de Cluj - Gherla și Vasile Aftenie, arhiereu vicar al Arhidiecei

de Alba Iulia și Făgăraș pentru Vechiul Regat cu reședința la București.¹

În acest context s-au desfășurat și operațiunile de lichidare a bisericii greco-catolice din Maramureș. Informațiile oferite de rapoartele șefilor și activiștilor secțiilor organizatorice și cea de propagandă și agitație sunt foarte laconice, minimalizând și evitând să detalieze evenimentele, probabil pentru faptul că relatarea lor nu era pe placul șefilor ierarhici deși ei erau principalii regizori ai evenimentelor. În august, conform rapoartelor, activiștii par să-și fi limitat activitatea pentru contracararea „svonurilor” lansate de „preoții reacționari” pe seama ajutorului catolic sosit din America (fără a preciza în ce consta acest ajutor). Ilustrând speranța unei intervenții armate miraculoase din partea americanilor care să elibereze naționalitățile din spațiul Maramureșului de comunism, „popa din Remeți (ucrainean n.n.) a lansat un svon că prin pădurile din apropiere se află partizani americani”.² Folosind un limbaj semidict, autorul raportului Secțiunii de Propagandă și Agitație, descoperind noi metode de manifestare ale reacțiunii precum: „înglobarea în jurul bisericii” (cea greco-catolică n.n.), apoi „pelerinajele la mănăstiri” ca „prin episcop să-i dea curaj” acesteia, exprimă de fapt intensificarea activității pastorale și a celei religioase în preajma primejdiei desființării bisericii. Episcopul Alexandru Rusu în una din ultimele vizite pastorale „a pledat împotriva ruperii concordatului cu Vaticanul”. În plus, organele Siguranței, au descoperit o organizație „subversivă legionară”, condusă de un „fost profesor suplinitor” a cărei membri au fost recrutați dintre elevii Liceului „Dragoș Vodă (aflați în august în vacanță!) de la clasa a V-a până într-a VIII-a. Această organizație „fanatică, religioasă” care „se sprijinea pe o disciplină oarbă de fier” n-a trecut încă la „agitație”.³

Pelerinajele făcute în localitățile de pe cursul superior al Izei preocupau în mod deosebit pe activiștii de partid aflați pe șantierul Salva-Vișeu. Aici erau aduși peste 10.000 de oameni care, pe lângă un regim de muncă periculos și inuman, cu dezertări și accidente mortale numeroase, erau supuși și unei intense îndoctrinări de către activiștii partidului comunist. În septembrie „dușmanul de clasă” de pe

¹ Tăutu Aloisie, Cârnațiu Pamfil, Copros Carol, Popan Flaviu, Bârlea Octavian, Mircea Alexandru, *Biserica Română Unită. Două sute cinzeci de ani de istorie*, Madrid, 1952. pp.227-305, Pr. dr. Ioan M. Bota, *Istoria bisericii universale și a Bisericii românești de la origini până în zilele noastre*, Casa de Editură Viața Creștină, Cluj Napoca, 1994, pp. 322-323, 328; Dinu. Giurăscu, Horia C. Matei, Nicolae C. Nicolaescu, Marcel D. Popa, Gheorghe Rădulescu, Alexandru Stănculescu, *Istoria României în date*, Editura enciclopedică, București, 2003, pp 508-511.

² DJMMAN, Fond Comitetul Județean Maramureș al PMR, dosar 43/1948, f. 34.

³ DJMMAN, Fond Comitetul Județean Maramureș al PMR, dosar 51/1948, f. 72.

șantier se, manifesta prin „bagatelizarea muncii voluntare, propagandă religioasă, neglijarea utilajului de producție, delapidări și ironizarea marilor luptători ai clasei muncitoare”. Îndrumătorii de partid nu-și limitează activitatea numai pe șantier ci fac și numeroase descinderi în localitățile din jurul șantierului sau chiar mai îndepărtate pentru a „lămuri” populația despre necesitatea muncii voluntare, făcând totodată și propagandă de contracarare a activității religioase mult mai intensă în prima jumătate a lunii septembrie.¹

„Graiul Maramureșului” descrie într-un limbaj voit reținut „revenirea la Ortodoxie” a Bisericii Greco-Catolice, a „actului istoric” care s-a desfășurat în sala de sport a Liceului Barițiu din Cluj unde cei „38 de protopopi și preoți, delegați ai Clerului Greco-Catolic din Ardeal și Banat s-au adunat în ziua de 1 octombrie [...] la Cluj, să răspundă la apelul I.P.S.S. Patriarhul Iustinian și al P.S.S. Mitropolitului Nicolae al Ardealului pentru revenirea Bisericii Greco-Catolice în sânul Bisericii Ortodoxe”. Acolo „s-a hotărât în unanimitate reintegrarea Bisericii Greco-Catolice din Ardeal și Banat în sânul Bisericii Ortodoxe”. Sunt trecute în revistă evenimentele „revenirii”: apelul către cler și credincioși lansat de „adunarea delegaților”, deplasarea lor la București și primirea de către Iustinian Marina, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, ședința solemnă care a „consfințit reintegrarea Bisericii Greco-Catolice la Biserica Ortodoxă Română” cu expunerea motivelor actului unirii de la 1698 „ca fiind impus de habsburgici de a separa pe românii din Ardeal cu cei din Țara Românească”. La finalul ședinței Patriarhul a sfătuit membrii Bisericii Ortodoxe Române „să primească cu bucurie revenirea fraților români la credința veche strămoșească, ca ziua de 21 Octombrie 1948 să fie considerată o zi de mare sărbătoare, zi când fiul rătăcit, după 250 de ani s-a reîntors la casa părintească”.²

„Ziua unificării” a fost pregătită în forță: județeană de partid a trimis 150 de îndrumători în toate comunele din județ care „pe lângă sarcinile de partid au sprijinit munca și munca de lămurire a populației, cu ocazia la reîntoarcerea la religia ortodoxă”.³ Secretarul secției organizatorice, Ivanici Toma, transmitea cu salutări tovarășești un raport Direcției Organizatorice a Partidului Muncitoresc Român, semnalând că rezistența întâmpinată la scoaterea însemnelor religioase, icoane și cruci, precum și interzicerea rugăciunilor din școli este dublată de un alt eveniment - „unificarea” pe care „o agită chiaburii și preoții dușmani regimului, preoți care nu văd încă destul

¹ DJMMAN, Fond Comitetul Județean Maramureș al PMR, dosar 51/1948, 91 și 93 și dosar 78/1949, f.1-5

² „După 250 de ani de ruptură Biserica Greco - Catolică a revenit la Ortodoxie”, în GMM, nr., 44, 9 octombrie 1948, p. 1.

³ DJMMAN, Fond Comitetul Județean Maramureș al PMR, dosar 43/1948, f. 49.

de bine unificarea celor două biserici". Și referindu-se la înlăturarea icoanelor, crucilor și interzicerea rugăciunilor constată un paradox, că „în jud. Maramureș această problemă nu este accentuată, dar totuși este o problemă” despre care a avut cunoștință, dar nu a arătat-o C.C.¹ Iată cum sunt rezumate în paragrafele de debut ale raportul de activitate al secției de propagandă și agitație pe luna octombrie măsurile polițienești-administrative luate pentru realizarea „unificării”: „Dintre problemele cele mai frământate de populația județului nostru a fost alipirea bisericii greco-catolice la cea ortodoxă, însă în urma măsurilor luate, lucrându-se cu intelectualii atașați regimului, fără ca să fie membri de partid sau necunoscuți ca atare. Alipirea s-a făcut fără fricțiuni, greuți având în două comune: leud și Hoteni, unde preoților le-a reușit să antreneze populația împotriva alipirii. Am avut cazuri cum este la Vișeu de Mijloc unde populația comunei s-a desolidarizat de către preot și au iscălit trecerea la ortodoxie. Rezultatul primei duminici a fost de 80%”.² Mai încolo continuă: „Reacțiunea a muncit mult în legătură cu problema unificării bisericilor, mai ales preoții romano - catolici, care au lansat diferite svonuri în legătură cu desființarea bisericii romano - catolice. La noi în județ s-au găsit circulare date de episcopul Hosszu în care se îndemna credincioșii să revie la biserica greco-catolică. S-au luat măsuri de securitate.”³

Practic după 21 octombrie Biserica Greco-Catolică era considerată desființată. Premergător acestei desființări, între 4 și 20 octombrie în întreaga mitropolie greco-catolică autoritățile au declanșat o intensă campanie de strângere de semnături, în majoritatea cazurilor obținute sub presiune, înșelăciune șantaj sau ignoranță instituind la nivel de județ, plăși și comune comitete de acțiune pentru revenirea la ortodoxie, pentru ca la 21 octombrie când se împlineau 250 de ani e la Unirea cu Roma, ca să se serbeze la Alba Iulia în prezența Patriarhului și a Sfântului Sinod al Bisericii ortodoxe tocmai anularea acestei uniri ceea ce s-a și realizat. Deși considerată lichidată, totuși biserica greco-catolică continuă să reziste fățiș în luna noiembrie: „problema cea mai agitată a rămas și pe mai departe biserica”, „adică unificarea”. Comunele cu rezistența cea mai înverșunată au rămas pe mai departe leudul, Vălenii și Moiseiul. La leud „s-au găsit lipite pe pereți afișe scrise cu mâna «Trăiască Papa» și altele de acest soi”. În consecință, împotriva preoților din leud și

¹ Idem, f.51.

² DJMMAN, Fond Comitetul Județean Maramureș al PMR, dosar 51/1948, f.99.

³ Idem, f.100.

Văleni precum și a călugărilor de la Moisei s-au luat „măsuri de securitate”.¹

În decembrie dimpotrivă, activitatea religioasă pare să se fi intensificat chiar dacă Biserica greco-catolică era oficial desființată: „Reacțiunea s-a concentrat puternic în jurul problemei religioase. Manifeste scrise cu mâna, în care se vorbește despre papa, au apărut în diferite comune de pe valea Izei, preoții care n-au trecut la ortodoxie duc o muncă subterană, țin slujbe religioase în casele oamenilor în rit catolic. Centru acestei activități este comuna Ieud și s-a extins în toată plasa Iza. Vor trebui luate măsuri de securitate pentru a nu permite extinderea muncii acestor instrumente ale Vaticanului”.² Considerăm că modul cum au fost rezumate evenimentele „unificării” de către șefii de secțiilor organizatorică și propagandă și agitație sugerează, cel puțin în parte, dramatismul desființării unei biserici cu un rol cel puțin meritoriu în istoria și spiritualitatea Maramureșului, legată intim de sufletul țărânului maramureșean.

În prima duminică a lunii octombrie se consuma la Sighet încă un act al „bătăliei culturale”- „alegerile” pentru Sfatul Județean al Căminelor Culturale. Fundațiile regale, odată „zdrobite” după proclamarea republicii, nu mai exista nici un obstacol împotriva campaniei de înființare a căminelor culturale în fiecare sat - așezăminte culturale a căror organizare și activitate sunt preluate după modelul sovietic. Urmărită cu asiduitate, încă din luna februarie așa cum fost menționat mai sus, campania de înființare s-a materializat în 60 de astfel de așezăminte. Și pentru că imaginea muncitorească a partidului se voia întregită cu încă o acțiune, și cum în fosta comisie interimară elementul muncitoresc nu era suficient „reprezentat” și incapabil să îndrume și să coordoneze „forțele culturale” care s-au „creat și s-au dezvoltat în județ”, alegerile pentru o structură nouă de conducere - sfatul popular - sunt prezentate ca o necesitate. Mai ales că noua „mișcare culturală” decurgea în „condițiile ascuțirii luptei de clasă pentru îngrădirea exploatarei” și anticipând apocaliptic: „mulți vor cădea în această bătălie”.³

Conform uzanțelor, la ședința din 3 octombrie desfășurată în sala festivă a Prefecturii, pe lângă delegații căminelor culturale - câte doi de la fiecare cămin cultural din județ - au fost prezenți șefii autorităților locale și reprezentanți ai „organizațiilor democratice” și un delegat al Ministerului Artelor și Informațiilor, V. Moldovanu. S-au

¹DJMMAN, Fond Comitetul Județean Maramureș al PMR, dosar 43/1948, f.71 și 93 și dosar 51/1948, f. 115

²DJMMAN, Fond Comitetul Județean Maramureș al PMR, dosar 51/1948, f. 122.

³„În preajma alegerii Sfatului Județean al Căminelor culturale”, în GMM, nr. 43, 2 octombrie 1948, p. 2.

prezentat obișnuitele rapoarte cu realizări și lipsuri făcându-se în acestea și un inventar al noilor tipuri de acțiuni culturale aflate la îndemâna noilor unități culturale. Sunt inventariate peste 400 de „șezători culturale însoțite de conferințe la care au participat cu entuziasm și bucurie zeci de mii de săteni”, lectura colectivă la bibliotecile de la căminele culturale unde au fost centralizate toate bibliotecile existente în comune, ba chiar Ministerul Artelor și Informațiilor a donat cărți „valoroase din toate domeniile” căminelor din Rozavlea, Vișeu de Jos, Vad și Hârnicești (desigur cu cărți de propagandă comunistă) – la unele cămine s-a introdus cititul ziarelor în colectiv cu participarea la discuții a sătenilor.

Dar unele cămine „și-au neglijat rolul lor de factori esențiali în culturalizarea maselor”, enumerate fiind căminele din Ferești, Șieu, Petrova, Dragomirești; Borșa și Nănești unde s-a constatat o „condamnabilă delăsare” din partea conducerii căminelor. S-au propus chiar inovații în culturalizarea satelor, „propuneri sănătoase”, prin organizarea „cititului colectiv la șezătorile ce se obișnuiesc seara la sate”, pe lângă activități și acțiuni mai realiste: culegere de folclor, înzestrarea căminelor cu aparate de radio, achiziționarea de spații potrivite menirii căminelor culturale din clădirile existente în comune. Nelipsitele angajamente ale delegaților și-au fixat scopul spre organizarea de șezători în mod regulat, difuzarea cărții și „popularizarea” cititului și sprijinirea campaniei de alfabetizare. Pentru conducerea destinului căminelor culturale din județ au fost „aleși în unanimitate”: Nicolae Vancea președinte, Codrea Gheorghe din Berbești și Tăutu Ioana din Budești – vicepreședinți, Ioan Pop – director, Ioan Petreș – responsabil organizatoric, Năstase Marin – responsabil cultural precum și cenzori și membri ordinari. Pentru asigurarea controlului politic au fost desemnați și „membri de drept din rândul organizațiilor democratice și autorităților județene”. Prin moțiunea de final „delegații și-au luat angajamentul să continue cu eforturi sporite bătălia pentru lichidarea înapoierii culturale a țării.”¹

După aceea s-a declanșat caruselul grotesc „al bătăliei întrecerilor” între căminele culturale pentru aniversarea revoluției bolșevice de la 7 noiembrie cu cele mai bune coruri, recitări, dansuri populare și culegeri de folclor.² Astfel că trebuiau pregătite „mari șezători culturale” cu materiale preluate din broșura „Îndrumătorul cultural” nr. 11, localurile împodobite festiv în săli spațioase cu

¹ „Alegerea Sfatului Județean al căminelor culturale. În Maramureș n'a rămas niciun sat fără cămin cultural”, în GMM, nr. 44, 9 octombrie 1948, p.2.

² „A început bătălia întrecerilor între căminele culturale”, în GMM, nr. 44, 9 octombrie 1948, p.2.

pregătiri făcute din timp și planificat.¹ Pe 17 și respectiv 24 octombrie directorii căminelor culturale sunt convocați la Sighet, mai întâi în ziua de 17 cei din plășile Sighet și Șugătag și peste o săptămână cei din plășile Iza și Dragomirești. Sarcinile principale – prioritar pregătirea zilei de 7 noiembrie – și abia apoi întocmirea planurilor de muncă, coordonarea întregii „munci culturale” din comună în cadrul căminului, organizarea de șezători în fiecare duminică, organizarea cititului colectiv de cărți și ziare, numirea câte unui bibliotecar „activ” pe lângă fiecare cămin, identificarea și „îndrumarea” talentelor „din sânul muncitorimii și al țărănimii muncitoare”, culegere de folclor și trimitere pentru „Îndrumătorul cultural”, căutarea de corespondenți amatori, procurarea de aparate de radio. S-a constatat „stadiul înapoiat” în care se aflau căminele culturale din Borșa, Petrova, Moisei din plasa Vișeu, precum și cele din Ieud, Cuhea, Poienile Glodului, Botiza din plasa Iza deși au fost printre primele înființate.² Șase cămine s-au „întrecut” în ziua de 7 noiembrie în sala cinematografului muncitoresc care au prezentat programe al căror conținut nu necesită alte comentarii: imnul RPR, imnul sovietic, recitări închinete revoluției bolșevice, cântece (corale – cu unele „lipsuri” în tehnica interpretării) populare rusești, române și maghiare, dansuri românești, maghiare și rusești.³

Tehnica de „culturalizare” găsită cea mai eficace în acel moment a fost cititul colectiv. Cărțile și ziarele lecturate de un știutor de carte trebuiau comentate în cadrul lecturilor colective și trebuiau trase învățături „prețioase”. Ședințele de lectură de la căminul din Sârbi sunt urmate de conferințe unde se prelucrau probleme politice, economice și culturale specifice momentului. Tot aici funcționa și o bibliotecă cu broșurile Ministerului Artelor și Informațiilor, aduse fiind și cărțile primăriei și școlii primare. Chiar și căminul din Bârsana, unul din cele mai „slabe” din județ a „făcut pași înainte” reușind să ridice numărul cititorilor la 75. La fel și căminul din Borșa a început să depună „sfortări” pentru „lichidarea” lipsurilor cu sprijinul organizației PMR, al organizațiilor de masă, administrației locale s-a amenajat un

¹ „Concluziuni pe marginea conferinței cu directorii căminelor culturale”, în GMM, nr. 46, 23 octombrie 1948, p.4.

² Gh.[georghe] B.[ledea], „Concluziuni pe marginea conferinței cu directorii căminelor culturale din plășile Sighet și Șugătag. Sarcini pe viitor în lupta pentru culturalizarea satelor. Angajamente în cinstea zilei de 7 noiembrie”, în GMM, nr. 46, 23 octombrie 1948, pp. 2 și 4 și I. B[erciu], „Rezultatele și lipsurile mișcării culturale în plășile Vișeu și Iza. Note pe marginea conferinței cu directorii căminelor culturale”, în GMM, nr. 47, 30 octombrie 1948, p.2.

³ I. Berciu, „În orașul Sighet, în centrele de plasă, în toate satele Maramureșului oamenii muncii au participat cu însuflețire la Marile manifestații în cinstea aniversării celei de a 31-a aniversări a Marelui Revoluții Socialiste din Octombrie. Mari festivaluri culturale organizate în oraș și la sate închinete prieteniei româno – sovietice”, în GMM, nr.49, 13 noiembrie 1948, p.2.

local propriu cu utilitățile necesare; programele prezentate se înscriu în cerințele formulate în ultimele conferințe cu directorii de cămin.¹ Lumea satului n-a avut receptivitatea dorită de activiștii de partid față de această „culturalizare” de tip sovietic. În ziua de 7 noiembrie preotul din comuna Văleni a invitat pe sătenii care se îndreptau spre căminul cultural să meargă la biserică „unde el a făcut slujba în ritul greco – catolic”.²

Precum s-a mai menționat, în atribuțiile nou înființatelor cămine culturale, mai exact a directorilor acestora intra și „sprijinirea” campaniei de alfabetizare. Sub supravegherea și cu implicarea activiștilor partidului comunist s-au format la căminele culturale echipe de îndrumători, care „au cercetat casă cu casă”, pentru lămurirea populației să se înscrie la aceste cursuri. În localități precum Vișeu de Jos, s-a desfășurat o activitate „planificată”, formându-se echipe de îndrumători, instruiți în prealabil asupra misiunii ce trebuie să o îndeplinească, au fost împărțiți pe sectoare apoi au „procedat” la lămurirea sătenilor ca să se înscrie la aceste cursuri.³ De fapt aceste cursuri, pozitive ca inițiativă, trebuiau să fie mai întâi un sprijin imediat membrilor de partid „din întreprinderi și de pe ogoare”, majoritatea din aceștia fiind neștiutori de carte. În scopul de a „combate și antrena” cetățenii pentru a învăța carte, în luna noiembrie la nivelul județului o campanie la care au fost „plasați” îndrumători în 50 de comune. Sarcina lor era să înscrie cât mai mulți participanți la cursurile de alfabetizare, sarcină la care a fost „antrenat” și corpul didactic. La modul concret, în fiecare comună ar fi plecat un profesor, un îndrumător de la organizațiile de masă și un membru de partid. Pentru mai multă eficiență comunele au fost împărțite pe sectoare și ca rezultat s-ar fi înscris vreo „4.500 – 5.000 cetățeni și cetățene”. Numai că frecvența la aceste cursuri este greu încercată tocmai de nevoi elementare, acute în prag de iarnă: opincile și petrolul lampant- „cursanții” găsind aici o cale de a-și exprima nemulțumirile.⁴

„Bătăliei” alfabetizării i se dă startul în 1 noiembrie, pentru care ar fi fost folosiți 304 învățători și 1.124 instructori voluntari „recrutați” din membrii organizațiilor de masă și ai căminelor culturale.

¹ Ștefan Ardelean (corespondent voluntar), „Cititul colectiv la căminul cultural Sârbi”, în GMM, nr. 46, 23 octombrie 1948, 2; T. Turda Săpântanu, „Interesul pentru carte cuprinde satele. Rezultatele cititului colectiv la căminele culturale”, în GMM, nr. 50, 20 noiembrie 1948, p.2 și Al. Rădulescu, (corespondent), „Căminul cultural Borșa își îmbunătățește munca”, în GMM, nr. 54, 18 decembrie 1948, p.4.

² DJMMAN, Fond Comitetul Județean Maramureș al PMR, dosar 43/1948, f.56.

³ Vasile Carp (corespondent), „Căminele culturale contribuie activ la lichidarea analfabetismului. Acțiunea căminului cultural Vișeu de Sus”, în GMM, nr. 50, 20 noiembrie 1948, p.2.

⁴ DJMMAN, Fond Comitetul Județean Maramureș al PMR, dosar 43/1948, f.72.

În anul 1948, „lichidării înapoierii culturale” i s-a dat o mai mare amploare, ținând cont că era și prevăzută juridic în Legea pentru reforma învățământului. Astfel că în toamna acestui an ar fi fost organizate 142 de centre de alfabetizare care funcționau în școli și 915 de astfel de centre care funcționau în case particulare. Acestea erau supuse unui control din partea unor comitete de coordonare locale care trebuiau să urmărească modul cum se desfășoară campania de alfabetizare. Astfel de centre ar fi fost „cercetate seară de seară” de 6.650 neștiutori de carte. Cifrele par oricum exagerate pentru că în unele comune precum Moisei, Petrova, Ruscova, Săpânța, Valea Porcului, Șieu, Virișmort, Rona de Sus, Huta și Teceul Mic (majoritatea cu populație numeroasă), rezultatele sunt mediocre întrucât „nu s-a dus o muncă de lămurire sănătoasă” asupra foloaselor științei de carte în satele respective. În plasa Iza la Glod erau 34 de astfel de elevi, Slătioara - 48, Strâmtura - 26, Poienile Izei - 17, Botiza - 23 de elevi.¹

În afară de opinci și petrolul lampant alfabetizarea pare să fi avut și alți adversari precum „uneltirilor reacțiunii, ale chiaburilor care încearcă să bagatelizeze în rândurile maselor importanța științei de carte”, lipsa controlului permanent al Inspectoratului Școlar, sprijin insuficient din partea organelor administrative, dezinteresul unor învățători față de această acțiune.² Măsură bună în esența sa, alfabetizarea nu s-a bucurat, după cum se observă, de prea multă popularitate tocmai pentru faptul că a fost excesiv folosită ca instrument de propagandă comunistă în dauna scopului său educativ.

Nici învățământul primar, acum integral de stat, nu pare să se fi îmbunătățit după reforma din august. Lipsa opincilor, manualelor și rechizitelor rămâne o problemă acută. Frecvența școlară redusă, a rămas ca mai întotdeauna o problemă în lumea satului maramureșean. Apoi lipsa de cadre calificate după procesul de epurare din învățământ întâmplată înainte de începerea anului școlar, și mai ales după înființarea de noi posturi de învățători în unele cătune a dus la creșterea necesarului de cadre didactice, deficitul fiind evaluat la 180 de învățători, chiar dacă inspectoratul școlar a apelat la angajarea de suplinitori.³ La Sighet s-au înființat și primele

¹ DJMMAN, Fond Comitetul Județean Maramureș al PMR, dosar 45/1948, f. 40.

² „Deschiderea campaniei de alfabetizare”, în GMM, nr.48, 6 noiembrie 1948, p.4 ; I. Petreș, „La luptă pentru înlăturarea neștiinței de carte. Învățătorii din Maramureș, toți intelectualii satelor vor trebui să participe activ la campania de alfabetizare”, în GMM, nr. 50, 20 noiembrie 1948, p.5; Ion Pop (Inspector Pedagogic), „Bătălia alfabetizării satelor trebuie intensificată.”, în GMM, nr. 54, 18 decembrie 1948, p. 4.

³ „S-au creat noi posturi de învățători în Maramureș”, în GMM, nr.49, 13 noiembrie 1948, p.3 și I. Petreș, „La luptă pentru înlăturarea neștiinței de carte. Învățătorii din Maramureș, toți intelectualii satelor vor trebui să participe activ la campania de alfabetizare”, în GMM, nr. 50, 20 noiembrie 1948, p.5

școli de ucenici cu secții română și maghiară (înscriserile se vor face prin UTM începând din 6 decembrie) precum și o școală a I.P.E.I.L., cu o durată de trei ani, care va pregăti muncitori pentru industria forestieră din localitate și care a și primit deja primii 60 de elevi, recrutați în bună parte de la țară mai ales că școlarizarea era gratuită deși condițiile de cazare erau încă necorespunzătoare.¹

Etatizarea continua și în decembrie, în urma unui decret al Marii Adunări Naționale referitor la naționalizarea întreprinderilor grafice au fost naționalizate în Maramureș tipografiile Gheorghe Cziple din Sighet, Fruchter Mendel din Vișeu de Sus, A. Kaufman din Sighet și Rosenthal tot din Sighet trecând în administrația Centralei Industrii Grafice. Noua conducere a și luat măsura concentrării într-un singur spațiu a tuturor tipografiilor din Sighet. Cu această măsură controlul cuvântului tipărit în Maramureș devine complet.²

Tot în această perioadă ca urmare a unor măsuri ale Ministerului Sănătății s-a desfășurat în Maramureș o campanie antiepidemică pentru localizarea vechilor focare de tifos exantematic, descoperindu-se două astfel de cazuri la Vișeu de Mijloc și un caz de febră tifoidă la Bocicoiul Mare. S-au luat măsuri, dar numai ceea ce privește izolarea focarelor și acțiuni de deparazitare. Este relevantă și situația îngrijorătoare a mortalității infantile dar și primele măsuri de asistență maternală. Cum nici o campanie nu putea fi lipsită de substratul ei politic, și în această campanie a fost implicat UFDR-ul local.³ Cert este că la sfârșitul lunii noiembrie o epidemie de scarlatină a determinat închiderea școlii de „analfabeți” dela Câmpulung la Tisa.⁴

S-au luat măsuri, în prag de iarnă care ar fi trebuit să amelioreze întrucâtva situația economică a gospodăriilor maramureșene, fiind adresate după criteriile comuniste populației sărace a județului, îndeosebi privind aprovizionarea cu lemn de foc provenind mai ales din produsele secundare rezultate în urma prelucrării lemnului, iar la sate și prin darea în exploatare a unor parchete în acest scop.⁵ Nu avem date exhaustive care să confirme

¹ „Deschiderea unei școli de ucenici la Sighet” în GMM, nr. 52, 4 decembrie 1948, p.5 și „Prin grija statului popular la școala I.P.E.I.L. din Sighet fii de muncitori și țărani muncitori se specializează în industria lemnului. Conducerea I.P.E.I.L. va trebui să grăbească lucrările de instalare a școlii într-un local corespunzător”, în GMM, nr., 53, 11 decembrie 1948, pp. 1-2.

² „Tipografiile din Sighet au fost naționalizate”, în GMM, nr. 52, 4 decembrie 1948, p. 5

³ „Pentru apărarea sănătății poporului muncitor în județul nostru se desfășoară o intensă campanie sanitară. Epidemiile au fost eliminate, luându-se măsuri pentru eliminarea focarelor”, în GMM, nr.54, 18 decembrie 1948, p.3.

⁴ DJMMAN, Fond Comitetul Județean Maramureș al PMR, dosar 45/1948, f.44

⁵ „În urma măsurilor luate de Ministerul Silviculturii țărănimea muncitoare din Maramureș va prim material lemnos la prețuri ieftine. Populației sărace i se vor atribui

dacă această măsură a fost într-adevăr aplicată întocmai, sau și aceasta a fost o altă măsură care să inducă noi tensiuni sociale în satul maramureșean.¹ După cum nu avem nici certitudinea că porumbul repartizat Maramureșului, 200 de vagoane, a fost distribuit câte 300 kg de familie așa cum s-a promis.² Activiștii de partid au controlat întocmirea listelor pentru repartizarea porumbului, recomandând imperios ca acesta să fie repartizat săracilor alcătuind ei înșiși comisiile care să decidă cine sunt îndreptățiți să primească porumb.³

Administrația Financiară a județului Maramureș, la începutul lunii decembrie își somează contribuabilii să-și achite impozitele restante a căror exigibilitate a expirat la 15 noiembrie (75% din impozitul agricol, clădiri, comerț, industrie și profesional). Contribuabilii cu restante sunt „invitați să se prezinte la ghișeele percepțiilor din județ, percepțiile de agenție sau la agenții de încasare contra unei chitanțe oficiale.”⁴ Această somare imperioasă pare să fi survenit în urma unei ședințe în care administratorul Administrației Financiare a județului Maramureș a fost aspru criticat față de „mentalitățile” agenților fiscali și percepțorilor din județ care toți sunt bețivi. De fapt este evidentă intenția de epurare și a acestei instituții, propunându-se înlocuirea sa cu un alt administrator, energic și evident membru de partid care să pună lucrurile la punct. Și încasarea impozitelor trebui să respecte criteriile de clasă iar abuzurile agenților fiscali nu mai trebuie îngăduite față de săraci și mijlocași. Se constată chiar că majoritatea impozitului este încasat de la țărănimea săracă și mijlocie, având impuneri mari ca și la cei bogați „deoarece cel sărac nu are de unde să plătească șperțul ca și cel bogat” și astfel impozitul este încasat de la cei săraci și mijlocași. Felul acesta de încasare a impozitelor face „greutăți în muncile noastre politice pe care le ducem în întreg județul”. Astfel că percepătorul Tăutu de la Bârsana „care în mod abuziv impunea pe țărani ca să plătească, spunând că Vasile Luca a pus să se taie în

lemn în mod gratuit pe bază de tabele întocmite de primării”, în GMM, nr.54, 18 decembrie 1948, p.5

¹ Și această măsură are de fapt un caracter politic pentru s-a intervenit în respectarea prețurilor stabilite pentru livrarea lemnului dar posesorii de atelaje sunt etichetați drept chiaburi, creind false disensiuni între săteni: o căruță de lemn costa în plasa Iza 70 lei dar transportul 500-600 lei și în consecință „țăranii săraci sunt foarte supărați” pe chiaburi (DJMMAN, Fond Comitetul Județean Maramureș al PMR, dosar 45/1948, f.40)

² „*Mari cantități de porumb repartizate pentru Maramureș*”, în GMM, nr.54, 18 decembrie 1948, p.5

³ DJMMAN, Fond Comitetul Județean Maramureș al PMR, dosar 45/1948, f.44-45

⁴ „*Un important comunicat al Administrației Financiare Maramureș*”, în GMM, nr. 53, 11 decembrie 1948, p.5.

carne vie, astfel că el bătea pe diferiți cetățeni din această plasă”¹ Cu alte cuvinte nu se intenționa stărpirea unor abuzuri întâlnite în colectarea impozitelor de la țărani, cu sechestrări de haine sau covoare țărănești, violări de domiciliu, amenințări, loviri, cu altele noi îndreptate preferențial acum spre țărănimea mai înstărită.

Crimele săvârșite în noaptea dintre ani de un soldat sovietic care a împușcat mortal două persoane și a rănit alte două a alimentat, ca de atâtea ori până acum, atitudinea antisovietică a „reacțiunii”.

Evaluând evenimentele politice și administrative ale anului 1948 desfășurate în Maramureș, din perspectiva acțiunii politice a partidului comunist, trebuie arătat că ele se înscriu în cursul evenimentelor naționale, desigur particularizate condițiilor specifice Maramureșului. Județul avea o structură socială eminentamente rurală, majoritatea populației așa cum o arătau recensămintele, trăia în 59 de comune din care doar două aveau statut citadin: Sighetul și Vișeu de Sus (și ele cu o componentă rurală) trăind în 43.732 gospodării cu suprafețe până la 10 ha și numai 1.366 având terenuri cu suprafețe peste 10 ha. De aceea cea mai mare parte din aceea eforturile de comunizare a societății maramureșene depuse de partidul comunist și structurile satelite vor fi direcționate îndeosebi spre sat.

Primele luni ale anului 1948 vor fi consacrate consolidării puterii comuniste după proclamarea republicii. Va fi eliminat Partidul Social Democrat, mai puternic în Sighet ai cărui membri erau o parte din învățătorii Maramureșului, în ciuda dezacordului cu centrul PSD de la București. „Alegerile” din 28 martie, realizate în regia partidului comunist, sub paravanul Frontului Democrației Populare, consacră instituțiile care vor accelera reformele și procesul de demolare a unor instituții tradiționale.

La nivelul județului se desăvârșește subordonarea justiției care în noua organizare cu asesori populari va intra în funcțiune după 1 martie 1948 aducând după sine o multitudine de victime țărani și comercianți condamnate pentru sabotaj și speculă. Epurărilor nu va scăpa nici baroul transformat în colegiul avocaților tocmai pentru ca controlul să fie complet.²

Subordonarea administrației a început încă din 1946: comisiile interimare „alese” în 1947 sunt compuse din oameni fideli partidului

¹ DJMMAN, Fond Comitetul Județean Maramureș al PMR, dosar 43/1948, f.68-69.

² Țăranii din plasa Iza sunt nemulțumiți că noul colegiu al avocaților nu a fost primit un tânăr avocat, Condrat, băiat de familie săracă, care a fost lăsat astfel fără vreo sursă de existență deși a susținut și cauze ale țăranilor săraci împotriva chiaburilor fără pretindă vreo remunerație. (DJMMAN, Fond Comitetul Județean Maramureș al PMR, dosar 45/1948, f. 31)

comunist. Notarii comunali sunt și ei supuși presiunilor partidului comunist fiind transformați treptat în instrumente docile ale puterii comuniste. Pretorii și jandarmii devin și ei propovăduitori ai ideologiei noii puteri comuniste și mai cu seamă executanți zeloși ai ordinelor primite.¹ Controlul economic care a funcționat până după naționalizare a exagerat în majoritatea cazurilor în întocmirea actelor de trimitere în judecată pentru pricini economice. Școala este pusă și ea în serviciul partidului comunist; începând din acest an, educarea tineretului se va în acord cu noua ideologie atee și marxist-leninistă și învățătorii vor fi transformați în propagandiști ai acestei ideologii. Biserica greco-catolică este desființată în forță, o opoziție organizată (cum era percepută această biserică martiră) era nedorită. Fostul episcop al Maramureșului, Sebastian Rusan numit arhiepiscop al noii înființate Arhiepiscopii a Sucevei și Maramureșului se vede dintr-o dată păstorul pentru o vreme, a unei turme mult mai numeroase din care bună parte vor fi credincioși „reveniți” cum vor fi numiți foștii credincioși greco-catolici.²

Naționalizările din luna iunie vor anula o clasă de mici industriași cu investiții îndeosebi în industria lemnului, unde au lucrat ca sezonieri și țărani maramureșeni, mai ales la lucrări de exploatare, vor determina într-o primă fază căderi ale producției datorită în primul rând incapacității manageriale a noilor directori – muncitori.

Regimul cotelor a fost, fără îndoială cel mai puternic resimțit de către țăranimea Maramureșului. Muncile agricole controlate de la însămânțat până la recoltat și achiziționarea de către stat cu prețuri sub nivelul real al costurilor de obținere a recoltei, cotele de cereale păioase, porumb, cartofi, lână și lapte, la care trebuie adăugat efortul suplimentar ce trebuia făcut de fiecare gospodărie pentru a-și asigura subzistența în aceste condiții aproape feudale, a dus la scăderea randamentelor și implicit la sărăcirea treptată gospodăriilor individuale. În ciuda negării de către activiștii de partid, care se arătau apărători ai micii proprietăți și a țăranimii sărace, a orientării spre colhoz ce se imprima agriculturii românești, bunul simț țăranesc nu a putut fi înșelat. Țărănimea săracă a fost folosită ca masă de manevră, dându-li-se unor indivizi din această categorie puteri în detrimentul țăranimii mai înstărite, cultivând astfel la nivelul satelor tensiuni artificiale, tocmai pentru a putea introduce mai degrabă noul sistem de sorginte sovietică. Această putere dată unor indivizi fără

¹ DJMMAN, Fond Comitetul Județean Maramureș al PMR, dosar 45/1948, f. 19 și 41

² Numirea episcopului titular al Arhiepiscopiei Sucevei și Maramureșului s-a făcut prin decret al Prezidiului Marii Adunări Generale publicat în Monitorul Oficial din 24 septembrie 1948 („Noul titular al arhiepiscopiei Sucevei și Maramureșului”, în GMM, nr.42, 25 septembrie 1948, p.5.)

scrupule s-a dovedit deseori temporară, epurările din partid i-au eliminat pe cei incapabili. Nu s-a urmărit ridicarea economică a acestei categorii sociale, ci menținerea ei în acea stare pentru a fi mai târziu folosită la întemeierea colhozurilor. Țărănimea înstărită a fost supusă unei exploatare sistematice și în permanență șicanată, pentru a o demoraliza și a o sili să renunțe de „bună” voie la pământul din proprietate. Nu toată țărănimea săracă s-a pretat la jocul partidului, imaginația țaranului sărac se oprea la o proprietate comună în cadrul obștii satești și nicidecum o proprietate anonimă a statului. Oponenții regimului, țărani, preoți sau intelectuali au fost rapid „demascați” și izolați prin măsuri represive, semănând în lumea satului o stare difuză de teroare și nemulțumire.

Anul 1948, va rămâne ca un an care a însemnat schimbarea radicală a direcției a dezvoltării satului maramureșean a cărui consecințe nu sunt nici azi după 57 de ani pe deplin epuizate.

Propaganda ateistă în mediul rural maramureșean (1955 – 1960)

Drd. Adriana Coroian
Universitatea Oradea

Sovietizarea României a atins treptat și totodată brutal și domeniul vieții spirituale. Deși, dintr-un anumit punct de vedere, comunismul este el însuși întruparea istorică a unei idei (pseudo)religioase, totuși s-a înfățișat ca „ateist”, declarând război oricăror credințe și sisteme religioase, pe care Marx le „demistifica” – conform celebrei sale sintagme – drept „opiumul popoarelor”. Regimul comunist a ridicat însă ateismul la rang de dogmă oficială în stat, pe care printr-un ansamblu de instituții bine puse la punct urma să o împărtășească întreaga societate. Acest ansamblu nu includea doar un aparat de propagandă care avea rolul să difuzeze doctrina în masă, ci și un adevărat sistem inchiizitorial prin care cei care-și afirmău credința religioasă erau denunțați, demascați, persecutați ca să renunțe la credință și să adopte „dogma oficială” (ateismul comunist).¹

În viața satului românesc religia avea o funcție dominantă, aceea de a organiza viața omului și unității în care trăiește și îndeosebi ordinea spirituală cu toate formele și sensurile ei. Religia apărea ca forță organizatoare tradițională de valori în această ordine.² În planul comunizării ultimei structuri a democrației și tradițiilor românești, – lumea rurală -, viața spirituală constituia un aspect esențial, dat fiind faptul că impunerea noului sistem social întâmpina rezistența unui segment al societății tradiționale românești creștine, pentru care comunismul era perceput întâi de toate ca fiind ateu. În cadrul luptei pentru dominarea conștiințelor și formarea omului nou, comuniștii au înțeles că viața spirituală nu poate fi lăsată necontrolată și datorită faptului că aceasta ar putea constitui un refugiu pentru acel segment al societății care ar fi opus o rezistență pasivă.

Acest studiu își propune, departe de a fi exhaustiv, reconstituirea principalelor metode și forme de propagandă privind combaterea misticismului și ideilor religioase în mediul rural maramureșean în perioada 1955 – 1960.

Un prim aspect care necesită menționat și care a facilitat propaganda în mediul rural este cel al transformării majore a ierarhiei tradiționale, pluriseculare. Conducătorii tradiționali ai satului, preotul și învățătorul, datorită nivelului de educație au înțeles pericolele și capcanele pe care le reprezintă consolidarea regimului comunist și prin urmare au

¹ A. Cioabă, C. Nica, *Doctrine politice în România secolului XX*, volumul II, *Comunismul și pluralismul postcomunist*, București, Editura Institutului de Științe Politice și Relații Internaționale, p. 198

² E. Bernea, *Civilizația românească sătească. Ipoteze și precizări*, București, Colecția „Țară și Neam”, 1944, p. 54

influențat populația în direcția păstrării valorilor autentice. Aceștia au fost însă treptat marginalizați, locul lor fiind luat de activistul de partid și jandarm/milițian, ceea ce ar fi permis propagandei de partid să-și aducă aportul la formarea așa zisului „om nou”, probabil una din cele mai mari utopii, aberații pe care propaganda comunistă de sorginte sovietică a propus-o societății.

Combaterea misticismului și ideilor religioase de către propaganda comunistă reiese direct din caracteristicile „omului nou”, care, indiferent dacă era sau nu membru de partid trebuia să fie un militant, un luptător plin de abnegație, de entuziasm, de eroism, să creadă necondiționat în cuvântul partidului și să aibă o „înaltă conștiință comunistă”, partinică, să fie ateu, să urască profund orânduirea capitalistă. „Omul nou” trebuia să nu cunoască altă religie decât învățătura și cuvântul partidului. Într-un cuvânt, „omul nou” trebuia să fie complet anulat ca individualitate și ca personalitate, trebuia să fie un exemplar anonim într-o turmă imensă.¹

Satul maramureșean, cu o veche tradiție, este atât de interesant mai ales prin viața spirituală care îi este proprie, spiritualitate întărită de manifestările cu un bogat conținut social. Aceste manifestări, legate fie de date calendaristice importante sau de anumite sărbători religioase, capătă valoare de sărbătoare prin participarea majorității membrilor comunității sătești.

Reorganizarea activităților, prin impunerea muncii în comun, doar în folosul statului, venea să strice tocmai acest complex de relații, sistemul de norme și valori ce reglementau viața întregii comunități, producând o adevărată breșă în spiritualitatea tradițională de care va profita propaganda oficială a partidului. Pe acest fundal, exercitarea funcțiilor dictaturii în mediul rural viza, pe lângă reprimarea dușmanilor de clasă sau conducerea centralist – planificată a economiei agrare, și un proces sistematic de reeducare și educare a oamenilor în vederea asimilării filosofiei materialist – dialectice și istorice, a principiilor noii etici sociale.

Un rol important trebuia să-l aibă în formarea conștiinței socialiste educația politico – ideologică a membrilor de partid și reeducarea celorlalți cetățeni care au crescut sub influența ideologiei burgheze sau care, în socialism chiar, pot cădea sub influența propagandei burgheze, naționaliste și mistice. „Extirparea” din conștiința oamenilor a concepțiilor burgheze sau religioase și inocularea ideologiei comuniste constituia una din sarcinile politice permanente ale muncii de educație căreia nu-i putea scăpa nimeni, întrucât la această muncă erau antrenate toate formele de organizare și toate instituțiile societății.²

Îndoctrinarea membrilor de partid din mediul rural se producea în cadrul învățământului de partid de la sate – un întreg sistem propriu de

¹ E. Denize, C. Măță, *România comunistă. Statul și propaganda 1948 – 1953*, Târgoviște, Editura Cetatea de Scaun, 2005, p. 108 - 109

² A. Cioabă, C. Nica, *op.cit.*, p. 38

învățămant, paralel cu cel de stat - , chemat să acorde ajutor membrilor și candidaților de partid și în însușirea moralei comuniste, combaterii misticismului, ideilor și practicilor religioase pentru dezvoltarea spiritului lor partinic care să se resimtă în întreaga lor activitate politică, în munca lor profesională și în comportarea lor în societate. Această rețea a atins dimensiuni impresionante, numărul cursanților¹ crescând treptat, de la an la an, dovedind încă o dată în plus importanța pe care regimul comunist o acorda acestui tip de învățămant ideologic în propaganda de partid și în formarea „omului nou”, de tip socialist, precum și extinderea agresiunii ideologice în teritoriu și în toate domeniile de activitate. În ciuda propagandei prin învățămantul de partid, în darea de seamă a Conferinței Raionale de Partid Vișeu din 23 – 24 ianuarie 1960 se recunoștea faptul că „mai avem mult de făcut în privința educației ateiste nu numai în rândul maselor și chiar în rândurile membrilor de partid.” Se amintea în continuare cazuri în care unii membrii de partid au ales să intre în diferite secte religioase și chiar în unele interzise de lege. Pop Vasile, Tuta Maria, Micșiu Vasile din organizația de partid Repedeș și-au depus carnetele de partid refuzând să părăsească sectele religioase.² Era evident că această formă de propagandă și manipulare – învățămantul de partid - își avea limitele ei bine definite, întrucât cei ce frecventau cursurile învățămantului de partid de la sate reprezentau o minoritate în mediul rural.³

Pentru o mai bună combatere a misticismului și ideilor religioase, învățămantul de partid de la sate trebuia dublat de învățămantul public, de stat, pe care toți românii erau obligați să-l urmeze până la o anumită treaptă. Din această cauză, puterea comunistă a acordat o mare atenție, încă din 1945, acestei modalități de manipulare și pervertire a conștiinței maselor. Școlile publice au fost prinse în sistemul de propagandă al PMR, mecanismul fiind foarte bine pus la punct.

Un prim aspect care se impune a fi discutat este cel al studiului ideologic al cadrelor didactice. În condițiile în care cadrul didactic din mediul rural reprezenta împreună cu preotul propagatori ai vechilor valori tradiționale moral – creștine și dat fiind faptul că nu puține erau cazurile în care cadrele didactice îndemneau copiii să frecventeze biserica, regimul

¹ Datele statistice pe care le oferim sunt la nivelul întregii regiuni Baia Mare, însă am considerat ca sunt semnificative pentru a exemplifica fenomenul pus în discuție. Astfel, numărul persoanelor care au frecventat cursurile de partid de la sate a crescut de la 5021 în 1955 la 11.874 în 1959, iar cel al cercurilor și a cursurilor de la 322 în 1955 la 534 în 1959.

² Arhivele Naționale – Direcția Județeană Maramureș, *Fond Comitetul Raional Vișeu al PCR* (în continuare: A. N. – D. J. MM, *fond Com. Rai. Vișeu al PCR*), dosar 270, 1960, f. 101

³ Recensământul populației din 21 februarie 1956 indica în mediul rural al regiunii Baia Mare 321.071 persoane (77,48%). Cele două raioane avute în vedere spre cercetare în studiul de față - raionul Sighet, respectiv Vișeu – cumulau 69.963 persoane în mediul rural.

comunist a extins și a intensificat combaterea misticismului și a practicilor religioase prin studiul ideologic, pentru cadrele didactice de la sate fiind organizate cercuri politice aparte.¹ Condiționarea menținerii și promovării cadrelor didactice de urmarea formelor de învățământ ideologic a determinat creșterea numărului cadrelor didactice ce au frecventat cursurile învățământului de partid. Totuși, în ciuda îndoctrinării masive la care au fost supuse, în rândurile cadrelor didactice s-a menținut la cote relativ ridicate ideile religioase. Problemele legate de starea de spirit a cadrelor didactice, manifestările mistice și ideologice străine, situația vechilor cadre didactice și atitudinile acestora vizavi de regimul comunist, precum și formarea noilor cadre erau dezbătute în diferite consfătuiri, atât la nivel regional dar și raional, cu reprezentanți acestora. La 5 octombrie 1958, în cadrul unei consfătuiri organizată de Comitetul Raional de Partid Vișeu a fost analizată munca membrilor de partid din rândul cadrelor didactice din acest raion. În cadrul ședinței, la care au participat 14 cadre didactice, inspectorii secției de învățământ și activistul Comitetului Regional de Partid, tovarășul Sandru, s-a arătat că „fiecare învățător trebuie să fie un propagandist politic”², însă în prea mică măsură cadrele didactice introduc în rândurile elevilor patriotismul socialist și că sunt unele cadre care ele însele propagă misticismul în rândul elevilor. Se menționează chiar că unele cadre didactice au organizat trimiterea elevilor la biserică sau că au frecventat cu regularitate biserica. Este amintită luga Elvira³ din Cuhea, Izvoreanu Gabriela din Leordina, Olaru Felicia din Vișeu. Sub influența misticismului și a ideologiei burgheze este considerat a fi și învățătorul Rednic Ioan din Borșa, care în loc să îndrume absolvenții clasei a VII-a spre școli „care pregătesc cadre necesare construirii socialismului”, acesta îi îndruma spre „școli de teologie și popi”. Totodată sunt date drept exemplu școlile din Săliștea, Dragomirești, Ieud, Leordina și Poienile de sub Munte unde cadrele didactice nu au combătut manifestările misticismului.⁴ În cadrul aceleiași consfătuiri, activistul Comitetului Regional de Partid acuza cadrele didactice care refuzau să facă politică marxist – leninistă și antiburgheză în cadrul școlii ca fiind reacționare doar pentru simplu fapt ca unele din aceste cadre s-au declarat apolitice,⁵ ceea ce denotă o rezistență pasivă a unora din cadrele didactice.

¹ A. N. – D. J. MM., *Fond Comitetul Regional Maramureș al PCR* (în continuare: *Fond Com. Reg. MM al PCR*), dosar 4, 1957, f. 104

² Idem, *Fond Com. Rai. Vișeu al PCR*, dosar 208, 1958, f. 99

³ Învățătoarea luga Elvira, soție de preot, a fost scoasă din muncă în 1959 de către Comitetul Executiv al Sfatului Popular Raional Vișeu datorită următoarelor motive: propaga misticismul în școală; reclamată în repetate rânduri că a bătut copiii în școală; în anul 1955 a instigat populația din comuna Cuhea asupra organelor de partid și de stat în acțiunea de colectare a cerealelor.

⁴ A. N. – D. J. MM., *Com. Rai. Vișeu al PCR*, dosar 208, 1958, f. 120 – 121, 124

⁵ *Ibidem*, f. 101

Se recomandă cadrelor didactice să-și ridice mai temeinic nivelul politic și ideologic, să studieze mai mult hotărârile partidului și guvernului, în acest scop organizându-se în toate școlile din raion cursul de studiere a istoriei PMR.

În aceeași idee a combaterii misticismului din rândurile cadrelor didactice, în consfătuirea organizată de Comitetul Raional Sighet privind educarea patriotică a elevilor a fost demascată atitudinea mistică a unor profesori, unii chiar membrii de partid. Sunt amintiți Văleanu Elena care frecventa regulat biserica și Duminici Olga care trimitea copiii în fiecare duminică la biserică.¹

Mecanismul propagandistic din școli funcționa prin grija „profesorilor – tovarăși” care trebuiau să influențeze procesul de învățământ și educația elevilor, aceasta fiind de fapt datoria lor de frunte. Lupta pentru înarmarea elevilor cu o cunoaștere științifică a naturii și societății, creșterea tinerei generații în spiritul dragostei față de muncă și a moralei comuniste, sunt câteva din sarcinile asupra cărora se concentră eforturile școlii în regimul comunist.²

Învățământul public a constituit cea mai puternică armă propagandistică a comuniștilor, deoarece cuprindea acea categorie de vârstă aflată în plină formare intelectuală, deci, potențial receptivă la preceptele ideologice comuniste.

Scoaterea elevilor de sub influența misticismului și ideilor religioase constituia o preocupare pentru propaganda ateistă prin școală. Se avea în vedere întărirea legăturii dintre școală și familie pentru a conlucra împreună împotriva misticismului.³ Această legătură se concretiza în consfătuiri cu părinții și cadrele didactice la centrele de comună, dar și la centrul de raion unde se discuta despre creșterea și educarea copiilor.⁴

Pentru a crea elevilor și pionierilor ocupații, mai ales duminică și în sărbătorile religioase, pentru a nu frecventa biserica, s-au organizat convorbiri în care se arăta eroismul membrilor PMR din trecut, programe sportive, conferințe științifice pentru combaterea misticismului, vizionări de filme în comun, concursuri „drumeții vesele”, concursuri de cântece și dansuri pe școli între clase, pe centre de comune și la centru de raion, precum și educația comunistă prin muncă. UTM-ul organiza întâlniri între membrii de partid din ilegalitate cu pionierii și școlarii la cluburi, colțuri roșii și în căminele culturale.⁵

O contribuție importantă la educarea comunistă a tineretului, la scoaterea acestuia de sub influența mistică religioasă, la educarea

¹ Idem, *Fond Com. Reg. MM al PCR*, dosar 25, 1958, f. 30

² Idem, *Fond Com. Rai. Vișeu al PCR*, dosar 243, 1959, f. 78

³ Ibidem, f. 70

⁴ Ibidem, dosar 173, 1957, f. 7

⁵ Idem, *Fond Com. Reg. MM al PCR*, dosar 49, 1955, f. 96; vezi și: *Fond Com. Rai. Vișeu al PCR*, dosar, 146, 1956, f. 28

științifică a acestuia o aveau cercurile naturiștilor din cadrul învățământului politic UTC. În raionul Vișeu, în anul școlar 1960/1961 în cele 15 cercuri ale naturiștilor frecventau 371 de tineri în comunele Săcel, Petrova, Săliștea, Cuhea, Rozavlea.¹

Propaganda împotriva misticismului și ideilor religioase nu putea ocoli femeia din mediul rural, a cărui sistem de credințe și valori reprezenta o îmbinare de religie și superstiție. Tocmai pentru a contracara acest sistem de credințe și valori, propaganda comunistă afirma că „misticismul a ținut în întuneric masele largi de femei”. Pentru culturalizarea acestora, la inițiativa Comitetului Național al Femeilor au fost organizate cursuri politice de îndrumare a femeilor. Aceste cursuri contribuiau la ridicarea conștiinței socialiste a femeilor, inoculându-le acestora diferite idei privind „minciunile propovăduite” de reprezentanții bisericii. Propaganda comunistă a profitat din plin de unele disensiuni apărute în sistemul religios. Astfel, de exemplu, s-a făcut cunoscută maselor de femei participante la cercurile politice de îndrumare, neînțelegerile apărute între oamenii din comuna Săcel datorate certurilor dintre cei trei preoți ai comunei.²

Munca pentru combaterea misticismului și superstițiilor prin răspândirea largă a cunoștințelor științifice despre natură și societate este condusă în mediul rural de brigăzile științifice și de colectivele de conferențieri. În colectivele de conferențieri au fost atrase cadrele cele mai pregătite și specializate în diferite domenii de activitate precum și o parte din intelectualitatea sătească.³ Începând cu anul 1959 s-a intensificat în mediul rural munca politică prin conferințe și totodată și combaterea misticismului. În raionul Vișeu, propaganda prin conferințe a fost susținută la sate de cei peste 200 de conferențieri de pe lângă căminele culturale și cei 30 de conferențieri care formau grupul de conferențieri raionali. Combaterea misticismului presupunea prezentarea unor conferințe cu caracter științific în cadrul căminelor culturale, ca de exemplu: „Știința și religia”, „Omul reușește să cunoască tainele naturii”, „Lupta științei împotriva superstițiilor”, „Despre vise și interpretarea lor”, „Despre fenomenele naturii”, „Originea și evoluția pământului”.⁴ În cadrul acestor conferințe s-a afirmat „spiritualitatea” socialistă fără Dumnezeu. Cetățeanul Magdău Ilie din Săcel declara în cadrul cursului de cultură generală „omul descoperă tainele naturii” că „dacă Dumnezeu ar fi făcut lumea n-ar lăsa-o să trăiască la voia întâmplării și ar fi avut grijă ca și cei care trăiau mai bine să nu-și bată joc de cei ce erau mai săraci și viața este așa cum o face omul și nu cum a lăsat-o Dumnezeu.”⁵

¹ Idem, *Fond Com. Rai. Vișeu al PCR*, dosar 315, 1961, f. 105

² *Ibidem*, dosar 280, 1960, f. 93

³ Idem, *Fond Com. Reg. MM al PCR*, dosar 25, 1958, f. 228

⁴ Idem, *Fond Com. Rai. Vișeu al PCR*, dosar 243, 1959, f. 2, 5, 124, 125; vezi și: dosar 280, 1960, f. 62

⁵ *Ibidem*, dosar 270, 1960, f. 13

Absențele nemotivate de la locurile de muncă în perioada sărbătorilor de iarnă sau a celor pascale au fost considerate drept manifestări mistice și prin urmare propaganda oficială a urmărit să le combată printr-o serie de conferințe științifice și de cultură generală în special în cadrul întreprinderilor. Cele peste 3000 de zile nelucrate indicate în documentele de partid în raionul Vișeu¹ denotă că acea parte a muncitorilor proveniți din mediul rural păstrau în continuare sărbătorile religioase, în ciuda propagandei ateiste a regimului, ca o ultimă formă de manifestare a vechii spiritualități sătești.

Brigăzile științifice funcționau, pe baza unui plan de măsuri al Biroului Comitetului Regional de Partid, în fiecare raion pe lângă Casa Raională de Cultură și erau compuse din specialiști cu competență, activiști de partid, ingineri agronomi și zootehniști, medici, profesori, juriști care în zilele de duminică și sărbători religioase se deplasau la sate și comune pentru a contracara ideile religioase și pentru a oferi răspunsuri la problemele ce frământă țărănimea.² În raionul Vișeu funcționau două brigăzi științifice, una pe lângă Casa Raională de Cultură, care a luat ființă în noiembrie 1958 și una în comuna Săcel sub formă mai restrânsă din care făceau parte intelectualii din comună, formată în martie 1959. Brigada științifică de pe lângă Casa Raională de Cultură de la înființarea sa s-a deplasat în comunele Moisei, Leordina, Petrova, Săcel, Dragomirești, Vișeu de Jos – unde a avut ca scop combaterea misticismului și superstițiilor. Astfel, de exemplu, în comuna Moisei au participat peste 500 de țărani, dintre care au pus diferite întrebări legate de existența unei forțe supranaturale, cum a apărut viața pe pământ, dacă va fi sfârșitul lumii, cum se poate vindeca cancerul, dacă se mai nasc copii cu coadă și cum se explică acest lucru.³ În localitățile Rona de Jos și Bârsana brigăzile științifice au combătut zvonurile mistice lansate de unele secte religioase privind sfârșitul lumii. Biblia era considerată „o carte fantastică, plină de născociri și lucruri ireale, care s-a dovedit a fi de domeniul fanteziei.”⁴

Documentele atestă o situație aparte a comunităților ucrainene, unde se observă o creștere a numărului sectelor religioase datorită faptului că activitatea cultural – propagandistică se desfășoară în condiții mai grele din cauza „nivelului scăzut al populației din aceste comune cât și din cauza lipsei de oameni cu un nivel cultural mai ridicat care să poată combate diferitele concepții mistice care persistă în rândul acestei populații.”⁵

În cadrul activității cultural – educative la sate se regăsește și propaganda ateistă prin diferitele programe artistice care combat misticismul și superstițiile și răspândesc cunoștințele științifice asupra

¹ *Ibidem*, f. 101

² *Idem*, *Fond Com. Reg. MM al PCR*, dosar 25, 1958, f. 229

³ *Idem*, *Fond Com. Rai. Vișeu al PCR*, dosar 243, 1959, f. 44

⁴ *Idem*, *Com. Reg. MM al PCR*, dosar 2, 1960, f. 140

⁵ *Idem*, *Com. Rai. Vișeu al PCR*, dosar 243, 1959, f. 6

fenomenelor din natură și societate. Repertoriile formațiilor cultural – educative de pe lângă căminele culturale și a brigăzilor de agitație au fost axate pe principalele sarcini care le revine țărănimii, tratează aspecte privind transformarea socialistă a agriculturii și probleme de combatere a misticismului și superstițiilor, de educație patriotică.¹ Formațiile de cor oglindesc realizările regimului, din repertoriul acestora amintind „Măreț pământ al patriei iubite”, „Slăvim o viață nouă”, „Hora colectivștilor”, „Steagul partidului” cu mențiunea că existau și unii dirijori care se sustrăgeau de la îmbunătățirea repertoriului cu cântece noi, revoluționare, unele repertorii fiind complet străine de interesele oamenilor muncii.² Formațiile de teatru își aduceau și ele, șa rândul lor aportul în combaterea ideologiei burgheze și a ideilor religioase. În cadrul Festivalului bienal de teatru „I. L. Caragiale”, piesa de teatru „Le știu pe toate”, prezentată de căminul cultural Crasna și leud contribuia la combaterea misticismului și superstițiilor³.

Putem concluziona că asaltul comunist asupra concepțiilor religioase a populației rurale sub forma propagandei ateiste a fost unul agresiv și totodată manipulant, prin impunerea tuturor metodelor propagandistice în încercarea de a decreștina ultima structură a democrației și valorilor tradiționale. În centrul sistemului de propagandă a stat preocuparea de a oferi modele de oameni noi, comuniști, ulterior trecându-se la invocarea argumentului „științific” în încercarea de ateizare pe calea „convingerii”, dar și prin afirmarea unei „spiritualități” fără Dumnezeu. Și totuși, după o ateizare agresivă de câteva decenii, realitatea postcomunistă este surprinzătoare: cei ce se declară „atei” sunt într-un procent extrem de mic la nivelul întregii lumi rurale.

¹ Idem, *Com. Reg. MM al PCR*, dosar 2, 1960, f. 144; vezi și: dosar 4, 1958, f. 92

² Idem, *Com. Rai. Vișeu al PCR*, dosar 208, 1958, f. 96

³ *Ibidem*, dosar 280, 1960, f. 59

Câteva documente inedite privind implicarea ieudenilor în contracararea includerii Maramureșului în teritoriul sovietic (1945)

Dr. Mihai Dăncuș
Muzeul Maramureșului

Eliberarea Nordului Transilvaniei și a Maramureșului în toamna anului 1944 de către armatele sovietice și române duce la reinstaurarea administrației statului român. După cum se știe, înainte de eliberarea Sighetului la 18 octombrie 1944, românii maramureșeni au constituit un Sfat Național Român, care includea reprezentanți din toate grupările politice. În aceeași zi armata sovietică predă orașul Sfatului Național Român care începe munca grea de refacere a gravelor distrugerii provocate de război, aprovizionarea populației orașului și a zonei, apărarea acestuia de hoți și bandiți. Ca președinte al noii administrații românești este ales profesorul Ion Bîlțiu Dăncuș¹ care era ginerele părintelui greco-catolic Simion Balea din Săpânța și care la 21 noiembrie 1918 cu ocazia adunării populare comitatense din Sighet a luat jurământul Domnului Vasile Chindriș ca președinte precum și a Consiliului Național Român ales. Atunci Ion Bîlțiu Dăncuș, tânăr fiind, a fost ales secretarul Consiliului Național Român din Maramureș fiind și delegat cu credențional la Alba Iulia.

Cu referire la această perioadă, respectiv sfârșitul anului 1944 și începutul lui 1945, noi am publicat o serie de documente printre care și o „notă informativă” a lui Ioan Bîlțiu Dăncuș precum și o parte din memoriile „ilegalistului” Vasile Ierima. În memoriile sale publicate parțial de noi², comunistul ilegalist Vasile Ierima nota: „Intelectualii români din județ, avocați, învățători, preoți etc. au organizat poporul din comunele românești înarmându-l cu puști, puști mitraliere, mitraliere, branduri pornind-o spre Sighet ca să-l ocupe cu asalt (...), în comuna Vad poporul înarmat a fost întâmpinat de un detașament de șase camioane cu soldați sovietici care au somat poporul să depună armele și să se retragă. Dar poporul refuzând să depună armele, a urmat ciocnirea, în care trei țărani au căzut morți și mai mulți răniți, iar grosul a fugit care-ncotro lăsând armele. A urmat arestarea celor care au organizat insurecția.

¹ Mihai Dăncuș, *Un erou martir al poporului român-Ion Bîlțiu Dăncuș, Secretar al Sfatului Național Român din Maramureș în decembrie 1918 și Președinte al Consiliului Național Român din Maramureș în anii 1944-1945*, în *Satul Maramureșean 1945-1989. Viața socială, economică, politică, culturală și religioasă. Studii și documente*, Sighet, 2005, p. 57-78

² Ibidem, p. 77

La 14 noiembrie 1944, Comisia Aliată de Control (Sovietică) a decis ca „până la instalarea în România a unui guvern considerat „democratic”, Nordul Transilvaniei să treacă sub administrarea Armatei Roșii. Și în Maramureș a provocat confuzie și teamă în rândul populației române majoritare această decizie. „În neliniște și mai ales după retragerea jandarmeriei române, parohia Rona de Jos, în mijlocul satelor neromânești a fost ținta furturilor din Maramureș. Populația mult a suferit, una zi de liniște n-o fost¹. Preotul paroh Mihai Hotea din Bârsana, nota și el, referindu-se la episodul „Ioan Odoviciuc”: „Jertfele câte le-a adus populația mult pe de ajuns cunoscute și aceleași pe tot locu. Am rezistat și suportăm totul cu încredere și nădejde în Dumnezeu. Am fost mântuiți de un și mai mare rău. Cât timp era stăpânirea ucraineană a suferit mult populația și îndeosebi intelectualii, în frunte cu preoții noștri închiși, jefuiți, bătuți”².

Populația românească din stânga Tisei, net majoritară etnic, își exprimă într-o moțiune dorința nestrămutată și dintotdeauna de a face parte din România: „în număr de una sută mii de suflete care formează majoritatea absolută a locuitorilor din acest județ ... poporul român din Maramureș nu recunoaște nici un fel de acțiune care ar tinde la ruperea județului de Trunchiul Țării Românești căreia îi aparține de drept și de fapt, atât prin anularea Tratatului de la Viena cât și prin majoritatea locuitorilor români”³.

Documentele pe care le publicăm în continuare sunt originale, inedite, semnate și autentificate. Ele redau, ca adevărate manifeste de credință, cu multă obiectivitate evenimentele desfășurate în Maramureș în perioada ianuarie-aprilie 1945, fiind o mărturie directă a rezistenței românilor maramureșeni la încercarea de alipire a Maramureșului la Uniunea Sovietică, dar și curajul, demnitatea și spiritul de sacrificiu de care au dat dovadă fruntașii români din Maramureș.

Un prim document este un „Proces verbal” din 9 aprilie 1945 (vezi anexa 1) care consemnează ședința Consiliului Comunal leud ținută sub președinția primarului Dumitru Pop, supranumit „Roibu”. Documentul este foarte important deoarece consemnează evenimentele ce au avut în acele zile în comuna leud dar face și

¹ Ilie Gherheș, *Rapoartele preoților greco-catolici despre retragerea trupelor germano-ungare, respectiv intrarea subunităților armatei roșii în Maramureș și asupra „regimului Odoviciuc”*, în Acta Musei Maramorosiensis, tom. 3 2005, p. 342

² Ibidem, p. 343, notăm că toți preoții la care se referă erau de confesiune greco-catolici;

³ Ion Bîlțiu Dăncuș, în nota informativă publicată de Mihai Dăncuș în vol. *Satul Maramureșan 1945-1989. Viața socială, economică, politică, culturală și religioasă. Studii și documente*, Sighet, 2005, p. 60-68

trimiteri, prin luările de cuvânt, la situația Maramureșului în contextul încercării de anexare la URSS respectiv Ucraina Sovietică. Mărturiile de istorie orală valorificate de unii autori în diferite publicații cu privire la această perioadă, se completează armonios cu cele consemnate în acest „proces verbal”, dar și corectează eventuale scăpări și/sau consemnări greșite¹.

În cadrul ședinței Preotul Ioan Dunca aduce la cunoștință consilierilor mârșăviile puse la cale de acel avocat obscur și tenebros, unealtă a spionajului sovietic, Ivan Odoviciuc, care prin manipularea populației Maramureșului încearcă alipirea acestui străvechi pământ românesc la Ucraina Sovietică, la URSS².

În cadrul ședinței de consiliu, Părintele Ioan Dunca Joldea denunță ilegalitățile comise de Ion Odoviciuc care în luna ianuarie 1945 a convocat abuziv la Sighet „o adunare generală a maramureșenilor”, dar la care au participat „numai anumiți indivizi, respectiv comune” și care au hotărât că „Maramureșul cere alipirea către Uniunea Sovietică”. Preotul în cuvinte de revoltă și acuzare spune consilierilor că „adunarea nu s-a făcut cu respectarea formelor legale”, că hotărârea luată de cei prezenți (puțini la număr și nereprezentativi) de a „cere alipirea către Uniunea Sovietică” este aberantă și neavenită, deoarece „cei aproape 80.000 – optzecimii – români din Maramureș n-au fost reprezentați la această adunare. Nici nu li s-a cerut asta”. „A fost un caz foarte rar în istoria lumii. Câțiva indivizi au hotărât la un moment dat soarta unei mase considerabile de cetățeni...”

Părintelui Dunca Ioan Joldea informează consiliul că „în ședința administrativă a plasei Iza, ținută sub președinția domnului primpretor Ilie Iusco, în zona de 30 ianuarie 1945 s-a hotărât ca „plasa noastră să se scoată de sub ordinele lui Odoviciuc...să se declare dependentă direct de București...”. Astfel populația românească protesta împotriva „șarlataniei politice” prin care se lăsa să se înțeleagă că și românii majoritari cereau alipirea la Ucraina Sovietică. La Dragomirești s-a mai hotărât ca în relațiile cu Comandamentul Sovietic din Sighet să se trateze direct prin

¹ Ilie Gerheș, *Rapoartele preoților greco-catolici despre retragerea trupelor germano-ungare, respectiv intrarea subunităților armatei roșii în Maramureș și asupra „regimului Odoviciuc”*; Vlad Manoliu, *Revoltă contra alipirii Maramureșului la Ucraina Subcarpatică*, în Magazin Istoric, an XLI (serie nouă) nr. 6 (483), iunie 2007, p. 24-29 și iulie 2007, p. 37-42; Gheorghe Todinca, *Cum era să ajungă Maramureșul republică sovietică*, în Pan Magazin, an 1, nr. 3-4, octombrie, 1990, p. 4-8

² Menționăm că acest Ivan sau Ioan Odoviciuc cum mai semna s-a infiltrat atât de adânc și în structurile instituțiilor și elitelor românești încât devine jurist consultul Episcopiei Misionare Ortodoxe Române înființată în 1938. Există informații că Ivan Odoviciuc în timpul războiului ar fi pactizat și cu armatele germane și maghiare în campania spre răsărit

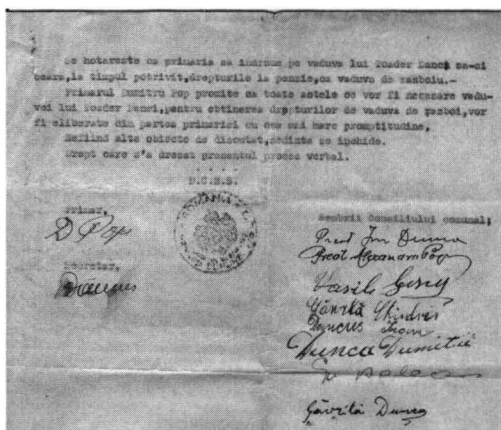
intermediarii prefecturii, respectiv I. Odoviciuc. Ilie Iusco a propus să se formeze o delegație din toți primarii plasei Iza din care a făcut parte și Preotul Ioan Dunca Joldea și învățătorul Grigore Balea-Bendis spre a merge la maiorul Zaharcenco pentru a lămuri situația creată. Acesta i-a trimis la cel care a creat problema, adică la prefectul nou instalat Ivan Odoviciuc. Evident că a evitat să discute problema alipirii Maramureșului la Ucraina Sovietică, ba mai mult, a dispus și au fost arestați o parte din delegați printre care și înv. Grigore Balea-Bendis.

În continuare Părintele Ioan Dunca informează membrii consiliului despre evenimentele ce s-au petrecut. Astfel s-au convocat pentru o manifestație de proteste la Sighet pe 5 martie 1945 (fiind zi de „târg de țară”). Manifestația a fost interzisă de către Comandamentul sovietic.

În această perioadă au fost arestați mai mulți intelectuali și țărani fruntași din zona Sighetului. În ziua de 4 aprilie 1945 șase persoane din bandele lui Odoviciuc au venit și la leud ca, sub pretextul reformei agrare să-i aresteze pe intelectualii și țăranii protestatari.

Cu privire la leud Preotul Ioan Dunca Joldea relatează întâmplările astfel: primarul Dumitru Pop Roibu a ordonat arestarea indivizilor străini pătrunși în România clandestin („bandele de ucraineni”), respectiv în comuna leud. În 6 aprilie satul leud a fost atacat din nou de aceleași bande arestând 5 cetățeni. Au fost răniți doi ieudeni și omorât prin împușcare Toader Danci. În ziua de 8 aprilie vine la leud Dl. profesor Robu care anunța hotărârile aliaților privind apartenența Maramureșului la România. În încheiere Preotul Ioan Dunca Joldea roagă cerul „să fie, de azi înainte, mai îndurător spre noi, acordându-ne un trai mai bun și cinstit în cadrul României”.

Actul mai consemnează propunerea Părintelui Pop Alexandru ca Toader Danci să fie declarat „erou al comunei”. Procesul verbal este semnat de primarul Dumitru Pop (Roibu), secretar Vasile Dăncuș (Nișoreanu) și membrii consiliului: Preot Ion Dunca (Joldea), Preot Alexandru Pop, Vasile Gorzo, Găvrilă Chindriș, Dăncuș Ioan, Dunca Dumitru, Grigore Balea (Bendis), Găvrilă Dunca.

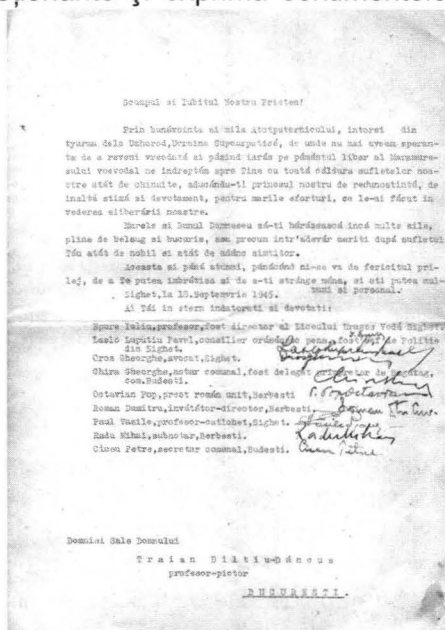
Am consemnat acest document și am subliniat anumite pasaje din conținutul acestuia, deoarece se constituie într-o sinteză a ceea ce s-a întâmplat la începutul anului 1945 și este una din puținele, dacă nu chiar singura după cunoștințele noastre, mărturie scrisă privind acest episod dramatic din istoria noastră națională. Documentul este anexat în faximil și transliterat.

Publicăm în continuare o scrisoare adresată pictorului Traian Bîlțiu Dăncuș (anexa 2) din partea unui grup de intelectuali români patrioți care au plecat în Ucraina Subcarpatică, respectiv la Ujgorod pentru a trata cu puterea sovietică problema Maramureșului din dreapta Tisei și care au fost sechestrați de către serviciile secrete sovietice și reținuți aproape o jumătate de an.

Cuvintele scrisorii sunt emoționante și exprimă sentimentele acestora „care nu mai aveau speranța de a reveni vreodată” în țară, de a „păși iarăși pe pământul liber al Maramureșului voievodal...”. Cu siguranță că pictorul Traian Bîlțiu Dăncuș a apelat la ruda sa apropiată (după soție) ambasadorul Vasile Stoica care a intervenit pe căi diplomatice la Comisia Aliată pentru eliberarea celor 9 (nouă) ostatici. „... Ne îndreptăm spre Tine cu toată căldura sufletelor noastre atât de chinuite, aducându-ți prinosul nostru de recunoștință, de înaltă stimă și devotament, pentru marile eforturi, ce le-ai făcut în vederea eliberării noastre”. Și în

continuare: „Marele și Bunul Dumnezeu să-ți hărăzească încă multe zile, pline de belșug și bucurie, așa precum într-adevăr meriți după sufletul Tău atât de nobil și atât de adânc simțitor”.

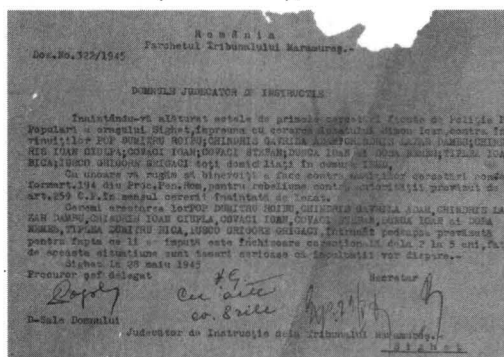
Sunt prea frumoase și profunde sentimentele ce i-au îndemnat pe semnatori la această scrisoare. Este clar că speranțele lor de libertate erau spulberate și numai dragostea celor din Țară i-a salvat. Scrisoarea este semnată așa cum se vede din faximil și transliterare de către cei nouă intelectuali patrioți, astfel: Epure Iuliu, profesor, fost director al Liceului Dragoș Vodă, Sighet; Laslo Lupuțiu Pavel, consilier orășenesc pensionar, fost șef de Poliție din Sighet; Oros Gheorghe, avocat Sighet; Octavian Pop, preot român unit,

Berbești; Paul Vasile, profesor-catichet, Sighet; Radu Mihai, subnotar, Berbești; Ciceu Petre, secretar comunal, Budești.

Un ultim document original, autentic pe care-l publicăm acum este o adresă oficială a Parchetului Tribunalului Maramureș, dosar nr. 322/1945 (anexa 3), trimisă Judecătorului de Instrucție de la

Tribunalul Maramureș din Sighet prin care, pe baza cercetărilor întreprinse de poliția populară a orașului Sighet, se cer măsuri drastice, adică „închisoare corecțională de la 2 la 5 ani” împotriva a 10 (zece) cetățeni, toți cu domiciliul în comuna leud în frunte cu binecunoscutul primar patriot

Pop Dumitru Roibu pentru „rebeliune contra autorității”. Procurorul șef cere arestarea imediată a celor zece ieudeni deoarece „sunt temeri serioase că inculpații vor dispărea”.

Este de notorietate că primarul Pop Dumitru Roibu a fost un opozant viguros împotriva încercărilor de sovietizare a Maramureșului și că acuzațiile ce i se aduc lui și celorlalți ieudeni sunt o mascaradă pentru a pedepsi pe cei care n-au acceptat, ba s-au opus cu vehemență și cu arma în mână împotriva ocupanților sovietici și uneltelor lor din zonă.

Data de 28 mai 1945 când se instrumentează această mârșăvie este edificatoare în sensul că totul se petrece imediat după insuccesul celor care au încercat încorporarea Maramureșului la Ucraina Subcarpatică. Sancțiunile pentru cei care s-au opus vor veni și în anii următori, foarte mulți ieudeni vor lua drumul închisorilor, a canalului, mulți vor fi omorâți, alții vor face ani grei de închisoare.

Am publicat aceste documente inedite pentru a atrage atenția istoricilor că se mai păstrează asemenea mărturii, că ele trebuie făcute cunoscute spre a face lumină cu privire la acea perioadă de tristă amintire. Publicarea lor se constituie și într-un omagiu adus ieudenilor - intelectuali și țărani - care de-a lungul istoriei naționale s-au situat în fruntea acțiunilor de libertate și dreptate socială și națională.

Proces verbal

Dresat azi, 9 aprilie 1945, în ședința Consiliului Comunal, ținută în localul primăriei comunei rurale leud, județul Maramureș, sub prezidența D-lui primar Dumitru Pop, fiind prezenți toți membrii Consiliului Comunal.

După ce primarul deschide ședința, a cărui obiect este discuția asupra recentelor evenimente în legătură cu încercarea unor indivizi fără răspundere de a lipi județul Maramureș Ucrainei Sovietice, acorda cuvântul preotului Ion Dunca, pentru a expune în sumar situația.

Preotul Ion Dunca spune în esență următoarele:

„Recentele evenimente sunt, în parte, cunoscute de toți. D-l Ion Odoviciuc, un avocat obscur din Sighet, a convocat, în cursul lunii Ianuarie 1945 o adunare generală a Maramureșenilor, în orașul Sighet. Convocarea acestei adunări nu s-a făcut cu respectarea formelor legale. Au fost câteva personal, numai anumiți indivizi, respective comune, despre care se știa că vor accepta tot ce se va hotărî fără murmur.

Iată ce s-a hotărât:

Maramureșul cere alipirea către Ucraina Sovietică prin reprezentanții săi, prezenți la adunare.

Cei aproape 80.000 – optzecimii – români din Maramureș n-au fost reprezentanți la această adunare. Nici nu li s-a cerut asta. Totuși, în numele tuturor românilor din județul Maramureș, cei vreo câteva sute de inși minoritari prezenți la adunare au decretat alipirea Maramureșului la Ucraina Sovietică, motivând aceasta cu pretextul afirmativei dorințe a maramureșenilor pentru alipire.

A fost un caz foarte rar în istoria lumii. Câțiva indivizi au hotărât la un moment dat soarta unei mase considerabile de cetățeni cari nici nu puteau bănuși ce li se pregătește.

Firește, românii Maramureșeni s-au sesizat.

În ședința administrativă a plasei Iza ținută în sediul plasei Dragomirești, sub președinția D-lui primpretor Ilie Iusco, în ziua de 30 Ianuarie 1945 s-a hotărât ca plasa noastră să se scoată de sub ordinele Odoviciuc, instalat între timp ca prefect al județului, și să se declare ca dependentă direct de București, protestându-se astfel împotriva șarlataniei politice în urma căreia noi eram declarați ca solicitori ai alipirii către Ucraina Sovietică. Tot atunci s-a hotărât ca și în chestiunile care privesc obligațiile noastre față de Comandamentul Sovietic din Sighet, să se trateze oficial numai direct cu acest Comandament, nu prin mijlocirea prefecturei clandestine.

La propunerea D-lui Primpretor s-a constituit o delegație compusă din Primarii plasei care urmau să se prezinte maiorului sovietic însărcinat cu aplicarea armistițiului aici în județ, pentru a-l lămuri asupra situației. Din delegație au mai făcut parte, benevol, și D-I Grigore Balea, învățător și eu.

D-I maior sovietic Zaharcenco, neputându-se lămuri asupra situației, ne-a îndrumat la d-I Odoviciuc. Acesta a refuzat pur și simplu să discute fondul chestiunii. S-a mulțumit doar cu creșterea după câțva timp a unor membri a delegației înhățați la întâmplare. Între cei arestați a fost și D-I Balea Grigore învățător de aici.

Constatându-se ca o simplă delegație nu poate lămuri situația s-a decis o manifestație a întregului județ în Sighet. Ziua manifestației a fost aleasă, la întâmplare, 5 Martie 1945, fiind zi de târg.

Manifestația a fost interzisă din partea Comandamentului Sovietic din Sighet.

Ne-am informat.

În ziua de 5 Martie a.c. și următoarele au fost arestați de bandele lui Odoviciuc mai mulți intelectuali și fruntași țărani din satele apropiate de Sighet.

În ziua de 4 Aprilie 1945 șase membri ai acestor bande în comuna Ieud pentru ca, sub pretextul aplicării reformei agrare ordonate de guvernul din Ushorod – pe care de altfel noi nu-l cunoșteam – să aresteze pe intelectuali din sat și pe câțiva fruntași țărani.

Primarul Dumitru Pop Roibu, în virtutea celor hotărâte în ședința de plasă din 30 Ianuarie 1945 și în virtutea celor publicate de cei doi preoți în biserică în câteva duminici de-a rândul, a ordonat arestarea și dezarmarea acestor indivizi intruși în satul nostru hotărăște. Au fost arestați ca ucraineni, adică străini pătrunși clandestin în România.

După ce, în ziua de 5 Aprilie a.c. au fost eliberați, în schimbul promisiunii că nu vor mai veni în Ieud înarmați, în ziua de 6 Aprilie, însoțiți de alții, au atacat satul, prinzând și ducând la Sighet 5 cetățeni din Ieud. În timpul luptelor pentru apărarea noastră au fost răniți doi cetățeni și a fost omorât Toader Danci, originar din Borșa, locuitor în Ieud. Toader Danci a fost împușcat în ziua de 6 Aprilie după masă și a murit în urma rănilor primite în ziua de 7 Aprilie a.c.

În ziua de 8 Aprilie a venit în comună profesorul Robu, care ne-a declarat, în mod oficial, că Maramureșul va aparține României, în baza hotărârii Aliaților.

Cu aceasta s-a terminat urâta poveste a lui Odoviciuc.

Acum regăsindu-ne din nou în hotarele scumpei noastre patrii, nu pot încheia astfel expunerea mea decât rugând cerul să fie, de azi

înainte mai îndurător spre noi, acordându-ne un trai bun și cinstit în cadrele României.

Părintele Alexandru Pop propune ca răposatul Toader danci să fie declarat, din partea comunei, ca erou căzut pentru reîntregirea hotarelor țării.

Propunerea este acceptată cu vii aprobări.

Se hotărăște ca primăria să îndrume pe văduva lui Toader danci să-și ceară, la timpul potrivit, drepturile la pensie, ca văduvă de război.

Primarul Dumitru Pop promite că toate actele ce vor fi necesare văduvei lui Toader Danci, pentru obținerea drepturilor de văduvă de război, vor fi eliberate din partea primăriei cu cea mai mare promptitudine.

Nefiind alte obiecte de discutat, ședința se încheie.

Drept care s-a dresat prezentul proces verbal.

Primar

Dumitru Pop

Secretar

Vasile Dăncuș

Membrii Consiliului Comunal:

Preot Ion Dunca

Preot Alexandru Pop

Vasile Gorzo

Găvrilă Chindriș

Dăncuș Ioan

Dunca Dumitru

Grigore Balea

Găvrilă Dunca

Anexa 2

Scumpul și lubitul Nostru Prieten!

Prin bunăvoința și mila Atotputernicului, întorși din Tyurma dela Uzhorod, Ucraina Supcarpatică, de unde nu mai aveam speranța de a reveni vreodată și pășind iarăș pe pământul liber al Maramureșului voevodal ne îndreptăm spre Tine cu toată căldura sufletelor noastre atât de chinuite, aducându-ți prinosul nostru de recunoștință, de înaltă stimă și devotament, pentru marile eforturi, ce le-ați făcut în vederea eliberării noastre.

Marele și Bunul Dumnezeu să-ți hărăzească încă multe zile, pline de belșug și bucurie, așa precum într'adevăr meriți după sufletul Tău atât de nobil și atât de adânc simțitor.

Aceasta și până atunci, până când ni se va da fericitul prilej, de a Te putea îmbrățișa și de a-ți strânge mâna și ați putea mulțumi personal.

Sighet, la 28 Septemvrie 1945

Ai Tăi în etern îndatorați și devotați:

- Epure Iuliu, profesor, fost director al Liceului Dragoș Vodă Sighet;
- Laslo Lupuțiu Pavel, consilier orășenesc pens., fost șef de Poliție din Sighet
- Oros Gheorghe, avocat Sighet
- Octavian Pop, preot român unit, Berbești
- Roman Dumitru, învățător-director, Berbești
- Paul Vasile, profesor-catichet, Sighet
- Radu Mihai, subnotar, Berbești
- Ciceu Petre, secretar comunal, Budești

Domniei Sale Domnului

Traian Bilițiu-Dăncuș
Profesor-pictor
București

Anexa 3

România
Parchetul Tribunalului Maramureș
Dosar no. 322/1945

Domnule judecător de instrucție

Înaintându-vă alăturat actele de primele cercetări făcute de Poliția Populară a orașului Sighet, împreună cu cererea lezăturii Simion Ioan, contra învinuiților **Pop Dumitru Roibu, Chindriș Găvrilă Adam, Chindriș Iazăr Dambu, Chindriș Ioan Ciulpa, Covaci Ioan, Covaci Ștefan, Dunca Ioan și Doba Nemeș, Țiplea Ioan Bica, Iusco Grigore Grigaci** toți domiciliați în comuna Ieud.

Cu onoare vă rugăm să binevoiți a face contra numiților cercetări conform art. 194 din Proc. Pen. Rom., pentru rebeliune contra autorității prevăzut de art. 259 C.P. în sensul cererii înaintată de lezat.

Ceremi arestarea lor **Pop Dumitru Roibu, Chindriș Găvrilă Adam, Chindriș Iazăr Dambu, Chindriș Ioan Ciulpa, Covaci Ioan, Covaci Ștefan, Dunca Ioan și Doba Nemeș, Țiplea Ioan Bica, Iusco Grigore Grigaci**, întrucât pedeapsa prevăzută pentru fapa ce li se impută este închisoare corecțională dela 2 la 5 ani, față de această situațiune sunt temeri serioase că inculpații vor dispărea.

Sighet la 28 maiu 1945

Procuror șef delegat

Secretar

D-Sale Domnului

Judecător de Instrucție de la Tribunalul Maramureș

Sighet

Încheierea colectivizării în raioanele Sighet și Vișeu (1962)

Drd. Andrea Dobes

Cercetător, Memorialul victimelor comunismului și al rezistenței
Sighetu Marmăției

*„Trebuie să li se spună [țăranilor]
că nu scapă de gospodăria agricolă
cum nu scapă de moarte”.¹*

Declanșată în 1949, colectivizarea agriculturii românești a fost un proces cu implicații majore în planul vieții economice și sociale a țăranilor. Realizată, adesea, printr-o combinație de metode violente și mijloace de persuasiune, pe fondul unei legislații coercitive, colectivizarea nu a fost un proces linear, ci unul cu o evoluție sinuoasă, în care ritmul ei a fost când mai rapid, când mai lent.

Prima etapă, cuprinsă cronologic între 1949-1953, cu un ritm mai lent după 1951, se caracterizează prin numărul mare de gospodării agricole colective înființate la nivel național și folosirea pe scară largă a mijloacelor de constrângere a țăranilor. A doua etapă se încadrează, în linii mari, între 1953-1958, când accentul a căzut pe crearea de întovărașiri agricole, văzute drept o formulă intermediară, o modalitate mai ușor acceptată de țărani în evoluția de la proprietatea individuală la cea colectivă. Ultima etapă se înscrie în intervalul 1959-1962, când s-a declanșat ofensiva pentru colectivizarea forțată și totală a satului românesc.²

Scopul acestui studiu este de a prezenta câteva aspecte privind metodele și mijloacele utilizate de conducerea regională și raională de partid în acțiunea de finalizare a colectivizării în raioanele Sighet și Vișeu, la începutul anului 1962.

Între 30 iunie și 1 iulie 1961 a avut loc la București, Plenara Comitetului Central al partidului, consacrată „constituirii socialismului la sate și a dezvoltării agriculturii”, la care Gheorghiu-Dej a anunțat

¹ Gheorghe Gheorghiu-Dej, Discurs din 20 septembrie 1961 apud Marius Oprea, *„Transformarea socialistă a agriculturii”. Asaltul final, 1953-1962*, în Dorin Dobrințu, Constantin Iordachi (editori), *Țărănimea și puterea. Procesul de colectivizare a agriculturii în România (1949-1962)*, Editura Polirom, Iași, 2005, p. 106.

² Vezi în acest sens Gheorghe Iancu, Virgiliu Țărău, Ottmar Trașcă, *Colectivizarea agriculturii în România. Aspecte legislative (1945-1962)*, Presa Universitară Clujeană, Cluj Napoca, 2000; Dan Cătănuș, Octavian Roske, *Colectivizarea agriculturii în România. Dimensiunea politică*, vol. I, (1949-1953), INST, București, 2000; Marian Cojoc, *Dobrogea de la reforma agrară la colectivizarea forțată*, Editura Muntenia & Leda, Constanța, 2001; Robert Levy, *Primul val al colectivizării: Politici centrale și implementarea regională (1949-1953)* în Dorin Dobrințu, Constantin Iordachi (editori), *op. cit.*, p. 66-83; Marius Oprea, *op. cit.*, loc. cit., p. 83-113.

că 84,2% din familiile țărănești erau incluse în structuri colectiviste.¹ În spiritul acestei plene, în regiunile considerate a fi rămase în urmă în privința ritmului colectivizării, printre care era și Regiunea Baia Mare, accentul trebuia pus pe diferite „aspecte ale muncii politice de masă”, cum ar fi: conferințe de genul „Numai în G.A.C. se pot obține producții sporite la hectar”, sau „Gospodăria agricolă colectivă, calea belșugului și bunăstării țăranimii muncitoare”; programe culturale „axate pe tema construcției socialiste la sate” („Comuna noastră înflorește”, „Drumul fericirii”), seri „de calcule economice”, unde se comparau rezultatele și câștigurile obținute în sectorul socialist față de gospodăriile individuale, serbări ale colectivizatorilor fruntași, ale recoltei bogate în G.A.C.-uri, etc.² Toate aceste manifestări propagandistice aveau menirea de a arăta țăranilor individuali „bogăția și fericirea din casele colectivizatorilor”, în speranța că vor reuși să convingă și pe ceilalți să intre în structurile colectiviste.

La sfârșitul lunii noiembrie 1961, în cadrul Plenei Comitetului Central al partidului, Gheorghiu-Dej a recunoscut că „în numele luptei împotriva chiaburilor peste 80.000 de țărani, în majoritatea lor țărani muncitori, au fost trimiși în judecată, iar peste 30.000 au fost judecați în procese publice”, însă aceste abuzuri erau puse pe seama măsurilor luate de foștii lideri ai partidului, Ana Pauker și Teohari Georgescu, înlăturați din pozițiile de conducere în 1952.³ Un studiu publicat recent, pe baza unor minuțioase cercetări de arhivă, demonstrează că dimpotrivă, Ana Pauker s-a opus ritmului accelerat al colectivizării și a propus în ianuarie 1951, Comitetului Central să fie trimiși în judecată cei care-i forțează pe țărani să intre în structurile colectiviste, considerând că „cei care au procedat așa nu sunt oameni, iar cu asemenea oameni nu vom construi comunismul”.⁴ Însă, așa cum era specific conducătorilor comuniști, abuzurile și greșelile trebuiau puse pe seama unor lideri ai partidului epurați, pentru a absolve de orice vină partidul în întregul său.

Principala preocupare în domeniul politicii agrare al partidului a devenit, la sfârșitul anului 1961 și începutul anului 1962, determinarea, prin orice mijloace, a țăranilor care refuzau să se înscrie în colectiv să renunțe la proprietatea lor, deoarece, altfel, nu se putea raporta încheierea oficială a colectivizării agriculturii. Iar pentru atingerea acestui obiectiv au fost utilizate cele mai variate

¹ Octavian Roske, *Colectivizarea agriculturii. Represiunea totală(1957-1962)*, în *Arhivele Totalitarismului*, Anul III, nr.1/1995, p. 167.

² Direcția Județeană Maramureș a Arhivelor Naționale, Fond Comitetul Regional Maramureș al P.C.R., Dosar 39/1961, f. 208-210 (în continuare D.J.MM a A.N.).

³ Octavian Roske, *op. cit, loc. cit.*, p. 168

⁴ Robert Levy, *Gloria și decăderea Anei Pauker*, Editura Polirom, Iași, 2002, p. 92 (vezi capitolul IV)

metode, de la cele propagandistice la diferite mijloace de persuasiune.¹

La începutul anului 1962, în Regiunea Baia Mare existau 253 gospodării agricole colective, totalizând 70.318 familii, cu o suprafață de 211.566 ha, reprezentând 63,74 % din suprafața agricolă, fără zona de deal și munte, unde acțiunea de colectivizare întâmpina o rezistență sporită din partea țăranilor, fapt ce a determinat conducerea regiunii să lase deoparte aceste zone în rapoartele privind situația colectivizării în regiune. De asemenea, existau 268 întovărășiri agricole, cuprinzând 34.111 familii, cu o suprafață de 63.830 ha, însemnând 19,21% din suprafața agricolă, fără zona de deal și munte. Luate împreună, cele două forme ale „proprietății socialiste” însemnau 104.429 familii, cu o suprafață de 274.396 ha, adică 82,69% din total. Nu era socotită zona de deal și munte întrucât aici situația colectivizării era cu totul alta. La nivelul regiunii, cele mai slabe rezultate în acțiunea de colectivizare erau în zona Maramureșului istoric. Astfel, în raionul Sighet existau 5 gospodării agricole colective, totalizând 1.725 familii, cu o suprafață de 4.514 ha, iar în raionul Vișeu erau doar 3 gospodării agricole colective însumând 350 familii și o suprafață de 1.337 ha. Pentru comparație, în alte raioane din regiune, unde terenul era mai prielnic agriculturii, existau un număr mult mai mare de G.A.C.-uri: 87 în Satu Mare, 73 în Carei, 24 în Șomcuta, 18 în Lăpuș etc. Situația în zona Maramureșului istoric era la fel de proastă, din punctul de vedere al autorităților și în cazul întovărășirilor agricole deoarece, în raionul Sighet, existau 27 întovărășiri, în timp ce în raionul Vișeu erau doar 21.² Alături de condițiile mai puțin favorabile agriculturii, din raioanele Sighet și Vișeu, o zonă predominant montană cu foarte puțin pământ arabil, majoritatea pe coaste și dealuri, rezistența țăranilor maramureșeni în fața impunerii structurilor collectiviste a reprezentat un factor important, care a încetinit considerabil acțiunea de colectivizare în zonă.³

În aceste condiții, pe baza indicațiilor primite de la conducerea centrală a partidului, fruntașii regionale de partid Baia Mare au demarat o vastă acțiune privind încheierea colectivizării în regiune. Erau vizate, în special, raioanele unde structurile collectiviste erau puține, țăranii preferând să rămână fideli gospodăriilor individuale. Astfel, la începutul anului 1962, în raioanele Sighet și Vișeu,

¹ Marius Oprea, *op. cit.*, *loc. cit.*, p. 106.

² D.J.MM a A.N., Fond Comitetul Regional Maramureș al P.C.R., Dosar 39/1961, f. 314.

³ Pentru evoluția procesului de colectivizare în zona Maramureșului istoric vezi Andrea Dobeș, Gheorghe Mihai Bârlea, Robert Fürtös, *Colectivizarea în Maramureș. Contribuții documentare (1949-1962)*, Fundația Academia Civică, București, 2004.

activitatea pentru încheierea colectivizării a intrat în linie dreaptă. Principala preocupare a activiștilor de partid era, potrivit documentelor oficiale, „lămurirea țăranimii muncitoare pentru a trece în gospodării colective, dezvoltarea celor existente, dar mai ales crearea altora noi”.¹ În raionul Vișeu, în cele trei comune (Ieud, Cuhea și Săliștea) unde existau G.A.C. —uri au fost trimiși, în ianuarie 1962, de la Comitetul raional de partid 13 activiști, care, la rândul lor „au instruit un număr de 110 agitatori în vederea atragerii țăranilor muncitori în G.A.C. formându-se echipe de agitatori care desfășoară munca politică de la om la om”.² În urma acestei campanii, în cele trei gospodării agricole colective s-au înscris, în cursul lunii ianuarie 1962, 18 familii de țărani cu o suprafață totală de 61 ha.³

În comunele din raionul Sighet, era foarte răspândită, după cum reiese din documentele de partid ale vremii, metoda vizitării țăranilor care nu au depus cereri de înscriere în colectiv „la domiciliul lor, de grupuri de agitatori, care demonstau în fața întregii familii vizitate superioritatea sectorului socialist al agriculturii, arătând exemple din G.A.C.-uri și colectiviști din raion”.⁴ Cu toate eforturile depuse de activiștii de partid, în cursul lunii ianuarie 1962, în gospodăriile agricole colective existente în raionul Sighet s-au înscris doar opt noi familii, cu o suprafață de 16 ha.⁵

Un rol important în acțiunea de atragere a țăranilor în structurile colectiviste revenea agitatorilor însărcinați cu munca de lămurire, care organizau diverse manifestări, cu diferite ocazii, la căminele culturale din comunele maramureșene, sub genericul „Pășii cu încredere pe calea agriculturii socialiste”.⁶

Au fost organizate numeroase vizite la gospodăriile agricole colective fruntașe, pentru a convinge țăranii individuali de „superioritatea și avantajele ce le oferă gospodăria colectivă”⁷, după cum, folosită era și metoda invitării, cu ocazia inaugurării unor gospodării agricole colective a țăranilor din satele vecine unde acțiunea de colectivizare era în plină desfășurare.⁸

În cadrul tradițional al șezătorilor de la sate s-au introdus așa-numitele „cercuri de citit”, unde „agitatori bine pregătiți citesc în fața grupelor de țărani și țăranți” materiale de propagandă în favoarea

¹ D.J.MM a A.N., Fond Comitetul Regional Maramureș al P.C.R., Dosar 42/1962, f. 16.

² D.J.MM a A.N., Fond Comitetul Raional Vișeu, Dosar 355/1962, f. 180.

³ Ibidem.

⁴ D.J.MM a A.N., Fond Comitetul Raional Sighet, 426/1962, f. 214.

⁵ Ibidem.

⁶ D.J.MM a A.N., Fond Comitetul Raional Vișeu, Dosar 355/1962, f. 181.

⁷ D.J.MM a A.N., Fond Comitetul Regional Maramureș al P.C.R., Dosar 42/1962, f. 17.

⁸ Ibidem, f. 19.

colectivizării, la care au participat, potrivit documentelor oficiale, 11.370 de țărani, în cadrul celor 586 „seri de citit” care au avut loc, în luna ianuarie 1962, în raionul Sighet.¹ La fel, în căminele culturale din comunele Săliștea și Săcel, raionul Vișeu, au fost prezentate țăranilor cartea lui Marin Preda „Desfășurarea”, respectiv „Setea”, romanul lui Titus Popovici.² S-a apelat și la realizarea unor așa-zise „programe artistice”, prezentate de formații de artiști amatori folosind subiecte referitoare la acțiunea de colectivizare: „Viața nouă a satului nostru”, „Veniți în marea noastră familie”, „Bine-i în gospodărie”, „Pe pământul înfrățit, rodul va fi însuțit” etc.³

Mijloacele de propagandă vizuală aveau și ele un rol important, întrucât în satele unde era în desfășurare activitatea de lămurire a țăranilor erau expuse zeci de afișe cu titlul „Cine e mai câștigat”, în care, într-o parte erau trecute veniturile realizate de țăranii colectivști, iar în partea cealaltă, veniturile realizate de producătorii individuali, cu scopul de a „dovedi avantajele economice ale colectivistului”, după cum precizau documentele oficiale ale vremii.⁴ În realitate, țăranii maramureșeni, cu toate mijloacele de natură propagandistică, nu au putut fi convinși de superioritatea economică a structurilor colectiviste, deoarece, cu toate presiunile administrative și fiscale îndreptate împotriva proprietății individuale, continuau să facă față cu succes cooperativei vecine.

Au fost realizate numeroase panouri și grafice cu caracter propagandistic, amplasate în comunele unde era în plină desfășurare acțiunea de convingere a țăranilor pentru a se înscrie în gospodăriile colective. Numai în luna februarie 1962, în comunele din raionul Vișeu, au fost montate 32 de panouri și 27 grafice, iar peste 2.000 de foi volante, privind succesele obținute în acțiunea de colectivizare, realizate în redacția ziarului „Viața Liberă” din Sighet au fost distribuite în comunele din raion.⁵ De asemenea, au fost răspândiți mii de fluturași care conțineau chemări ale țăranilor din raioanele, comunele și satele în care s-a încheiat colectivizarea către țăranii din diferite alte raioane și comune unde acțiunea de finalizare a colectivizării era în plină desfășurare.⁶ Un loc important în cadrul propagandei în favoarea colectivizării revenea așa-numitelor „seri de calcul”, unde activiștii de partid încercau să dovedească țăranilor

¹ D.J.MM a A.N., Fond Comitetul Raional Sighet, 426/1962, f. 213.

² D.J.MM a A.N., Fond Comitetul Raional Vișeu, Dosar 355/1962, f. 181.

³ Ibidem, f. 204.

⁴ D.J.MM a A.N., Fond Comitetul Regional Maramureș al P.C.R., Dosar 42/1962, f. 20.

⁵ D.J.MM a A.N., Fond Comitetul Raional Vișeu, Dosar, 355/1962, f. 197.

⁶ D.J.MM a A.N., Fond Comitetul Regional Maramureș al P.C.R., Dosar 42/1962, f. 43.

„prin calcule economice comparative ce se fac la tablă, avantajele pe care le au colectivizării față de țărani individuali”.¹

În paralel cu multitudinea măsurilor de natură propagandistică, activiștii de partid semnalau existența în satele maramureșene, la începutul anului 1962, a numeroase acțiuni împotriva structurilor collectiviste, catalogate de autorități ca „manifestări dușmănoase”. Astfel, în comuna Cuhea, din raionul Vișeu, „în ziua de 21 februarie 1962, numitul Bizău Vasile în mod huliganic l-a acostat pe țăranul Moiş Vasile și l-a tăiat cu cuțitul, spunând că „aceasta este pentru că s-a înscris în gospodărie”. Un alt incident a avut loc în comuna Leordina, de pe valea Vișeuului, unde „cetățeanul Cocârlă Gheorghe, care a depus cerere pentru înființarea gospodăriei colective cu câteva zile în urmă, în mod ofensat s-a dus la sfatul popular și a luat înapoi cererea și a rupt-o în bucăți în mod dușmănos, în fața mai multor cetățeni”. În Vișeu de Mijloc, „văduva Iusko Maria în mai multe rânduri a mers prin sat și a spus că mai bine își taie degetele decât să se înscrie în G.A.C.”, iar „cetățenii Bora Mihai și Șimon Ioan svonesc prin sat că toți aceia care se vor înscrie în gospodăria colectivă vor muri de foame”. Și în raionul Lăpuș existau astfel de manifestări, cum a fost cazul unui țăran din satul Dobric, care „a dus agitație contra G.A.C., îndemnând pe cei care au făcut cereri să nu semneze actul de constituire”, motiv pentru care acesta „a fost exclus din partid și arestat”. Un alt caz a fost semnalat în satul Borlești, din raionul Oaș, unde „numitul Velea Gheorghe în fața mai multor cetățeni a afirmat că dacă se vor înscrie în G.A.C. atunci Kenedy nu o să le dea pământul înapoi”.² Merită reținut, că și în anii '60 continua să existe în lumea satului mitulul venirii americanilor, care în această perioadă s-a transformat mai mult într-o iluzie, dintr-o speranță foarte răspândită la începutul anilor '50.³

O informare trimisă de Comitetul regional de partid Baia Mare către Comitetului Central, în luna martie 1962, ne permite conturarea unei imagini privind numărului imens al activiștilor de partid trimiși la sate în vederea încheierii acțiunii de colectivizare la nivelul regiunii. Astfel, pe lângă cei 369 de activiști de partid, au fost trimiși 131 elevi de la școala de partid (Ștefan Gheorghiu, Școala de partid de la Baia Mare de 1 an, respectiv 3 luni), 2.126 activiști organizați (UTM, sfaturi populare, syndicate, cooperative de consum etc.) și 422 ingineri și tehnicieni folosiți „în munca politică”. Acestora li se adaugă „forța locală a satului”, adică agitatorii locali, 19.714 persoane, și cei 3.561

¹ Ibidem, f. 28.

² Ibidem, f. 20-21.

³ Pentru amănunte vezi Gheorghe Onișoru, *România în anii 1944-1948. Transformări economice și realități sociale*, Fundația Academia Civică, București, 1998, p. 132-146.

angajați ai sfaturilor populare. Dacă adunăm aceste cifre ajungem la un rezultat de peste 26.000 de persoane al căror scop era finalizarea colectivizării în regiune.¹ Situația era identică și la nivelul raioanelor, unde activiștii trimiși de la regiune au fost sprijiniți de un numeros aparat local de propagandă, care număra la nivelul raionului Sighet peste 400 de persoane, iar în raionul Vișeu peste 100 de activiști, care, la rândul lor, au pus în mișcare un număr considerabil (1.284 în raionul Sighet și 804 în raionul Vișeu) de agitatori locali.²

În raionul Sighet, în primele trei luni ale anului 1962, au avut loc, potrivit documentelor de partid „peste 150 de conferințe în cadrul căminelor culturale, la care au participat peste 33.250 de țărani muncitori, 65 de adunări populare, participând peste 15.000 de țărani și 541 de adunări de întrebări și răspunsuri pe marginea statutului G.A.C. la care au participat peste 13.000 de țărani muncitori.” Activiștii de la comitetul raional de partid au fost împărțiți pe comune, „fiind repartizați câte 3-6 tovarăși într-un sat”³ pentru a încheia colectivizarea în raion.

La 16 martie 1962, Comitetul raional Sighet raporta regionalei de partid că „în raionul Sighet s-a terminat cu succes colectivizarea agriculturii” și se solicita din partea regionalei de partid „confirmarea declarării raionului Sighet, ca raion complet colectivizat”.⁴ La 28 martie 1962, în raionul Sighet existau 9 gospodării agricole colective, cuprinzând 6.111 familii și o suprafață de 18.832 ha, respectiv 23 întovăărișiri agricole, ce grupau 1.821 familii și o suprafață de 1.782 ha.⁵ Din cele 17 comune și un oraș, existente în raionul Sighet, au fost colectivizate 6 comune și orașul Sighet, dintre care în două comune se considera că gospodăriile agricole colective „erau slabe”, rămânând astfel în afara structurilor collectiviste 11 comune.⁶ Putem avea, însă, anumite îndoieli față de exactitatea acestor date, cunoscut fiind faptul că propaganda comunistă se obișnuise cu minciuna statistică.

În raionul Vișeu, campania pentru finalizarea colectivizării a avut un ritm susținut în primele luni ale anului 1962, când 75 de propagandiști de la raion au fost trimiși pentru „lămurirea țăranilor muncitori de a intra în G.A.C.” și pentru a instrui peste 600 de agitatori, care, la rândul lor, „să desfășoare muncă politică de masă

¹ D.J.MM a A.N., Fond Comitetul Regional Maramureș al P.C.R., Dosar 42/1962, f. 41-42.

² D.J.MM a A.N., Fond Comitetul Raional Sighet, Dosar 426/1962, f. 237; Fond Comitetul Raional Vișeu, Dosar 355/1962, f. 202.

³ D.J. MM a A.N., Fond Comitetul Raional Sighet al P.C.R., Dosar 426/1962, f. 212.

⁴ Ibidem, f. 242.

⁵ Ibidem, f. 247.

⁶ D.J.MM a A.N., Fond Comitetul Regional Maramureș al P.C.R., Dosar 42/1962, f. 202.

de la om la om în atragerea țăranilor în G.A.C.”¹ Potrivit documentelor de partid ale vremii, în raionul Vișeu, în intervalul octombrie 1961 – martie 1962, au avut loc 160 de adunări populare, la care au participat 33.939 de țărani, cărora activiștii de partid le-au prezentat diverse materiale propagandistice referitoare la acțiunea de colectivizare. Ca urmare a acestei impresionante campanii, însoțite de o susținută activitate de șantaj a țăranilor care refuzau să se înscrie în gospodăriile agricole colective, în luna martie 1962 au fost constituite șapte noi G.A.C.-uri, în comunele Petrova, Leordina, Vișeu de Jos, Vișeu de Mijloc, Șieu, Rozavlea și Dragomirești, totalizând 2.868 de familii și o suprafață de 8.507 ha.² Merită reținut, că din anul 1953, nu mai fusese înființată nici o gospodărie agricolă colectivă în comunele din raion. Iată cum se desfășura „munca de lămurire” a țăranilor din comuna Ieud, raionul Vișeu, în primăvara anului 1962, pentru a convinge și alți țărani să intre în gospodăria agricolă colectivă din comună, înființată în 1950: „La noi, în '62, o fost echipe mari de comuniști de la raion, cum era atunci, care o stat aici în sat să lămurească oamenii să intre în colectiv. Umblau din casă în casă și îi duceau pe oameni la Sfat. Acolo, în fiecare cameră erau câte 2-3 și îți spuneau că ar fi bine să intri în colectiv, că oricum nu ai nici o scăpare. În camera în care m-o băgat pă mine era un individ de la Vișeu, un om mare, ce avea figura unui criminal. Avea o bătă în mână și tot bătea cu ea în podea, probabil să mă înfrice. M-o întrebat cum mă numesc și dacă vreau să iscălesc cererea de intrare în colectiv. Eu i-am răspuns că nu, pântru că nu îs hotărât. Și i-am spus că nu înțeleg un lucru. Păi, dacă-i obligație nu există cerere și dacă există cerere nu-i obligație. Și atunci ce-o făcut cu mine. M-o făcut bandit și nu numai că io nu vreau să intru în colectiv, dar influențez și pe alții să nu intre. Io i-am spus că nu-s bandit, ci om cinstit, dar el mi-o zâs: *A, dacă ai fi om cinstit ai intra în colectiv*. Mi-o zâs că mă vor ține toată ziua la Sfat, până mă hotărâsc să semnez că intru în colectiv și mă tot amenința că îmi bagă bota pă gură. Norocul meu o fost că am fost ziua, pântru că cei care o fo' noaptea i-o bătut. Pă mine m-or îmbrâncit un pic și apoi mi-or zâs: *du-te acasă, gândește-te bine și seara pe la ora opt, să te prezinți din nou aici, la noi*. Am plecat și dus am fost. Am luat-o la câmp și două săptămâni cât a durat munca de convingere în sat nu am dormit acasă. Că nu puteai să stai acasă, că veneau noaptea, cu mașina, după tine acasă”.³ În cazul altor țărani, autoritățile au reușit prin diverse mijloace să-i

¹ D.J MM a A.N., Fond Comitetul Raional Vișeu al P.C.R., Dosar 355/1962, f. 196.

² Ibidem, f. 205.

³ Interviu cu Gavrilă Pleș, Arhiva de Istorie Orală a Centrului Internațional de Studii asupra Comunismului din cadrul Memorialului Victimelor Comunismului și al Rezistenței Sighet, caseta nr. 1889 (A.I.O.C.I.M.S.).

convingă să intre în colectiv: „În '62 coconii [copiii] i-o țâpat acasă de la liceu, de la Vișeu, și le-o zâs că până noi nu intrăm în colectiv nu-i primește înapoi. Ce să fac? M-am înscris și eu în colectiv că oricum pământul mi l-o luat înainte, în '58, când o venit cu donațiile, dar eu nu l-am donat ci ei o scris că l-am donat și mi l-au luat și l-o dat cui o știut ei, la schimb. Așa că am zâs cătră babă [soție], tu babă, nu avem ce face, trebuie să ne înscriem în colhoz, dar baba: *Nu te înscrie*, o prins a zbiera. Dar nu aveam ce face, așa că ne-am înscris în colectivă, iar după aceea coconii puteau să meargă iar la școală, la Vișeu.”¹ În acest caz, utilizarea violenței psihice prin trimiterea acasă a copiilor de la școală s-a dovedit a fi mai eficace decât recurgerea la metode fizice de tortură.

La fel stăteau lucrurile și în comuna Săliștea, unde la începutul anului 1962, autoritățile raionale de partid s-au străduit să mărească numărul celor înscriși în gospodăria colectivă: „A venit apoi colectivizarea a doua în '62. A fost mare hărmălaie. Atunci ne-au forțat. Am mers la primărie, ne-au chemat pe 40 deodată. Noapte de noapte a trebuit să mergem acolo. Și numai să ne înscriem forțat. Dar nu am vrut să ne înscriem. Atunci a fost bine cât a fost, dar apoi ne-au forțat cu securitatea. Aveam un fecior căruia i-a plăcut școala mult. A fost în liceu, apoi la facultate. Ce să vezi, odată au dat telefon de aici, din primărie, ca pe vreo 7-8 băieți să-i dea afară că părinții nu vreau să se înscrie în colectiv. Și au venit toți copii, vreo 10 copiii, și au stat săptămâni întregi acasă. Apoi am făcut cerere la Inspekția învățământului, la Ministerul Învățământului, domnule, uită-te, ne sunt copiii de atâta vreme acasă, nu-i primesc în liceu, au dat din comună telefon ca să-i țâpe afară din liceu, că-s pui de năpârci și pui de fasciști și nu știu câte. Au pierdut un trimestru, bieții copii, tot datorită ăstora din comună, așa au făcut batjocură în timpul comunismului”.²

În documentele oficiale, presiunile activiștilor raionali de partid erau prezentate sub forma unor „activități de lămurire” a țăranilor maramureșeni, în urma căreia aceștia, convingi de „superioritatea gospodăriilor colective față de gospodăriile individuale” solicitau înscrierea în structurile collectiviste. Fragmentul următor, care se referă la o așa numită „seară de calcul”, de la începutul anului 1962, din comuna Săliștea, raionul Vișeu, este un exemplu în acest sens: „La una din serile de calcul organizate în comuna Săliștea, a fost demonstrat următorul exemplu din comună: țăranul colectivist Bărcan Dumitru care a intrat în gospodăria colectivă cu suprafața de 9 ha teren în anul 1952, comparativ cu țăranul individual Vlad Vasile Bărbosu cu 12 ha teren, având brațe de muncă asemănătoare, totuși Vlad Vasile în 1961 a obținut 3.850 lei mai puțin venituri ca Bărcan

¹ Interviu cu Ioan Kindriș, A.I.O.C.I.M.S., caseta nr. 1877.

² Interviu cu Ion Iuga, A.I.O.C.I.M.S., caseta nr. 1760.

Dumitru, iar din acest exemplu Vlad Vasile s-a convins de superioritatea muncii în comun și a fost primul care a făcut cerere de a intra în gospodăria colectivă”.¹ În realitate, acțiunea de finalizare a colectivizării, de la începutul anului 1962, a stat sub semnul persuasiunii și a șantajului, iar mărturiile țăranilor maramureșeni confirmă acest lucru.²

La sfârșitul lunii martie 1962, în raionul Vișeu, existau 10 gospodării agricole colective formate din 3.844 familii și o suprafață de 11.788 ha și 11 întovăări zootehnice însumând 1.693 familii și o suprafață de 2.122 ha.³ Din cele 18 comune ale raionului, au fost colectivizate doar jumătate, 9 comune rămânând în afara procesului de colectivizare, iar dintre cele colectivizate, două comune și orașul Vișeu erau considerate ca având „gospodării agricole slabe”.⁴

La 10 aprilie 1962, Comitetul Regional de partid raporta situația colectivizării în Regiunea Baia Mare, unde 99,3% din terenul arabil și 99,2% din terenurile agricole, fără zona de deal și munte, care a rămas într-o proporție însemnată în afara procesului de colectivizare, au fost incluse în structurile colectiviste.

În raioanele Sighet și Vișeu, pentru a nu compromite acțiunea de colectivizare, zona de munte a fost eliminată din rapoartele oficiale, ajungându-se la procente apropiate de 100% în privința suprafețelor colectivizate. Astfel, în cazul raionul Sighet, suprafața agricolă colectivizată era de 99,3%, în timp ce 97% din terenul agricol era inclus în structurile colectiviste. Dacă verificăm însă suprafața din zona de munte, rămasă în proprietatea țăranilor, observăm că ea cuprinde 37.349 ha față de 18.823 ha, care reprezintă suprafața colectivizată în cazul terenului agricol, și 10.826 ha față de 3.955 ha în cazul terenului arabil.⁵ La fel se prezintă situația și în cazul raionului Vișeu, considerată colectivizată în procent de 100%, evident fără zona de munte. Pământul rămas în proprietatea țăranilor individuali la nivelul raionului însemna 38.980 ha, față de doar 10.990 ha din sectorul colectivist, în cazul terenului agricol, și 15.436 ha față de 3.333 ha, în cazul terenului arabil.⁶ Includerea zonelor de deal și munte din raioanele Sighet și Vișeu rămase, în majoritatea lor, în

¹ D.J.MM a A.N., Fond Comitetul Raional Vișeu, Dosar 355/1962, f. 203.

² Trebuie menționate în acest sens interviurile realizate în leud (Gavrila și Ileana Pleș, caseta nr. 1889; Ioan Kindriș, caseta nr. 1890; Grigore Pop, caseta nr. 1891) și Săliștea (Ion Iuga, caseta nr. 1760; Vlad Darie, caseta nr. 1761; Ioan Chiș, caseta nr. 1762) care se găsesc în A.I.O.C.I.M.S.

³ D.J.MM a A.N., Fond Comitetul Raional Vișeu, dosar 355/1962, f. 208.

⁴ D.J.MM a A.N., Fond Comitetul Regional Maramureș al P.C.R., Dosar 42/1962, f. 202.

⁵ D.J.MM a A.N., Fond Comitetul Regional Maramureș al P.C.R., Dosar 42/1962, f. 109-110.

⁶ Ibidem.

afara structurilor collectiviste, în rapoartele privind situația colectivizării agriculturii ar fi dus la scăderea drastică a procentului suprafețelor collectivizate și, prin urmare, ele au fost trecute separat, tocmai din această privință.

Între 27-30 aprilie 1962 s-a desfășurat la București sesiunea extraordinară a Marii Adunări Naționale, la care au participat 11.000 de invitați, printre care și 447 delegați din Regiunea Baia Mare.¹ Din partea raionului Sighet au participat 14 persoane, iar raionul Vișeu a fost reprezentat de 12 invitați, în ambele cazuri majoritatea participanților fiind președinții gospodăriilor agricole colective din cele două raioane.² Cu acest prilej, Gheorghiu-Dej a anunțat încheierea procesului de colectivizare, în urma căreia 96% din suprafața arabilă a țării și 93,4% din suprafața agricolă au fost incluse în structurile collectiviste.³

Constituite pe un teren nefertil, lipsite de orice apetență pentru instituții collectiviste, administrate politic, realizate, de cele mai multe ori, prin mijloace violente sau administrative, structurile collectiviste au însemnat dezrădăcinarea țaranului român, întrucât peste 3,5 milioane de familii ale satului românesc și-au pierdut, în mare măsură, identitatea.

Consecințele nefaste ale colectivizării au devenit tot mai vizibile în anii '70-'80. Țăranii, lipsiți de motivație, odată cu pierderea proprietății pământului, nu erau interesați nici de calitatea muncii și nici măcar de rămânerea în mediul rural. A urmat un exod masiv, definitiv sau sub forma navetismului, spre oile centre urbane, exod care a rămas o realitate a satului românesc până în 1989. Această migrație a dus la diminuarea forței de muncă în lumea satelor, ajungându-se ca în anii '80 recolta să fie strânsă cu ajutorul militarilor, elevilor și studenților. Dispariția proprietății private a generat un fenomen larg răspândit în perioada colectivizării: furtul, datorat situației economice precare a țăranilor colectivizați. Nu s-a reușit nici aprovizionarea corespunzătoare a populației urbane cu produse agricole, îndreptățind afirmația lui Ghiță Ionescu, potrivit căreia în România „agricultura a reprezentat cel mai mare eșec al comunismului”.⁴

¹ Ibidem, f. 113.

² Vezi lista nominală în Andrea Dobeș, Gheorghe Mihai Bârlea, Robert Fürtös, *op. cit.*, p. 448-450.

³ Octavian Roske, *op. cit.*, p. 168.

⁴ Ghiță Ionescu, *Comunismul în România*, Editura Litera, București, 1994, p. 337.

Din rezistența Bisericii greco-catolice din Maramureș în deceniul șapte și începutul deceniului opt al secolului XX

Drd. Boroica Ioan, muzeograf
Muzeul Maramureșului

Desființată în mod abuziv, în urma decretului 358 publicat în Monitorul Oficial din 2 decembrie 1848, Biserica greco-catolică nu și-a încetat definitiv activitatea, așa cum și-a dorit legiutorul comunist, ci a continuat să existe prin activitatea considerată subterană a unor preoți, episcopi, intelectuali, oameni simpli, țărani, activitate care a avut uneori accente de eroism dusă chiar până la sacrificiu.

Deși declarată inexistentă, în deceniul al șaptelea se regăsește o biserică greco-catolică aflată în clandestinitate. Preoții maramureșeni activi care n-au acceptat trecerea la biserica ortodoxă, erau foarte puțini, credincioșii timorați, supuși unei atente supravegheri. Cei mai mulți dintre preoți, supuși persecuțiilor în anul 1948 și cei următori, au semnat trecerea la biserica ortodoxă și activau în fostele lor parohii. Un întreg aparat al regimului ateo-comunist urmărea îndeaproape orice manifestare religioasă, mai ales acele manifestări socotite interzise de lege. Abia după 1964, anul grațierii deținuților politici și mai ales către sfârșitul deceniului, se poate constata o oarecare relaxare a supravegherii și a măsurilor represive.

Din documentele, atâtea câte ni s-au păstrat, create de una din instituțiile cu cuprindere regională - Inspectoratul teritorial al cultelor Maramureș, aflat în subordinea Departamentului cultelor cu rol de supraveghere și control, oferă imaginea unui mozaic de forme de rezistență, arareori fătuse, dar care îndreptățesc afirmarea faptului că cu toate insistențele unui complex aparat politic și administrativ aflat în slujba partidului comunist, Biserica Greco-Catolică din Maramureș, continua să existe.¹ Sarcinile și atribuțiile acestor structuri ale Departamentului cultelor au fost elaborate în 1951.²

Documentele înregistrează un paradox aparent: o rezistență a Bisericii Greco-Catolice din Maramureșul istoric, chiar în interiorul Bisericii Ortodoxe, rezistență susținută de preoții „reveniți”. Din pricina persecuțiilor la care au fost supuși mulți din preoții greco-catolici au semnat „revenirea” și s-au înrolat în Biserica Ortodoxă, motivându-și acest act și prin speranța că va fi restabilit Cultul Greco-Catolic,

¹ Direcția Județeană Maramureș a Arhivelor Naționale (în continuare DJMMAN), Fond Inspectoratul teritorial al cultelor Maramureș, ds. 59/1969. Într-o notă din 28 XI 1970, Traian Chilian, șeful Inspectoratului teritorial al cultelor, formula axiomatic îndrumarea către subalternii săi: „Noi nu acționăm ci urmărim”

² DJMMAN, Fond Inspectoratul teritorial al cultelor Maramureș, ds 1/1951, ff 1-10

întărită fiind această nădejde și de anumite zvonuri cum că „vor veni americanii”.¹ După aproape un sfert de secol de la „revenire” din 1948, în 1972 mai funcționau în cele 68 de parohii ale protopopiatului Ortodox al Sighetului, care cuprindea practic toate localitățile Maramureșului istoric, 16 absolvenți ai Academiei Teologice, denumire sub care sunt cunoscute instituțiile de învățământ superior greco-catolic care pregăteau preoți, la care se adaugă și un doctor în teologie provenit din aceleași instituții – parohul Rozavei Țiplea Vasile. O mică parte dintre ei funcționau în aceleași localități în care au funcționat înainte de 1948.² Acestora li s-a acordat o atenție deosebită, atât din partea autorităților ecleziastice ortodoxe, cât și din partea instituțiilor seculare comuniste, între care și Inspectoratul teritorial al cultelor. Se urmărea îndeosebi, în această perioadă, „consolidarea unificării” și eliminarea așa numitelor „latențe” greco-catolice” cât și „orientarea” preoților reveniți”, probleme dezbătute în numeroasele conferințe eparhiale sau la nivel de protopopiat. Fiind considerați, nedemni de încredere sau chiar opozanți, ei nu puteau să prezideze aceste conferințe de „orientare”, cu excepția acelor aleși cu grijă și pregătiți în acest scop.³

În raionul Sighet se notau la începutul anului 1955, în descrierea parohiilor făcută pentru a susține propunerile de bugetare, întocmită de Grigore Holdiș, pe atunci îputernicit raional, câteva centre de rezistență catolică la Budești, la Breb, unde erau active câteva familii greco-catolice, și foste călugărițe, la fel și Hărnicești cu filia Hoteni, „cu rezistență greco-catolică (foste călugărițe)”, la Sarasău, se nota „rezistență mare catolică”, la fel și la lapa. Rezistență și prozelitism sunt semnalate la parohia Sighet, cu filia Valea Hotarului precum și la Vad. Doar la o sigură localitate, Valea Porcului (azi Valea Stejarului), se nota ca fiind înfăptuită consolidarea unificării.⁴ Pentru raionul Vișeu, îputernicitul raional Marcolț Ioan, mai puțin scrupulos în notarea exactă a datelor ce caracterizează fiecare parohie decât îputernicitul raionului Sighet, nota existența unei rezistențe catolice la leud.⁵

În obiectivele planului de muncă ce urmau să le întocmească îputerniciții regionali, conform unei circulare din 9 ianuarie 1961 a Direcției îputerniciților cu mențiunea „strict secret”, intrau ca sarcini generale, printre altele și supravegherea manifestărilor cultelor, a activității deservenților (nume atribuit slujitorilor cultelor), ședințele

¹ Băințan, Valentin; *Martiri și mrturisitori ai Bisericii Române Unite cu Roma din Eparhia Greco-Catolică Maramureșului (1948-1989)*, Editura Gutinul, Baia Mare, 1999, p. 36.

² Fond Inspectoratul teritorial al cultelor Maramureș, ds. 72, fila 2

³ Idem, ds. 59, fila 6 și ds 40, f 1-2

⁴ Idem, ds. 32/1961, ff 102-103

⁵ Idem, f. 99

statutare și ședințele de orientare, iar printre sarcinile speciale la cultul ortodox: sprijinirea aplicării integrale a Decretului 410/1959, referitor la monahism și plasarea la muncă a celor ieșiți iar la cultul romano-catolic se va avea în vedere printre altele lichidarea amestecului preoților romano-catolici în problema unificării B.O.R.¹ Circulare ale amintitei Direcții reglementau precis sarcinile fiecărui nivel ierarhic a structurii departamentului, delegând responsabilități sporite în culegerea de informații și chiar intervenții în activitatea cultelor din partea împuterniciților raionali.²

În toată această perioadă a deceniului șapte și primii ani a celui următor, se urmărea eliminarea oricărei influențe din ceea ce a fost biserica-catolică: scoaterea oricăror obiecte de cult specifice și adoptarea terminologiei de cult ortodoxe, în ciuda unei opoziții din partea enoriașilor sau a preoților, precum și împiedecarea acordării asistenței spirituale acordată de preoții romano-catolici credincioșilor foști greco-catolici și supravegherea atentă a preoților nereveniți.

Din perspectiva Inspectoratului Teritorial al Cultelor, dar și a ierarhilor ortodocși, eliminarea „latențelor” greco-catolice era semnul realizării depline a unificării. Însă aceasta n-a putut fi realizată pe tot cursul acestui deceniu și nici la începutul celui următor. Astfel, într-o circulară a Departamentului Cultelor (nr. 5499/10 VIII 1962) se cerea verificarea pe teren a stadiului unificării B.O.R., raportarea activității pozitive sau negative a „deservenților” (reveniți, vechi ortodocși), dacă se mai menține ritualul fost greco-catolic (spirit, steaguri mariane, rozariu), dacă preoții nereveniți mai activează, imixtiunea preoților romano-catolici în realizarea unificării B.O.R. prin deservirea foștilor greco-catolici sau reveniți sau alte servicii religioase acordate acestora. La fel se cerea precizarea stadiului unificării B.O.R. precum și a felului cum influențiază conducătorii eparhiilor prin directivele lor unificarea B.O.R. și eventualele aspecte negative.³ Nu cunoaștem răspunsul la cerințele acestei circulare, dar ea nu face decât să dezvolte cerințele cicularei din 1961 mai sus amintită. Fiind recunoscută oficial, biserica romano-catolică, a acordat constant asistență spirituală foștilor greco-catolici care asistau la liturgiile romano-catolice și se mărturiseau aici. În Maramureșul voievodal astfel de sprijin a fost acordat de parohii romano-catolici din Sighetul Marmăției, Ocna Șugătag și Vișeu de Sus. Văzută ca o formă de rezistență a bisericii greco-catolice asistența acordată acestora era socotită și ca o activitate ostilă regimului. Sprijinul acordat de biserica romană-catolică este mai accentuat după introducerea reformei

¹ Idem, 36/1961, f 1-2

² Idem, f 25-28

³ Idem, f. 34

liturgice în Biserica romano-catolică promulgată de Conciliul Vatican II.¹

Revenind la eliminarea așa numitelor „latențe” greco-catolice, problema nu pare să fi fost chiar atât de simplă. În 1966, într-un raport din luna martie se constata că „în biserica din Dragomirești, raionul Vișeu este calea crucii” iar în „biserica ortodoxă revenită Moisei III, fostă mănăstire, are drumul crucii și în biserică și afară (afară sînt 12 stații din piatră cu icoane).”²

Între 1968 și 1973 s-a declanșat o adevărată ofensivă pentru consolidarea unificării, în strategia căreia se urmărea eliminarea acestor latențe și introducerea terminologiei liturgice specific ortodoxe. Dar introducerea acestei terminologii s-a izbit de o anumită rezistență a localnicilor, ajungându-se ca unii preoți care doreau să fie pe placul credincioșilor să folosească formule pleonastice, cum s-a întâmplat și la Sighetul Marmației unde „preotul Nistor Sorin, fost protopop de Sighet, ca să fie pe planul unor credincioși reveniți, înainte de a predica, când se închina spunea: «în numele tatălui, al fiului, și al sfântului duh-spirit, amin»”.³ În același document, o „informare” cu nr. 539 din 6 septembrie 1969, semnat de împuternicitul județean Traian Chilian, era făcut cunoscut faptul că „episcopul ortodox Teofil din Cluj, încă de la primele conferințe de orientare din primăvara anului 1968, le-a trasat sarcină preoților să introducă în întregime terminologia ortodoxă și să scoată din biserică statuile și alte însemne greco-catolice. Le-a trasat sarcină apoi protopopilor să verifice aplicarea acestor sarcini cu ocazia inspecțiilor pe care le fac în parohii. Drept urmare, o bună parte dintre deservenți s-au conformat, deși în unele parohii au întâmpinat rezistență, dar mai sînt preoți care n-au aplicat în întregime dispozițiile primite, ba mai mult sînt preoți vechi ortodocși în parohii revenite care, fie că n-au avut curajul să o facă, fie că s-au complăcut în această situație.”

¹ Reforma liturgică promulgată de Conciliul Vatican II la 4 decembrie 1963, avea în vedere introducerea limbii poporului în serviciile liturgice, care să înlocuiască latina. În Maramureș se va oficia în limbile maghiară, germană dar și în română. Această reformă va face obiectul unor dezbateri comune a împuterniciților, cum a fost cea din ședința din 21 martie 1970, ținută la Cluj, împuternicitul Baboșca sintetiza pentru nordul Transilvaniei câteva situații particulare: „În prolema B.O.R. cca 70-75% [din credincioși] au fost gr.cat. Episcopul Teofil în probl.[emă] a mers pe panta că și timpul rezolvă și a lăsat pe seama org.[anelor] de stat. I s-a arătat mereu constatările înregistrate pe teren și numai târziu am început în această problemă. Cred[incioșii] nu fac probleme din unific[are] dacă preotul este harnic. Preoți nereveniți sînt peste 100. Sînt puțini care sînt ostili. Sînt încadrați în muncă. Chindriș și Prunduș mai activi. Ultimul are legătură cu Vaticanul prin corespondență. Credincioșii care n-au revenit îmbrățișează cultul r[omano]-cat[olic]. Vezi ședința menționată în Fond Inspectoratul teritorial al cultelor Maramureș, ds. 57.

² Idem, ds 57./1966, f.6

³ Idem, ds. 45, f. 17

Comentând situațiile negative, în afară de cazul preotului Nistor Sorin, mai sus amintit, se mai consemnează că „în parohia Sârbi, vacantă, fostul peot revenit Cotețiu Romul, n-a scos vitrina cu mormântul lui Isus din fața altarului.” Și tot în același document o altă modalitate de a se sustrage „consolidării” unificării: „în Sighetul Marmăției, merg la biserica romano-catolică 3-4 preoți nereveniți, aducând cu ei și cca. 12 foști greco-catolici. În comuna Ocna Șugătag, la biserica romano-catolică merg cca 30 foști greco-catolici și mai ales din parohia revenită Hoteni.[...] În orașul Vișeu de Sus, merg la biserica romano-catolică 1 preot nerevenit și cca 20 foști greco-catolici mai ales din parohia Bocicoel.Mai sînt și alte cazuri pe care nu le enumerăm. Preoții din aceste parohii n-au depus tot efortul pentru readucerea acestor cetățeni la biserica ortodoxă, deși putem spune că s-a făcut mult în această direcție. Considerăm că deși preoții au lucrat bine în acțiunea de consolidare a reîntregirii, nu s-a făcut totul deși au fost posibilități. Credem că această sarcină îi revine în primul rând bisericii ortodoxe și nu organelor Departamentului cultelor.”

La începutul deceniului următor, rapoartele inspectorilor se mențin în aceeași termeni. Într-o notă de sarcini din „notă sinteză” din 3 mai 1971, cu nr. 165, principalele probleme ale bisericii ortodoxe se pun în relație cu biserica greco-catolică: „Datorită faptului că cca 95% din parohii sînt revenite, problema consolidării unificării B.O.R. constituie cea mai mare preocupare a noastră. S-a reușit până la această dată să se introducă în toate bisericile terminologia ortodoxă, s-a renunțat la unele practici de nuanță greco-catolică cum sunt «drumul crucii, cultul inimii, binecuvîntarea euharistică și rozarul». Nu s-a reușit în întregime să se elimine din bisericile revenite vestigiile gr.[eco]- cat.[olice] cum sînt statuile și drumul crucii. Notăm că drumul crucii există și în majoritatea bisericilor vechi ortodoxe cum sînt: Vișeu de Jos, Făurești, Cărpiniș și altele.Deservenții cultului ortodox susțin că nu pot să le înlăture deoarece provoacă nemulțumiri în rândul credincioșilor, iar pe de altă parte, nu au icoane să le înlocuiască. Sînt preoți care au reușit să-i lămurească pe credincioși și au scos statuile sau chiar drumul crucii. Așa a făcut pr.[eotul] revenit Petrovai Gheorghe din Vișeu de jos, care a scos drumul crucii din biserica revenită, cîtă vreme pr.[eotul] Andreica Gheorghe vechiu ort.[odox] n-a reușit să-l scoată din biserica veche ortodoxă din aceeași localitate.[...] Pr.[eotul] vechiu ort[odox], Vulpe Leonid, de exemplu, este în paohia revenită Petrova de cca 20 ani și are în prezent 3 statui mari în biserică. Rezultă că nu există o preocupare în acest sens chiar la pr.[eotii] vechi ortodocși, și ei constituie un exemplu negativ pentru pr.[eotii] reveniți. Nu există suficientă

preocupare pentru rezolvarea acestei probleme din partea conducerii cultului și nici din partea deservenților.”¹

Că în privința eliminării terminologiei greco-catolice nu stăteau așa cum se preciza în „nota sinteză”, o dovedește un „plan de muncă al activității de consolidare a reîntregirii bisericești[...] pe perioada 1 iunie – 31 decembrie 1971” întocmit în 20 iunie 1971 de către protopopul Sighetului: „cu privire la terminologie: protopopul și preoții designați de protopopiat, vor servi în parohiile Dragomirești, Bogdan Vodă, Bârsana, leud, Călinești și Hărnicești – filia Hoteni, parohii în care se mai folosește terminologia gr[eco]-cat[olică]. În aceste ocazii se va vorbi credincioșilor, consiliilor și comitetelor parohiale, cântăreților și corurilor bisericești despre însemnătatea unității cultice.”² „Planul de muncă” este focalizat apoi la aspecte „cu privire la obiecte și vestigii și cărți de cult” precum și la acelea „cu privire la practici cultice streine B.O.R.”

În termeni mai expliciti este exprimată rezistența opusă la înlăturarea „latențelor greco-catolice” din bisericile ortodoxe, într-o informare din 3 octombrie 1972, cu nr. 437 al aceluiași inspector teritorial județean. Dacă calea crucii n-a putut fi înlătuată din unele biserici, nefiind pictate, s-a găsit o soluție: icoanele s-au schimbat între ele. Cu privire la introducerea terminologiei ortodoxe, după ce semnalează introducerea termenilor ortodocși la toate serviciile religioase, se precizează că fac excepție „corurile din parohiile Bârsana și Bogdan Vodă din protopopiatul Sighetului, care au învățat să cânte cu termeni greco-catolici liturgie greco-catolică și preoții nu și au dat osteneala să învețe liturgia ortoxă, deși au fost sfătuiți în acest sens”. Și constata, în privința înlăturării „latențelor” : „vorbind despre starea de spirit a preoților reveniți, se poate afirma că cei mai vârstnici s-au lăsat lămurii foarte greu [...]” și că „greutăți se mai întâmpină din partea unor credincioși, care fie că fac parte din familii pri căsătorii mixte, fie că rezistența lor este alimentată de preoții reveniți sau nereveniți sau chiar pr[eoții] romano-catolici.” Mai precizează că „în biserica din Călinești, protopopiatul Sighet, mai există calea crucii, 10 icoane în relief, 4 icoane statuete, 2 icoane cu Sf. Antonie etc. pe care preotul revenit Huban Anton /vârstnic/ nu-și dă nici un interes să le scoată deși a stat de vorbă cu el episcopul Teofil, protopopul, Oprișan și noi. Acesta n-are nici un prestigiu în fața credincioșilor. Nu se poate afirma că în rândurile credincioșilor reveniți o rezistență fățișă, dar totul depinde de puterea de convingere a preotului.” Aceste „latențe” au fost înlăturate cu prioritate mai ales din bisericile monumente istorice și de arhitectură vizitate de turiști străini precum cea de la Bogdan Vodă, leud și

¹ Idem, ds. 65/1971, f. 17-18

² Idem, ds. 70, act 406/20 iunie 1971

Săpânța. O măsură frecvent aplicată a fost repictarea bisericilor, cum a fost cazul celei din Rozavlea, la cărei sfințire în 15 august 1971 a venit patriarhul Iustinian. Aici au afluît vreo 20.000 de credincioși cărora „patriarhul le-a vorbit e unitatea de credință a neamului românesc, ori aniversarea a 300 de ani de la sfințirea mănăstirii Moisei, de către mitropolitul Sava Brancovici, când episcopul Teofil din Cluj a accentuat că această mănăstire a fost ortodoxă și s-a susținut ortodoxă încă 100 de ani după uniație. Asemenea lămuriri se dau atât de episcop cât și de protopopi la orice manifestare religioasă”. În acest climat se întâmpla și o mișcare în contra curent: „Preoții rom.[ano]-cat[olici] fac servicii religioase pentru credincioșii foști gr[eco]-cat[olici] cum sînt slujbe și mărturisiri, deși limba lor liturgică este limba maghiară. Datorită acestui fapt, în Baia Mare, Sighet, Vișeu de Sus, Ocna Șugătag, Tăuții Măgherauș și altele, sînt văzuți zilnic credincioși români în port țărănesc în biserici, iar în prima vinere din lună, numărul acestora crește. Datorită acestui fapt și datorită prozelitismului catolic, [...] din satul Hoteni, circa 32 foști greco-catolici frecventează regulat biserica romano-catolică din Ocna Șugătag. Sunt și preoți-greco catolici nereveniți care fac diferite servicii religioase foștilor gr[eco]-cat[olici] acasă la locuințele lor[...] Foștii preoți gr[eco]- cat[olici] care s-au stabilit la orașe, îi îndeamnă pe credincioșii foști gr[eco]-cat[olici] să frecventeze bisericile rom[ano] cat[olice], așa se explică faptul că numărul acestora este mai mare la orașe”. Se anticipa ca prin măsurile generale luate de centrul eparhial pentru consolidarea unificării și ritmul cu care au fost înlăturate latențele, în mod special, această acțiune se va încheia în 1973. Măsurile propuse de inspectorul Traian Chilian erau categorice: „să interzică preoților rom.[ano]-cat[olici] de mai face mărturisiri în limba română, deoarece limba liturgică este limba maghiară. Să li se interzică de a mai face slujbe plătite credincioșilor foști gr[eco] – cat[olice]; Centrul eparhial să se ocupe de fiecare caz în parte unde mai există vestigii și să-i sancționeze pe preoții și pe membrii consiliilor parohiale care se fac vinovați de nepăsare, iar unii preoți care se dovedesc incapabili să rezolve înlăturarea latențelor, să-i transfere din acele parohii; Să se găsească o soluție pentru ridicarea vestigiilor scoase de la biserici, deoarece în marea majoritate sînt depozitate fie în turla bisericii, fie într-o cameră de sub turn, de unde ușor pot fi aduse înapoi, așa cum s-a făcut în Bozânta Mare; Acțiunea a fost și este sprijinită de noi.”¹

Mult râvnita consolidare a B.O.R. era o chestiune politică, urmărită mai mult de structurile Departamentului cultelor dar pe care și-o însușise și Biserica Ortodoxă, a căror ierarhi din Ardeal se

¹ Idem, ds. 70, f. 1-5

reuniseră într-un sinod în 3 noiembrie 1970, la București. Hotărârile acestui sinod au devenit și repere în activitatea îputerniciților cultelor, și deci și a celor care funcționau în Maramureș.¹ Apelul la structurile coercitive ale statului, îndeosebi la miliție, era o practică destul de frecventă a îputerniciților pentru a stăvili manifestările religioase de amploare. E drept că uneori o atare colaborare nu funcționa la parametri doriți de acești inspectori.² Pentru cei care oficiau clandestin, fără recunoaștere din partea Departamentului Cultelor, cum a fost și cazul preoților greco-catolici numiți nereveniți, aveau instrucțiuni de a întocmi dosare de trimitere în judecată. O notă din 28 martie 1972, constata la probleme speciale că în întreg județul Maramureș la acea dată existau „26 de preoți nereveniți în frunte cu episcopul Dragomir Ioan din Ariniș, care în colaborare cu preoții rom[ano]-cat[olici] caută să împiedece consolidarea unificării din 1948, atrăgând o parte din credincioșii gr[eco]-car[olici] la bisericile rom[ano]-cat[olice]. Se amestecă în problema scoaterii vestigiilor catolice din bisericile ortodoxe”.³

La împlinirea a 25 de ani de la „reîntregirea B.O.R.” în octombrie 1973 s-a dat dispoziție de către inspectorul teritorial ca pe raza sa de acțiune să nu se organizeze nici o manifestare sau acțiuni festive. „În acest sens se va discuta cu protopopul sau cu eventualii preoți care ar intenționa să organizeze astfel de manifestări”. Care au fost motivele acestei hotărâri nu sunt făcute cunoscute.⁴

Cu un an mai târziu, un raport complex al inspectorului teritorial Alexa Augustin, semnat la 20 octombrie 1974 consemna pentru întreg județul că: „În județul Maramureș până în 1948, când s-a făcut actul reîntregirii B.O.R. 90% din parohii au aparținut cultului greco-catolic, deci circa 90% sunt parohii revenite. Au existat 162 parohii greco-catolice față de 26 ortodoxe, ceea ce a constituit o greutate față de alte județe. În urma acțiunilor duse de episcopiile Oradea și Cluj, a preoților misionari, a organelor locale și departamentale, încadrarea actuală a parohiilor să se prezinte astfel: 129 preoți vechi ortodocși și 57 reveniți. Și de la această cifră rezultă numărul mare de preoți greco-catolici care n-au revenit la ortodoxie și care pe tot parcursul vremii au încercat să facă greutăți preoților în funcție. La fel s-au întâmpinat mari greutăți în scoaterea vestigiilor din biserici. În prezent, la protopopiatul Sighetul Marmăției, protopop Oprișanu Mihai, se poate afirma că nici în problema vestigiilor și nici a ritului nu se mai ridică probleme. Cea mai mare parte a bisericilor, în ultimii ani, impulsionați de protopop, s-au pictat, s-au zugrăvit și cu

¹ Idem, ds. 59, f. 10

² Idem, dosar 57, fila 5

³ Idem, ds 62/1970

⁴ Idem, ds. 59, notă din 14 octombrie 1973

această ocazie au scos din biserici toate vestigiile. Mai sînt doar cîteva biserici mai ales monumente istorice (Sat Șugătag, Hărnicești, leud), care păstrează pe pereții din afară calea crucii și la care oamenii pînă nu se vor aduce icoane mari-prăznicare nu vor renunța.[...] La consolidarea unificării au cotribuit și ierarhii ortodoxi: Se poate cita ca pozitiv arhiepiscopul ort[odox] Teofil Herineanu, care de cînd a preluat cele două protopopiate (Sighet și Baia Mare n.n.) de la episcopia Oradea, a depus efort deosebit pentru introducerea terminologiei ort[odoxe]. A făcut ieșiri în acest județ și cu rezultate bune. Pe același drum merge și episcopul Iustinian Maramureșeanul”.¹ Același document aduce în atenție aspecte noi în viața religioasă a Maramureșului aparent neglijate pînă acum: existența a 12 parohii ucrainene pe stil vechi, menționat fiind decalajul de două săptămîni în ținrea sărbătorilor față de ortodocși români. O problemă deosebită este semnalată la Coștiui unde preotul romano-catolic „face catehizare copiilor ucrainieni, care au fost botezați de preoții romano-catolici în perioada 1948-1974, când aceștia n-au avut preot, iar preotul Rusinco Mihai din Rona de Sus, comod, la însărcinat pe preotul rom[ano]-cat[olic] cu botezul. Explicația a fost că soția lui Rusinco a fost romano-catolică maghiară și acțiunile sau împletit”.² Ce uită să menționeze raportul este faptul că acești ucraineni erau foști greco-catolici rămași fără preot. Sunt menționate aici și schimbări de mentalitate, în primul rînd a preoților ortodocși dar și o oarecare nepăsare față de educația religioasă a cetățenilor, situație în care „câștigă cultele neoprotestante și sectele interzise”. Dar pe de altă parte această nepăsare față de educația religioasă a cetățenilor mulțumește autoritățile: „[...] acest cult nu prezintă un pericol ca și restul cultelor, deoarece deservenții, prin educația religioasă ce o fac nu opresc credincioșii și copiii de la activitățile culturale, obștești, munca este socotită de acest cult ca o cinste, o îndatorire cetățenească, nu ca și la cultele neoprotestante care amenință credincioșii «a munci în zi de sărbătoare este păcat de moarte». Se poate afirma că mulți preoți ortodocși participă la formarea omului nou al zilelor noastre, mulți preoți au copii în funcții de răspundere în statul nostru și se comportă cu demnitate.”³

Deși documentele cercetate nu oferă o imagine de ansamblu a rezistenței bisericii greco-catolice, totuși ele relevă cîteva aspecte ale acestui fenomen social-religios. Cu toate că s-a urmărit lichidarea în totalitate a oricărei manifestări care să aibă legătura cu fosta biserică greco-catolică ele n-au putut fi eliminate în totalitate. Ofensiva dusă pentru înlăturarea oricăror obiecte care au aparținut

¹ Idem, ds. 80, f.6

² Ibidem, ff 7 și 9

³ Ibidem, f.7

fostei biserici desființate, a avut și o justificare psihologică: urmărea să înlăture orice contact cu ceea ce ar aminti fostului credincios greco-catolic, acum „revenit” de starea sa anterioară. Ofensiva s-a dus și la nivelul limbajului și a practicilor de cult, urmărindu-se eliminarea acelor termeni și practici liturgice specifice bisericii greco-catolice și introducerea celor ortodoxe. În ceea ce privește metodele de lucru în realizarea consolidării unirii, susținută de către structurile politice și administrative ale statului comunist, cu colaborarea Bisericii Ortodoxe, s-au rafinat mergând mai mult pe forme de persuasiune decât brutale. În subteran și contrar acțiunilor oficiale s-a putut constata totuși o rezistență a acestei Biserici desființate, care chiar dacă nu au căpătat forme fățișe și spectaculoase, iar în realizarea consolidării a B.O.R. a trebuit să se țină seamă de existența ei clandestină și să-i contracareze acțiunea, evident cu mijloace disproporționate.

Aspecte din viața satului maramureșean în paginile ziarului „Viața liberă” (1953-1964)

Gheorghe Todinca
muzeograf
Muzeul Maramureșului

Scăderea producției agricole în anii 1949-1953, necesitatea aprovizionării orașelor, cu o populație urbană în plină expansiune, a dus la regândirea politicii P.M.R. privind lumea satului. Ritmul colectivizării a fost slăbit până în anii 1957-1958, fiind înlocuit cu o politică de transformare graduală a proprietăților particulare în întovărășiri agricole. Gospodăriile agricole colective sunt consolidate, accentul se pune pe „educația socialistă” a colectivizatorilor, pe convingerea țăranilor în calea arătată de P.M.R. pe drumul spre o viață îmbelșugată.

În Maramureșul istoric, în activitatea de propagandă în lumea satelor, un rol deosebit îi revenea ziarului „Viața liberă”.

Articolele critice apărute în ziar obligau persoanele sau instituțiile vizate să răspundă redacției arătând starea de fapte și să prezinte măsurile luate. Aceasta se impunea ca urmare a Hotărârii Biroului Politic al C.C. al P.M.R. care preciza că „toate organele de partid și de stat, precum și instituțiile de orice fel vizate de materialele critice apărute în presă sînt datorate să discute criticile aduse și să răspundă ziarului în termen de 10 zile de la publicarea materialului respectiv arătând starea de lucruri și măsurile luate”. Organele vizate în articolele și sesizările făcute de redacție trebuiau să facă o analiză profundă în spirit autocritic la alcătuirea răspunsurilor. Acolo unde se manifestau fenomene de birocratie și formalism, organizațiile de bază trebuiau să acționeze și să ia măsuri eficace pentru înlăturarea neajunsurilor („Viața liberă”, nr. 528, 25 noiembrie 1960).

Prin planul aprobat de C.C. al P.M.R., ziarul „Viața liberă” avea planificată difuzarea a 2.000-2.500 exemplare, în realitate fiind distribuite sau vândute cel mult 1.200 exemplare. În marile întreprinderi și instituții din orașul Sighet nu exista aproape nici un abonat, deși în raion, din 102.206 locuitori, 35.000 erau considerați oameni ai muncii știutori de carte. Vinovați de situație sunt considerați Comitetul Raional Sighet, Sfatul Popular Raional și Difuzarea presei. Redacția ziarului încearcă să ia o serie de măsuri pentru creșterea numărului de abonamente în oraș și zonă prin îmbunătățirea calității materialelor publicate. Se tipăreau afișe de popularizare în scopul de a aduce la cunoștința cititorilor conținutul pe scurt al numerelor din ziar, se tipăresc calendare ale ziarului, fluturași. Redactorii, deși nu era misiunea lor, au mers în întreprinderi pentru a face abonamente.

Situația a ajuns atât de critică încât se punea problema rentabilizării ziarului și lichidarea situației existente ori desființarea ziarului.

În materialele apărute în legătură cu sectorul socialist al agriculturii, în documentele de uz intern, redactorii ziarului remarcă următoarele „în tratarea problemelor gospodăriilor colective se observă în general o dezbateră destul de superficială, ceea ce dovedește o lipsă de cunoaștere a realităților din aceste gospodării și lipsa de documentare temeinică în legătură cu problemele actualizate”. („Viața liberă”, nr. 230). Slaba legătură cu realitățile din sectorul socialist din agricultură îl dovedește și numărul foarte scăzut al corespondențelor din partea colectivităților și întovărășirilor.

O preocupare deosebită a ziarului a fost popularizarea metodelor înaintate în vederea ridicării producției la hectar și a creșterii animalelor. Cunoscând marea însemnătate pe care o au vitele de muncă în desfășurarea campaniei agricole sunt publicate numeroase materiale legate de îngrijirea animalelor, popularizarea metodelor agrozootehnice înaintate. Majoritatea acestor articole sunt scrise de oameni de specialitate. Inginerul Chirilă Gheorghe publică articolul „Pentru mărirea producției de legume și cartofi”, „Viața liberă”, nr. 232; inginerul Holdiș Dumitru scrie despre îngrijirea pomilor fructiferi, în articolul „Dezvoltarea mai multor ramuri de producție – izvor de venituri la G.A.C. Câmpulung la Tisa” („Viața liberă”, nr. 383 din 14 februarie 1958). Autorul descrie împărțirea celor 850 de hectare ale G.A.C.- ului astfel: 450 hectare fânețe naturale, 63 hectare pășuni, 73 hectare livezi și 277 hectare teren arabil. Ferma zootehnică are 170 de oi și 30 de vaci. Un loc important în veniturile gospodăriei provin din pomicultură, în 1956 G.A.C. Câmpulung obținând 15 vagoane de mere.

Antiteza dintre trecutul sumbru și prezentul „îmbelșugat” trăit de colectivități este prezent în ziar în numeroase articole cum este și „Oameni și fapte din Remetei” de V. Călineșteanu care prezintă viața țăranilor din sat. Între ei Teodor Tinc colectivist din 1953. „De atunci muncește cu tragere de inimă. Colectivității l-au ales șef de echipă și el este mândru de sarcina ce i s-a încredințat”. Autorul articolului are stil în redarea situației și a dialogurilor „Pe stradă un flăcău oacheș și spătos, s-a oprit și mi-a zâmbit. Mergea la colectivă”. Întrebat cu „mirare” despre construcțiile și casele noi din sat, tânărul îi răspunde: „Vezi dumneata, belșugul colectivei înseamnă și belșugul nostru al colectivităților”.

Un rol important în acțiunea de colectivizare revenea propagandei despre bunăstarea și belșugul oferit de viața în G.A.C. Articolul „Munca culturală – sprijin de seamă în transformarea socialistă a agriculturii”, apărut în „Viața liberă” nr. 285 din 29 martie 1956 începe cu ideile lui Lenin despre importanța muncii culturale în

lumea satelor: „Cooperativizarea completă nu este posibilă fără o întreagă revoluție culturală”. De aceea, conținutul principal al muncii culturale la sate trebuie să fie transformarea socialistă a agriculturii. Programele artistice, șezătoarele, serile culturale de la sate trebuiau să contribuie la atragerea țăranimii pe făgașul socialismului. Toate manifestările își propuneau ca țel crearea omului nou cu o înaltă conștiință de clasă.

Multe articole prezintă avantajele constituirii la sate a Cooperativelor de credit. La 11 februarie 1956 la Săpânța ia ființă „prima Cooperativă de credit și economie”, cu 137 țărani muncitori care au depus părți sociale în valoare de peste 30.000 lei. Cooperativa acorda împrumuturi pentru cumpărarea animalelor, plătirea manoperelor la refacerea și amenajarea locuințelor. Președinte al cooperativei este ales țăranul Stan Gheorghe Colțun, iar între cei înscriși sunt și Ioan Holdiș, președintele G.A.C. „Partizanii Păcii” și Turda Ioan, președintele Comitetului Executiv al Sfatului Popular. Adunarea generală a cooperativei, prin țăranii care o compun își ia angajamentul „de a sprijini și mai mult consiliul de conducere al cooperativei prin achitarea părților sociale, înscrierea de noi membri, valorificarea surplusului de produse agricole prin cooperativă”. („Viața liberă”, nr. 279 din 16 februarie 1956)

La rubrica „1947 – Sub flamura Republicii – 1958” în articolul „11 ani în cifre și fapte semnificative” sunt enumerate sintetic principalele realizări din raionul Sighet „înfăptuite prin grija partidului și guvernului”. Prezintă și noi cronologic cele mai importante evenimente:

➤ **1948**

- Începutul construirii liniei ferate Salva – Vișeu
- la ființă Școala Populară de Artă
- Și în Maramureș s-a îndeplinit naționalizarea, “un eveniment de importanță covârșitoare pentru economia națională”
- A luat ființă și a intrat în funcțiune Cooperativa „Unitatea”

➤ **1949**

- La Sighet, în scopul valorificării resurselor locale și a deservirii populației ia ființă Întreprinderea “Ilie Pintilie” și Cooperativele meșteșugărești „Deservirea” și „Pielarul”.
- Pentru punerea în exploatare a bazinului forestier de pe valea Marei, începe construirea liniei ferate înguste Ferești – Izvoare pe o distanță de 22 km.
- Pentru ocrotirea sănătății populației la Sighet se înființează o policlinică de specialitate
- Terminarea construirii liniei ferate Salva – Vișeu

➤ **1950**

- „71 de familii de țărani muncitori din comuna Remeți au pornit pe drumul belșugului”, înființând G.A.C. „Veac Nou”. Gospodării colective s-au înființat și la Săpânța și Câmpulung la Tisa

- S-au construit școli noi în comunele Giulești, Desești și în satul Ferești

- În orașul Sighet a început construirea unei fabrici de cărămidă

➤ **1951**

- În raionul Sighet s-au înființat noi dispensare și s-au deschis 2 case de nașteri la Rona de Sus și Câmpulung la Tisa

- Lucrări de amenajare a băii comunale din Sighet

- la ființă S.N.P. Raional cu trei medici, un tehnician, doi sanitari și trei desinfectori

- Școală nouă în Budești

➤ **1952**

- Se inaugurează G.A.C. „Viața Liberă” din Sighet

- La Coștiui se înființează un staționar (ambulator) medical

- În comuna Vad se deschide un cămin de zi

- Intră în funcțiune Combinatul raional de producție

➤ **1953**

- La Teceu 62 de familii semnează actul de constituire a G.A.C. „Drapelul Roșu”

- la ființă Casa Raională de Cultură din Sighet

- În Rona de Jos se construiește o școală nouă

➤ **1954**

- Deschiderea Casei Pionierilor din Sighet, care este înzestrată cu laborator foto, sală de gimnastică, bibliotecă cu 1.600 volume, etc.

- La Budești „s-a aprins lampa lui Ilici”

➤ **1955**

- la ființă Fabrica de prelucrare a laptelui din Sighet

- Se inaugurează Spitalul de copii

- La Fabrica „Unitatea” se deschide primul club muncitoresc

- Prima expoziție de artă plastică organizată în orașul Sighet după al doilea război mondial

- La Sighet se organizează primul târg-expoziție a rasei brune de Maramureș

➤ **1956**

- Se deschide Muzeul Etnografic al Maramureșului

- la ființă Spitalul veterinar

- Se dă în folosință Căminul cultural din Vad

- În Săpânța se deschide prima Cooperativă de credit și economii

- La Sighet se pun bazele Stației meteorologice

➤ **1957**

- Se electrifică comunele Bocicoi și Săpânța

- Școală nouă la Remeți

- la ființă Spitalul-azil pentru bătrâni din Sighet
- Spital nou la Ocna Șugatag
- În comunele raionului Sighet se deschid 6 cinematografe
- Se construiește stadionul „Stăruința”
- Școală nouă la Crăcești (Mara)
- La Sighet se înființează Centrul de transfuzie, recoltare și conservare a sângelui

➤ 1958

- Intră parțial în funcțiune noua termocentrală din Sighet
- Sectorul socialist și cooperatist din agricultura raionului Sighet include 5 G.A.C., cu 568 familii, 24 întovărășiri cu 894 familii și 3 asociații cu 385 familii
- Începe construirea sălii de teatru din Sighet
- Inaugurarea unui nou magazin universal în Călinești
- În Sighet se pune în circulație primul autobuz pentru transportul în comun.

(Datele sunt extrase din articolul „11ani în cifre și fapte semnificative”, în „Viața liberă” nr. 428 din 26 decembrie 1958).

Comitetul Raional Sighet al P.M.R. aprecia elogios activitatea ziarului „Viața liberă” care „a popularizat în coloanele sale o serie întreagă de probleme, cuprinzând în multiple aspecte activități din raionul nostru”. Pe lângă problemele legate de industrie, agricultură, viața de partid, probleme externe, ziarul publică numeroase articole legate de activitatea culturală din raionul Sighet. Munca cultural-artistică și educativă de masă se făcea prin conferințe, brigăzi științifice, învățământ agro-pomicol, activitatea căminelor culturale, a colturilor roșii. Se făceau aprecieri asupra formațiilor de teatru, cor, orchestră, brigăzi artistice de agitație și a repertoriului acestora; mai erau incluse probleme legate de îndrumarea lor metodică.

Paginile ziarului „Viața liberă” acorda spații deosebite activității cercurilor literare. La Casa de Cultură din Sighet funcționa din anul 1955 cenaclul literar „George Coșbuc” la care activau profesori, bibliotecari dar și muncitori și țărani cu preocupări literare. La cenaclul se dezbăteau teme literar politice ca: „Despre rolul artei și literaturii în societate”, „Despre spiritul de partid în literatură” de Ludovic Bruckstein, „Literatura și viața”, „Despre teoria leninistă a reflectării și literatura” de Mihai Tomoiagă, etc. Se considera că aceste lecții-dezbateri „urmate de discuții vii”, contribuiau la îmbunătățirea formei și conținutului actului literar. („Viața liberă”, nr. 321 din 20 martie 1955)

„9 ani de la înființarea Miliției” se intitulează articolul scris de căpitanul Filimon Achim („Viața liberă” nr. 380 din 26 ianuarie 1958). Autorul arată că vechea poliție și jandarmerie erau „alcătuite din fii de exploatare și alte elemente legate trup și suflet de interesele

regimului burghezo-moșieresc". Prin grija P.M.R. și a guvernului la 23 ianuarie 1949 se înființează Miliția. „Prin scopurile înalte și natura muncii sale, prin încadrarea sa cu muncitori și țărani muncitori eliberați de sub exploatare, Miliția este o parte indisolubilă a poporului muncitor, strâns legată de el, vital interesată în apărarea și dezvoltarea puterii democrat-populare”. Odată cu cucerirea de către clasa muncitoare a puterii politice și economice, paralel cu crearea unei noi legislații – partidul și guvernul „au făurit treptat noi organe ale puterii de stat, care prin conținutul lor de clasă sînt interesate în aplicarea legilor făurite de reprezentanții poporului muncitor. Cu spijinul oamenilor muncii Miliția descoperă pe toți acei care comit infracțiuni, care lovesc în avutul obștesc și cel personal al cetățenilor, care tulbură liniștea publică. Față de aceștia Miliția aplică legile statului cu toată vigoarea lor”. La cea de-a 9-a aniversare a înființării Miliției, căpitanul Filimon Achim reafirmă hotărârea neclintită a milițienilor din Sighet „de a fi și în viitor la înălțimea sarcinilor trasate de partid și guvern, de a munci cu fermitate în spiritul legilor țării”.

Din multitudinea de teme abordate în ziarul „Viața liberă” vom prezenta procesul încheierii colectivizării în raionul Sighet.

La 11 martie 1962 redacția ziarului scoate o „Foaie volantă pentru comunele raionului Sighet”, care, pe prima pagină publică articolul de fond “În comunele Remeți, Câmpulung la Tisa, orașul Sighet și satele Sarasău, Vad și Călinești a fost încheiată colectivizarea agriculturii”. Se face un bilanț poetic al momentului declarării încheierii procesului de colectivizare în România: „Aceste zile de primăvară timpurie sînt adevărate sărbători care marchează hotarul dintre sărăcie și belșug. E sărbătoare în natură și în inimile oamenilor”. Trecutul cu amarul, sărăcia și necazurile lui va rămâne o amintire, ca și haturile cu semnificația lor.” Se făuresc planuri, se înnaripează vise, se fac socoteli. De aceste preocupări sînt frământate și cele 4.528 de familii de colectiviști din comunele și satele [raionului] a căror agricultură e complet colectivizată. Ei fac acum planuri cum să muncească mai bine cele 10.169 hectare pământ”. Articolul se încheie apoteotic: „Văd parcă holdele mănoase legănându-se ritmic în adierea vântului de august; cirezi ce vor număra mii de animale, laptele curgând ca un fluviu năvalnic din ugerile vacilor; văd hambarele încărcate; văd satele vechiului Maramureș devenite frumoase orașele, în fiecare casă cu aparat de radio, televizor, mașină de spălat și aragaz”.

În același număr al foii volante, în articolul „E sărbătoare”, încheierea colectivizării agriculturii este considerată ca un eveniment deosebit în istoria Maramureșului, „căci glasul și îndemnul partidului de a porni pe calea fericirii și a belșugului, a cuprins inimile și cugetul

sutelor de mii de oameni". În țară, odată cu colectivizarea sunt sărbătorite „miile de școli, internate, case de nașteri și dispensare, teatre și cămine culturale, termocentrale, create prin grija partidului și date țărănimii muncitoare pentru a-l face viața plină de bucurie. Se întind hore în ogrăzi, în cluburi și în cămine culturale, pe străzi și în piețe. Se cântă și se dansează, iar adevărul versurilor „Maramureș țară veche, / cu oameni fără pereche, sună mai frumos ca oricând”.

Din raionul Sighet, ca invitați la sesiunea Marii Adunări Naționale a R.P.R. consacrată încheierii colectivizării agriculturii, au fost desemnați: Bucur Ștefan – președintele G.A.C. „Iza” din Sighet, dr. Bulz Claudiu – directorul Stațiunii experimentale zootehnice a I.C.Z., Benedek Emeric – președintele G.A.C. din Câmpulung la Tisa, Chirilă Gheorghe – directorul Școlii horticole din Bocicoiul Mare, Chirai Nuțu – președintele G.A.C. „23 August” din Sarasău, Lăscăian Vasile – președintele G.A.C. „Vadul” din Vad, Lazăr Mihai – președintele G.A.C. „Unirea” din Remeți, Nemeș Petru – președintele G.A.C. „Zorile socialismului” din Călinești, Petreș Vasile – președintele G.A.C. „Viața liberă” din Sighet, Tivadar Petru – președintele G.A.C. „Cosăul” din Cornești și Turda Gheorghe – președintele G.A.C. „Partizanii Păcii” din Săpânța. Grupul de invitați din raionul Sighet a fost condus de Muntean Ieronim, prim-secretar al Comitetului Raional Sighet al P.M.R. („Viața liberă”, nr. 560 din 1962)

Participantii la adunările de desemnare a delegaților pentru sesiunea extraordinară a M.A.N. „au cerut celor invitați să mulțumească partidului pentru grija ce o poartă țărănimii și pentru ajutorul ce li-l dă și s-au angajat să nu precupețească eforturile pentru îndeplinirea mărețelor sarcini trasate de partid în construirea socialismului”. Se mai relatează că adunările au fost urmate de programe cultural-artistice, prezentate de formațiile căminelor culturale și ale sindicatelor din raionul Sighet.

La sfârșitul lunii mai 1962, la Sfatul Popular Raional Sighet a avut loc solemnitatea înmânării unor medalii conferite de Consiliul de Stat al R.P.R. unor activiști și membri cooperatori din raionul Sighet pentru merite în munca de colectivizare a agriculturii și întărirea economico-organizatorică a G.A.C. „Medalia Muncii” a fost conferită unui număr de 26 de persoane, iar medalia „În cinstea încheierii colectivizării agriculturii” unui număr de 13 persoane.

Componentă a propagandei de partid și de stat, presa din perioada dată (1953-1964), a fost o reflexie a intenției organelor de propagandă asupra populației.

Cenzura a acționat în primul rând asupra ziarelor ca mijloace de informare. Ziariștii erau obligați să cunoască, să conspecteze și să prezinte ideile conducerii superioare de partid, fiind interzisă orice interpretare proprie. Până și caricaturile și epigramele aveau un

conținut de clasă, orientat împotriva „dușmanilor poporului”: chiaburi, sabotori, apolitici, leneși. Dezbaterile tematice din presă accentuau trecutul sumbru, plin de privațiuni al celor mulți în antiteză cu prezentul și „viitorul luminos” pe care comuniștii îl făureaua întregului popor.

Eșecul aplicării ideilor de prosperitate și progres gândite de comuniști se datorează în parte și inabilității propagandei prin presă în rândul oamenilor muncii de la orașe și sate, care remarcă contrastul evident între cele afirmate și realitățile momentului.

Colectivizarea și consecințele sale au avut un rol covârșitor în schimbarea vieții țăranilor de la sate, a produs mutații profunde în mentalitățile oamenilor. Cunoașterea acestor fenomene relatate și în ziarul „Viața liberă” din Sighet (1950-1964) va contribui la întregirea adevărului istoric despre marile prefaceri prin care a trecut satul românesc la sfârșitul secolului trecut.

Situația cultelor neoprotestante: Adventist, Baptist și Penticostal în raioanele Sighet și Vișeu între anii 1952 – 1974

Dănuța Boboșan, muzeograf
Alin Pralea, muzeograf
Muzeul Maramureșului

Culte neoprotestante își încep activitatea pe teritoriul țării noastre la sfârșitul secolului al XIX-lea și începutul secolului al XX-lea. Cultul baptist există în România de la mijlocul secolului al XX-lea. Unele culte, cum a fost cultul penticostal, pătrund în spațiul românesc la începutul secolului al XX-lea prin intermediul emigrației transilvănene în America, prima comunitate penticostală înregistrându-se în județul Arad. Iar altele apar în spațiul românesc la sfârșitul sec. al XIX-lea, cum a fost cultul adventist, care apare în România odată cu stabilirea în Dobrogea, în anul 1891, a unei comunități germane din Crimeea printre care se aflau credincioși adventiști.

În perioada interbelică aceste culte neoprotestante nu au o relație prea bună cu statul român, ele fiind interzise în mai multe rânduri, prezența lor fiind totuși tolerată. Intrarea în legalitate a cultelor neoprotestante se produce odată cu Constituția Republicii Populare Române din 1948 amendată prin decretul nr. 177 din 4 august 1948 pentru regimul general al cultelor religioase. Acest decret stipula că: „Culte religioase sunt libere să se organizeze și pot funcționa liber dacă ritualul și practica lor nu sunt contrarii Constituției, securității publice sau bunelor moravuri.”. Astfel o parte din cultele neoprotestante, care au fost interzise, dar funcționau în clandestinitate în perioada dintre cele două războaie mondiale, intră acum în legalitate. Șefii, conducătorii, cultelor trebuiau să depună următorul jurământ în fața reprezentanților Ministerului Cultelor: „Ca slujitor al lui Dumnezeu, ca om și ca cetățean, Jur de a fi credincios Poporului și de a apăra Republica Populară Română, împotriva dușmanilor din afară și dinăuntru; Jur că voi respecta și voi face să se respecte de către subalternii mei legile Republicii Populare Române; Jur că nu voi îngădui subalternilor mei să întreprindă și să ia parte și nici eu nu voi întreprinde și nu voi lua parte la nici o acțiune de natură a aduce atingere ordinii publice și integrității Republicii Socialiste Române. Așa să-mi ajute Dumnezeu!”.

În rândurile de mai jos ne vom ocupa de trei culte neoprotestante, care au funcționat în raioanele Sighet și Vișeu, între anii 1952 – 1974.

Cultul Adventist de ziua a șaptea

În anul 1952¹ sunt înregistrate, în raionul Vișeu, autorizații pentru bisericile acestui cult în localitățile: Vișeu de Jos, Borșa, Moisei, Rozavlea, Șieu, Petrova, Leordina, Poenile de sub Munte.

Din situația realizată de pastorul Petre Cazan, datată 21 iunie 1953, putem surprinde exact situația cultului adventist de ziua a șaptea din raionul Vișeu.

La data de 2 decembrie 1954, într-o cerere adresată Ministerului Cultelor², 29 de credincioși din Vișeu de Sus cer aprobarea înființării comunității adventiste din Vișeu de Sus. Aceștia își motivează cererea prin faptul că cea mai apropiată comunitate a cultului adventist se află în Vișeu de Jos, la o distanță de 6 km. Pe lângă faptul că străbat cu greutate această distanță, grupul este nevoit să treacă prin satul Vișeu de Mijloc „fapt ce ar putea da naștere la diferite comentarii”. Adică ar putea fi acuzați de acțiuni de prozelitism.

Într-o notă informativă din luna mai a anului 1955 se spune că pastorul raional își îndruma credincioșii prin „vizita personală”, pentru că altfel nu-l ascultă. Ceea ce în ochii organelor locale dovedea încercări „de-a face prozelitism”³. În acest sens misionarul adventist de ziua a șaptea Grigore Doaga dă o declarație la data de 1 decembrie 1953 prin care se dezvinovățește, fiind acuzat de acțiuni de prozelitism în comuna Leordina.⁴

La data de 15 octombrie 1958⁵ cultul adventist, din raionul Sighet, se prezenta după cum urmează: Sighet – 54 de credincioși, un lăcaș de cult; Câmpulung – 24 de credincioși, un lăcaș de cult și un cimitir; Săpânța – 120 de credincioși, un lăcaș de cult, un cimitir și 0,08 teren arabil; Glod – 30 de credincioși, un lăcaș de cult. Tot la data de 15 octombrie, în raionul Vișeu, situația se prezenta astfel: Vișeu de Sus - 30 de credincioși; Vișeu de Jos - 220 de credincioși; Borșa – 99 de credincioși; Moisei – 144 de credincioși; Leordina – 144 de credincioși; Repedea – 60 de credincioși; Petrova – 25 de credincioși;

¹ Borderou despre autorizațiile și cărțile de legitimație a cultelor neoprotestante din raionul Vișeu trimise tov. Împut. Bănescu, 29 noiembrie 1952, Fond Inspectoratul teritorial al cultelor, Dosar 5/1952, Bistrița, fila 1.

² Copie după adresa comunității adventiste de ziua a șaptea din Vișeu de Sus către Ministerul Cultelor pentru a obține autorizație de funcționare a comunității, 2 decembrie 1954, Fond Inspectoratul teritorial al cultelor, Dosar 6/1953, fila 57.

³ Notă privind îngrijirea culturilor, 31 mai 1955, Fond Inspectoratul teritorial al cultelor, Dosar 6/1953, fila 126.

⁴ Declarația lui Gheorghe Doagă, misionar adventist de ziua a șaptea, din Vișeu de Jos cu privire la activitatea sa, 1 decembrie 1953, Fond Inspectoratul teritorial al cultelor, Dosar 6/1953, fila 122.

⁵ Situația parohiilor (comunităților) din rai. Sighet la data de 15 . X.1958, Fond Inspectoratul teritorial al cultelor, Dosar 24/1958.

Șieu – 70 de credincioși; Rozavlea – 31 de credincioși. Toate aceste comunități dispun de câte un lăcaș de cult și un cimitir.

În situația apărută în anul 1961¹, în raionul Sighet, cultul adventist de ziua a șaptea număra trei comunități: Sighet – 45 de familii, în total 65 de persoane. Dispun de un lăcaș de cult dar nu au un cimitir propriu. Săpânța – 73 de familii, în total 121 de persoane. Dispun de un lăcaș de cult și un cimitir propriu. Glod – 20 de familii, în total 28 de persoane. Dispun de un lăcaș de cult și un cimitir propriu. Spre deosebire de anul 1958 dispărea comunitatea adventistă din Câmpulung, care, probabil, a fost încorporată comunității din Sighet.

În raionul Vișeu în anul 1961 situația este următoarea.: Vișeu de Jos cu comunitățile aparținătoare Vișeu de mijloc și Săliște – 67 de familii, în total 220 de persoane. Dispun de un lăcaș de cult și un cimitir propriu. Borșa – 25 de familii, în total 90 de persoane. Dispun de un lăcaș de cult dar nu dețin un cimitir propriu. Moisei – 39 de familii, în total 137 de persoane. Dispun de un lăcaș de cult și un cimitir propriu. Leordina – 41 de familii, în total 142 de persoane. Dispun de un lăcaș de cult și un cimitir propriu. Repedea – 18 familii, în total 50 de persoane. Dispun de un lăcaș de cult și un cimitir propriu. Crasna cu comunitatea aparținătoare Petrova – 9 familii, în total 33 de persoane. Dispun de un lăcaș de cult dar nu dețin un cimitir propriu. Șieu – 46 de familii, în total 70 de familii. Dispun de un lăcaș de cult și un cimitir propriu. Rozavlea – 14 familii, în total 31 de persoane. Dispun de un lăcaș de cult și un cimitir propriu.

În raionul Sighet, la 30 aprilie 1971², la Sighet apar consemnați un număr de 65 credincioși, iar la Săpânța 121. La 30 aprilie 1972 numărul lor este în creștere după cum urmează: Sighet – 80 credincioși, Săpânța – 140.

Situația credincioșilor adventiști de ziua a șaptea se prezintă la fel și în raionul Vișeu³. Dacă la 30 aprilie 1971 în Borșa erau 89 credincioși, la 30 aprilie 1972 numărul lor crește la 100. În Moisei 134, respectiv, 171, Vișeu de Jos – 215, respectiv, 268; Șieu 70, respectiv, 74; Rozavlea 31, respectiv, 41; Strâmtura – Glod 28, respectiv, 30; Leordina -135, respectiv, 180; Repedea – 50, respectiv, 85; Crasna - 33, respectiv, 34.

La 20 octombrie 1974⁴, în raionul Sighet, adventiști de ziua a șaptea apar răspândiți în localitățile: Sighetu –Marmației care numără

¹ Situația Cultului adventist de ziua 7-a rai. Sighet și Vișeu 1961, 15. XI. 1961, Fond Inspectoratul teritorial al cultelor, Dosar 33/1961.

² Situația cultului adventist de ziua a 7-a la data de 30 iunie 1972, Fond Împuternicitul cultelor, Dosar 68. Rapoarte privind starea de spirit și cultele religioase, fila 30.

³ idem

⁴ Situația cultelor din județul Maramureș și principalele probleme pe care acestea le ridică, 20 octombrie 1974, Fond Inspectoratul teritorial al cultelor, Dosar 80. Situația

66 credincioși, Săpânța cu un număr de 135 credincioși, Botiza – 4 credincioși, Vad -3, Lunca la Tisa și Remieți cu un număr de 6, respectiv 75 credincioși bapțiști.

În raionul Vișeu¹ apar consemnați la Moisei – un număr de 170 credincioși, Vișeu de Jos – 278, Borșa -107, Bogdan-Vodă – 4, Leordina – 200, Repedeia -90, Crasna Vișeuului -37, Ruscova -17, Poienile de sub Munte -40 credincioși ai acestui cult.

Cultul Baptist

În anul 1952², în raionul Vișeu, găsim o singură biserică baptistă autorizată să funcționeze, cea din Săliștea de Sus.

La data de 15 octombrie 1958³, în raionul Sighet, situația cultului baptist se prezintă după cum urmează: Sighet - 37 de credincioși, un lăcaș de cult și un cimitir; Iapa - 58 de credincioși, un lăcaș de cult și un cimitir; Sarasău - 69 de credincioși, un lăcaș de cult și un cimitir; Satșugătag – 49 de credincioși, un lăcaș de cult și un cimitir. Tot la aceeași dată, 15 octombrie 1958, în raionul Vișeu găsim o singură comunitate baptistă în Săliștea de Sus. Aceasta numără 56 de credincioși, două lăcașuri de cult și două cimitire, unul în Săliștea de Sus iar celălalt în Dragomirești.

În anul 1961⁴ comunitatea baptistă din raionul Sighet este numeric în scădere față de anul 1958. Sighet – 20 de familii, în total 36 de persoane. Dispun de un lăcaș de cult dar nu dețin un cimitir propriu. Iapa – 34 de familii, în total 64 de persoane. Nu deține un lăcaș de cult propriu, funcționând într-un spațiu închiriat. Nu dețin cimitir propriu. Sarasău – 32 de familii, în total 65 de suflete. Dispun de un lăcaș de cult dar nu dețin un cimitir propriu. Satșugătag – 16 familii, în total 42 de persoane. Dispun de un lăcaș de cult și un cimitir propriu.

În raionul Vișeu, în anul 1961⁵, singura comunitate baptistă este cea din Săliștea de Sus. Aceasta numără 26 de familii, în total 45 de persoane. Dispun de un lăcaș de cult și un cimitir propriu. După cum observăm numărul credincioșilor bapțiști din Săliștea de Sus este redus la 45 de persoane față de 56 cât număra în 1958.

cultelor din județ pe cele două categorii: legale și interzise la data de 30.IV.1974, fila 12.

¹ idem

² Borderou despre autorizațiile și cărțile de legitimație a cultelor neoprotestante din raionul Vișeu trimise tov. Împut. Bănescu, Bistrița, 29 noiembrie 1952, Fond Inspectoratul teritorial al cultelor, Dosar 5/1952, fila 1.

³ Situația parohiilor (comunităților) din rai. Sighet la data de 15.X.1958, Fond Inspectoratul teritorial al cultelor, Dosar 24/1958.

⁴ Situația cultului baptist din rai. Sighet și Vișeu, 15 –XI-1961, Fond Inspectoratul teritorial al cultelor, Dosar 33/1961, fila 3.

⁵ idem

La 30 aprilie 1971¹, în raionul Sighet sunt consemnați un număr de 555 credincioși baptiști, iar în localitățile Sarasău și Iapa un număr de 192 credincioși. La 30 aprilie 1972, numărul lor este în scădere, în Sighet fiind înregistrați 88 credincioși, în Sarasău și Iapa 109.

În raionul Vișeu, la 30 aprilie 1971², singura comunitate de credincioși baptiști este în continuare cea din Săliștea de Sus, care numără acum 46 credincioși, iar la 30 aprilie 1972 numărul lor crește la 52 credincioși.

Într-un raport întocmit de inspectorul principal teritorial Alexa Augustin la 20 octombrie 1974³ privind situația cultelor din județul Maramureș, în raionul Sighet sunt consemnați credincioși baptiști români la Sighet – un număr de 143, Sarasău – 15, Iapa – 60, Satșugatag – 69. Credincioșii baptiști români din Sighet beneficiază de serviciile religioase a unui pastor. În raionul Vișeu apare aceeași comunitate la Săliștea de Sus care numără acum 66 credincioși.

Cultul Penticostal

În anul 1952⁴, în raionul Vișeu, înregistrăm biserici ale acestui cult în localitățile: Poienile de sub Munte, Repedea, Ruscova, Fălcușa.

În anul 1954 cultul penticostal din raionul Vișeu număra 140 de credincioși în Poienile de sub Munte, 40 în Repedea și 60 în Ruscova. Aceștia sunt caracterizați ca fiind „puțin atașați regimului”⁵.

Într-o cerere datată 4 martie 1955, adresată Cultului Penticostal Biserica lui Dumnezeu Filiala Oradea, 26 de credincioși penticostali (capi de familie) din Ruscova cer autorizația de-a construi un “punct de adunare” în locul numit Lespedea Oblaz. Ei își motivează cererea prin faptul că locuiesc la o distanță de 8 km de

¹ Situația cultului baptist la data de 30 iunie 1972, Fond Împuternicitul cultelor, Dosar 68. Rapoarte privind starea de spirit și cultele religioase, fila 33.

² idem

³ Situația cultelor din județul Maramureș și principalele probleme pe care acestea le ridică, 20 octombrie 1974, Fond Inspectoratul teritorial al cultelor, Dosar 80. Situația cultelor din județ pe cele două categorii: legale și interzise la data de 30.IV.1974, fila 11.

⁴ Borderou despre autorizațiile și cărțile de legitimație a cultelor neoprotestante din raionul Vișeu, trimise tov. Împut. Bănescu, Bistrița, 29 noiembrie 1952, Fond Inspectoratul teritorial al cultelor, Dosar 5/1952, fila 1.

⁵ Tablou cuprinzând cultul Mozaic, Penticostal și Rom.-Cat. Din Raionul Vișeu, Vișeu de Sus, 26 martie 1954, Fond Inspectoratul teritorial al cultelor, Dosar 6/1953, fila 13.

centru comunei, în cerere se mai menționează faptul că și ortodocșii din acea zonă au primit dreptul de-a ridica o biserică.¹

În raionul Sighet, la data de 15 octombrie 1958², situația cultului penticostal se prezenta astfel: Sighet – 23 de credincioși; Berbești – 22 de credincioși; Ferești – 31 de credincioși; Cornești – 39 de credincioși; Oncești – 46 de credincioși; Bârsana 50 de credincioși; Crăcești – 27 de credincioși. Toate aceste comunități dispuneau de câte un lăcaș de cult dar nu aveau un cimitir propriu. În raionul Vișeu³, tot la 15 octombrie 1958, întâlnim trei comunități: Repedea – 108 de credincioși; Poienile de sub Munte – 168 de credincioși; Ruscova – 55 de credincioși. Toate aceste comunități dispuneau de câte un lăcaș de cult și un cimitir.

O altă situație a cultelor neoprotestante în raionul Sighet, apărută în anul 1961⁴, prezintă cultul penticostal în felul următor: Sighet – 10 familii, în total 20 de persoane. Dispune de un lăcaș de cult, situat pe strada Teplitei, nu are cimitir propriu. Ferești – 29 de familii, în total 50 de persoane. Dispune de un lăcaș de cult, nu are cimitir propriu. Cornești – 25 de familii, în total 36 de persoane. Dispune de un lăcaș de cult, nu are cimitir propriu. Oncești – 34 de familii, în total 54 de persoane. Dispune de un lăcaș de cult și cimitir propriu. Bârsana – 39 de familii, în total 47 de persoane. Dispune de un lăcaș de cult, nu are cimitir propriu. Crăcești – 21 de familii, în total 26 de persoane. Dispune de un lăcaș de cult, nu are cimitir propriu. După cum vedem, numărul credincioșilor penticostali din raionul Sighet, în raport cu anul 1958 se menține la valori foarte apropiate. Față de anul 1958, în 1961 comunitatea din Berbești nu mai apare în documente.

În raionul Vișeu, în anul 1961⁵, pe lângă cele trei comunități întâlnite în 1958 - Poienile de sub Munte, Ruscova, Repedea – întâlnim o nouă comunitate, cea din Moisei. În ceea ce privește celelalte comunități, ele se prezintă după cum urmează: Repedea – 68 de familii, în total 135 de persoane. Dispune de un lăcaș de cult și un cimitir propriu. Poienile de sub Munte – 110 familii, 181 de persoane. Dispune de un lăcaș de cult și un cimitir propriu. Ruscova 15 familii, în total 24 de persoane. Dispune de un lăcaș de cult și un cimitir propriu. Moisei 18 familii, 31 de persoane. Dispune de un lăcaș de cult dar nu

¹ Adresă a cultului penticostal din Ruscova către cultul penticostal din Oradea pentru obținerea autorizației de funcționare, Ruscova, 4 martie 1955, Fond Inspectoratul teritorial al cultelor, Dosar 6/1953, fila 8.

² Situația parohiilor (comunităților) din rai. Sighet la data de 15.X.1958, Fond Inspectoratul teritorial al cultelor, Dosar 24/1958.

³ idem

⁴ Situația cultului penticostal din rai. Sighet și Vișeu, 15.XI.1961, Fond Inspectoratul teritorial al cultelor, Dosar 33/1961.

⁵ idem

au un cimitir propriu, lipsa cimitirului se explică, probabil, prin faptul că este vorba de o comunitate foarte tânără.

La 30 aprilie 1971¹, în raionul Sighet credincioși penticostali apar consemnați în localitățile: Mara – 23 credincioși; Berbești și Ferești – 67; Cornești – 35; Oncești -54 și Bârsana -34.

În raionul Vișeu, la aceeași dată, 30 aprilie 1971², apar consemnați în Moisei – 72 de credincioși, Poienile de sub Munte – 201, Repedea -150 și Ruscova -92.

În intervalul de un an, la 30 aprilie 1972³, în raionul Sighet, în aceleași localități numărul credincioșilor penticostali este într-o ușoară creștere, după cum urmează: Mara – 30; Berbești și Ferești – 69. În Bârsana numărul lor rămâne același, iar în Cornești numărul lor scade la 30 credincioși.

În raionul Vișeu, cea mai semnificativă creștere se înregistrează la Moisei, unde numărul lor ajunge la 121 credincioși și în Poienile de sub Munte -221. În Repedea și Ruscova numărul lor scade la 101, respectiv 77 credincioși penticostali.

În raportul întocmit la 20 octombrie 1974⁴ de inspectorul principal teritorial Alexa Augustin se înregistrează prezența credincioșilor acestui cult, în raionul Sighet la Sighetu-Marmației un număr de 83 persoane, în Cornești – 94, Bârsana – 62, Desești -38, Oncești -101, Berbești- 112, Sârbi și Budești 157 credincioși.

În raionul Vișeu⁵ găsim la Moisei 275 credincioși penticostali, la Repedea 334, Ruscova 236, Poienile de sub Munte 549. Constatăm, în intervalul 1972 -1974, o dublare a numărului de credincioși penticostali.

Cu toate împotrivirile, cu toate măsurile luate împotriva lor de aparatului de partid și de stat, cultele neoprotestante și-au continuat existența și au continuat acțiunile de prozelitism. Astfel că momentul 1989 îi găsește organizați gata să refacă legăturile cu bisericile neoprotestante din afara țării. Utilizând mijloace de mediatizare moderne (posturi de radio și televiziune, broșuri, reviste) neoprotestanții și-au intensificat acțiunile de prozelitism, devenind o prezență demnă de luat în seamă în spațiul religios românesc.

¹ Situația cultului penticostal la data de 30 iunie 1972, Fond Împuternicitul cultelor, Dosar 68. Rapoarte privind starea de spirit și cultele religioase, fila 26.

² idem

³ idem

⁴ Situația cultelor din județul Maramureș și principalele probleme pe care acestea le ridică, 20 octombrie 1974, Fond Inspectoratul teritorial al cultelor, Dosar 80. Situația cultelor din județ pe cele două categorii: legale și interzise la data de 30.IV.1974, fila 14.

⁵ idem

leudul Maramureșului și valorile sale: „CASA MUZEU DUNCA PÂȚU”*

Dr. Mihai Dăncuș
Muzeul Maramureșului

leudul este o așezare de oameni care s-a impus în istoria Maramureșului și a Neamului Românesc prin hărnicie, omenie, credință în Dumnezeu, îndârjire și eroism. Este satul care a punctat istoria locală și națională cu oameni excepționali și cu fapte mărețe.

Urme ale viețuirii umane s-au găsit în mai multe părți ale așezării datând încă din epoca bronzului (la Muzeul județean de istorie se găsesc câteva topoare c disc și spin descoperite la Runc). Tradiția satului consemnează existența aici a unor „băi” (mine de sare) „lucrate de romanii antici”, care „sunt surpate și groapa cea mare s-a umplut cu apă și poporul îi zice <lezer>; aici s-a găsit o monedă romană cu efigia împăratului <Traian cenzule Quinto an. 105> care a intrat în celebra colecție a savantului Ioan Mihalyi de Apșa” (după consemnările istoricului preot Tit Bud). Multitudinea tezaurelor de monede romane și bizantine descoperite pe teritoriul Maramureșului dovedește prezența romană aici prin schimburile comerciale, prin legăturile cu Provincia Daco-Romană.

leudul a păstrat legende și tradiții care vorbesc despre eroi întemeietori, despre ctitori de mănăstiri și biserici, dascăli și preoți, eroi și martiri, voievozi și cnezi, țărani cărturari și intelectuali de marcă, despre bucurii și necazuri...

Satul apare în documente consemnat într-o diplomă din 2 februarie 1365 prin care voievodul Balc este întărit ca stăpân al moșiilor leud, Cuhea ș.a. De altfel biserica „din Deal” considerată „cea mai veche” este cunoscută și ca „biserica Balcului”.

Istoria leudului este plină de date, de nume de neamuri care s-au impus de-a lungul secolelor în ultimul mileniu și care au dat preoți, oameni de cultură care s-au afirmat în plan național și fac cinste Maramureșului.

Documentele vremii au păstrat numele marilor neamuri ale leudului: Balea (1419), Biltiu alias Dăncuș (1595), Dăncuș (1514), Ciceu alias Persa (1583), Cudrici alias Balea din Bârsana (1752), Demian alias Dăncuș (1511), Feth alias Balea din Rozavlea, Florea alias Balea din leud, Gorzo alias Balea (1427), leudeanu zis loody (1419), Ilea alias Balea (1459), Marchiș alias Balea din Strâmtura (1706), Oprea alias Fițigău (1579), Pașca (1607), Perța alias Ciceu

* Articol publicat în „Graiul Maramureșului”, 18 august, 2007

(1583), Pleș alias Balea (1592), Pop alias Fițișău (1579), Dunca (1595). La acestea s-au adăugat mari neamuri venite din alte sate ca Dunca de Șieu, Mariș de Cuhea, Bizău etc.

Documentele au păstrat și nume de preoți la cele două biserici: 1541 diaconul Iuga, Georgiu Fițișău (1579), Popa Șimon, Ionaș, Popa Pinte, 1731-1743 protopop Lupu Balea, 1743 Samuil Turcuș, 1769 Timoteu Dăncuș și Lupu Dăncuș, 1683 Nichita Chindriș.

De ce consemnăm toate acestea?! Deoarece și astăzi urmașii acestora continuă frumoase tradiții și afirmă leudul și Maramureșul în plan național și chiar internațional.

Punctăm în continuare. În anul 1921, august Despărțământul ASTRA din Sighet organizează o mare expoziție în Palatul cultural unde Preotul Artemie Anderco prezintă pentru prima dată celebrul „CODICE DE LA IEUD”. Remarcat de Andrei Bârseanu manuscrisul este prezentat la Academie. După zeci de ani **Manuscrisul de la leud** incită și astăzi, anul 1391 fiind considerat ca data primului manuscris în limba română (înaintea celebrei scrisori a lui Neacsu din Câmpulung, 1521). Multe alte manuscrise și cărți de mare valoare s-au păstrat în leud.

La „Biserica din Șes”, catedrala în lemn a Maramureșului, monument excepțional ca arhitectură, tehnici de construcții etc. în interior ca și la cea „din Deal” se păstrează vechi covoare, carte religioasă de la Râmnic, Blaj, Buzău, București, Iași etc. La intrarea în cimitir este grupul statuar dedicat învățătorului confesional greco-catolic, Petru Bîlțiu Dăncuș, primul folclorist al Maramureșului, scriitor și poet, istoric și mare patriot. La această biserică au oficiat popa Alexa la 1718, popa Balc Ștefan la 1785, popa Vințu la 1788, Mihai și Ioan Mihalyi (bunicul acad. Ioan și acad. Victor Mihalyi de Apșa, Mitropolitul Transilvaniei, Laurențiu Mihalyi, protopop etc.).

În anul 1974 preotul Ioan Marcu începe construirea noii biserici care se termină în anul 1984. După Revoluție în leud s-au mai edificat două biserici de lemn (la Plopșor) și o excepțională construcție la Mănăstire.

leudul a păstrat și monumente de arhitectură țărănească de mare valoare (case, mori, pive etc.). unele sunt conservate în marile muzee naționale (București, Cluj, Muzeul satului din Sighetul Marmăției).

leudenii s-au implicat în momentele importante ale istoriei, Războiul de Independență, Marea Unire din 1918 (Dr. Vasile Chindriș, Ioan Balea, Simion Balea, Ioan Bîlțiu Dăncuș, Florentin Bîlțiu Dăncuș) dar și în evenimentele din 1945 când au fost în fruntea maramureșenilor care s-au ridicat împotriva ocupantului sovietic.

Toate acestea și multe altele, prin documente autentice și mijloace specifice tehnicii muzeale pot fi văzute în „CASA MUZEU

DUNCA PÂȚU" donată de către urmași (Dunca Găvrilă) pentru a păstra peste ani vestigiile trecutului și memoria celor acre s-au sacrificat pentru libertatea noastră de astăzi.

Muzeul are două componente de bază: o încăpere cuprinde obiecte etnografice din leud prezentate printr-un interior tradițional și alte colecții specifice; o altă încăpere prin panouri special făcute expune istoria locală până în contemporaneitate.

Mai larg este prezentată rezistența ieudenilor în lupta împotriva ocupantului sovietic și a comunizării în care s-au implicat mai mulți ieudeni și care apoi au suferit chinurile închisorilor, a deportărilor și chiar a sacrificiului suprem.

În Maramureș au activat în rezistență Grupul Popșa și Grupul „Țibleșul – Pop - Oniga”. Au mai fost și opozanți răzleți ca Găvrilă Rednic în zona Gutâi. Grupul Țibleș a fost cel mai numeros și a rezistat în munți trei ierni grele. Au fost conduși de Nicolae Pop la care s-au alăturat Vasile Roșca, Vasile Hotea, Ștefan Chindriș, Vasile Chindriș, Dumitru Chindriș, Găvrilă Dunca, Dumitru Hotico, Ion Hotico, Ion Dunca, Achim și Aristine Pop, Pr. Ath. Oniga, I. Măț, Mircea Dobu, Vasile Tivadar, Vasile Blaga și alții.

Din grupul de rezistență leud – grupul Popșa s-a organizat în toamna anului 1948 în pădurile leudului, în jurul lui Ioan Popșa s-au grupat Vasile Popșa, Mihai Șopron și I. Rusu, Vasile Hotea (Hârnicești). În anul 1949 frații Popșa îl contactează pe preotul greco-catolic Ion Dunca Joldea. Mai intră în grup preoții Al. Chindriș și Pr. Vasile Hotico și călugărițele Palaga Iusco, Maria Sas și Palaga I. Iusco, precum și Ștefan Minică și Ioan Zubașcu (Dragomirești). La 3 mai 1949 mai mulți din grup erau în casa lui Dunca Dumitru – Pâțu din leud (actualul muzeu). În schimbul de focuri cu securitatea a fost împușcat aici Vasile Pașca, iar G. I. Iusco, G. Iusco și Șt. Tand au fost arestați, scapă Ioan Popșa, Vasile Hotea și I. Rusu.

Am pomenit aceste nume ca o datorie sfântă. Nu trebuie să le uităm.

În anul 1949 încep arestările în masă. Din leud au fost întemnițați aproape toți capii de familii. Era răzbunarea cruntă pentru rezistența din 1945.

Pentru a înțelege tragedia, amintim aici un singur exemplu, cazul Familiei Dunca Pâțu din care au fost arestați și întemnițați cinci membri. Nu comentăm. Reproducem versurile create de Dunca Mărcuța, soția lui Dumitru Dunca:

„Anu' 49 ruptu-mi-o inima-n două / Cât o fost anu' de mare / N-am văzut rază de soare / Că ne-o băgat la'nchisoare / Tumna la Oradea mare./ Nu pă unu nici pă doi / Ce pă cinci din cas' la noi. / Tri femei și doi bărbați / Pă toți cinci ne-o dus legați... / Dumnezeu m-o ajutat / Și acasă-am înturnat / Când acasă am sosât / Noi nemică n-am găsat /

Podu' ni l-o măturat / Din grajd tăt o confiscat. / Cine ne-o făcut asta / Dumnezeu să-l răsplătea / Bată-l lacrimile mele / Că ne-o făcut multă jele..."

Unica la mare
 Am' ni l-o măturat / Din grajd tăt o confiscat.
 Cine ne-o făcut asta / Dumnezeu să-l răsplătea.
 Bată-l lacrimile mele / Că ne-o făcut multă jele...
 Că mi-o băgat la 'mclăsoare
 Tămna la Oradea mare.
 Ulu pă umu mii pă doi
 Ce pă cinci din cas' la noi.
 Tri femei și doi bărbați
 De totă cini m-o dus legat
 Ubi minica m-am lăsat
 Uluu am pscut p-am mănărat
 Pata noua de la stat
 Scizlita, lăutătă și cu lădrim
 Scizlita,
 Măsurată fix pă gram
 Uluu' să nu mior de foamă.
 Primavara m-am săpat
 Uluu dala m-am săcat
 Tămna m-am cules minic

Uluu am lăsat de fig.
 Dumnezeu m-o ajutat
 Si' acasă am întănat
 Când acasă am săsat
 Ubi minica m-am găsat
 Podu' m-l-o măturat
 Din grajd tăt o confiscat
 Cine ne-o făcut asta
 Dumnezeu să-l răsplătea
 Bată-l lacrimile mele
 Că mi-o făcut multă jele.
 * Când pă mine m-o arstat
 Bocu' mii eu am lăsat
 Pă Gligore micut tare
 Fără haine și mănăcare.

Iată că în județul nostru dar și pe harta României mai ființează o unitate muzeală. Este un muzeu mic, modest deocamdată, organizat într-o casă țărănească, care împreună cu „Crucea - Rugă”, monument dedicat celor care s-au sacrificat pentru libertatea noastră și în imediata apropiere a „Catedralei în lemn” a Maramureșului, Biserica din Șes, formează un triptic de mare valoare patrimonială dar și cultural – educativă.

Muzeul se datorează în special onorabilei Familiei Dunca Pâtu care prin Găvrilă Dunca au donat casa, curtea și grădina, prin muzeul nostru, consătenilor lor spre aducere aminte.

Le mulțumim!

II. DOCUMENTE DE ARHIVĂ

Motto:

*„Disciplina liber consimțită este
deopotrivă obligatorie pentru
toți membri partidului”*

(Afiș pe frontispiciul
Comitetului raional al PMR Sighet)

*“Freely consented discipline is
equally compulsory for all party members”*

(A note on the frontispiece of the
Sighet District Committee of the
PMR / Romanian Workers' Party)

1. Sighet, 16 ianuarie 1955. Tabel întocmit de împuternicitul raional al cultelor, Grigore Holdiș, cuprinzând parohiile finanțate de către stat din raionul Sighet, cu informații despre numărul credincioșilor „reveniți” în fiecare parohie, existența unor asociații agricole precum și situația altor culte și secte religioase. Fond Inspectoratul Teritorial al Cultelor, dosar 32/1961, filele 102-103

Regiunea Baia Mare
Raionul Sighet
Împuternicit] Holdiș Gr.[igore]

Tabel de bugetarea parohiilor cultului ortodox]- român din raionul Sighet la data de 14 ianuarie 1955

Nr. crt.	Regiunea	Raionul	Comuna	Satul	Denumirea Parohiei	Filiile aparținătoare parohiei	Situația parohiei până la 14 I 1955	Propuneri pentru viitor	Observații
1	Baia Mare	Sighet	Bârsana	-	Bârsana	-	bugetară	bugetară	4128 credincioși reveniți, este T.O.Z. E în perspectivă să se înființeze comunitate penticostală . Mai există martori lui Iehova.
2	"	"	Bocicoiul Mare	Crăciunești	Crăciunești	-	"	bugetară	1184 credincioși ucrainieni reveniți. Există terenuri Gostat. Să fie inclusă și parohia Virișmort ca filie, fiind distanță de 2-3 km.
3	"	"	"	Virișmort	Virișmort	Culeșir Petru	"	nebugetară	854 credincioși ucrainieni reveniți. Există secție Gostat. rom.[ano]-catolici și martorii lui Iehova. Să fie contopiți cu Crăciunești.
4	"	"	Budești	-	Budești	Jereapăn	"	bugetară	2736 credincioși reveniți, centru minier, gater. Există 30 credincioși foști catolici cu influență.
5	"	"	"	Breb	Breb	-	nebugetară	nebugetară	1645 credincioși reveniți cu câteva familii foste greco – catolice, foste călugărițe gr.[eco]-cat.[olice] și câțiva iehoviști
6	"	"	"	Sârbi	Sârbi		bugetară	"	1165 credincioși reveniți care pot întreține un preot.
7	"	"	Călinești	-	Călinești	-	"	bugetară	1878 credincioși reveniți Există 25 familii mileniști și 11 ostași ai Domnului
									La Cornești 620 credincioși reveniți, iar la

8	"	"	"	Cornești	Cornești	Ferești	nebugetară	"	Ferești 462 credincioși și ort.[odocși] La Ferești este și comunitate penticostală iar la Cornești va fi comunitate; sunt și mulți iehoviști
9	"	"	"	Văleni	Văleni	-	bugetară	nebugetară	1603 credincioși reveniți, care pot întreține un preot.
10	"	"	Cîmpulung la Tisa	-	Cîmpulung la Tisa	-	"	bugetară	1139 credincioși ucrainieni reveniți. Este GAC. Parohia e contaminată de mileniști și sâmbătări reformiști. Este prozelitism catolic și comunitate adventistă.
11	"	"	Desești	-	Desești	-	"	"	1112 credincioși reveniți. Parohie contaminată de mileniști și file penticostală.
12	"	"	"	Crăcești	Crăcești	-	nebugetară	"	1190 credincioși reveniți, este contaminate penticostală. Parohie contaminate de mileniști.
13	"	"	"	Hărniciești	Hărniciești	Hoteni	"	nebugetară	La Hărniciești 865 și Hoteni 450 credincioși reveniți cu rezistență gr.[eco]- catolică (foste călugărite)
14	"	"	Giulești	-	Giulești	-	bugetară	bugetară	1529 credincioși reveniți. Parohie contaminată de iehoviști
15	Baia Mare	Sighet	Giulești	Satșugata g	Satșugata g		bugetară	nebugetară	1434 credincioși reveniți. Este biserică baptistă.
16	"	"	Oncești	-	Oncești	Nănești	nebugetară	bugetară	1628 credincioși reveniți la Oncești și 843 reveniți la Nănești este comunitate penticostală la Oncești. Este în proiect T.O.Z.
17	"	"	Giulești	Berbești	Berbești	-	"	"	2600 credincioși reveniți și 21 vechi ortodocși. Este comunitatea penticostală, Parohie contaminată milenistă
18	"	"	Remeti	-	Remeti	Teceul Mic	nebugetară	"	1893 credincioși ucraineni la Remeti (1/2 vechi ortodocși) și 670 reveniți ucraineni la Teceu. Sunt 2 Gacuri și reformiști.
19	"	"	Rona de Sus		Rona de Sus	Coștiui	bugetară	"	3684 credincioși ucraineni reveniți la Rona de Sus. Sunt 1224 la Coștiui. Parohie contaminată de iehoviști.
20	"	"	Rona de Sus	Rona de Sus	Rona de Sus	-	"	"	2212 reveniți. Este în proiect să se facă T.O.Z.
21	"	"	Sarasău	-	Sarasău	-	"	"	1694 credincioși reveniți, din care ¼ vechi ortodocși, cu rezistență mare catolică, este

									biserică baptistă și secție GAC
22	"	"	"	lapa	lapa	-	"	" extrab. [ugetată]	1988 credincioși reveniți contaminați de iehoviști, mileniști și rezistență catolică. Este biserică baptistă și secție GAC
23	"	"	Săpânța	-	Săpânța	-	"	"	3173 credincioși reveniți. Este Gac. Este comunitate adventistă și mulți sâmbătări reformați și iehoviști.
24	"	"	Sighet	-	Sighet ort.[todx] rom.[ân]	Valea Hotarului	"	"	3579 credincioși reveniți la Sighet și 1211 la Valea Hotarului (din care ½ vechi ortodocși). Rezistență și prozelitism catolic. Biserică baptistă, comunitate adv[entistă]. GAC, întovărășire
25	"	"	"	-	Sighet ort[odox] ucrainean	-	"	"	1506 credincioși reveniți ucr[aineană]. Contaminați de catolicism, sector, centru industrial, Gac, este biserică baptistă, adventistă, penticostală
26	"	"	Strâmtura	-	Strâmtura	-	"	nebugetară	4815 credincioși reveniți. Nu-i sector socialist, nici neoprotestanți, nici sectanți. Preotul poate trăi din contribuția credincioșilor.
27	"	"	"	Glod	Glod	Slătioara	"	bugetară	1553 credincioși reveniți (1440 reveniți). Nu-i sector socialist. Parohie contaminată de iehoviști și mileniști.
28	"	"	Vad	-	Vad	-	"	"	2775 credincioși, contaminați de iehoviști, mileniști, catolicism. Este TOZ
29	"	"	"	Valea Porcului	Valea Porcului	-	"	nebugetară	687 credincioși (jumătate reveniți și ½ vechi ortodocși)! unificarea consolidată. Nu sânt sectanți. Nu-i sector socialist. Preotul poate întreținut de credincioși.

Sighet, 16 ianuarie 1955

Împuternicit raional Sighet – Reg[ional] Baia Mare,
Gr[igore] Holdiș

2.Sighet, 16 ianuarie 1955. Tabel întocmit de împuternicitul raional al cultelor, Marcolț Ioan, cuprinzând parohiile finanțate de la stat din raionul Vișeu, cu informații despre numărul credincioșilor „reveniți” în fiecare parohie, existența unor asociații agricole precum și situația altor culte și secte religioase. Fond Inspectoratul Teritorial al Cultelor, dosar 32/1961, filele 100-101

Regiunea Baia Mare
Raionul Sighet

Tabel
De bugetarea parohiilor cultului ort.[odox] - român din raionul Vișeu ...la data de

Nr. crt.	Regiunea	Raionul	Comuna	Satul	Denumirea Parohiei	Filiile aparținătoare parohiei	Situația parohiei până la 14 I 1955	Propuneri pentru viitor	Obs[ervații]
1	Baia Mare	Vișeu	Borșa N° 1		Borșa N° 1	-	Bugetată	Să fie bugetată	Parohie cu credincioși reveniți în număr de peste 2500, sector industrial și ad.[ventist] de ziua a 7-a
2	"	"	Borșa N°2		Borșa N° 2	-	Bugetată	Să fie bugetată	Parohie cu credincioși reveniți, 2500 credincioși, sector industrial și ad.[ventist] de ziua a 7-a
3	"	"	Borșa N°3		Borșa N°3	-	Bugetată	nebugetată	Parohie fără sector industrial sau sector socialist agricol, cu 1700 credincioși
4	"	"	Borșa N°4		Borșa N°4	-	bugetată	Nebugetată	Parohie fără sector industrial sau sector socialist cu nr. 2100 credincioși
5	"	"	Borșa N°5		Borșa N°5	-	Bugetată	nebugetată	Parohie cu credincioși vechi ortodoxi majoritatea lucrează în sector industrial, cred. 1100
6	"	"	Botiza		Botiza	-	bugetată	nebugetată	Parohie revenită cu 2700 cred. Fără sector industrial sau socialist și fără neoprotestanți
7	"	"	Botiza	Poienile Glodului	Poienile Glodului	-	bugetată	nebugetară	Parohie cu credincioși reveniți, nu există sector socialist sau industrial și nici

									rezistență neopr.[otestantă]
8	"	"	Bistra		Bistra	Crasna și Valea Vișeuului	bugetată	bugetată	Parohie cu credincioși reveniți în număr de 4000. Contaminați cu sectanți, ehoviști.
9	"	"	Cuhea	-	Cuhea	-	bugetată	bugetată	Parohie cu credincioși reveniți cu peste 2500 credincioși și este sector socialist agricol.
10	"	"	Dragomirești	-	Dragomirești	-	bugetată	nebugetată	Parohie revenită, cu peste 3000 credincioși, nu există sector industrial sau socialist
11	"	"	Ieud	-	Ieud	-	nebugetată	nebugetată	Parohie revenită, rezistență catolică și sector socialist agricol și are nr. de peste 3200 credincioși
12	"	"	Leordina	-	Leordina	-	bugetată	bugetată	Parohie revenită, 2500 credincioși contaminată cu adventiști de ziua 7-a și sector industrial
13	"	"	Moiseiu	-	Moiseiu	Izvorul lui Dragoș	bugetată	bugetată	Parohie revenită cu 5000 credincioși, contaminată cu sectanți și influență Mănăstire.
14	"	"	Petrova	-	Petrova	-	bugetată	bugetată	Parohie revenită, 3000 credincioși, sector industrial și contaminată de ehoviști
15	"	"	Poienile de sub Munte	-	Poienile de sub Munte	-	bugetată	bugetată	Sector industrial, contaminată cu penticostali, parohie revenită cu peste 3000 credincioși
16	"	"	Poienile de sub Munte	-	Poienile de sub Munte	-	bugetată	Bugetată	Sector industrial, contaminată cu penticostali cu 2500 cred.[incioși] și parohie revenită.
17	"	"	Poienile de sub Munte	Repedea	Poienile de sub Munte	-	nebugetată	nebugetată	Parohie revenită, fără sector industrial sau agricol, cu nr. de 1800 credincioși
18	"	"	Rozavlea	-	Rozavlea	-	nebugetată	nebugetată	Parohia revenită, fără sector industrial sau agricol cu sector socialist agricol. Nr. de 3000 cred.[incioși]
19	"	"	Rozavlea	Șieu	Șieu	-	bugetată	nebugetată	Parohie revenită cu 2500 credincioși, nu are sector industrial, nici socialist agricol.

20	"	"	Ruscova	-	Ruscova	-	bugetată	nebugetată	Parohie revenită cu 2500 credincioși, fără sector industrial, sau sector socialist agricol
21	"	"	Săcel	-	Săcel	-	bugetată	bugetată	Parohie revenită cu 1700 credincioși, sector industrial, sovrompetrol
22	"	"	Săcel	-	Săcel	-	bugetată	bugetată	Parohie veche ortodoxă cu 1800 cred.[incioși], sector industrial, sovrompetrol
23	"	"	Sălișteea		Sălișteea	-	"	"	Parohie revenită cu 2000 credincioși, contamină cu bapțiști și sector socialist G.A.C.
24	"	"	"	-	"	-	"	"	Parohie cu 1800 credincioși contaminată cu bapțiști și sector socialist G.A.C.
25	"	"	Vișeu de Jos	-	Vișeu de Jos	-	"	"	Parohie revenită cu 2800 credincioși contaminată de ad.[vențiști] de ziua 7-a și ad. reformiști
26	"	"	Vișeu de Jos I	-	Vișeu de Jos II	-	"	"	Parohie ortodoxă cu 1700 credincioși contaminată de ad.[vențiști] de ziua 7-a și ad.[vențiști] reformiști
27	"	"	Vișeu de Sus	Viseul de Mijloc	Vișeu de mij.	-	nebugetată	nebugetată	Parohie revenită cu 2000 cred.[incioși] ; nu există sector industrial și nici sector socialist agricol.
28	"	"	"	-	Vișeu de Sus	-	bugetară	bugetară	Parohie revenită cu 3000 cred.[incioși]; rezistență catolică, sector industrial .
29	"	"	"	-	"	-	"	"	Parohie veche ortodoxă 1600 credincioși, rezistență catolică și sector industrial.
30	"	"	Cuhea	Bocicoel	Bocicoel	-	"	nebugetară	Parohie revenită 1500 cred[incioși]; nu există sector industrial sau sector socialist.

Împuternicit Raional Marcolț

3. Vișeu de Sus, 27 ianuarie 1955. *Raport de activitate pe luna ianuarie a Secțiunii Agricole de la Sfatul Popular al Raionului Vișeu întocmit pe baza unor instrucțiuni privind situația organizatorică, a evidenței, cadrelor, competițiile între cele trei GAC-uri din raion, implicarea organelor raionale de partid și „aspecte ale luptei de clasă”, recunoscând și neajunsurile și „greșelile” săvârșite. Fond Sfatul Popular Regional, Consiliul Agricol, dosar 1/1955, filele 12-15.*

Sfatul Popular al Raionului Vișeu
Secțiunea Agricolă
... din 27.I.1955

Către
Sfatul Popular al Regiunii Baia- Mare
Dir[ec]ția Agricolă Serviciul Goscol.

În conformitate cu instrucțiunile Dvs. anterioare vă înaintăm alăturat raportul de activitate pe luna ianuarie 1955.

În continuare vă raportăm că situația organizatorică este neschimbată.

1. Situația Organizatorică. În cursul lunii ianuarie s-a dat ajutor conducătorilor G.A.C., pentru întocmirea dărilor de seamă conform instrucțiunilor Ministerului Agriculturii și Silviculturii Nr. 370334 din 15 ianuarie 1955, astfel că la data de 23 ianuarie s-a dat concursul Gospodăriei Agricole Colective „Steaua Roșie” de-a terminat în întregime darea de seamă tip și darea de seamă – sub forma de raport care urmează să fie citită de către Președintele Gospodăriei în adunarea generală. În această dare de seamă sunt trecute cifre din darea de seamă tip.

- Înainte de a se începe la întocmirea dărilor de seamă tip s-a făcut un instructaj cu Președinți[i], contabili din Gospodăriile Agricole Colective pe centru de Raion și s-a trecut la lucrările pregătitoare la întocmirea borderourilor de inventariere, punerea la punct a registrelor contabile etc.

- În ceiace privește comasarea terenurilor la Gospodăriile Agricole Colective este terminată numai la Gospodăria Agricolă Colectivă „Scânțtea” leud, unde s-a făcut unele greșeli la comasare se face în prezent clarificarea cu unii cetățeni care au primit mai mult sau mai puțin teren decât cel comasat sau unii chiar deloc. La clarificarea acestei situații au muncit un colectiv de ingineri și tehnicieni, iar în prezent lucrează Tov. Inginer Coman pentru clarificarea în mod definitiv a acestor probleme.

- Mai sunt terenuri pentru comasare la Gospodăria Agricolă Colectivă „Steaua Roșie” din comuna Cuhea vreo 17,00 ha de teren arabil și fânaț care urmează să se comaseze în primăvara acestui an.

- În cursul acestei luni s-a făcut reorganizarea brigăzilor astfel ca din 3 Brigăzi la Gospodăria Agricolă Colectivă „Brazde Unite” din comuna Săliștea s-au format două la fel și Gospodăria „Scânțtea” leud.

- În ceiace privește pregătirea campaniei pentru însămânțările de primăvară s-a întocmit planuri de muncă la fiecare Gospodărie Agricolă Colectivă de către Consiliul de conducere ajutați de către Ingineri și tehnicieni dela Sfatul Raional.

- În privința respectării H.C.M. 141 se respectă mai bine la Gospodăria Agricolă Scânțtea leud și Steaua Roșie Cuhea mai puțin la Gospodăria

Agricolă Colectivă „Brazde Unite” din comuna Săliștea de Sus și în special la sectorul zootehnic nu se respectă deloc la această Gospodărie. Aceasta și pe motiv că ciobani se schimbă mai des nu sunt pe un termen mai îndelungat la vite.

- În cursul lunii Ianuarie nu am avut până în prezent nici-o adunare generală în Gospodăriile Agricole Colective din cadrul Raionului Vișeu urmează ca pe data de 30 să se țină adunarea generală de dare de seamă la Gospodăria Agricolă Colectivă „Steaua Roșie” din comuna Cuhea cu ordinea de zi prevăzută în Instrucțiunile Ministerului Agriculturii și Silviculturii.

- În cursul lunii Ianuarie comisiunile de revizie au activat la Gospodăria Agricolă Colectivă Scânteia leud și Steaua Roșie Cuhea mai puțin la Gospodăria Colectivă „Brazde Unite” din comuna Săliștea de Sus unde unii membri sunt salariați din comisia de revizie.

- Întreceri socialiste nu s-a organizat până în prezent în cadrul gospodăriilor.

- Dintre Gospodăriile Agricole Colective slabe care și-au îmbunătățit munca este Gospodăria Agricolă Colectivă „Brazde Unite” din comuna Săliștea de Sus, care a fost ajutată de către organele dela Raion în ceiace privește organizarea muncii[] reușindu-se de-a fi la curent cu muncile din Gospodărie.

- În cursul lunii instructorii[] Organizatorici și contabil (sic!) au asistat la 6 ședințe ale consiliului de conducere și au dat ajutor pt. rezolvarea diferitelor probleme gospodărești.

- În ceiace privește înființarea de noi Gospodării și întovărășiri este aceea situație raportată de noi în raportul din luna trecută nu s-a dus în luna aceasta o muncă în această privință.

2.- Situația evidentei. În privința evidențelor contabile în momentul de față la Gospodăria Agricolă Colectivă Steaua Roșie s-a făcut închiderea scriptelor contabile și s-a terminat și cu darea de seamă conform instrucțiunilor trimise în acest sens. La celelalte 2 Gospodării se lucrează la inventariere și aducerea la zi a înregistrărilor contabile și urmează ca până la data de 6 Februarie să se termine la toate Gospodăriile dările de seamă și să fie desbătute în adunările generale ale membrilor colectiviști, precum și a comisiilor de revizie să fie desbătute referatele lor în adunarea generală.

- În ceiace privește situația creditelor până în momentul de față nu am primit un plafon de credite aprobat de către regiune pentru a repartiza pe Gospodăriile Colective din cadrul Raionului deși solicită credite fiind datoare cu diferite sume la întreprinderile din Raion cum este numai Gospodăria Agricolă Steaua Roșie din comuna Cuhea care datorează cu suma de lei peste 20.000 lei.

- În această privință vă rugăm a ne reprezenta de urgență un credit pentru a putea face față Gospodăriile în ceiace privește procurarea de materiale pentru construcțiile ce le are planificate pe anul 1955, deoarece mai târziu gospodăriile vor fi antrenate în alte munci și nu vor putea transporta materialele necesare.

- În privința repartizării definitive a produselor la G.A.C. Steaua Roșie membri au primit produse mai mari la una zi muncă astfel tov. Pop Dumitru cu 3 brațe de muncă care au efectuat un număr de 558 zile muncă a primit următoarele produse.

Grâu 843 kgr., orz 181 kgr., porumb 3829 kgr., cartofi 2142 kgr., fasole 12 kgr., fân 2283 kgr., lână, zarzavaturi etc.

- Deiac Nicoară fiind numai două brațe de muncă au efectuat 404 zile – muncă și a primit următoarele produse:

Grâu 610 kgr., orz 131 kgr., porumb 2772 kgr., cartofi 1551 kgr., fasole 9 kgr., fân 1653 kgr., lână, zarzavat în valoare de bani.-

- Lihet Ion 2 brațe de muncă au efectuat 63 zile-muncă a primit următoarele produse:

Grâu 95 kgr., orz 20 kgr., porumb 432 kgr., cartofi 240 kgr., fasole 1,500 kgr., fân 258 kgr., etc.-

3.-Realizările Gospodăriilor Agricole Colective

-Înscrieri de noi membri nu s-au făcut decât [la] Gospodăria Agricolă Colectivă Steaua Roșie din comuna Cuhea s-au depus două cereri și urmează să fie desbătute în adunarea generală de dare de seamă care se va ține la data 30 Ianuarie a.c.

- În cursul lunii nu s-au terminat nici o construcție în cadrul Gospodăriilor. Urmează să se termine la GAC Cuhea când timpul va permite un grajd și o cocină care are de efectuat numai lucrări interioare.-

-Amplasarea construcțiilor nu s-a făcut la nici o Gospodărie conform planului trimis de către Ministerul Agriculturii.-

- Rentabilitate în ceiace privește fermele zootehnice la Gospodăria Agricolă Colectivă Scânteia leud la care s-a mărit numărul de animale și producția de lapte este mare a avut venituri mai mari decât la celelalte Gospodării.-

- În privința întreprinderilor anexe și ateliere la Gospodăria Agricolă Colectivă Brazde Unite din comuna Săliștea de Sus deși are un atelier de tâmplărie unde se lucrează în mod mecanizat totuși nu are rentabilitate deoarece membri care muncesc acolo nu au efectuat minimul de zile muncă conform regulamentului de ordine Interioare astfel că Gospodăria a luat avansuri pentru diferite lucrări de mai mult timp începând din anul 1950 și nu sunt terminate nici în prezent.-

- Mașini și unelte agricole Gospodăriile nu au procurat de mai mult timp deși au făcut comandă nu li s-a repartizat și cere de a li se repartiza unele mașini și unelte agricole ceace este prevăzut și în planul de producție al Gospodăriei.-

- În privința aplicării metodelor agrotehnice Gospodăria Agricolă Colectivă Steaua Roșie din comuna Cuhea a obținut recolte mai bogate deoarece a aplica metodele agrotehnice mai înaintate cum a fost la porumb prin însămânțarea porumbului în cuiburi în pătrat și astfel s-a obținut o recoltă mai mare decât la celelalte Gospodării Colective.-

- În ceiace privește întreținerea animalelor la Gospodăria Agricolă Colectivă Scânteia leud sunt întreținute bine și pot să fie ca model pentru sectorul particular în această privință ca: hrana și curățenia.-

- Asigurarea cu semințe și furaje pentru însămânțări și hrana vitelor Gospodăria este asigurată astfel că Gospodăria trebuie să urmărească felul cum trebuie să fie folosite în mod rațional.-

4.- În privința G.A.C. frunțașe. G.A.C. Scânteia leud este frunțașă în momentul de față la pregătirea campaniei pentru însămânțările de primăvară, a transportat bălegarul la câmp, a reparat uneltele agricole și

lucrează la selecționarea semințelor necesare pentru însămânțările de primăvara acestui an.-

- În privința creșterii și întreținerii animalelor este exemplu față de celelalte Gospodării.-

- Participarea membrilor la muncă este mai mare procent decât la celelalte Gospodării astfel că în felul acesta Gospodăria a reușit să fie în fruntea tuturor acțiunilor.-

- Evidențele se țin mai bine și situațiile statistice se trimit la timp la Raion.-

- Construcțiile planificate în această Gospodărie s-a terminat la timp și după planul trimis de către Raion.

5.- Cadrele din Gospodăriile agricole Colective

- În privința cadrelor ca Președinți buni din GAC avem la Cuhea care este bun Gospodar și caută să-și ducă sarcinile la bun sfârșit este în mijlocul membrilor la toate muncile din Gospodărie reușindu-se ca în felul acesta să fie în fruntea acțiunilor și astfel se poate caracteriza ca un bun cadru.

În ceiace privește contabili din Gospodării avem buni la GAC leud și Cuhea mai slab la Gospodăria Brazde Unite din comuna Săliștea care cu tot ajutorul și îndrumarea dată nu a putut să fie în regulă la zi cu scriptele contabile după darea de seamă anuală va fi înlocuit deoarece este incapabil de a conduce scriptele Gospodăriei.-

Recrutarea cadrelor planificate de către Regiune nu s-a putut face până în prezent pe motivul că la adunările generale de dare de seamă urmează să se schimbe unii Președinți de Gospodărie, dar totuși până la data de 6 Februarie se va termina cu dările de seamă și se va trimite și situația cerută pentru că în felul acesta la data de 12 Februarie să se poată prezenta elevi la cursuri conform ordinului Dvs. trimis în acest sens.-

La Gospodăria Agricolă Colectivă Brazde Unite din comuna Săliștea sunt 2 brigadieri care au terminat cursurile și nu sunt în funcțiunile respective pe motiv că unul caută să se retragă din Gospodărie iar unul în momentul de față este încadrat în altă parte care a urmat un curs de zootehnicist.

- În privința școlarizării cadrelor din Gospodăriile Agricole Colective s-a arătat de noi în raportul anterior.-

6.- Sprijinul dat Gospodăriilor Agricole Colective

- Gospodăriile Agricole Colective sunt ajutate și îndrumate de către organele de îndrumare dela Raion Secțiunea Agricolă prin tehnicienii săi la aplicarea metodelor mai avansate în agricultură și la executarea lucrărilor la timpul optim. Conducerile Gospodăriilor au bune relații cu Sfaturile Populare prin rezolvarea problemelor ce le frământă ca schimburi de teren, etc. Mai puțin cu organele S.M.T.-ului care nici până în momentul de față nu s-a prezentat la Gospodării pentru încheierea contractelor de lucrări pe anul 1955, iar anul trecut S.M.T. Apa a dat puțin ajutor tehnic Gospodăriilor Colective din Raion și în special la lucrările din primăvara anului 1954.

- Întreprinderea care patronează Gospodăriile Agricole Colective le-a dat ajutor prețios și în special la Gospodăria Agricolă Colectivă Steaua Roșie din comuna Cuhea la transportul de materiale și chiar le-a dat unele materiale pentru terminarea construcțiilor planificate. La fel la Gospodăria Agricolă Colectivă „Scânțieia” leud le-a dat un motor în folosință pentru ca să pună în funcțiune joagherul existent și în felul acesta Gospodăria a putut

face față lucrărilor la construcțiile ce le-a avut planificate pe anul 1954. Mai puțin ajutor a primit Gospodăria Agricolă Colectivă dela întreprinderea care o patronează deși această Gospodărie este mai puțin dezvoltată din toate punctele de vedere.

- Pentru îndreptarea lipsurilor și în special la Gospodăria Colectivă Brazde Unite din comuna Săliștea conducerea Gospodăriei la adunarea generală de dare de seamă va convoca și IFT-ul adică întreprinderea care o patronează și în darea de seamă se va arăta ajutorul și lipsurile care le-a avut întreprinderea respectivă în această privință.

7.- Aspecte ale luptei de clasă. Nu avem cazuri până în prezent unde dușmanul de clasă să fi acționat împotriva Gospodăriei Agricole Colective.

- Cei mai mulți salariați din Gospodării sunt la Gospodăria Agricolă Colectivă Brazde Unite în număr de 25 din care numai unul are peste 120 zile-muncă împreună cu familia întreagă restul mai puține sau deloc. În tot cursul anului 1954 s-a stat de vorbă cu ei pentru ai atrage în Gospodărie însă invoacă diferite motive și nu se prezintă la lucrările din Gospodărie. Aceasta și pe motivul că această Gospodărie este slab dezvoltată din punct de vedere economic nu le este asigurată la toți colectivii existența de trai, Gospodăria nu are teren arabil suficient, posedă teren fânaț și livezi cu pomi însă în anul trecut livezile cu pomi nu au dat nici o producție.

Vișeu de Sus la 26.I.1955

Șeful Secțiunei Agricole
Ss indescifrabil

Instr.[uctor] Contabil
ss indescifrabil.

4. Sighet, 26 februarie 1955. *Notă informativă relatând atmosfera generată de propaganda pentru strângerea de semnături pentru Apelul păcii în comunele din Raionul Sighet, fiind semnalate și unele refuzuri de a semna acest apel mai ales de persoane aparținând cultului baptist și romano-catolic. Fond Comitetul Raional Sighet al P.M.R., dosar 155/1955.*

Comitetul Raional de partid
Sighet
Nr. 141/955

Notă informativă

în legătură cu desfășurarea semănărilor (sic!) pt. apelul păcii în raionul Sighet.

La nota Dvs. telefonică Nr. 29/1955 vă comunicăm următoarele:

Acțiunea de desfășurarea semnăturilor este în curs, din cele 36 comune și sate într-un număr de 6 sau terminat semnarea apelului.

Secretarul Com.[itetului] de luptă pentru pace tov. Paraschiv Dumitru se ocupă efectiv cu evidența strângerii semnăturilor, ajutat de bir.[oul] Raional de luptă pentru pace, cari fac de serviciu în mod permanent la sediul Comitetului.

Până în prezent sau strâns pe întreg raionul un număr de 32.000 semnături, din care s-a înaintat la regiune, un număr de 23.500 semnături.

În zilele de 7, 13, 23 au fost instruite echipele cari sau deplasat în cartierele oraşului, iar tov. membrii Com.[itetului] Raional de luptă pentru pace cari răspund de 1 comună sau sate, totodată a fost analizată activitatea depusă până în prezent.

În cursul zilei de azi se va trimite Com.[itetului] Regional L.P.P. (Luptă pentru pace n.e.) listele strânse în număr de 4.800 semnături, luându-se măsuri ca acţiune să fie terminată la data 1-3 Martie 1955.

Echipele repartizate pe teren au semnalat cazuri de refuz în următoarele comune.

- în satul Poieni un număr de 24 cetăţenii împreună cu familiile lor.

- în comuna Bocicoiul Mare preotul romano-catolic nu semnează că nu a primit ordin de la papa din Roma.

În comuna Vad un număr de cca. 70 cetăţeni refuză să semneze apelul, aparţinând sectei religioase „Baptiste” cu toată munca de lămurire nu doresc să semneze invocând „[a] fi ce a fi”.

Din alte comune încă nu avem informării în această privinţă.

Sighet la 26 Februarie 1955

Primsecretar.

5. Vişeu de Sus, 26 aprilie 1955. Raport de activitate pe luna aprilie a Secţiunii Agricole a Sfatului Popular al Raionului Vişeu relatând în cazul celor trei GAC-uri din raion situaţia organizatorică, cea a evidenţei, aşa numitele realizări, situaţia cadrelor, intervenţia organelor raionale de partid, forme de rezistenţă locală, catalogate ca aspecte ale luptei de clasă. Fond Sfatul Popular Regional, Consiliul Agricol, dosar 1/1955, filele 154-157.

Sfatul Popular Raional Vişeu
Secţiunea Agricolă
Serviciul G.A.C.

RAPORT DE ACTIVITATE privind activitatea Serviciului Gospodăriilor Colective pe luna Aprilie 1955.-

I. SITUAŢIA ORGANIZATORICĂ

În cece priveşte situaţia organizatorică, în raionul nostru se prezintă astfel:

Din totalul de 3 gospodării colective, existente în raionul nostru în cursul lunii curente, nu au luat fiinţă alte gospodării colective şi nu au fost constituite nici o întovărăşire agricolă.-

La Gospodăria colectivă Steaua Roşie din comuna Cuhea, nu este definitivată comasarea fâneţelor pe motivul că în jurul comunei nu există fâneţe naturale decât numai în hotarul comunei Dragomireşti, unde fâneţele existente respective comasate se găsesc situate tot în acest hotar al comunei Dragomireşti.- Nu au primit teren în schimb ţăranul Deac Vasile care a fost colectivist şi care s-a retras pe motivul că este bolnav grav de

T.B.C.- Pentru aceasta urmează să primească teren în schimb, din terenurile aduse de noii membri înscriși.-

Terenurile gospodăriilor colective din raionul nostru, sunt repartizate pe brigăzi, având în vedere că toate trei gospodăriile colective are câte una singură brigadă de camp.- Atelajele la fel sunt repartizate pe echipe și predate cu procese verbale responsabililor împreună cu tot inventarul viu și mort.-

În toate trei gospodăriile se muncește organizat, fiind organizate brigăzi și echipe.-

După plan de muncă lucrează gospodăria Colectivă Steaua Roșie din comuna Cuhea care are plan decadal.- Restul gospodăriilor nu au întocmit un plan de muncă, însă în fiecare seară brigadierii, șefii de echipe și președinții gospodăriilor întocmesc planul de muncă pentru ziua următoare și care plan este afișat în fiecare dimineață pe tabla de afișaj unde membri colectivști știe fiecare unde lucrează în ziua respectivă.-

La toate trei gospodăriile nu sunt făcute normele de muncă numai pentru unele lucrări cari nu sunt prevăzute în H.C.M. Nr. 141 și cari au fost aprobate de adunarea generală.- Motivat de faptul că H.C.M. Nr. 141 au fost luat șablon, nu au fost calculate în multe cazuri just zilele-muncă, iar terenurile gospodăriilor din raionul nostru sunt de așa natură că nu se poate compara cu alte regiuni, în care caz au fost micșorate sau majorate normele de muncă după cum erau prevăzute în HCM Nr. 141.- Menționăm că deja s-au început la toate trei gospodăriile fixarea normelor de muncă, cari norme vor fi prelucrate în adunările generale și vor fi stabilite pentru întreg anul.-

În cece privește retribuirea membrilor din conducerile și administrația gospodăriilor, se respectă conform Deciziunei Ministerului.-

Adunările generale în gospodăriile noastre se țin de regulă o dată pe lună și în unele gospodării spre exemplu Gosp[odăria] Scânteia leud dela data dării de seamă anuale a ținut 3 adunări generale.- În toate trei gospodăriile s-a ținut adunări generale la sfârșitul trimestrului I, la Ordinea de zi având Darea de seamă a Consiliului de Conducere pe trimestrul I – 1955, precum și Referatul Comisiilor de Revizie.- Nu s-au făcut Referate ale Comisiei de Revizie la Gospodăriile Săliștea și Cuhea, și nu au făcut nici o verificare dela Dările de seamă anuale.- Mobilizarea membrilor la adunările generale se face foarte anevoios și motivate de faptul că membri care participă regulat la adunările generale sunt acei cari participă și la muncă regulat, fapt care spun că în ziua de Duminică să fie liberi să se poată odihni, iar cei cari nu vin la muncă regulat, s-au luat măsuri de s-au întocmit convocatoare nominale sub luare de semnătură și astfel se reușește de a fi prezenți majoritatea adică 2/3-imi din numărul total al membrilor pentru a putea aduce hotărâri valabile.- Discuții mai vehemente s-au discutat spre exemplu la participarea tuturor membrilor la muncă, terminarea însămânțărilor în bune condițiuni.- La Gospodăria leud s-a purtat o discuție în jurul problemei repartizării cerealelor din Fondul de 2% și s-a discutat înființarea unei grădinițe sezoniere, pentru a putea participa și femeile mai active la muncă.-

Consilii de conducere mai bune sunt la Gospodăria leud cari săptămânal fac ședințe cu brigadierii și șefii de echipe pentru a mobilize membri la muncile de însămânțări și în toate campaniile.- Cu aceasta cauză

gospodăria leud a reușit să fie frunză la însămânțările de primăvară.- Consilii mai slabe sunt la gospodăria Săliștea, motivate de faptul că se pierd în analizarea problemelor mărunte și astfel neglijează probleme de mai mare importanță pentru realizarea planului.- Măsuri luate în acest sens s-a stat de vorbă cu dâșii și chiar în adunarea generală au fost criticați de anumiți colectivști spre exemplu Vlad Mitruca care a cerut schimbarea unora din membri consiliului de conducere, motivat de faptul că nu s-au luat nici o măsură cu vizitii cari plecau la muncă de capul lor fără a ține cont de conducerea gospodăriei.-

În cece privește activitatea comisiilor de revizie, la gospodăria leud, s-a făcut o verificare parțială cu ocaziunea Dării de seamă trimestrială și anume au făcut verificarea casei și problemele financiare, precum și calcularea zilelor muncă.- Nu s-au făcut verificări de către Comisiile de revizie la gospodăriile colective Săliștea și Cuhea motivate de faptul că la Săliștea unul dintre membri a fost mult timp bolnav iar al doilea este salariat, astfel că numai un singur membru din comisia de revizie nici nu putea face verificări.- La fel și la GAC Cuhea, unde președintele Sfatului Popular este colectivist și membru în comisia de revizie, nu are posibilitatea de a cunoaște activitatea gospodăriei colective.- La Cuhea s-a făcut propunerea pentru a fi înlocuit cu un alt membru.-

În cece privește întrecerile socialiste gospodăria Săliștea a chemat în scris la întrecere socialistă gospodăriile Cuhea și leud.- În acest sens în actuala situație se dă o bătălie pentru terminarea însămânțărilor de primăvară și în condițiuni agrominime.-

Perspective de înființare de noi gospodării în prezent nu avem, dar întovășiri agricole în comunele Rozavlea, Dragomirești și Vișeu de Jos.- Sunt depuse 50 cereri la toate trei comunele, fără însă a fi făcută comasarea, motivate de faptul că unii din cei cari au făcut cereri până în prezent nu au semnat și soțiile acestora și toți fiind oameni săraci nu posedă atelaje și vite de tracțiune.-

II. SITUAȚIA EVIDENȚEI

La toate trei gospodăriile evidența zilelor muncă este ținută până în prezent la zi.-

Evidența la locul de producție în afară de cazul aplicării zilelor muncă pentru muncile agricole de către brigadierii de câmp, nu se țin regulat spre exemplu: la fermele zootehnice nu se conduc regulat jurnalul de mulsori precum și controlul acestora.- Nu se face recepția lucrărilor executate precum și stabilirea calității muncii executate.- Nu se păstrează bunurile gospodăriilor colective în bune condițiuni, astfel că căruțele sparte, săniile și alte unelte agricole sunt aruncate la voia întâmplării aceasta și motivate de faptul că nici la o gospodărie nu există remize pentru atelaje, unde fiecare vizitiu să-și aibă sub cheie tot inventarul mort pentru a-l putea trage la răspundere de eventuale pierderi sau stricăciuni a bunurilor.- În cece privește păstrarea cerealelor se păstează la magazii în bune condițiuni.- La gospodăria Cuhea și Săliștea, se motivează neținerea întocmai a evidenței la locul de producție lipsa de imprimate tipizate, în care scop am luat măsuri ca imediat să se facă comenzi la Oradea dând în acest scop și adrese scrise pentru a avea cât mai urgent toate imprimatele necesare ținării evidenței la locul de producție.-

Evidența contabilă mai bine ținută este la gospodăria Cuhea care se ține întocmai cum prevede manualul contabil, precum și păstrarea arhivelor îndosariate.-

Evidența contabilă în prezent la toate trei gospodăriile este ținută la zi.- La Săliștea cu puțin înainte a figurat socotitorul Vlad Lupu care era foarte slab.- În cursul lunii acesteia s-a făcut predarea agendelor de contabilitate tov. Iuga Simion care în scurt timp a și adus evidența contabilă la zi fiind un element priceput în această branșă.-

Nu sunt cazuri unde să nu se respecte prevederile bugetare.-

Dela începutul anului, gospodăriile colective au folosit următoarele credite:

-Credite pentru producție Lei	14.000.00
- " " Construcții	58.577.75
- " ".....animale și utilaj lei	6.500.00
.Total credite și investiții: lei	65.077.75 (?)

Dela începutul anului s-au restituit:

Credite de producție Lei	5.600.00
" de investiții lei	5.650.00

Gospodăriile din raionul nostru au fost creditate de către Banca de Stat în mod just și la timp.- Restituirea sumelor creditate însă nu s-a putut face regulat astfel gospodăriile au ajuns să le fie trecute sume destul de importante la restanțe.-

În cece privește valorificarea produselor vegetale, până în prezent la gospodăriile noastre nu am avut cazul.- La produsele animale însă s-au realizat unele venituri și anume la contractarea laptelui de vacă de către gospodăria leud și s-au valorificat purceii rezultați din anul acesta și vânduți pe piață, însă acestea în sume minime, cari sume au fost cheltuite pentru nevoile de întreținere a gospodăriilor și cumpărarea de inventar mărunt.-

În cursul lunii Aprilie s-a împărțit avansuri în bani numai la gospodăria Săliștea în suma totală de lei 5.400.- La restul gospodăriilor nu s-au repartizat nici un avans atât la produse cât și în numerar.-

În cece privește respectarea statutului în privința măririi fondurilor statutare nu s-au respectat întocmai astfel că din veniturile bănești nu s-au reținut fondul pentru nevoile social culturale, precum și încasarea taxelor de înscriere.-

În prezent toate gospodăriile noastre posedă socotitori.-

Situațiile statistice se întocmesc de toate gospodăriile și se înaintează în termen raionului cari la rândul lor sunt centralizate și înaintate forurilor competente.-

III. REALIZĂRILE GOSPODĂRIILOR COLECTIVE ȘI ÎNTOVĂRĂȘIRILOR

În gospodăria Cuhea s-au înscris doi noi membri cu 3 brațe de muncă fără pământ.- La gospodăria Săliștea s-au înscris 2 membri cu 5 brațe de muncă fără pământ toți fiind aprobați în adunarea generală.-

La gospodăria Săliștea a fost terminată una remiză mică care a fost construită din fonduri proprii.-

Există două grajduri și un atelier de lemnărie ferărie în construcție și cari au fost începute parte din ele încă din anul trecut și un grajd în lunile precedente lunii Aprilie.-

Amplasarea construcțiilor se face după nevoile fiecărei gospodării nerespectându-se planurile trimise de Minister.-

Ferme zootehnice la gospodăriile noastre figurează numai câte una fermă cu credite folosite de la Banca de Stat.- Fermele zootehnice sunt rentabile motivate de faptul că regiunea este de așa natură.- Însă nefiind condițiuni pentru îngrijirea animalelor nu dau randamentul așteptat.-

La gospodăria Săliștea există un atelier de tâmplărie mecanizat și care atelier a adus suma de lei 5.400 care sumă a fost repartizată membrilor drept numerar în contul zilelor muncă efectuate.-

În ceace privește aplicarea agrominimului la gospodăriile noastre până în prezent s-au respectat sfaturile tehnicienilor raionali, și din cauza timpului nefavorabil încă nu s-au putut pune în practică aplicarea acestor lucrări până în prezent.-

Culturile până în prezent sunt destul de bine întreținute cu excepția întreținerii animalelor cari sunt slab întreținute.-

Aceasta din motivul că a fost lipsă de furaje exemplu la gospodăria leud.- S-au luat măsuri imediat de către conducerea gospodăriei în care scop și s-au procurat 32 căruțe de fân.-

În privința semințelor, gospodăriile sunt asigurate cu excepția semințelor de ceapă/arpagic/ care s-a procurat dela U.R.C.C. Vișeu pe plan local.-

Obligațiunile față de Stat în ceace privește cotele obligatorii au fost achitate în întregime, cu excepția muncilor S.M.T. cari nu s-au pregătit în întregime.- În ceace privește impozitele față de Stat gospodăria Cuhea este restantă cu suma de lei 21.000 și gospodăria Săliștea cu suma de lei 16.000.-

IV.GOSPODĂRIILE COLECTIVE FRUNTAȘE

În ceace privește gospodăriile colective fruntașe din raion, gospodăria leud este fruntașă în ceace privește însămânțările și participarea membrilor la muncă.-

V. CADRELE DIN GOSPODĂRIILE COLECTIVE

Dintre președinți cel mai bun este tov. Dunca Vasile președintele G.A.C. leud pe motivul că are o autoritate în rândul membrilor colectivști, iar cel mai slab este tov. Vlad Gheorghe care de multe ori se lasă chiar să fie înjurat de unii membri, ceiace-i scade autoritatea în fața membrilor.-

Cel mai bun socotitor este tov. Mihnea Ioan dela Cuhea care este școlarizat, iar cel mai slab este actualmente la leud care de fapt face în prezent practica în acest domeniu fiind un băiat tânăr.-

În ceace privește recrutarea elevilor pentru școli, acest lucru se face foarte greu deoarece mulți din cei cari urmează cursuri nu sunt întrebuințați la specialitatea respectivă.-

VI. SPRIJINUL DAT GOSPODĂRIILOR COLECTIVE

În acest raion gospodăriile colective sunt sprijinite foarte mult de către S.M.T.ul Carei care a executat lucrările muncilor de primăvară în proporție foarte mare și de bună calitate.- La fel sunt sprijinite de Banca de Stat, Cooperative și întreprinderile cari le patronează.-

VII. ASPECTE ALE LUPTEI DE CLASĂ

În ceace privește acțiunile dușmanului de clasă, putem concretiza următoarele: La gospodăria Săliștea numitul Iuga Vasile fost chiabur în anul 1954 a cosit și transportat fân de pe terenul comasat a gospodăriei pentru care motiv a fost dat în judecată fără însă să fi fost judecat.- La fel în anul curent a intrat în mod abuziv pe terenul comasat al gospodăriei arând și însămânțând, pentru care Sfatul Popular a luat măsuri și a fost dat în judecată.- La gospodăria Ieud, s-a făcut verificarea terenurilor date în schimb de către o comisiune de tehnicieni, cu care ocazie s-au făcut o serie de erori schimbând unele terenuri cari au fost folosite în schimb de către unii cetățeni încă dela înființarea gospodăriei, iar în prezent au fost dat altora, astfel că au ajuns câte 2-3 persoane la lotul respective.- Cu această ocazie s-a creat o serie de greutăți și chiar unele șoaapte că terenul dat în schimb unui cetățean sărac acum ia fost luat și dat altuia care posedă mai mult pământ.-

Capi de familie salariați cari nu lucrează în gospodării sunt în număr de 17.- Aceștia toți ocupă munci de răspundere în aparatul de Stat și aparatul de partid.-

Vișeu de Sus la 26 Aprilie 1955.-

Șeful Secțiunei,
Pop Grigore

Organizator Raional,
Radu Grigore

6. Sighet, 5 mai 1955. *Raport de activitate pe luna aprilie a Secțiunii Agricole a Sfatului Popular al Raionului Sighet, în care printre altele, se relatează situația organizatorică a GAC-urilor, situația evidenței realizată cu personal necalificat care gestionează credite primite de la stat, excluderi din GAC-uri, disfuncții în cooperarea cu SMT Apa iar acțiunile „dușmanului de clasă” nu pot fi demascate din cauza „nivelului scăzut al colectivităților”. Fond Sfatul popular Regional, Consiliul Agricol, dosar 1/1955, filele 119-121.*

SFATUL POPULAR RAIONAL SIGHET
SECȚIA AGRICOLĂ
Goscol

Raport de activitate
Pe luna aprilie 1955.

Pct.1. Situația organizatorică.

În prezent în raionul Sighet sunt cinci G.A.C. și două întovărășiri, în luna aprilie nu s-a constituit nici o Gospodărie Colectivă și nici o Întovărășire.

Lucrările de comasare sunt terminate cu excepția Întovărășirii Agricole Vad unde s-au înscris 5 familii cu o suprafață de 0,57 ha. Nu s-a putut comasa din motivul că suprafața celor înscriși era de calitate proastă astfel neputând da celor dislocați din perimetrul comasat.

Repartizarea terenului, inventarului viu și mort s-a făcut la toate G.A.C.-uri dintre care pe echipe îl respectă singura Gospodărie G.A.C. Remeți iar restul de 4 Gospodării lucrează numai pe brigăzi fără să țină seama de echipe, din cauza că membri echipelor nu participă în mod regulat la muncă din care cauză membri echipelor s-a schimbat permanent

schimbându-se și numărul echipelor în raport cu numărul membrilor care participă la muncă.

Zilele de muncă se calculează după recomandările M.A.S. ținându-se seama de rectificările făcute la prelucrarea normelor la început de an de către adunările generale ale G.A.C. urilor. H.C.M. Nr. 141 se aplică întocmai la G.A.C. Remeți în afară de zootehnie iar la G.A.C. din Sighet la care se aplică la zootehnie numai, adică după cantitate și calitatea muncii, se atribuie produsele repartizate. Retribuirea membrilor din conducerea administrativă a G.A.C.urilor se face conform recomandărilor M.A.S.

Adunările generale în G.A.C.uri se face odată pe lună, adunări ordinare pe baza planificării prevăzute în grafice iar extraordinare ori de câte ori este nevoie. Se afișează cu trei zile înainte ordinea de zi tot odată se face convocarea prin brigadieri verbal sau și în scris, în cadrul adunărilor generale se discută probleme de actualitate sau se dă dări de seamă trimestriale către comitetul de conducere.

Consiliul de conducere care lucrează bine respectând planul de muncă care îl are țin ședințele săptămânal regulat, sunt la G.A.C. Sighet, Câmpulung și Remeți, iar Teceul și Săpânța fiind mai slabe sunt ajutate de tehnicieni și organele de teren ale Secției Agricole Raionale.

Comisii de revizie active în munca lor sunt G.A.C. Sighet, Câmpulung, Remeți având un plan de muncă conform broșurii de îndrumare primare și care plan de muncă îl respectă, sunt mai active deoarece și consiliul de conducere sunt active totodată consiliul de conducere aplică metode de muncă mai bune după specificul și greutățile Gospodăriei respective.

Întrecerile socialiste sunt organizate și își duc activitatea rodnic în G.A.C. Sighet și Remeți iar restul de trei G.A.C.-uri au răspuns la chemarea la întrecere socialistă lansată de Sighet G.A.C., tot odată conform punctelor la care au răspuns Gospodăriei Sighet și-au luat angajamentul dar nu-l respectă.

Din cele două gospodării slabe Teceu și Săpânța, nu au îmbunătățit munca și se caută posibilitatea și metodele pentru a se îmbunătăți munca fiind întărite și ajutate de către organele de partid și administrative.

Perspective de a se înființa G.A.C.-uri și întovărășiri, alăturat la raportul de activitate vă înaintăm situația perspectivelor.

Întovărășirile Agricole Colective existente sunt organizate conform instructajului avut la 31 martie a.c. în cadrul serviciului goscol Regional cu excepția că nici până în prezent nu am putut reuși să se stabilească tarifele de plată în natură și în bani acțiuni care a rămas să se facă după terminarea campaniei de însămânțări de primăvară.

Un punct pozitiv în activitatea întovărășirilor este că se muncește în comun fără haturi sau răzoare iar repartizarea produselor se face în raport cu suprafața adusă și munca depusă.

Pct.II. Situația evidentei. Evidența zilelor de muncă este la zi la 5 G.A.C.uri și 2 întovărășiri de asemenea și afișarea zilelor de muncă la gospodării se face din 15 în 15 zile.

Evidența la locul de producție se ține în bune condițiuni în momentul producerii fenomenului se face înregistrarea sau operațiunea respectivă la gospodăria din Sighet, Câmpulung, Săpânța și Remeți.

Gospodăria Teceu a fost ajutată și în prezent susținută pentru a ține evidența la locul de producție însă se întâmpină greutăți din cauza cadrelor neșcolarizate așteptând cadrele care sunt trimise la școală.

Evidența contabilă bine ținută este la Sighet, Câmpulung, Săpânța și Remeți care au reușit prin cadrele puține școlarizate care le au și prin organele serviciului Goscol Raional ca să se aplice graficul cu actele primare prevăzute în manual de evidență contabilă ediția a II a, și fiecare să-și conducă actele primare cei revine în raza de activitate pe care o are și care acte primare să le predeie contabililor la termene prevăzute pentru a se contabiliza fără să fie lucrări în restanță.

Evidența contabilă rămasă în urmă este la Teceu numai cu extrasele de cont pe luna aprilie fiind contabil fără școală și că n-a făcut operațiunile odată cu acceptarea virărilor sau odată cu emiterea dispozițiilor de virament.

Bugetele G.A.C. urilor se respectă cu excepția G.A.C. Câmpulung care a depășit prevederile bugetare la articolul cheltuieli partea I cumpărând gunoi și îngrășăminte chimice depășind suma de 2000 lei sumă care a fost aprobată de către adunarea generală pentru care s-a făcut rectificarea bugetului pe anul 1955. Creditele folosite de către G.A.C. uri pe elemente alăturat raportului de activitate vă înaintăm situația nominal.

Creditele se folosesc pe elemente așa cum sunt prevăzute și se folosește întocmai pentru scopul solicitat. Rambursarea creditelor este planificată în trimestrul III anul curent și ne străduim pe cât este posibil să putem rambursa sumele prevăzute.

G.A.C. urile produsele puține din legume pe care le are le valorifică prin piața neorganizată sub prețul pieței, iar produsele animale se valorifică prin întreprinderile de Stat pe bază de contract, nu redăm cifre deoarece sunt prea mici.

Venituri mari a realizat G.A.C. Câmpulung din vânzarea purceilor obținuți în trimestrul I cu suma de lei 16.000 sumă care au repartizat-o pe zile muncă revenind 2 lei la zi muncă, au mai avut și alte venituri cu care s-au efectuat cheltuieli interne ale gospodăriei și disponibil pentru cheltuielile ce se vor ivi pe viitor.

Fondul statutar se mărește la fiecare G.A.C. în raport cu veniturile brute pe care le realizează în cursul anului.

În cadrul Raionului sunt 2 socotitori la Câmpulung și Teceu neșcolarizați și cu care ne vom ocupa mai de aproape pentru muncile contabile până când vor veni în toamnă cei trimiși la școală.

Evidența statistică se ține mai bine la G.A.C. Săpânța, Remeți și Câmpulung, asemenea și la Raion.

Pct.III. Realizările G.A.C. urilor și Întovărășirilor

Înscrieri de noi membri în cadrul G.A.C urilor nu avem ci din contră mai avem excluderi.

Construcții în cadrul gospodăriilor Colective merge foarte prost, din cauza lipsei de brațe de muncă și din cauza campaniei de primăvară, după terminarea campaniei fiind munci mai puține s-au luat măsuri ca tot accentul se va pune pe executarea construcțiilor planificate pe anul curent și toate brațele de muncă vor intra în realizarea acestei sarcini.

Amplasarea construcțiilor s-a făcut conform instrucțiunilor în vigoare de către comisia raională formată de către ing. Sabou Traian constructor pe raion. În cadrul lunii aprilie gospodăria colectivă din Sighet prin directive consiliului de conducere și cu aprobarea adunării generale au cumpărat 69 bucăți (indescifrabil) credite dela Stat.

Rentabilitatea fermelor zootehnice putem arăta la G.A.C. Câmpulung sumele încasate din porcei așa cum s-a arătat mai sus.

Metode agrotehnice efectuate la lucrările agricole s-au aplicat la gospodăriile colective prin însămânțarea grâului de toamnă în cruce și benzi, prin aplicarea îngrășămintelor chimice în procentaj de 65 la sută suprafață însămânțată cu grâu de toamnă, s-au însămânțat cartofi și porumb în cuiburi dispuse în pătrat etc.

De scos în relief este gospodăria colectivă Remeți a însămânțat suprafața de 12 ha. cu porumb și 8 ha. cu cartofi în cuiburi dispuse în pătrat la fiecare cuib de porumb și cartofi s-a introdus gunoi de grajd sau îngrășămintă chimice în afară de gunoiul care a fost transportat în primăvară în grămezi mari și care gunoi a fost împrăștiat odată cu arăturile pentru însămânțări. Totodată întreaga suprafață cu livezi a fost curățați pomi și omiziți, curățitul coajei, vărutit și săpatul de jur împrejurul pomilor și totodată tăiați. Întreținerea culturilor s-a arătat mai sus iar a animalelor și utilajului agricol se face în bune condițiuni la Sighet, Câmpulung și Remeți.

Pct. 4. G.A.C. și întovărășiri fruntașe. Gospodăria colectivă fruntașă care au reușit aplicarea H.C.M. 141 și care au aplicat pe scară mare însămânțarea și întreținerea culturilor agrotehnice și care are o atitudine și o comportare la un nivel mai înalt ridicat față de bunul obștesc, respectă fiecare colectivist sarcinile trasate de către brigadierii și conducere, critică cu asprime abaterile care s-ar ivi în cadrul gospodăriilor.

Și gospodăria colectivă din Sighet care a lansat întrecerea socialistă a reușit să termine campania însămânțărilor de primăvară în ziua de 30 aprilie.

Pct. 5. Cadrela din G.A.C. și întovărășiri Președinți mai buni în cadrul G.A.C. urilor sunt la Remeți, Câmpulung și Sighet, având prestigiul în fața activiștilor punând interesul colectivității mai presus ca interesul personal respectând statutul îndrumările și instrucțiunile M.S.A.

Președinți mai slabi sunt la Teceu și Săpânța unde nu sunt ajutați în muncă de către ceilalți membri din consiliu de conducere și ceilalți membri colectivști. Prin nerespectarea sarcinilor trasate de către președinte neparticiparea la muncă etc. Socotitori buni avem la Săpânța, Remeți și Sighet care își duc munca în mod conștiincios trage atențiunea și aduce la cunoștință Secției Agricole atunci când consiliu de conducere face abateri dela statut și instrucțiunile sus arătate. Fruntași în campania de primăvară sunt., la G.A.C. Remeți Petroleac șef de echipă Moros Toader șef de echipă și alți.

La Sighet, Brod Gheorghe P.M.R. Sechei Ștefan P.M.R. Rus și Abuculesi Martin.

Recrutarea cadrelor s-a făcut din 7 plan s-au realizat 4 și care au fost la școală restul de trei încă nu au putut reuși ca să-i recrutăm.

Pct. 6. Sprijinul dat G.A.C. și întovărășirilor. Un mare sprijin în acest an a fost dat de către Semeteu Carei care deservește G.A.C. cei de la Raion executând o muncă de bună calitate în termen relativ scurt și putând

accentua că a spălat rușinea S.M.T. Apa care au deservit gospodăriile anterior. Un ajutor prețios din punct de vedere tehnic organizatoric și economic a fost dat de către organele tehnice ale Secției Agricole prin tehnicieni care patronează gospodăriile, tehnicieni dela secțiile agricole și prin personalul serviciului goscol, deasemenea o recontribuție s-a dat de către activiști de partid și organele Băncii Agricole Filiala Sighet. Întreprinderile care patronează gospodăriile colective, cooperativele locale Sfatul Raional Sfatul Comunal nu au dat nici un ajutor și nici n-au răspuns la chemarea gospodăriilor atunci când au solicitat ceva mai mult atât comerțul de Stat cât și cooperativele locale se prezintă numai atunci când au ei de îndeplinit planul lor de contractări, își permite luxul să vizitezi gospodăriile colective.

Pct. 7. Aspecte ale luptei de clasă. Atât la G.A.C. Teceu cât și la Săpânța dușmanul de clasă ocupă o influență foarte mare asupra gospodăriilor prin faptul că majoritatea membrilor sunt influențați și nu putem ca să demascăm din cauza nivelului scăzut al colectivităților, acest lucru s-a observat cu ocazia găsirii unor afișe lansate cu parașuta pe teritoriul Săpânței. Același lucru se poate considera și la Întovărășirea din Vad unde cele 5 familii s-au scris cu pământul cel mai rău neproductiv deși posedă și alte terenuri bune.

SIGHET LA 5 MAI 1955
INSTRUCTOR CONTABIL
BALAS ION

7. Sighet, 21 mai 1955. *Raport de activitate pe luna mai al Secțiunii Agricole a Sfatului Popular Raional Sighet înaintat Serviciului Goscol al Consiliului Agricol Regional care semnalează faptul că deși organele de teren ale Secțiunii Agricole raionale controlează activitatea GAC-urilor, se constată „mici deficiențe” în realizarea evidenței făcută cu personal necalificat, după cum și conducerea GAC-urilor numită politic este lipsită de autoritate dar și rezistența unor țărani dusă împotriva colectivizării chiar din interiorul GAC-urilor manifestându-se în favoarea desființării acestora. Fond Sfatul Popular Regional, Consiliul Agricol, dosar 1/1955, filele 144-148*

Sfatul Popular Raional Sighet
Secțiunea Agricolă
Serviciul G.A.C.

Raport de activitate pe luna mai 1955

În prezent în raionul Sighet sunt 5 G.A.C. și 2 întovărășiri agricole, în luna mai nu s-a constituit nici un G.A.C. și nici o întovărășire agricolă.

Lucrările de comasare nu s-au terminat la G.A.C. „Viața liberă” din Sighet unde a intrat un nou membru a cărui teren nu a fost încă comasat, la fel la întovărășirea din Vad unde terenul celor 5 noi membri înscriși nu se poate comasa fiind de o calitate proastă și care nu se poate da în schimb.

Repartizarea terenului, inventarul viu și mort s-a făcut la toate G.A.C. în număr de 5, dintre care pe echipe lucrează numai G.A.C. din Remeți, iar

restul de G.A.C. lucrează numai pe brigăzi din cauză că membri[i] echipelor nu participă în mod regulat la muncă, din care cauză membri[i] echipelor se schimbă permanent schimbându-se și numărul echipelor în raport cu numărul membrilor care participă la muncă.

Zilele de muncă se calculează după recomandările M.A.S. ținându-se seama de rectificările făcute la prelucrarea normelor la început de an de către adunările generale ale G.A.C. H.C.M. Nr. 141 se aplică întocmai la G.A.C. din Remeți în afară de zootehnie, iar la G.A.C. din Sighet se aplică numai la ferma zootehnică, adică după cantitatea și calitatea munci se atribuie produsele repartizate.

Retribuirea membrilor din conducere și administrația G.A.C. se face conform recomandări[i] M.A.S.

Adunările generale se fac odată pe lună ordinar pe baza planificării prevăzute în grafice, iar extraordinare ori de câte ori este nevoie. În preajma adunări generale se afișează cu 3 zile înainte ordinea de zi totodată se face convocarea prin brigăzi verbal sau înscris, în cadrul adunărilor generale se discută probleme de actualitate sau se fac dări de seamă de către consiliul de conducere.

Consilii de conducere care lucrează bine respectând planul de muncă ținând ședințele săptămânale regulate, aplică metode specifice G.A.C. și analizează munca pe ramuri de activitate sunt: G.A.C. Sighet, Câmpulung și Remeți, iar Săpânța și Teceu fiind mai slabe sunt ajutate de către tehnicieni și organele de teren ale secției agricole raionale.

Comisii de revizie active în munca lor sunt: G.A.C. Sighet, Câmpulung și Remeți, având un plan de muncă conform broșuri de îndrumare primite, care plan de muncă îl respectă, sunt mai active deoarece și consiliile de conducere sunt mai active în munca lor.

În cursul lunii mai s-a efectuat verificări de către comisiile de revizie la G.A.C. Sighet, Remeți și Teceu, efectuându-se verificarea conform broșuri[i] de îndrumare în prezența îndrumătorului contabil raional, încheindu-se cu această ocazie procese verbale cu toate constatările făcute, făcându-se și concluzii asupra constatărilor, care procese verbale vor fi supuse spre aprobare adunărilor generale.

Întregerile socialiste sunt organizate și duc o activitate rodnică în G.A.C. din Sighet și Remeți iar restul de 3 G.A.C. au răspuns la chemarea la întregiri socialiste lansată de G.A.C. Sighet, totodată conform punctelor la care au răspuns G.A.C. Sighet s-au luat angajamente dar nu le respectă.

Din cele 2 G.A.C. slabe Teceu și Săpânța, s-a îmbunătățit munca la G.A.C. din Teceu unde membri a început să participe la muncă în Nr. mai mare ca și în anul trecut, iar ca rezultat acestei îmbunătățiri G.A.C. din Teceu a depășit planul la însămânțările de primăvară cu 16 ha.

Perspective de a se înființa G.A.C. și TOZ. Alăturat la raportul de activitate vă înaintăm situația perspectivelor.

2.- Situația Evidenței.

Evidența zilelor de muncă este la zi la 5 G.A.C. și 2 întovărășiri, deasemenea și afișarea zilelor de muncă la G.A.C. se face din 15 în 15 zile.

Evidența la locul de producție se ține în momentul producerii fenomenului, astfel s-a putut obține rezultate bune la G.A.C. Sighet, Câmpulung, Săpânța și Remeți, prin faptul că atât brigadierul zootehnic și

brigadieri de câmp cât și magazionerul își conduce actele primare ce le revine în raza lor de activitate la locul de producție și care acte le depun la contabilitate pentru contabilizare.

Evidența contabilă bine ținută este la Sighet, Câmpulung, Săpânța și Remeți, care au reușit prin cadrele puține școlarizate pe care le au și prin organele serv. G.A.C. raional ca să aplice graficul cu actele primare prevăzute în manualul de evidență contabilă ediția II.

Evidența contabilă rămasă în urmă este la Teceul Mic, pe ultimele 15 zile ale lunii mai fiind contabil fără școală și care operațiuni se fac în prezența îndrumătorului contabil raional.

Bugetele G.A.C. se respectă cu excepția G.A.C. din Câmpulung care a depășit prevederile bugetare la partea I-a cheltuieli cuprinzând gunoi și îngrășăminte chimice depășind prevederile de cheltuieli cu suma de 2000 lei.

Creditele folosite de către G.A.C. pe unități și elemente alăturat vă înaintăm situația nominală. Creditele se folosesc pe elemente așa cum sunt prevăzute și se folosesc pentru scopul solicitat. Rambursarea creditelor este planificată în trimestrul III. a.c. și ne străduim pe cât este posibil să putem rambursa sumele prevăzute.

G.A.C., produsele puține din legume pe care le are le valorifică pe piața neorganizată sub prețul pieței, iar produsele animale se valorifică prin întreprinderi de stat pe bază de contracte.

Evidența statistică în G.A.C. se ține mai bine la G.A.C. din Săpânța, Remeți și Câmpulung, deasemenea și la raion.

3.-Realizările din G.A.C. și întovăări

Înscrieri de noi membri în cadrul G.A.C. nu avem.

Construcții terminate în cursul lunii s-a terminat remiza dela G.A.C. din Remeți care s-a început în anul 1954 și care din cauza lipsei de țiglă a stat până în prezent descoperită.

Din lipsă de tehnicieni nu s-a putut continua construcțiile începute, cum este cazul la G.A.C. din Teceu unde a fost angajați în anul trecut niște meșteri care a făcut lucrări de proastă calitate iar azi lucrarea necesită demolare în mare parte. Amplasarea construcțiilor s-a făcut conform instrucțiunilor în vigoare, de către comisia raională formată de către ing. Savu Traian constructor regional.

În cadrul G.A.C. sunt ateliere care lucrează pentru repararea inventarului mort al G.A.C.

Metode agrotehnice efectuate la lucrările agricole s-a aplicat la toate G.A.C. prin însămânțarea grâului de toamnă în benzi, prin aplicarea îngrășămintelor chimice în procentaj de 65%, s-au însămânțat porumb și cartofi în cuiburi dispuse în pătrat.

La întreținerea culturilor s-au efectuat lucrări de plivitul păioaselor în procentaj de 100%, la G.A.C. Remeți până la data de 15. V. a.c. s-a plivit întreaga suprafață cu culturi de păioase de 60 ha. iar la G.A.C. din Sighet sunt pe terminate lucrările de întreținerea culturilor pentru a doua oară.

G.A.C. a primit pășunat potrivit Nr. de animale și cât posibil de cea mai bună calitate.

Obligațiunile față de stat sunt achitate la zi de 5 G.A.C.

În cea ce privește ridicarea nivelului profesional, cultural și social, G.A.C. din Remeți poate fi exemplu viu pentru toate celelalte G.A.C. unde s-a organizat un ansamblu în combinație cu căminul cultural, la fel și nivelul profesional a colectivităților, care fac lucrări de bună calitate.

În cadrul TOZ-urilor s-a obținut înșămânțările la timp și în bune condițiuni, se muncește în comun și se repartizează produsele după suprafața de teren și muncă depusă.

4.- G.A.C. și întovărășiri frunțase

G.A.C. frunțase sunt „Veac Nou” din Remeți și „Viața Liberă” din Sighet, unde se muncește după plan iar membri sunt organizați pe brigăzi și echipe, datorită acestui fapt G.A.C. din Remeți și Sighet a terminat înșămânțările de primăvară la data de 30 aprilie făcând totodată și o muncă de bună calitate, aplicând pe scară largă regulile agrotehnice. În cece privește participarea membrilor la muncă care frecventează munca zilnic în procentaj de 80%.

Conducerea acestor G.A.C. se orientează după un plan de muncă bine stabilit, are autoritate în fața colectivităților, ține ședințe săptămânal unde analizează munca în decursul unei săptămâni și face planul de muncă pe săptămâna viitoare etc.

Evidența se ține la locul de muncă și de producție cu mici deficiențe. Caută pe cât posibil realizarea planului de construcții.

Ferma zootehnică să o mărească ca de exemplu G.A.C. din Sighet care a cumpărat 80 bucăți oi mame, deasemenea vacile de producție și scroafele de producție sunt bine întreținute astfel obțin producție satisfăcătoare. Desvoltarea multilaterală la G.A.C. din Remeți care are serioase perspective în desvoltarea creșterii animalelor și în zootehnie, iar G.A.C. din Sighet în desvoltarea legumiculturii și pomiculturii.

În cadrul G.A.C. din Remeți unde are o singură brigadă permanentă de producție, s-a evidențiat echipa tov. Petruleac Mihai care deși este cu o singură mână/invalid din luptele antifasciste/ mereu cu echipa sa este în fruntea oricărei munci și care în campania de primăvară a făcut lucrări de bună calitate totodată a realizat planul în 29 aprilie a.c. ajutând și celelalte echipe la înșămânțări.

5.- Cadrele din G.A.C. și întovărășiri

Președinți mai buni avem la G.A.C. Sighet, Câmpulung, Remeți și Săpânța, care prin metodele lor de muncă aplicate la specificul G.A.C. au reușit să înlăture unele lipsuri din cadrul G.A.C. iar prin comportarea și atitudinea lor face ca să aibă autoritatea cuvenită în fața nemembrilor colectivității, iar președintele G.A.C. din Teceu care este mai slab nici până în prezent nu a putut reuși să și creeze autoritate în fața colectivităților deși este ajutat de toate organele ale secțiunii agricole și de activul de partid.

Contabili buni avem la G.A.C. din Săpânța, Remeți și Câmpulung, unde s-a constatat că și-au îmbunătățit munca prin introducerea evidenței din manualul de evidență contabilă ediția II-a în procentaj de 80% deși în cadrul G.A.C. nu sunt cadre corespunzătoare ca: brigadieri zootehnici, de câmp, magazioneri și casieri, de remarcat este faptul că contabilii dela G.A.C. din Câmpulung deși nu are școală pe linie profesională, cu ajutorul raionului constatăm satisfacție că evidența contabilă o conduce mai bine ca

fosta contabilă care actualmente este la cursul de contabilitate dublă și care a avut 5 luni curs de contabilitate simplă.

În cadrul G.A.C. din Sighet s-a evidențiat șeful de echipă Seichei Ștefan 1 membru P.M.R. care conduce lucrările legumicole. Prin munca lui plină de abnegație fără a precupeți nici un efort, G.A.C. din Sighet a reușit să fie prima pe piață cu legume trufandale ca: salată, spanac, ridichi, castraveți etc.

Recrutarea elevilor s-a făcut din 7 plan s-a recrutat și expediat 4 iar în prezent nu avem recrutați nici unul.

Cadre școlarizate în G.A.C. și care nu sunt în funcția pt. care a fost pregătiți, alăturat anexăm la raportul de activitate situația nominală. Cadre de conducere în G.A.C. care trebuie școlarizate sunt necesare următoarele: Președinți 3, contabili pentru evidența simplă 1, brigadierii de câmp 2, brigadierii zootehnici 4.

Membri comitetelor de conducere a întovășirilor mai buni sunt la întovășirea din Vad, care au reușit să-și creeze autoritate în fața întovășiților și care își duc munca în condiții satisfăcătoare.

În cadrul G.A.C. nu avem creșe și nici grădinițe de copii, la fel cluburi nu avem însă sunt mulți amatori de diferite ramuri ale sportului ca de exemplu șah. Bibliotecile colțurilor roșii din cadrul G.A.C. funcționează foarte slab, cauza este că responsabili colțurilor roșii nu iau parte la ședințele și seminarele raionale cu activiști culturali, iar la G.A.C. din Teceu nici nu există colț roșu decât un singur șah.

6.- Sprijinul dat G.A.C. și întovășirilor

G.A.C. sunt sprijinite în activitatea lor de către organele secțiuni agricole raionale prin tehnicieni dela secție și punctele agricole și în special de către îndrumători dela serv.[iciu] G.A.C. Sfatul Popular Raional cât și cele comunale sunt inexistente în ajutorul pe care ar trebui să-l de G.A.C. cu excepția președintelui Sfatului Popular care a participat la câteva adunări generale. S.M.T. Carei care a deservit G.A.C. în campania de primăvară și care a spălat rușinea S.M.T. ului Apa care a deservit ani anteriori G.A.C. din Raionul Sighet, a făcut lucrări de bună calitate, în schimb din punct de vedere politic a dat prea puțin ajutor. Atât cooperativele cât și comerțul de stat, deasemenea și întreprinderile care patronează G.A.C. nu există decât pe hârtie, se prezintă la G.A.C. numai atunci când trebuie să contracteze pt. îndeplinirea planului lor ce le revin.

Banca Agricolă colaborează cu serviciul G.A.C. și ajută G.A.C. în mare măsură pt. îndreptarea lipsurilor nu s-a luat nici o măsură. Iar pentru organizarea munci G.A.C. [...] ajutor efectiv din partea serviciului G.A.C. și tehnicienilor care deservesc G.A.C. din punct de vedere tehnic, la fel și de către S.M.T. Carei care deservește în acest an G.A.C.

7.- Aspecte ale luptei de clasă

Dușmanul de clasă comunele unde există G.A.C. lucrează indirect și intens pentru a destrăma G.A.C. în special în comuna Săpânța și puțin în Remeți. În comuna Săpânța duce acțiunile sale criminale chiar prin membri colectivști îndemnându-i să nu participe la muncă să înstrăineze bunurile colective. Cum este colectivistul Stan Vasile zis Ilicu care a dus dela G.A.C. o căruță de fân peste drepturile sale îndemnând și pe alți să ducă pt. a rămâne vitele G.A.C. fără furaje, acest tovarăși în adunarea generală este

de acord cu hotărârea adunări generale și votează și el pentru, în fond duce acțiune de multe ori pe față pentru a reduce la zero hotărârile adunării generale.

Măsuri contra acestui tovarăș nu s-a luat fiind membru P.M.R. trebuind să se ia în primul rând pe linie de partid, dușmanul de clasă a lansat un zvon în comuna Săpânța unde este foarte puternic și în special în rândul colectivștilor că în țară s-a desfăcut mai multe G.A.C. și urmează și G.A.C. din Săpânța.

La G.A.C. din Remeți dușmanul de clasă a organizat printr-un colectivist Șofineți Ioan Surd terorizarea colectivștilor și a conduceri cu scopul de ai îndepărta de G.A.C. sub pretext că este surd și nici o autoritate nu se va atinge de el și nu va bănuî că reacțiunea lucrează prin el. S-a luat măsuri pt. a fi deferit justiției.

Sunt cazuri unde uni[i] colectivști dețin teren peste Statut ca de exemplu la Remeți unde chiar secretarul Org.[anizației] Bază P.M.R. deține peste 0,50 ha teren la fel președintele cooperativei din Remeți care este și colectivist nu a adus animalele de muncă și azi mai deține teren peste statut sub pretext că este a unor rude, până în prezent nu s-a luat nici o măsură.

La G.A.C. din Teceu 25 capi de familie nu vin la muncă și nici la adunarea generală decând a fost înscrisi în G.A.C. nu s-a luat nici-o măsură.

Sighet la 21 mai 1955

Șeful Secțiunii Agricole

Șeful Serv.[iciului] G.A.C.

8. Vișeu de Sus, 26 mai 1955. *Raport de activitate pe luna mai 1955 al Serviciului GAC de la Secțiunea Agricolă a Sfatului Popular Raional Vișeu cu informații privind situația organizatorică, conducerea evidenței, „realizări”, lipsa randamentului așteptat în ciuda creditelor acordate de stat și opoziția țăranilor la comasări care a generat conflicte între săteni, prezentată ca „aspecte ale lupte de clasă” . Fond Sfatul Popular Regional, Consiliul Agricol, dosar 1/ 1955, filele 154-157*

Sfatul Popular Raional Vișeu

Secțiunea Agricolă

Serviciul G.A.C.

Nr. 251 din 26 V 1955

RAPORT DE ACTIVITATE

Privind activitatea serviciului Gospodăriilor Colective pe luna Mai 1955

I. Situația organizatorică

În ceea ce privește situația organizatorică în raionul nostru, se prezintă astfel:

Din totalul de 3 gospodării colective existente în raionul nostru, în cursul lunii Mai nu au luat ființă alte gospodării colective.

La data de 8 Mai 1955 a luat ființă una întovărășire zootehnică, în comuna Ruscova cu numele de „9 Maiu M.F. Ivanov” cu 18 familii înscrise,

cu suprafața de 101,40 ha din care: 34,40 ha aduse de membrii și 67 ha donați din partea Sfatului Popular Ruscova. Vite mari 21 și oi 32 buc[ăți].

În adunarea generală de constituire din 8 Maiu a.c. în comitetul de conducere a întovărășirii a intrat tov. Bumber Ioan în calitate de președinte, Botiș Vasile în calitate de secretar casier și Mariciuc Maria membră.

Comasarea terenurilor atât în gospodăriile colective cât și în întovărășirea zootehnică este terminată spre deosebire ca la GAC leud, problema schimbului de teren în loc să se fi clarificat cu ocaziunea verificării terenurilor date în schimb precum și terenul comasat al gospodăriei, situația s-a înrăutățit, astfel că cei cari au primit terenul în schimb nu a designat pe teren ci numai în birou, ceea ce a determinat ca să se prezinte câte doi și trei cetățeni la câte o bucată de teren, stând să se ia la bătaie pentru care a intervenit și miliția.

În toate trei gospodăriile colective se muncește organizat și planificat.

În gospodăria Săliștea s-au întocmit normele de muncă pentru sectorul agricol, fără a se fi putut termina normele pentru secțiunea de tâmplărie din cadrul gospodăriei.

Nu s-au respectat normele de muncă prevăzute în H.C.M. Nr 141 și normele fixate de adunarea generală la o serie de lucrări în ceea ce privește muncile din campania de primăvară, motivat de faptul că solul s-a muncit foarte greu din cauza timpului nefavorabil, spre exemplu la arat cu două vite de tracțiune, nu s-a putut executa nici 50% din norma stabilită zilnic ceea ce i-a determinat să scadă norma de muncă.

În cece privește retribuirea membrilor din conducerea și administrația gospodăriilor, se respecta conform Deciziei Ministerului.

Adunările generale ale gospodăriilor noastre se țin de regulă o dată pe lună și în luna curentă nu s-a ținut numai gospodăria de la leud la data de [...] Maiu 1955. Cu această ocaziune au fost excluse trei familii cu un număr de 5 brațe de muncă. Acești membrii au fost excluși pe motivul că de la data înființării gospodăriei nu s-au prezentat la muncă și întotdeauna aveau cerințe mai mari ca restul colectivităților, încurcând prin aceasta bunul mers al gospodăriei cu toate că s-a insistat pe lângă ei de a respecta statutul și regulamentul de ordine interioară.

În actuala situație la toate trei gospodăriile consiliile de conducere se prezintă mulțumitor datorită faptului că toate trei au luat deja măsuri urgente pentru întreținerea culturilor de primăvară spre exemplu plivitul lanurilor de grâu și celelalte păioase la gospodăria leud și Cuhea s-a efectuat 100% iar la gospodăria Săliștea 80%.

Comisiile de revizie de regulă fac verificări numai trimestriale, din care la închiderea trimestrului I nu s-au făcut verificări numai la gospodăria leud.

Ca rezultat al întrecerilor socialiste gospodăriile leud și Cuhea au fost chemate de către gospodăria Săliștea, unde în campania de însămânțări de primăvară, gospodăria Săliștea, a luat drapelul dela gospodăria leud, iar în ceea ce privește întreținerea culturilor gospodăria leud și Cuhea i-a luat înainte.

Dintre gospodăriile mai slabe, Săliștea și-a îmbunătățit munca.

Întovărășiri agricole în raionul nostru nu avem ci numai întovărășiri zootehnice din comuna Ruscova care a luat ființă în luna curentă.

Înceace privește organizarea în această întovărășire, vitele înscrise de membrii sunt adunate la sediul întovărășirii care pășunează în comun. Terenul este comasat în mai multe trupuri și care urmează a se munci în comun.

II. Situația evidenței

În toate trei gospodăriile evidența zilelor de muncă este ținută la zi cu excepția întovărășirii zootehnice care până în prezent nu posedă nici un registru tipizat, precum și normele de muncă cari încă nu sunt fixate și pentru care nici nu cunoaștem felul de administrare.

Evidența la locul de producție la fermele zootehnice nu se conduc regulat jurnalul de mulsori precum și controlul acestora. Nu se face recepția lucrărilor executate precum și stabilirea calității muncii executate. Nu se păstrează bunurile gospodăriilor colective în bune condițiuni și astfel căruțe sparte, săni[i] și unelte agricole care sunt aruncate la voia întâmplării, acestea au motivat că gospodăriile agricole nu au remize pentru a fi păstrate în bune condițiuni de fiecare vizitii și să fie sub cheie tot inventarul ce-l are în primire pentru a putea trage la răspundere de eventualele pierderi sau stricăciuni a bunurilor obștești. În ceace privește păstrarea cerealelor în magazii, se păstrează în bune condițiuni. La gospodăria Săliștea se motivează neținerea întocmai a evidenței la locul de producție, lipsa de imprimate tipizate, în care scop s-au luat măsuri de s-a făcut comandă, care până în prezent nu au sosit pentru a se putea ține evidența la locul de /muncă/producție.

Evidența contabilă în prezent la toate trei gospodăriile este adusă la zi cu toate operațiunile.

Evidența contabilă la întovărășirea zootehnică com.[una] Ruscova nu este înființată până în prezent, motivat [că] nu posedă nici un registru de evidență tipizat. Întovărășirea are nevoie de aceste registre și de instrucțiunile care să poată administra această întovărășire în bune condițiuni.

Nu sunt cazuri unde să nu se respecte prevederile bugetare.

Dela începutul anului 1955, gospodăriile agricole colective au folosit următoarele credite:

- Credite pentru producție Lei.....	14.000.00
- Credite pentru construcții.....	58.577.75
- Credite pentru animale și utilaj.....	6.500.00
Total credite de investiții lei.....	65.077.75

Dela începutul anului s-au restituit:

Credite de producție Lei.....	5.600.00
Credite de investiții Lei.....	5.600.00

Gospodăriile din raionul nostru au fost creditate de către B-R.P.R. de Stat în mod just și la timp. Restituirea sumelor creditate însă s-au putut realiza unele venituri și anume la contractarea laptelui de vacă de către gospodăria leud și s-au valorificat purceii rezultați din anul acesta și vânduți pe piață, însă aceasta în sume minime, care sume au fost cheltuite pentru nevoile și întreținerea gospodăriilor și cumpărarea la inventar mărunț.

În cursul lunii Mai nu s-au împărțit venituri la membrii colectivști, nici avansuri atât la produse cât și în numerar.

În ceace privește mărirea fondurilor, conform statutului nu s-au respectat întocmai astfel că din veniturile bănești nu s-a reținut fondul pentru nevoile social - culturale, precum și încasarea taxelor de înscriere.

III. Realizarea gospodăriilor colective și întovărășirilor

În gospodăriile agricole colective din raionul nostru nu s-au înscris în cursul acestei luni nici un membru, decât este o cerere la G.A.C. Săliștea pe care consiliul de conducere și adunarea generală nu au aprobat-o, motivul că nu este localnic și este profesor.

În gospodăriile agricole colective din raionul nostru însămânțările de primăvară s-au terminat la timp și în bune condițiuni.

La gospodăriile agricole colective Săliștea și Cuhea cele două grajduri și atelierul care au fost începute din anul 1954 sunt și în momentul de față în construcție, încă nu sunt terminate.

Ferme zootehnice la gospodăriile noastre figurează numai una câte una fermă (sic!) cu credite folosite dela B.R.P.R. de Stat. Fermele zootehnice sunt rentabile motivate că regiunea noastră și raionul nostru este de așa natură în creșterea animalelor mai mult ca în agricultură, numai fermele zootehnice nu au condițiuni create conform tehnicei zootehnice și nu dă randamentul așteptat.

În ceace privește aplecarea agromonimului la gospodăriile noastre colective până în prezent s-au aplicat și respectat întocmai după sfaturile tehnicienilor agricoli raionali și regionali, însămânțările de primăvară s-au însămânțat la timp și în bune condițiuni.

Întreținerea culturilor la lanurile de grâu gospodăria colectivă de la leud și Cuhea au plivit 100% iar gospodăria Săliștea 80%.

Culturile de toamnă a anului 1954 sunt foarte bune și frumoase, până în prezent , numai porumbul este slab și galben din cauza timpului nefavorabil fiindcă este rece.

Animalele gospodăriilor colective să întrețin bine iar animalele întovărășirei zootehnice sunt adunate la un loc la pășune.

Obligațiunile față de stat în ceace privește cotele obligatorii, anul trecut au fost achitate în întregime, iar anul acesta la cota obligatorie la carne ca de exemplu GAC leud au contractat 13 vite mari și 60 ovine și 80 miei care au reduceri și chiar cum este GAC leud nu are atâta cotă, muncile SMT care nu s-au predat în întregime. În ceace privește impozitul față de Stat GAC leud este restant cu suma de lei 21 000 și GAC Săliștea cu suma de 16 000 Lei.

IV. Gospodăriile colective fruntașe

În ceace privește gospodăriile fruntașe din raionul nostru este GAC Săliștea în campania de însămânțări, iar la întreținerea culturilor leud și Cuhea până în prezent.

V. Cadrele din cadrul gospodăriilor colective

Dintre președinți cel mai bun este Tov. Dunca Vasile dela GAC leud pe motiv că are autoritate în fața colectiviștilor și mai mult se interesează mult de bunul mers al GAC-ului și în permanent ține legătura cu membri din comitetul de conducere și cu toți membri GAC-ului, iar slabi în momentul de față nu avem fiindcă Tov.Vlad Gheorghe de la GAC Săliștea au luat o poziție sănătoasă în urma ajutorului primit din partea adunării generale dela data de 24 Aprilie 1955.

Cel mai bun socotitor este Tov. Mihnea Ioan dela GAC Cuhea, care este școlarizat, iar cel mai slab este la GAC leud care în prezent face practică și în timp de aproape una lună cunoaște aproape toată contabilitatea în urma îndrumării de Tov.Chindriș Gavrilă Îndrumător Contabil Raional.

În ceace privește recrutarea elevilor pentru școli avem un Tov tânăr la comuna Ruscova cu numele Cîmpean Mihai de 25 de ani pentru socotitor la întovărășirea zootehnică.

VI. Sprijinul dat gospodăriilor agricole colective

Gospodăriile agricole colective au fost sprijinite în campania de însămânțări de SMT Carei foarte mult, iar de cooperativă sunt ajutate și de B.R.P.R. când este nevoie la fel și de întreținerea din cadrul Raionului.

VII. Aspecte ale luptei de clasă

În ceace privește acțiunile dușmanului de clasă, putem concretiza următoarele: La GAC-ul Săliștea numitul luga Vasile, fost chiabur în anul 1954, au cosit și transportat fânul de pe locul comasat al gospodăriei, pentru care motiv a fost dat în judecată, la fel încă 7 cetățeni, mijlocași și săraci, văzând pe acest chiabur că a transportat fânul de pe locul comasat au urmat și ei fapta numitului căci s-au dus și au adus fân din fânul gospodăriei care a fost recepționat, care acest fân al GAC-ului a fost necesar să-l cumpere în primăvara anului 1955, pentru a putea scoate vitele din iarnă și a intermina însămânțările.

[...] mai jos notați cu numele și pronumele au dus fânul cosit de gospodărie și recepționat:

1. luga Ștefan.....1000 kg. fân.
2. " ..Simion lui Iacob.....900 " "
3. " Ioan lui Toader.....500 " "
- 4.Vlad Ierina lui Anisie.....900 " "
5. " Samoilă ai Mărișca.....450 " "
6. " Simion ai Anisie.....1000 " " care acești

cetățeni au primit teren în schimb dela Sfatul Popular cu excepția cetățeanului Turlaș Simion care au primit terenul târziu, dar și Turlaș Simion au dus fânul 500 kg, care acești cetățeni au fost trimiși în judecată la data de 20 Mai 1955.

La Gospodăria Colectivă com. leud s-au făcut verificări terenurilor date în schimb de către o comisiune de tehnicieni, cu care ocazie s-au făcut o serie de erori schimbând unele terenuri care au fost folosite în schimb de unii cetățeni încă dela înființarea gospodăriei colective date de Sfatul Popular, iar pe tabelele de schimb au fost repartizate altor cetățeni care în primăvara acestui an s-au trecut la punerea în posesie conform tabelelor de schimb, iar în urma acestora s-au ajuns 2-3 cetățeni la una bucată de pământ, cu această ocazie s-au creat o serie de greutăți, care în aceste cazuri s-au fost folosit și organele de Miliție pentru a-i pune în posesie și chiar și dușmanul de clasă mai șoptea că să se ia terenul dela cetățenii săraci și să se dea la cei ce sunt mai înstăriți pe când se pune în posesie pe cei conform tabelului de schimb dela înființarea GAC.

La Gospodăria Săliștea s-a pus comisie de revizie pentru a verifica loturile date în schimb la cetățenii care le-au intrat în terenul comasat și chiar

s-a găsit că unii cetățeni se plâneau că n-au primit pământ în schimb și pe de altă parte au primit și de 2 ori mai mult decât i-au intrat.

Capii de familie salariați care nu lucrează la gospodării sunt în număr de 17 aceștia toți ocupă munci de răspundere în aparatul de Stat și Partid.

Vișeu de Sus la 26 Mai 1955

Șeful Secțiunii,
Pop Grigore

Organizatoric Raional,
Radu Grigore

9. Vișeu de Sus, 26 august 1955. *Raport de activitate pe luna august 1955 al Serviciului Goscol de la Secțiunea Agricolă a Sfatului Popular Raional Vișeu cu informații privind situația organizatorică, a evidenței contabile și statistice privitoare la GAC-urile din raion, relatând și nemulțumirile țăranilor din leud și Săliștea față de comasări, când pentru terenurile confiscate li s-au atribuit terenuri slabe calitativ, ajungându-se în justiție, catalogate în raport ca „aspecte ale luptei de clasă”. Fond Sfatul Popular Regional, Consiliul Agricol, dosar 1/ 1955, filele 231-237*

Sfatul Popular al Raionului Vișeu
Secțiunea Agricolă
Serviciul Goscol
251 din 26 VIII/1955

RAPORT DE ACTIVITATE

Privind activitatea Secțiunii Agricole Raionale Vișeu de Sus, Serviciul Gospodăriilor Agricole Colective pe luna August 1955.

1. Situația organizatorică

- Din totalul de 3 gospodării colective și una întovărășire zootehnică existente în raionul nostru, în cursul lunii August 1955, nu s-au constituit alte gospodării colective și nici alte întovărășiri.

- Comasarea terenurilor atât în gospodăriile colective cât și întovărășirea zootehnică este terminată. În ceace privește schimbul de teren până în prezent nu este terminat numai întovărășirea zootehnică iar la gospodăriile agricole colective Săliștea, leud și Cuhea mai avem cazuri că unii cetățeni, care au primit terenul în schimb refuză a-l primi, motivat de faptul că nu ar corespunde cu al lor pământ, care acești cetățeni fac greutăți gospodăriilor, că vreau să lucreze pământul lor ce a intrat în terenul comasat al gospodăriilor. Cu această ocazie s-au luat legătura cu Sfaturile Populare comunale unde sunt gospodăriile ca să lichideze cu schimbul de teren.

În ceace privește gospodăria „Brazde unite” din comuna Săliștea, Sfatul Popular al comunei Săliștea în anul 1954, au dat terenul lot zootehnic în schimb la cetățenii care nu le-a intrat pământ în trupul comasat, iar acest teren lot zootehnic era comasat dela chiaburul Vlad Samoilă din comuna Săliștea și de la Bârcan Ioan tot din comuna Săliștea care Sfatul Popular le-a dat în schimb alt pământ la acești chiaburi, iar Sfatul Popular a cultivat acest teren comasat ca lot zootehnic timp de 2 ani, iar văzând Sfatul Popular că nu are pământ din terenurile membrilor înscriși în GAC, pentru a da în

schimb la cetățenii individuali la care a intrat pământul lor în comasat, iar în anul 1955, chiaburul Vlad Samoilă a dat în judecată Sfatul Popular și l-a câștigat prin sentință, iar acum cetățenii care au primit teren în schimb din locul comasat ca lot zootehnic ce au fost dela chiaburi rămân fără teren primit în schimb pentru a lor teren ce a intrat în trupul comasat.

În toate 3 gospodăriile și întovărășirea zootehnică atât pământul cît și inventarul și animalele de muncă sunt repartizate pe brigăzi și echipe pe bază de procese verbale de predare și preluare. În toate gospodăriile din raionul nostru se lucrează organizat pe brigăzi și echipe care până în prezent a terminat treieriușul la grâu.

- În cece privește planul de muncă la toate 3 gospodăriile este întocmit pe săptămână de comitetul de conducere al gospodăriilor și este prelucrat cu brigadiere și cu șefii de echipe duminica care este pus la cunoștința fiecărui membru colectivist.

- Normele de muncă hotărâte de adunarea generală până în prezent, să respecte, calculându-se just zilele de muncă. S-a făcut unele încălcări dela HCM nr. 141 în cece privește transportul furajelor pentru membrii colectivști în contul zilelor de muncă, la GAC Săliștea, care în urma constatărilor s-a îndrumat conducerea gospodăriei pentru ca pe viitor să nu se mai întâmpile asemenea cazuri.

- Adunări generale în cursul lunii August 1955, nu s-au făcut până la data de 26 August 1955, care urmează în ziua de 29 August să se țină adunări generale pentru mobilizarea colectivștilor la recoltarea fânețelor.

- Consiliile de conducere toate 3 gospodării sunt bune și corespunzătoare sarcinilor ce revin gospodăriilor pentru că se i-au hotărări juste în cadrul legilor și conform statutului.

- Comisiile de revizie la toate 3 gospodăriile lasă de dorit fără să aibă o activitate vie pentru a face verificări la momentele oportune, care lipsă se datorește organizatoricului și îndrumarului contabil pentru că nu a reușit să țină o ședință de instructaj cu comisiile de revizie, motivate că sunt plecați la diferite munci.

- Încece privește întrecerile socialiste cu toate că s-a provocat gospodăriile între ele, totuși nu s-a urmărit rezultatele pozitive la toate lucrările între echipe și brigăzi.

- Frunțașă la muncă este gospodăria dela comuna Cuhea, care până în prezent a recoltat 40% fânețe iar Săliștea 20%, leud 10% și întovărășirea 70%.

II. Situația evidenței

- Evidența zilelor de muncă la toate gospodăriile și întovărășire este ținută la zi și sunt afișate.

- Evidența la locul de producție nu se ține întocmai deoarece terenul comasat al gospodăriilor este în mai multe trupuri și brigadierul de câmp nu poate cuprinde toate aceste trupuri pentru aceasta totuși Șeful de echipă măsoară și ține evidența oamenilor la muncă, iar seara dă situația brigadierului respectiv, aplică norma zilnică conform hotărării 141. În cece privește păstrarea bunurilor nu se păstrează așa cum ar trebui păstrate, iar la toate adunările generale se atrage atenția că vor fi păstrate ca avut obștesc.

- Dintre gospodăriile colective cu evidență mai bună este gospodăria Cuhea și Săliștea care sunt cu lucrările contabile la zi.

- În cece privește evidența la întovărășirea zootehnică Ruscova este ținută la zi și normele sunt aplicate în conformitate cu H.C.M. nr 141 care a fost stabilită prin adunarea generală a întovărășirii și pusă spre aprobare.

- Bugetul de venituri și cheltuieli la toate 3 gospodării pînă în prezent se respectă.

- Dela începutul anului și pînă la finele lunii August 1955, gospodăriile colective din raionul nostru au folosit următoarele credite:

- Credite pentru producția Lei.....	14 000,00
- Credite pentru construcție Lei.....	68 077,75
- Credite pentru animale și utilaj.....	56 500, 00
Total credite de investiții lei	138 577, 75
- Dela începutul anului s-a restituit:	
- Credite de producție Lei.....	10 800, 00
- Credite de investiții Lei.....	19 950, 00
Total credite.....	30 750, 00

- Gospodăriile colective au fost just creditate spre deosebire de felul cum se rambursează aceste credite

- La toate 3 gospodăriile nu s-au rambursat la timp ratele la termen, fapt pentru care la toate gospodăriile au trecut la restanțe și în special gospodăria Săliștea care are credite la producție pe termen scurt și care nu sunt rambursate la timp achitând dobânzi majorate cu aceeași ocazie.

- Toate 3 gospodăriile colective valorifică produsele vegetale prin întreprinderile de Stat, spre exemplu GAC leud a contractat o suprafață de 3,50 hectare de zarzavaturi precum și o cantitate de 5 vagoane fructe cu aprozarul Sighet.

- În gospodăriile colective în luna curentă s-au împărțit mai puține avansuri și numai la produse lactate iar cerealele urmează să se împărțească conform statutului model și GAC.

III. Realizarea gospodăriilor colective și a întovărășirilor

- În luna curentă nici în Gospodăria Colectivă nu s-a înscris noi membrii și nici întovărășire, cereri de ieșire nu avem cazuri și nici excluderi nu s-au făcut.

- În cursul lunii nu a fost teminată nici o construcție decât urmează a se termina un grajd la gospodăria Săliștea

- Amplasarea construcțiilor nu se face conform instrucțiunilor Ministerului. Spre exemplu nu se respectă sistematizarea acestor construcții, folosind în acest scop mai multe materiale din resurse locale.

- În cece privește Gospodăria cu ateliere avem gospodăria Săliștea cu atelier de tâmplărie mecanizat și care aduce venituri frumoase Gospodăriei.

- În cece privește obligațiunile față de Stat Gospodăria Colectivă leud a achitat cota de grâu pe anul 1955, iar plata pentru muncile semeteului sunt în curs de achitare.

IV. Cadrele din Gospodăriile Colective și Întovărășire

- În toate 3 gospodăriile colective atât președinții cât și socotitorii sunt buni și fac tot posibilul pentru gospodăriile agricole să progreseze.

- În ceace privește școlarizarea Cadrelor conform planificării trebuie să trimitem dela fiecare gospodărie câte un membru pentru președinți al Comisiilor de revizie care să cunoască să facă verificări.

V. Evidența statistică a Gospodăriilor Colective.

- GAC Săliștea numărul familiilor 86 total dintre care țărani fără pământ 19 familii, țărani săraci 40 familii, mijlocași 27.

- Brațe de muncă bărbați 99 iar femei 97

- Nr. total de membrii bărbați 191 iar femei 202

- Nr. care frecventează la muncă bărbați 80 iar femei 73

- Nr. care nu frecventează la muncă bărbați 19 femei 24

- GAC Ieud numărul familiilor 79 total, dintre care țărani fără pământ 9 familii, mijlocași 17, țărani săraci 53.

- Brațe de muncă bărbați 87 femei 87.

- Nr familiilor care frecventează la muncă 74.

- Nr. familiilor care nu frecventează la muncă 5.

- GAC Cuhea numărul familiilor 30 total, dintre care țărani fără pământ 2, țărani săraci 23, mijlocași 5.

- Nr. brațelor de muncă bărbați 37 femei 27

- Nr. total bărbați 73 iar femei 65 total general GAC Cuhea 138

- Nr. care frecventează la muncă bărbați 30, femei 19

- Nr. care nu frecventează la muncă, bărbați 7, femei 8

- Total general pe raion familii înscrise

- țărani săraci... 116

- fără pământ.....30

- mijlocași.....49

- Gacuri total general familii.....195

- Întovărășiți total pe raion familii.....18

VI. Aspecte ale luptei de clasă

- În ceace privește acțiunea dușmanului de clasă în raionul nostru se manifestă destul de serios la GAC Săliștea, motivul că în urma judecării chiaburului Vlad Samoilă cu Sfatul Popular pentru locul zootehnic ce a fost dat de Sfatul popular în schimb la cetățenii la care le-au intrat în trupul în trupul comasat terenuri, un număr de 16 cetățeni, care au primit schimbul de teren din locul zootehnic ce fost a chiaburilor precum și alți cetățeni din comuna Săliștea și membrii ai gospodăriei spunând că chiaburii au mai bun drept decât Sfatul Popular în fața instanței și chiar se deranjează membrii gospodăriei de a veni la muncă pe acest motiv fiindcă cetățenii care au primit teren în schimb urcă pe locul lor propriu în trupul comasat, ca de exemplu Turlaș Simion, Ștețcu Gheorghe și alții au anunțat la gospodărie că ei vor lucra locul lor dacă tot schimbă terenul ce l-au primit în schimb.

În ceace privește schimburile de teren dela GAC Săliștea care sunt în conflict Sfatul Popular cu chiaburul nu putem a rezolva schimburile că Sfatul Popular nu are alte terenuri pentru a le da cetățenilor în schimb.

Greutăți:

- Întovărășirea zootehnică din Comuna Ruscova are o greutate căci Ocolul Silvic nu eliberează sediul și nici grajduri pentru vite. Rugăm ca să se ia măsuri pentru eliberarea sediului și a grajdului fiindcă este toamnă și la viței și le este frig de a dormi pe afară.

Vișeu de Sus la 26 August 1955

10. Vişeu de Sus, 28 octombrie 1955. *Referat al Comitetului Executiv al Sfatului Popular Raional Vişeu asupra ilegalităţilor şi abuzurilor constatate de o comisie a Biroului Raional de Partid în urma unui control la Gospodăriei Agricole Colectivă din leud. Fond Sfatul Popular al Regiunii Maramureş, Consiliul Agricol, dosar 4/1956, filele 509-512.*

REFERAT

Asupra situaţiei gos.[podăriei] Colectiva leud Raionul Vişeu constata de către o Comisie formată din tov. Iuscu Vasile membru în biroul raional de Partid Chiuzboianu Alexandru membru în comitetul executiv al Sfatului Popular Raional şi Torok Francisc Isp.[ectorul] Secţiei Financiare a Raionului Vişeu.

Acest colectiv a constatat în G.A.C. următoarele:

1. G.A.C. leud s-a creat în anul 1950, la crearea G.A.C. nu s-a respectat liberul consimţământ a ţăranilor muncitori din care cauză mai sunt şi astăzi nemulţumiri în cadrul colectivităţilor. Membrii în G.A.C. nu intrat pe baza cererii personale ci pe bază de tabel fără să fie semnat de soţi şi soţie, taxa de înscriere conform statului nu este achitată de nici un colectivist.

La înfiinţarea G.A.C. a intrat un număr de 77 de familii din care 4 funcţionari care până în prezent nu a intrat în G.A.C. după înfiinţarea G.A.C. a mai intrat în gospodărie ca membrii noi astfel în anul 1951, un număr de 9 familii, 1952, 3 familii, 1953 2 familii, 1954-1955, nu a intrat nici o familie.

În anul 1951, au fost excluşi din G.A.C. un număr de 3 membrii 1952, 5 membrii, 1953, 2 membrii, 1954, 1 membru iar în anul 1955, un număr de 3, aceste cifre rezultă căci gospodăria dela înfiinţare până în prezent nu a mărit numărul membrilor ci din potrivă a scăzut.

2. S-a mai constatat căci veniturile la zi muncă în ultimii 2 ani, au scăzut faţă de anii[i] anteriori astfel: În anul 1951 valoarea în zi muncă a fost de 2,90 kgr. grâu de toamnă, 1952, 2,86 grâu de toamnă, 1953, 3,40 kgr. grâu în anul 1954, 1,750 kgr. grâu iar în anul 1955, s-a dat avans colectivităţilor socotit 50% la data de 17 Sept. 1 kgr. grâu la zi muncă, aceste cifre oglindesc în ultimul timp proasta gospodărire şi că pământul a fost lucrat prost deşi tot aceeaşi suprafaţă a fost însămânţată cu grâu de toamnă în toţi anii[i].

În acest an nu s-a dat avans decât numai grâu iar ovăz şi orz nu s-a dat din cauză că au nevoie pentru vite şi pentru sămânţă. Porumb a fost însămânţat 19 ha. din care circa 40% nu va ajunge la maturitate deci va fi o producţie de porumb slabă.

3. Dela crearea gospodăriei o singură dată în anul 1953, a fost create şi venituri băneşti colectivităţilor, însă până în prezent colectivităţile nu au primit nici un ban în contul zilelor de muncă, aceasta prezintă că deşi sunt posibilităţi de a se crea venituri băneşti, totuşi conducerea gospodăriei nu a luptat pentru a crea aceste venituri şi chiar dacă a fost şi sunt condiţii aceste venituri nu a fost însoţită de gospodărie ci de către unii membrii după cum vom arăta mai jos.

4. În prezent sunt 68 de familii înscrise în gospodărie din care după studiul făcut a reieșit că aceste familii dispun de circa 170 brațe de muncă, din aceste familii un număr de 3 nu lucrează de loc în gospodărie în majoritatea familiilor nu lucrează de cât câte 1-2 din familii de și au mai multe brațe de muncă care lucrează la diferite munci ocazionale.

5. S-a constatat că dela înființarea și până în prezent în fiecare an s-au luat de către majoritatea membrilor diferite împrumuturi în cereale, materiale, animale, precum și bani și nu sunt debitați în majoritatea cazurilor deasemeni nu se găsește majoritatea cazurilor acte pe baza căruia a fost date, ci doar din informații date de colectiviști care la urma au fost recunoscute deci registru de debitor și creditor nu sunt conduse de către contabilitate iar la sfârșitul anului nu sunt reținute de către gospodărie datoriile membrilor, deci se poate spune că lipsește evidența primară în cadrul gospodăriei.

6. Tăierile la gater se fac fără nici o evidență contabilă aceasta de câțva ani decât (de când!) funcționează acest gater, aceasta pentru că evidența este ținută de președinte personal iar în contabilitate se găsește unele cheltuieli făcute pentru reparații cumpărări de combustibil etc. deși gaterul reiese că a adus și aduce venituri serioase dela diferite instituții, particular aceste sume nu sunt urmărite și încasate, de la unii președinte a luat bani iar dela alții spune o să-i dea de acum deși materialele tăiate în Fabrică sunt eliberate însă fără bon de ieșire.

Aceiași situație este cu membrii colectiviști care au tăiat la gater atât în anul trecut cât și în anul acesta și nu apare ca datori gospodăriei aceasta dă nota că acest gater este exploatat de către președintele gospodăriei și încă câțva colectiviști.

7. În ce privește contabilitatea este foarte rămasă în urmă, s-au găsit acte de portofoliu la casă neordonate în valoare de 1.683 lei, acești bani sunt luați din casa gospodăriei atât de către președinte cât și alți colectiviști și în special prieteni de a lui, sub diferite forme atât în împrumut cât și în contul diferitelor deplasări care nu sunt acte justificative pentru a fi contabilizate, la fel a fost luați 8.000 lei dela casierie de către președintele gospodăriei cu scopul de a cumpăra porumb dela Carei de pe piața liberă pentru colectiviști aceasta sumă s-a ridicat încă în luna Iunie a.c. o parte din porumb a fost dus și distribuit însă suma nu este decontată față de gospodărie aceasta tot în lipsa contabilului.

8. Încă în luna Iunie a.c. a fost schimbat magazionerul Pop Gheorghe pe motivul căci ar fi însușit unele bonuri din magazie iar nici până la oara actuală procesul verbal de predare și preluare nu este semnat nici de fostul magaz[i]oner /Pop/ și nici de actual magazioneri Crusca Vasile deci contabilitatea nu a clarificat situația și să scoată în evidență lipsurile care le a avut la magazie fostul magaziner Pop s-a mai constatat că produsele intrate în magazia gospodăriei, nu între cu în forme și majoritatea cazurilor nu se face procese verbale de recepție pentru a se încărca respectivul cu lipsurile.

9. În anul 1954, s-au încasat suma de 700 lei dela Gospodărie dela diferiți membrii care a avut vite personale în munca de gospodărie și nu au intrat prin casa gospodăriei, la fel și anul acesta s-au văzut în muntele gospodăriei 22 de cai și 13 vite mari particulare pentru care au încărcat în casă suma de 550 lei deci numai pentru 4 vite iar restul de circa de 3.000 lei

nu se știe sau mai încasat de unii tovarăși din cadrul gospodăriei și nu s-a vărsat la casă iar de unii care au lucrat în gospodărie și nu s-a vărsat la casă iar de unii care au lucrat în gospodărie pentru bani respectiv însă în acest scop nu este o hotărâre a consiliului de conducere.

10. În anul 1955, s-au vândut 3 berbeci la 3 colectiviști lui Pop Gheorghe, Srusca Ioan și Dăncuși Vasile până în prezent nu a apărut nici o formă de vânzare și cumpărare, la fel ani trecuți s-au vândut pentru colectiviști carne, lapte, oi, porci, etc. la acești majoritatea nu li s-au reținut datoriile față de gospodărie s-au eliberat de către președinte către pădurari pentru unii colectiviști pentru dranițe în acest scop s-au încasat circa 250 lei de asemenea nu se cunoaște destinația acestor lei.

S-au mai încasat suma de lei dela cetățean cu numele Gros din comuna Săcel și dela unul din Moisei pentru că au pășunat cu vitele în numele gospodăriei deasemeni mai au primit președintele și nu recunoaște nimic.

11. Unii colectiviști ca Gradovici, Balea Ioan și alți și au făcut fân individuali pe parcele de pământ care au fost ale lor și cu alți chiaburi în parte, iar gospodăria nu au venit să muncească din care cauză a recoltat pentru bani 107 ha. de fân 7,76 ha. au dat în dismă iar 12 ha. mai sunt de recoltat, aceasta din cauza disciplina în munca este foarte slabă unii colectiviști au plecat la munca câmpului în plină campanie pe la Arad, Timișoara, etc.

12. Aprozarul Sighet, și au făcut un centru de colectare de frunte în cadrul gospodăriei iar tov. Președinte și casierul gospodăriei este angajat de către aprozar ca achizitori cu aprobarea președintelui dânsul mai este angajat mai este și responsabil.

13. În luna Iulie s-au primit pe baza pe repartitie pentru construcții o cantitate de 17.000 țigle pentru construcțiile planificate în gospodărie iar președintele au vândut ca 3.000 buc.[ăți] lui inginerul Giurgiu Ioan dela Sfatul Raional iar președintele care când a văzut că se verifică chestia asta au depus 1.000 lei în casa gospodăriei suma care a fost încasată de el înainte, la fel 3.000 mii buc. de țiglă s-au dat tov. Puicarui președintele Sfatului Comunal Botiza nu se știe sub ce formă, la fel circa 3.500 buc.[ăți] țiglă la 2 muncitori dela Sovrompetrol lui Moroz Ioan și Moroz Toma la acest caz urmează să se facă sondas practic pe teren

14. S-au mai constatat că registrele nu sunt conduse bine uni[i] debitori nu apar în evidența gospodăriei.

15. Registrul nr. 5 la fel este neglijat.

16. Există procese verbale de alterale (alterare n.e.) carne neglijata chitanța pentru diferite deplasări fără a se face justificări și decontarea sumei legale la un dosar o chitanță de 1950, s-au găsit diferite plăți legalizate și alte lipsuri Financiare.

17. În anul 1951 în 20 Iunie cu borderou nr. 6 s-au constatat unele ilegalități cu diferiți cetățeni din comună.

18. La 28 Dec. 1951 pentru terminarea magaziei de cereale s-au dat 70.000 lei lui Chiș Ștefan și Chindriș Gavrilă pe baza de chitanțe urma ca să se facă sondas.

Pentru îngrijirea 6 vite pe timp de 2 luni s-au plătit 4.000 lei la Costional Ioana casa nr. 30 membra G.A.C. unde ia a fost zile muncă trecută și a primit și alte drepturi.

19. 21 Dec. 1951, s-au plătit 1.050 lei lui Dumitrea Ioan dela Secțiunea Agricolă pentru transport mașinei semitoare (semănătoare n.e.).

20. 19 Nov. 1951 s-au făcut diferite borderouri ilegale.

21. La fel în anul 1953, s-au tăiat vite pentru membrii gospodăriei și s-a distribuit pe baza de tabel.

22. În luna Aprilie 1953 bonul de primire a cantității 1.500 kgr. în valoare de 750 lei de către Sovrompetrol prin Bordecaru Alexandru fără nici o operație.

În anul 1953, s-au făcut diferite procese verbale consiliul de conducere aprobând cantități însemnate de cereale fără aprobarea adunării generale.

La 30 Dec. 1952, s-a distribuit 2.652 litri lapte de valoare 1.513 lei sub numărul 631 însă nu s-a încasat.

La 20 Dec. 1954, prin confiscare C.S.C.P.A. pe inspectorul Simon Grigore un cal în valoare de 150 lei a fost cumpărat de G.A.C. fără să se facă nici o formă, s-au încasat de către Ciornea Gavrila 30 lei Țicală Ioan 70 lei fără chitanță de legalizate.

Deficiența fiscală gospodărie s-au făcut cu o serie de lucrări și plăți fără a se întocmi actele legale ca de exemplu Siser Anton și Iurciuc Iosif din Vișeu pentru cocina de porci a încasat 3.666 lei, Gligon Vasile din comuna Ieud 1.600 lei Pop Gavrila 465 lei Chindriș 3.000 lei, Chiș Ștefan 600 lei și alții.

Gaterul funcționează din anul 1952, fără nici o evidență de plăți sau încasări la fel și baiile (sic!) gospodăriei sunt folosite fără a se încasa bani legal.

Se propune organelor în drept pentru a analiza prezentul referat după care a se deplasa la gospodărie și toți cei ce se fac vinovați în nerespectarea hotărârii adunării generale, statutului model regulamentul de ordine interioară H.C.M. nr.141, disciplina Financiară și altele însușiri, să fie tras la răspundere și dat în judecată.

Vișeu de Sus la 28 Oct. 1955.

11. Baia Mare, 2 noiembrie 1955. *Extras din nota informativă a Serviciului Statisticii Agricole de la Direcția Regională Statistică Baia Mare cu referire la situații dificile în administrarea GAC-urilor constatate pe teren în cursul lunii octombrie 1955, relatându-se și unele abuzuri privind comasările de terenuri și contractările de animale din raionul Vișeu. Fond Sfatul Popular al Regiunii Baia Mare, Consiliul Agricol, dosar 2/1955, filele 171-172.*

Direcția Regională Statistică Baia Mare
Serviciul Statisticii Agricole
2 Noiembrie 1955

Notă informativă

În cursul lunii Octombrie 1955 am fost sesizați de organele noastre de pe teren asupra unor probleme pe care vi le comunicăm spre știință:

[...]

8. La Gospodăria Agricolă colectivă „brazde unite” din Săliștea de sus, Raionul Vișeu, ni se semnalează că nu s-a recoltat fânul pe o suprafață de 30 Ha, în prezent acest fânaș este ars de soare și nu se mai poate recolta. Vitele din GAC sunt slab întreținute, iar după aprecierea organelor noastre fânul existent pentru vitele din GAC este asigurat cel mult până la data de 30 ianuarie 1956. Pentru acest motiv țăranii din sectorul individual lansează diferite svonuri cu privire la administrarea GAC-ului, deoarece aceste terenuri au fost luate prin comasare de la ei iar GAC l-au lăsat în părăjire, unii din acești cetățeni nici nu au primit teren în schimb pentru terenul dat prin comasare la GAC. Pentru acest motiv mulți cetățeni din comună nu au dat cota obligatorie de fân și-i trimite la colectori la GAC spunându-le ca sa meargă la ei după fân deoarece ei nu mai au teren cu fânață, ei nici nu l-au recoltat, căci de era lăsat lor atunci l-ar fi recoltat și-și dădeau cotele. La fel se mai sesizează faptul că membrii nu se prezintă la lucru din cauza unei proaste planificări a muncii în acest GAC, iar peste 60% din membrii GAC-ului pentru acest motiv au plecat la munci agricole în regiunea Timișoara și Arad.

9. Organele de conducere ale Întreprinderii "ORACA" din Vișeu au însărcinat pe țăranul VLAD VASILE zis Tălianu din comuna Săliștea de sus pentru a fi reprezentatul lor la contractări de vite de către țăranii la Stat. Acești tovarăș avansează bani la diverși cetățeni care nu au avut vite niciodată ai nici în prezent nu au iar pe de altă parte Sfatul Popular le-a eliberat acestor cetățeni bilete de vite fără a cerceta dacă aceste vite există. În prezent peste 5000 lei au fost dați cetățenilor iar vitele trebuiau să fie deja predate la Stat și ele nici nu există, pentru acest motiv planul de contractări și colectări nu este îndeplinit, din spusele unor cetățeni cinstiți din comună a reieșit afirmația că Vlad Vasile ar fi primit de la aceștia cetățeni cu care au făcut contractări anumite bacșișuri odată cu plata avansurilor.

[...]

Director
Botoș Titu

Șeful serv.[iciului] Stat.[iunii] Agricole
Covaciu Augustin

12. Sighet, 12 decembrie 1955. *Notă informativă a șefului Secției de Propagandă a Comitetului Raional de Partid Sighet privind desfășurarea în luna iulie 1955 a fazei regionale a concursurilor brigăzilor artistice de agitație și echipelor de teatru din regiunea Baia Mare, în care își exprima nemulțumirea că brigada artistică Călinești deși câștigătoare a locului I nu a fost prezentă la faza națională a concursului. Fond Comitetul Raional Sighet al PMR, dosar 155/1955, filele 38-39*

Partidul Muncitoresc Român
Comitetul Raional Sighet

NOTĂ INFORMATIVĂ

În cursul lunii iulie 1955, s-a desfășurat la Baia Mare faza regională a concursului brigăzilor artistice de agitație și echipelor de teatru din regiunea Baia Mare.

A fost clasată pe locul I echipa de teatru a Casei Raionale de cultură din Sighet și echipa de teatru din comuna Mocira.

La brigăzi: pe locul I s-a clasat căminul cultural Călinești (pentru sate) raionul Sighet și brigada artistică de agitație a Casei Raionale de Cultură din Sighet.

Din comisia regională a făcut parte tov. Dragomir Ion din partea Ministerului Culturii, tov. Saraghi de la Teatru de Stat din Baia Mare, tov. Pop Gheorghe de la Sfatul Popular Regional Baia Mare, și alți pe care îi știe secția culturală regională din Baia Mare.

Din concursul de la regiune, brigada artistică de agitație de la Călinești s-a pregătit pentru a pleca la București, la faza republicană, de fapt cum a fost promis la concursul pe regiune, fiindcă a obținut premiul I.

Din informațiile reiese că Ministerul Culturii s-a aprobat locuri suficiente pentru regiunea Baia Mare, în loc de 83 persoane, a fost la concurs la București numai circa 60, și pe această bază secția culturală a regiunii Baia Mare, a programat teatrul de la Casa Culturală Raională Sighet și brigada de agitație tot de la Casa Culturală raională Sighet, care fapt a deascurajat mult pe brigada artistică din comuna Călinești, căci cu toate că au câștigat la faza regională premiul I, totuși în locul lor s-a dus alții la faza republicană de concurs. Mai precis această situație se poate constata la Secția Culturală Regională.

Menționăm că, chiar ziarul Scânteia, la nr. 3452 sub semnătura Agerpress, din 29 noiembrie 1955, în articolul „Concursul echipelor artistice de la sate”, tratează de felul cum a prezentat programul și brigada artistică de agitație din comuna Călinești raionul Sighet. Însă în fond brigada artistică de agitație din comuna Călinești raionul Sighet, nici n-a fost la București.

Sighet la 12 dec. 1955

Șef secție de propagandă

13. Bârsana, 27 decembrie 1955. *Proces verbal încheiat în ședința organizației de bază Bârsana unde s-au prelucrat lucrările celui de al II-lea Congres al P.M.R. cât și motivul conferirii titlului de Erou al Muncii Socialiste scriitorului Mihail Sadoveanu. Fond Comitetul Raional P.M.R. Sighet, dosar 169/1955, fila 36.*

Org.[anizația] de Bază Bârsana
Raionul Sighet

Proces Verbal

Încheiat azi 27 Dece. 1955 în localul Sfatului Popular al Com. Bârsana.

Prezenți fiind 21 membri de partid din org.[anizației] de bază a Intovărășiri[i] precum și din partea org. [anizației] de bază sat. Au mai fost prezent din partea Comitetului Regional de partid tov. Grig.

La ordinea de zi fiind următoarele puncte:

1. Prelucrarea lucrărilor celui de al II-lea Congres a P.M.R. urmată de întrebări și discuții.

Adunarea a fost deschisă de tov. Roman Vasile secret[ar] org.[anizație] de bază a Intovărășirii[i] după care dă cuvântul tov. Grig care dă citire lucrărilor celui de al II lea Congres al P.M.R.

După prelucrarea documentelor se trece se trece la întrebări și discuții. La întrebări ia cuvântul tov. Hrițiu Ștefan care întreabă că nu este în clar cu cele prelucrate în ce privește despre Mihai Sadoveanu, este recunoscut de partid și guvern, răspunsul ia fost dat că tov. Mihai Sadoveanu este printre primii[i] oameni de știință și că atare este și decorat cu titlul de Erou al muncii Socialiste.

Ne mai fiind alte întrebări și discuții[i] ședința a luat sfârșit.

Drept pentru care am încheiat prezentul Proces Verbal.

D.C.M.R.

Secret.[ar] org.[anizație]

Deleg.[at] Raional

14. Sighet, 13 februarie 1956. *Referat al Comitetului Raional al PMR Sighet cu sinteza propunerilor făcute de locuitorii localitățile Raionului Sighet în timpul „propunerilor” de candidați și deputați precum și în adunările organizate pentru pregătirea simulacrului de alegeri, propuneri care reflectă necesitățile sociale imediate ale fiecărei localități privitor la căile de comunicație, protecția împotriva inundațiilor, aprovizionare cu alimente, cereale, textile, combustibil, lemn de construcții, separarea unor localități mai mici față de comunele în care au fost abuziv incluse, pentru realizarea multor astfel de lucrări „oferindu-și sprijinul voluntar”. Fond Comitetul Raional Sighet, dosar 90/1956, filele 64-67*

Referat

Asupra propunerilor făcute de mase, cu ocazia propunerilor de candidați și deputați precum și în adunările de întâlniri între candidați și alegători.

Sighet-oraș

- Reconstituirea localului fostului Liceu Reformat, care a fost distrus în război, care este în centrul orașului și arată aspectele grozăviilor războiului. Muncitorii de la Cooperativa 7 Noiembrie și-au luat angajamentul că vor face munci voluntare când se va face această reconstrucție.

- Să se ia măsuri, ca Uzina Electrică să dea curent corespunzător fiindcă în momentul de față periferiile orașului sunt în întuneric și cetățenii murmură, că în loc să se îmbunătățească situația, ajung din nou la lampă cu petrol.

- Din circumscripțiile periferiei orașului, cetățenii care se ocupă cu agricultura, au ridicat problema că Sfatul Popular să fie în ajutorul lor cu materiale pentru consolidarea malului râului Iza și pâraul Rocnișoara, care în timpul inundațiilor cauzează mari pagube în culturi.

- Cetățenii din cartierul Șugău cer sprijin material - tuburi de beton pentru conducerea apelor din străzi în pâraul Șugău, pentru executarea lucrărilor și-au luat angajamentul să-și ofere munca lor voluntară.

- Cetățenii din circumscripția 49 „Locul Tîrgului”, cer să li se deschidă un magazin alimentar, fiind la distanță de 2 km de la ultimul magazin alimentar.

- Cetățenii din circumscripțiile 32-33, cer ca să se ia măsuri să fie reparate trotuarele, care în timpul ploios sunt pline de apă și pe cari nu se poate circula.

- Cetățenii din circumscripția 22, cer ca Sfatul Popular să organizeze munci voluntare ca toți cetățenii din jurul străzii Madach Imre să niveleze molozurile care se găsesc în grămezi mari.

- Să se repare cu munci voluntare porțiunea de stradă Dozsa Gh. Să se facă umplături, strada să fie ridicată pentru ca în timp ploios să se scurgă apa, din care cauză o parte din locuitorii nu pot ieși în stradă. Pentru executarea muncii s-au primit oferte de munci voluntare cu brațele și autocamioane pentru transport. În circumscripția respectivă s-a mai luat ca angajament că cetățenii în cinstea alegerilor își vor achita toate impozitele scadente.

- Muncitorii neîncadrați cer ca și pe seama lor să se dea pâine la liber.

- Cetățenii din circumscripția electorală Nr.13 cer să se repare încrucișarea străzilor Maxim Gorki și strada Gării unde în timp nefavorabil noroiul este așa de mare că este împiedicată circulația atât a căruțelor cât și a autovehiculelor mai ales că în această parte a orașului sînt o serie de depozite, ale U.R.C.C., de export, depozitul de benzină și uleiuri minerale, etc.

- Cetățenii cer ca la distribuirea lemnului de către Întreprinderea Combustibil și ei să poată vedea cântărirea lemnului pe care le primesc particularilor nefiind permisă intrarea la cântar.

Berbești.

- În comuna Berbești cetățenii din comună cer asigurarea pășunii alpine pe timpul verii, fiindcă în ultimii ani au avut pășuni insuficiente, ceace a dus ca mulți dintre cetățeni să-și vîndă vitele.

- Cetățenii mai cer ca pentru hrană și înșămînțări să li se dea posibilitatea ca să aducă porumb, recolta anului trecut fiind foarte slabă, insuficientă, din care cauză duc lipsă de acest aliment.

- Să se ia măsuri ca drumul care merge spre biserică să fie reparat și canalizat prin șanțuri și totodată și lărgit fiindcă în situația în care se găsește în prezent, pe acest drum nu se pot face transporturi.

Ferești.

- În satul Ferești pendinte de comuna Berbești, cetățenii cer ca prin Cooperativă să li se distribuie porumb și cartofi de sămînță de care sînt lipsiți în urma recoltei slabe și compromise.

- Un mare număr de cetățeni din sat au cerut ca să li se dea posibilitate ca să poată obține în raionul Sighet, cantitățile de porumb cumpărate la Satu-Mare, de care au nevoie pentru hrană și nu-l pot aduce dela Satu-Mare în urma restricțiilor care există pentru transport de cereale și porumb, aceștia sunt săraci și nu au porumb pentru hrană.

- În satul Ferești sînt 2 tauri reformati de 4 luni de zile, care deageaba sunt hrăniți, cer ca să fie duși fiindcă aceștia nu sunt apti pentru montă și vacile trebuiesc duse în comuna vecină.

Bocicoiul-Mare

- Cetățenii din această comună și-au exprimat nemulțumirea că li s-a dat porumb în schimb, cer să li se dea pe bani fiindcă nu au posibilitate ca să poată procura în schimb (să dea ouă în schimb).

- Locuitorii comunei cer ca să se amenajeze și să se repare un local al Ocolului Silvic din această comună pentru cooperativă fiindcă localul actual nu mai corespunde necesităților din prezent, fiind într-o clădire particulară neîncăpătoare.

- O mare parte dintre locuitorii comunei cer ca din terenurile „rezervă de Stat”, predate gospodăriilor anexe ale întreprinderilor, care nu au fost lucrate sau au fost lucrate în mod nesatisfăcător, să se predea în folosință cetățenilor din comună.

Lunca la Tisa

- Cetățenii satului Lunca, cer ca drumul dintre reședință de comună și sat pe o distanță de cca 5 km. să se refacă ca drum comunal, fiindcă acest drum nu este practicabil decât în timp de iarnă sau vara când e secetă și astfel satul este izolat de comună.

Budești

- Cetățenii din comună cer ca să se aprobe material lemnos pentru construcții de poduri și pentru construire de locuințe.

- Locuitorii acestei comune mai cer ca să li se asigure ceva mijloc de transport între Ferești și Budești că în situația în care se găesc, mai ales în timp de iarnă sunt expuși să facă drumul pe jos sau să fie la discreția șoferilor ocazionali.

- În circumscripția Nr.6, cer ca rețeaua electrică să fie extinsă și în această parte a comunei, pentru care se angajează să facă munci voluntare spre a putea avea și ei iluminat electric.

- Cer ca prin cooperativă să li se asigure porumb pentru hrană fiindcă recolta de porumb la poalele muntelui Gutin a fost compromisă.

Călinești

- Se cere de către cetățeni ca Ocolul Silvic să le dea lemne de foc din hotarul comunei și nu dela Crăcești dela distanță mare.

- Sfatul Popular să ia măsuri ca să fie tras la răspundere, cel care a preluat cota dela cetățeni, ce nu s-a descărcat și nici contravaloarea nu a fost achitată.

- Pentru repararea unui pod pe drumul principal ce duce spre Cornești să poată obține material lemnos pentru ca să se poată repara podul care este completamente putrezit.

Cornești

- O parte a locuitorilor din satul Cornești pendinte de comuna Călinești, cer ca locul de pășune pentru vite să se facă în altă parte a hotarului și pe locul de pășune avut până în prezent să se facă plantații de pomi fructiferi și în acest scop Secțiunea Agricolă raională să constate dacă fertilitatea terenurilor corespunde acestui scop.

- Cetățenii cer ca să poată obține porumb pentru hrană.

Văleni

- Locuitorii satului Văleni cer material de construcție pentru podurile ce trebuiesc construite în interiorul satului.

- Cer ca cetățenii din sat care nu au avut recoltă de porumb să fie aprovizionați pentru hrană.

Desești

- Locuitorii comunei cer Sfatului Popular ca să ia măsuri pentru repararea ulișelor, care au ajuns să fie impracticabile.

Crăcești (azi Mara)

- Cetățenii cer ca să fie scos dela fondul unic bumbacul și să li se aducă făină de grâu la liber.

Remeți

- În cinstea alegerilor locuitorii comunei Remeți se oferă ca să facă munci voluntare în vederea electrificării comunei și în acest scop cer sprijinul tehnic al organelor centrale raionale.

- Cetățenii din comuna Remeți fac sesizarea că ADAS-ul a trimis cetățenilor avize de plată de sumele de despăgubire însă nu a trimis și sumele cuvenite, cer ca să remedieze această deficiență să nu fie nemulțumiri în rândul cetățenilor.

Rona de Jos

- Cetățenii cer să li se deschidă o măcelărie.

- Locuitorii cer autorizație pentru a-și putea procura semințe din alte raioane, ca porumb, cartofi și trifoi, fiindcă recolta din anul trecut a fost compromisă și nu corespunde pentru însămânțări.

- Să se construiască un pod la locul numit „Lilea” pentru ca vacile să poată fi aduse la montă mai ales că sunt cca 200 gospodării peste apă și în acest scop cer obținerea materialului lemnos construirii podului în cantitate de 25 mc. Acest pod este necesar îndeosebi în timpul când apele sunt mari și peste punți nu este posibilă trecerea cetățenilor și nici copii nu pot merge la școală. Cetățenii se angajează ca să construiască podul cu muncă voluntară.

- Sfatul Popular să ia măsuri pentru lărgirea ulițelor comunale fiindcă acestea sunt inaccesibile din cauză că sunt mult strâmtate.

- Cetățenii mai cer să poată și ei cumpăra câte un kg. de pâine la liber când sunt în orașul Sighet.

- Cer ca Sfatul Popular să le repartizeze îngrășămintă chimice prin cooperativă.

- Fiindcă cu noua împărțire administrativă Rona de Jos a devenit comună și localul Sfatului Popular este ocupat de Cooperativă, cer ca să se construiască sau un local nou de Sfat sau Cooperativa să-și construiască un local, nefiind edificii în comună care să poată fi folosite în aceste scopuri.

Rona de Sus

- Cetățenii cer ca să fie scos din fondul unic, țigla, tabla galvanizată și bumbacul.

- În comuna Rona de Sus petrolul s-a dat în schimb pentru diferite produse agricole, cu scopul ca Cooperativa să-și realizeze planul de achiziții, însă acest lucru s-a interzis.

- Cetățenii cer sămânță de cartofi să li se asigure prin Cooperativă sau aprozar.

- Cooperativa să aducă în comună pluguri nr.4 și 5 și caiele pentru boi nr.4, pentru școlari caiete, penițe, cerneală care nu se găsesc în prezent la Cooperativă.

Coștiui

- Cetățenii din satul Coștiui cer ca să se ia măsuri ca piesele aparatului de proiecție să se repare, care au fost duse la Baia M are de cca 6 luni și comuna este lipsită de cinematograf, singurul mijloc de culturalizare.

Sarasău. Satul Iapa

- Cetățenii cer să li-se construiască o școală de 7 ani și din localul vechiu de școală să se amenajeze un cămin cultural, ei motivează acest lucru cu aceea că acest edificiu vechiu azi nu mai corespunde cerințelor și este timpul ca să se construiască o școală nouă și copii din sat să poată urma acolo cei 7 ani și nu numai 4 ani ca până în prezent și să fie nevoiți să plece la alte școli.

- Cer aprobarea materialului pentru construirea unui pod pe drumul care trece prin mijlocul satului, pe care îl vor construi cu muncă voluntară. Cer în același timp să se repare și drumul pe care în timp ploios nu se poate circula, pentru care și-au luat angajamentul ca să-l repare începând din ziua de 13 februarie 1956, tot cu muncă voluntară.

- Cetățenii din cătunul Sihei unde sunt cca 60 familii, cer să li se deschidă o filială pentru vânzare de diferite mărunțișuri.

- Cer să li se aducă sămânță de calitate bună pentru însămânțările de primăvară.

- Cetățenii săraci cer ca să li se dea aprobare pentru obținerea de material lemnos pentru repararea acoperișurilor caselor lor, acest lucru cu atât mai vârtos că cetățenii mai bogați obțin material iar ei nu, și casele lor sunt distruse și plouă în aceste.

Strîmtura. Satul Slătioara

- Cetățenii cer deslipirea dela comuna de reședință și satele Slătioara și Glod să formeze o unitate administrativă aparte pentru motivul că comuna de reședință este la o distanță de 5-10 km.

- Cer să li se repare drumul care a fost stricat de inundații și pe care nu se pot face transporturi, pentru acest scop se cer fonduri.

- Oamenii săraci să poată obține autorizație de transport pentru procurare de porumb, necesar pentru hrană.

- Cer ca cooperativa să fie aprovizionată cu sare drob și petrol lampant - în această privință s-au luat măsuri pentru aprovizionare cu aceste mărfuri.

- Cetățenii au mai cerut ca bumbacul să fie scos de la fondul unic.

Glod

Cererea cetățenilor din satul Glod este identică cu ale celor din Slătioara, cer deslipirea de la comuna Strîmtura, cer repararea drumului și aprovizionarea cooperativei.

Săpînta

-Cetățenii cer ca în comună să li se construiască un pod pentru care este necesară aprobarea obținerii materialului lemnos și munca să fie organizată pentru executarea cetățenilor - de către Sfatul Popular - în mod voluntar.

Vad

- Atît cetățenii din Valea Porcului cât și din comuna de reședință Vad cer ca să se construiască un pod peste râul Iza între comuna Vad și satul aparținător fiind direct interesați locuitorii și astfel s-ar ocoli și porțiunea de drum care a fost stricat de inundații și care nu se poate repara.

- Cetățenii din comuna Vad cer comitetului executiv al Sfatului Popular terminarea construirii căminului cultural în primăvara anului curent, lucrare care a fost începută încă în anul 1952, care s-ar fi putut termina deja încă în cursul anului 1955.

15. Sighet, 14 februarie 1956. Referat întocmit de primsecretarul Comitetului Raional Sighet cu sinteza problemelor sociale economice de interes local ridicate de locuitorii localităților din raion în timpul adunărilor organizate în preajma simulacrului de alegeri din 1956, probleme ierarhizate în funcție de importanța pe care le-a acordat-o Comitetul Raional Sighet al PMR. Fond Comitetului Raional de Partid, dosar 90/1956, filele 68-72

Comitetul Raional PMR
Raionul Sighet

REFERAT

asupra propunerilor făcute de oamenii muncii cu ocazia propunerilor făcute de candidați de deputați, precum și adunările de întâlniri între candidați și alegători care urmează să fie rezolvate de Comitetele Centrale Regionale, Raionale și Comunale

Probleme cu caracter central

Orașul Sighet și locuitorii orașului cer reconstruirea localului fostului liceu reformat, care a fost distrus în război, și care este în centrul orașului care arată un aspect al grozăviei războiului. Muncitorii dela întreprinderi și-au luat angajamentul că vor face munci voluntare când se va face această reconstrucție.

De asemenea a fost ridicată problema ca să se facă o nouă Uzină Electrică, pentru a asigura curentul corespunzător fiindcă în momentul de față periferiile orașului sunt în întuneric, iar cetățenii arată că în loc să îmbunătățească situația, s-a ajuns din nou la lampa cu petrol.

Comuna Bocicoi, satul Crăciunești cetățenii cer să fie scos dela fondul unic bumbacul.

Comuna Rona de Sus, cetățenii cer ca să fie scos din fondul unic țigle, tabla galvanizată și bumbacul.

Comuna Strîmtura, satul Slătioara și Glod cetățenii cer dezlipirea dela comuna de reședință și satele Slătioara și Glod să formeze o unitate administrativă aparte, pentru motivul că comuna de reședință este la o distanță de 5 - 10 km, la fel au cerut ca bumbacul să fie scos din fondul unic.

Probleme cu caracter regional

Orașul Sighet: muncitorii ne încadrați propun ca să se ieie măsuri ca și ei să poată cumpăra pâine integrală la liber.

Comuna Berbești: cetățenii cer ca pentru hrană și sămânță să li se dea posibilitatea ca să aducă porumb din alte raioane sau regiuni întrucât recolta din anul trecut era foarte slabă. La fel cetățenii din satul Ferești cer să li se dea autorizație de transport de porumb din raionul Satu Mare, arătând că ei deja l-au cumpărat dar nu-l pot transporta din cauza restricțiilor luate pentru transportul de cereale.

Comuna Budești: cetățenii cer să li se asigure porumb pentru hrană deoarece recolta de porumb de anul trecut a fost compromisă.

Comuna Călinești: cetățenii cer să li se asigure porumb pentru hrană deoarece recolta de porumb din anul acesta a fost compromisă. Aceiași problemă se ridică și în satul Văleni.

Comuna Desești: în satul Crăcești cer să li se aducă făină de grâu la liber, deoarece recolta de grâu a fost compromisă în anul acesta.

Comuna Rona de Jos: cetățenii cer să li se deschidă o măcelărie pentru a se putea aproviziona cu carne. La fel cer autorizație pentru a-și putea procura semințe din alte raioane ca: porumb, cartofi și trifoi prin faptul că recolta din anul trecut a fost compromisă și nu corespunde pentru însămânțări. Mai cer să poată și ei cumpăra câte un kgr. de pâine la liber atunci când sînt în Sighet.

Comuna Rona de sus: Cetățenii cer să li se asigure cartofi de sămânță prin Cooperativă ca Aprozar, deoarece sămânța din comună în urma recoltei slabe nu corespunde. În satul Coștiui, cetățenii cer să se ia măsuri ca piesele aparatul de proiecție să fie reparate de urgență, deoarece aceste piese au fost duse pentru reparație la Baia Mare, circa de 6 luni.

Comuna Sarasău: satul Iapa, cetățenii cer să li se construiască o școală de 7 ani și din localul vechi al școlii, să se amenajeze un cămin cultural, îi motivează acest lucru cu aceea că acest edificiu vechi azi nu mai corespunde cerințelor și este timpul ca să se construiască o școală nouă și copiii din sat să poată urma cei 7 ani nu numai 4 ca până în prezent. La fel cer să li se asigure semințe de bună calitate pentru însămânțările de primăvară ca: porumb și cartofi, care recolte au fost compromise anul acesta.

Comuna Strîmtura: satul Slătioara, oamenii săraci cer să poată obține autorizație de transport pentru porumb necesar pentru hrană și semințe, deoarece anul trecut recolta a fost compromisă.

Probleme cu caracter raional:

Orașul Sighet: Cetățenii din circumscripțiile periferiei orașului, au ridicat problema ca Sfatul Popular să fie în ajutorul lor cu materiale pentru consolidarea malului râului Iza și pârâului Rocnișoara, care în timpul inundațiilor cauzează mari pagube în culturi.

Comuna Berbești: cetățenii cer asigurarea pășunii alpine pe timpul verii, fiindcă în ultimii ani au avut pășuni insuficiente ceea ce a dus ca mulți dintre cetățeni să-și vîndă vitele. În satul Ferești unde sînt 2 tauri reformati de 4 luni de zile care sînt hrăniți degeaba, cer să se ia măsuri urgente deoarece vacile trebuie duse la munte în satele învecinate.

Comuna Bocicoiul Mare: cetățenii din această comună și-au exprimat nemulțumirea că li s-a dat porumb și în loc de bani li s-a cerut ouă în schimb. La fel locuitorii comunei cer ca să se amenajeze o cooperativă într-un local al ocolului silvic, care este lăsat în părăsire și este în curs de ruinare sau dărâmare.

O mare parte din locuitorii comunei cer ca din terenurile rezervă de stat, predate gospodăriilor anexe ale întreprinderilor, care nu au fost lucrate,

sau au fost lucrate în mod nesatisfăcător să se predea în folosința cetățenilor din comună.

În satul Lunca la Tisa, cetățenii cer ca drumul dintre reședința de comună și sat pe o distanță de circa 5 km să se refacă ca drum comunal fiindcă acest drum nu este practicabil decât în timp de iarnă sau când e secetă, astfel satul în majoritatea timpului este izolat de comună.

Comuna Budești: cetățenii din comună cer ca să se aprobe material lemnos pentru construcții de poduri și pentru construire de locuințe. Locuitorii acestei comune mai cer ca să li se asigure ceva mijloc de transport între Ferești și Budești, ca în situația în care se găsesc, mai ales în timp de iarnă sunt expuși ca să facă drumuri pe jos, sau să fie la discreția șoferilor ocazionali.

Comuna Călinești: cetățenii cer ca Ocolul silvic să le dea lemn de foc din hotarul comunei și nu dela Crăcești dela distanță așa de mare.

Sfatul Popular să ia măsuri ca să fie tras la răspundere acel care a fost însărcinat cu preluarea cotelor către stat dela cetățeni și nu au fost descărcați în registru de impunere și nici contravaloarea produselor predate nu le-a fost achitată.

Pentru repararea unui pod de pe drumul principal ce duce spre satul Cornești, Sfatul Popular să ia măsuri pentru a obține material lemnos prin Ocolul Silvic, fiindcă în caz contrar peste scurt timp, peste acest pod nu se va putea trece fiindcă este complet putrezit.

Satul Cornești, o parte a locuitorilor din acest sat pendente de comuna Călinești cer ca locul de pășune pentru vite, să se facă în altă parte a hotarului și pe locul de pășune avut până în prezent, să se facă plantații de pomi fructiferi. În acest scop, organele Secției Agricole să deie tot sprijinul și să constate dacă fertilitatea terenului corespunde acestui scop.

Satul Văleni, pendente de comuna Călinești cer material de construcție pentru podurile ce trebuiesc construite în interiorul satului. Această cerere o motivează prin faptul că podurile existente sînt slabe și putrezite. Mai cer ca cetățenii din sat care nu au avut recolte de porumb să se ia măsuri de către organele competente pentru a fi aprovizionați cu porumb.

Comuna Remeți: în cinstea alegerilor locuitorii comunei Remeți, și-au luat angajamentul ca să facă muncă voluntară în vederea electrificării comunei și în acest scop cer sprijinul tehnic al organelor Raionale.

Cetățenii din comuna Remeți fac sesizare că A.D.A.S.-ul a trimis cetățenilor avize de plată de sumele de despăgubire însă nu a trimis și sumele cuvenite, de aceea cer ca să se remedieze această deficiență să nu fie nemulțumiri în rândurile cetățenilor.

Comuna Rona de Jos: cetățenii cer ca Sfatul Popular Raional să ia măsuri pentru a li se repartiza îngrășămintă chimice prin cooperativă.

În urma noii împărțiri administrative Rona de Jos a devenit comună și fostul local al Sfatului Popular este ocupat de cooperativă, cetățenii cer ca să se ia măsuri pentru a fi construit un nou local pentru Sfat, sau pentru cooperativă.

Comuna Rona de Sus: cetățenii cer ca Sfatul Popular să ia măsuri să fie aduse prin cooperative pluguri nr. 4 și 5, și cuie pentru potcovit boii nr. 4,

pentru școlari caiete, penițe, cerneală, care în prezent nu se găsesc în cooperativă și nici nu se găsesc de un timp îndelungat.

Comuna Sarasău: satul Iapa, cetățenii cer aprobarea de materiale lemnoase pentru construirea unui pod pe drumul care trece prin mijlocul satului, pe care îl vor construi cu muncă voluntară. Cer ca să se ia măsuri pentru repararea drumului din centrul comunei care în timp ploios nu se poate circula pe el, în acest scop cetățenii își iau angajamentul că ei vor contribui cu munci voluntare și propun ca repararea drumului să înceapă cu data de 13 februarie a.c.

Cetățenii din satul Iapa, cătunul Sihei unde se găsesc circa 60 de familii cer să li se deschidă o Filială pentru vânzare de diferite mărunțișuri. Această cerere o motivează prin faptul că de la cooperativa care se găsește în centrul comunei și până unde ei locuiesc, este o distanță de 4-5 km.

Tot în satul Iapa un număr destul de însemnat de cetățeni cer ca să li se aprobe material lemnos de brad pentru a-și confecționa șindrilă pentru acoperișul caselor distruse. Această cerere o susțin cu atât mai vârtos că cetățenii mai bogați obțin material pentru a-și construi clădiri noi.

Comuna Strîmtura: satul Slătioara, cetățenii cer ca Sfatul Raional să vină în ajutorul lor pentru repararea drumurilor din comuna lor care a fost distrusă de inundație pe care în prezent nu se poate circula.

Comuna Săpînța:

Cetățenii cer ca în comună să li se construiască un pod pentru care este necesar aprobarea obținerii materialului lemnos și munca să fie organizată prin executări de munci voluntare de către cetățenii comunei.

Comuna Vad: cetățenii din comuna Vad, cât și din satul Valea porcului cer ca să construiască un pod peste râul Iza, între comuna Vad și satul aparținător fiind direct interesați locuitorii prin rezolvarea astor probleme ar fi posibilă ocolirea porțiunii de drum care a fost distrusă de inundații și care nu se poate repara.

Probleme cu caracter comunal:

Orașul Sighet: cetățenii din cartierul Șugău, cer Sfatului Popular Orășenesc, cer sprijin material tuburi de beton pentru conducerea apelor de pe străzi, în pâraul Șugău, pentru executarea lucrărilor și-au luat angajamentul să execute munci voluntare.

Cetățenii din cartierul Locul târgului, cer să li se deschidă un magazin alimentar deoarece se găsesc la o distanță de 2 km de la ultimul Magazin Alimentar.

Cetățenii din circumscripțiile 32-33 cer ca să se ia măsuri de către Sfatul Popular să fie reparate trotuarele care în timpul ploios sunt pline de apă și pe care nu se poate circula.

Cetățenii din circumscripția 22 cer ca Sfatul Popular să organizeze munci voluntare cu toți cetățenii din jurul străzii Iosif Stoica, pentru împrăștierea și nivelarea străzii din grămezile de moloz, ce deja se găsesc pe stradă.

Să se ia măsuri pentru repararea prin munci voluntare a porțiunii de stradă Doja Gheorghe să se facă umpluturi și să fie ridicată bordura pentru ca în timpul ploios să se scurgă apa din care cauză o parte din locuitori nu

pot ieși în stradă. Pentru executarea muncii cetățenii au oferit munci voluntare cu brațele și camioane.

Cetățenii din circumscripția 13, cer să se repare încrucișarea străzilor M.Gorki și strada Gării unde în timpul ploios noroiul este așa de mare încât este împiedicată circulația.

Cetățenii [cer] ca la distribuirea lemnului de către întreprinderea combustibil și ei să poată asista la cântărirea lemnului pe care le primesc, particularilor nefiind permis intrarea la cântar.

Comuna Berbești: cetățenii cer ca Sfatul Popular comunal să ia măsuri pentru repararea drumului ce merge spre biserică, și să fie desfundate șanțurile pentru scurgerea apelor. Cetățenii își iau angajamentul căci la repararea drumurilor ei vor contribui cu munci voluntare.

Comuna Budești: cetățenii din circum[scripția] nr. 6 cer ca rețeaua electrică să fie extinsă și în această parte a comunei pentru care se angajează să facă munci voluntare pentru a avea și ei curent electric.

Comuna Ferești: locuitorii comunei cer ca Sfatul Popular să ia măsuri pentru repararea uliților care au ajuns să fie impracticabile. La reparație își iau angajamentul căci vor contribui cu munci voluntare.

Rona de Jos: cetățenii cer să se construiască un pod la locul numit „Lilea” pentru ca vacile să poată fi duse la montă. Această cerere o înmânează pe motivul că se găsesc 200 de gospodării dincolo de râu, iar în timpuri ploioase și inundații sunt complecți rupti de centrul comunei. În rezolvarea acestei probleme cer obținerea materialului lemnos necesar construirii podului în cantitate de 25 m cubi. Cetățenii se angajează ca construirea podului o vor face prin munci voluntare.

Sfatul Popular să ia măsuri pentru lărgirea unor uliți strâmte din comună, dintre care unele sunt aproape inaccesibile de circulat cu căruța.

Comuna Strîmtura: cetățenii cer ca Sfatul Popular să ia măsuri prin cooperativa să fie aprovizionați cu sare drob și petrol lampant, care produse de un timp încoace lipsesc.

Comuna Vad: cetățenii cer comitetului executiv al Sfatului Popular comunal, să ia măsuri pentru terminarea construirii căminului cultural în primăvara anului curent lucrarea care a fost începută încă în anul 1952.

Sesizările oamenilor muncii făcute cu ocazia propunerilor de candidați de deputați în Sfaturile Populare și de întâlnirile între candidați și alegători sunt până în prezent în număr de 59 de sesizări, dintre care 5 cu caracter central, 14 cu caracter Regional, 26 cu caracter Raional și 14 cu caracter comunal.

Majoritatea sesizărilor au fost ridicate cu ocazia întâlnirilor între candidați și alegătorii, ținute începând cu data de 12 Februarie a.c. datorită timpului scurt pînă în prezent sunt rezolvate numai 2 probleme cu caracter comunal, restul problemelor sunt în curs de rezolvare.

Sighet la 14 februarie 1956.

Prim Secretar

SS. indescifrabil

16. Sighet, 21 februarie 1956. Referat asupra aplicării H.C.M. nr.141/1953 care prevedea normele de lucru și retribuirea membrilor GAC cu explicarea

REFERAT

Asupra aplicării H.C.M. Nr. 141/1953 în G.A.C. din raionul Sighet

Comitetul Central al Partidului Muncitoresc Român și Consiliul de Miniștri al Republicii Populare Române, ducând o politică de întărirea și lărgirea sectorului socialist din agricultura, a elaborat o serie de hotărâri pentru consolidarea și întărirea GAC existente, precum și organizarea de noi gospodării colective și întovărășiri. Printre aceste hotărâri este și H.C.M. Nr. 141 din 17 ianuarie 1953, care trasează sarcini concrete și dă metode practice pentru: îmbunătățirea organizării muncii și planificarea folosirii zilelor muncă în G.A.C., despre normele de lucru și evaluarea lucrărilor în zile muncă, retribuirea membrilor din sectorul producției vegetale, retribuirea membrilor din sectorul zootehnic și retribuirea membrilor din conducerea și administrația G.A.C.

În G.A.C. din raionul nostru această hotărâre nu s-a aplicat decât cu mari deficiențe în unele sectoare. Iar cauza nerespectării acestei hotărâri se datorește în cea mai mare măsură frecvenței neregulate la muncă a membrilor G.A.C. Iar pentru a ne da mai bine seama de aplicarea acestei hotărâri în gospodăriile colective din raionul nostru să luăm pe rând fiecare gospodărie colectivă G.A.C.: Drapelul Roșu din Teceu, unde organizarea muncii este în totală contradicție cu H.C.M. Nr. 141 prin faptul că: H.C.M. 141 recomandă G.A.C. care au până la 100 ha teren însămânțat funcția brigadierului o îndeplinește președintele și nu se numește brigadier, cu toate că în aceasta G.A.C. nu sunt decât 80 ha teren însămânțat conducerea G.A.C. a numit brigadier. În ceace privește aplicarea normelor în majoritatea cazurilor se calculează zile muncă după timpul consumat din cauza că: normele cât ar fi de mici nu sunt realizate de colectiviști în majoritatea lor.

În G.A.C. Veac Nou din Remeți, deși s-a organizat la începutul anului echipe în cadrul brigăzii în vederea aplicării H.C.M. 141, mai târziu în toilul muncilor din cauza timpului nefavorabil s-a început munca pe brigada neținându-se cont de echipe.

Deși conducerea gospodăriei din Remeți se orientează în aplicarea normelor după H.C.M. Nr. 141, nici la sectorul zootehnic nu putem afirma că se aplică hotărârea 141 deși în această gospodărie nu se simte lipsa de cadre în special la sectorul zootehnic ca și în restul gospodăriilor colective din raion, cu toate acestea nu se aplică hotărârea susmenționată nici la sectorul zootehnic.

În G.A.C. din Săpânța mai mult ca și în restul G.A.C. din raion nici nu s-a încercat să se aplice H.C.M. 141 prin faptul că până în prezent chiar membri conducerii calcă statutul gospodăriei colective și hotărârile menite să întărească G.A.C.

În G.A.C. din Câmpulung conducerea gospodăriei se orientează în aplicarea normelor după H.C.M. 141, însă nu se aplică după cantitate și calitatea muncii. În anul 1955 s-a încercat aplicarea hotărârii de mai sus însă

la cultura cerealelor și de câmp, din cauza ploilor multe nu s-a putut atribui normele după calitatea și cantitatea muncii. Iar la sectorul zootehnic din cauză că în cadrul gospodăriei nu se găsesc cadre să accepte normele conform H.C.M. 141 iar la oi nici nu se pricep colectivști ci trebuie angajați din sector particular cu plata în bani.

În G.A.C. „Viața Liberă” din Sighet până în prezent nici la o ramură nu s-a aplicat H.C.M. 141, iar la sectorul zootehnic în special la oi s-a angajat din afara G.A.C. până în prezent, numai din anul 1956 ciobanul este din rândul colectivștilor.

După constatările de pe teren în toate sectoarele economice ale G.A.C. dacă munca se va organiza bine și se va reuși să se îmbunătățească frecvența colectivștilor la muncă, se poate aplica H.C.M. 141 însă în sectorul creșterii animalelor vom întâmpina greutăți din cauza unor norme care până în prezent de către cei mai buni muncitori nu au putut fi realizate, cum este de exemplu: la îngrijirea oilor de rasă țurcană, unde norma a 4 îngrijitori este de 700 capete oi, pe care trebuie să le îngrijească și să le mulgă de 3 ori pe zi, iar practica ne dovedește că un cioban poate să îngrijească și să mulgă în medie 60 capete, referindu-ne la regiunea noastră unde pășunile în majoritatea lor sunt acoperite, iar pentru a mări numărul animalelor trebuie să angajezi mai mulți ciobani. Tot la oi H.C.M. prevede și recomandă ca: pentru 100 kg. lapte muls să se atribuie norma de 0,30 zile muncă, iar pentru 100 kg. lapte de vacă muls să se atribuie 2,80 zile muncă, cu toate că vacile se mulg cu mult mai ușor decât oile.

Făcând calculul asupra pierderilor suferite G.A.C. din cauza nerespectării H.C.M. Nr. 141 ajungem la concluzia că numai în G.A.C. din Săpânța în anul trecut s-a pierdut 37.535 kg. cereale și 175.100 kg. fân. Unde dacă se respecta prevederile H.C.M. 141 și se repartiza culturile prășitoare pe echipe pentru a fi prășite la timp, iar păioasele să fie plivite de câte ori era nevoie și recoltarea să se facă în timpul optim, iar fânul să fie recoltat de către colectivști și nu dat în parte particularilor care a dus cât a vrut ei acasă, cantitățile de mai sus ar fi intrat în magazia gospodăriei colective, măbind prin aceasta valoarea zilei muncă cu cel puțin 3 kg. cereale și 10 kg. furaje, îmbunătățind prin aceasta cu mult nivelul de trai al colectivștilor.

Aceste calcule se pot face în fiecare gospodărie colectivă din raionul nostru, calcule care dovedesc că aplicarea H.C.M. în gospodăriile colective din raionul nostru este o necesitate, iar pentru aplicarea acestei hotărâri propunem:

1.- Să se organizeze o ședință pe raion la care să ia parte: președinți G.A.C. socotitori, brigadieri și responsabili de ferme, precum și tehniciere care deservesc G.A.C. din punct de vedere tehnic, unde să se prelucreze H.C.M. Nr. 141, iar pentru siguranța însușirii acestei hotărâri să se facă seminar cu toți participanții.

Iar pentru a putea fi aplicată în viața acolo jos în gospodării trebuie să fie cunoscută de către fiecare colectivist. În acest sens să se țină adunări generale special pentru prelucrarea acestei hotărâri, unde să fie frământat capitolul cu capitol pentru a fi însușite de fiecare colectivist.

2.- Să se pună mare accent pe repartizarea terenului pe brigăzi pe cel puțin cât durează asolamentul, iar în cadrul brigăzii să se organizeze echipe

căroră să li se repartizeze culturile prășitoare pe timp de 1 an dela însămânțare până la recoltare. Totodată șefii[i] de echipă să fie instruiți în așa măsură încât să ajute brigadierul la evaluarea justă a muncii executate de fiecare colectivist.

3.- Să se stabilească răspunderea personală asupra avutului obștesc, predându-se cu proces verbal inventarul viu și mort pe brigăzi, echipe, responsabili și pe oameni, iar lipsuri constatate să fie imediat imputate celor în cauză.

4.- În sectorul creșterii animalelor, să se repartizeze inventaru viu și mort ca: animale și instalații pe cel puțin 3 ani responsabililor îngrijitorilor și șefilor de ferme.

5.- Președintele G.A.C. săptămânal să recepționeze lucrările executate de către brigăzi.

6.- Să se organizeze în fiecare G.A.C. un control sever asupra cantității și calității muncii executate de către brigăzi, echipe, ferme și ateliere și dacă responsabili[i] de ateliere, șefi de fermă și brigadieri înscriu just zilele de muncă efectuate de către membri G.A.C., în fișe și cărțile de muncă.

7.- Să se pună un accent mai mare ca și până în prezent pe organizarea întrecerilor socialiste pe brigăzi, echipe și oameni, organizându-se în fiecare G.A.C. o comisie pentru urmărirea întrecerilor socialiste, totodată aceasta comisie să fie organizată și la raion, pentru a urmări întrecerile între gospodăriile colective pe raion.

Sighet la 21 februarie 1956

Îndrumător organizator G.A.C.
Pisuc Ștefan

17. Sighet, 25 februarie 1956. *Raport comun al Băncii Agricole și Secției Agricole Raionale cu analiza situației financiare a gospodăriilor agricole colective din raionul Sighet care înregistrau credite restante la sfârșitul anului 1955 cu justificarea cauzelor care au dus la această situație. Fond Sfatul Popular Regional. Consiliul Agricol, dosar 6/1956, filele 60-61.*

RAPORT

privind analizarea situației financiare a gospodăriilor agricole colective din raionul Sighet care au credite restante la sfârșitul anului 1955.-

În urma analizei făcute pentru fiecare gospodărie în parte, am constatat că la finele anului 1955 credite restante au existat numai la investiții și la următoarele gospodării:

1. Goscol Câmpulung la Tisa	lei	27.597,38
2. Goscol Săpânța	lei	55.143,21
3. Goscol Remeți	lei	15.037,33
4. Goscol Teceu	lei	14.683,00
Total lei		112.460,92

Goscol Cîmpulung

Analizând cauzele care au dus la situația ca această gospodărie să nu poată rambursa în întregime creditele pentru investiții scadente în anul 1955 am constatat că această gospodărie nu a obținut recolta așteptată de fructe și nici la celelalte culturi recolta nu a fost cea așteptată. Toate acestea din cauza timpului nefavorabil în special ploile abundente și fără întrerupere care au căzut în vara anului 1955.

Față de această situație propunem ca creditele restante în valoare de lei 27.597,38 să fie prelungete și rambursate în anul 1956 la următoarele scadențe:

- 20 oct. 1956	lei	7.597,38
- 20 nov. 1956	lei	10.000,00
- 10 dec. 1956	lei	10.000,00
Total lei		27.597,38

Goscol Săpînta

Această gospodărie, deși este înființată încă din anul 1949 totuși până în prezent nu a reușit să-și creeze o bază economică puternică. Aceasta din cauza că gospodăria nu are surse de venituri în numerar iar produsele obținute sunt întotdeauna foarte mici și nu acoperă nici măcar necesarul de existență pentru colectivități.

Față de aceasta situație, ar fi de dorit să se modifice natura acestei gospodării și să devie o gospodărie zootehnică, întrucât are asigurată pășunea și furajele fibroase.

În anul 1955 datorită recoltelor slabe obținute de această gospodărie, nu s-au putut crea venituri suficiente care să asigure rambursarea creditelor restante.

Această gospodărie până în prezent a avut de rambursat credite în fiecare an. Din cauzele arătate mai sus, ele au fost prelungete în fiecare an iar în anii viitori, această gospodărie de asemenea nu va avea posibilitatea de rambursare a creditelor.

Ar fi de dorit ca Comitetul Executiv al Sfatului Popular Raional și Regional să analizeze această situație și cu ajutorul Com.[titului] Raional de Partid să schimbe caracterul acestei gospodării, în sensul ca ea să devie o gospodărie zootehnică, de creșterea animalelor /bovine și ovine/

Până la clarificarea acestei situații, pentru a nu crea greutăți financiare acestei gospodării, propunem reeșalonarea creditelor restante astfel:

- 20 oct. 1956.....	lei.....	15.143,21
- 20 nov. 1956	lei.....	20.000,00
- 10 dec. 1956	lei.....	20.000,00
Total lei.....		55.143,21

Goscol Remeti

Analizând cauzele care au dus la situația ca această gospodărie să nu-și poată realiza planul de rambursare am constatat că recolta slabă din anul 1955 a fost principala cauză care a dus la această nerambursare.

Menționăm că această gospodărie, până în prezent și-a realizat toate rambursările planificate în anii precedenți.

Față de această situație, propunem prelungirea termenului de rambursare a creditelor restante astfel:

- 20 oct. 1956	lei.....	5.037,33
- 20 nov. 1956	lei.....	5.000,00
- 10 dec. 1956	lei.....	5.000,00
Total lei.....		15.037,33

Goscol Teceu

Această gospodărie este înființată în anul 1953, deci până în prezent nu a reușit să-și creeze o bază economică puternică pentru a putea face față rambursărilor de credite. De asemenea această gospodărie, în anul 1955 nu a avut o recoltă destul de mare la fructe astfel încât nu și-a putut realiza veniturile respective în vederea rambursării creditelor.

Față de această situație, propunem ca creditele restante să fie prelungite pe anul 1956 astfel:

- 20 oct. 1956	lei.....	4.683,00
- 20 nov. 1956	lei.....	5.000,00
- 10 dec. 1956	lei.....	5.000,00
Total lei		14.683,00

Față de cele de mai sus, și în temeiul HCM nr. 164 din 2 februarie 1956 rugăm Comitetul Executiv al Sfatului Popular Raional Sighet să aprobe propunerile de reeșalonare a rambursării împrumuturilor restante la cele 4 gospodării agricole colective.

Prezentul raport comun, a fost întocmit în 4 exemplare din care unul pentru Sfatul Popular Regional, unul pentru Sucursala Regională a Băncii Agricole, unul pentru Sfatul Popular Raional Sighet și unul pentru Banca Agricolă Sighet.

Sighet, 25 februarie 1956.

BANCA AGRICOLĂ	SECȚIA AGRICOLĂ RAIONALĂ
ss indescifrabil	Se aprobă,
	ss indescifrabil

PREȘEDINTELE COM. EXECUTIV RAIONAL
L.S. ss indescifrabil

18. Sighet, 9 martie 1956. *Notă informativă relatând problemele locale soluționate în perioada premergătoare simulacrului de alegeri din 1956, realizate îndeosebi „prin muncă voluntară” și autoimpunere, felul cum a fost realizat planul de stat, organizarea propagandei în timpul alegerilor, direcționată îndeosebi înspre noi înscrieri în întovărașiri și „zvonurile” din timpul „alegerilor” considerate ca „manifestări dușmănoase”. Fond Comitetul Raional Sighet al P.M.R., dosar 190/1956, filele 75-76*

Notă informativă

cu desfășurarea campaniei electorale

Organizațiile de bază, precum și Sfaturile Populare au căutat să rezolve sesizările și propunerile venite din partea alegătorilor care au fost ridicate cu ocazia întâlnirilor dintre candidați și alegători, astfel până în prezent au fost rezolvate 41 probleme cu caracter local. Astfel au fost

construite 3 poduri prin muncă voluntară în comunele Desești și Sarasău, sunt în construcție sau se transportă materiale în vederea construirii podurilor în comunele Vad, Oncești, Rona de Sus iar în comuna Rona de Jos cetățenii au contribuit cu suma de 2000 Lei pentru construirea unui pod în comună pe locul numit „Lilea”. În afară de construirea de poduri s-au mai făcut construcții de podețe sau reparări de acest fel 11 buc. în comunele Berbești, Vad, Oncești, Cîmpulug, Rona de Sus iar în comuna Giulești au fost făcute 5 punți, peste pârăul Mara pe o lungime de 40 metrii în diferite locuri de trecere peste pârău.

În comunele Berbești și Sarasău s-au mai construit câte un dig pentru apărarea malului, în comuna Berbești pe pârăul Mara pe o lungime de 80 metrii iar în comuna Sarasău în lungime de 30 metrii.

În urma cererii cetățenilor din circumscripțiile electorale a comunei Budești și Remeți, Sfaturile Populare comunale au dat ajutor din autoimpunere pentru procurare de material în vederea electrificării comunelor. În acest scop au fost mobilizați cetățenii la munci voluntare în ambele comune, astfel în comuna Budești s-a extins rețeaua electrică pe o lungime de 2 km, iar în comuna Remeți s-au făcut instalațiile în vederea electrificării comunei cu 200 becuri, însă până în prezent curentul este introdus numai la Sfatul Popular.

În mai multe comune din cuprinsul raionului, cu ocaziunea întâlnirilor dintre candidații[i] de deputat și cetățenii alegători, s-a ridicat în discuții repararea drumurilor comunale care în prezent au devenit aproape impracticabile, să fie reparate. Pentru aceste munci cetățenii s-au oferit în mod voluntar ca să dea sprijin în vederea realizării acestor reparațiuni și ca rezultat arătăm că în comuna Vad s-au reparat 2 ulițe în lungime totală de 2 km, în satul Hărnicăști comuna Desești pe o distanță de 2100 metrii, în comuna Giulești 3 km, și în comuna Bărsana 150 m. În alte munci obștești ca de exemplu, în comuna Sarasău au propus să fie îngrădit lotul zootehnic, pentru care până în prezent s-au tăiat 180 legături de nuiel pentru gard, iar în comuna Desești a fost îngrădită școala cu un gard în lungime de 85 metri.

Cu ocazia campaniei electorale s-a desfășurat o muncă politică și pentru realizarea planului de stat, unele comune obținând rezultate bune în această direcție ca de exemplu comuna Berbești care la planul de încasarea impozitelor până în prezent a realizat planul trimestrului 1/1956 în proporție de 100%, Rona de Jos 110% iar restul comunelor au realizări sub 100%.- La fel la planul de colectări rezultate frumoase au obținut orașul Sighet care la carne a realizat planul pe trimestrul 1/1956 în proporție de 100% iar la lapte 150%.- comuna Bocicoiul Mare a realizat planul pe trimestrul 1/1956 100% atât la carne cât și la lapte, la fel au realizat planul trimestrial la lapte și carne și comunele Rona de Sus, Rona de Jos și Cîmpulung însă sunt și comune unde colectările nu numai că nu sunt realizate dar sunt sub critică ca de exemplu comuna Călinești unde planul de colectări nu s-a realizat nici 40%, rămăs în urmă cu colectările de carne comuna Desești care are o realizare de 40% numai.

În cuprinsul raionului atât în orașul Sighet cât și în comune și sate avem un număr de 1575 agitatori din care 1571 au fost instruiți, pentru a duce muncă de lămurire în circumscripțiile electorale cu tehnica votării și mobilizarea cetățenilor la alegeri.

Pentru buna desfășurare a alegerilor au fost repartizați 1310 agitatori pe circumscripții pe numere de casă, adică un agitator la 10 numere de casă, însă trebuie să arătăm că acest criteriu nu a fost respectat în toate comunele, ca de exemplu în comuna Ocnașugatag și Vad unde un agitator are 20 de case sau și mai multe, la fel în alte comune sunt cazuri, unde trece numărul de 10 case la un agitator.

Pentru ziua alegerilor au fost selecționați 266 agitatori pe lângă secțiile de votare, iar în cadrul orașului un număr de 200 agitatori rămân în rezervă, ca în caz de nevoie să ducă o muncă de mobilizare la periferiile orașului. Menționăm că majoritatea agitatorilor repartizați la secțiile de votare sunt repartizați și pe numere de case care în momentul de față desfășoară o muncă în circumscripție iar în ziua alegerilor vor fi prezenți la secțiile de votare.

În cursul zilei de azi 9 martie 1956 în cuprinsul raionului agitatorii au vizitat la domiciliu un număr de 9750 alegători.

Agitația vizuală este asigurată în raza fiecărei secții de votare. Toate afișele au fost afișate care au fost primite de la Raion, la fel s-au făcut lozinci și cu var și lozinci cu texte mobilizatoare.

La fel s-au luat măsuri pentru poavazarea (sic!) secțiilor de votare din cele 30 secții de votare sunt poavazate și amenajate 24 secții, în care au fost arborate drapele, s-a făcut poavazare cu verdeață, s-au pus lozinci „Trăiască Partidul Muncitoresc Român”, „Trăiască Republica Populară Română” și au fost puse portretele Tov. Gh. Gheorghiu Dej, Tov. Dr. Petru Groza, și Tov. Chivu Stoica. Iar pe străzi au fost puse indicatoare „Spre Secția de votare”. Restul secțiilor de votare au materialul pregătit și vor fi poavazate și amenajate în cursul zilei de 10 martie, de oarece aceste secții de votare sunt în cadrul școlilor.

Cu toată munca de lămurire desfășurată de către agitatori mai sunt unele comune, unde nu s-a ajuns să fie lămuiri cetățenii care fac parte din secte religioase, cum este cazul în comuna Vad și satul Cornești, unde membrii sectei iehoviste refuză categoric și chiar de a promite că vor participa la alegeri. La fel este cazul și în comuna Strîmtura satul Slătioara unde sunt 80 alegători care aparțin acestor secte care refuză să participe la vot.

În restul comunelor și satelor în urma muncii politice desfășurate cu conducătorii acestor secte religioase și prin muncă de la om la om cu fiecare aparte, s-a ajuns ca ei să promită că vor participa la alegeri.

În aceste zile dușmanul de clasă caută să vină cu diferite svonuri pentru a împiedeca buna desfășurare a alegerilor, astfel în comuna Strîmtura s-a lansat zvonul că buletinele cu dungă roșie sunt pentru ruși, buletinele cu dungă galbenă sunt pentru colhoz și numai cele cu dunga albastră sunt pentru noi. Pentru combaterea acestor zvonuri s-au luat măsuri și s-a intensificat munca de lămurire de la om la om, arătând importanța și rolul alegerilor combatând aceste zvonuri.

Munca politică în campania electorală a fost legată și de munca de lămurire a țăranimii muncitoare pentru trecerea la forme socialiste în agricultură. Astfel în cursul desfășurării campaniei electorale s-a format comitetul de inițiativă pentru întovărășire agricolă în comuna Sarasău, unde sunt 13 cereri, în comuna Călinești unde sunt 9 cereri, la fel s-a dus munca

de lămurire pentru extinderea celor existente, astfel în comuna Vad au fost depuse 6 cereri.

Comitete de inițiativă pentru întovărășiri zootehnice au fost formate și în comuna Berbești unde sunt 25 de cereri, în comuna Desești unde sunt 12 cereri, Strîmtura cu 7 cereri.

Tot în cursul campaniei electorale au fost create 3 Cooperative de credit și economii în comunele Săpînța, Cîmpulung și Rona de Jos.

Sighet la 9 martie 1956
Instructor cu informarea:
ss.indescifrabil

19. Sighet, 10 martie 1956. *Notă informativă a Comitetului Raional Sighet al P.M.R. relatând despre pregătirile făcute la sate pentru simulacrul de alegeri din martie 1956, agitatorii punând accent pe „convingerea” membrilor unor secte de a participa la alegeri. Fond Comitetul Raional Sighet, dosar 191/1956, fila 12.*

Partidul Muncitoresc Român
Comitetul Raional Sighet

NOTĂ INFORMATIVĂ

În cursul zilei de azi agitatorii au fost pe teren pentru lămurirea cetățenilor cu tehnica votării, punând un accent pe sectele religioase reușind ca în majoritate să fie convins să participe la vot, vizitând listele de alegători și scoțând numărul de ordine. Însă mai sînt cazuri unde nu s-a reușit convingerea lor. Aceste cazuri sînt în comuna Strîmtura, satul Slătioara.

În jurul celor 30 secții de votare este pavoasat cu lozinci, verdeață și drapele.

Echipe culturale sunt 25 și 13 brigăzi de agitație care sînt pregătite pentru ziua alegerilor, totodată este pregătit și o fanfară și muzicile din comune și sate.

Agitatorii, în număr de 1575, sînt instruiți și repartizați pentru a acționa la ziua alegerilor.

Membrii comisiilor și secțiilor de votare s-au prezentat toți, în afară de 1 în comuna Rona de Jos, care a fost înlocuit. Materialul necesar cu buletine de vot și rechizite au fost preluate și sunt suficiente în afară de satul Slătioara care preia acum seara deoarece materialul a fost închis în casa de fier a secretarului Sfatului comunei care a fost chemat la Sighet cu recensământul și s-a reîntors numai la orele 12.

Toate secțiile de votare sunt complet amenajate cu cele necesare: mese, scaune, cabine, urne și sunt bine pavosate ca de exemplu comuna Berbești unde secția de votare la intrare este pavazat cu ghirlande, pe pereți sunt covoare, urna este învelită în roșu și împodobită cu hârtie creponată, la fel sunt făcute și flori artificiale. La secția de votare a fost (sic!) arborate drapele iar în interior sunt portrete tov. Gh. Gheorghe Dej, Dr. Petru Groza și Chivu Stoica.

Sighet, la 10 martie 1956.-

20. Sighet, 11 martie 1956. *Notă informativă a Comitetului Raional Sighet al P.M.R. relatând faptul că oficiile religioase din duminică, 11 martie au împiedicat desfășurarea „alegerilor”, iar pentru „convingerea” alegătorilor aparținând sectelor religioase din Slătioara și Săpânța au fost trimiși 70 de agitatori. Fond Comitetul Raional Sighet al P.M.R., dosar 191, fila 14.*

Partidul Muncitoresc Român
Comitetul Raional Sighet

NOTĂ INFORMATIVĂ

În prezent alegerile decurg în mod mai lent.

Preoții în general după terminarea unei scurte liturghii au plecat la Secț.[ia] De votare cu credincioși ca de exp: la Oncești, Sat Șugatag, la fel în orașul Sighet popa catolicha (sic!) a plecat cu credincioșii. Un singur loc în satul Brebi unde liturghie a ținut aproape trei ore, în alte comune și sate liturghie a ținut o jumătate până la o oră.

Alegătorii din diferite secte religioase au participat la vot, încă mai sunt la unele secții de votare unde majoritatea până în prezent nu au votat cum este în satul Slătioara din 77 au votat 12, Com. Vad din 133 au votat 12.

Au terminat alegerile satele, Coștiui, Hoteni, Bocicoi, Sârbi, Hărnicești la fel terminat complet secția de votare din Remeți cu satul aparținător Teceu.

Slab se desfășoară în momentul de față alegerile la secțiile de votare din Slătioara și Săpânța s-a luat măsuri și au fost trimis agitatori din oraș pentru a da ajutor atât la cele 2 secții de votare unde merge slab cât și unde sectele religioase nu s-au prezentat toți la vot. Au fost trimis în total 70 agitatori.-

Sighet, la 11. martie 1956.

PRIM SECRETAR.

Instructor cu informare.
ss indescifrabil

21. Sighet, 15 martie 1956. *Referat al Comitetului Raional Sighet al PMR prezentând activitățile de propagandă desfășurate de agitatoare pe baza unui plan de măsuri, cu sarcini concrete, conceput pentru organizarea festivă a zilei de 8 martie, precum și implicarea lor în propaganda electorală. Fond Comitetul Raional Sighet al P.M R., dosar 90/1956, filele 83-85*

Partidul Muncitoresc Român
Comitetul Raional Sighet

REFERAT

de felul cum s-a desfășurat ziua de 8 martie și cum au fost mobilizate femeile în campania electorală.

În vederea bunei desfășurări a zilei de 8 martie – ziua internațională a femeii, biroul comitetului raional de partid pe baza sarcinilor primite din partea Comitetului regional de partid și-a întocmit un plan de măsuri în care au fost prevăzute sarcini concrete organizațiilor de bază, sindicate, organizații de masă în vederea mobilizării a cât mai mare număr de femei pentru a întâmpina această zi cu noi succese în muncă.

Astfel încă în cursul lunii ianuarie în cinstea zilei de 8 martie, comisia orașenească de femei a organizat întreceri între responsabilele de circumscripții cu următoarele puncte: pregătirea campaniei de primăvară, înființarea de cercuri de citit și biblioteci de casă, antrenarea femeilor în campania F.D.P. Astfel la data de 28 februarie cu ocazia plenarei ținută cu responsabilele de circumscripție când s-a analizat rezultatele întrecerii, din cele 4 referate prezentate a reieșit că în cursul acestei perioade au fost obținute rezultate frumoase, ca de exemplu, au fost organizate 13 cercuri de citit, care cuprinde un număr de 275 de femei. Putem scoate în evidență cercul de citit condusă de tov. Katz Paraschiva, care are un număr de 34 de femei, unde în această perioadă au fost prelucrate cele mai actuale probleme legate de alegerile în sfaturile populare. De asemenea cercul de citit condusă de tov. Fabian Margareta unde au participat între 50-59 femei. Rezultate frumoase au fost obținute și în organizarea bibliotecilor de casă, fiind distribuite până în prezent un număr de 316 cărți. Astfel la biblioteca de casă de care răspunde tov. Ciornea Magdalena, au fost citite 20 buc. cărți de către 30 cititoare.

La fel au fost obținute rezultate frumoase și în ceea ce privește munca de agitație ce au desfășurat delegatele de grupă, membrele comisiei în campania electorală, cum au fost de pildă, tov. Munteanu Elisabeta, Bodoki Adela, Pop Ecaterina, în care circumscripție nu a existat nici un alegător care să nu fi scos numărul de vot. Trebuie să arătăm că circumscripția nr.39, care înainte era o circumscripție codașă, în perioada întrecerii această circumscripție a obținut rezultate frumoase în ceea ce privește creșterea de animale mici, probele de germinație a semințelor, la fel în această circumscripție s-a organizat grupa de ajutor în care fiecare joia a cusut haine pentru casa de copii. În cadrul ședinței plenare, acestei circumscripții a fost înmănată drapelul de frunză. Tot în cinstea zilei de 8 martie prin muncă voluntară tovarășele delegate de grupe au sprijinit unitățile sanitare prin confecționarea diferitelor materiale, ca de pildă, un număr de 9 tovarășe s-au prezentat la creșa „Elena Pavel” unde au cofecționat 166 scutece, 80 bucăți cearceaf și 30 buc. costume pentru copii.

Organizațiile de bază din cadrul întreprinderilor în acest an au pus accent deosebit pe mobilizarea femeilor muncitoare pentru realizarea planului de producție. Astfel la fabrica de mobilă, cooperativa „Unitatea”, în cinstea zilei de 8 martie au fost organizate schimburi de onoare. La cooperativa „Unitatea” în ziua schimbului de onoare pe întreaga cooperativă planul a fost depășit în proporție de 148 la sută, iar pe secții în felul următor:

Tricotat mare.....144%

22. Sighet, 30 aprilie 1956. Tabel întocmit de organizatorul șef (îndrumătorul contabil) de la Secția Agricolă a Sfatului Popular Raional Sighet cu date despre întovărășirile înființate în luna aprilie 1956. Fond Sfatul Popular Raional Sighet, Secția Agricolă, dosar 5/1956, fila 366.

Sfatul Pop.raional Sighet

Secția Agricolă

Tabel

De întovărășirile agricole constituite

Nr cr t	Denumi rea	Localitatea		Data			Nr. familiilor înscrise			Suprafața totală a terenului	Suprafața arabilă	Suprafața primită de la stat	Cai	Vaci	Boi	Oi	Tineret taurine	
		satul	comuna	Anul	Luna	Zzua	Cu gos- podă- rie mică	Cu gos- pod. mijloc.	Total									
1	„9 mai”	Berbești	Berbești	1956	IV	11	30	3	33	10,80	-	-	-	-	-	88	-	
2	„Petofi Sandor”	Ocna Sugătag	Ocna Sugătag	1956	IV	8	45	-	45	40,00	-	40,00	-	8	-	-	-	
	Total	-	-	-	-	-	75	3	78	50,80	-	40,00	-	8	-	88	-	

Sighet la 30 IV 1956

Îndr.[umător] contabil

Ss indescifrabil

23. Vișeu de Sus, 4 mai 1956. *Raport privind activitatea serviciului Goscol din raionul Vișeu pe luna aprilie 1956, în care se relatează despre înființarea de noi întovărășiri, proasta îngrijire a animalelor, ineficiența economică a GAC-urilor care determinat ca parte din membrii acestora să plece la exploatarea forestieră pentru a-și asigura subsistența precum și constituirea unor grupuri de favoriți ai conducerii unor GAC-uri. Fond Sfatul Popular Regional, Secția Agricolă, dosar 5/1956, filele 337-341.*

Sfatul Popular al Raionului Vișeu
Secțiunea Agricolă
Serviciul Goscol

RAPORT DE ACTIVITATE

Privind activitatea serviciului Goscol în raionul Vișeu pe luna Aprilie 1956.

1. SITUATIA ORGANIZATORICĂ Din totalul de 3 gospodării colective existente în raionul nostru, în cursul lunii Aprilie nu s-au constituit altele.

Din totalul de 7 Întovărășiri Zootehnice existente în raionul nostru, în cursul lunii Aprilie s-au constituit 4 întovărășiri Zootehnice și anume:

În comuna Leordina la data de 8 Aprilie 1956, a luat ființă Întovărășirea Zoo-Pomicolă cu denumirea „I. V. Miciurin” cu un număr de 53 familii, cu o suprafață de 40,60 ha teren arabil și fânaț. Din totalul de 53 familii, 22 familii sunt mijlocași, iar 31 familii sunt țărani săraci.

În comuna Rozavlea la data de 15 Aprilie 1956, s-a inaugurat Întovărășirea Zootehnică cu denumirea „DRUM NOU”, cu un număr de 25 familii, cu o suprafață de 43,53 ha teren fânaț și livezi. Din totalul de 25 familii, toți 25 sunt țărani săraci.

În comuna Vișeu de Jos la data de 15 Aprilie 1956, s-a constituit Întovărășirea Zootehnică cu denumirea „8 MAI”, cu un număr de 18 familii din care 4 familii țărani mijlocași și 14 familii țărani săraci, cu o suprafață de 30,17 ha teren fânețe și arabil.

În comuna Moisei la data de 22 Aprilie 1956, s-a constituit Întovărășirea Zootehnică cu denumirea „VICTORIA”, cu un număr de 24 familii din care toți țărani săraci, cu o suprafață de 50,35 ha teren fânețe.

În gospodăriile colective, lucrările de comasare sunt terminate cu excepția gospodăriei colective „Steaua Roșie” din comuna Cuhea, unde urmează să se facă unele comasări în ceea ce privește fânețele cari se găsesc în hotarul comunei Dragomirești și cari comasări în cursul lunii mai urmează să se efectueze de către Inginerul cadastral al Secțiunei noastre. La fel urmează să se termine lucrările de comasare la Întovărășirea Zootehnică „Victoria” din comuna Moisei tot în cursul lunii mai.

În ceea ce privește repartizarea pământului, animalelor de muncă și atelajele, acestea sunt repartizate toate pe brigăzi și echipe la toate trei gospodăriile.

În toate trei gospodăriile sunt formate brigăzile, spre deosebire ca pământul nu a putut fi repartizat pe echipe, astfel că nu se poate munci pe echipe și terenul fiind repartizat brigăzii, se muncește în comun pe brigăzi.

În ceea ce privește planurile de muncă la toate trei gospodăriile se întocmesc planuri de muncă săptămânale și repartizate pe zile. Nu se țin însă nici într-o gospodărie de aceste planuri motivat de faptul că nu participă

toți membrii regulat la muncă, astfel că în cele mai multe cazuri în fiecare dimineață aceste planuri trebuie să fie refăcute și acomodate după numărul brațelor de muncă cari se prezintă în ziua respectivă.

În ceace privește respectarea normelor de muncă, precum și calcularea justă a zilelor muncă, acesta nu se respectă în întregime și în special la gospodăria colectivă Săliștea unde încă la mai multe munci ca exemplu la cărăușii unde vizitii încă se mai târguiesc pentru a face anumite transporturi cu atelajele gospodăriei. În ceace privește mărirea și scăderea normelor de muncă, aceasta s-a făcut la toate trei gospodăriile motivat de faptul că terenul agricol din raionul nostru în unele părți este de așa natură suprafețele în special la întreținerea culturilor a trebuit micșorată, iar la recoltatul fânului de exemplu trebuia mărită.

În ceace privește calcularea zilelor muncă, aceste se calculează bine așa cum normele de lucru au fost votate de adunările generale și H.C.M. Nr. 141. În ceace privește retribuirea membrilor din conducerile gospodăriilor colective precum și a personalului administrativ, aceasta se face în conformitate cu H.C.M. Nr. 141 la toate gospodăriile din raionul nostru.

În ceace privește conducerile gospodăriilor colective, la gospodăria leud la data de 22 Aprilie a.c. s-a schimbat 3 membrii din consiliul de conducere în cap cu președintele, astfel a fost ales de adunarea generală noul președinte în persoana tov. Brinbău Ioan în locul fostului președinte Dunca Vasile, la fel și 3 membrii din consiliul de conducere. Aceasta motivat de faptul că fostul președinte a luat măsuri de unul singur în numele gospodăriei, făcând și încheind contracte în numele gospodăriei fără a se consulta cu consiliul și apoi hotărârile consiliului de conducere să fie supuse aprobării adunării generale fapt care membrii gospodăriei și-au pierdut încrederea și la un moment dat, membrii nu mai participau la muncă văzând astfel de apucături. În ceace privește consilii de conducere bune, aceasta este la gospodăria Cuhea unde muncile decurg în mod organizat, participarea la muncă a membrilor este regulat și în special în campania de însămânțări.

Comisiile de revizie în toate trei gospodăriile nu activează așa cum trebuie și anume la gospodăria leud, s-a făcut o singură verificare de fond de către comisia de revizie cu ocaziunea încheierii trimestrului I. Nu s-au făcut verificări de cât parțiale la gospodăria colective Săliștea și Cuhea.

În ceace privește întrecerile socialiste, aceasta lasă de dorit și până în prezent nu s-au provocat atât între gospodării cât și în cadrul gospodăriilor între brigăzi și echipe.

În Raionul nostru există comune cu perspective de înființare de noi Întovărășiri Zootehnice și anume: Comuna Repedea cu un număr de 11 cereri, comuna Săliștea cu un număr de 19 cereri la cari lucrările de comasare sunt în curs și pe data de 7 Maiu se va putea face inaugurarea.

În ceace privește organizarea muncii în Întovărășirile Zootehnice din raionul nostru, aceasta se conduce și organizează după H.C.M. Nr. 141 privind aplicarea normelor de muncă în conformitate cu fermele zootehnice din hotărârea de mai sus.

2. SITUAȚIA EVIDENȚEI. În ceace privește evidența zilelor muncă, la toate trei gospodăriile este ținută la zi. Nu tot așa se întâmplă cu evidența la

locul de producție în ceace privește păstrarea și îngrijirea bunurilor precum și ieșirea furajelor și alte bunuri de inventar.

În ceace privește evidența contabilă la gospodăriile colective este ținută la curent cu excepția descărcărilor în registrele anexe deoarece nu posedă toate registrele necesare. În acest sens s-a făcut comanda la Satu Mare și am trimis și un delegat pentru aceasta, însă din lipsa imprimatelor nu le avem până mai târziu fapt care descărcările în registrele respective sunt întârziate. În ceace privește respectarea bugetului de venituri și cheltuieli, la toate trei gospodăriile colective se respectă ținându-se cont întotdeauna de prevederile bugetare.

Dela începutul anului gospodăriile colective au întrebuințat următoarele credite:

Credite pentru animale și utilaj lei 62.500. – total deci credite de investiții.

Dela începutul anului până în prezent nu s-au restituit credite atât la producție cât și pentru investiții.

În ceace privește creditarea gospodăriilor colective, aceasta s-a făcut la timp și fără greutate. Nu tot așa se întâmplă cu restituirile, fapt care a determinat amânarea restituirii creditelor restante ale anului trecut pentru anul curent.

În ceace privește valorificarea produselor de către gospodăriile colective atât vegetale cât și animale, acestea se fac contractări cu întreprinderile colectoare de stat și cooperatiste spre exemplu produsele lactate cari au fost contractate cu I.C.I.L. Vișeu.

În ceace privește realizarea veniturilor în gospodăriile colective din raionul nostru, acestea până în prezent sunt foarte mici fără a se fi putut da avansuri membrilor. Avansurile încasate în contul contractărilor totuși pentru gospodăria colectivă leud, s-a cumpărat porumb pentru membrii cari sunt absolut nevoiași, natural ținându-se cont de zilele muncă efectiv realizate.

În ceace privește mărirea fondurilor statutare și anume reținerile din veniturile bănești nu s-au depus la bancă în fondul indivizibil ci doar figurează ca o datorie a fiecărei gospodărie.

Evidența statistică la toate trei gospodăriile se ține în destulă ordine astfel că și situațiile și dările de seamă statistice sunt înaintate la timp de către gospodăriile colective și la raion la fel sunt culese la timp și s-au constatat că sunt reale.

3. Realizările gospodăriilor colective și întovărășirilor. În cea ce privește înscrierea de noi membrii în gospodăriile colective existente, în cursul lunii Aprilie nu s-au înscris noi familii spre deosebire că din 7 familii excluse în cursul anului 1955 din gospodăria leud, s-au reprimat două familii.

În ceace privește construcțiile la gospodăriile colective din raionul nostru atât în luna curentă cât și înainte nu au fost începute nici un fel de construcție, spre deosebire de aprovizionarea cu material lemnos necesar construirii a două pătule de porumb la gospodăria din comuna leud, material care urmează a fi fasonat în gaterul existent în comună. Amplasarea acestor construcții nu se fac după planul trimis de Minister ci se amplasează după aprecierea conducerilor dela fiecare gospodărie.

În ceace privește întreținerea și îngrijirea animalelor, la toate trei gospodăriile colective, animalele sunt întreținute foarte slab și în special la

gospodăria colectivă leud, unde atât animalele de muncă cât și animalele de reproducție de abia se scoală aceasta din cauza furajelor, fiind și puține și de foarte proastă calitate. Nu tot așa se poate spune despre Întovărașirea Zootehnică Ruscova unde animalele sunt bine îngrijite și în special vacile și vițelii rezultați dela acestea.

În cea ce privește asigurarea semințelor la toate trei gospodăriile a fost foarte slabă și în special semințe de cartofi, trifoi și borceag cari s-a procurat foarte greu și costisitor astfel întârziindu-se plantarea acestora la timp.

4. Gospodăriile colective și întovărașirile fruntașe. Din punct de vedere al organizării muncii cât și din punct de vedere al conducerii evidenței și celelalte, gospodăria agricolă Cuhea este cea mai bună rămânând și aceasta în urmă cu însămânțările deoarece tractorul obținut de ei dela IFET-ul Borșa s-a defectat și astfel că fiind și timpul nefavorabil a rămas în urmă.

Întovărașiri fruntașe am putea enumera din cele înființate în luna curentă putem enumera Întovărașirea Leordina, întovărașire zoo-pomicolă care până la data de 25 Aprilie a plantat 2.800 buc. pueți /meri/ din 3.000 buc. cu cât s-au planificat.

5. Cadrele din gospodăriile colective și întovărașiri. În ceace privește președinții din gospodăriile colective aceștia la gospodăriile colective Cuhea și Săliștea sunt buni și se interesează în mod intens de bunul mers al lucrărilor din gospodărie cu excepția președintelui din gospodăria colectivă leud în persoana tov. Dunca Vasile care a lucrat de unul singur fără a se consulta cu întreg consiliul de conducere toate acțiunile de bună gospodărire a bunurilor gospodăriei astfel că a contractat cu I.C.I.L.-ul Vișeu cantitatea de 2.500 kgr. brânză fără să aibă aprobarea consiliului de conducere și hotărârea adunării generale și fără să țină cont de nevoile membrilor în tot cursul anului. Cu toate că furajele necesare animalelor existente în gospodărie erau insuficiente, a permis totuși să se facă risipă în sensul că membrii și-au ales furajele cele mai bune dându-se în contul zilelor muncă alegându-și fiecare la voia întâmplării clăile, fără a fi prezent responsabilul cu furajele, astfel că pentru vitele gospodăriei a rămas furajele cele mai rele și de proastă calitate și acestea insuficiente, fapt care în prezent au ajuns vitele sub toată critica.

În acest sens și pentru cele de mai sus, Raionul de Partid împreună cu Sfatul Popular Raional, Comitetul executiv și Secțiunea Agricolă au luat măsuri urgente pentru ca tov. Dunca Vasile să fie schimbat din funcțiunea de președinte și înlocuit cu tov. Brândău Ioan fapt care s-a efectuat în ziua de 22 Aprilie în adunarea generală a membrilor gospodăriei leud.

În ceace privește socotitorii cei mai buni avem gospodăria Cuhea care este un cadru școlarizat și priceput în cunoștințele contabile, iar la gospodăriile leud și Săliștea sunt mai slabi leudul fiind neșcolarizat iar socotitorul dela Săliștea cu toate că posedă școală respectiv cursul de socotitori de 6 luni, totuși este foarte slab, pentru care am luat măsurile ca să fie ajutat în sensul că împreună cu actualul casier al gospodăriei luga Simion care a fost contabil în anul expirat, să-i aducem toate operațiunile până la zi.

În ceace privește recrutarea elevilor pentru cursurile de specializare, aceasta merge foarte anevoios și aceasta din cauză că în trecut o serie de elevi cari au urmat aceste cursuri, nu au fost întrebuințați pentru scopul

respectiv, astfel că atât consiliile de conducere cât și adunările generale nu am reușit ca să-i determinăm să trimită elevi planificați pentru aceste cursuri cu toate că există elevi care ar fi mers bucuroși la aceste cursuri. În toate trei gospodăriile este nevoie să fie școlarizate barem câte un membru din fiecare gospodărie din Comisiile de revizie, comisii cari [în] aproape toate trei gospodăriile sunt inexistente.

În ceace privește creșele, grădinițele de copii, cluburi, cinematografe în raionul nostru acestea în cadrul gospodăriilor colective nu avem spre deosebire de bibliotecile din cadrul acestora cari și acestea în mică măsură sunt frecventate.

6. Sprijinul dat gospodăriilor colective și întovărășirilor. Sprijinul dat precum și relațiile între Sfaturile Populare comunale, aceasta la toate trei gospodăriile acesta le-a fost acordat în destulă măsură, precum și din partea Băncii de Stat. Nu la fel se întâmplă cu întreprinderile cari patronează aceste gospodării cari în tot cursul acestui an nu au dat nici un sprijin în nici un domeniu.

Un sprijin prețios l-a dat cooperativa din Săliștea gospodăriei locale prin livrarea de alimente necesare membrilor nevoiași precum și cu aprovizionarea cu materiale pentru secțiunea de tâmplărie din cadrul acestei gospodării ca cherestea, țigle etc.

În ceace privește îndrumarea întovărășirilor zootehnice existente în raionul nostru, precum și ajutorul acordat în ceace privește organizarea muncii și executarea lucrărilor, aceasta din punct de vedere tehnic, tehnicienii din cadrul Secțiunei Agricole atât zoo-veterinarii au întocmit planurile de producție, îndrumând conducerile în vederea creșterii șeptelului de animale cât și în ramura dezvoltării creșterii pomilor astfel că la Întovărășirea Leordina inginerul Horja a fost prezent la pichetarea și plantarea pomilor la această întovărășire în tot timpul.

7. Aspecte ale luptei de clasă. În ceace privește acțiunea dușmanului de clasă, pe față nu sunt manifestări spre deosebire că la gospodăria colectivă Săliștea, doi cetățeni din afara gospodăriei au intrat în terenul comasat pe motivul că lor nu li s-a dat teren în schimb și pentru cari s-au făcut actele pentru darea lor în judecată.

8. Greutăți. În ceace privește greutățile în gospodăriile colective existente în raionul nostru, este principala greutate, lipsa de alimente necesară membrilor colectivști, aceasta pe motivul că în anul trecut recolta de porumb a fost compromisă aproape în întregime cu excepția gospodăriei Cuhea care din acest punct de vedere nu suferă.

Mai există o greutate esențială lipsa veniturilor bănești din care motiv majoritatea membrilor trebuie să părăsească muncile agricole din gospodărie și să plece la diferite munci de pădure pentru a-și putea procura numerarul necesar familiilor lor.

Cu toate aceste greutăți există și o serie de lipsuri a conducerilor gospodăriilor colective, prin aceea că în unele gospodării colective ca leud unde s-a format un familiarism neglijându-se ceilalți membrii cu toate că aceștia formează majoritatea și din care cauză până în prezent nu participau regulat la muncă. Pentru aceasta cum am arătat mai sus, s-au luat măsuri de schimbarea fostului Președinte Dunca Vasile precum și 2 membrii din comitetul de conducere.

24. Baia Mare, 5 mai 1956. *Informare a Comitetului Regional P.M.R. Baia Mare care relatează opoziția sătenilor din Oncești față de măsura abuzivă de comasare și aratul unor terenuri care urmau să fie incluse în întovărășire. Fond Comitetul Regional al P.M.R. Baia Mare, dosar 41/1956, filele 72-74.*

PARTIDUL MUNCITORESC ROMÂN
COMITETUL REGIONAL
BAIA MARE

INFORMARE

În legătură cu unele greșeli săvârșite în transformarea socialistă a agriculturii în comuna Oncești, raionul Sighet, și atmosfera creată în rândul țăranimi muncitoare.

În comuna Oncești raionul Sighet încă în anul 1952 s-a început să se ducă muncă politică în vederea transformării socialiste a agriculturii ca urmare au fost depuse 20 de cereri pentru a forma o G.A.C. însă din cauza că suprafața de teren a celor înscriși a fost mică, nu s-a format GAC, neglijându-se pe mai departe chiar și munca politică în această direcție.

Pe baza sarcinilor izvorâte din documentele celui de al II-lea Congres al P.M.R. Comitetul Raional Sighet a analizat într-o ședință de comitet problema transformării socialiste a agriculturii și a hotărât ca în comunele unde sunt create condiții pentru a forma GAC sau întovărășire agricolă să trimeată brigăzi compuși din activiști de partid, de stat și org[anizații] de masă, printre care a trimis o brigadă și în comuna Oncești în frunte cu tov. Moiş Ioan secretar al Comitetului Raional de Partid.

Brigada trimisă în această comună împreună cu Biroul Organizației de Bază au revizuit acele 20 cereri depuse încă în 1952 și s-a stat de vorbă cu cetățeni individual pentru a se convinge care susține și pe mai departe cererea pentru a forma întovărășirea cu care ocazie 7 țărani și au retras cererile rămânând astfel 13 cereri.-

În urma muncii politice desfășurate sau mai depus 5 cereri; reușind astfel să fie depuse 18 cereri care totalizează o suprafață de 4,43 Ha teren.

Abaterea săvârșită în această direcție a fost că la fixarea terenului pentru a fi comasat nu s-a ținut cont de indicațiile C.C. al P.M.R. să se comaseze acolo unde cei întovărășiți au cea mai mare suprafață, ci activiștii de partid sau lăsat influențați de biroul organizației de bază și comitetul de inițiativă să se comaseze terenul în alte parte sub pretextul că este un pământ mai bun unde avea numai un singur țăran care a depus cerere 0,6 Ha, astfel urma să se facă 17 schimburi de teren.

Cu toată munca de lămurire dusă timp de mai multe săptămâni numai 8 cetățeni au acceptat semnarea pentru a schimba terenul, iar restul au refuzat categoric.

Sub pretextul de a nu se compromite în fața țăranimii muncitoare din comună și pentru a ara cu tractorul suprafața propusă pentru comasarea, Tov. Moiş Ioan secretar al Comitetului Raional de Partid a propus membrilor de partid și comit[etului] de inițiativă să stea de vorbă cu acei cetățeni care

au terenuri în perimetru propus pentru comasare, spre ai lămurii să-și lucreze pământul în tarla și să spargă haturile, la început majoritatea țăranilor au acceptat această propunere și au fost de acord cu excepția unei femei, care era împotriva.

Astfel în dimineața zilei de 23 aprilie a.c., pe la orele 6 când tractorul care se găsea de 2 zile în comună a vrut să treacă la aratul pământului mai sus menționat, sau adunat și au barat drumul tractorului circa 60-80 de femei printre care și câțiva bărbați și au început să facă scandal și să plângă că ei nu au nevoie ca tractorul să le are pământul lor și că ei nu sunt de acord cu întovărășirea agricolă și să se ia măsuri ca tractorul imediat să plece din comună.

În timp ce se petreceau aceste lucruri a fost anunțat și Comitetul Raional de Partid după care s-a deplasat la fața locului, tov. Primsecretar Pazdera Alexandru și tov. secretar Moiş Ioan care tovarăși au început să lămurească femeile că nu s-a intenționat să le are pământul lor cu tractorul ci lotul Zootehnic, ca apoi cu mari greutate femeile au dat drumul tractorului să se ducă la lotul Zootehnic.

Astfel în această comună nu a putut lua ființă întovărășirea agricolă. Biroul Comitetului Raional de Partid în ședința de birou extraordinară din ziua de 27 aprilie a analizat această stare de lucruri și situația creată și au ajuns la concluzia că datorită lipsei muncii politice [...] pentru care fapt a fost aspru criticat de biroul raional de partid. De menționat este faptul că, nu toți membrii de partid din acea comună au fost de acord cu formarea întovărășirii agricole.

În urma acestei ședințe de birou s-a luat Hotărâre, care va duce la eliminarea acestor lipsuri și va întări munca politică în comuna Oncești.

De pildă în cel mai scurt timp Biroul Raional va prelucra această abatere cu întreg aparatul de Partid și va instrui mai temeinic activiștii trimiși pe teren în problema transformării socialiste a agriculturii. Se vor organiza și vizite cu țăranii muncitori din comuna Oncești la GAC-urile și întovărășirile agricole cele mai bune din raion, pentru a se convinge singuri de avantajele lucrării pământului în tarlale mari. Se va intensifica munca culturală în comună, în fiecare duminică în cadrul căminului cultural vor fi expuse conferințe pe teme legate de transformarea socialistă a agriculturii. Iar echipele culturale a Sindicatului Lemn Forestier și a Casei Raionale de Cultură, bilunar vor prezenta programe culturale adecvate transformării socialiste a agriculturii.

Organizația de bază din comuna Oncești, va fi îndrumată ca într-o adunare a organizației de bază să analizeze munca depusă de fiecare membru de partid în transformarea socialistă a agriculturii.

Biroul Comitetului Regional de Partid a indicat Comitetului Raional de Partid Sighet ca această problemă să fie discutată în prima ședință a Comitetului Raional de Partid și să se ia măsuri statutare împotriva tov. Moiş Ioan, secretar al Comitetului Raional de Partid, pentru folosirea metodelor străine de la linia Partidului în transformarea socialistă a agriculturii.

Baia Mare la 5 mai 1956.-

PRIM SECRETAR

L.S. ss indescifrabil

25. Vișeu de Sus, 9 mai 1956. Tabel întocmit de Secțiunea Agricolă de la Sfatul Popular Raional Vișeu cu informații despre întovăârșirile înființate în luna aprilie 1956. Fond Sfatul Popular Regional, Secția Agricolă, dosar 5/1956

Sfatul Popular raional Vișeu
Secțiunea agricolă

Tabel Nominal de Întovăârșirile Zootehnice constituite în cursul lunii Aprilie 1956

Nr crt	Denumirea	Localitatea		Data constituirii			Numărul familiilor înscrise			Suprafața totală a terenului		Suprafața arabilă		Suprafața primită de la stat		Animale aduse de membri					Stupi	Obs er
		Satul	Comuna	Anul	Luna	Ziua	Cu gosp. mică	Cu gosp. mijlocie	Total	Ha	ari	Ha	ari	Ha	ari	Cai	Vaci	Boi	Oi	Tineret taurin		
1	"Drum Nou"	-	Rozavlea	1956	Apr	15	25	-	25	43	53	-	-	26	13	-	-	-	23	5	2	
2	"8 Maiu"	-	Vișeu de jos	"	"	15	10	8	18	30	17	1	73	13	25	1	-	-	43	3	-	
3	"I. V. Minciurin"	-	Leordina	"	"	8	31	22	53	25	36	-	-	25	36	-	-	-	-	-	-	
4	"Victoria"	-	Moisei	"	"	22	24	-	24	50	35	-	-	23	-	-	2	-	30	1	2	
	Total	-	-	-	-	-	90	30	120	149	41	1	73	87	77	1	2	-	96	9	2	

Vișeu de sus, 9 Mai 1956

Șeful Secțiunei Agricole,
ss indescifrabil

Contabil îndrumător
ss indescifrabil

ATOMII

Enigmă seculară, te văd cum te ivești,
Din negura de vremuri, trezită azi trăiești.
Te-au așteptat savanți, în cioburi de chimie,
Dar și acei cu tunuri, urlând a nebunie.

Și-au pus mâna pe tine, hidoasă și cu sânge,
Te-au comparat cu moartea, cu viața care plânge.
Și... ți-au făcut rușine, gropar la Hiroșima,
Călăi în șase august... și noi, vă știm enigma.

La voi e moartea-n oală, pe frunte, în conștiință,
Pătată e de sânge, strigata mult știință.
Orfanii sunt pe stradă, tabloul trist de toamnă,
Frunze-n gălbenite...! Popoare vă condamnă...!

Atomii sunt ai păcii, ai celor ce trudiră,
Să dea un farmec vieții...! Din lanțuri desrobiră,
Gigantice construcții, falnic viitor,
Surâde azi în lume...atomul creator...!

Uzina cu lumină, tractorul pe ogoare,
Botanica surâde, sau locuri fără soare.
Vă cheamă vă primește, atomi ai păcii noastre,
Sunteți amici ai vieții, și nu dureri sinistre.

Savantul la [...] catedră, chirurgul îți surâde,
(O, nu, savanți-aceia, puțini, cu fețe hăde.)
Acei savanți ai păcii, ai vieții fericite,
Te vor te studiază, cu plan ș-idei cinstite.

La patul tău de boală, nădejde părăsită,
Un cancer te imploră, să-i fi a lui ursită.
Și multe și în tolba-ți, cu pace împletită,
Ce pot să de-a vieții, mult zile fericite.

Popoare pe oceane, rachete zburătoare,
Te cheamă cu surpriză, te văd învingătoare,
Atomii puterea voastră, i-a noastr-a tuturor,
Acei ce-n cânt de pace, privim în viitor.

Vișeul de Sus la 14 mai 1956
Roșca Dumitru

27. leud, 28 iunie 1956. *Dare de seamă asupra activității depuse de către Consiliul de conducere al Gospodăriei Colective leud pe trimestrul II al anului 1956 întocmit de președinte, care dealtfel și-a depus cerere de înlocuire, în care justifică nerelalizările planului și neparticiparea membrilor GAC la muncă. Fond Sfatul Popular Regional. Consiliul Agricol, dosar 1/1956, filele 105-107.*

Gospodăria Agricolă Colectivă
Scînteia comuna leud Raion Vișeu

DARE DE SEAMĂ

Asupra activității depuse de către Consiliul de conducere al gospodăriei colective leud pe trimestrul II al anului 1956.

În cadrul gospodăriei noastre figurează 2 brigăzi din care una brigadă de câmp compusă din 81 brațe de muncă defalcate în cinci echipe, fiecare echipă având atelajele necesare pentru însămânțări, întrețineri și recoltat. A doua brigadă mixtă defalcată pe 4 echipe compusă din 49 brațe de muncă.

În darea de seamă făcută la sfârșitul trimestrului I de către vechea conducere s-a arătat suprafețele ce revin fiecărei echipe din brigada de câmp la toate culturile conform planului de producție, pentru toate lucrările ce urmează a fi executate până la recoltare.

În ceea ce privește realizarea sarcinilor de plan pe anul curent, redăm următoarele realizări: la însămânțări:

Grâu de toamnă plan 34 ha, realizat 36,20 ha. Grâu de primăvară plan 6 ha realizat 6,12 ha. Orz plan 8 ha realizat 11,05 ha. Ovăz plan 32 ha realizat 28,46 ha. Porumb plan 10 ha realizat 11,04 ha: Mazăre plan 0,54 ha realizat 0,00 ha. Câneapă fuior plan 0,50 ha realizat 0,27 ha. Floarea soarelui plan 2 ha realizat 0,96 ha. Cartofi plan 14 ha realizat 8,34 ha. Legume și zarzavaturi plan 1 ha realizat 1 ha. Trifoi fin perene vechi plan 11,22 realizat 11,22 ha. Trifoi nou plan 25 ha realizat 5,4 ha. Borceag de primăvară plan 15 ha realizat 16,90 ha. Sfeclă furajeră plan 2 ha realizat 2,10 ha.

În ceea ce privește realizarea planului la întreținerea culturilor ca prașila 1 și 2 la culturile prășitoare, curățatul fânețelor naturale și altele redăm următoarele:

Prașila 1 la cultura porumbului a fost realizată în întregime, la cultura cartofilor a rămas neprășită suprafața de 1 ha, la cultura Fl.[oarea] Soarelui s-a realizat în întregime. La sfecla furajeră ținem să menționăm că întreaga suprafață a fost compromisă din motivul că nu a răsărit deloc sămânța fiind alterată. Pentru suprafața rămasă goală din această cauză, Consiliul de conducere a stabilit că această suprafață să fie însămânțată cu Hrișcă, semințele pentru această suprafață urmând a se procura din sector individual contra schimb de porumb.

În ceea ce privește plivitul la culturile păioase aceasta s-a realizat în proporție de 75-80%. La curățatul fânețelor naturale aceasta s-a realizat întreaga suprafață nu însă pe întreaga suprafață s-a făcut lucru de calitate.

În ceea ce privește recoltatul fânețelor artificiale ca lucerna care s-a realizat în întregime, - iar trifoiul 5,60 ha din 11,22 ha exist.[ente]. Fânețe naturale sunt recoltate în suprafață de 2 ha.

În ceea ce privește muncile executate de către membrii brigăzii II. mixte și în special problema creșterii animalelor vom reda câteva cazuri și anume: În anul acesta s-a reușit ca oile și vacile de lapte să fie întreținute în timpul văratului la munte separat de oile și vacile membrilor, putându-se astfel ține evidența producției de lapte și agregatele lui numai pentru gospodărie.- În anul acesta s-a recoltat de pe 274 capete de oi și miei cantitatea de 356 Kg. lână și mițe.- Lapte de oaie 1.369 Kgr. Lapte de vacă 1.340 Kgr. Brânză de oi și vaci 517 Kgr.

Menționăm că cu sprijinul Raionului de Partid și Sf. Popular Raional am reușit să obținem din nou pășunatul pe muntele Zâmbroslava, fapt care ne-a determinat să poată pășuna și vitele și oile membrilor din gospodărie. – În anul acesta am avut o producție dela oile fătătoare, un număr de 161 buc. miei.- Dela vacile de lapte s-au obținut un număr de 14 viței.- Dela scroafele fătătoare am obținut un număr de 44 buc. purcei.

În ceea ce privește creșterea albinelor trebuie să arătăm că din 50 familii existente la 1 Ianuarie 1956, am rămas cu 27 familii, restul murind de foame din cauza neprocurării la timp a alimentației necesare.

În ceea ce privește activitatea în atelierele noastre din cadrul gospodăriei trebuie să remarcăm că acestea nu acționează în mod normal,- aducând greutate gospodăriei pe motivul că nu se ține de muncă zilnic astfel că de câte ori avem nevoie de unele lucruri trebuie să ne deplasăm la ei acasă și în special la ferari pentru a veni la gospodărie pentru o potcoavă sau alte lucrări.- La fel și tov. Hotico Vasile dela rotărie nu este permanent la muncă.

În ceea ce privește realizarea veniturilor bănești în gospodăria noastră aceasta se prezintă astfel:

Dela începutul anului și până azi, gospodăria noastră a făcut următoarele încasări: din vânzarea mieilor, purcei viței contractați și altele suma de lei 7.272,50.- Din lapte, contractări etc. lei 7.805,00. Din taxe de pășunat lei 1.595. – Din pae contractate și fân cote lei 6.896,16. – Ridicări dela Banca de stat pentru vite de muncă lei 30.500. Idem pentru semințe plante perene lei 5.000.- Din vânzarea vitelor mari lei 3.396,80.- Restituiri de sume din anul trecut dela GAS Miciurin lei 900,90. – Venit dela gaterul gospodăriei lei 4.029.- În total venituri 67.395,36 lei plus 4.400 lei prin virament pentru procurare de pomi.

Plăți efectuate în cursul anului astfel: Pentru întreținere și cheltuieli de producție lei 11.272,45. – Cumpărat fân 1.690 lei.- Animale de muncă lei 31.200.- Avansuri la membrii lei 1.422,72.- Cheltuieli efectuate cu ocazia adunării generale de sfârșit de an lei 2.049,70.- Zahăr pentru albine lei 1.502,50. – Lemne de brad lei 830,40.- Pentru semințe plante perene lei 1.740,50. – Pentru meșteri fierărie lei 853. –Restituiri la Banca de stat lei 4.042,45.- Pentru pomi 4.600 lei. – Porumb pentru membrii lei 8.496,80.- În total plăți lei 69.700,51.

Pentru nerealizarea planului am întâmpinat o serie de greutate și anume: Nu s-a realizat planul la însămânțarea trifoiului din motivul lipsei de semințe, idem pentru realizarea însămânțării cartofilor și în special cartofii timpurii.

În ceea ce privește întreținerea culturilor, aceasta se datorește în mare parte neparticipării membrilor colectivști la munca în mod regulat, motivând

în tot timpul că nu posedă alimente pentru ei și familie cu toate că conducerea gospodăriei a făcut ilegalitatea de a repartiza și fondurile statutare pe bază de împrumut la familiile cari s-au constatat că întradevăr sunt nevoiașe și participă regulat la muncă.

În afară de aceasta dintr-o serie de surse s-a cumpărat pentru bani cantități de porumb necesare membrilor, pentru a face totuși față acelor familii nevoiașe și cari muncesc permanent în gospodărie.

Cu toată insistența conducerii de [a] servi pe membrii cu cele necesare, totuși au existat membrii cari au fost ajutați cu cereale și totuși nu au participat la muncă ci în foarte mică măsură spre exemplu: Iusco Gavrilă Hodiș, Barani Vasile și alții.

Cu toate greutățile întâmpinate atât de conducere cât și din partea membrilor colectivști, totuși avem membrii cu cari se poate mândri gospodăria spre exemplu: Tov. Bufta Vasile, Pop Ștefan, Dăncuș Vasile, Dăncuș Gavrilă brigadier și alții.

Pentru bunul mers al gospodăriei, trebuia ca întreg consiliul de conducere să lucreze mână în mână pentru a duce sarcinile ce revin fiecăruia la bun sfârșit.- Totuși nu toți membrii din consiliu au făcut acest lucru, spre exemplu tov. Bizău Ștefan Samoilă care a plecat la sădit de pădure și care nu s-a putut plânge că suferă din cauza lipsei de cereale.- În ultimul timp cu foarte mari greutăți puteam să ne întrunim în ședințe de consiliu, întrunindu-ne numai câte 3-4 membrii astfel că de multe ori nu se putea aduce hotărâri valabile conform statutului.

Ajutor efectiv din partea conducerii s-a primit din partea tov. Bizău Ștefan președintele Sf.[atului] Pop.[ular] Tov. Ghehes Ioan și mai puțin din partea t[o]v. Ciernei Gavrilă.

În ceea ce privește organizarea muncii la culturile de câmp, am fost sprijiniți permanent de către tov. Dăncuș Gavrilă brigadier și tov. Pop Gheorghe secretarul Org.[anizației] de bază.

În ceea ce privește sprijinul permanent și ajutorul efectiv ce ne-a fost dat din partea Comitetului Raional de Partid ținem să remarcăm pe Tov. Pop Vasile și tov. Tamaș instructor teritorial.- Din partea Sfatului Popular Raional tov. Pop Grigore vicepreședinte și Vlad Lăzăr.- Din partea Secțiunii Agricole tov. Rusu Traian șeful secțiunii, tov. Podaru Ioan și alții.- Din partea Sfatului Popular local tov. Bizău Ștefan președinte și Ilea Grigore v[ice]președ[inte].

Ținem să remarcăm că în ceea ce privește sprijinul pe care l-am primit efectiv este Comitetul Raional de partid, prin faptul că, în vara acestui an ni s-a repartizat pășunatul la munte pe golul muntelui Prislopul și Preluca Doamnei, suprafață care de fapt nu corespundea necesității gospodăriei și membrilor, fapt pentru care a intervenit să schimbe această suprafață de pășune la Zimbroslava.

În ceea ce privește lipsurile personale ale mele, țin să comunic că în primul rând nu am cunoscut personal organizarea muncii și sarcinile concrete ce-mi revin în calitate de președinte, astfel că am făcut o serie de deplasări în cadrul regiunii unde trebuie să trimit un alt delegat și eu să stau în mijlocul colectivștilor.- Fiind și nervos, nu am vizitat membrii colectivști acasă pentru a putea constata întradevăr care este situația materială a fiecăruia, creându-se din aceste motive o serie de divergențe între mine și anumiți colectivști spre exemplu: Tov. Iusco Gavrilă Hodiș care a plecat din

gospodărie la alte munci pentru faptul că n-am vrut să-i eliberez cereale din magazie pe motivul că nu participa la muncă, având în luna Maiu numai 5 zile muncă.- Tov. Ivașco Mihai cu care am avut mai multe discuții vehemente, spunându-mi că sunt prea brutal, îngâmfat și că nu stau cu colectiviztii de vorbă, urmând ca să mă interesez în deaproape pentru alimentarea colectiviztilor cu cereale.

În ceace privește punerea mea în situația de a mă inerva a contribuit în mare măsură și unii tov. ca Iusco Ion Sfica, Mariș Gavrilă Isprava, Ciernei Gavril și Dăncuș Ioan, timocean, care s-au manifestat că dacă nu mă interesez pentru aprovizionarea membrilor cu cereale, mă vor părăsi toți colectiviztii rămânând singur în gospodărie.

În ceace privește cererea mea personală pentru a fi schimbat din funcțiunea de președinte, se datorește și faptului că am moștenit o serie de datorii ale anilor trecuți și cari azi se lovesc de persoana mea.- În această privință am suferit o serie de dificultăți în familie, nu din punct de vedere al nevoilor alimentare s-au alte nevoi casnice ci numai din aceste frământări ale acestui serviciu.

Aceasta este darea de seamă a comitetului de conducere pe trimestrul II, urmând ca Dv. să puneți întrebări și la discuții să faceți propuneri pentru îmbunătățirea muncii în toate treburile gospodăriei cu clauza respectării statutului.

Trăiască Partidul Muncitoresc Român!

Președinte,
leud, la 28 Iunie 1956.

28. Sighet, 23 iulie 1956. *Referat al Comitetului Raional al P.M.R. privind „lămurirea” problemelor legate de evenimentele de politică internațională (vizita lui Tito la București, hotărârea C.C. al P.C.U.S. cu privire la lichidarea cultului personalității) în rândul populației din comune și sate. Fond Comitetul Raional Sighet al P.M.R., dosar 191/1956, filele 50-52.*

Partidul Muncitoresc Român
Comitetul Raional Sighet

REFERAT

În urma notei telefonice primite din partea Comit.[etului] Regional de Partid, cu privire la organizarea acțiunei de duminică – 21 iulie în legătură cu lămurirea diferitelor probleme legate de situația internațională la mijlocul maselor de la comune și sate. Comitetul Raional de Partid a luat următoarele măsuri:

În ziua de 20 iulie a.c. a fost convocat la comit. raional de partid un număr de 40 de propagandiști, din raza orașului, unde s-a prelucrat și studiat diferite materiale legate de situația internațională, ca: Hotărârea C.C. al P.C.U.S. cu privire la lichidarea cultului personalității și urmările sale, Declarația comună a R.P.R. și R.F.P.I., sub steagul principialității Leniniste. În urma prelucrării s-a trecut la întrebări și discuții. S-au pus o serie de întrebări ca de ex.: situația economică și politică a Iugoslaviei, dacă nu este cazul ca și la noi să fie limitat democrația, de ce țările socialiste au fost de

acord cu excluderea Iugoslaviei din tabăra socialistă, dacă este exclus pentru viitor să se manifeste cultul personalității la unele persoane conducătoare. Aceste întrebări au fost pe larg lămurite, adică a fost pusă în discuția tov. propagandiști pentru a vedea de felul cum s-a întocmit și materialele legate de aceste probleme.

Tovarășilor s-a indicat cu ocazia instructajului făcut ca în primul rând și să se ocupe de campania de vară, cu munca politică de masă și pe urmă să treacă la evenimentele internaționale actuale, prin org.[anizația] de bază, membrii de partid și pe grupe de cetățeni.

Instructajul a fost făcut de către tov. Koller Iosif din partea biroului raional de partid.

La repartizarea tovarășilor pe teren s-a ținut cont de nivelul comunelor și de felul cum tov-ii cunosc viața politică și economică a diferitelor comune cu diferite sarcini cunoscând deja și oamenii și au fost repartizați în acele comune.

În unele comune în care au fost repartizați mai mulți tovarăși pentru a putea cuprinde toate problemele, cum au fost comunele Ocna Șugatag, Câmpulung și Săpânța.

În urma acțiunii de duminică, în raionul nostru pe baza referatelor primite din partea propagandiștilor cari au fost repartizați pe teren, reiese următoarele:

În general s-a constatat că populația raionului nostru a luat la cunoștință cu satisfacție reluarea relațiilor de prietenie cu Iugoslavia, care asigură micșorarea încordării relațiilor internaționale, care contribuie la întărirea păcii generale.

Vizita tov. TITO făcută în țara noastră, în unele comune a fost interpretată greșit, ca de ex: în com. Săpânța unde s-a manifestat din partea unor cetățeni ca în viitor și țara noastră o să urmeze exemplul Iugoslaviei cu privire la construirea socialismului, adică pământurile expropriate vor fi date înapoi proprietarilor.

Pentru a combate aceste manifestări nesănătoase în această comună, a fost organizată o ședință deschisă unde au luat parte m.[embri] d.[e] p.[artid] din ambele org.[anizații] de bază precum și unii salariați din rândul comunei, unde s-a deplasat tov. Koller Iosif din partea biroului comit. raional de partid, unde a fost prelucrată Declarația Comună a R.P.R. și R. F. P.I., Hotărârea C.C. al P.C.U.S., cu privire la lichidarea cultului personalității și urmărilor sale, aceste prelucrări au fost urmate de întrebări și discuții, cu care ocazie au fost dezbătute și lămurite aceste probleme, tot atunci s-au trasat și sarcini fiecărui m.[embru] d.[e] p.[artid] și salariați ca ei, la rândul lor să lămurească cetățenii asupra diferitelor probleme ridicate și să combată cu tărie unele manifestări nesănătoase, s-a indicat ca în cazul dacă se va ridica unele probleme pe care ei nu le pot clarifica, să ceară ajutorul raionului de partid și în primul rând ajutorul instructorului teritorial.

Asemenea probleme s-au manifestat și în satul Virișmort, unde a fost lansat zvonul că foștii moșieri vor primi îndărăt pământurile expropriate, care probleme a fost combătute și clarificate de tov. Popovici Mihai propagandist, directorul băncii de Stat din Sighet, arătându-se că acei cetățeni cari vor fi repatriați și ei vor avea pământ, vor primi aceste terenuri înapoi din rezervele de stat. În comuna Rona de Jos a fost ridicată problema: dacă la un moment

dat nu vor fi trași la răspundere acei cari au dus politica împotriva Iugoslaviei înaintea reglementării situației dintre R.P.R. și R.F.P.I., această problemă a fost lămurite de tov. Perl Iacob propagandist al Comitetului de Partid din Sighet.

Din referatele prezentate de tovarășii propagandiști cari au fost repartizați pe teren, reiese că cetățenii în general se preocupă mai mult cu problemele economice, adică cu aprovizionarea lor, cu pâine, mălai, lemn de construcție și alte probleme.

În acele comune și sate unde s-au semnalat unele interpretări greșite în relațiile interne și internaționale, vom căuta ca în aceste locuri să fie trimiși tovarășii mai des pentru întărirea muncii politice de masă în rândurile oamenilor muncii.

Sighet la 23 iulie 1956

Prim-secretar.	Del.[elegatul Sect.[iei] Prop.[agandă] Agit.[itație]
L. S	ss. indescifrabil
ss. indescifrabil	

29. Sighet, 1 august 1956. *Notă informativă transmisă telefonic referitoare modul aplicării în raion a rezoluției Plenarei CC a PMR din 16-17 iulie 1956 privind transformarea socialistă a agriculturii și atmosfera creată în jurul acesteia. Fond Comitetul Raional al P.M.R. Sighet, dosar 191/1956, fila 132.*

Partidul Muncitoresc Român
Comitetul Raional Sighet

NOTĂ-INFORMATIVĂ -telefonic-

De felul cum este primit rezoluția plenarei CC al PMR din 16-17 iulie a.c. privind transformarea socialistă a agriculturii.

Comitetul Raional de Partid până în prezent nu a luat nici-o măsură de a fi prelucrat s-au citit în org.[anizația] de bază rezoluția.

Org.[anizația] de bază nu a luat inițiative de a fi prelucrat sau citit rezoluția în cadrul org.[anizației] de bază însă a fost citit de mai mulți în mod individual și în grupuri iar în mod răzleți a fost citit și de grupe de țărani muncitori.

Atmosfera în jurul prevederilor rezoluției este bună, țăranii muncitori comentează în mod favorabil arătând că rezoluția este bine venită prin care sunt reglementate multe probleme, ca de exemplu în comuna Călinești, Sima Petru, țăran sărac, a arătat că sunt mulți chiaburi și la ei în comună cari ar trebui trecuți ca mijlocași, cari nu au condiții materiale de a fi chiaburi, în comuna Vad Arba Ioan, țăran sărac își manifestă oarecare îngrijorare să nu cumva foști chiaburi sau fii de chiaburi să formeze întovăărișiri s-au alte forme socialiste.

În comuna Rona de Sus, Rahovan Petru, țăran mijlocași arată că mulți oameni cinstiți au fost puși în rândul chiaburilor din ura personală și prin aceasta rezoluție se vor repara multe greșele care s-au făcut.

Chiaburi până în prezent cari și-au arătat părerea lor a fost mulți în comuna Călinești unde chiaburul Șerban Vasile care mergea la Sfatul Popular chiar în perioada când un grup de salariați cu președintele citeau rezoluția iar când le-a întrebat ce părere are ei a răspuns că ei este contra rezoluției și chiar dacă ar fi trecut în rândul mijlocașilor nu ar fi pentru nici o formă socialistă în agricultură.

În sectorul individual cam în jurul acestor probleme sunt comentariile. În ce privește sectorul socialist mai mult este comentat partea privind geaceurile, pământul pentru gospodăria ajutoare și ajutorul pentru bătrânețe și inapți de muncă. Ca de exemplu în GAC Remeți Lontea Mihai a arătat că de acum încolo nu o să fie greutate cu acei cari au intrat în gospodărie fără pământ și că este foarte bine venită prevederile privind împărțirea avansului lunar sau cel mult trimestrial care va contribui ca colectivității să vină mai bine la munci. La GAC Sighet, Victor Lazăr arată că mai ales din partea lui foarte mult se bucură de această rezoluție că se va putea primi un mai mare ajutor pentru cei bătrâni și inapți de muncă.

Până în prezent încă nu se observă o preocupare pentru înființarea de noi asociații, întovărășiri sau cooperative cari sunt prevăzute în rezoluție.

Sighet la 1 august 1956

PRIM SECRETAR. INSTRUCTOR CU INFORMARE

30. Baia Mare, 6 august 1956. *Referat întocmit de secretarul Comitetului regional al PMR ca urmare a materialului trimis de inginerul Holdiș Dumitru ziarului Scânteia prin care sesiza cauzele ce determină ritmul slab de dezvoltare al sectorului socialist și transformarea socialistă a agriculturii. Fond Comitetul Regional al PMR, dosar 39/1957, filele 72-73*

Partidul Muncitoresc Român
Comitetul Regional Maramureș

Referat

Cu privire la materialul trimis de către inginerul Holdiș Dumitru din raionul Sighet ziarului Scânteia prin care sesizează (sesizează !) cauzele ce determină ritmul slab de dezvoltare a sectorului socialist și transformarea socialistă a agriculturii în raionul Sighet.

În urma muncii politico-organizatorice desfășurate de către Comitetul raional de partid Sighet, în acest raion până în prezent au luat naștere 5 GAC, 5 întovărășiri agricole, 2 întovărășiri zootehnice, 1 întovărășire pomicolă și 2 asociații pomicole.

Deci reiese că comitetul raional de partid Sighet a avut o preocupare în ceea ce privește transformarea socialistă a agriculturii, îndrumând țăranii muncitori de a instrui în diferite forme de cooperare, astfel în cursul primăverii acestui an au luat ființă întovărășirile zootehnice și pomicole precum și asociațiile.

În ceea ce privește creșterea șeptelului de animale din GAC-uri dacă luăm ca baza legea nr. 6 asupra numărului de animale ce trebuie să aibă după suprafața de teren încă nu a fost atins. Ca exemplu GAC Cîmpulung la Tisa ar trebuie 672 capete de animale abea are 401 capete, GAC Teceul Mic față de 159 capete abia are numai 21 de capete, la fel celelalte GAC-uri

nu au până în prezent numărul animalelor ce ar trebui să aibă conform legii nr. 6-

Aceste GAC din raionul Sighet sau Sighet sau GAC Agr-zoo-pomicolă, întrucât majoritatea terenurilor este fânețe și livezi, ceea ce reiese și din următoarele cifre. Cele 5 GAC au o suprafață de totală de 1.842 ha din care arabil 637 ha. fânețe, 67 ha. naturale, livezi 228 ha. și 110 ha pășuni.

Față de posibilitățile ce le au GAC pentru dezvoltarea lactelui de animale, ca asigurarea cu fân și pășuni ar putea să aibă un număr cu mult mai mare de animale, însă duc lipsă totală în ceea ce privește asigurarea furajelor concentrate datorită faptului că suprafețele arabile ce le au sunt nevoiți de a cultiva cu grâu și porumb pentru asigurarea într-o măsură pe cât posibilă colectivităților cu hrana, însă toate acestea suprafața arabilă nu produce atâta grâu și porumb să acopere necesarul de hrană al colectivităților.

Cu toate că GAC au suprafețe destul de mare de livezi și fiecare au obținut producții bune de fructe în special mere, ele nu pot să facă schimb de produse în cadrul regiunii, iar cu alte regiuni acest schimb nu a fost aprobat, acest lucru se pot rezolva de către forurile competente centrale.

Baia Mare la 6 august 1956

SECRETAR

31. Baia Mare, 8 august 1956. Referat a șefului secției agrare a Comitetului Regional al PMR Baia Mare către Biroul Comitetului Regional de Partid Baia Mare, Secția agrară care, în urma analizei situației economico-organizatorice a G.A.C-urilor din raionul Sighet, constatând ineficiența lor economică, face propunerea ca în viitor acestea să fie axate pe producția zootehnică și pomicolă. Fond Comitetul Regional P.M.R. Baia Mare, dosar 41/1956, filele 132-134.

PARTIDUL MUNCITORESC ROMÂN

COMITETUL REGIONAL

BAIA MARE

-Secția Agrară-

REFERAT

Către

BIROUL COMITETULUI REGIONAL DE PARTID BAIA MARE

Secția Agrară a Comitetului Regional de Partid a studiat situația economico-organizatorică a G.A.C.-urilor existente din raionul Sighet, precum și perspectivele de dezvoltare acestora pentru viitor, ținând cont de specificul raionului, aceste GAC au perspective să se dezvolte în două ramuri principale, ramura zootehnică și pomicolă.

Pe baza studiului s-a constatat că G.A.C. din acest raion se ocupă cu creșterea animalelor și pomicultura.

În cea ce privește efectivul de animale existente per total încă nu este atins conform prevederilor legii Nr. 6 însă dacă luăm pe specii de animale la unele specii cum este la taurine înafară de G.A.C. Teceul Mic toate GAC-urile au depășit numărul prevăzut.

Astfel GAC-urile din acest raion au următoarele efective de animale pe specii față de prevederile Legii NR. 6.-

G.A.C. Sighet are o suprafață totală de 156 ha. din care arabil 64 ha., fâneața naturală 24 ha., livezi 65 ha. și 3 ha ocupat de clădiri.

Față de suprafața arabilă pe baza Legi Nr. 6, GAC ar trebui să aibă 21 cap. taurine față de care are 40 cap. taurine, 100 cap. ovine față de care are 109 cap., 14 porcine față de care are 43 cap. deci față de totalul ce are trebui să aibă 138 cap., are 192 capete.-

G.A.C. Câmpulung la Tisa are o suprafață totală de 862 Ha din care arabil 282 ha, fâneața naturală 441 ha. livezi 73 ha și 66 ha. pășune.

Față de suprafața arabilă pe baza legi Nr. 6. G.A.C. trebuie să aibă 112 capete taurine, față de care are 127 capete taurine 500 capete ovine față de care are 219 capete, 60 capete porcine, față de care are 17 capete, deci față de totalul ce ar trebui să-l aibă de 672 capete are numai 363 capete.

G.A.C. Săpânța are o suprafață totală de 273 ha din care arabil 79 ha, fânețe naturale 178 ha. livezi 10 ha, ocupat de construcții și curți 6 Ha.

Față de suprafața arabilă pe baza legi Nr. 6 GAC ar trebui să aibă 35 capete taurine, față de care are 85 capete taurine, 150 capete ovine, față de care are 80 capete ovine, 20 capete porcine, față de care are 21 capete porcine deci față de totalul ce ar trebui să aibă de 205 capete are numai 184 capete.

G.A.C. Remetș are o suprafață totală de 364 Ha. din care 132 Ha. arabil, 159 ha fânețe naturale, 41 ha livezi și 32 ha pășune.

Față de suprafața arabilă pe baza legi Nr. 6 GAC ar trebui să aibă 40 capete taurine față de care are 59 capete taurine, 180 capete ovine față de care are 124 capete ovine, 30 capete porcine față de care are 26 capete porcine, deci față de totalul de 250 capete are numai 209 capete.

GAC Teceul Mic are o suprafață totală de 187 Ha din care 80 ha arabil, 65 ha fânețe naturale, 39 ha livezi și 3 ha neproductiv.

Față de suprafața arabilă pe baza legi Nr. 6 GAC ar trebui să aibă 145 capete de animale și are numai animale de muncă 8 boi 11 cai și 2 mânji.

Menționăm că legea Nr. 6 nu prevede numărul cotețelor de animale numai raportat față de terenurile arabile, iar GAC din raionul Sighet din totalul de 1842 ha au numai 637 ha arabil și 867 ha fânețe naturale.

Ca o greutate obiectivă care frânează dezvoltarea șeptelului de animale este că din cele 637 ha. teren arabil nu poate să asigure cu grâu și porumb cele 505 familii care numără 1827 de suflete, fără să fie luat în considerare asigurarea bazei furajere cu concentrate la cele 958 capete de animale de producție 93 cap. de animale de muncă.

Ținând cont de suprafețele mici de terenuri arabile a GAC-urilor nu se poate aplica asolamentul, astfel se însămânțează păioase după păioase, porumb după porumb din care cauză an de an obțin producții scăzute la Ha. ceea ce contribuie la descurajarea colectivităților, iar o parte din ei se angajează la diferite munci unde primesc alimente, din care cauză munca în GAC-uri se desfășoară greoi.

Pe baza calculelor făcute în GAC-uri în acest an în urma producției slabă ce-a fost obținute se va repartiza la sfârșitul anului pe zi munca între 0.600 și 0.900 Kg. grâu în urma reținerilor fondurilor statutare după producție

probabilă la porumb nu se va depăși 1 kg. pe zi muncă, deci nici în acest an nu se va asigura minimum necesar pentru hrana colectivștilor.

Dacă luăm în considerare suprafețele de fânețe naturale pe care le dețin GAC-urile cu fân ar putea asigura cel puțin un număr dublu de bovine față de numărul existent.

Însă pe baza calculelor făcute dacă calculăm un minim de 2 kg. concentrate pe cap de animale existente în GAC-uri și socotind o producție medie de 1000 kg. ovăz, porumb și orz, cele 637 ha teren arabil este necesar să fie cultivat numai în scopul asigurării concentratelor necesare pentru animalele existente în GAC.-

Aceste situații arătate mai sus, are o influență negativă și asupra transformării socialistă a agriculturii din raioanele de munte.

În scopul întăririi economico-organizatorică a GAC-urilor, și dezvoltarea lor în ramura zootehnică și pomicolă, precum și transformarea socialistă a agriculturii, Secția Agrară a Comitetului Regional de Partid face următoarele propuneri:

1). GAC-urile din raionul Sighet și Vișeu să nu fie planificate cu producerea de grâu și porumb pentru hrana colectivștilor, rămânând că suprafețele arabile să fie cultivate cu furajele necesare pentru asigurarea concentratelor pentru animale.

2). În scopul coînterensării GAC în creșterea animalelor și a dezvoltării pomiculturii ca GAC din raioanele de munte care se vor ocupa numai cu creșterea animalelor și pomicultura încheind contracte de predarea a producției lor animale și pomicolă cu organele comerciale de stat și cooperatiști să li se asigure cerealele necesare existenței lor tot prin comerțul de stat cu prețul de achiziții.

3). Să se acorde împrumuturi de stat pentru plantarea în masiv a pomilor fructiferi.-

Baia Mare, la 8 august 1956

Șeful Secției Agrară:

32. Sighet, 31 august 1956. *Dare de seamă a Serviciului Goscol al Secțiunii Agricole de la Sfatul Popular Raional Sighet relatând despre consecințele producției mici de cereale păioase, furturile de fructe, comasările abuzive și alte deficiențe organizatorice, conducerea defectuoasă a evidenței, ineficiența propagandei prin presă. Fond Sfatul Popular Regional. Secția Agricolă, dosar 5/1956, filele 143-145*

Sfatul Popular Raional Sighet
Secțiunea Agricolă
Serviciul Goscol

DARE DE SEAMĂ

SITUAȚIA ORGANIZATORICĂ

Din totalul de 5 GAC în cursul lunii august nu s-a construit nici una, iar din totalul de 5 întovărășiri agricole și 3 pomicole la fel nu s-a organizat nici, o întovărășire agricolă sau zootehnică.

Gospodăriile colective și întovărășirile agricole în cursul lunii august au executat munci de treieratul păioaselor, seceratul ovăsului și recoltatul furajelor coasa a II-a în special.

1-. Privind repartizarea avansului în natură din recolta de grâu în GAC, s-a repartizat numai în gospodăria colectivă din Sighet care a obținut producție medie la hectar de 996 kg., revenind astfel pentru 1 zi muncă 0,441 kg. avans 40 %, iar în restul GAC nu s-a repartizat avans din cauza producție foarte slabă la ha. încât dacă se respectă instrucțiunile nr. 344/1954 nu se poate împărți nimic. Astfel gospodăria colectivă „Gheorghe Doja” din Cîmpulung a obținut o producție medie de 513 kg. la ha., gospodăria colectivă „Partizanii Păcii” din Săpânța a obținut o producție medie de 500 kg. grâu la ha., GAC „Veac Nou” din Remeți a obținut o producție medie de 549 kg. la ha., iar GAC „Drapelul Roșu” din Teceu a obținut o producție medie de 400 kg. la ha.

Pentru GAC care au obținut aceste producții scăzute s-a întocmit din nou situații și s-a înaintat Direcției Agricole prin tov. Oros dela serv. Goscol Regional.

În cele 2 întovărășiri care au avut păioase de recoltat, întovărășirea „Drum Nou” din Bîrsana au obținut o producție medie de 641 kg. la ha., iar întovărășirea „Tudor Vladimirescu” din Vad a o producție de 1300 kg. la ha., produse care s-a împărțit (!) membrilor conform statului după ce s-a achitat cotele și datoriile S.M.T.

2-.În cea ce privește analiza creditelor din gospodăriile colective care trebuia să se țină seama în cursul lunii august, nu s-a ținut din cauză că conducerile gospodăriile erau foarte aglomerate în campania de recoltare, din care cauză conducerea secțiunii nu a aprobat convocarea lor la centru pentru ședință. Totuși din cele constatate pe teren din cauze obiective situația nu se prezintă mulțumitoare, exemplu construcția dela Teceu încă nici în prezent nu este terminată din cauza lipsei de material lemnos etc., iar în cea ce privește rambursarea din cauza veniturilor slabe în cea mai mare parte a gospodăriilor colective în special gospodăria din Teceu și Săpânța, dacă vor avea posibilitatea să ramburseze dobânzile.

3-.Toate greutățile pe care le am întâmpinat în gospodăriile colective și întovărășiri au fost rezolvate împreună cu Comitetul Executiv Raional și Raionul de Partid. În special greutățile ivite cu ocazia predării cotelor obligatorii către stat unde chiar conducerile nu erau de acord să ducă cerealele la baza de recepție din cauză că nu rămânea aproape nimic în magazie, cazul de la GAC din Cîmpulung Săpânța și Remeți.

În cursul lunii august preocuparea serviciului Goscol a fost mobilizarea colectivștilor prin conducerile GAC pentru recoltarea cerealelor și furajelor, în special în acele gospodării colective unde sunt mai mari greutăți din cauza lipsei de brațe de muncă, în GAC „Drapelul Roșu” din Teceu și „Partizanii Păcii” din Săpânța, unde și conducerile sunt mai slabe, din care cauză tovarăși din cadrul serviciului Goscol au fost obligați să stea mai mult în cadrul acestor 2 unități, spre a asigura recoltarea cerealelor păioase în special a grâului, iar în GAC din Teceu am fost nevoiți să mobilizăm și salariați întreprinderile din Sighet pentru a da ajutor la Seceratul grâului care era amenințat să se scuture. Iar în GAC din Săpânța recoltarea deși s-a făcut cu propriile forțe, totuși a trebuit să apelăm la ajutorul din afară la treerîș, unde a trebuit să punem la batoză echipa de muncitori a Sfatului Popular din Săpânța din cauza lipsei de frecvență regulată a celor numiți

pentru a deservi batoza din cadrul GAC, adică din cadrul GAC, adică din rândurile colectivștilor.

În cea ce privește combaterea furturilor de fructe în timpul recoltării fructelor, ceva obișnuit în fiecare an la Teceu și chiar din rândul colectivștilor, au fost selecționați un nr. de 12 cetățeni cinstiți din comuna Remeți și încadrați ca paznici la livezile GAC din Teceu, paznici care sunt plătiți cu bani de către gospodăria colectivă. S-a recurs la acest procedeu făcându-se calculul asupra fructelor furate în fiecare toamnă reese că nici 10% din costul acestora nu revine plata paznicilor care fiind sector particular sunt plătiți cu bani.

4.- În ceea ce privește măsurarea terenurilor gospodăriilor colective pentru a clarifica suprafața terenurilor acestor unități care nu era clară, s-a măsurat în 2 gospodării colective GAC din Teceu și Săpânța, unde s-a găsit o diferență destul de mare față de documentele gospodăriilor în special în GAC din Teceu după măsurătoarea 240 ha. teren în plus față de documentație. În gospodăria din Săpânța s-a găsit o diferență de 8 ha. care s-a constatat că este neproductivă.

5.- În întovărășirile agricole s-a dat ajutor conducerilor, la împărțirea cerealelor, iar în întovărășirile zootehnice s-a dat ajutor conducerilor pentru a lichida unele neînțelegeri ivite între particulari și întovărășiți, cum a fost cazul dela întovărășirea din Satul Șugatăg problema care a fost rezolvată pe plan raional, unde a fost necesar să stea câteva zile un tov. din cadrul serv. Goscol în persoana tov. Palas.

Situația Evidenței

6.- În cursul acestei luni în toate unitățile întovărășite și gospodării colective s-a ținut la zi evidența muncii și a producției cu unele deficiențe la evidența primară, unde după toate instrucțiunile în foarte mică măsură s-a îmbunătățit munca, cu excepția gospodăriei colective „Drapelul Roșu” din Teceu unde situația este cât se poate de slabă din cauza contabilei care în foarte mică măsură își dă interesul pentru a ține la zi această evidență, iar majoritatea lucrărilor trebuie să le efectueze îndrumătorul contabil dela raion. Pentru îmbunătățirea evidenței la locul de producție, chiar sus la munte, unde s-a dat îndrumări de felul cum se ține evidența, ca întocmirea jurnalelor de mulșori, proces verbal de fătări etc.

Alte Realizări

7.- Conform sarcinilor trasate de către organele regionale pentru abonarea unităților socialiste la revista „Drumul Belșugului” în această problemă am întâmpinat greutăți în gospodăriile colective cu minorități naționale, care nu înțeleg bine limba română, astfel că nu am reușit să facem abonamente la revista susnumită decât în GAC din Săpânța unde avem populație românească unde s-a făcut un număr de 12 abonamente prin debitarea colectivștilor care pot să citească mai bine. În gospodăriile colective cu minorități naționale cum este GAC din Cîmpulung, Remeți, Teceu și Sighet, colectivștii care citesc au fost abonați la ziarul „Elöre” și „Novi Vic”.

8.- În ceea ce privește organizarea de noi unități socialiste până în prezent situația rămâne neschimbată în comunele cu perspective de creere întovărășirilor agricole și zootehnice.

Sighet la 31 August

33. Sighet, 16 septembrie 1956. *Notă informativă a Comitetului Raional Sighet al P.M.R. privitoare la măsurile luate în urma şedinţei din 7 septembrie 1956 pentru dezvoltarea învăţământului de partid şi lichidarea analfabetismului unor membri de partid. Fond Comitetul Raional Sighet al P.M.R., dosar 155/1955, fila 58.*

Partidul Muncitoresc Român
Comitetul Raional Sighet

NOTĂ INFORMATIVĂ

privind măsurile luate în urma şedinţei din 7 septembrie cu dezvoltarea învăţământului de partid care a fost realizat la Com.[itetul] Regional de partid.

Privind nota telefonică Nr. 01 din 14 Sept. 1955 Comitetul Raional de partid a luat următoarele măsuri în scopul lichidării lipsurilor constatate cu ocazia şedinţei ținută la Com.[itetul] Reg.[ional] MM.[Maramreş] Baia Mare.

În cursul zilei de 9 Sept. a.c. colectivul secţiei prop.[agandă] [şi] agit.[aţie] a fost analizat felul cum s-a prezentat secţia de prop.[agandă] ag.[itaţie] organizatorii învăţământului de partid. În urma acestei şedinţe au fost trasate o serie de sarcini în vederea remedierii lipsurilor constatate de Com.[itetul] Reg.[ional] de partid în organizarea învăţământului de partid în raionul Sighet.

Îndrumătorii secţiei au fost repartizaţi pe rute şi grupe de comune, verificând dacă toţi membrii de partid au fost încadraţi în formele de învăţământ de partid, în așa fel ca în cadrul org.[anizaţiei] de bază din oraş au mai fost încadraţi încă 10 membrii de partid în diferite forme ale învăţământului astfel au fost la org.[anizaţia] de bază Panificaţie, TIL, C.S.C. IPIL. În cadrul comunelor şi satelor unde până în prezent nu a fost organizată nici un fel formă de învăţământ de partid au fost luate măsuri în direcţia încadrării în formele de învăţământ de expl [exemplu]: în satul Hoteni şi centrul muncitoresc Jereapăn.

În ceea ce priveşte organizarea cercurilor de studierea proiectului de statut modificat al PMR cu candidaţii de partid, trebuie să arătăm, că a luat fiinţă un număr de 27 de cercuri cu un număr de 140 candidaţii de partid, astfel în comunele Vad, Câmpulung la Tisa, Teceu, Sarasău, Coop.[erativa] Unitatea, Fab.[rici], Intreprinderi şi altele.

În scopul lichidării neştiinţei de carte în rândul membrilor de partid au fost organizate un număr de 22 cercuri de alfabetizare, în care a fost încadraţi un număr de 106 membrii de partid analfabeţi. Aceste cercuri sunt conduse de instructorii membrii de partid şi candidaţii.

La diferitele forme ale învăţământului de partid din cei 1291 membrii de partid sunt încadraţi un număr de 1007 deci un procentaj de 78%.

Aparatul Com.[itetul] Raional de partid a fost încadrat în diferitele forme ale învățământului de partid într-un număr de 31 tov. cu care au stat de vorbă în mod individual.

La învățământul de stat au fost încadrați un număr de 7 tov. din aparatul com.[itetul] Raional de partid, iar restul nu este încadrați în vreo formă a învățământului de stat și nici într-o formă de studiere profesională.

Sighet la 16 Septembrie 1956

Primsecretar

secretar

34. Sighet, 27 octombrie 1956. *Notă informativă a Comitetului Raional Sighet al P.M.R. privind acțiunile de „lămurire” a populației în legătură cu evenimentele din timpul contrarevoluției din Ungaria din anul 1956. Fond Comitetul Raional Sighet al P.M.R., dosar 191/1956, fila 74.*

Partidul Muncitoresc Român
Comitetul Raional
SIGHET

NOTĂ INFORMATIVĂ

Până în prezent, evenimentele din Ungaria au fost prelucrate în 20 org.[anizații] de bază din raion. În adunări, membrii de partid au pus întrebări ca: studențimea de ce a manifestat, care sunt revendicările care au fost cerute? de unde au avut arme?

În cadrul discuțiilor au arătat că a fost o slabă vigilență din partea comuniștilor din Ungaria. La fel au arătat că vor întări vigilența și vor combate orice tendință de manifestare nesănătoasă la locurile de muncă sau în altă parte, ca de ex: la G.A.S. tov. TEODORESCU MIRCEA a arătat că trebuie întărită vigilența și să fie combătute comentariile dușmănoase. La coop. 7 Noiembrie tov. GANTZ BERNATH a arătat că unii cooperatori ascultă vocea americii și alte posturi de radio și dimineața când vin la muncă, comentează cele auzite, arătând pe mai departe că fiecare membru de partid la locul lui de muncă să combată asemenea comentarii dușmănoase.

La O.R.A.C.A., tov. GLODEAN IOAN a arătat că ar trebui ca toți membrii de partid să lămurească cetățenii cari comentează în mod dușmănos, arătând mai departe că fiind paznic de noapte a auzit discutând un grup de cetățeni cari comentau că și la noi ar trebui anulată studierea limbii ruse deoarece este o limbă grea pentru elevi, din care cauză mulți elevi rămân repetenți.

În general, starea de spirit și atmosfera este bună, comentariile dușmănoase în mică măsură este făcut de unii cetățeni care în majoritatea cazurilor este combătută.

În cursul nopții nu a fost nici-o neregulă în raionul nostru.

PRIM-SECRETAR,

INSTRUCTOR CU INFORMARE,

35. Sighet, 29 octombrie 1956. *Notă informativă cu prelucrarea evenimentelor din Ungaria de către propagandiști în mediul rural și revendicările membrilor de partid din Ocna Șugatag. Fond Comitetul Raional Sighet, filele 77-78.*

Partidul Muncitoresc Român

Comitetul Raional

Sighet

NOTĂ INFORMATIVĂ

Evenimentele din Ungaria până în prezent au fost prelucrate în 71 org.[anizații] de bază unde au participat 1035 membrii și candidați de partid, au luat cuvântul la discuții 207.

În urma prelucrării în org.[anizațiile] de bază, mai mulți membrii și candidați de partid au pus întrebări în legătură cu evenimentele din Ungaria, ca: dacă s-a terminat rebeliunea în Ungaria? de unde au avut contra-revoluționarii arme? care sunt revendicările cerute de studenți? și dacă a fost schimbat guvernul în Ungaria. Tovarășii care au fost delegați au arătat că rebeliunea nu s-a terminat și guvernul a fost schimbat și a fost pus ca președinte al Consiliului de Miniștri tov. NAGY IMRE, la celelalte întrebări tovarășii au arătat că nu pot da răspuns.

Aceste întrebări au fost puse în org.[anizațiile] de bază din comune și sate, unde au fost mai multe prelucrări în ziua de duminică.

În cadrul discuțiilor, tovarășii au arătat evenimentele din Ungaria trebuie să fie un învățământ pentru membrii de partid pentru a fi vigilenți și să combată influența elementelor dușmănoase în rândul muncitorilor și a țăranilor muncitori, la fel au arătat că trebuie întărită paza în comune, iar fiecare membru și candidat de partid trebuie să fie în rândul țăranimii muncitoare pentru lămurirea lor de situația reală din Ungaria și a combate influența unor elemente care caută să facă comentarii dușmănoase. Ca de ex: tov. PETRIC PETRU din satul Breb, a arătat că, fiecare membru de partid trebuie să fie vigilent și să fie în rândul țăranimii muncitoare pentru a putea lămuri problemele ridicate de ei. S-au tov. MESCO PETRU din satul Lunca la Tisa a arătat că, trebuie să organizăm paza în satul nostru de către membrii de partid și să fie combătute diferite zvonuri care s-ar putea ivi cu această ocazie. Asemenea discuții au fost în general în toate org.[anizațiile] de bază din comune și sate.

În unele org.[anizații] de bază ca la: Desești, membrii de partid în discuții au arătat că pe ei nu mult îi interesează situația din Ungaria, la fel nici pe țăranii muncitori nu mult îi interesează. Va trebui însă să avem o preocupare mai intensă pentru îndrumarea țăranimii muncitoare să obțină noi succese în obținerea de recolte bogate la hectar.

În cele 3 org.[anizații] de bază din comuna Ocna Șugatag, membrii de partid au venit cu următoarele cerințe: Locuitorii să primească pâine suficientă fiindcă duc lipsă de pâine, Să fie deschisă o măcelărie în comună

pentru asigurarea populației cu carne, să fie construită o fabrică de sodă. Membrii familiei al salariaților să primească tichete de alimentație.

Atmosfera în jurul evenimentelor din Ungaria este bună, în special la sate unde țăranii muncitori în mică măsură se interesează de acest eveniment, care este lămurit de membrii de partid prin citirea comunicatelor din ziarul Scânteia, în jocurile cu tineretul s-au în nunțile care s-au făcut tinerii și țăranii muncitori nici nu discută asupra evenimentelor din Ungaria.

În cursul nopții nu a fost semnalat nici-o neregulă în raionul nostru.-

Sighet la 29 octombrie 1956

PRIM-SECRETAR,

INSTRUCTOR CU INFORMAREA

36. Sighet, 4 noiembrie 1956. *Notă informativă a Comitetului Raional Sighet al P.M.R. privind perceperea în rândul populației din raion a evenimentelor din timpul contrarevoluției din Ungaria în anul 1956. Fond Comitetul Raional Sighet al P.M.R., dosar 191/1956, fila 90.*

Partidul Muncitoresc Român

Comitetul Raional Sighet

NOTĂ INFORMATIVĂ

Evenimentele din Ungaria în general în mică măsură este comentată, în unele locuri membrii de partid împreună cu oamenii muncii cum au fost la G.A.C. Sighet membrul de partid Zekany Iosif cu alții colectiviști au comentat că după părerea lor, muncitorii au fost duși în eroare, care confirmă că muncitorii nu se întorc la locurile de muncă și cred că se vor găsi forțe cari vor ști să restabilească ordinea și să apere cuceririle revoluționare a clasei muncitoare Maghiare. Însă sunt cazuri când unii muncitori cari au teren agricol comentează în mod dușmănos atât Hotărârea C.C. al PMR. cât și evenimentele din Ungaria, astfel Steczka Vasile acar la CFR. Câmpulung fiind împreună cu alți cetățeni unde era prezent și Instructorul de Partid Gyulai Aladar la întreat pe tov. Instructor că de ce nu beneficiază și el de ajutor familiar, a fost arătat că el are peste un ha. pământ la care răspunde că el are pământ dar predă cota și plătește impozit, tov. Instructor a arătat că totuși el are venit de pe acest teren cu toate că predă cota și plătește impozit, la care a spus că nu-i nimic o să mai vedem noi această problemă, după care a plecat.

În rândul țăranimii muncitoare nu se comentează evenimentele din Ungaria munca decurge în mod normal unele sate la majoritatea produselor au terminat colectările cum este Com. Rona de Jos care a terminat colectările la porumb, cartofi, fân și grâu. Sau satul Cornești care a terminat colectările în afară de lapte de vacă, însă sunt sate unde în oarecare măsură s-a încetinit munca în predarea cotelor cum este în satul Sârbi unde unii au arătat că se vor reduce cotele, ca în Ungaria nu se mai dau cota.

Evenimentele din Ungaria a apărut în ziarul Pentru Socialism, au luat măsuri pentru prelucrarea lui cu membrii de partid și cu cetățeni. Articolul a fost studiat de activiștii de partid cari sunt la Raion, iar pentru activiștii de la comune și sate a fost imediat difuzată pentru a studia și să fie prelucrate cu membri de partid și cu cetățeni în căminele Culturale, cu ocazia conferințelor

care se țin consacrate zilei de 7. Nov. la fel sa luat măsuri ca în Căminele Culturale să fie organizate audiție la radio la lungime de undă 397 în limba Română și la 261 în limba Maghiară, de asemenea stațiile de radioficare să transmită programul de la aceasta lungimi de unde.

Sighet, la 4. Nov. 1956.

PRIM SECRETAR,

Instructor cu informare de partid.

Ss indescifrabil

37. Sighet, 11 noiembrie 1956. *Notă informativă despre „instruirea” agitatorilor și membrilor de partid, care în activitatea de propagandă dusă pentru combaterea zvonurilor considerate dușmnoase despre evenimentele din Ungaria, vor folosi articole de presă. Fond Comitetul Raional al P.M.R. Sighet, dosar 191/1956, filele 97-98.*

Partidul Muncitoresc Român
Comitetul Raional Sighet

NOTĂ-INFORMATIVĂ

În urma evenimentelor din ungaria org.[anizațiile] de bază din raion îndrumați de Comitetul Raional de Partid au instruit agitatorii precum și membri de partid cu evenimentele din ungaria ce au apărut în ziarul „Scânteia” în ultimele zile.

Membrii și candidații de partid precum și agitatorii desfășoară o muncă de lămurire atât în rândul muncitorilor și funcționarilor la întreprinderi și instituții cât și în comune și sate în rândul țărănimii muncitoare în care scop membrii și candidații de partid folosesc articole din ziar, arătând oamenilor muncii de felul cum se prezintă situația actuală din ungaria și combat unele manifestări și zvonuri dușmănoase, ca de exemplu la Fabrica de Mobile cu ocazia muncii de lămurire în rândul muncitorilor în timpul pauzei de masă când a fost arătată de felul cum au introdus imperialiștii cu avioane foști ofițeri hortiști de către membri de partid Barany Maria care este bețivă a arătat că avioane roșii s-au dus în ungaria, această manifestare a fost combătută pe loc arătând că Uniunea Sovietică a dat ajutor pentru restabilirea ordinii în urma cererii noului guvern revoluționar muncitoresc țărănesc. Asemenea manifestări a fost și la Coop.[erativa] Unitate[a] de unii care a fost combătut imediat.

În cadrul comunelor și satelor din raion cu ocazia muncii politice în campania de colectări echipele formate care se deplasează la cetățeni lămuresc situația din ungaria însă nu au fost cazuri când problemele au fost comentate în mod dușmănos. În unele locuri au fost zvonuri în legătură cu cotele care a fost combătută ca de exemplu în satul Breb a fost lansat un zvon de către Oanea Elena care are o moară țărănească și de Opriș Gheorghe că nu trebuie predat cotele în întregime, iar cei care au predat vor primi jumătate înapoi, care a fost combătut de membrii de partid și agitatori care a mers pe la cetățeni pentru munca politică cu colectările.

În urma muncii politice în campania de toamnă legat cu cooperativizarea agriculturii, org.[anizația] de bază din satul Valea Porcului a reușit să unească 11 familii în întovărășire pomicolă care a fost inaugurat în

ziua de azi, întovărășirea are 5 ha teren care a primit denumirea „7 NOIEMBRIE” întovărășirii până în prezent au săpat 160 gropi pentru pomi.

În cursul zilei de azi în 30 cămine culturale din cele 34 a fost ținute conferințe cu ziua de 7 Noiembrie, la care a participat peste 4.500 țărani muncitori, atmosfera în aceste adunări a fost bună.

Sighet la 11 noiembrie 1956.

PRIM SECRETAR:

INSTRUCTOR CU INFORMARE:

38. Sighet, 13 noiembrie 1956. *Notă informativă a Comitetului Raional Sighet al P.M.R. cu activitatea de propagandă „pentru combaterea zvonurilor” și „lămurirea” populației despre evenimentele din Ungaria din timpul contrarevoluției din 1956, semnalând și atitudini de respingere a cotelor impuse țăranilor. Fond Comitetul Raional Sighet al P.M.R., dosar 191/1956, filele 99-100.*

Partidul Muncitoresc Român
Comitetul Raional Sighet

NOTĂ – INFORMATIVĂ

Pentru lămurirea oamenilor muncii cu problemele situației informaționale, din ultima perioadă. Comitetul Raional de Partid a luat măsuri ca aparatul Comitetului Raional și Orășenesc de partid să sprijine org.[anizația] de bază pentru prelucrarea cu membrii și candidații de partid a evenimentelor din ungaria apărut în presă și pentru instruirea agitatorilor în urma căruia membrii și candidații de partid precum și agitatorii în întreprinderi și instituții au fost repartizați la locul lor de muncă iar în comune și sate pe sectoare cum au fost repartizați în campania de toamnă, pentru lămurirea oamenilor muncii și combaterea unor zvonuri în rândul muncitorilor și cetățenilor.

Membrii și candidații de partid precum și agitatorii urmăresc presa zilnic pentru a fi la curent cu problemele internaționale, în urma căruia își desfășoară activitatea în rândul muncitorilor și cetățenilor în mod individual s-au pe grupe.

După munca depusă de membrii și candidați de partid precum și de agitatori în general problemele internaționale și în special evenimentele din ungaria sunt primite cu satisfacție fiind o stare de spirit bună în rândul oamenilor muncii, unde mulți își exprimă bucuria ca deja viața în ungaria începe să decurgă în mod normal și sa pus capăt fără delegile comise de bandele fasciste. Ca de exemplu la Întreprinderea Ilie Pintilie candidatul de partid Tifenbakher Adalbert stând de vorbă cu muncitorul Oros Victor la care ia arătat de felul cum au fost transportați foști ofițeri hortiști în ungaria în urma căruia muncitorul Oros Victor a arătat că era clar ca o asemenea acțiune nu sa (sic!) putut face numai cu ajutorul dolarilor de către țările capitaliste și era foarte just ca Uniunea Sovietică a sprijinit forțele progresiste din ungaria pentru a nimici fasciști strecurați de peste graniță. S-au în comuna Vad membru de partid Steti Mihai stând de vorbă cu Borlean Dumitru și alți cetățeni cari l-au întrebat că cum se prezintă situația din

ungaria, când tov. Steti Mihai a citit din ziar articolul „În întreaga Ungaria viața reintră în normal” după care cetățenii au arătat că e foarte bine că s-a pus capăt contra revoluției și viața începe să decurgă în mod normal.

Mai sunt unele cazuri izolate când sunt manifestări dușmănoase ca de exemplu azi dimineață în satul Sat Șugatag plecând o echipă formată din membrii de partid Balta Petru, Hotea Petru și un agitator, pentru munca de lămurire la cetățeni cari nu au predat cotele, un cetățean cu numele Tincu Petru care a predat cotele a spus tov. din echipa în fața altor cetățeni ca numai să meargă după cote că o să pățească ca cei din Ungaria, tov. au arătat că nu li frică de amenințările lui, arătând pe mai departe că e destul de dureros ca un om are 2 fii și o fiică în serviciul statului vorbește asemenea lucruri.

Sighet la 13 noiembrie 1956.

PRIM SECRETAR: INSTRUCTOR CU INFORMARE:
ss. indescifrabil ss. Indescifrabil

39. Baia Mare, 29 ianuarie 1957. *Referat comun al șefului serviciului Goscol al raionului Sighet și delegatul regional al PMR, care, raportat situația din Gospodăria Agricolă Colectivă Câmpulung la Tisa, unde au constatat deficiențe și tensiuni interne, constată cauzele și propun o serie de măsuri. Fond Sfatul popular regional Baia Mare, Direcția Agricolă, Serviciul Goscol, dosar 1/1956, filele 165-169.*

Sfatul Popular Regional Baia Mare
Direcția Agricolă
Serviciul Goscol

REFERAT

Despre situația din gospodăria agricolă colectivă Câmpulung la Tisa raionul Sighet.

Gospodăria a luat ființă la 6 august 1950, cu un număr de 140 familii și cu o suprafață totală de 744 ha. teren. Gospodăria colectivă a obținut în primii (!) trei ani în special rezultate frumoase, reușind astfel să atragă noi membrii în gospodăria agricolă colectivă.

Ca rezultat al veniturilor repartizate la zi muncă colectivștilor în anul 1953, numărul familiilor crește la 202 familii iar suprafața totală a terenului adus de membrii se ridică la suprafața de 863 ha. – Raportat la numărul familiilor din gospodăria colectivă revine 4,27 ha. pe o familie iar pe un braț de muncă 2,27 ha. teren.

Sprrijiniți de organele politice și de Stat gospodăria colectivă Câmpulung la Tisa devine în anul 1953, gospodărie fruntașă și cea mai mare gospodărie din raion.

De menționat este faptul că de la înființarea gospodăriei colective, an de an crește numărul celor ce nu participă la muncă pe motivul că încă de la înființare au fost atrași fără respectarea principiului liberului consimțământ o serie de salariați Ceferiști, Învățători, salariați ai sfaturilor populare al cooperației etc.

Între anii 1953-1956, ca urmare a unor recolte slabe cât și prin faptul că organele raionale culcându-se pe laura Victoriei nu au făcut o analiză serioasă asupra unor excluderi din gospodăria colectivă care a atras după sine părăsirea gospodăriei colective din partea unui însemnat număr de colectiviști, lucru care a influențat negativ asupra unui mare număr de membrii rămași în gospodăria colectivă prin diferite graduri de înrudenire a familiilor de colectiviști.

Din darea de seamă anuală pe anul 1956, rezultă că în prezent gospodăria colectivă din cele 379 brațe de muncă existente pe hârtie între 16 și 60 ani, la lucru nu participă numai 140 brațe de muncă cari au prestat în cursul anului 1956, un număr de peste 80 zile muncă, iar un număr de 66 brațe de muncă au prestat sub 80 zile muncă în anul 1956.- Rezultă deci că față de forță reală se poate conta numai pe cele 140 brațe de muncă.

Astfel dacă împărțim suprafața de 863 ha. teren la cele 140 brațe de muncă rezultă că revine 6,16 ha. la un braț de muncă suprafață ce este prea mult și nu se pot executa lucrările la timp și de bună calitate, ceiace a atras după sine mari pierderi din venitul obștesc al gospodăriei și ca urmare o valoare scăzută a zilei de muncă în special în anul 1956.

Astfel în anul 1956, valoarea zilei muncă a fost următoarea: grâu 0,60 kg., ovăz 0,20 kg., porumb 0,50 kg., cartofi 1,50 kg., fân trifoi 5 kg., lână 0,050 kg., brânză 0,16 kg., miere 0,091 kg., miere 2 kg. și 2 lei (!).

La aceste rezultate slabe o lipsă serioasă are și S.M.T. Carei, care în anul 1956, nu a executat planul de contractări pe care conducerea gospodăriei colective a sperat mai mult ca ori când fiind lipsă acută de brațe de muncă față de suprafața mare de teren.

Cu toate aceste planul de contractări a fost realizat după cum urmează:

Denumirea Lucrărilor Contractate	Plan ha.	Realizat ha
1.Arături +grăpat pt. însămânțări de primăvară	110	18
2. Dezmiriștit	80	124
3. Arături pt. însămânțări de toamnă +grăpat	100	-
4. Deșteleniri	-	30
5. Arături adânci de toamnă	10	-

Plus treeratul păioaselor de pe suprafața de 127 ha.- În schimb lucrări ca însămânțări, prășit mecanic, recoltat prășitoare, cosit etc. S.M.T.-ul Carei cu toată insistența gospodăriei colective nu a putut contracta motivând lipsa acestor utilaje.

Față de toate aceste deficiențe au fost lămurii și prin dispoziția tov. Keis Jean fost Director al Direcției Agricole Regionale ca să însămânțeze toată suprafața de 45 ha. porumb planificat cu sămânță de porumb hibrid din import.- Colectiviștii și președintele gospodăriei după mai multe discuții unde tov. Keis ș-a susținut punctul său de vedere din cele 45 ha. porumb planificat în anul 1956 numai 17 ha. s-a însămânțat cu hibrid din import care

însă s-a compromis complet cauzând pierderi serioase gospodăriei colective.

Pe lângă aceste deficiențe și lipsuri, din discuții purtate cu colectivștii ei au arătat că în ultimii ani toți acei cari trec prin vizită la gospodăria colectivă fără o analiză temeinică dau sarcini, ordine și dispoziții într-un cuvânt ne conduce toți numai consiliul de conducere și adunarea generală nu ne conduce, a spus colectivistul Balind Gașpar.

Așa se explică faptul că au fost nevoiți să însămânțeze în primăvara anului trecut în pământ umed ovăzul fiind[că] așa au primit îndrumări din partea activiștilor de partid iar ca rezultat la recoltare nu s-a cules nimic de pe această suprafață, sau la treeratul grâului în anul 1955, au fost forțați să treacă imediat la treeriș deși ei au arătat că mai necesită patru cinci zile ca grâul să stea în clăi pentru ca bobul să se întărească bine și după aceea vor trece la treeriș însă acest lucru nu a fost posibil deoarece asupra președintelui au început să fie culese referințe care fiind în aceasta situație critică a dat dispoziții la treeratul grâului ca să realizeze dorința unor îndrumători ca să fie primii la predarea cotelor însă după ce au transportat grâul la Baza de Recepție aceasta a refuzat să primească deoarece a fost umed și fermentat iar mai târziu cu multă insistență a organelor în drept a fost primit 130 de kg. pentru 100 de kg. cauzând și prin aceste pierderi gospodării colective. - Colectiviștii au arătat că au ajuns cu secretarul de Partid tov. Moiş până la înjurături prin faptul că ş-au susținut punctul just de vedere.

Nerespectarea și încălcarea democrației interne a gospodăriei colective a culminat cu adunarea generală din 20 ianuarie 1956, când cu ocazia alegerii noului consiliu de conducere tov. instructor de Partid Muler care a fost ales ca președintele prezidiului pentru a conduce lucrările adunării generale, a propus alegerea unei comisii de reprezentanți ai colectivștilor care să facă propuneri pentru noul consiliu de conducere.- După ce această comisie ş-a prezentat propunerile colectivistului Cous Imbre, Ciorca Iosif s-au sculat și au strigat „ nu ne trebuie conducere, nu ne trebuie gospodărie, vrem să fim liberi dați-ne înapoi pământul” după ei s-au mai sculat un Nr. de 9-11 colectivști care au început să părăsească ședința iar între cei rămași era o frământare și gălăgie.

Văzând acest lucru tov. Muler președintele prezidiului a suspendat ședința adunării generale fără ca acesta să-și atingă scopul adică ca să-și aleagă consiliu de conducere și președintele gospodăriei colective.

În urma măsurilor luate de Comitetul Regional de Partid ne-am deplasat la această gospodărie unde după o muncă de lămurire mai bine de 4 zile și nopți respectând prevederile Statutului, deplină democrație internă a colectivștilor precum și instrucțiunile Ministerului Agriculturii Nr. 203.601 privind alegerile organelor de conducere în gospodăria agricolă colectivă, colectivștii mobilizați în adunarea generală în seara zilei de 26 I-1957, ş-au ales noul consiliu de conducere în frunte cu comunistul Fecete Ioan ca președinte al gospodăriei colective precum și comisia de revizie dând dovadă prin aceasta așa cum au reieșit și din discuții că dacă vor fi ajutați și îndrumați mai îndeaproape ei vor munci și pe mai departe în gospodăria colectivă.

Cauzele care au dus la această situație considerăm următoarele:

1. Lipsa unei îndrumări calificate și organizate atât profesional cât și politic.

- e suficient în această privință să arătăm că din cele 40 de ședințe a consiliului de conducere în anul 1956, numai la 3 din ele a participat câte un activist de partid și la una președintele Sfatului Popular comunal.- Iar din cele 9 adunări generale la una a participat tov. Muler din partea raionului de Partid, Vicepreședintele sfatului popular raional și tov. Pisuc organizatorul Goscol din cadrul secției agricole raionale.

2. Lipsa acută de brațe de muncă precum și insuficientul ajutor din partea S.M.T.-ului a făcut imposibil ca brațele de muncă existente din gospodărie să execute la timp și de bună calitate lucrările agricole lucru ce a tras după sine pierderi serioase colectivștilor și o scădere bruscă în special în anul 1956, a valorii zilei muncă.

3. Încălcarea democrației interne a gospodăriei colective a avut ca urmare o influență negativă asupra colectivștilor la care s-a mai adăugat și zvonurile calomnioase a ultimelor evenimente din Ungaria lucru ce a determinat o șovăială specială în rândul mijlocașilor.

Față de această situație propunem.

1. Mărirea volumului de lucrări mecanizate din partea S.M.T.-ului Carei până la 545 ha. față de 200 ha. cât a fost în anul 1956, plus treeratul păioaselor.

2. La întocmirea planului de producție și a bugetului de venituri și cheltuieli Direcția Agricolă Regională a Sfatului Popular Regional să delege cei mai buni tehnicieni și activiști ai săi care să ajute împreună cu organele raionale întocmirea acestei lucrări în gospodăria colectivă.

3. În privința organizării muncii se va insista la aplicarea Hotărârii Consiliului de Miniștri 141, privind retribuirea suplimentară, stimulând chiar prin premii în natură și bani pe colectivștii frunțași.

4. Prin organizarea și planificarea muncii să se pună un accent deosebit pe dezvoltarea creșterii animalelor și pomicultura care au adus și până în prezent însemnate venituri colectivștilor.

Baia Mare la 29 ianuarie 1957

ȘEFUL SERVICIULUI GOSCOL DELEGATUL REGIUNEI P.M.R.

Lazar Ștefan

Pridea L.

Mențiuni:

Pentru cunoașterea îndeaproape a situației economice din gospodăria colectivă anexăm prezentului referat unele statistici în baza căruia am făcut analiza economică a gospodăriei colective de la înființare până în prezent.

40. Vișeu de Sus, 19 august 1957. Referat al Secțiunii Agricole de la Sfatul Popular Raional Vișeu privind desfășurarea activității în întovărășiri și evoluția economică a acestora. Fond Sfatul Popular Regional, Consiliul Agricol, dosar 4/1956, filele 287-288.

Sfatul Popular al Raionului Vișeu

Secțiunea Agricolă

Nr. 3627 din 19 august 1957.

Privind desfășurarea activității întovărășirilor și dezvoltarea acestora.

În raionul Vișeu fiind raion de munte nu există întovărășiri agricole, în schimb există întovărășiri zootehnice și zoopomicole numărul lor fiind în prezent de 16.

În aceste întovărășiri munca de recoltatul fânețelor și alte munci necesare se fac în comun iar principiul de repartizare a veniturilor este după cum urmează:

Pentru animalele aduse precum și terenul adus de membrii se repartizează 25% din veniturile provenite dela animalele aduse și terenul cu care au intrat iar venitul provenit de la animalele cumpărate cu împrumut bancar precum și venitul de pe terenul primit în folosință precum și 75% din restul se repartizează după zile muncă din care în prealabil se repartizează pentru completarea fondului de bază indivizibil.

Analizând ritmul de dezvoltare economică a întovărășirilor din raionul nostru în perioada anilor 1956-57 putem cita ca exemple bune întovărășirile Borșa, Botiza, Vișeu de jos și Rozavlea.

Aceste întovărășiri s-au dezvoltat prin înscrierea de noi membrii precum și prin dezvoltarea fondul obștesc cu 50% repartizați pentru completarea fondului de bază astfel întovărășirea Botiza în cursul anului 1956 întovărășirea din Botiza și-a construit din resurse proprii un grajd pentru vite mari precum și un șopron pentru depozitarea de fân, întovărășirea Vișeu de jos a repartizat pentru completarea fondului de bază în anul 1956 a repartizat 6.000 lei din care a cumpărat oi, în anul curent întovărășirea din Borșa a cumpărat 4 vaci de lapte din veniturile proprii repartizate la fondul de bază indivizibil iar întovărășirea Rozavlea și-a mărit numărul de oi dela 70 – la 200 capete iar întovărășirea din Vișeu de jos, dela 70 – 230 dintre întovărășirile existente din cadrul raionului nostru considerăm ca cea mai slabă întovărășirea dela Săliștea care în anul 1956 nu a avut nici o activitate iar în a.c. au cumpărat cu împrumut bancar 40 capete ovine în aceasta întovărășirea nu a fost adusă nici animalele cu care s-au înscris și nici în cursul acestui an nu sunt speranțe de a se obține un progres simțitor.

În ceea ce privește superioritatea producției obținute în comun putem da ca de exemplu întovărășirea zootehnică Ruscova care are 10 vaci de lapte de rase bruna și 10 capete tineret, producția de lapte la aceasta întovărășire este de 2.200 litri iar în sectorul individual nu s-au obținut mai mult de 1600 litri pe cap de vacă furajată.

În ceea ce privește plantațiile de pomi fructiferi este evident faptul că o livadă numai așa se poate păstra și îngriji dacă este pe o întindere mai mare și aceste condițiuni se pot aplica mai ușor toate îngrijirile și lucrările de întreținere după îndrumările și recomandările tehnicienilor de specialitate.

Până în prezent nu se poate cunoaște exact veniturile reale acestor unități precum nici valoarea zilei muncă putem doar menționa că în ceea ce privește recoltatul furajelor până în prezent au terminat întovărășirea Moisei iar restul au terminat 80% din suprafața totală.

Vișeu de sus la 19 august 1957.

41. Sighet, 11 noiembrie 1957. *Informare a Comitetului Raional Sighet al P.M.R. cu atmosfera internă din organizațiile locale de partid în adunările de dare de seamă și alegeri din toamna anului 1957; membrii din organizațiile rurale se prezintă adesea la lucru în stare de ebrietate și nu au arătat eficiență în cooperativizarea agriculturii. Fond Comitetul Raional Sighet al P.M.R., dosar 227/1957, filele 88-90.*

Partidul Muncitoresc Român
Comitetul Raional
Sighet

INFORMARE

cu privire la desfășurarea adunărilor de dare de seamă și alegeri ale organelor locale de partid.

Adunările de dare de seamă și alegeri au fost ținute până-n prezent în 76 Org.[anizații] de bază și a fost constituite 7 noi org.[anizații] de bază, deci în total a fost ținute alegeri în 76 Org.[anizații] de bază unde din totalul de 1503 membri și candidați de partid în aceste org.[anizații] de bază, au participat 1269 tov. Au lipsit motivat 187, iar nemotivat 52.

La discuții: au participat 483 tov. În cadrul discuțiilor tov. s-au ocupat mai mult de întărirea disciplinei de partid, în special s-a arătat lipsurile care au persistat în Org.[nizațiile] de bază. Astfel la org[anizația] de bază din satul Virișmort a fost arătat că uni membri de partid sunt indisciplinați, nu vin regulat la adunări, nu-și îndeplinesc sarcinile trasate, iar biroul Org[anizației] de bază nu a pus în discuție adunări generale pe acești tovarăși. În org[anizația] de bază din întovărășirea Vad a fost arătat că la biroul Org[anizației]. de bază sunt depuse 2 cereri pentru a fi primiți în rândul candidaților, însă a trecut aproape 2 ani și cele 2 cereri nu au fost puse în discuție, la fel în org[anizației] de bază dela CFR. C.[âmpu] Lung a fost scos în evidență că a lipsit educarea org[anizația] de bază în privința de noi membri și candidați de partid. La Org[anizația] de bază din G.A.C. Săpânța a fost scos în evidență că membri org[anizației] de bază au funcții de răspundere în consiliul de conducere pentru care nu a efectuat un control în felul cum sunt duse la îndeplinire unele hotărâri ale adunării generale a G.A.C.

S-au mai referit tov. în cadrul discuțiilor mai mult și asupra problemei de felul cum membri de partid sunt exemplu în munca lor și cum s-a muncit: pentru cooperativizarea agriculturii ca de exemplu la Org[anizația] de bază din U.I.L. Nr. 5 din C[âmpu].Lung la Tisa mai mulți membri de partid au fost aspru criticați deoarece în timpul orelor de lucru au fost în stare de ebrietate, arătând că din aceasta cauză și [text indescifrabil] tehnic este încă mare, deoarece încă nu toți membri de partid sunt exemplu în muncă și în lupta pentru educarea muncitorilor și în special a tineretului pentru care disciplina în muncă este slabă.

În org[anizația] de bază din comuna Vad a fost arătat că uni[i] membri de partid în frunte cu secretarul Org[anizației] de bază LENGHEL VASILE nu

și-au dus la îndeplinire angajamentul lor de-a intra în întov. Iar Org[anizația] de bază din Întovărășirea Vad a fost scos în evidență că nu a fost folosite toate metodele de strângerea de noi membri în întovărășire și a fost considerat că ritmul cooperativizării a fost foarte slab, la fel și în org.[anizația] de bază din întov.[ărășirea] Berbești a fost scos în evidență că în cadrul biroului Org[anizația] de bază a existat împăciuitorism, care cauză a frânat dezvoltarea și întărirea întovărășiri din punct de vedere economic și care a cauzat și ritmul slab de atragerea noi întovărășiți.

Până-n prezent cu ocazia discuțiilor au fost făcute 67 propuneri pentru îmbunătățirea muncii în viitor. La ultimele alegeri propunerile mai mult sau referit ca noile birouri alese să ia măsuri pentru întărirea disciplinei de partid, prin punerea în discuție a adunării generale a celor tovarăși care nu participă regulat la adunări și rămâne în urmă cu cotizatia cu mai multe luni. La fel mai multe propuneri a fost cu îmbunătățirea propagandei de partid adică controlarea învățământului de partid și tragerea la răspundere pe acei tovarăși care lipsesc nemotivați, precum și preocuparea din partea birourilor org. de bază ca toți membri și candidați de partid să fie abonați la ziare.

Dările de seamă prezentate până-n prezent au reușit să cuprindă activitatea org.[anizațiilor] de bază, fiind axate pe problemele cele mai principale specifice org[anizației] de bază, prin care a fost analizat munca politică desfășurată de membri și candidați de partid, scoțând în evidență părțile pozitive și negative în mod critic și autocritic, dând astfel ocazie la discutarea problemelor cele mai importante.

În ultimele alegeri mai slab a fost darea de seamă dela Org.[anizația] de bază din comuna Desești, unde darea de seamă a fost foarte sumar întocmit și nu a analizat în mod profund activitatea org.[anizației] de bază, decât a fct arătat rezultatul și unele lipsuri. În urma acestei dări de seamă la discuți a participat numai 2 Tov.

La adunările de dare de seamă și alegeri a fost respectate instrucțiunile C.C. al P.M.R. cu privire la alegeri. Membri și candidați de partid în toate cazurile au fost convocați cu cel puțin 5 zile înainte de adunare.

Adunările de dare de seamă și alegeri sunt conduse de membri comitetului raional de Partid, unde până-n prezent a fost călcat democrația internă de partid într-un singur caz, în Org.[anizația] de bază din Comuna Sarasău unde din cauza că nu a ajuns un singur buletin a fost făcut unul din mână, din care cauză alegerile au fost infirmate la această org.[anizație] de bază. Au mai fost infirmate încă 2 alegeri din cauză că au fost aleși în birou membri de partid compromiși în fața maselor, deci în total a fost infirmate 3 alegeri și au fost confirmate 74.

Până-n prezent în cele 78 adunări de dare de seamă și alegeri au fost reales 47 secretari ai Org[anizației] de Bază.

În alegerile care s-au desfășurat până-n prezent în cele 23 Org[anizației] de bază din întreprinderi, cooperative meșteșugărești, din întreprinderi de transport și telecomunicație, au fost aleși 78 membri în birou org[anizației] de bază din care 69, sunt muncitori direct din producție.

Până-n prezent noile birouri ale org.[anizației] de bază nu au fost instruiți, decât după alegeri unde s-au ales noi membri sau secretari a fost arătat pe scurt care sunt sarcinile actuale.

PRIM SECRETAR INSTRUCTOR CU INFORMARE,

42. Sighet, 15 noiembrie 1957. *Referat al Comitetului Raional Sighet al PMR cu referire la activitatea de propagandă de „culturalizare a maselor” în mediul sătesc din raionul Sighet. Fond Comitetul Raional Sighet al P.M.R., dosar nr. 227/ 1957, filele 111-116*

Partidul Muncitoresc Român
Comitetul Raional Sighet

REFERAT

cu privire la culturalizarea maselor în mediul sătesc al raionului Sighet.

Munca de culturalizare a maselor a constituit o sarcină deosebită pentru comitetul raional de partid, precum și al întregului aparat al comitetului raional.

Bazați pe sarcinile trasate de cel de-al II-lea Congres al PMR, precum și al instrucțiunilor privind culturalizarea maselor la sate strâns legată de revoluția culturală, comitetul raional de partid Sighet a luat o serie de măsuri care să ducă la îmbunătățirea muncii org.[anizațiilor] de partid în îndrumarea muncii culturale la sate.

A fost analizat în plenară cu activul comitetului raional de partid încă în cursul lunii iunie nivelul în care se găsește activitatea muncii culturale la sate, în urma căruia s-au luat o serie de măsuri. Astfel a fost prelucrat cu instructorii teritoriali despre sarcinile și metodele ce trebuie luate pentru îndrumarea de către organizațiile de partid și de comitetele comunale a activității culturale din mediul sătesc.

Pentru a vedea în ce măsură lipsurile constatate au fost remediate în cursul lunii octombrie, din nou s-a analizat această problemă în ședință de birou unde șeful secției împreună cu secretarul sfatului raional au prezentat informare asupra stadiului muncii culturale la sate, unde s-a constatat următoarele:

În majoritatea comunelor și satelor, după noua formă organizatorică a muncii culturale, situația s-a îmbunătățit, cadrele didactice sub îndrumarea org.[anizației] de bază și a sfaturilor populare depun eforturi mai mari în ceea ce privește munca de culturalizare a maselor.

Învățătorii au sarcini concrete în acest sens. Directorii căminelor culturale sunt numiți din rândul celor mai buni învățători și cu talent la îndrumarea practică a muncii de culturalizare, schimbându-se cei necorespunzători. S-au luat o serie de măsuri pentru asigurarea condițiilor desfășurării muncii culturale.

Astfel, în fiecare comună și sat s-au stabilit săli destinate muncii culturale și se intensifică munca de terminare complectă a căminelor culturale din satele Vad, Sat-Șugatag, Bîrsana, Rona de Sus, Rona de Jos, care până în prezent nu au fost definitiv terminate. La succesele pe care le vom arăta mai jos, au contribuit în mare măsură inspectorii secției de

învățămant și în mod deosebit îndrumarea concretă dată de casa raională de cultură.

Dacă aruncăm o privire asupra rezultatelor obținute în munca de culturalizare a maselor, se poate spune cu certitudine că au fost obținute o serie de rezultate pozitive, așa de pildă în momentul de față pe raza raionului nostru, respectiv la sate funcționează 13 echipe de cor, cu 540 amatori, 21 echipe de dansuri ce cuprind 232 participanți, 4 brigăzi de agitație artistică, 9 echipe de teatru care au în repertoriile lor bogate și variate conținuturi legate în primul rând de transformarea socialistă a agriculturii. De pildă echipa culturală din comuna Remeți care a concurat la faza regională fiind clasificată și premiată al doilea pe regiune, echipa de dansuri de la Oncești, care a participat în mai multe rânduri la concursul fazelor naționale și regionale, recent echipa culturală din comuna Rona de Sus (Ucraineană) a participat la faza regională a concursului organizat în cinstea zilei de 7 Noiembrie.

Echipele de teatru și brigăzile artistice și agitație ca cele din Remeți, Giulești, Strîmtura și altele, au adus un aport deosebit la mobilizarea țărânimii muncitoare pentru a intra în GAC sau de a se înființa noi unități. De exemplu la Giulești s-a reușit să ia ființă cea de-a doua întovărire, la Remeți în cursul anului împreună cu Teceul au intrat 70 familii în cele două GAC-uri.

La fel putem arăta că echipa culturală din Remeți s-a deplasat cu programe adecvate transformării socialiste a agriculturii și în comuna Bocicoi, Cîmpulung și altele.

La fel și echipa culturală din comuna Ocna-Șugatag a dat programe în diferite locuri. Putem spune că brigăzile artistice de agitație au dus o mare contribuție și la îndeplinirea planului de colectare și achiziții și la îmbunătățirea muncii sfaturilor populare și a altor unități.

Pe lângă activitatea echipelor culturale o parte pozitivă este că în fiecare duminică pe lângă căminele culturale sunt organizate conferințe cu caracter științifico-educativ, care sunt urmate de programe culturale bogate. Numai în ultima perioadă a lunii octombrie și noiembrie au fost susținute 13 conferințe în căminele culturale, dintre care 6 pe linie ARLUS în cadrul Lunii prieteniei româno-sovietice, 5 pe linie SRSC și două conferințe unde s-a vorbit despre satelitul artificial al pământului, pentru care au fost trimiși la sate profesori bine pregătiți, în scopul de a putea explica.

Participarea la aceste conferințe a înrădăcinat un viu interes al țărânimii noastre muncitoare, totalizând peste 25.000 cetățeni care au luat parte la aceste conferințe. Odată cu aceste conferințe și-au dat contribuția în mod efectiv un număr de 11 echipe culturale, cum au fost cele din comunele Vad, Nănești, Rona de Sus, Remeți, Șugatag și altele, care după terminarea expunerilor și diferitelor acțiuni este în tradiția lor de a prezenta programe culturale.

De o importanță mare se poate caracteriza activitatea brigăzii științifice inițiată de casa de cultură raională, care s-a deplasat în comunele din raza raionului, reușind ca prin exemplul lor să fie înghițebate chiar în unele comune asemenea brigăzi științifice, cum sunt de pildă în comunele Ocna-Șugatag, Hărnicești, Vad și altele. Cu ajutorul și contribuția acestor brigăzi științifice formate din profesori, medici, ingineri, agronomi și alte profesii, noi

am reușit ca în multe comune și sate în care ele s-au deplasat să combată o serie de tendințe și manifestări mistice, șovine sau zvonuri diferite provocate de unele secte religioase și elemente dușmănoase. Așa de exemplu, cu ocazia înființării de noi unități socialiste, au fost clarificate multe probleme ridicate de țărani în adunările organizate în acest scop. Sau spre exemplu, cu ocazia apariției cometei Rollant, spre exemplu și lansarea primului și al doilea satelit artificial al pământului, se faceau chiar discuții, spunând „că acum va fi sfârșitul pământului”. Toate acestea au putut fi combătute prin trimiterea unor tovarăși pregătiți în aceste comune.

În vederea educării țăranimii muncitoare în perioada de iarnă, au fost luate măsuri de organizare a cercurilor agrozootehnice în toate comunele din raza raionului. Astfel în cursul acestui an își vor începe activitatea un număr de 6 cursuri agro-zootehnice în gospodăriile agricole colective cu durata de trei ani. Total pe raion vor fi organizate un număr de 25 cercuri agro-zootehnice, din care 11 vor fi susținute de către profesorii din învățământ, iar un număr de 14 vor fi susținute de inginerii și tehnicienii secției agricole raionale.

În perioada de iarnă vor funcționa în fiecare comună și sat câte 5-10 cercuri de citit pe circumscripții care vor fi conduse de învățători și profesori, la care vor participa țărani muncitori, unde se va urmări ridicarea culturii generale, unele din acestea s-a indicat să fie reorganizate și create chiar în casele unde au loc șezătorile (specific la noi torsul lînei). Spre exemplu în comuna Giulești, instructorul teritorial Oros Gheorghe personal s-a preocupat de înființarea în comună a 6 cercuri de citit. Trebuie să arătăm că în ceea ce privește activitatea cercurilor de citit, în unele sate ea lasă de dorit. Astfel în comunele Săpînța, Călinești, Bocicoi, Rona de Jos ele figurează numai pe hârtie, însă practic nu au nici o activitate. Aici nici instructorul teritorial ca, Moiş Vasile, Dudla Nicolae și chiar secretarul de rută tov. Ciocan Grigore nu s-a preocupat ca ele să fie reactivizate. Iar din partea secției cultură și învățământ se manifestă neglijență.

Condițiile create în ultimul timp prin grija comitetului raional de partid și al organizațiilor de bază care au îndrumat comitetele executive ale sfaturilor populare comunale s-a reușit ca în prezent în cuprinsul raionului nostru să avem 14 cămine culturale, 8 cinematografe satești, 5 biblioteci satești cu salariați, cum sunt de pildă comuna Remeți, Cîmpulung, Vad, Ocna-Șugatag și Bîrsana. Numărul cititorilor la Biblioteci de la sate se ridică la peste 3000 în cursul acestui an.

Activitatea acestor cămine culturale și preocuparea organizațiilor de bază este oglindită însăși prin participarea în număr tot mai mare a tineretului din comune și satele raionului nostru privind culturalizarea maselor.

În lunile octombrie și noiembrie au fost organizate într-o serie de comune noi programe atrăgătoare și educative cu care au participat echipele culturale chiar și la concursuri, aici este demn de scos în evidență metoda bună folosită de către secția de învățământ și cultură prin organizarea de concursuri intercomunale și raionale, care au drept rezultat mobilizarea și atragerea tot mai multă a tineretului sătesc în activitatea muncii culturale.

Pe lângă munca culturală există o deosebită preocupare privind educația sportivă a tineretului din comune și sate prin care se reușește de a

se trage tineretul de sub influența mistică și superstițioasă. De pildă numai în cursul acestei veri la spartachiada de vară au participat peste 24.000 tineri la diferite competiții sportive, evidențiindu-se în mod deosebit echipele de oină din comunele Strîmtura și Berbești, echipele de fotbal din Cîmpulung, Vad, Rona de sus etc.

De asemenea în deplasările echipelor culturale dintr-o comună în alta cu progrese variate de cultură și sport constituie un factor important de educare a maselor. Numai în ultima perioadă 11 cămine culturale s-au deplasat în alte localități, printre altele cităm comunele: Budești, Rona de Sus, Remetești, Cîmpulung, Oghina - Șugatag și altele, care au prezentat programe bogate și atrăgătoare.

În mod deosebit cităm activitatea în ansamblu a muncii culturale - sportive din comunele Rona de Sus, Vad, Oghina-Șugatag, Remetești care se ocupă îndeaproape de aducerea țăranilor muncitori din aceste comune. Aceasta se mai datorește și faptului că organizația de partid analizează periodic activitatea muncii culturale și sprijină efectiv desfășurarea acestei munci.

Munca de culturalizare a maselor în raionul nostru este oglindită și prin rezultatul frumos obținut privind alfabetizarea neștiutorilor de carte. De exemplu, din cei 20 000 de neștiutori de carte câți existau în 1945, în prezent au mai rămas un număr de 330 de analfabeți care în cursul anului școlar 1957-1958 vor absolvi cursurile de alfabetizare. La această realizare trebuie să scoatem în evidență atenția deosebită a tov. directori de școli, cum sunt Slujeru de la Hoteni, Ionescu C-tin din comuna Vad, Vînătoru Achim- Nănești, Batin Vasile din Călinești, Chimpan Ioan din Rona de Sus și mulți alții.

Pe lângă rezultatele pozitive arătate mai sus, trebuie să scoatem în evidență unele lipsuri ce se manifestă în munca de cultură la sate.

Casa de cultură raională deși a contribuit mult la realizarea succeselor arătate mai sus, prin faptul că însăși echipa culturală a Casei de cultură s-a deplasat în comunele Vad, Giulești și altele, precum și îndrumarea ce a fost atribuită de către activiștii casei de cultură raională în comune pentru stabilirea repertoriilor și îndrumarea organizatorilor ai muncii culturale în comune și sate, se datorește în mare măsură sprijinului dat de casa culturală cu toate acestea în raport de condițiile și posibilitățile casei raionale de cultură, salariații nu au făcut deplasări în fiecare comună pentru a da ajutor tovarășilor de la sate.

Inspectorii secției de învățământ și cultură încă n-au reușit în măsură suficientă să-și cunoască atribuțiile de îndrumători culturali competenți privind culturalizarea maselor datorită cărui fapt încă mai sunt comune unde munca culturală se desfășoară anevoie, cum este de pildă comuna Bîrsana, Sarasău, Săpînța și altele, ba mai mult o parte negativă este și aceea că se neglijează în oarecare măsură educația maselor din satele aparținătoare comunelor, cum ar fi de exemplu, Slătioara, Glod, Văleni, Hoteni, Breb, Cornești, Ferești și altele, unde lipsește în întregime munca de culturalizare a maselor. Deși în unele sate cum este Cornești și Glod se manifestă în proporție destul de mare misticismul, privind existența unor elemente de credință de diferite secte religioase, inspectorii se mulțumesc să rezolve doar la centrul de comună neglijând satele.

Aceste lipsuri ale muncii de culturalizare a maselor a fost analizată de către biroul raional în cursul lunii octombrie în ziua de 24, cu care ocazie secția de învățământ și cultură a prezentat raport în fața biroului în urma căruia au fost stabilite măsuri concrete ce trebuiesc luate pentru eliminarea lipsurilor și în special în perioada de iarnă.

Una din sarcinile principale în perioada de iarnă prevăzută în acest scop este stabilirea împreună cu biroul org.[anizației] de bază PMR, comitetul UTM și directorul căminului cultural al programului ce va fi desfășurat în această perioadă, dându-se indicații ca programul stabilit să fie afișat în locuri vizibile. Astfel, aceste măsuri au fost și luate în unele comune și sate, ca, Giulești, Remeti, Nănești, Vad și altele. De asemenea s-au luat măsuri ca: în organizarea brigăzilor artistice de agitație de pe lângă cooperativele satești, înființarea unor albume din viața satului, patronarea de către UTM și organizarea horelor țărănești, luându-se măsuri ca în fiecare comună să se construiască șoproane pentru horele țărănești.

Cât privește îmbunătățirea repertoriilor echipelor de teatru și a programelor echipelor de dans, sau a brigăzilor artistice de agitație s-au luat măsuri pentru ca o brigadă să verifice fiecare program în parte, iar unde constată lipsuri sau confuzii să fie îndreptate pe loc.

Progrese serioase s-au obținut în ultimul timp în ce privește îmbunătățirea propagandei prin conferințe. Sub egida cabinetului de partid se planifică și se organizează toate conferințele de către secția de cultură și învățământ, SRSC, ARLUS, Comitetul de luptă pentru pace și altele, conferințe în cadrul raionului, deoarece până în prezent în această problemă erau multe greutăți, în unele sate se întâlneau duminica 2-3 conferențieri.

Biroul raional a hotărât ca până la 30 decembrie toate organizațiile de bază să planifice într-una din ședințe analiza muncii culturale de masă la sate, contribuția cadrelor didactice și respectarea celor 6 ore săptămânale în mod special pentru acest lucru.

Organizațiile de bază deși unele din ele se preocupă de munca de culturalizare a maselor, cum sunt cele din comunele Șugatag, Remeti, Vad, Giulești și altele, încă mai avem organizații de bază ca cele din Oncești, Bîrsana, Sarasău, care n-au analizat și n-au luat nici măsuri corespunzătoare pentru larga atragere a țărănimii muncitoare privind educarea lor.

O altă lipsă care se manifestă în unele locuri în munca de culturalizare este aceea că se rezumă pe lângă activitatea de cântece și dansuri, la piese de teatru și mai puțină atenție este atribuită activității conferințelor a muncii cu cartea și legat de ea puțini se ocupă cu activitatea bibliotecilor privind majorarea continuă a numărului de cititori de a sădi gustul și setea de a citi cărțile existente în bibliotecile comunale. Astfel din această cauză numărul cititorilor este mic la sate.

Pentru remedierea acestor lipsuri au fost luate măsuri prin secția de învățământ și cultură, stabilindu-se responsabilitatea pe rute de comune prin inspectorii secției de învățământ și cultură, pe de o parte, iar pe de altă parte s-a întocmit un plan de măsuri concret de a se lua măsuri la specificul fiecărei comuni în parte, în așa fel ca în scurt timp aceste lipsuri să fie eliminate.

O altă lipsă ce s-a manifestat în activitatea căminelor culturale a fost și aceea de organizarea audițiilor de radio, care se datorește pe de o parte faptului că nu în toate căminele culturale există aparate de radio, iar în unele unde există sunt defecte și de-abia în ultimul timp s-au luat măsuri pentru a fi reparate, iar pe de altă parte a fost și lipsa de preocupare în organizarea acestor audiții de radio.

În această privință au fost luate măsuri ca toate aparatele de radio să fie reparate până la 1 decembrie a.c. iar în căminele culturale unde nu sunt aparate de radio, în cursul acestei luni vor fi repartizate un număr de 10 patefoane cu câte 10 plăci precum și zece viori care considerăm că va contribui la impulsivitatea și mai multă activitate a muncii culturale, deoarece aceste repartizări se vor da acelor echipe care au obținut cele mai frumoase rezultate în munca cultural-educativă, după concursul organizat între echipe în cursul lunii octombrie.

Nu s-a reușit încă, ca comitetele executive ale sfaturilor populare comunale să se ocupe îndeaproape de această sarcină importantă și îndeosebi secretarii sfaturilor populare care răspund de această sarcină.

Comitetul raional de partid și în general biroul raional nu a exercitat un control sistematic la sate pentru a îndruma organizația de bază, instructorii teritoriali ca și ei la rândul lor să cunoască și să îndrume activitatea căminelor culturale.

Considerăm că în raportul de activitatea muncii de culturalizare a maselor, din primul semestru al anului 1956 și cu rezultatele obținute în prezent, sînt frumoase rezultatele obținute și suntem convinși că pe baza măsurilor luate de comitetul raional de partid, atât prin aparatul său cât și prin organizațiile de partid precum și prin secția de învățămînt și cultură, perioada de iarnă va dovedi mult mai multe posibilități care va duce la rezultate și mai frumoase privind culturalizarea în general a țărănimii muncitoare din comunele și satele raionului nostru.

Propunem ca secția de învățămînt și cultură regională să se preocupe în mai deaproape și de această sarcină, deoarece până în prezent s-a dovedit o slabă preocupare și aproape deloc a tovarășilor metodiști de la regiune privind intensificarea și îmbunătățirea muncii de culturalizare a maselor. De asemenea pentru asigurarea secției de învățămînt și cultură raională, cu material documentar necesar (abonamente la revista „Cultura”, Îndrumătorul cultural, din activitatea căminelor culturale etc.) propunem ca secția de învățămînt și cultură regională să ia măsuri pentru ca tov. inspectori să poată să-și însușească metodele folosite la nivelul regiunii sau al țării, în scopul aplicării lor la nivelul raionului nostru.

Promitem comitetului regional de partid că vom lua toate măsurile necesare pentru aplicarea în viață a sarcinilor trasate de cel de-al doilea Congres al PMR cu privire la ridicarea culturii în general al maselor de țărani muncitori din comunele și satele raionului nostru.

Sighet, la 15 noiembrie 1957.

Prim secretar
ss indescifrabil

Secretar propagandă
ss indescifrabil

43. Sighet, 25 noiembrie 1957. Informare a Comitetului Raional Sighet al P.M.R cu privire la desfășurarea adunărilor de dare de seamă și alegeri ale organelor locale de partid, prioritară fiind în această perioadă propaganda pentru înființarea de noi întovărășiri. Fond Comitetul Raional Sighet al P.M.R, dosar 227/1957 filele 91-92

Partidul Muncitoresc Român
Comitetul Raional Sighet.

Informare

cu privire la desfășurarea adunărilor de dare de seamă și alegeri ale organelor locale de partid.

Adunările de dare de seamă și alegeri au fost ținute până în prezent în 108 org.[anizații] de bază din cele 111, unde din totalul de 2097 membrii și candidați de partid din aceste org.[anizații] de bază, au participat la adunare 1707 tov, au lipsit motivate 253, iar nemotivat 137, la discuții au luat parte 668 tov.

Până în prezent au fost făcute alegerea comitetelor comunale de partid în 10 din cele 11, unde din 675 membrii și candidați de partid au participat 496 tov, au lipsit motivat 121, iar nemotivat 58, la discuții au participat 117 tov.

La adunările de dări de seamă și alegeri convocarea membrilor și candidaților de partid a fost făcut cu cel puțin 5 zile înainte de adunare. Membrii comitetului raional de partid repartizați pe org.[anizației] de bază pentru sprijinirea pregătirii și desfășurării adunărilor, au dat ajutor la întocmirea dărilor de seamă. Membrii și candidații de partid la adunări s-au prezentat cu carnetul de membru sau candidat.

Dările de seamă prezentate au reușit ca în mare parte să cuprindă activitatea org.[anizațiilor] de bază, fiind axate pe problemele cele mai principale specifice org.[anizațiilor] de bază, analizând activitatea membrilor și candidaților de partid, scoțând în evidență atât părțile pozitive cât și cele negative dând astfel ocazia la discutarea problemelor cele mai importante. Ca de exemplu în org.[anizația] de bază din comuna Călinești în darea de seamă a fost scos în evidență de felul cum au muncit org.[anizația] de bază la îndeplinirea sarcinilor celor mai importante în diferite campanii, ca campania de primăvară și de recoltat. A fost arătat ca org.[anizația] de bază a analizat desfășurarea campaniei, membrii de partid fiind repartizați pe circumscripții, la fel și agitatorii au fost instruiți în diferite campanii, s-a arătat membrii de partid care au dus sarcinile la îndeplinire fiind în frunte la aceste munci, iar unii membrii de partid au fost criticați pentru că nu și-au dus aceste sarcini la îndeplinire cum a fost arătat membru de partid Borca Gh.

A mai fost scos în evidență de felul cum a fost respectat disciplina de partid scoțând în evidență pe acei membrii de partid care lipsesc nemotivat dela adunări și a fost arătat ca lipsă o poartă biroul org.[anizației] de bază care nu a analizat și nu a pus în discuția adunării generale asemenea cazuri de cât într-un singur caz a fost discutat neînțelegerea care a existat între membrii de birou.

O parte importantă a ocupat în dare de seamă analiza de felul cum a fost îndeplinit hot.[ărărea] adunării de dare de seamă și alegeri din anul trecut, ocupându-se în special de felul cum sa dus la îndeplinire sarcinile de către org.[anizația] de bază și birourilor de bază în transformarea socialistă a agriculturii. S-a arătat măsurile luate de biroul org.[anizației] de bază care a analizat care ar fi forma cea mai potrivită, după care a fost discutat în org.[anizația] de bază și sa pornit la munca politică de lămurire *pentru întov.[ărășirea] zootehnică. Primii au depus cereri membrii de partid reușind ca să fie creat întov.[ărășirea] zootehnică din 24 familii cu 10 ha. și 200 oi, iar în prezent în urma rezultatelor obținute de întovărășiți au fost depuse 5 noi cereri. Au fost criticați membrii de partid ca Popovici Gh. și Borca Gh.-cari în ziua inaugurării și-au retras cererile motivând că nu lasă soția. La fel a fost arătat ca în org.[anizația] de bază a desfășurat o activitate și pentru lărgirea asociației pomicola unde în prezent sunt 210 familii, iar în primăvară a fost plantat 6000 puieti și este în plan plantarea de alți 8000 puieti.

În cadrul discuțiilor membrii și candidații de partid s-a ocupat cu problemele cele mai importante scoase în evidență în dare de seamă. Discuțiile fiind purtate cel mai mult în jurul problemei transformării socialiste a agriculturii în spirit critic și auto critic. Astfel Berci Ioan a scos în evidență cauzele pentru care întovărășirea nu a luat un avânt mai mare, arătând că principala cauză este ca biroul org.[anizației] de bază nu a sprijinit în suficientă măsură conducerea întovărășirii, tocmai din cauza neînțelegerii între el ca membru în birou și secretarul org.[anizației] de bază Sima Petru.

Ivanciuc Gheorghe la fel a criticat neînțelegerea care a existat în cadrul bir.[oului] calificând ca aceasta a dus apa la moară chiaburilor, criticând bir.[oul] că nu a dat suficient ajutor pentru asociația pomicolă din care cauză s-au făcut plantări de puieti și răzleți, la fel ca agitatorii nu au fost instruiți în mod regulat și au fost instruiți numai la unele acțiuni.

Au fost aspru criticați membrii de partid cari și-au retras cererile din întov.[ărășire] cu ocazia inaugurării, la fel și cei care au teren în vecinătatea întov.[ărășirii] punându-se întrebarea pentru ei, că ce așteaptă. La fel a fost criticat secretarul org.[anizației] de bază Sima Petru care cu tot angajamentul nici până în prezent nu a reușit să convingă pe fiul lui să intre în întov.[ărășire]

În general la sate discuțiile sau purtat în mare parte în jurul muncii desfășurate de org.[anizațiile] de bază în transformarea socialistă a agriculturii cu care ocazie mulți au luat angajamentul pentru a duce munca de lămurire și atragerea țărânimii muncitoare în diferite sectoare socialiste a agriculturii ca de exemplu în satul Glod unde toți cei 7 membrii de partid sunt în întov.[ărășire] cari au luat ca angajament în mod individual cu ocazia discuțiilor ca până în primăvară să lămurească fiecare cel puțin 2 țărani muncitori pentru a intra în întov.[ărășire]

Până în prezent cu ocazia discuțiilor în org.[anizația] de bază au fost făcute 80 propuneri pentru îmbunătățirea muncii, iar în adunările pentru alegeri de comitete comunale sa făcut 21 propuneri. La ultimile alegeri propunerile mai mult sau referit, ca noile birouri alese să ia măsuri pentru întărirea disciplinei de partid prin punerea în discuție a adunării generale a celor tov. cari nu-și îndeplinesc sarcinile trasate și lipsesc nemotivat de la adunări. La fel mai multe propuneri au fost și pentru transformarea socialistă

a agriculturii ca de exemplu la adunarea generală pentru alegerea comit.[etului] comunal din comuna Strîmtura a fost propus ca comit.[etul] să analizeze activitatea org.[anizației] de bază din satul Slătioara și cauzele pentru care în acest sat încă nu a luat ființă nici o formă socialistă în agricultură, luându-se măsuri ca până în primăvară să ia ființă o întov.[ărășire] în acest sat.

Adunările de dări de seamă și alegeri sunt conduse de membrii comitetului raional de partid, iar la ultimile alegeri nu a fost semnalat încălcarea democrației interne de partid.

Până în prezent a fost confirmate 108 alegeri în org.[anizațiile] de bază din care infirmate au fost 3, unde deja sau făcut din nou alegeri în urma căruia aceste alegeri au fost confirmate. Alegerile de Comitete Comunale au fost confirmate cele 10, iar infirmat nu a fost nici unu.

Din cele 108 alegeri org.[anizații] de bază au fost realeși de secretari [ai] org.[anizațiilor] de bază, iar în cele 10 comitete comunale sunt realeși 6 secretari de comitet.

În alegerile care sau desfășurat până în prezent în cele 28 org.[anizații] de bază din întreprinderi, coop.[erative] meșteșugărești din întrepr.[inderi] de transport și telecomunicații au fost aleși 91 membrii în bir.[ourile] org.[anizațiilor] de bază din care 80 sunt muncitori direct din producție.

Până în prezent noile birouri ale org.[anizațiilor] de bază au fost instruiți numai în cadrul orașului în număr 48 birouri. Instruirea a fost făcută de către comitetul orășenesc de partid separat cu secretarii org.[anizațiilor] de bază și separat cu ceilalți tov. pe funcții.

Sighet la 25 nov. 1957.

Prim secretar
Indescifrabil

Instructor cu inform.
Indescifrabil

44. Sighet, 24 ianuarie 1958. *Informare a Comitetului Raional Sighet al P.M.R. cu privire la desfășurarea alegerilor comisiilor de femei, a delegatelor pe circumscripții electorale, a comitetelor comunale și satești precum și a conferinței raionale și orășenești a femeilor. Fond Comitetul Raional Sighet al P.M.R., dosar 266/ 1958, filele 48-51*

Partidul Muncitoresc Român
Comitetul Raional Sighet

INFORMARE

cu privire la desfășurarea alegerilor comisiilor de femei, a delegatelor pe circumscripții, a comitetelor comunale și satești, precum și a conferinței raionale și orășenești a femeilor.

Adunările pentru alegerea comisiilor de femei din întreprinderi, instituții, G.A.S. și G.A.C., precum și din circumscripții orășenești s-au desfășurat în bune condițiuni, majoritatea femeilor participând la aceste adunări.

Au fost ținute 20 adunări la întreprinderi și instituții unde au participat 690 femei, la discuții au luat parte 44, fiind formate 20 comisii din 106 femei. G.A.S. avem unul la Sighet, la adunare au participat 11 femei, la discuții 2, fiind aleasă o delegată. În cele 5 G.A.C. din raion au participat la adunare 124 femei, la discuții au luat cuvântul 10. Cele 5 comisii sunt formate de 12 femei.

În cadrul orașului în cele 64 circumscripții au participat la adunări 1149 femei, la discuții au luat parte 149, fiind formate 64 comisii de circumscripții orașenești din 292 femei.

În discuții la întreprinderi și instituții femeile au arătat că mamele care muncesc la întreprinderi și au copii școlari nu au unde să ia masa și unde să stea să învețe copiii până ce vin părinții din producție, cerând ca să fie rezolvat problema ca copiii să fie primiți la cantine și să li se asigure sala pentru învățământ. La fabrica de perii femeile au cerut ca să se rezolve problema creșei deoarece conducerea întreprinderii arată că numai are fonduri pentru a plăti regia, la cooperativa „Unitatea” la care creșă sunt copiii femeilor de la fabrica de perii. Mai multe femei au luat angajamente de a lupta pentru creșterea productivității muncii și reducerea prețului de cost și organizarea schimbului de onoare la fabrica de mobilă și fabrica de perii în cinstea conferinței naționale a femeilor și în cinstea zilei de 8 martie.

La G.A.C.-uri femeile au ridicat problema creerii grădinițelor sezoniere pentru ca femeile collectiviste să muncească liniștite.

În circumscripții, femeile au ridicat problema înființării unei cooperative la domiciliu, unde femeile să primească de lucru – lucruri de mână. Luând angajamente că vor participa la cercurile de citit pe circumscripții, la fel luând angajamente de a se asocia pentru creșterea de păsări, numai să li se asigure pui.

În cele 542 circumscripții la comune și sate au participat la adunări 8.130 femei, luând cuvântul la discuții 1092, au fost alese 542 delegate de circumscripții.

La discuții, femeile au ridicat problema să primească prin cooperativă opinci neconfectionate, la fel să primească bumbac pe liber cei săraci, care nu au ce să contracteze. Totodată cerând ajutor ca noul comitet să dea un sprijin mai mare decât s-a dat din partea comisiei de femei care a existat până în prezent.

În raion la cele 32 adunări satești au participat 1937 femei, luând cuvântul la discuții 104. Din cele 32 comitete satești fac parte un număr de 321 femei, iar la cele 17 conferințe comunale au participat 1471 femei, iar la discuții au luat parte 77. Cele 17 comitete comunale cuprind 245 femei.

În discuții au fost ridicate aceleași probleme ca în circumscripții, luând angajamente de a duce munca de lămurire în rândul femeilor pentru transformarea socialistă a agriculturii.

Cu ocazia adunărilor de alegeri a comisiilor de femei, a delegatelor de circumscripții, precum și a comitetelor satești și comunale, s-a ținut cont de compoziția socială, națională și politică. Astfel la întreprinderi majoritatea femeilor care fac parte din comisii sunt muncitoare. În circumscripții pe oraș, marea majoritate a femeilor sunt casnice, iar la circumscripții comunale precum și la comitetele satești și comunale marea majoritate a femeilor alese sunt țărance muncitoare.

În ceea ce privește compoziția națională, s-a ținut cont de specificul satului sau al circumscripției respective, fiind alese femei în comparație cu compoziția națională a satului respectiv, iar la compoziția politică s-a respectat întocmai instrucțiunile Biroului Politic al C.C. al P.M.R. fiind alese foarte puține membre de partid.

La conferința orășenească, din cele 194 delegate au participat 140, iar la discuții au luat cuvântul 9 femei. La discuții femeile au arătat că vor muncii cu mai mult elan în întreprinderi pentru realizarea sarcinilor de plan, în circumscripții că vor activa toate cercurile de citit, cerând totodată ca, comitetul orășenesc să dea mai mult ajutor în circumscripții, iar cei de al întreprinderi și instituții au arătat că până în prezent au aparținut de comisia de femei raionale, care nu a dat nici un ajutor comisiilor din întreprinderi și instituții.

La conferința raională a femeilor, din totalul de 210 delegate, au fost prezente la conferință 190, la discuții au luat parte 24 femei.

Discuțiile purtate s-au desfășurat bine, fiind axate pe problemele cele mai principale al muncii femeilor. A fost scos în evidență drepturile care le au femeile în prezent, față de trecut. Munca de culturalizare a maselor, educarea copiilor și lupta femeilor pentru pace prin munca lor, pentru realizarea sarcinilor trasate de partid și guvern. Un loc important a fost consacrat muncii depuse de femei în transformarea socialistă a agriculturii, cu care ocazie majoritatea delegatelor care au luat cuvântul au arătat munca lor, luând angajamente în cinstea conferinței naționale a femeilor și în cinstea zilei de 8 martie. Ca de exemplu, delegata Zaiet Maria, de la G.A.C. Remeți a arătat conferinței că în urma muncii ei a reușit să construiască o casă, iar produsele pe care le-a primit, nu poate depozita în podul casei, prin care s-a hotărât să mai lărgască casa prin noi construcții, arătând pe mai departe că dacă sînt tovarășe care nu cred ceea ce a arătat să poftască să facă o vizită la dînsa, ea fiind dispusă să plătească cheltuielile de transport. Totodată luând angajament ca să muncească și pe mai departe cu același elan, lămurind și pe alții de superioritatea muncii în comun a pămîntului.

Sau delegata Grigor Ana din comuna Oncești a arătat că ea a fost prima care a intrat în întovărășire cu întreaga suprafață de pămînt și va lupta pentru dezvoltarea întovărășirii și pe mai departe, luând angajamente ca în cinstea conferinței naționale a femeilor și în cinstea zilei de 8 martie să lămurească 7 familii pentru a intra în întovărășire.

Cei care au luat cuvântul au arătat că au primit cu bucurie hotărârea Biroului Politic al CC al PNL cu noua formă de organizare a muncii de femei, cerând ca comitetul care va fi ales să depună o activitate mai bună, iar președinta să se deplaseze mai des în rîndul femeilor, în special la sate. În discuții s-au făcut și unele propuneri ca, delegata din satul Coștiui a cerut să fie sprijinită pentru organizarea unui curs de croitorese. Din partea a mai multor delegate, s-a propus să fie organizată o anexă a cooperativelor la domiciliu, unde femeile să facă lucrări de artă populară și în special covoare.

Cu ocazia desfășurării adunărilor pentru alegerea delegatelor comisiilor de femei precum și a comitetelor comunale și sătești, organizațiile de bază îndrumate de comitetul raional și orășenesc de partid au dat ajutor la mobilizarea femeilor, membri de partid luând parte la aceste adunări. La fel, în gazetele de stradă s-au scris articole legate de alegeri însă au fost

unele cazuri unde org.[anizațiile] de bază nu a dat tot sprijinul, cum a fost cazul în comuna Giulești, Vad, la fabrica de perii, precum și la G.A.C.Sighet, unde nu s-a dat tot sprijinul pentru mobilizarea femeilor, din care cauză aceste adunări au fost infirmate și a trebuit din nou organizate.

Comitetul raional și orășenesc de partid au dat tot sprijinul pentru organizarea și buna desfășurare a conferințelor raionale și orășenești, sprijinind la mobilizarea femeilor, la întocmirea referatului și a planului de acțiuni, precum și la justa respectare a compoziției comitetelor, aceste probleme finalizate în ședința de birou.

Sighet la 24 ianuarie 1958

Prim secretar
ss indescifrabil

Instructor de informare
ss indescifrabil

45. Vișeu de Sus, ianuarie 1958. *Tabel cu evidența întovărășirilor create în 1957 în raionul Vișeu cuprinzând informații cu privire la denumire, caracter, număr de familii înscrise, suprafața la data constituirii și data înființării. Fond Sfatul Popular al Regiunii Maramureș, Consiliul Agricol, dosar 4/1956*

Sfatul popular Raional Vișeu

Situația întovărășirilor agricole și zootehnice constituite în cursul anului
1957

Nr crt	Denmirea întovărășirii	Specificația	Localitatea			Nr. familiilor înscrise			Suprafața de teren cu care a intrat la constit [ituire]	Data constituirii		
			Raionul	Comuna	Satul	Fără pământ	Săraci	Millocăși		Anul	Luna	Ziua
1	„7 Noembrie”	zootehnică	Vișeu	Cuhea	Bocicoel	1	20	4	9,73	1957	Sept	29
2	A X Aniversare a RPR	„	„	Cuhea	Cuhea	3	8	2	18,85	„	Noem	24
3	30 Decembrie	„	„	Crasna	Crasna	8	21	9	15,18	„	Dec.	22
4	Iza	„	„	Dragomir [ești]	Dragomir [ești]	3	11	3	10,90	„	Ian	26
5	A 40 Aivers.[are] a M.R.S	„	„	Ieud	Ieud	4	17	-	10,62	„	Sept	22
6	Înfrățirea	„	„	Leordina	Leordina	1	17	11	20,26	„	Iunie	21
7	7 Noembrie	„	„	Botiza	Poienile Glodului	1	14	3	10,11	„	Oct	12
8	Înfrățirea	zoopomicolă	„	Petrova	Petrova	2	14	1	25,00	„	Apr.	20
9	Viața liberă	zootehnică	„	Ro-zavlea	Șieu	1	11	7	12,21	„	Iulie	8
10	Partizanu Păcii	„	„	Repedea	Repedea	9	12	3	19,84	„	Iunie	20
11	Viața Nouă	„	„	Săcel	Săcel	-	20	-	14,45	„	Martie	30
						33	165	43	159,15			

Se certifică de noi exactitatea

Șeful serv.

Șeful secțiunii

L.S. ss indescifrabil

46. Sighet, 4 martie 1958. Referat întocmit de *Comitetul Raional Sighet al PMR cu privire la desfășurarea adunărilor generale din GAC-uri și întovărășiri din raionul Sighet privind analiza dărilor de seamă pe anul 1957 și aprobarea planurilor de producție și aprobare a bugetului de venituri și cheltuieli pe anul 1958. Fond* *Comitetul Raional Sighet al PMR, dosar 267/1958, filele 54-58*

Partidul Muncitoresc Român
Comitetul Raional Sighet

REFERAT

Asupra desfășurării adunărilor generale din GAC și întovărășiri din raionul Sighet privind analiza dărilor de seamă pe anul 1957 și aprobarea planurilor de producție și a bugetului de venituri și cheltuieli pe anul 1958.

În raport cu sarcinile ce au stat în fața comitetului raional de partid privind activitatea GAC-urilor și întovărășirilor existente în raionul nostru au fost luate următoarele măsuri:

a.) Au fost repartizați membrii biroului raional de partid în GAC-uri și întovărășiri pentru a sprijini și îndruma consiliile de conducere în vederea întocmirii dărilor de seamă asupra activității din anul 1957, precum și măsurile ce trebuiesc luate pe anul 1958 privind dezvoltarea economico-organizatorică ale unităților socialiste din agricultura și lichidarea lipsurilor manifestate până în prezent.

b.) Au fost luate măsuri de către biroul comitetului raional de partid prin comitetul executiv al sfatului popular raional, ca, secția agricolă raională să repartizeze tehnicienii și inginerii în vederea sprijinirii din punct de vedere tehnic al consiliilor de conducere pentru întocmirea de dări de seamă și al planurilor de producție pe anul 1958.

c.) Au fost de asemenea luate măsuri de către biroul comitetului raional de partid, pe baza hotărârii comitetului raional de partid-să fie repartizate pentru GAC-urile Cîmpulung la Tisa și Săpînța un activist de partid care să se ocupe de îndrumarea permanentă al activității lor-lucru ce a fost realizat începând de la 2 ianuarie 1958.

d.) La fel, au fost luate măsuri ca dările de seamă și planurile de producție - înainte de a fi prezentate adunării generale-să fie dezbătute în org.[anizația] de bază din GAC și întovărășiri în scopul susținerii măsurilor ce trebuiesc luate pe noul an de producție 1958.

Pe baza măsurilor luate de către comitetul raional de partid arătate mai sus, s-a reușit ca din totalul de 5 GAC-uri existente în raionul nostru, precum și din cele 21 întovărășiri agro-zoopomicele ce existau până în data prezentării dărilor de seamă și plan de producție ce existau până la acea perioadă, au fost ținute la toate dările de seamă și prezentarea planurilor de producție pe anul 1958, reușindu-se ca dările de seamă, precum și planurile de producție prezentate în adunările generale să se desfășoare în condițiuni bune datorită faptului că au fost pregătite din timp, membrii de partid aveau cunoștințe de conținutul dării de seamă precum și de planul de producție pe 1958, pe marginea căruia au fost purtate discuții analitice, scoțându-se în evidență lipsirile și greșelile din activitatea desfășurată pe 1957, făcându-se propuneri pentru îmbunătățirea muncii.

Astfel, de exemplu la GAC Teceu, cu ocazia dezbaterii dării de seamă, adunarea generală a scos la iveală la discuții lipsa de orientare organizatorică al consiliului de conducere, propunând în același timp schimbarea întregului consiliu, fapt ce a fost hotărât de adunarea generală, precedându-se la alegerea unui nou consiliu de conducere. Astfel au fost aleși în consiliu 1 membru de partid și 4 nemembrii de partid, toți de proveniență țărani săraci.

De asemenea la întovărășirea zootehnică din comuna Berbești pe marginea discuțiilor purtate în adunare generală, membrii ai întovărășirii au cerut schimbarea comitetului de conducere, cauză pentru care au cerut membrii întovărășiți alegerea noului comitet s-a datorat faptului că comitetul existent au comis unele abateri, au neglijat rambursarea creditelor la bancă, de asemenea au permis la unii întov.[ărășiți] să încalce statutul întovărășirii, permițându-li-se să-și ducă oile acasă în timpul iernii, precum și alte asemenea abateri cu care membrii întov.[ărășirii] nu au fost de acord, în urma căruia a fost ales un nou comitet de conducere ce se compune din un membru de partid și 2 fără de partid din care un țăran mijlocăș și 2 țărani cu gospodărie mică.

Asemenea discuții și propuneri pentru schimbarea comitetelor de conducere parțial și integral al s-au mai ținut în întovărășirile Satșugatag întov.[ărășirea] zootehnică lapa și întov.[ărășirea] sat Sarasău întov.[ărășirea] pomicolă. Astfel:

Alegeri total[e] s-au făcut la GAC Teceu, iar la întovărășiri numai în Berbești, alegeri parțiale s-au făcut în întov.[ărășirea] Satșugatag, lapa și Sarasău. Total componență la întovărășiri au fost aleși un membru de partid și 6 fără de partid, din care un mijlocăș și 5 țărani săraci. Ca o parte negativă a fost aceea că nu a fost aleasă nici o femeie în comitetul de conducere.

În discuțiile purtate pe marginea dărilor de seamă au fost analizate unele părți pozitive obținute în anul 1957, cum ar fi de pildă GAC-ul Cîmpulung la Tisa unde colectivității au arătat că valoarea zilelor de muncă s-a majorat în raport cu anul 1956 cu 14,60 lei prin faptul că au fost luate măsuri organizatorice, de asemenea au scos în evidență că datorită faptului de furajarea bună a animalelor, au obținut un venit total numai din zootehnie 100.170 lei pentru care s-a consumat 8.000 zile muncă din totalul de 36.000 zile muncă, care a dus la un venit de 200.017 lei, propunând ca în anul 1958 să fie majorat capetele de vaci lapte cu încă 20 buc.[ăți]

De asemenea au fost ridicate și probleme negative ca de exemplu arătura efectuată de SMT Carei în primăvara anului 1958 în parte a fost de proastă calitate, pe o suprafață de 5 ha. arătură a influențat negativ asupra producției de porumb, prin faptul că arătura a fost efectuată de tractoriști slab pregătiți (elevi) față de care în prezența unui delegat de la SMT Carei cu ocazia încheierii contractului pe 1958 a fost analizată această lipsă, promițându-se că în acest an se vor trimite tractoriști calificați.

În GAC Săpînța în discuțiile purtate pe marginea dării de seamă s-a arătat o parte pozitivă creșterea efectivului de oi care s-a ridicat cu 60 capete tineret crescut din prășila proprie. La fel s-a scos în evidență că numai din ramura zootehnică au avut un venit de 72.000 lei, propunându-se să se majoreze numărul de oi cu încă 50 capete.

Ca o parte negativă scoasă la iveală de către colectivști au fost în primul rând ca GAC nu avea un casier și funcția aceasta era deținută de președintele GAC-ului care producea nemulțumiri în rândul colectivștilor, față de care chiar în adunarea generală s-a hotărât numirea unui casier și această problemă a fost rezolvată.

De remarcat este faptul că discuțiile pe marginea dărilor de seamă din întovărășiri au scos în evidență o serie de părți pozitive, de exemplu întovărășirea agricolă din Vad, întovărășii au ridicat în discuții problema producției porumbului de peste 4000 kg. boabe la ha. arătând că munca efectuată în comun a dat posibilitatea de a se întări din punct de vedere economic întovărășirea. Acest exemplu bun a influențat favorabil asupra țărănimii muncitoare din această comună, reușind să fie creată încă o întovărășire pomicolă compusă din 70 familii cu o suprafață de 17 ha.

La fel s-a prezentat situația la întovărășirea agricolă din Giulești unde s-au obținut rezultate frumoase în anul de producție 1957, exemplul lor a influențat favorabil în crearea de noi întov.[ărășiri] în comună, reușindu-se de a se crea încă 3 întovărășiri care se compun din 61 familii cu o suprafață de 53 ha. și peste 200 capete de oi. La fel în prezent este în curs de creiere o întovărășire pomicolă.

Pe lângă aceste părți pozitive, membri întovărășirilor agricole în adunarea generală de dare de seamă au ridicat problema că mai sunt unii membri care nu sunt statutari prin faptul că suprafața înscrisă în întovărășire o parte din ea este folosită individual și în prezent, care este în curs de verificare ce necesită o măsurare a suprafeței de teren ce se va efectua după topirea zăpezii.

Comitetul raional de partid a luat măsuri prin secția agricolă al sfatului raional ca odată cu întocmirea planului de producție pe 1958 să se prevadă dezvoltarea fondului obștesc la toate întovărășirile dar de exemplu la întov.[ărășirea] agricolă din comuna Giulești s-au hotărât fiecare, membru să contribuie personal în bani majorarea fondului obștesc până la suma de lei 1.200, lucru care s-a realizat până în prezent, sau la întovărășirea zootehnică Rona de Sus întovărășii au hotărât că după fiecare oaie să contribuie cu 5-10 lei, ținându-se cont de categoria socială a întovărășitului (țaran sărac sau mijlocăș). Asemenea măsuri au fost luate și la celelalte întovărășiri de a se mări fondul obștesc față de anul 1957, astfel din total sumele prevăzute în anul 1958 pentru mărirea fondului obștesc din venitul propriu se ridică la suma de 80.000 lei. Ca o parte pozitivă atât GAC cât și în întovărășirile existente cu ocazia adunărilor generale când s-a dezbătut planul de producție pe 1958 au fost dezbătute și problemele de contractări cu statul la diferite produse ca de exemplu GAC Sighet s-a încheiat contract pentru o cantitate de 1.300 kg. grâu, 1.100 kg. porumb, 3.000 kg. lapte vacă, 150 kg. lână sau GAC Cîmpulung la Tisa unde s-a contractat 200 kg lână, 10.000 kg. lapte vacă, legume și zarzavaturi pe o suprafață de 5 ha., analizând rezultatele obținute cu ocazia prezentării planului de producție 1958 s-au prevăzut următoarele cantități de produse ce vor fi contractate cu statul.

a.) GAC –uri existente în număr de 5 au contractat 8.000kg. grâu, 7.000 kg. boabe porumb, 306.506 kg. legume, 982 kg. lână, 49.200 kg.

lapte vacă, 500 kg. brânză, 2.270 kg. carcasă de miel, 5.400 kg. carne de vită.

b.) Întovărășirile și-au prevăzut de contracta următoarele cantități de produse 1.100 kg. porumb boabe, 38.000 kg. fructe, 3.866 kg brânză, 965 kg. lână și 6.. kg carne de miel.

Deși sunt prevăzute cantități arătate mai sus pentru a fi încheiate contractul cu statul, până în prezent au fost încheiate puține contracte, datorită faptului că pe o parte organele contractante (Recolte Agevacoop) nu s-au preocupat în măsură suficientă de încheierea de contracte în special la cereale, iar pe de o altă parte este o lipsă și al comitetului raional de partid prin faptul că nu ia măsura suficientă n-a controlat și a tras la răspundere, de aceea în ultimul timp a fost analizată în biroul raional de partid aceste organe în urma căruia s-a intensificat activitatea acestor organe. De remarcat este faptul că nu s-a manifestat la nici o unitate socialistă tendința de micșorare a cantităților în raport cu 1957, dimpotrivă în toate unitățile s-au prevăzut cantități mai mari.

În ce privește manifestările dușmănoase în această perioadă de timp nu am avut nici un caz.

Pe lângă părțile pozitive și negative arătate mai sus, mai informăm comitetul raional de partid că avem și următoarele greutăți.

Unitățile socialiste cu mari greutăți și aproape deloc nu pot obține materiale lemnoase de construcție datorită faptului că ocoalele silvice justifică că nu au reparații și nu au proiecte planificate de către DRS, pentru care propunem comitetului regional de partid să fie analizat cu DRS pentru a se lua măsuri de remediere, deoarece producem mari nemulțumiri în rândul colectivităților și întovărășirilor.

De asemenea o altă greutate este faptul că s-a indicat de la regiune că în planurile de producție pe anul 1958 ca să se prevadă de a se însămânța cânepă, in și sorg pentru măhuri, fapt ce a fost aprobată în adunările generale din GAC-uri, în schimb însă organele contractante nu se prezintă pentru a încheia contracte și pentru a asigura semințele necesare.

Pe baza sarcinilor ce au stat în față privind pregătirea și desfășurarea adunărilor generale pentru dări de seamă din GAC și întovărășiri s-au desfășurat în condiții cu mult mai bune ca în anii trecuți, iar măsurile organizatorice ce s-au luat sunt o garanție economică și organizatorică a unităților socialiste existente.

Sighet, la 4 martie 1958.

Secretar cu probleme agrare,
ss indescifrabil

47. Baia Mare, 21 martie 1958. Situații și propuneri întocmite de Direcția Economică a Sfatului Popular Regional pentru satele cu populație ucraineană, referitoare baza furajeră necesară pentru creșterea animalelor, situația fondului forestier cu abuzurile săvârșite în timpul comasării pădurilor particulare, propuneri pentru realizarea unor industrii locale în prelucrarea lemnului sau obținerea varului, aprovizionarea populației cu lemn pentru construcții sau combustibil, construcția unor căi de comunicații,

1. Situația bazei furajere pentru creșterea animalelor (pășuni, fânețe, goluri de munte, și pășunatul în pădure) în satele din Regiunea Baia Mare locuite de populația Ucraineană.

Efectivul de animale.

Din datele statistice pe care le-am la dispoziție rezultă că în general numărul de vite existent în aceste comune a crescut față de anul 1938. Nu se poate stabili cu precizie care este procentul de creștere deoarece datele statistice din anii 1932 și 1938 nu au fost reactualizate. Excepție în comuna Poieni unde față de statistică din anul 1932, apare o creștere a efectivului în timp ce din declarațiile cetățenilor și ale organelor Sfatului Popular se pare că efectivul de animale a scăzut.-

Pe comune efectivul de animale se prezintă astfel:

		1938	1958	
<u>Com. Crasna</u>				
-Cai	buc	20	32	
-Vite mari	"	100	670	
-Oi și capre	"	1000	1676	
<u>Com. Rona de Sus</u>				
-Cai	buc	100	118	
-Vite mari	"	900	1359	
-Oi și capre	"	1000	1500	
<u>Com. Ruscova</u>		<u>1932</u>	<u>1954</u>	<u>1958</u>
-Cai	buc	147	69	86
-Vite mari	"	794	1254	1220
-Oi și capre	"	3457	2947	2311
<u>Com. Poieni</u>				
-Cai	buc	232	211	152
-Vite mari	"	1757	2571	1860
-Oi și capre	"	3663	7308	5174
<u>Com. Repedea</u>				
-Cai	buc	114	-	90
-Vite mari	"	562	-	810
-Oi și capre	"	1657	-	2084

OBS. Datele pentru anul 1938 și 1932 sunt aproximative. Pentru anul 1954 datele statistice pentru Poieni sînt comune cu cele ale comunei Repedea, care la acea dată erau împreună.

Situația pășunilor și a golurilor de munte.

		Existent			Necesar	
		Pășuni	Goluri de munte		Total	Total
Repartizat						
Poieni	ha	153	2433	2583	1650	723
Repedea	"	-	4494	4494	710	610
Crasna	"	148	1107	1255	560	312

Rezultă față de această situație că în raza acestor două comune ar exista un excedent de suprafețe pășunabile de peste 5400 ha față de necesar. Excedentul este însă aparent deoarece pe de o parte golurile de munte din raza acestor comune se repartizează anual de către Sfatul popular raional, altor comune atât din raionul Vișeu, cât și în special din raionul Sighet, care sînt lipsite de suprafețe pășunabile. Conform acestei repartizări, după cum rezultă și din tabloul de mai sus, comunele Poieni, Repedea și Crasna primesc pentru folosință o suprafață mult mai mică decât suprafața pășunilor existente în raza lor. -

Deosebit de aceasta, o suprafață de circa 20% din golurile de munte este invadată de jneapăn și ienupăr, în parte este împădurită, astfel că nu poate fi folosită de pășune.-

Comunele Rona de Sus, Bistra și Ruscova nu dispun de goluri de munte în suprafață suficientă, fiind nevoite a trimite vitele pentru pășunat în raza altor comune.-

Situația fânețelor

		Existent	Necesar
Poieni	ha	1212	4220
Crasna	"	424	1560
Rona de Sus		1847	3100
Total		3483	8100

=====

Nu avem date asupra fânețelor din comunele Ruscova, Repedea și Bistra, însă situația arătată se poate generaliza și la acele comune.-

În concluzie, suprafețele destinate pentru fânețe sînt insuficiente, datorită următoarelor cauze principale:

- creșterea efectivelor de animale
- transformarea fânețelor în teren arabil.

În anul 1938 în fostul județ Maramureș suprafața cultivată cu lucernă și trifoi era circa de circa 6.600 de ha. Față de 550 existente în prezent. Restul este cultivat cu porumb și cereale.-

Pășunatul în pădure

O altă bază furajeră în raza acestor comune erau suprafețele din parchetele exploatare înainte de anul 1948, neregenerate, în suprafață de cca 900 ha, și care au pășunate. Începând cu anul 1948 aceste suprafețe au fost împădurite și în consecință pășunatul a fost oprit.-

Au mai fost împădurite și poieni din fostele păduri ale statului care au fost folosite în trecut ca pășuni sau fânețe . Suprafața acestora este de circa 60 ha.

Situația proprietăților private incluse în fondul forestier.

Următoarele suprafețe din raza ocolului Silvic Poieni care cuprinde teritoriul comunelor Poieni, Repedea, Ruscova, Crasna, Petrova, Bistra și Leordina sînt identificate ca nejust înglobate în fondul forestier și anume:

- Terenuri agricole pentru care direcția silvică afirmă că, există drepturi de proprietate dovedit prin acte, dar care nu au fost prezentate, în suprafață de 16,6 ha.-

- Terenuri agricole pentru care deținătorii nu pot prezenta acte de proprietate, în suprafață de 517,4 ha.

- Trupuri de pădure sub 0,25 ha provenite din resturile fostelor arborete defrișate, în suprafață totală de 5,5 ha.-

În total deci, 539,5 ha teren inclus în fondul forestier considerat ca ocupațiune și în prezent lăsat în folosință.-

Constituirea fondului forestier cu ocazia lucrărilor de amenajare a pădurilor.

În baza legii nr. 204/1957, instrucțiunile pentru amenajarea pădurilor emise de fostul M.G.S. în anul 1953, prevăd că, în conformitate cu art. 7 al Constituției R.P.R. pădurile constituite proprietate de stat, iar orice suprafață mai mare de 0,25 ha acoperită cu vegetație lemnoasă, de orice vârstă, consistență, structură, specie, sau stare de vegetație, destinată a produce material lemnos sau a îndeplini o funcție de protecție, este pădure.-

De asemenea se consideră ca suprafețe aparținând fondului forestier suprafețele exploatate și neregenerate, suprafețele defrișate în mod temporar, etc.-

În virtutea acestor instrucțiuni, au fost considerate ca păduri la întocmirea amenajamentelor, numeroase suprafețe cu vegetație lemnoasă aparținând particularilor.-

În prezent aceste suprafețe înscrise în registrul agricol comunal nu sunt folosite de către proprietarii lor, care totuși plătesc impozit pentru ele.-

Prin aceleași instrucțiuni de amenajarea pădurilor, la paragraful 36, se consideră fond forestier terenurile de pășune din fostele păduri țărănești în suprafață de sub 10 ha. Aceste suprafețe se tratează ca ocupație în cazul în care sînt folosite de foștii proprietari ai pădurii respective.-

În concluzie, considerăm că deficitul bazei furajere în această regiune se datorează în principal următoarelor cauze:

- În valori absolute efectivul de vite a crescut după cum rezultă din cifrele comparative statistice din anii 1932, 1938, 1954 și 1958.-

- prin noua raionare administrativă a teritoriului R.P.R. o parte din golurile de munte aflate în trecut pe teritoriul fostului județ Maramureș, sunt arondate în prezent la regiunea Suceava. Alte goluri de munte aflate pe teritoriul regiunii Suceava, aparțineau în trecut unor proprietari din Maramureș, care le arendau populației din această regiune.-

- Circa 20% din suprafața golurilor de munte este invadată de jneapăn, ienupăr, și alte plante lemnoase, devenind improprie pentru pășunat.-

- Suprafețele exploatate în trecut și neregenerate la timp erau pășunate și folosite ca fânețe până în anul 1948. După acestea ele au fost împădurite a fi redade producției forestiere, iar pășunatul interzis. -

- Pășunatul în pădure este în prezent reglementat. Deoarece suprafețele unde este în prezent permis pășunatul fiind arboret de vârste mari, după exploatarea acestora ele devin parchete și sînt excluse de la pășunat. De asemenea arboretele care intră în rând de exploatare sînt deasemenea oprite pentru pășune.-

- Transformarea suprafețelor de fânețe în teren arabil precum și reducerea suprafeței cultivate cu trifoi și lucernă, cultivate în prezent cu alte plante agricole.-

- Hrana oilor în timpul iernii era complectată în trecut cu cetină recoltată din arboretele apropiate de sat, indiferent de vârsta acestor arborete, fapt care în prezent nu este permis și nici posibil.-

Suntem de părere că pentru asigurarea bazei furajere pentru dezvoltarea creșterii animalelor în aceste comune, sînt necesare a se lua următoarele măsuri:

- Să se întocmească de către M.A.S. în colaborare cu sfaturile populare regionale o balanță a pășunilor, gurilor de munte și a poienilor în raport cu numărul de vite din regiunile Suceava și Baia Mare. În funcție de această balanță să fie redistribuite suprafețele de pășunat între aceste două regiuni.-

- Pășunile existente degradate în prezent și invadate de jepi, ienupăr și alte plante lemnoasă să fie curățite și redată în folosință. Această curățire să se facă ținîndu-se seama de prevederile instrucțiunilor pentru amenajarea pădurilor și gurilor alpine.-

- Față de specificul regiunii, favorabil creșterii animalelor, apreciem că nu este indicată cultivarea cu porumb, grâu sau secară a suprafețelor de munte care nu corespund acestui scop. Producția de porumb cultivat în asemenea condițiuni este uneori de 450 kg. la ha., iar producția de grâu de 500 kg. la ha.-

Suntem de părere că aceste suprafețe să fie destinate pentru fi cultivate cu plante furajere: trifoi și lucernă.-

- Înafară de suprafața de 539,5 terenuri arabile și pășuni incluse în fondul forestier din raza Ocolului Silvic Poieni, să se identifice de către Direcția Silvică în colaborare cu Sfaturile populare, și celelalte suprafețe greșit înglobate în fondul forestier, care să fie redată celor în drept conform ordinului M.A.S. Nr. 1.417.791/1955.-

- Perioada de pășunat în pădure să fie prelungită, permițîndu-se acolo unde condițiile o vor permite, pășunatul în intervalul de la 1 Mai – 1 octombrie.-

2. Creierea unor unități industriale pentru prelucrarea lemnului în comunele Poieni și Repedea.

Exploatarile forestiere din raza IFET-ului Leordina, care cuprinde aceste comune, se ridică anual la un volum de 173.700 mc. Masă lemnoasă volum brut în picioare.

Din această masă lemnoasă care cuprinde 50.400 mc rășinoase și 123.300 mc. fag, rezultă o cantitate de 72.800 mc bușteni care se prelucrează în alte produse ale industriei forestiere, restul fiind lemn de mină, lemn de celuloză, stâlpi, bile manele, lemn de foc și alte sortimente, care sînt destinate, consumului sau altor ramuri industriale sub forma în care se găsesc, fără a mai necesita o prelucrare ulterioară.-

Din cantitatea de 72.000 mc bușteni produși de IFET-ul Leordina, se livrează:

- La T.I.L. Miercurea Ciuc 12.000 mc. rășinoase;
- La Intrep.[rinderile] din Regiunea Suceava (TIL Fălticeni, Centrocoop Dolhasca și Burdujeni), o cantitate de 17.750 mc.-
- La Fabrica Cîmpulung la Tisa 43.450 mc.
- La Punctul mecanizat Leordina 9.600 mc.

În consecință, nu se face nu face nici un fel de prelucrare industrială a lemnului în raza comunelor ocupate cu populație ucraineană.-

Considerăm că pentru că pentru ridicarea economică a comunelor înapoiate, este necesar și posibil a se crea o unitate de prelucrare a lemnului, în cadrul Industriei Locale a Sfatului Popular.-

Această unitate care va putea absorbi un număr mediu de circa 500 muncitori permanenți, să fie profilată pentru construcția de lădițe și lăzi de fag, doage de fag pentru butoaie de ambalaj, produse din lemn pentru uz casnic necesar nevoilor populației, precum și pentru folosirea integrală a deșeurilor. Există condiții ca o parte din aceste produse să fie destinate exportului.-

Necesarul de materie primă a acestei unități va de circa 2.000 m.c bușteni de rășinoase anual, care se pot asigura în parte din resurse locale (produse accidentale, transformarea pășunilor împădurite, restanțe de parchete etc.), iar restul prin repartiții din fondul centralizat.-

Investițiile necesare pentru creierea acestei unități, se apreciază la circa 3.000.000 lei din care 1.400.000 lei construcții. În realizarea acestei lucrări se va putea folosi o hală existentă în suprafață de cca 1.000 mp a unei foste fabrici de cherestea, care a fost distrusă parțial în anul 1944 cu ocazia retragerii trupelor fasciste.-

Dintr-un calcul sumar, orientativ, întocmit de către Sfatul Popular al regiunii Baia Mare, beneficiile realizate de această întreprindere vor acoperi în termen de 5 ani cheltuielile efectuate cu investițiile acordate.-

Suntem de părere ca încă în trim. II al ac. să fie luate următoarele măsuri:

- Sfatul popular al regiunii Baia Mare să întocmească un memoriu tehnic pe baza căruia să se deschidă finanțarea pentru organizarea șantierului, cu suma de 200.000 lei.-

- Sfatul popular al regiunii Baia Mare să treacă de urgență la întocmirea proiectului tehnic în așa fel încât această unitate să fie pusă în funcțiune până la 31 decembrie 1958.-

- Sfatul popular al regiunii Baia Mare să pună în funcțiune cu mijloace proprii până la 1 mai 1958 2 gatere în comuna Repedea, care să prelucreze material lemnos destinat producției de lădițe și doage de fag, încă în anul 1958.-Să se suplimenteze planul de repartiții cu material lemnos al Sfatului popular regional Baia Mare cu cantitatea de ca 10.000 mc bușteni fag și ca 2.000 mc bușteni de rășinoase, pentru a asigura baza de materie primă a acestei secții pe 1958.-

- Fondul de salarii necesar realizării acestei investiții, să fie asigurat în cadrul planului de casă al Sfatului Popular regional Baia Mare, aprobat pentru anul 1958 prin aplicarea Hotărârii 2949.-

- Următoarele materiale de construcții vor fi asigurate în cadrul planului de aprovizionare a Sfatului popular raional: material lemnos, cărămizi, var.

Suntem de părere că, aprovizionarea cu material lemnos a acestei unități de producție, nu se va putea realiza prin forțarea cotei anuale de exploatare IFET Ruscova, care este în prezent de 98.000 mc volum brut, deoarece în prezent această cotă este depășită cu 75%.-

Situația fondului forestier precum și a instalațiilor de transport (C.F.F ecartament 0,60 m) și capacitățile instalațiilor de scoatere, nu permit creierea unei guri de exploatare în raza acestui IFET.-

3. Aprovizionarea populației cu material lemnos pentru construcții și combustibil.-

În prezent aprovizionarea populației cu material lemnos, se face în condițiile ordinului M.A.S. Nr. 411/1956, la următoarele prețuri considerate loco/cioată:

- Lemn de lucru rășinoasă la prețuri de la 55 – 150 lei, în funcție de \varnothing la mijloc și condiții de exploatare.-
- Lemn de lucru foioase la prețuri de 50 – 200 lei mc.
- Lemn de foc la prețul 40-55 mc.
- Grâmezile de crăci, butuci nedespiciabili, zoburi și așchii, la prețul de 15 – 35 lei la distanța de până la 10 km.

În situația actuală, populația din comunele apropiate de pădure, se poate aproviziona cu lemn de foc provenit din vrescuri căzute în pădure în stare nefasonate, la prețul de 15 lei un car.-

Astfel, o cantitate de lemn de foc (vreascuri) necesară unei familii din mediul rural, pentru un interval de 7 zile, revine la prețul de 15 lei, adică 60 lei lunar, la care se mai adaugă timpul de muncă necesar pentru strângerea și transportul acestui material, respectiv 2 zile de muncă pe lună, la un preț mediu de 25 lei ziua =50 lei.-

În concluzie necesarul de combustibil în timpul iernii a unei familii revine la prețul de peste 100 lei lunar.-

Menționăm că, durata perioadei de anotimp frigos este de cca 7 luni pe un an în această regiune.-

În această situație, suntem de părere că prețurile de vânzare a lemnului către populație, trebuie revizuite în sensul reducerii lor, ținându-se seama de condițiile specifice arătate pentru această regiune.-

4. Dezvoltarea producției de var necesară nevoilor locale.-

În comunele Poienile de sub Munte și Bistra există importante zăcăminte de calcar (piatră de var), care pot constitui o bază de materie primă pentru dezvoltarea industriei de var.-

O cauză care frânează dezvoltarea acestei industrii, este faptul că, prețul de cost al unei tone de var este de circa 600 – 700 lei, iar prețul de vânzare cu ridicata conf.[orm] catalogului de prețuri este de 180 lei tona. Rezultă deci o pierdere planificată de circa 420 lei la tonă, care este determinată de folosirea lignitului drept combustibil, deși în apropierea cuptoarelor de var există resurse de material lemnos (lemn de foc) provenit din parchetele exploatate.-

În cazul în care s-ar folosi pentru producția de var rămășițele de exploatare și produse accidentale greu accesibile, costul unei tone de var ar reveni la prețul de cca 250 lei tona, față de 600-700 lei tona cât revine în prezent.

În consecință, considerăm că este posibil ca baza art. 6 al Hotărîrii nr. 1980/1957 privind aprobarea planului de stat pe anul 1958, M.A.S. să predea cu avizul C.S.P. Sfatului Popular regional Baia Mare masa lemnoasă din produsele accidentale și restanțe neexploatare, care să fie folosite pentru a fi arse în cuptoare de var. Menționăm că aceasta ar fi cea mai indicată folosire a acestor resturi care în caz contrar s-ar deprecia în pădure datorită condițiilor în care se află.-

Deosebit de acesta, stimularea producției de var în aceste localități, s-ar putea realiza lăsând la dispoziția producătorului (Sfatul popular Baia Mare) o cantitate mai mare de var pentru a fi vândută direct la consumatori la prețul fondului pieții.-

În prezent, varul fiind deficitar în regiune, din lipsă de var producătorii particulari desfac acest produs la prețul de circa 1.500 – 2.000 lei tona.-

5. Construcția podului peste Vișeu între comunele Crasna și Petrova.-

Legătura între comunele Crasna și Căile de comunicație publică se face în prezent printr-un pod peste Vișeu cu deschidere de cca 60 m. Podul aparține liniei C.F.F. Petrova și a fost construit pentru a deservi transportul materialului lemnos ce se exploatează din unitatea de producție Frumușeaua, cu volum de peste 25.000 mc material lemnos anual.-

Populația din ambele comune (Crasna și Petrova) folosește podul numai pentru tranversarea cu piciorul, iar căruțele trec prin apă și aceasta numai atunci când nivelul apei o permite. În cazul în care debitul râului Vișeu crește, comunicația cu aceste comune, este întreruptă.

Podul de C.F.F. menționat mai sus, este într-un grad de uzură foarte avansată, are deviere față de amplasamentul său inițial și este ancorat provizoriu cu cabluri de oțel. Din această cauză prezintă un pericol iminent de întrerupere totală a circulației pentru populație și sistarea transporturilor de material lemnos pe linia C.F.F.-

Suntem de părere că se impune construirea de urgență a unui pod mixt C.F.R. + drum, care să asigure atât transportul lemnului din unitatea de producție Frumușeaua, cât și comunicația pentru comună. Suntem de părere că aceasta construcție pe care o apreciem la o valoare de circa 1,5 milioane lei, să fie realizată din fondurile de investiții ale M.A.S. și contribuția Sfatului Popular regional, într-o proporție ce urmează a se stabili.

6. Construcții de locuințe pentru foștii voluntari, văduve și orfani ai războiului anti-hitlerist.

În situația constatată pe teren există circa 100 de cazuri în rândul populației ucrainene, care au participat la războiul anti-hitlerist și care trebuiesc luate în considerare ca având nevoie de locuințe.

Suntem de părere că rezolvarea acestei problemele poate fi rezolvată prin următoarele două soluții:

1. Cetățenii care se încadrează în condițiunile arătate să-și construiască prin forțe proprii aceste locuințe, pentru care să fie aprovizionatii gratuit cu material lemnos necesar în cantitatea de 25 mc. fiecare gospodărie, respectiv în total 2.500 mc. lemn de lucru rășinoase.

Eliberarea materialului lemnos să se facă numai pe baza avizului Sfatului Popular.- Sfatul Popular va elibera avizul numai după ce vor exista condiții ca aceste materiale să fie folosite pentru construcția locuințelor și va urmării realizarea lor, luând măsuri pentru a se evita folosirea materialului pentru alte scopuri.-

2. A doua soluție ce poate fi luată în considerare este ca Sfatul Popular regional să examineze posibilitatea construirii unor locuințe de tip rural, ca executant prin TRCL, finanțate pe baza de credite pe termen lung acordate acestor cetățeni.

Aceasta a doua soluție are avantajul că, s-ar folosi pentru construcții locuințe, alte materiale afară de material lemnos, locuințelor ar fi mai

higienice și s-ar putea realiza grupat în vatra satului, spre deosebire de actualele așezări a cetățenilor care sunt răsfirate pe coaste la distanțe de până la 500 m. între ele.

7. Aprovizionarea cu porumb a satelor deficitare

În aceste raioane ocupația de bază a populației este munca forestieră și creșterea animalelor. Suprafețele de teren arabil sînt mici și dau randamente scăzute la ha. Ceea ce face ca populația să nu-și poată asigura necesarul de porumb pentru hrana lor și a animalelor.

Cantitățile de porumb primite de muncitorii care lucrează la exploatarea forestieră și care se dau numai celor care lucrează, nu a acoperit decât în mică măsură nevoile populației.

Lipsa de porumb în special pentru hrana oamenilor a determinat ca în multe comune să se treacă la cultivarea porumbului, deși se obțin randamente scăzute la ha., iar foarte mulți oameni se deplasează la distanțe mari în raioanele cu producție excedentară, obținând la prețuri ridicate porumb de pe piața neorganizată. Sătenii din raioanele Vișeu și Sighet, se deplasează la distanțe mari în raioanele cu producția excedentară, obținând la prețuri ridicate porumb de pe piața neorganizată. Sătenii din raioanele Vișeu și Sighet, se deplasează în raioanele Tășnad, Carei și Satu Mare, pe distanțe de 150-200 km. Prețul porumbului la piața neorganizată ajunge până la 2 lei kg., fiind depășit în perioadele de lipsă de porumb.-

Calculule prezentate de regiune pentru vele două raioane arată un deficit de porumb necesar aprovizionării populației, de cca 1.000 vagoane (anexăm calculule regiunii),-

Din cele constatate pe teren, rezultă că în anumite comune trebuie asigurate cu regularitate cantități necesare de porumb pentru hrana populației, întru-cât nu există altă posibilitate de procurare.-

Apreciem că cererea arătată de organele dela regiune, este prea mare, întru-cât nu s-a ținut seama că muncitorii forestieri primesc porumb de la IFET, că exist totuși o anumită categorie a populației care își pot asigura porumbul necesar prin schimb de produse la comerțul de întîmpinare, având situație economică mai bună.-

Propunem să se aprovizioneze din fondul central contra numerar prin Centrocoop, populația nevoiașă care nu are alte mijloace de a-și procura porumbul pentru hrană. Acest lucru să se facă sub supravegherea Sfatului Popular local pentru a nu ajunge la mâna acelor care să-l comercializeze. Pentru a acoperirea acestor nevoi strict necesare, apreciem că vor trebui acoperite cca 300 –

Totodată propunem să se examineze distribuirea porumbului pentru producătorii care contractează plante industriale cu statul, din raioanele Carei, Satu Mare, Tășnad și Șomcuta pe următoarele considerente: în aceste raioane populația nu este consumatoare de porumb decât în mai mică măsură și nu ridică cantitățile de porumb alocate, iar în unele cazuri le ridică pentru a fi vândute la prețuri ridicate raioanelor deficitare.-

Aprovizionarea cu porumb a raioanelor deficitare ar crea condiții favorabile pentru menținerea și respectarea prețului de achiziții, iar populația din comunele deficitare nu ar fi nevoite să se deplaseze pentru asigurarea cu porumb în raioanele producătoare neglijând creșterea animalelor și menținerea unor prețuri ridicate pe piață.-

48. Sighet, 22 mai 1958. *Memoriu adresat Comitetului de conducerea G.A.C." Viața Liberă" și adunării generale ce urmează să se țină în 22 mai 1958 de către Botezat Florea din Sighet prin care solicită ieșirea din G.A.C. motivând că a fost mereu neîndreptățit și nu vrea să muncească pe gratis. Arhiva Primăriei Sighetul Marmăției, Fond G.A.C." Viața Liberă", dosar 3/1958, fila 112.*

199/22.V-1958

Către

Comitetul de Conducere al G.A.C.
„Viața Liberă”
Sighet.

și către adunarea generală care se va ține în ziua de 22. V. 1958.

Subsemnatul Botezat Florea din Sighet Strada Valea Hotarului Nr. 36, sunt membru în această gospodărie acum pe al patrulea an cu o familie de 5 persoane de muncă, rugăm adunarea generală în frunte cu consiliul de conducere să binevoiați ami elibera această cerere de eșire din Gospodărie pentru următoarele motive:

Am fost angajat pentru îngrijirea oilor cu băiatul meu, eu cu o normă 50 și băiatul cu o normă și să mi se strângă fânul la un loc din care consiliul de conducere nu s-a ținut de contractul pe care l-am încheiat cu consiliul de conducere fiind de față la acest contract și tov. Inginer Holdiș. Și fânul l-am transportat eu cu familia mea, dare pe lângă aia mi-a dat un cal din 4 vagoane și jumătate de fân mi-a transportat cu boii maximum 30 măji și restul l-am transportat eu. Nu mi-a dat nimic pentru munca care am depus-o eu cu fânul, dar eu odată am fost nevoit să-mi duc un car de fân acasă că n-am avut fân pentru vacă din cauză că tot a plouat și am dus într-o zi care n-a fost planificată zi de fân. Consiliul de conducere m-a sancționat cu 5 norme dar eu m-am referat în fața conducerii că sunt de acord cu sancțiunea pe care am primit-o, dar să-mi elibereze și mie munca pe care am depus-o cu transportul acestor 4 vagoane de fân care nu am fost însărcinat cu ele ca să le transport.

Eu m-am angajat pentru îngrijirea oilor și nu de cociș, iar pe lângă toate acestea, toată iarna n-am putut ca să primesc car ca să-mi transport fânul meu cât l-am avut la timp, decât am primit numai de două ori car ca să-mi duc fân, dar nici atunci la timp. Dar în altă zi ca să poată să mă sancționeze. Eu după 827 de norme efectuate în anul 1957 n-am avut dreptul ca să primesc și ei ca orice membru din Gospodărie atelaje pentru transportul cerialelor și al fânului. Dar am băgat atelaje pentru bani și cum am putut. Iar unii dintre membrii Gospodăriei au dreptul să ieie atelajul chiar dela plug din timp[ul] campaniei de arătură pentru interesele lui personale.

Consiliul de conducere atâta caută ca pe unii membrii din Gospodărie să poată să fie sancționați fără ca să fie întrebați sau să fie chemați în față Consiliului de conducere și să ia măsuri că pentru ce vine sancționat. Vin unii tovarăși cu o problemă asupra celui alt către Consiliul de Conducere și

consiliul de conducere sancționează pe respectivul fără ca să fie chemat în față Consiliului de conducere să se analizeze problema adusă de către unii tovarăși și totuși s-a rezolvat în fața consiliului de conducere chiar problema pe care am avut-o eu că n-a fost lucrul just. Dar consiliul de conducere tot m-a sancționat cu 5 norme care tovarăși și tovarăse cu aceste sancțiuni eu nu sunt de acord. Eu nu pot să muncesc gratis și consiliul de conducere a început cu sancțiuni fără ca să fiu întreat.

După ce s-a încheiat procesul verbal de sancționare numai atunci am fost chemat și mi s-a spus că sunt sancționat, pentru probleme date de către unii tovarăși care nu le place ca să aparțin la aceasta gospodărie. Acești tov. au fost chemați în fața Consiliului de Conducere și a văzut chiar cons. de cond. că nu este un lucru just, că n-a putut ca să dovedească față de mine și de consiliu problema care au ridicat-o asupra mea, iar din contră cons. de cond. tot m-a sancționat iarăși cu 5 norme, fără ca să fiu vinovat. Am întreat pe unii tovarăși din Consiliul de Conducere pentru ce să fiu sancționat pe nedrept, ei mi-au răspuns că ce este trecut în procesul verbal nu se mai poate modifica.

Întrebând consiliul de conducere pentru ce nu am fost chemat și eu la încheierea acestui proc.[es] verbal și s-a încheiat fără de mine tov. Vivișcan Mihai, atunci ar însemna un lucru că în această Gospodărie când un tov. are ceva necaz asupra mea și vine cu problemă nejustă cu care nu poate să dovedească față de mine și de consiliul de conducere și totuși cons[iliul] de cond[ucere] mi-a tăiat 5 norme de unde eu nu sunt de acord să fiu sancționat cu aceste probleme, rog consiliul de conducere și întreaga adunare generală ca să-mi elibereze și să fiu eșit din gospodărie cu data de 22 mai 1958, fiindcă eu nu pot să muncesc cu familia în Gospodăria Colectivă pe de gratis și unii tov. să-și bată joc de mine, la fișar dețin normele legale pe când e la primirea produselor din ele jos pe care eu nu recunosc nici o sancțiune, numai la norme pentru vacă neavând față de Gospodărie reclamațiuni în legătură cu munca.-

Sighet, la 22 mai 1958.

49. Sighet, 26 iunie 1958. *Buletin informativ al Comitetului Raional Sighet al P.M.R. despre desfășurarea adunărilor generale unde s-a analizat activitatea desfășurată pe baza hotărârii luate anterior simulacrului de alegeri din anul 1957, analizele relevând și rezistența țăranilor la transformarea socialistă a agriculturii și ramificarea structurilor de partid până la nivelul echipelor de lucru din agricultură. Fond Comitetul Raional Sighet al P.M.R., dosar 266/ 1958, f. 142-146*

Partidul Muncitoresc Român
Comitetul Raional Sighet

BULETIN INFORMATIV

1.- Desfășurarea adunărilor generale ale org.[anizațiilor] de bază unde s-a analizat activitatea desfășurată pe baza hotărârii luate cu ocazia alegerilor din 1957.

Pe baza indicațiilor date de comitetul raional de partid, organizațiilor de bază de a analiza activitatea desfășurată în urma alegerilor pe baza hotărârii lor proprii luate cu ocazia alegerilor din anul 1957. – Org.[anizațiile] de bază au trecut la aceste analize, care le-au prevăzut în planurile lor de muncă lunare. Cu ocazia analizelor birourile org.[anizațiilor] de bază au întocmit dări de seamă.

Până în prezent, astfel de analize au fost făcute în 26 org.[anizații] de bază din raion. La aceste adunări din totalul de 626 membrii și candidați de partid au participat la adunări 469 tov., iar la discuții au luat parte 117 tov. La fel din cele 11 comitete comunale de partid a fost analizată activitatea de la alegeri la 3 comitete comunale de partid în cadrul plenarelor cu toți membrii și candidații de partid. La cele 3 comitete comunale de partid din totalul de 122 membrii și candidați de partid au participat 101 tov., iar la discuții au luat parte 36 tov.

Dările de seamă prezentate de birourile org.[anizațiilor] de bază și de comitetele comunale de partid cu ocazia acestor adunări și plenare, au oglindit realizările obținute de la alegeri și până la analize, în domeniul întăririi disciplinei de partid, primirea de noi membri și candidați de partid, educarea membrilor și candidaților de partid. Munca politică desfășurată în vederea realizării sarcinilor de producție la întreprinderi, iar în sectorul agricol de ridicarea producției la hectar. În sectorul socialist al agriculturii s-a accentuat de felul cum s-au întărit unitățile din punct de vedere economico-organizatoric. Totodată dările de seamă s-au ocupat de felul cum au fost conduse și sprijinite organizațiile de masă de către organizațiile de partid.

Ca de exemplu, în darea de seamă de la întreprinderea „Alexandru Tamaș” (fabrica de mobile) în dare de seamă a fost scos în evidență că din cei 53 membri și candidați de partid, un număr de 34 tov. lucrează direct în producție, la fel nici un membru sau candidat de partid nu lucrează sub normă, ceea ce contribuie ca un exemplu în fața muncitorilor. S-a întărit disciplina în muncă a membrilor și candidaților de partid care a contribuit la întărirea disciplinei în muncă pe întreprindere, dând comparație lunile ianuarie și februarie 1957, când au fost 61 lipsuri nemotivate, iar în lunile ianuarie și februarie 1958 numărul lipsurilor nemotivate a fost 37 pe întreprindere. A fost scos în evidență că în urma măsurilor luate de org.[anizațiile] de bază s-a întărit rolul de conducător politic și economic al org.[anizațiilor] de bază. Astfel a fost reorganizat comisia tehnico-organizatorică, care și-a întocmit un plan de măsuri pe un an. S-a început un ciclu de conferință cu caracter tehnic, precum și alte măsuri asemănătoare.

La fel în dare de seamă a fost scos în evidență și lipsurile care mai persistă. Astfel a fost arătat că activul fără de partid nu a fost activizat numai în mică măsură. În privința primirii de noi membrii și candidați de partid nu a fost o preocupare permanentă, încă sunt mulți membrii de partid care deși în producție au rezultate bune, însă la dezbaterile problemelor în adunările org.[anizațiilor] de bază nu iau parte activă, la fel nici la consfăturile de producție.

La GAC Teceu în dare de seamă a reieșit că disciplina în partid s-a îmbunătățit, membrii și candidații de partid participă activ la adunările org.[anizațiilor] de bază, la fel sunt exemple în muncă și mobilizează toți colectivității la muncă, fiind repartizați membrii și candidații de partid pe

brig[ăzi] și echipe, reușind astfel să mobilizeze toate forțele capabile de muncă. Astfel față de anul trecut când o parte din recoltatul fânului se dădea în parte la cei ne colectiviști, la fel și la alte munci se folosea această metodă deoarece colectiviștii nu vin la muncă, însă în acest an și în prezent toate muncile sunt executate de colectiviști. A fost scos în evidență că a fost o preocupare și în ceea ce privește primirea de noi candidați în partid, fiind primiți în acest an doi tovarăși, pe când în anii trecuți, începând din anii 1954, nu a fost primit nici un candidat.

Ca o principală lipsă a fost scos în evidență că nu a funcționat învățământul de partid pe lângă org.[anizațiile] de bază, ceea ce se resimte în pregătirea politică și ideologică a membrilor de partid.

În cadrul discuțiilor purtate pe marginea dărilor de seamă, membrii și candidații de partid au scos în evidență atât rezultatele obținute cât și lipsurile atât din partea membrilor și candidaților de partid cât și a birourilor org.[anizațiilor] de bază. În întreprinderi în cadrul discuțiilor în org.[anizațiile] de bază, cei care au discutat în special s-au ocupat de măsurile luate pentru realizarea și depășirea planului de producție. În sectorul socialist al agriculturii de întărirea economico-organizatorice a unităților existente, precum și de măsurile luate pentru urmărirea fondului de bază. La fel în cadrul discuțiilor a fost arătată munca politică desfășurată în vederea întăririi disciplinei de partid, educarea membrilor și candidaților de partid. Ca de exemplu, la fabrica de mobile candidatul de partid Roman Adalbert a arătat că deși s-au obținut rezultate bune în munca politică desfășurată de org.[anizațiile] de bază, în urma căruia s-a întărit disciplina de partid și s-au obținut rezultate bune în producție, cu toate acestea mai sunt lipsuri, scoțând în evidență că încă nu este suficient întărit controlul de partid asupra conducerii administrative, care se oglindește prin faptul că maiștri încă nu sunt trași la răspundere când frânează producția în ultimele zile ale lunii când planul a fost îndeplinit. La fel, a arătat că deși întreprinderea este la întrecere socialistă pe baza chemării întreprinderii lprofil București, nu s-au luat măsuri ca să fie o agitație vizuală legat de întrecere.

La adunarea org.[anizației] de bază din satul Ferești în cadrul discuțiilor purtate, tov. s-au ocupat în mare parte de tovarășii care încă nu sunt de acord cu transformarea socialistă a agriculturii, din care cauză nu s-a format nici o întovărășire în sat. Sau la plenara cu toți membrii și candidații de partid în comuna Berbești, membrii de partid au arătat că s-au obținut rezultate bune în transformarea socialistă a agriculturii, precum și la întărirea economico-organizatorice a întovărășirii zoopomicolă din comună, unde față de anul trecut s-a mărit șeptelul de oi prin creșterea mieilor, care în anii trecuți erau vândute, la fel s-a desțelenit un hectar teren pentru cultivarea plantelor furajere necesar furajării mai complexe a oilor. Membrii de partid Peter Teodor, Codrea Gheorghe și alții din satul Berbești au criticat membrii și candidații de partid din satul aparținător Ferești, unde cu tot ajutorul dat de către comitetul de partid încă nu a luat ființă o întovărășire care a fost prevăzut în hotărârea luată la alegeri, arătându-se că în satul Ferești din cei 10 membri și candidați de partid, numai 4 au cereri pentru întovărășire. Au fost criticați candidații de partid care nu s-au înscris în întovărășire, ca Peter Ștefan, încă care după plenară a depus cerere. La fel a fost arătat lipsa de preocupare a educării candidaților de partid, astfel în comună fiind 3

candidați a căror stagiul de candidatură s-a expirat și încă nu au cerut primirea lor în rândul membrilor de partid.

2.- Munca politică desfășurată pe org.[anizațiile] de bază în campania întreținerii culturilor.

Org.[anizațiile] de bază atât în sectorul socialist cât și din sectorul individual al agriculturii, sub îndrumarea comitetului raional de partid desfășoară o muncă politică de mobilizare a țărănimii muncitoare la întreținerea culturilor, pentru obținerea de recolte sporite la hectar.

Org.[anizațiile] de bază din sectorul socialist al agriculturii au desfășurat o muncă de mobilizare a tuturor colectivștilor și întovărășiților la întreținerea culturilor și recoltatul fânului. În G.A.C.-uri membrii și candidații de partid au dat sprijin pentru aplicarea măsurilor luate, prin care terenurile au fost împărțite pe echipe și pe oameni, având fiecare colectivist responsabilitate. Pentru înfăptuirea cu succes a acestei măsuri, membrii și candidații de partid au fost împărțiți pe echipe în așa fel să nu existe echipă fără membrii sau candidați de partid. La fel au fost repartizați pe colectivști pentru mobilizarea lor la muncă, această măsură a fost luat și cu agitatori nemembri de partid. Ca de exemplu la G.A.C. Teceu, membrii și candidații de partid repartizați pe brigăzi și echipe pe colectivști pentru mobilizarea lor la muncă, s-a reușit ca toți colectivștii capabili de muncă să fie mobilizați la întreținerea culturilor și recoltatul fânului. În fiecare sâmbătă consiliul de conducere analizează desfășurarea muncii, la care participă și biroul org.[anizației] de bază. După analiză se stabilesc măsurile ce urmează să fie luate pentru săptămâna viitoare, unde sarcinile sunt repartizate pe fiecare membru în consiliul de conducere, reușind astfel ca toți tovarășii din consiliul de conducere să fie antrenate în conducerea gospodăriei.

Până în prezent la GAC Teceu prașila II-a este terminată și s-a început a III-a prașilă, totodată paralel cu întreținerea culturilor s-a început și recoltatul fânului, fiind recoltat până în prezent 10 tone de fân. La GAC Sighet a doua prașilă a fost terminat și este în curs de terminare și a III-a prașilă.

În sectorul individual org.[anizațiile]de bază mobilizează țărănimea muncitoare la întreținerea culturilor, desfășurând o muncă politică pentru lămurirea importanței prașitului de trei ori. Membrii și candidații de partid precum și agitatorii nemembri de partid sunt repartizați pe circumscripții electorale care sprijină deputații la mobilizarea țărănimii muncitoare. Org.[anizațiile] de bază au format colective din membrii de partid și tov. din activul fără de partid care au ca sarcină reîmprospătarea agitației vizuale, care a fost făcut peste tot în toate comunele și satele din raion, fiind confecționate lozinci mobilizatoare legate de întreținerea culturilor și recoltatul furajelor. Agitatorii sunt instruiți cu regularitate la care participă la majoritatea org.[anizațiilor] de bază și instructorii comitetului raional de partid, dând ajutor secretarilor org.[anizațiilor] de bază de a face instructaj temeinic cu agitatorii.

Org.[anizațiile] de bază au luat măsuri ca prin adunările populare să fie popularizate necesitatea și avantajele prașitului de trei ori, în care scop au fost trasate sarcini căminelor culturale prin membrii de partid și tovarășii din activul fără de partid care muncesc la căminele culturale, pentru pregătirea conferințelor care s-au și ținut. Ca de exemplu, în comuna Oncești a fost

trasat sarcina tov. Țiplea Ioan, directorul căminului cultural, care face parte din activul fără de partid, la fel și în satul Nănești tovarășului Vânătoru Adrian, tot din activul fără de partid, care împreună cu colectivul de conferențieri ai căminelor culturale au întocmit conferințe legate de importanța prășitului de trei ori și rezultatele care se pot obține în urma lui. Conferințele au fost ținute în cadrul adunărilor populare. Ca rezultat, mulți țărani muncitori au trecut la prașila a III-a în special la porumb. Astfel până în ziua de 20 iunie prașila a II-a pe raion a fost executat în proporție de 78 la sută, iar prașila III-a în proporție de 10 la sută.

În ultima perioadă în raionul nostru au fost semnalate acțiuni ale dușmanului de clasă în comuna Oncești. Astfel la 1 iunie a.c. în satul Nănești a fost aprins și s-a ars grajdul întovărășitului Bârlea Vasile, însă până în prezent nu s-au găsit infractorii. Tot în comuna Oncești la unii membrii de partid întovărășiți au fost trimise scrisori de amenințare, ca de exemplu la Godja Ioan din Oncești, prin care i s-a atras atenția să iasă din întovărășire și să arunce carnetul de partid, că în caz contrar o să pătească ca cei din satul Nănești, (în anul trecut în satul Nănești a fost aprins două grajduri ale întovărășiților). În prezent atât cazul de incendiu cât și cazul cu scrisorile sunt în cercetare.

Starea de spirit în rândul populației în raion este bună.

Sighet, la 26 iunie 1958.

PRIM-SECRETAR,

INSTRUCTOR CU INFORMARE

50. Sighet, 2 iulie 1958. *Informare a Comitetului Raional Sighet al PMR cu privire la dezbaterea problematicei interne din cadrul organizațiilor de bază în două ședințe din 30 iunie-1 iulie și 2 iulie în a celor 3 hotărâri ale Plenarei din 9-13 iunie a C.C. al PMR în care s-a discutat compoziția socială a partidului, printre altele și situația membrilor de partid țărani și femei, starea infrafracționalității. Fond Comitetul Raional Sighet al P.M.R., dosar 266/1958, filele 1-5*

Partidul Muncitoresc Român

Comitetul Raional Sighet

Informare

În legătură cu dezbaterea hotărârii Plenarei C.C. al P.M.R. din 9-13 iunie 1958

Ședința activului Comitetului raional de partid a avut loc în zilele de 30 iunie - 1 iulie a.c., când a fost studiat hotărârile Plenarei C.C. al P.M.R. pe grupe, după care s-a dezbătut în ședință.

La ședința activului au fost convocați 248 tovarăși din care au fost prezenți 220 tov. La discuții s-au înscris un număr de 34 tov. din care au luat cuvântul 24.

În cadrul discuțiilor purtate tov. s-au ocupat cu toate cele 3 hotărâri, mai accentuat a fost discutat raportul Biroului Politic al C.C. al P.M.R. și hotărârea Plenarei al C.C. al P.M.R. cu privire la activitatea antipartinică și fracționistă a unor membrii de partid precum și hotărârea cu privire la starea infrafracțională în avutul obștesc și măsurile necesare pentru apărarea proprietății socialiste.

În discuții tov. au arătat că este foarte bine venit hotărârea Plenarei a C.C. al P.M.R. cu privire la creșterea rândurilor partidului, politica de promovare a cadrelor și reglementarea compoziției sociale a partidului. A fost scos în evidență rezultatele obținute atât pe raion cât și de organizațiile de bază din întreprinderi. Ca de exemplu tov. Miclean Gheorghe activist al Comitetului orășenesc de partid a arătat în discuție rezultatele care s-a obținut de org.[anizația] de bază CFR Depou, unde în 1952 au fost 35 membrii de partid, iar azi sunt 81 membrii și candidați de partid, cei primiți din rândul candidaților și membrilor de partid în mare majoritate sunt muncitori direct din producție. Ca o lipsă tov. a arătat că primirea de membrii și candidați în partid de către unele org.[anizații] de bază ca de la Ilie Pintilie, Fabrica de mobile și altele s-a făcut un salturi ceea ce da dovadă că nu a fost o preocupare permanentă.

Mult a fost accentuat lipsurile arătate în hotărâre cu privire la numărul mare de funcționari propriu zis și neglijarea primirii în partid a intelectualilor de valoare, precum și a primirii țăranilor muncitori din sectorul socialist agricol, care s-a manifestat și în raionul nostru.

Astfel la primirea de țărani muncitori a fost scos în evidență ca în cele 5 GAC-uri din raion din 1952 până la 1 iunie 1958 au fost primiți numai 17 candidați de partid, iar începând din 1 iunie 1957 până la 1 iunie 1958 din cele 5 GAC numai 2 au primit candidați în partid. La fel într-un număr de 8 întovărășiri încă nu este constituit[ă] org[anizația] de bază. Tov. Strasciuc Alexandru instructor al Comitetului raional de partid a arătat că în GAC Cîmpulung și Săpînța de care răspunde nu a dat tot sprijinul org[anizațiilor] de bază pentru primirea în partid a colectiviștilor celor mai buni care au dat dovada ca lupta pentru dezvoltarea și consolidarea gospodăriei, care a avut ca rezultat ca în ultimul an nu s-a primit în aceste organizații de bază nici un candidat de partid.

De asemenea a fost arătat lipsa de preocupare în privința primirii de noi candidați din rândul intelectualilor, ca de exemplu tov. Săsăran Vasile directorul spitalului a arătat că a fost neglijat[ă] complet primirea în partid a medicilor, fiind ținută la distanță de partid medicii de valoare, arătând totodată că pentru remedierea lipsurilor organizației de bază a luat măsuri atrăgând medicii cei mai buni în activul fără de partid.

În problema compoziției sex a fost accentuat slaba preocupare a org[anizațiilor] de bază în privința muncii de partid în rândul femeilor din care cauză pe raion din numărul membrilor și candidaților de partid numai 16% sunt femei. S-a arătat cu exemple lipsa de preocupare și chiar disprețuirea femeilor. Astfel tov. Savu Elena președinta Comi[tetului] raional de femei a arătat ca exemplu pe tov. Goth Dumitru președintele sfatului popular din comuna Desești, care la fiecare dată când soția lui este convocată la ședința de comitet înainte este bătută.

A mai fost scos în evidență că nu a fost o preocupare și nu s-a ținut în evidență compoziția națională din care cauză din numărul total al membrilor și candidaților de partid pe raion numai 45,5% sunt români restul fiind din rândul minorităților naționale, ceea ce nu este satisfăcător luând în considerare compoziția populației din raion.

Toate aceste lipsuri care au fost arătate a fost scos în evidență în mare parte că se datorește faptului că Biroul comitetului raional de partid nu

a analizat lunar munca desfășurată pentru primirea de membri și candidați în partid, această lipsă a fost scos în evidență în special de către Muller Zotan, secretar al Comitetului raional de partid.

Raportul Biroului Politic cât și hotărârea Plenarei C.C. al P.M.R. cu privire la activitatea antipartinică și fracționistă a unor membri de partid a fost cel mai mult discutat. În discuții toți tovarășii au condamnat activitatea antipartinică și fracționistă a unor membri de partid, aprobând toți ca o măsură justă luată de Plenara C.C. al P.M.R.

Condamnarea activității antipartinice și fracționistă a unor membri de partid în mod deosebit a fost accentuat de tov. ilegaliști precum și de tov. care au cunoscut personal activitatea acestor foști membri de partid ca de exemplu tov. Muller Zotan secretar al Comit.[etului] raional de partid au arătat că încă în anul 1947 când Raceanu Grigore a fost secretar al Consiliului sindical județean Maramureș, a avut o atitudine șovină, arătând în discuțiile purtate că el s-a așteptat la un oraș românesc în Maramureș, dar că a greșit deoarece acest oraș Sighet este plin numai de unguri și evrei.

În cadrul discuțiilor a fost scos în evidență unele manifestări de carierist, împăciuitorist, liberalist și alte soiuri de manifestări din partea unor membri de partid străine partidului nostru. Ca de exemplu tov. Izrael Zoltan de la securitate și alți tov. au arătat poziția tov. Meroz Vasile membru de partid din GAC Remetei care a căutat să calomnieze unii tov. din biroul raional pentru că nu a fost ales ca președinte al GAC fiind contra chiar fiului său, care este președinte. La fel și pentru faptul că nu a fost ales deputat și în Comitetul raional de partid, pentru care fapt urmează să fie pus în discuția adunării org.[anizației] de bază.

La fel tov. Strasciuc Alexandru instructor al Comitatului raional de partid a arătat membrului de partid Balaj Paul din Cîmpulung la Tisa care a avut o poziție dușmănoasă față de biroul raional și a arătat că nu-i trebuie carnetul de partid dacă nu o să fie pus în serviciu fiul său. Pentru acest fapt a fost pus în discuția adunării org.[anizației] de bază și a fost exclus din partid.

A fost accentuat ridicare a nivelului politic și ideologic a membrilor și candidaților de partid pentru ca ei să poată face o comparație între poziția justă a unor membri de partid și între poziția unor membri de partid care ar avea în discuțiile purtate poziție revizionistă.

În cadrul discuțiilor 4 tov. au arătat, că unii membri de partid care au fost sancționați prin hotărârea Plenarei C.C. al P.M.R. ar fi meritat sancțiuni și mai mari. Ca de exemplu Călugăratu Constantin redactor la ziarul local „Viața Liberă”, a arătat că Popa Emil ar fi meritat o sancțiune mai mare pentru atitudinea lui împăciuitoristă și oportunistă.

O mare parte din tovarășii care au purtat discuții au arătat că sînt de acord întru totul cu hotărârea Plenarei a C.C. al P.M.R. privind starea infracțională în avutul obștesc și măsurile necesare pentru apărarea proprietății socialiste, scoțând în evidență măsurile luate pentru prevenire cât și lipsurile care se mai manifestă atât la organele de stat cât și la cele economice.

S-a arătat că în multe cazuri lipsește vigilența când se încadrează unele persoane în posturi de răspundere, la fel cei încadrați nu sunt controlați de felul cum se achite de sarcini. Totodată s-a arătat că organele de procuratură și justiție foarte puțin au făcut pentru prevenirea infracțiunilor,

lipsind aproape de tot ținerea conferințelor din partea acestor organe, arătându-se că ceea ce s-a făcut până în prezent a fost făcut mai mult din partea Miliției.

De asemenea s-a arătat că Tribunalul nu este la înălțimea sarcinilor, deoarece hotărârile aduse nu sunt în spiritul luptei de clasă, iar pedepsele mai mari sînt date pentru muncitori cu fapte penale mai mici, iar cei care au făcut delapidări mai mari hotărârile sunt indulgente. Ca de exemplu tov. Kacz Nandor membru de partid ilegalist de la Coop. "Deservirea"(7 Noiembrie) a arătat ca un individ cu numele Stroblea care a fost exclus din cooperativa pentru delapidare și falsuri fiind dat în judecată timp îndelungat s-a târăgănat judecarea lui, în schimb numitul Stroblea a dat în judecată pe câțiva tov. de la cooperativa care le-au demascăat cu ocazia excluderii lui în adunarea generală a cooperativei pentru care fapt tov. a fost condamnat la câte 150 lei amenda fiind învinuți pentru calomniere. La fel acest individ a dat în judecată și ziarul local care a publicat un material în urma ședinței. Tov. Kacz a arătat pe mai departe că acest Stroblea, deoarece procesul lui încă este târăgănat și în prezent în urma apelului făcut la Tribunalul regional, care după 8 luni de zile a trimis cazul pentru rejudecare, în acest timp Sfatul popular raional l-a angajat ca tehnician, cu toate ca pe lângă faptul arătat mai sus a mai fost condamnat. Tov. Strasciuc Alexandru instructor al Comitetului de partid a arătat că Tribunalul raional a condamnat la 6 luni închisoare pe muncitorul Csatori Andrei din Cîmpulung care a schimbat un teren pentru un loc de casă cu fratele său, iar pentru că terenul era mai mare a primit și 6 mii lei, în schimb se târăgănează condamnarea chiaburului Balazs tot din această comuna care a vândut pământ pentru 80 mii lei și care se fălește că el poate să facă ce vrea și tot nu o să fie condamnat.

În cadrul ședinței de activ nu au fost puse întrebări, la fel nu au fost manifestări dușmănoase sau de altă natură.

În ziua de 2 iulie au avut loc adunarea org.[anizației] de bază a aparatului comitetului raional și orășănesc de partid, unde din cei 37 tov. au fost prezenți 31, iar la discuții au luat parte 16 tov.

În cadrul discuțiilor, tovarășii au exprimat că sunt întrutotul de acord cu hotărârile luate de Plenara C.C.al P.M.R din 9-13 iunie 1958, luând angajamente de a însuși pe deplin hotărârile plenarei și să lupte pentru traducerea în viața în cadrul org.[anizațiilor] de bază. Ca de exemplu, tov. Frany Ioan, a scos în evidență printre altele că încă tovarășii din aparat nu reușesc ca adunările org.[anizației] de bază să fie planificate în așa fel ca să poată participa la ele, aceasta împiedica ca instructorii să dea un ajutor calificat organizațiilor de bază. Această greșeală trebuie să fie lichidată. La fel a scos în evidență ca membrii și candidații de partid nu în toate formele de învățământ de partid au însușit pe deplin materialele predate, nefiind în suficient ajutați de tovarășii din aparat. Această cauză a contribuit ca numai în luna lui iunie a.c. să fie excluși și confirmați 8 membri de partid, în mare majoritate pentru furt și delapidări în avutul obștesc.

Sau tov. Strasciuc Alexandru, a scos în evidență ca tovarășii din aparat nu sunt bine pregătiți, nu cunosc legile statului, din care cauză trec pe lângă lipsuri și abateri fără să se sesizeze. Ca exemplu a arătat cazul tov. instructor Moiş Gheorghe, care este instructor pe ruta Bîrsana, de unde recent a fost condamnat secretarul sfatului comunal pentru delapidare.

Pentru lichidarea acestor lipsuri a propus ca instructorii când vin de pe teren să fie prelucrat cu ei diferite conferințe cu caracter economic și să fie pus la dispoziție colecția de hotărâri a consiliului de Miniștri pentru a le studia.

Tov. Muller Zoltan, a arătat că aparatul comitetului raional și orașănesc de partid a contribuit în mod efectiv la realizările obținute în întărirea compoziției sociale a partidului, care a făcut posibil ca la 31 martie a.c. să avem 57% compoziția muncitorească în partid în raionul nostru. A mai arătat ca instructorii teritoriali nu participă la toate adunările generale în întovărășiri, care lipsa trebuie grabnic lichidat.

Considerăm că poziția membrilor de partid a fost justă și este o garanție că hotărârile plenarei să fie aplicate întocmai în raionul nostru.

Întrebări nu au fost și nici manifestări.

Sighet, la 2 iulie 1958.

Prim Secretar
ss indescifrabil

Instr.[uctor] Informare,
ss indescifrabil

51. Sighet, 10 septembrie 1958. *Buletin informativ al Comitetului Raional Sighet al PMR despre munca desfășurată de organele și organizațiile de partid precum și de organizațiile de masă pentru desfășurare a campaniei de toamnă a anului 1958. Fond Comitetul Raional Sighet al P.M.R., dosar 266/1958, filele 158-162*

Partidul Muncitoresc Român,
Comitetul Raional Sighet

BULETIN INFORMATIV

Munca desfășurată de organele și organizațiile de partid precum și de organizațiile de masă pentru buna desfășurare a campaniei de toamnă.

În vederea efectuării din timp a muncilor din campania de toamnă, recoltat și însămânțări, comitetul raional de partid pe baza planului de muncă a îndrumat atât organizațiile de partid cât și organizațiile de masă în vederea luării de măsuri pentru efectuarea din timp a lucrărilor din campania agricolă de toamnă. Membrii biroului comitetului raional de partid cît și aparatul de partid îndruma și sprijinea în permanență org. de bază care au prevăzut măsuri politice în planurile lor de muncă, pe baza căruia își desfășoară activitatea lor. Ca de exemplu, la G.A.C. Remetei, biroul org.[anizației] de bază împreună cu consiliul de conducere au examinat posibilitățile urgentării însămânțărilor de toamnă, în care scop s-au hotărât ca cele 20 ha. însămânțate cu grâu de toamnă, să fie însămânțate în cele 20 ha. cu trifoi vechi. La fel s-au discutat măsurile pentru recoltarea urgentă a trifoiului de pe acest teren și transportul bălegarului pentru a se putea începe însămânțările.

În urma acestei ședințe, la 31 august a.c. a fost discutată în adunarea generală a colectivităților începerea acțiunii pentru însămânțări, reușind ca până în prezent să fie terminat recoltatul trifoiului și este spre terminate transportul bălegarului. Asemenea măsuri au fost luate și în restul gospodăriilor agricole colective și întovărășirilor care vor face însămânțări de toamnă.

În sectorul individual la fel s-au luat măsuri politice pentru grăbirea însămânțărilor de toamnă, în care scop a fost reînnoită agitația vizuală cu lozinci actuale, s-au făcut articole la gazetele de stradă, în care sînt arătate importanța și rezultatele care se pot obține în urma însămânțărilor din timp și a pregătirii solului după normele agrotehnice.

Fiind îndrumate sfaturile populare și consiliile de conducere de la G.A.C.-uri, s-au luat măsuri pentru repararea trioarelor și amenajarea centrelor de tratare și condiționare a semințelor. Astfel până în prezent au fost reparate 9 trioare și au fost amenajate 23 centre de tratare și condiționare a semințelor. Până în prezent a fost condiționat semințe la G.A.C.-uri 6 tone, iar în sectorul individual 19 tone.

Planul însămânțărilor de toamnă pe raion este de 2 520 ha. din care până în prezent s-a făcut arăturile pe 2 ha. la GAS, la restul unităților socialiste din agricultură cât și din sectorul individual nu s-a început arăturile pentru însămânțările de toamnă.

Arăturile de vară nu s-au făcut în raionul nostru și s-a făcut numai dezmiriștit, care în sectorul socialist al agriculturii s-a făcut cu 148 ha., adică întreaga suprafață planificată, iar în sectorul individual s-a făcut numai 50 ha.

În vederea terminării comasărilor în unitățile socialiste, a fost formată o comisie care în prezent muncește la identificarea terenurilor pentru comasare la GAS, în conformitate cu decretul 156, după care va trece la definitivarea comasărilor la întovărășirile unde încă nu este terminat comasările.

Pentru asigurarea semințelor necesare însămânțărilor de toamnă la întovărășirile agricole, org. de bază îndrumate de comitetul raional de partid au desfășurat o muncă politică cu întovărășiții în perioada treierii pentru ca sămânța necesară să fie oprit pentru întovărășire însămânțări. Această problemă a fost dezbătut și în adunarea generală a întovărășiților, unde s-a hotărât reținerea seminței fără să fie împărțit. În raion din cele 4 întovărășiri agricole două întovărășire care vor însămânța grâu de toamnă au sămânța asigurată, adică este adunat sămânța necesară.

Organizarea muncii de întovărășiri din raionul nostru este făcut pe bază de echipe, nu avem formate brigăzi fiind numărul întovărășiților mic. Echipele sunt repartizați în diferite etape de lucru la muncile care se efectuează. Ca de exemplu la întovărășirea agricolă din comuna Vad, cele două echipe, la seceriș și treieriș, au fost împărțite astfel: la seceriș o echipă a muncit la seceriș, iar a două echipă la strângerea snopilor și facerea crucilor, iar la treieriș o echipă a muncit la batoză, iar a doua la transportul snopilor la arie și transportul de la batoză a boabelor și a paielor.

În luna august la întovărășirile din raionul nostru nu a fost primit nici un întovărășit, la fel în raion nu avem nici o întovărășire, unde întovărășiții au adus întreaga suprafață la întovărășire.

Pentru îngrășarea solului cu bălegar de grajd la GAS, org.[anizația] de bază și conducerea administrativă au luat măsuri ca în perioada când timpul este nefavorabil pentru alte munci, să fie folosit toate forțele pentru transportul bălegarului. Până în prezent a fost transportat o cantitate de 150 tone de bălegar pe 6 hectare de livezi, din cele 50 hectare livezi și 47 ha. arabil cât este inițial programat pentru îngrășare.

Îngrășarea solului cu bălegar de grajd a celor 20 ha. care se însămânțează cu secară de toamnă nu se face, decât cu îngrășăminte chimice, deoarece acest teren a fost îngrășat cu bălegar de grajd în primăvară.

Pentru efectuarea în bune condițiuni al însămânțărilor de toamnă s-au luat măsuri ca mașinile necesare să fie reparate din timp. Astfel la GAS din cele 4 pluguri de tractor a fost reparat doi, la fel s-a reparat și o mașină de semănat cereale. Reparațiile sunt de calitate bună. La GAC-uri au fost reparate cele 6 semănătoare de cereale care la fel au fost bine reparate. Reparații de tractoare s-a făcut de către secția S.M.T. însă numai reparații curente, care s-au ivit în timpul muncii, reparările făcute sunt bune, tractoarele muncesc încontinuu. Menționăm că reparări mai mari la tractoare și alte mașini nu se efectuează în raionul nostru.

În vederea asigurării de cât mai multe furaje prin însilozări, comitetul raional de partid dă un sprijin permanent unităților socialiste din agricultură, îndrumând și controlând atât org.[anizațiile] de bază cât și consiliile de conducere. Toate org.[anizațiile] de bază din GAC-uri au analizat în adunări generale ale org. de bază munca desfășurată pentru însilozat. În două GAC-la Săpînța și Teceu - unde încă nu a fost făcut însilozări până în anul 1958, s-au luat măsuri de confecționarea gropilor de siloz. Astfel la GAC Teceu a fost terminat groapa de siloz, iar la GAC Săpînța este în curs de terminare. Pentru sprijinirea GAC-urilor în problema însilozării, s-a organizat un schimb de experiență în problema însilozărilor la GAS cu GAC-uri. La fel GAS a dat două tocătoare împrumut la GAC.

Până în prezent la GAS din cele 2.100 tone siloz planificat a fost însilozat 5,80 tone. La GAC-uri și celelalte unități socialiste din 2.000 tone siloz planificat, s-a realizat 150 tone. Dintre cele 5 GAC-uri până în prezent a însilozat GAC Cîmpulung la Tisa 80 tone, iar restul de 70 tone a fost însilozat la stațiunile de montă.

După dezbaterea documentelor plenarei CC al PMR din 9-11 iunie a.c. din conducerile GAC și întovărășiri au fost scoase trei elemente dușmănoase și necorăspunzătoare, după cum urmează: de la GAC Remeți a fost scos președintele pentru că a avut manifestări nesănătoase și a lăsat ca lucrurile să meargă de la sine, care a provocat nemulțumire în rândul colectivștilor. Pentru aceeași problemă a fost scos președintele întovărășirii zootehnice din comuna Strîmtura, iar la întovărășirea zoopomicolă din comuna Desești a fost scos secretarul casier pentru activitatea dușmănoasă în trecut.

În vederea pregătirii străngerii porumbului la G.A.S., G.A.C. și întovărășiri, au fost pregătite magazinele (paturi) pentru depozitarea porumbului și care au fost dezinfectate. Până în prezent la nici o unitate socialistă nu s-a început strângerea porumbului, nefind încă copt.

Pentru buna organizare a muncii, la G.A.C.-uri în primăvara anului 1958 a fost organizată la 2 G.A.C.-uri 3 brigăzi complexe, unde suprafața care este predat brigăzii este repartizat pe familii de care răspunde fiecare, începând de primăvara până când se termină recoltarea. Repartizarea suprafeței s-a făcut pe baza forței de muncă și capacitatea fiecărei familii.

Astfel de brigăzi sînt 2 la G.A.C. Cîmpulung și 1 la G.A.C. Remeți care până în prezent a dat rezultate bune. Ca de exemplu la G.A.C. Cîmpulung s-

a reușit ca toate muncile să fie efectuate de colectivști, față de anul trecut când multe lucrări și în special recoltatul fânului a fost dat în parte pentru țăranii muncitori din sectorul individual.

În raionul nostru nu avem șantieri organizate pentru redarea unor suprafețe agriculturii. Pentru asigurarea însămânțărilor de toamnă cu semințe de bună calitate și de soi la G.A.C.-uri, comitetul raional de partid a luat măsuri prin secția agricolă a sfatului popular raional și prin baza de recepție pentru asigurarea de semințe de calitate bună G.A.C.-urilor și pe cît posibil și întovărășirilor agricole, repartizând semințe de grâu de toamnă de calitate bună și de soi în schimb, din cantitatea de care dispune baza de recepție. Repartizarea semințelor s-a făcut pentru cei care au solicitat, iar restul și pentru cei care nu au solicitat, însă s-a stabilit ca sămânța existentă nu este de calitate bună. Astfel, pentru cele 5 G.A.C.-uri a fost repartizat cantitatea de 8 400 kg. grâu de sămânță, față de 17 400 kg. cantitatea necesară însămânțărilor de toamnă la G.A.C.-uri. La fel s-a repartizat pentru cele 2 întovărășiri agricole care fac însămânțări de toamnă cantitatea de 1400 kg. sămânță de grâu în schimb.

Din cele 5 G.A.C.-uri din raion 3 au solicitat semințe de elită pentru loturi seminciuri, care au și procurat de la „Agrosem” după cum urmează: G.A.C. Remeti 100 kg., G.A.C. Săpînța 800 kg. și G.A.C. Sighet 1000 kg.

În ziua de 8 septembrie fiind sărbătoare religioasă, în comuna Rona de Jos a fost sfințirea bisericii la care a venit și episcopul și era pregătit mobilizarea credincioșilor din tot raionul la această ceremonie. În vederea opririi unei mari mișcări a populației din întreg raionul spre comuna Rona de Jos, precum și spre atragerea populației din comună și a celor care totuși au plecat, comitetul raional de partid a luat măsuri politice în acest scop, reușind în mare măsură să zădărnicească deplasarea oamenilor și ceremonia. Astfel s-au luat măsuri și au fost trimise în comuna Rona de Jos echipe culturale care în mare parte au reușit să atragă populația din comună la manifestările culturale. Pentru oprirea populației din alte comune să plece în masă la Rona de Jos, s-a luat măsuri prin organizațiile de bază și sfaturile populare comunale ca să organizeze munci voluntare cu caracter obștesc în special cu căruța. Ca de exemplu în comuna Oncești a fost organizat transportul furajelor pentru reproducători în muncă voluntară, reușind ca să fie mobilizate 54 căruțe. Asemenea acțiuni au fost organizate și în restul comunelor din raion, reușind ca din tot raionul, împreună cu populația din Rona de Jos să fie numai circa 3000 de oameni în comuna Rona de Jos, care și ei în mare parte au fost atrași la manifestările culturale.

În ultima perioadă dușmanul de clasă a căutat să se manifeste prin acțiuni directe. Astfel, noapte 4 spre 5 sept. a.c. în centrul orașului Sighet la magazia OCL produse industriale specializat în articole sportive a fost o spargere unde s-a furat bunuri în valoare de 25 000 de lei. Până în prezent nu au fost găsiți infractorii, cercetările continuă. Tot în noapte de 4 spre 5 sept. la sectorul Runc de la IFET, gura de exploatare Pleșca, a fost aprins o baracă în care erau 35 muncitori. Focul a fost stins de muncitori, accidente nu au fost, pagubele sunt în valoare de 1500 de lei. S-au întreprins cercetări de către miliție, iar până în prezent au ajuns la concluzia că incendiul a fost provocat de coșul barăcii.

Sighet, la 10 sept. 1958.

52. Sighet, 26 septembrie 1958 *Informare sinteză a Comitetului Raional Sighet al P.M.R. relatând despre propaganda desfășurată de structurile locale ale PMR în campania agricolă de toamnă a anului 1958, aplicarea prevederilor Plenarei C.C. a PMR din iunie 1958 privind starea infracțională și apărarea avutului obștesc precum și depre problema emigrării evreilor care s-au înscris „în masă” pentru emigrare. Fond Comitetul Raional Sighet al P.M.R., dosar 266/1958, filele 163-167.*

Partidul Muncitoresc Român
Comitetul raional Sighet

Buletin informativ

1.- Munca politică desfășurată în campania de toamnă.

Pentru buna desfășurare a campaniei de toamnă, recoltat și însămânțări, comitetul raional de partid pe baza planului de muncă îndrumă org.[anizațiile] de bază și comitetele comunale de partid, în vederea luării de măsuri pentru efectuarea din timp a lucrărilor din campania agricolă de toamnă.

Membrii biroului comitetului raional de partid cât și aparatul de partid îndrumă și sprijină în permanență org.[anizațiile] de bază și comitetele comunale de partid care pe baza planului de muncă, desfășoară o muncă politică de masă pentru mobilizarea țăranimii muncitoare, analizând în adunările org.[anizațiilor] de bază și în comitete comunale de partid desfășurarea lucrărilor agricole de recoltat și însămânțări. Ca de expl.: Comitetul Comunal de partid din comuna Remetei, la data de 21 sept. 1958 a analizat desfășurarea lucrărilor agricole de toamnă la G.A.C. Teceu. La această ședință a reeșit că ritmul lucrărilor merge slab, din cauza că unii colectiviști nu vin la muncă, dintre care chiar și membrii de partid. Comitetul comunal de partid a hotărât formarea unui colectiv din membrii comitetului care să stea de vorbă cu toți colectiviștii pentru a vedea cauzele. Colectivul format este sprijinit și de instructorul comitetului raional de partid Țiplea Ilie care își continuă munca. Până în prezent colectiviștii cu care s-a stat de vorbă arată că în G.A.C. se fac afaceri de către unii tov. din conducere, pe baza căruia se vor începe cercetări. Colectivul format a cerut sprijin pentru ca să primească un contabil la clarificarea celor arătate de colectiviști.

Sau org.[anizațiile] de bază dela G.A.C. Câmpulung unde membrii de partid împreună cu agitatorii nemembri de partid fiind repartizați pe brigăzi și echipe au reușit ca majoritatea colectiviștilor să fie mobilizați la muncă, prin care toate lucrările agricole sunt executate la timpul oportun, prin care au reușit ca toate muncile să meargă paralel și gospodăria să fie în frunte față de celelalte gospodării colective și față de sectorul individual.

La fel în sectorul individual org.[anizațiile] de bază iau măsuri politice de mobilizarea țăranimii muncitoare la muncile agricole de toamnă. Astfel org.[anizațiile] de bază din Câmpulung sat unde membrii de partid cu agitatorii nemembri de partid mobilizează cetățenii pe circumscripții, la fel la

gazeta de stradă sunt articole prin care este tratat cum se desfășoare lucrările din campania de toamnă scoțând în evidență cei frunțași, la fel sunt date și unele sfaturi agricole. Prin aceste măsuri s-a reușit ca comuna să fie frunțasă atât la recoltat cât la însămânțare, fiind însămânțate 8 ha până la data de 25 sept. a.c. față de 9 ha. însămânțat în sectorul individual. Totodată însămânțările în această comună au fost executate cu mașini.

În urma muncii desfășurate în campania agricolă de toamnă mai sunt și unele lipsuri ale org.[anizațiilor] de bază care nu au luat măsuri ca lucrările să meargă paralel. Astfel la G.A.C. Sighet în prezent toate forțele sunt îndreptate numai la recoltatul merelor, iar celelalte munci, ca însilozare, recoltatul cartofilor și însămânțări sunt neglijate. Asemenea lipsuri se manifestă și la majoritatea comunelor din sectorul individual, unde aproape toate forțele sunt folosite la recoltatul fructelor și a fânului.

Până în prezent pe raion din cele 2520 ha. planificat pentru însămânțări de toamnă s-a făcut arături pe o suprafață de 78 ha. din care a fost însămânțat 48 ha.

La G.A.S. din cele 20 ha. planificat s-a arat și însămânțat 15 ha.; solul a fost îngrășat cu îngrășăminte chimice, câte 300 kg. la ha. sub arătură, acest teren nu a fost îngrășat cu bălegar de grajd deoarece acestea s-a făcut în primăvară.

La G.A.C.-uri din cele 131 ha. planificată s-a arat 31 ha. și a fost însămânțat 25 ha. Din cele 5 G.A.C., au început arăturile G.A.C. Câmpulung la Tisa și Remeți, din care a însămânțat până în prezent numai G.A.C. Câmpulung. La aceste gospodării și terenul este îngrășat cu bălegar de grajd. Astfel la G.A.C. Câmpulung a fost îngrășat 16 ha. cu 156 tone bălegar de grajd, iar la G.A.C. Remeți 12 ha. cu 80 tone.

La întovăări până în prezent nu s-a început însămânțările de toamnă.

În sectorul individual până în prezent din cele 2362 ha. planificat pentru însămânțări s-a făcut arături pe 32 ha. și a fost însămânțat 9 ha. din care în comuna Câmpulung la Tisa 8 ha și 1 în comuna Bârsana.

Arăturile adânci de toamnă pentru însămânțat (sic!) de primăvară până în prezent au fost făcut numai la G.A.S. care din cele 160 ha, planificată a făcut 20 ha. pe care suprafață a fost aplicat 4 tone îngrășăminte chimice sub arătură.

În prezent îngrășarea solului cu bălegar de grajd la G.A.S. s-a făcut pe 6 ha. livezi cu 150 tone din cele 50 ha. livezi și 47 ha arabil, cât este inițial planificat. Transportul bălegarului se face numai în timpul ploios, iar în prezent fiind timpul favorabil altor lucrări toate forțele sunt dirijate la însilozare și recoltat.

Pentru însilozarea cu cât mai multe furaje s-au luat măsuri ca să fie făcut însilozări la toate 5 G.A.C.-uri, din care anii trecuți sau făcut numai la 2, reușind ca până în prezent să fie făcut însilozări la 3 G.A.C.-uri din care la 2 care nu au făcut până în prezent. Rezultatele cele mai bune au obținut G.A.C. Câmpulung, care a însilozat 120 tone și care până în toamna acestuia nu a însilozat. La fel s-a făcut însilozări și la G.A.C. Teceu 40 tone care nu a însilozat în anii trecuți. Însă la această gospodărie s-au întâmpinat mari greutăți, nu toți membrii de partid erau de acord cu însilozarea din care cauză și restul colectivștilor erau contra. Totuși s-a reușit să se facă

însilozare fiind prezenți în permanență inginerii și tehnicienii (sic!) cari au dus o muncă de lămurire în rândul colectivităților despre avantajele însilozării. În prezent se întâmpină greutăți la G.A.C. Săpânța care la fel nu a făcut până în prezent însilozări și unde chiar președintele G.A.C.-ului a trăgănat confecționarea gropilor de siloz, care în prezent s-a terminat și urmează să înceapă însilozarea.

Până în prezent pe raion a fost însilozat 1106 tone furaje din cele 5000 tone planificate. La G.A.S. a fost însilozat 844 tone din 2100 tone planificat. La G.A.C.-uri s-a însilozat 260 tone din cele 1000 tone planificat. La întovărașiri nu este planificat însilozare deoarece întovărașirile zootehnice nu au teren arabil. În sectorul individual a fost însilozat numai 2 tone.

Din cele 4 întovărașiri agricole din raion, 3 vor însămânța grâu de toamnă, din care la 2 este strâns sămânța. În prezent strânge sămânța și la al treilea, la întovărașirea din Giulești, unde în adunarea generală al întovărașirilor s-a hotărât însămânțarea întregii suprafețe cu grâu, deoarece în anul acesta a fost însămânțat cu porumb, la fel a fost hotărât adunarea seminței în comun, care în prezent mai continuă, precum și ziua începerii recoltatului de porumb.

Pentru desfășurarea străngerii recoltei în cel mai scurt timp org.[anizațiile] de bază prin membrii de partid și agitatori repartizați pe circumscripții, iar în unitățile socialiste pe echipe mobilizează țărănimea muncitoare la recoltat imediat ce culturile au ajuns la maturitate. Astfel până în prezent recoltatul porumbului s-a început aproape peste tot. Din cele 5 G.A.C.-uri s-a început la G.A.C. Câmpulung unde s-a recoltat 16 ha. la G.A.S. precum și la întovărașiri încă nu s-a început recoltatul. În sectorul individual din cele 18 comune cu orașul s-a început recoltatul în 13 comune unde până în prezent a fost recoltat 271 ha.

Recoltatul cartofilor a început la fel aproape peste tot. Astfel la G.A.S. din 30 ha. s-a recoltat 3 ha. la G.A.C.-uri din cele 30 ha. s-a recoltat 7 ha. iar în sectorul individual din 2949 ha s-a recoltat de pe 961 ha, în întovărașiri nu a fost cultivat cartofi.

Recoltatul la floarea soarelui s-a făcut 5 ha. din cele 78 ha. în sectorul individual. În sectorul socialist nu a fost cultivat floarea soarelui.

În unitățile socialiste din agricultură au fost formate colective de agitatori în acele unități unde este creat org.[anizații] de bază. Astfel din cele 30 unități socialiste în agricultură / G.A. și G.A.C. și întovărașiri / a fost formate colective de agitatori la 22 unități, în care fac parte un număr de 504 tov. Nu a fost create colective de agitatori în 8 unități unde încă nu este creat org.[anizații] de bază.

Colectivele de agitatori au fost instruiți în luna sept. cu problemele recoltatul (sic!) și însămânțările. La fel și cu problema transformării socialiste al agriculturii, în vederea tragerii de noi membrii în unitățile existente. La G.A.S. și G.A.C.-uri au fost instruiți și cu problema însilozării, iar în întovărașiri cu mărirea fondului de bază.

La G.A.C.-uri agitatorii sunt repartizați pe brigăzi și echipe care mobilizează colectivitățile din echipe la muncă, arătând sarcinile ce stau în fața echipei în muncile unde sunt repartizați. Astfel la G.A.C. Câmpulung la Tisa echipele repartizate pentru însilozări au reușit ca să termine însilozarea din

timp, unde agitatorii au lămurit importanța însilozării și trecerea de urgență la recoltat și însămânțări, pentru asigurarea unui recolta (sic!) mari de grâu pe anul viitor.

La întovărășirea pomicolă din comuna Sarasău agitatorii au dus o muncă de lămurire cu întovărășirii pentru mărirea fondului, de bază, reușind ca în adunarea generală al întovărășitorilor să fie hotărâți ca o parte din fructe să fie valorificate în întovărășire și suma să treacă în fondul de bază din care se vor cumpăra 100 de oi, totodată s-a hotărât oprirea fânului necesar oilor. Prin aceasta măsură întovărășirea va deveni din pomicol, zoopomicol.(sic!)

În întovărășirile agrozoopomicole din raionul nostru probleme care le frământă pe întovărășitori în toate cazurile sunt dezbătute în adunările generale ale întovărășitorilor. Nici într-un caz problemele nu se rezolvă numai de către comitetul de conducere, de cât în prealabil este discutat de conducere la fel și de org.[anizațiile] de bază a căror concluzii și hotărâri sunt susținute de membrii de partid în adunările generale ale întovărășitorilor. Ca de expl: la întovărășirea agricolă din Giulești unde a fost discutat problema cu ce să fie însămânțat terenul întovărășirii, care în prealabil a fost discutat în adunarea generală al org.[anizației] de bază și cu comitetul de conducere, unde s-a propus ca să fie însămânțat cu grâu de toamnă și să fie adunat sămânța și lucrările să fie executate în comun. Sau la întovărășirea agricolă din Vad unde înainte de treieră a fost hotărât oprirea semințelor la batoză, necesar însămânțărilor de toamnă, care s-a și executat la treieră.

În vederea susținerii campaniei agricole de toamnă presa locală / Viața Liberă / se ocupa cu sarcinile actuale în campania agricolă, însă nu în toate numerele în mod suficient. Ca de expl: în numărul 412 din 5 sept. 1958 a apărut o știre despre pregătiri pentru campania de însămânțări, precum și un material de analiză cu însilozările / însilozarea furajelor o acțiune care trebuie privită cu toată seriozitatea/. Față de numărul de mai sus în numărul 414 din 19 sept. 1958 când eram în plină campanie, a apărut un singur articol foarte scurt și general cu recomandări privind desfășurarea lucrărilor agricole de toamnă.

În raionul nostru nu avem nici un șantier pentru redarea terenurilor agriculturii.

În cursul lunii sept., în raionul nostru au fost primiți în întovărășiri 5 noi membrii cu o suprafață cu o suprafață de 1,65 ha teren. În G.A.C.-uri nu a fost primit nici un nou membru. În luna sept. nu a ieșit nici un membru din G.A.C. și nici din întovărășiri.

În raionul nostru în munca de transformare socialistă al agriculturii dușmanul de clasă caută să acționeze prin diferite zvonuri și prin compromiterea transformării socialistă al agriculturii (sic!) și ai unor secretari ai org.[anizațiilor] de bază. Ca de expl: în comuna Sarasău cu ocazia muncii politice de masă desfășurată de agitatori pe grupa de cetățeni unde se discută transformarea socialistă al agriculturii, chiar când se discuta cu un mijlocăși s-a băgat în acest grup fostul legionar Pricop Vasile care a arătat că respectivul nu va intra în întovărășire, că nici el nu intră. Fiind de față și instructorul teritorial Orosz Gheorghe, acest fost legionar a fost demascat după care a bătut în retragere arătând că el nu se înscrie, că este bătrân. Tot de elemente legionare a fost lansat zvonul că fânul întovărășitorilor va fi predat la Sfat pentru reproducători, în urma căruia unii întovărășitori au

început să lipsească dela munca. Acest zvon a fost combătut în adunarea întovărășiților, iar în adunarea populară a fost demascată cei cari lansează zvonuri și care caută să frâneze transformarea socialistă al agriculturii ca fostul legionar Pricop Vasile.

În comuna Giulești Rednic Petru unealta al chiaburilor a vândut fără nici un drept o parte din pășunea întovărășiților la unii cetățeni din comuna Vad cari au dus pe pășune boi, când întovărășiții s-au sesizat au fost cerut ajutorul Sfatului Popular Comunal care a luat măsuri și a adunat boii de pe pășune, iar Rednic Petru a fost amendat cu 500 lei amenda și 500 lei despăgubire, banii încasați din despăgubire au trecut în fondul de bază al întovărășirii.

Sau în satul Slătioara unde 2 învățători din care una fiică de moșier în cadrul unei adunări populare – unde era prezent și instructorul U.T.M. nou în muncă fără experiență – cei 2 învățători au căutat să compromită secretarul org.[anizației] de bază în special în fața tineretului în problema aprobării horelor țărănești, care a fost oprit de secretarul org. [anizației] de bază o singură dată în timp ce erau adunare populare. Contra acestor 2 învățători urmează să fie luate măsuri de mutare și chiar de scoatere a fiicei de moșier din învățământ.

2.- Aplicarea documentelor plenarei C.C. al P.M.R. din 9-13 iunie 1958.

Dezbaterile în adunări populare a problemei stării infracționale și apărarea avutului obștesc până în prezent a fost dezbătut în 19 adunări populare în comune și sate din cele 36. La aceste adunări au participat peste 4100 cetățeni, iar la discuții au participat 77 țărani muncitori. În sectorul socialist la G.A.C.-uri nu a fost separat dezbătute aceste documente, colectivității au participat la adunările populare din comune și sate. La G.A.S. a fost prelucrat cu toți salariații unde au participat 96, iar la discuții au luat parte 4 tov.

De la începutul dezbaterii documentelor plenarei în raionul nostru a fost luate măsuri statutare de org.[anizațiile] de bază în 73 cazuri. Au fost excluși din partid, pentru că au făcut parte din partide fasciste un număr de 17 membrii de partid și 1 candidat. Au fost excluși pentru alte abateri 29, s-a retras calitatea de membru și de candidați la 8, au fost sancționați 18.

La fel de la apariția documentelor plenarei au fost destituiți din diferite posturi de răspundere și cu gestiuni un număr de 138 elemente din care 9 membrii de partid.

Până în prezent au fost scoși din aparatul de partid 4 tov., din aparatul U.T.M. nu a fost scos nici un tov.

Redezbaterea documentelor plenarei a fost planificat în 29 org.[anizații] de bază unde s-a constatat că nu a fost înțeles documentele plenarei și nu s-a luat măsuri de aplicarea lui. În cele 29 org.[anizații] de bază planificate a fost redezbătut în 23 org.[anizații] de bază, unde din totalul de 742 membrii și candidați de partid au participat 604, iar la discuții au luat cuvântul 131 tov.

3.- În privința problemei emigrării evreilor, în raionul nostru la prima înscriere nu a devenit o problemă de masă, însă în urma măsurilor luate de a se înscrie la emigrare din raionul Negrești și Vișeu în raionul Sighet, unde cei cari au venit pentru a se înscrie au stat în raion 1-2 zile în care perioadă

au creat sphihzoa (sic!) pentru emigrare în urma căruia în raionul nostru aceasta a luat proporții de masă. Astfel numai în ziua de 23 sept. sau înscris 183 familii dintre care și 3 membrii de partid. În fiecare dimineață în fața miliției și filialei C.E.C. sunt un număr foarte mare de evrei pentru care a trebuit ca miliția să țină ordin.

Sphihzoa (sic!) este atât de puternic încât s-a înscris 3 evrei cari au mai fost în statul Izrael și care sau reîntors în țară. Lozinca lor este ca toți să plecăm. De asemenea se comentează în rândul evreilor ca aceasta a fost dorința partidului și guvernului din R.P.R. care dovedește și faptul că nu este nici o restricțiune. La fel în discuțiile lor justifică ca de restul populației sunt numiți jidani și ca ar fi comentare în rândul populației că-i păcat că nu le-a distrus Hitler.

În rândul medicilor și micilor meseriași se comentează că ei nu mai au loc în țară, că se închid cabinetele medicale și se vor închide atelierele micilor meseriași, iar pensiile sunt slabe și la bătrânețe nor avea din ce trăi.

În urma acestor aspecte nesănătoase, biroul comitetului raional de partid a convocat toți membrii de partid evrei și a discutat cu ei aceste probleme, trasându-le sarcini ca să combată aceste manifestări și să ducă munca de lămurire în întreprinderi, instituții precum și cu alte ocazii în special cu acei evrei cari nu sunt hotărâți să plece ci au fost atrași de această sphihză.(sic!)

Sighet, la 26 sept. 1958.

PRIM-SECRETAR:
indescifrabil

Instructor cu informare.
indescifrabil

53. Sighet, 24 octombrie 1958. *Buletin informativ al Comitetului Raional de Partid despre pregătirea și desfășurarea alegerilor în interiorul organizațiilor de bază atât de la oraș cât și sate, alegeri desfășurate în urma Plenarei CC a PMR din 9-13 iunie. Buletinul informativ descrie și atmosfera din interiorul organizațiilor de bază. Fond Comitetul Raional Sighet al PMR, dosar 266/1958, filele 174-180*

Partidul Muncitoresc Român
Comitetul Raional Sighet

Buletin informativ

1. Pregătirea și desfășurarea alegerilor de partid

În vederea obținerii celor mai bune rezultate în producție, și în domeniul vieții de partid în cinstea alegerilor, comitetul raional și orășănesc de partid, după instruirea birourilor org.[anizațiilor] de bază și a comitetelor comunale de partid, a repartizat membrii comitetului raional și orășănești de partid precum și aparatul de partid pe org.[anizații] de bază și comitete comunale de partid pentru sprijinirea lor în pregătirea și desfășurarea alegerilor.

În urma sprijinului acordat, organizațiile de bază și-au întocmit planuri de măsuri în acest scop, în special org.[anizațiile] de bază de la sate, unde alegerile se fac în luna noiembrie, iar organizațiile de bază care au avut alegeri în luna octombrie au prevăzut aceste măsuri în planurile lor de muncă pe luna octombrie. Planurile de măsuri și planurile de muncă prevăd

sarcini în domeniul întăririi vieții de partid, ca: lărgirea și folosirea activului fără de partid, primirea de noi membri și candidați de partid, întărirea disciplinei de partid și curățirea rândurilor partidului de elemente necorespunzătoare pe baza plenarei CC al PMR din 9-13 iunie a.c.

În domeniul producției la întreprinderi sunt prevăzute sarcini ca: realizarea și depășirea sarcinilor de plan, ridicarea tuturor membrilor și candidaților de partid la nivelul frunțașilor în producție, în așa fel ca nici un membru sau candidat de partid să nu fie cu sarcinile de plan nerealizate. În agricultură au fost prevăzute sarcini ca: terminarea lucrărilor agricole de toamnă, întărirea și dezvoltarea sectorului socialist prin primirea de noi membrii.

Org.[anizația] de bază pe baza planurilor de măsuri și a planurilor de muncă au repartizat sarcini concrete membrilor și candidaților de partid, trecând la realizarea obiectivelor fixate, în urma căruia marea majoritate a org.[anizațiilor] de partid au obținut rezultate bune atât în domeniul întăririi vieții de partid cât și în domeniul producției. Astfel, numărul activului fără de partid pe lângă org.[anizațiile] de bază a fost mărit de la 899 tov. la 1766 tov. Rezultatele bune au obținut org.[anizațiile] de bază U.I.L. Sighet, care a mărit numărul activului fără de partid de la 30 la 61, org.[anizația] de bază întov.[ărășirea] Giulești de la 10 la 20, U.I.L. Cîmpulung de la 36 la 53 și altele. Tovarășii din activul fără de partid sunt repartizați pe membrii și candidați de partid, iar la întreprinderi și alte unități unde sunt create grupe de partid, tov. din activul fără de partid sînt repartizați pe grupe de partid.

Activul fără de partid nu a fost creat în alte locuri, numai unde este org.[anizație] de bază, deoarece nu avem unități sau este fără membrii de partid.

Unele org.[anizații] de bază înainte de a trece la alegeri au trecut la discutarea și excluderea din partid acelor membrii și candidați care au avut o activitate dubioasă în trecut sau au avut alte abateri. Ca de exemplu, la org.[anizația] de bază OCL Alimentara în ziua alegerilor înainte de a trece la discutarea dării de seamă a fost discutat activitatea membrului de partid Kolozsvari Nicolae, care în regimul hitlerist a fost om de încredere al regimului, în urma discuțiilor a fost exclus din partid. În org.[anizația] de bază de la TIL, tot înainte de alegeri, a fost discutat activitatea candidatului de partid Bilițiu Ioan, director la această instituție, care în perioada candidaturii a făcut diferite abateri, iar când a fost primit în rândul candidaților a ascuns activitatea lui din trecut și nu a arătat că a fost condamnat, pentru care a fost exclus din rândul candidaților. Sau la org.[anizația] de bază de la Sfat oraș, în ziua alegerilor, s-a aflat că membrul de partid Lebovici Bremias s-a înscris pentru emigrare, pentru care înainte de alegeri a fost exclus din partid.

Și în alte org.[anizații] de bază unde încă nu s-a făcut alegerile s-au luat măsuri contra membrilor de partid inactivi. Ca de exemplu la GAC Teceu, membrul de partid Osinachi Vasile, care a fost inactiv și nu a plătit cotizația timp de 9 luni, a fost scos în afara rândurilor partidului.

S-au obținut realizări frumoase și în ceea ce privește încasarea cotizațiilor. Astfel pe raion cotizațiile pe luna august au fost încasate în proporție de 96%, iar pe luna septembrie în proporție de 96,3 la sută.

În perioada pregătirii alegerilor au fost create 7 org.[anizații] de bază, din care 5 în întovărășiri și 2 la instituții. În prezent mai sînt 6 întovărășiri fără

org.[anizații] de bază, dintre care 5 unde în sat exista două întovărășiri, din care 1 are org.[anizație] de bază, iar membrii de partid fac parte din ambele întovărășiri, la fel nu s-a format org.[anizații] de bază la întovărășirea din Ocna-Șugatag, unde 4 deși sunt membri de partid în număr suficient pentru a crea org.[anizații] de bază, însă nu s-a creat, deoarece membrii de partid sunt și salariați.

Organizații de atelier nu sunt create în raionul nostru, deoarece nu este cazul.

Grupe de partid înainte de alegeri au fost 8 și s-a creat încă 49, deci în total în prezent avem 57 grupe. În prezent sunt în curs de stabilire și creiere de noi grupe de partid la GAS și GAC-uri. Grupele de partid până în prezent nu au fost instruite, decât la constituirea lor au fost arătate sarcinile grupelor, urmează să fie instruiți după conferința orășanească.

Org.[anizațiile] de bază au desfășurat o muncă politică de mobilizarea tuturor oamenilor muncii fără partid, pentru obținerea de noi rezultate în producție, în care scop au lărgit întrecerile socialiste. Astfel la întreprinderi numărul muncitorilor antrenați în întrecere socialiste, a crescut de la 2874, la 2967. La fel membrii și candidații de partid au fost exemple în muncă. Ca de exemplu la fabrica de mobile „Alexandru Tamaș” toți membrii și candidații de partid sunt frunțași în producție, iar planul de producție marfă pe cele două decade ale lunii octombrie a fost îndeplinit în proporție de 100,5%. Deci s-a dat peste plan 38 buc.[ăți] scaune curbate sau la UIL nr. 4 Sighet unde în luna oct.[ombrie] a stat fabrica 6 zile din lipsă de materie primă și unde în prezent comuniștii luptă pentru recuperarea planului rămas în urmă, astfel până în ziua de 20 oct. din cele 6 zile a fost recuperat 1.

Și la sate org.[anizațiile] de bază au desfășurat o muncă politică de mobilizare a țăranimii muncitoare la terminarea campaniei agricole de toamnă, precum și pentru lărgirea unităților socialiste. Până în ziua de 22 octombrie însămintările pe raion a fost îndeplinit în proporție de 104%, însă au rămas unități socialiste care încă nu au terminat însămintările așa este GAC Sighet și întovărășirea Bârsana.

În sectorul socialist al agriculturii au fost primiți în cursul lunii octombrie 13 noi membri în întovărășiri cu 6,28 ha teren. La GAC-uri nu au fost primiți noi membri, noi unități socialiste nu au fost create în cursul lunii oct.[ombrie]

Org.[anizațiile] de bază din întovărășiri în prezent pun un accent, în afară de lărgirea întovărășirii cu noi membri, și periodic ca întovărășii să intre în întovărășire cu întreaga suprafață de teren agricol. Rezultate au obținut întovărășirea pomicolă din Sarasău unde 3 membrii de partid s-au înscris cu întreaga suprafață, deci în plus cu încă 2 ha, în afară cu ce a avut în întovărășire. Sau la întovărășirea zootehnică din Călinești-Berci loan- din activul fără de partid, s-a mai înscris cu încă 3 ha. teren pe lângă 1 ha. cu care a intrat în întovărășire.

Alegerile în org.[anizațiile] de bază din cadrul orașului au fost în mare majoritate temeinic pregătite, la care au dat ajutor tovarășii din comitetul raional și orășanesc de partid, precum și tovarășii din aparatul de partid, care imediat după repartizare au stat în org.[anizațiile] de bază, stând de vorbă cu membrii și candidații de partid, dând ajutor pentru pregătirea dărilor de seamă și a proiectelor de hotărâri, creindu-se posibilități de desfășurare a

alegerilor la un nivel înalt. Până în prezent în cadrul oraşului toate cele 46 org.[anizații] de bază aparținând comitetului orăşănesc de partid au terminat alegerile, unde din totalul de 90% membri şi candidaţi de partid au participat la alegeri 765 tov., deci 84,3%.

Dările de seamă care au fost întocmite de birourile org.[anizațiilor] de bază şi la care au fost atraşi şi un număr mare de membri şi candidaţi de partid, în mare parte au oglindit activitatea org.[anizațiilor] de bază şi care au fost întocmite pe baza tematicii primite de la comitetul regional de partid. Astfel dările de seamă au oglindit activitatea org.[anizațiilor] de bază în munca politică desfăşurată pentru îndeplinirea planului de stat, ca de exemplu la cooperativa „Unitatea” a fost scos în dare de seamă că 90% din cooperatori au fost antrenaţi în întrecere socialistă, org.[anizația] de bază şi biroul org.[anizația] de bază a analizat de 10 ori felul cum se îndeplineşte planul de producţie şi diferiţi indici de plan. Preţul de cost a fost redus cu 1,02 la sută, faţă de sarcinile de plan şi s-a făcut o economie de 236.000 lei. Rezultatele obţinute au fost posibile deoarece membrii şi candidaţii de partid au fost toţi fruntaşi, depăşind sarcinile de plan între 110-120%, la fel a fost urmărit îndeaproape punerea în aplicare a planului tehnico-organizatoric.

Dările de seamă au scos în evidenţă de felul cum a crescut nivelul de trai al muncitorilor în urma aplicării sistemului de salarizare îmbunătăţit. La fel a fost scos în evidenţă felul cum org.[anizațiile] de bază şi-au exercitat dreptul de control asupra conducerilor administrative.

Dările de seamă la fel au oglindit de felul cum s-au ocupat org.[anizațiile] de bază de întărirea partidului prin primirea de noi membri şi candidaţi de partid, precum şi felul cum s-au ocupat de întărirea disciplinei de partid şi curăţirea partidului de elemente necorespunzătoare. Ca de exemplu, la UIL nr. 4 Sighet a fost scos în evidenţă că au fost primiţi în rândul candidaţilor 17 tov. din activul fără de partid şi au fost excluşi un membru de partid pentru că a făcut parte din partidul nylas, la fel au fost excluşi sau s-a retras calitatea de candidat la 5 candidaţi. În urma acestei măsuri s-a întărit simţitor disciplina de partid, care s-a oglindit şi la alegeri unde toţi cei 57 membrii şi candidaţi de partid au fost prezenţi la adunarea de dare de seamă şi alegeri.

La fel, dările de seamă au obţinut munca desfăşurată pentru ridicarea nivelului politic şi ideologic al membrilor de partid şi a oamenilor muncii fără de partid, la fel şi cum au fost conduse org.[anizațiile] de bază de către organizațiile de partid.

Biroul comitetului raional de partid apreciază ca dările de seamă şi discuţiile purtate în mare majoritate au fost la un nivel ridicat şi s-a oglindit activitatea org.[anizațiilor] de bază în sprijinul critic şi autocritic. Astfel la discuţii asupra dărilor de seamă au luat cuvântul 271 tov. din cei 765 prezenţi, deci 35,4%.

În cadrul discuţiilor a fost în evidenţă activitatea org.[anizațiilor] de bază şi a birourilor org.[anizațiilor] de bază în munca politică desfăşurată pentru antrenarea maselor la realizarea sarcinilor de plan de felul cum se desfăşoară educarea membrilor şi candidaţilor de partid, precum şi a maselor de oameni ai muncii fără de partid. La fel cum sunt conduse org.[anizațiile] de bază în special cu femeii, s-a arătat stilul de muncă a organelor şi organizațiilor de partid precum şi a organelor administrative. Ca

de exemplu, la cooperativa „Unitatea” tov. Szerdotz Oscar, a arătat că în cooperativă sunt peste 400 cooperatori din care mare majoritate sunt tineri, numai org.[anizații] UTM 120 membri și totuși în cooperativă intră 20. „Scânteia tineretului”, această situație arată că nu a fost o preocupare temeinică cu tineretul în problema educării, pentru care a propus ca noul birou să analizeze această problemă și să ia măsuri pentru îmbunătățirea educării tineretului, iar tov. candidată Reiss Hara, a arătat că în rândul org.[anizației] UTM se manifestă indisciplina la ședință, din cauză că membrii biroului org.[anizației] de bază foarte rar iau parte la adunările org.[anizației] de bază din partea tov. Moiş Ana, care a arătat că deși se trasează sarcini membrilor și candidaților de partid nu se controlează de felul cum sunt duse sarcinile la îndeplinire.

La cooperativa „Pielarul” tov. Dorobanți Iosif și Balog Mihai au criticat stilul de muncă al conducerii cooperativei în frunte cu președintele-membrul de partid Radvanschi Eugen - care mai mult se ocupa cu aprovizionarea decât cu conducerea cooperativei. La fel și pentru faptul că are o atitudine respingătoare față de cooperatori, la fel au arătat că neîndeplinirea sarcinilor de plan în unele cazuri nu se datorește faptului că nu a fost materie primă, ci din lipsa că nu a fost conducători care să conducă. Astfel și întrecerile socialiste mai mult sînt numai formal. Toate acestea se datoresc și faptului că biroul org.[anizației] de bază nu a pus în discuția adunării org.[anizației] de bază această problemă, lipsind prin aceasta controlul org.[anizației] de bază asupra conducerii ad-tive (administrative). Sau la fabrica de mobile „Alexandru Tamaș”, candidatul de partid Roman Adalbert, a criticat biroul org.[anizației] de bază că nu controlează activitatea cabinetului tehnic, unde sunt amânate și trăgănate propunerile și inovațiile muncitorilor și se ocupă mai mult cu propunerile tehnicienilor. Pentru îndreptarea acestor lipsuri tov. a propus ca biroul org.[anizației] de bază în cel mai scurt timp să analizeze activitatea cabinetului tehnic.

Proiectele de hotărâri sunt elaborate de un colectiv largi format din biroul org.[anizației] de bază și alți membrii și candidați de partid care dau sprijin la întocmirea proiectului, venind cu propuneri pentru îmbunătățirea muncii. Proiectele de hotărâri în mare parte oglindesc sarcinile care să asigure îmbunătățirea vieții de partid, însă sunt unele proiecte de hotărâri unde sunt prevăzute sarcini statutare, care respectarea ședințelor și adunărilor din planul de muncă, plata cotizației și alte sarcini statutare.

Instrucțiunile CC al PMR privind alegerile au fost respectate întocmai în afară de două cazuri, cazul la org.[anizația] de bază cartier Sighet, unde nu a fost respectat normele de reprezentare și s-a ales mai puțini delegați, după care imediat s-a trecut la alegerea celor 3 delegați care nu au fost aleși. Un alt caz a fost la org.[anizația] de bază IRC (Construcții) unde sunt 4 membrii de partid și 6 candidați și alegerile s-au făcut cu vot secret. Alte lipsuri s-au semnalat la org.[anizația] de bază Uzina electrică unde slab s-au desfășurat discuțiile, pentru care biroul raional de partid cu ocazia confirmării alegerilor a hotărât refacerea și redreptarea dării de seamă.

Biroul comitetului raional și orășnesc de partid a analizat periodic odată cu confirmările alegerilor și felul cum se desfășoară alegerile și a luat măsuri de remediere a lipsurilor constate, iar pentru evitarea lor la restul alegerilor au fost convocați tovarășii membri de comitet și aparatul de partid,

repartizați pe org.[anizații] de bază, arătând lipsurile constatate și indicând felul cum să procedeze și să muncească pentru evitarea pe viitor a lipsurilor.

Cadrele care au fost alese corespund criteriilor și au o compoziție justă. Organizațiile de bază s-au orientat bine, care a fost posibil în urma ajutorului dat de tovarășii repartizați pe org.[anizații] de bază, care au discutat cu toți membrii și candidații de partid înainte de alegeri asupra celor mai buni tovarăși care să fie aleși în noile birouri. La fel și comisiile de propuneri alese de org.[anizațiile] de bază, în majoritatea cazurilor s-au orientat just. A fost caz unde comisia de propuneri deși a avut unele scăpări, însă organizația de bază a remediat aceste scăpări. Ca de exemplu la org.[anizația] de bază de la cooperativa „Deservirea”, comisia de propuneri a propus pe membrul de partid, jurist consult Katz Nandor, între cei 3 tov. pentru birou, însă după terminarea propunerilor făcute de comisie, s-a mai propus încă trecerea pe listă a tov. Begy Gheorghe, care muncește în producție, iar la vot secret, a fost ales Begy Gheorghe, iar Katz Nandor, nu a fost ales, având voturi mai puține. Astfel în birou au intrat numai tov. direct din producție.

Organizațiile de bază s-au orientat just și la compoziția națională, precum și la alegerea de femei după compoziția și specificul organizației. Din totalul de 124 tov. aleși în birourile org.[anizațiilor] de bază la cele 46 alegeri, 107 tov. sunt direct din producție și au fost realeși 26 secretari ai org.[anizații] de bază.

Până în prezent toate cele 46 alegeri au fost confirmate de biroul raional de partid, cazuri de infirmare nu au fost.

Noile birouri după ce sunt constituite, sunt instruiți cu sarcinile actuale de către delegatul organului superior repartizat și la org.[anizația] de bază.

Documentele conferinței orășanești de partid sunt întocmite în întregime și au fost convocați delegații la conferință. Documentele conferinței raionale de partid este în curs de întocmire. În prezent colectivele formate au întocmit materialul pentru darea de seamă și proiectul de hotărâre și urmează redactarea dării de seamă și a proiectului de hotărâre.

Conferința orășanescă va avea loc în zilele de 1-2 noiembrie, iar conferința raională va avea loc în zilele de 6-7 decembrie.

În prezent este în dare de informare a membrilor de partid, a oamenilor muncii fără de partid cu hotărârea partidului și guvernului privind îmbunătățirea principiilor de pregătire a personalului tehnico administrativ și a reglementării formării și folosirii fondului întreprinderii, care a fost studiat de birourile org.[anizațiilor] de bază, comitetele de întreprinderi, sindicale și conducerile administrative și s-a trecut la prelucrarea cu toți membrii de partid și de tovarășii din activul fără de partid, după care se va prelucra în grupele sindicale.

Informarea oamenilor muncii asupra principalelor probleme privind situația internațională, se face prin tovarășii membrii în comitetul raional și orășanesc de partid de către aparatul de partid și prin trimiterea de propagandiști care prelucrează situația internațională pe bază de conferințe sau unele articole din ziare astfel, în ultima perioadă a fost ținut asemenea informări asupra situației din Strâmtoarea Taiwan, precum și prelucrarea în fața maselor a articolelor din „Scânteia” privind referendumul din Franța, precum și comunicatul Agenției TASS privind reluarea de către Uniunea

Sovietică a experiențelor cu armele nucleare. Cu aceste ocazii au fost trimiși la sate 36 tovarăși din organul de partid și propagandiști în două serii, începând din luna septembrie. Expunerile asupra situației internaționale s-a făcut și la 108 colective de agitatori din întreprinderi, instituții, comune și sate de către cei din organul de partid, propagandiști și tov. din aparatul de partid, precum și tov. din activul comitetului raional și orășnesc de partid.

În conferințele prelucrate privind situația internațională, au audiat peste 9000 oameni ai muncii din oraș și sate.

Organizațiile de bază pe lângă conferințele ținute cu situația internațională și a materialelor indicate pentru prelucrare, se ocupă de informarea oamenilor muncii asupra situației internaționale în continuu, prin citirea articolelor mai importante din ziare de către agitatori la locul de muncă în timpul pauzei de masă și prin prelucrarea acestor materiale prin radioficare din cadrul întreprinderilor, cum este în fabrica UIL Sighet, „Alexandru Tamaș” și „Partizanul”.

Starea de spirit în rândul populației în prezent în special în oraș este nesatisfăcătoare. Se manifestă nemulțumire față de măsurile luate pentru vânzarea pâinei numai pe tichete începând din ziua de 23 oct[ombrie] a.c. care măsură a fost aplicat brusc fără nici o pregătire politică și care a dat naștere la o serie de manifestări de nemulțumire și chiar manifestări dușmănoase la rândul populației din oraș. La toate centrele de vânzare a pâinii din oraș s-au semnalat manifestări deschise de nemulțumire din partea multor cetățeni care au arătat că „...la această situație s-a ajuns după 14 ani”; iar alții au arătat că: „până erau cartelele, pâinea era mai ieftin, iar în prezent pâinea e numai pe bază de tichete, dar cu 2 lei kilogramul”. Au fost cazuri de manifestări că aceste măsuri sunt pentru pregătirile de război”, legând totodată această măsură și cu emigrarea evreilor. La fel a fost semnalat de la restul magazinelor alimentare cumpărări intense de zahăr, ulei și orez.

În prezent s-au luat măsuri și au fost instruiți agitatorii de la OCL Alimentara pentru combaterea manifestărilor pe loc.

Manifestări dușmănoase au fost semnalate și la sate, în cazuri izolate în legătură cu transformarea socialistă a agriculturii și alte probleme.

Astfel, în satul Crăciunești, mijlocușul Babinet Laurențiu, a căutat să zvonească că nici în Uniunea Sovietică nu s-a făcut complet transformarea socialistă a agriculturii, că acei care au primit teren de la reforma agrară nu au intrat în sectorul socialist și astfel nici la noi nu trebuie să intre în sectorul socialist, cei ce au primit pământ de la reforma agrară. Acest zvon a fost combătut de membrii de partid și cu ocazia comasării terenului întovăririi, care s-a făcut recent, doi cetățeni a căror terenuri a intrat în perimetrul comasat, au depus cereri și au fost primiți în întovărire.

În comuna Remeți unii salariați ca dirigintele de la poștă Coroman Ștefan și funcționarul Șofineț Fetea, de la cooperativa, au răspândit zvonul că Maramureșul va fi alipit Uniunii Sovietice, care zvon a fost demascată și combătut imediat ce a apărut. Sau în satul Teceu, fostul plutonier de jandarm maghiar - Burian Ștefan, exclus din partid și GAC, a căutat să influențeze colectivității să nu meargă la muncă, care a fost demascată de colectivista și deputat Drugici Ileana chiar în timpul ce căuta să influențeze pe 2 colectivități.

Prim secretar
ss indescifrabil

Instructor cu informare
ss indescifrabil

54. Sighet, 24 noiembrie 1958. *Buletin informativ al Comitetului Raional Sighet al P.M.R cu analiza dărilor de seamă întocmite de birourile organizațiilor de bază din raion în urma alegerilor interne, în care se insistă asupra acțiunilor de „transformare socialistă a agriculturii” relevând faptul că sătenii „nici nu vreau să audă de transformarea socialistă a agriculturii”. Buletinul relevă și activitatea de propagandă adresată femeilor urmărind printre altele implicarea femeilor în transformarea socialistă a agriculturii. Fond Comitetul Raional Sighet al P.M.R, dosar 266/1958, filele 188-195*

Partidul Muncitoresc Român
Comitetul Raional Sighet

Buletin Informativ

I. Alegerile de partid.

În ultima perioadă alegerile de partid s-au desfășurat la organizațiile de bază, de la sate sectorul socialist și individual, cât și la comitetele comunale de partid. Astfel a avut loc alegerile la toate comitetele de partid comunale, unde dările de seamă au oglindit activitatea desfășurată de comitetele de partid în munca de îndrumare și control la org[anizațiile] de bază în vederea traducerii în viață a hotărârilor Partidului și Guvernului.

Marea majoritate a dărilor de seamă au făcut o analiză în cece privește munca desfășurată pentru transformarea socialistă a agriculturii scoțând în evidență rezultatele obținute de sectorul socialist al agriculturii, față de rezultatele țărânimii muncitoare din sectorul individual. La fel s-a arătat lipsurile care se mai manifesta în această muncă. Însă au fost unele dări de seamă care nu în suficientă măsură au oglindit munca politică dusă pentru transformarea socialistă a agriculturii, arătând cece s-a făcut fără să analizeze munca depusă de comitet și org.[anizația] de bază. Astfel în darea de seamă a Comitetului comunal de partid din comuna Bocicoi este arătat că s-a consuit o întov.[ărășire] în satul Crăciunești în să nu se arată ce muncă s-a desfășurat în restul satelor și care este cauza ca întov.[ărășirea] din Crăciunești este slabă și nu se dezvoltă.

În general dările de seamă au fost analitice, având o preocupare primordială munca politică desfășurată pentru transformarea socialistă a agriculturii. Ca de exemplu darea de seamă a Comitet. comunal de partid din comuna Remeți a scos în evidență ca, comitetul a avut o preocupare în ce privește îndrumarea și controlarea birourilor și organizațiilor de bază, în special cele de GAC-uri, pentru întărirea și dezvoltarea lor. Astfel este arătat ca exemplu ca, comitetul de două ori s-a deplasat la fața locului și analizat activitatea biroului org[anizației] de bază de la GAC Teceu, în problemele muncii de mobilizare la însămânțări de primăvară și întreținerea culturilor. În urma ajutorului la GAC Teceu muncile agricole au fost executate din timp față de anul trecut când au rămas în urmă. Sau la GAC Remeți a fost analizat activitatea biroului în mobilizarea colectivștilor prin membrii de

partid la muncă, unde a reeșit ca unii membrii de partid nu merg la muncă, ducă această analiză biroul org.[anizației] de bază a pus în discuția adunării org.[anizației] de bază pe membrul de partid Leta Vasile care a lipsit cel mai mult și în urma căruia tov. s-a îndreptat și a participat regulat la muncă, iar mai mult membrii de partid au devenit frunțași în muncă.

Ca rezultate este arătat că GAC Remeți a obținut 2000 kg. porumb boabe la hectar și 11375 kg. cartofi la ha, iar la GAC Teceu s-a obținut 1700 kg porumb boabe la ha și 15000 kg, cartofi la ha. pe când în sectorul individual pe comună s-a obținut 1900 kg. Porumb știuleți la ha. și 11200 kg. cartofi la ha.

Se mai arăta că la GAC Remeți s-au cumpărat 10 porci iar pentru îmbunătățirea rasei de animale s-au schimbat vitele prin ORACA, șeptelul de oi a crescut cu 60 capete. Pentru o bună furajare a vacilor, pentru fiecare cap de vacă este asigurat cantitatea de 5 tone siloz pe lângă celelalte furaje. În cele 2 GAC în cursul anului au fost primiți 41 de familii, iar în prezent sînt 4 cereri.

Ca o lipsă este scos în evidență ca cele 2 GAC-uri nu au îndeplinit planul la grâu și ovăz, arătând ca o cauză este neîngrășarea terenului în mod rațional, iar alta ca însămânțările sau făcut cu întârziere. La fel este arătat că practic nu s-a muncit pe baza HCM Nr.141 ceace a dus ca unele munci să fie executate defectuos.

În darea de seamă a comit[etului] comunal de partid din Călinești: este oglindit de felul cum s-a îmbunătățit munca în org.[anizației] de bază de la alegeri, în special munca politică desfășurată pentru transformarea socialistă a agriculturii. Astfel este arătat ca intervalul între org.[anizația] de bază și comitet (1958) în satul Văleni 5 iar la Călinești 3 membrii de partid.

Dările de seamă au analizat activitatea desfășurată și în celelalte domenii de activitate, ca îndeplinirea planului de stat, a campaniilor agricole, învățământul de partid, munca culturală, acțiuni cu caracter obștesc, conducerea org.[anizației] de masă și a organelor administrative din raza lor de activitate.

Proiectele de hotărâri ale comitetelor comunale de partid prevăd sarcini pentru îmbunătățirea muncii de partid în toate domeniile de activitate. Un accent deosebit fiind pus în munca politică pe transformarea socialistă a agriculturii. Ca de exemplu în proiectul de hotărâre al comitetului Remeți este prevăzut ca noul organ în întreaga sa activitate își va îndrepta spre întărirea și dezvoltarea celor 2 GAC din comună, în așa fel ca până la alegerile din 1959, 60% din suprafața agricolă a comunei să fie în sectorul socialist al agriculturii, ceace reprezintă lunar 43 ha. în acest scop a fost prevăzut ca cel puțin 40 agitatori, membrii de partid și nemembrii de partid buni colectiviști vor fi imediat instruiți și repartizați pe sectoare în comună pentru o muncă de lămurire de la om la om. La fel este prevăzut ca până la 25 dec[embrie] se vor reorganiza brigăzile și echipele și se va repartiza pe bază de inventar, inventarul viu și mort respectând întocmai HCM 141.

Pentru îmbunătățirea nivelului de trai al colectiviștilor se prevede împărțirea avansurilor în bani cel puțin trimestrial, iar pentru obținerea veniturilor bănești necesare împărțirii avansurilor se prevede ca în anul 1959 se va contracta cu statul în cele 2 GAC-uri 30 porci, 4 tăurași, 150 kg lână, 1000 kg, lapte de oaie în formă de brânză, îngrijirea în bune condițiuni a

culturii de căpșuni, ridicarea producției de lapte pe cap de vacă furajată la 2000-2100 litri de lapte. Efectuarea prin munca voluntară a reglementării cursului pârlurilor, Mlanovitea și arat prin care se va reda agriculturii ca teren arabil cca.27 ha teren.

În cadrul discuțiilor purtate vorbitorii au scos în evidență metodele și stilul de muncă a organelor și birourilor org[anizațiilor], de bază criticând astfel greșelile și abaterile unor tov. La fel pe larg a fost dezbătut activitatea desfășurată de membrii de partid în munca de transformarea socialistă a agriculturii, venind cu propuneri pentru îmbunătățirea muncii pe viitor. Ca de exemplu în plenara de la alegeri din Rona de sus tov. Frasin Gheorghe a arătat cauzele pentru care întovărășirea zootehnică nu s-a dezvoltat decât foarte puțin – din primăvară și până în prezent au intrat 2 familii - arătând ca o cauză că din 2 februarie 1958 nu a fost constituit org[anizația], de bază din întovărășire, criticând pentru aceasta Comitetul Raional de Partid care nu a luat măsuri pentru creierea org[anizației], de bază după înființarea întovărășirii deși erau condiții. La fel a arătat ca alta cauză ca unii membrii de partid s-au înscris numai formal în întovărășire, criticând pe tov. Bodnariuc Nicolae secretarul comitetului comunal care deși are 4,00 ha. teren agricol s-a înscris numai cu 0,14 ha.

În plenara de alegeri comitetul comunal din Ocnașugatag tov. Szakacs Ludovic a criticat aspru pe secretarul org[anizației] de bază din satul Breb pe tov. Pop Vasile care în repetate cazuri nu participa la adunările populare pentru care lipsește prestigiul în fața maselor propunând ca tov. să participe la toate adunările populare și să fie controlat de comitetul comunal de partid. Sau tov. Slujeru Traian a criticat delegatul comitetul raional de partid pe tov. Gadjia Adalbert care după citirea dării de seamă când a invitat ca tov. să se înscrie la discuții, a apreciat munca comitetului că este bună, ceace poate face numai plenara, arătând că aceasta este o cauză ca discuțiile nu decurg destul de critic. Mai departe a arătat că darea de seamă deși cuprinde toate problemele cele mai importante, munca de transformarea socialistă a agriculturii nu este analizat în mod temeinic, arătând că în satul Hoteni din întovărășire au ieșit 5 mijlocași ceace dovedește că nu s-a pus un accent pentru atragerea mijlocașilor. A propus ca prima măsură să fie retrași cei 5 mijlocași și să fie dus o muncă politică și cu restul mijlocașilor. A criticat unii tov. din comitet și biroul org[anizației] de bază, arătând că în ultima perioadă când s-a pus mai accentuat în fața membrilor și candidaților de partid problema transformării socialiste a agriculturii, cei 3 candidați din satul Hoteni au căutat să se retragă din munca de partid chiar neplătind cotizația, iar secretarul org[anizației] de bază Hotea Gheorghe și secretarul comitetului comunal de partid Zaharanschi Iosif au plătit cotizațiile din buzunarul lor în loc să ia măsuri și acești tov. candidați să fie puși în discuția adunării org[anizației] de bază. A criticat și comuniștii din comitetul executiv al sfatului popular comunal care dau întâietate celor deschiaburiți față de membrii de partid arătând cazuri concrete cu repartizarea de lemne de construcții. La fel a arătat că munca culturală este ruptă de viață ceace o dovedește ca, comuna este fruntaș în munca culturală și codași la transformarea socialistă a agriculturii. A fost propus de el și tov. Florian Francisc ca comitetul la fiecare ședință să analizeze de felul cum a fost dus la îndeplinire hotărârea luată în ședința anterioară.

Sau în plenara din comuna Călinești tov. Ivanciuc Gheorghe a criticat pe secretarul comitetului Sima Petru și alți tov. care au luat parte la ședința de constituire a comitetului sindical din comună și totuși în comitet nu este nici un membru de partid.

În majoritatea discuțiilor s-a pus un accent pe munca de transformarea socialistă a agriculturii și în special, ca prima dată membrii de partid să intre cu întreaga suprafață în întovărășiri și să atragă și pe alți țărani muncitori membrii de partid. Totodată unii luând angajamente în acest sens ca de exemplu: la Oncești tov. Godja Petru a luat angajament că va intra cu întreaga suprafață în întovărășire și va lămuri pe alți 10 țărani muncitori. Sau tov. Grigor Anuța a luat angajament în cinstea conferinței va lămuri 3 familii pentru a intra în întovărășire cu întreaga suprafață.

La GAC- uri dările de seamă analizează de felul cum a luptat organizația de bază pentru întărire disciplinei de partid și a disciplinei în muncă, rezultatele obținute în realizarea planului și cauzele nerealizării la unele culturi. Este accentuat realizările în sectorul zootehnic, făcând comparație între veniturile din sectorul agricol și sectorul zootehnic, ca de exemplu: la GAC Săpînța în darea de seamă este scos în evidență ca cea mai mare preocupare a biroului org[anizației], de bază a fost întărirea disciplinei de partid și în munca, reușind ca față de anii trecuți să se obțină și rezultate mai bune. Astfel recoltatul fânului s-a făcut de colectivști nu ca în anii trecuți când s-a dat în parte, astfel putând fi rambursate creditele la bancă ceace în anii trecuți nu s-a putut face din lipsa de venituri. Totodată în acest an până în prezent s-a mărit fondul de bază cu 7000 lei. Este scos în evidență că din sectorul agricol a avut un venit de 18500 lei, iar din sectorul zootehnic 104,000 lei. Ca lipsă este scos în evidență că încă nu s-a reușit ca să fie întărit disciplina în munca pe deplin și mobilizarea colectivștilor la munca în întregime, care a cauzat ca planul de producție să nu fie realizat la nici o cultură.

La GAC Sighet la fel este scos în evidență în dare de seamă felul cum a luptat org[anizația] de bază pentru întărirea GAC- ului, arătând pe acei membrii de partid care a muncit în mod permanent și au cele mai multe zile munca ca Szekely Stefan, care până la 1 oct, are 434 zile munca, Zekany Ioan, 371 munca și alții. Este arătat ca din cei 26 membrii și candidați de partid numai 21 muncesc în mod efectiv, iar restul de 5 au sub 50 zile muncă. Se arăta cu munca organizată cu echipa a dat rezultate bune, cele mai bune rezultate obținând echipa de tineret compus din 26 tineri și tinere, care în tot cursul anului au fost frunțași la toate muncile. O importanță deosebită este acordat sectorului zootehnic fiind scos în evidență ca prin îmbunătățirea furajării animalelor s-a obținut rezultate bune. Astfel la vaci din cele 3 trimestre a crescut producția de lapte cu 4800 litri față de aceeași perioadă a anului trecut și la aceeași număr de vaci, iar la oi s-a obținut 12 kg. brânza pe cap de oaie față de 8 kg. cât a fost în anul trecut, toate aceste s-au obținut în urma măsurilor luate pe baza documentelor consfătuirii preocupare pentru antrenarea membrilor de partid și a tuturor colectivștilor fără de partid la munca politică de atragerea de noi familii în GAC, la fel a fost o preocupare în lărgirea activului fără de partid și antrenarea lor în muncă.

În proiectele de hotărâri sunt prevăzute măsuri pentru întărirea disciplinei în muncă, desfășurarea unei munci politice în rândul țăranilor muncitori pentru atragerea lor în GAC-uri, îmbunătățirea agitației vizuale prin panouri cu realizările obținute, urmărirea îndeplinirii planului de perspectivă întocmit în urma consfătuirii de la Constanța. Astfel în proiectul de hotărâre la GAC Sighet este prevăzut ca biroul org[anizației] de bază și consiliul de conducere vor întocmi un plan de repartizarea agitatorilor pe grupe de cetățeni pentru desfășurarea unei munci politice de atragerea lor în GAC, iar biroul din 2-2 săptămâni să analizeze desfășurarea muncii în rândul țăranilor muncitori. Se prevede să fie restudiate pe echipe documentele Consfătuirii de la Constanța. Se vor face 2 panouri cu realizările obținute de GAC comparativ cu sectorul individual, care se vor pune în oraș în locuri vizibile. Se va analiza periodic de felul cum consiliul de conducere aplică în viață planul de perspectivă întocmit în lumina documentelor Consfătuirii de la Constanța. Întărirea org[anizațiilor] de bază prin primirea de noi membrii și candidați de partid în rândul celor mai buni colectiviști.

La discuții vorbitorii a scos în evidență cauzele unor lipsuri în problema întăririi disciplinei în muncă și a întăririi GAC-urilor. ca de exemplu în org[anizația] de bază de la GAC Săpînța tov. Husar Gheorghe a arătat că, o cauză importantă, că încă sunt colectiviști care nu participă regulat la muncă este ca consiliul de conducere nu respectă hotărârile luate și se fac unele modificări din partea președintelui, iar biroul org[anizației] de bază nu a controlat în suficientă măsură consiliul de conducere. Sau tov. Balta Maria a arătat că ia personal a lipsit mult de la muncă din cauză că în primăvară a venit să muncască și i s-a spus că nu este ce se muncească.

Mulți vorbitori în cadru discuțiilor au luat angajament de a munci și mai bine mobilizând și restul colectiviștilor la muncă și desfășurarea unei munci de lămurire în rândul țăranilor din sectorul individual, ca de exemplu: tov. Pazdera Iolanda de la GAC Cîmpulung a luat angajament că va lămuri 7 familii ca să intre în GAC.

Dările de seamă ale org[anizațiilor] de bază din întovărășiri unde s-au ținut alegerile în urma perioadă, oglindesc activitatea org[anizațiilor] de bază în vederea întăririi economico-organizatorică a întovărășirilor prin lărgirea cu noi membrii și ajutorul dat pentru atragerea țăranimii muncitoare și în alte întovărășiri, mărirea fondului de bază, lucrarea pământului în comun și altele. Ca de exemplu în darea de seamă de la întov[ărășirea] agricolă din Vad este scos în evidență că muncile s-au executat în comun, membrii de partid fiind exemple în muncă, folosirea regulilor agrotehnice de îngrășarea terenului și prășitul de 3 ori reușind ca să obțină 1613 kg, grâu la ha, față de sectorul individual unde s-a obținut 900 kg, iar la porumb obținând 4000 kg, porumb știuleți pe ha, față de cei din sectorul individual care a obținut 2500 kg, porumb știuleți la ha. membri de partid din întovărășire au desfășurat o muncă politică de lămurire în rândul țăranilor muncitori din sectorul individual, astfel în comună a luat ființă o întovărășire pomicolă cu 78 familii și în prezent sunt depuse 23 cereri pentru o întovărășire zootehnică. Se arată că în fondul de bază a fost trecut 670 lei. Ca lipsuri este scos în evidență că nu a fost o preocupare permanentă pentru întărirea org[anizațiilor] de bază prin primirea de noi membrii și candidați în special în

rândul femeilor, de unde nu s-a primit nici o tovarășe de și aproximativ 80% de muncile executate în întovărășire au fost făcute de femei.

Sau în darea de seamă a org.[anizației] de bază de la întov[ărășirea] Pomicola din comuna Sarasău este scos în evidență ca munca în întovărășire a fost organizat pe echipe, iar la împărțirea veniturilor s-a aplicat principiul forme superioare de cooperare în agricultură (după statutul GAC) făcându-se retribuie după munca depusă și nu după pământ, ceace a dus ca majoritatea tov. să muncească în mod efectiv, revenind pentru o zi munca 33 lei în afară de 15 % din venitul total al întovărășirii care a fost trecut la fondul de bază.

În darea de seamă au fost criticați membrii de partid care încă lipsește de la muncă, la fel și cei care nu s-au ocupat cu lărgirea întovărășirii prin atragerea de noi membrii.

În proiectele de hotărâri sunt prevăzute măsuri pentru continua dezvoltare a întovărășirilor și ducerea unei munci politice pentru atragerea țăranimii muncitoare și în alte întovărășiri care se pot face în comună sau în sat. La fel este prevăzut ca să fie dus o muncă pentru ca întovărășii să intră cu întreaga suprafață în întovărășire în primul rând membrii de partid. Ca de exemplu în proiectul de hotărâre a org[anizației] de bază de la întov[ărășirea] agricolă din comuna Bîrsana este prevăzut ca biroul org[anizației] de bază să se ocupe cu fiecare membru de partid pentru a intra în întovărășire cu întreaga suprafață și felul cum să ducă munca, și cu restul întovărășitorilor. Ținerea de conferințe agricole cu toți întovărășii. La fel este trasat ca sarcini ca birourile org[anizațiilor], de bază să îndrume și să sprijine comitetul de conducere a întov[ărășirilor] pentru întocmirea unui plan de muncă în perioada de iarnă în care să fie prevăzut lucrările care trebuiesc executate în perioada de iarnă.

Sau în proiectul de hotărâre a org, de bază de la întov[ărășirea] agricolă din comuna Vad este prevăzut ca sarcină și este obligat biroul org, de bază să facă un plan de muncă în legătură cu mărirea sectorului socialist în comună în care scop se va repartiza sarcini concrete fiecărui membru de partid de a se ocupa cu cel puțin 3 familii care să fie atrași în sectorul socialist al agriculturii.

În cadrul discuțiilor vorbitorii au scos în evidență lipsurile, criticând birourile org[anizațiilor] de bază și venind cu propuneri pentru îmbunătățirea munci în vederea întăririi și dezvoltării întovărășirii. Ca de exemplu: la org[anizația] de bază din întov[ărășirea] Sarasău tov. Tuplea Ioan a criticat biroul org[anizației] de bază care nu a pus în discuție pe acei tov, care nu au muncit la întov[ărășirea] sau la org[anizația] de bază din întov[ărășirea] agricolă din Bîrsana tov. Ardelean Vasile a arătat că nu s-a depus tot efortul pentru lărgirea întovărășirii și întărirea lui economică-organizatorică, propunând ca pentru întărirea sectorului socialist din comuna sa să fie unificate cele două întov[ărășiri] deoarece majoritatea membrilor de partid și ai celor fără de partid din întov[ărășirea] agricolă fac parte și în întov[ărășirea] zootehnică.

Dările de seamă ale org[anizațiilor] de bază teritoriale de la sate oglindesc în mare parte preocuparea org[anizațiilor] de bază ca membrii de partid să intre în sectorul socialist al agriculturii, la fel mobilizarea țăranimii muncitoare pe circumscripții electorale la muncile din campaniile agricole și

la diferite munci cu caracter obștesc, ca de exemplu în org[anizația] de bază din comuna Budești în darea de seamă este arătat că deși s-a muncit pentru transformarea socialistă a agriculturii creindu-se o întov[ărășire] agricolă unde în prezent sunt numai 2 membrii de partid care se găsesc în comună, din care cauză nu s-a putut crea nici org[anizația] de bază și muncile merg foarte slab. La fel este arătat că mulți membrii de partid încă se eschivează de a se înscrie în întovărășire deși sînt cereri pentru o altă întovărășire zootehnică, iar unii sunt care nu vreau să audă de transformarea socialistă a agriculturii.

Proiectele de hotărâri la majoritatea org, de bază sînt prevăd sarcini ca toți membrii de partid să intre în sectorul socialist cu tot terenul, iar la unele este fixat ca sarcină inaugurarea întovărășirii în cinstea conferinței raionale de partid. Ca de exemplu în proiectul de hotărâre a org[anizației] de bază din comuna Budești este prevăzut ca sarcină biroului org[anizației] de bază de a organiza o muncă de lămurire cu țărănimea muncitoare și cu membrii de partid care încă nu au depus cerere ca în cinstea conferinței raionale de partid să fie inaugurată întovărășirea zootehnică.

În discuții membrii de partid care au depus cereri au criticat aspru pe acei tov. care încă șovăie de a păși pe drumul transformării socialiste a agriculturii.

În prezent toate 124 adunări de dare de seamă și alegerile din org[anizațiile] de bază a fost confirmate. Infirmitate nu a fost nici unul. La fel au fost confirmate alegerile în cele 12 comitete de partid comunale și pe IFET precum și conferința orășenească de partid de subordonare raională.

Pentru pregătirea conferinței raionale de partid, s-a terminat darea de seamă a Comitetului și raportul de activitate a comisiei de revizie, precum și proiectul de hotărâre, care în ziua de 23 nov. a fost pus în discuția plenarei comitetului raional de partid. La fel a fost pregătit convocatorul și completate delegațiile urmează să treacă la convocare.

II, Munca desfășurată de comitetul raional de partid și org[anizațiile] de bază pentru îmbunătățirea muncii de partid în rândul femeilor.

Comitetul Raional de Partid îndrumă și controlează org[anizațiile] de bază și comitetele comunale de partid de a se preocupa în permanență de munca de partid în rândul femeilor, de controlarea și sprijinirea comitetelor și comisiilor de femei pentru antrenarea maselor largi de femei în traducerea în viață a hotărârilor partidului și guvernului.

În acest scop Comitetul Raional de Partid la întrunirea birourilor org[anizațiilor] de bază și a comitetelor comunale de partid a instruit și de felul cum se ocupă de munca de partid în rândul femeilor. La fel cu ocazia instruirii aparatului tov sunt instruiți și cu această problemă.

Membrii biroului comitetului raional de partid și orășenesc de partid iau parte la ședințele de comitete de femei raional și orășenesc, la fel și membrii org[anizațiilor] de bază și a comitetelor comunale de partid, iau parte la ședințele comitetelor comunale și sîtești de femei și sprijină în diferite acțiuni și ținerea unor conferințe cu femei. Femeile sunt atrase la diferite munci cu caracter obștesc și alte munci, precum și la munca de transformare socialistă a agriculturii și întărirea sectorului socialist din agricultură.

Org[anizațiile] de bază în majoritatea cazurilor au o preocupare în atragerea femeilor în partid și promovarea lor în diferite munci. Ca de

exemplu org[anizația] de bază de la întreprinderea „Partizanul” în anul 1958 din cei 32 de candidați de partid pe care le-a primi 22 sunt femei, la fel în majoritatea posturilor ca maiștri sunt promovați femei. Sunt cazuri când nu a fost o preocupare din partea org[anizației] de bază în această privință, deși în alte domenii de activitate s-a obținut rezultate frumoase. Astfel în comuna Vad, la org[anizația] de bază din întov[ărtășirea] agricolă fiind antrenate femeile în întărirea economică-organizatorică a întovărășirii 80% din muncile din întovărășire au fost executate de femei, însă în cursul anului nu a fost primiți în rândul candidaților de partid femei pentru care la alegeri a fost aspru criticat biroul org[anizației] de bază.

Rezultate bune s-au obținut în urma activității comisiilor și comitetelor de femei care îndrumată de org[anizația] de bază și formarea socialistă a agriculturii și în alte munci ca de exemplu în comuna Oncești tov. Grigor Anna, membră în comitetul de femei în cursul anului a atras în întovărășire 2 familii și a luat angajament că până la sfârșitul anului o să atragă încă 3 familii.

Cele mai bune rezultate au fost obținute în muncă pentru lărgirea grădinilor de legume și zarzavaturi și creșterea păsărilor pe lângă fiecare gospodărie. Ca de exemplu în comuna Giulești numărul păsărilor a crescut cu 410, față de anul trecut, iar în loc de 9 ha, grădini cu legume și zarzavaturi pe lângă case cît a fost anul trecut, în anul acesta s-a însămânțat 13 ha. Sau în comuna Remeți unde comitetul de femei a pus un accent pe creșterea găștelor s-a reușit ca în acest an să fie pe comuna cu 100 găște mame mai mult ca în anul trecut și s-a contractat cu cooperativa 135 găște.

Comitetul Raional de Femei a întocmit un plan cu organizarea de consfătuiri cu femeile din GAC care se vor ține în cursul lunii noiembrie și se va dezbate munca femeilor în GAC la fel se va prezenta un referat din partea unui tehnician în ceea ce privește lărgirea gospodăriilor anexe în GAC.

Comitetul Raional de Partid are o preocupare în sprijinirea Comitetului Raional și orășenesc de femei în culturalizarea femeilor în perioada de iarnă. În acest scop s-a dat sprijin pentru selecționarea prepagandiștilor și instruirea lor pentru cele 35 cursuri politice pe linia de femei, din care 21 în comune și sate și 10 în cadrul orașului la periferii. La aceste cursuri sînt recrutați ca cursanți femeile din comitetele de femei comunale și satești, deputate și delegate de circ-ții, iar în comunele unde sînt GAC colectiviste din comisiile de femei. La GAC-uri separat nu a fost înființate cursuri politice pe linie de femei.

Pentru culturalizarea maselor de femei la sate au fost reorganizate bibliotecile de casă care sînt în număr de 87 și care sunt conduse de femei din comitetul comunal de femei și comitetul sateesc de femei. La fel au fost înființate 342 cercuri de citit care activează de 2 ori pe săptămână și unde sînt citite broșuri cu diferite probleme social-culturale și cu transformarea socialistă al agriculturii.

În cece privește asigurarea comitetului de femei raional și orășenesc cu cadre corespunzătoare, comitetul raional de partid a avut o preocupare fiind asigurate comitetele cu cadre corespunzătoare și completat schemele

de organizare. La fel s-a creat condiții de muncă corespunzătoare pentru a-și desfășura activitatea, în care scop s-a asigurat un sediu cu cele necesare.

Biroul Comitetului Raional de Partid în cursul anului a analizat de 2 ori activitatea comitetului raional de femei, iar biroul Comitetului Orășnesc de Partid a analizat o dată activitatea comitetului orășnesc de femei. La fel și marea majoritate a comitetelor comunale de partid și a org[anizațiilor] de bază au analizat periodic activitatea comitetelor de femei comunale și sătești. Sînt unele org[anizații] de bază și comitete comunale care nu au analizat activitatea comitetelor de femei așa este comitetul comunal de partid din Strîmtura, org[anizația] de bază din Bîrsana și Breb.

Starea de spirit în rîndul populației din raion este bună. În ultima perioadă manifestări al dușmanului de clasă a fost în comuna Rona de jos unde fostul chiabur și fiu de chiabur Negrea Ioan și soția au făcut o agitație în comună strigînd în gura mare ca să plece activiștii din comună că nu le trebuie întovărășire. Cu toate aceste manifestări deschise munca nu s-a oprit și tov. din comună sprijiniți de tov. activiști continua munca, iar organele se stat au luat declarație de la acei care au fost prezenți la această manifestare. Măsuri contra lui Negrea Ioan încă nu s-au luat, iar el nu a făcut alte manifestări dușmănoase.

Alte manifestări dușmănoase în ultima perioadă nu s-a semnalat.

Sighet la 24 nov. 1958,

PRIMSECRETAR
ss indescifrabil

INSTRUCOR CU INFORMARE
ss indescifrabil

55. Vișeu de Sus, 1958. *Date statistice despre situația economico-socială a G.A.C. Săliștea prezentate ca răspuns la un chestionar. Fond Comitetul Raional Vișeu al P.M.R., dosar 209/1958, filele 52-53.*

G.A.C. Săliștea – Raionul Vișeu:

-A luat ființă 1950
-Total familii la înființare 120
-Total teren la înființare
-Total familii în prezent 85
-Total teren în prezent 383 ha
din care arabil 56 ha
-Din cele 383 ha –150 ha sunt din
rezervă de stat.

- Valoarea fondului de bază la 100 ha.

- Cele 383 ha sunt pe 12 loturi la o distanță de 8-9 km între loturi /este lot și la 15 km de sat/.

-În cele 85 familii sunt 178 brațe de muncă din care lucrează cca 30 brațe în medie zilnic.

- În cadrul G.A.C. nu sunt constituite brigăzi sau echipe.

- Nu se lucrează pe bază de normă, ci pe bază de suprafață de teren, repartizat pe familii.

- În campania de toamnă-însămânțări- au lucrat zilnic 3-5 persoane/ se lucrează pe suprafețe] neadusă în G.A.C.

- Membri G.A.C. au suprafețe de teren în afara peste prevederile statutului.- Idem nr. de animale.

- Din cele 85 familii 30 sunt funcționari în diferite funcții ca: președinte sfat, secretar sfat, președinte cooperativă, gestionar, achizitor, învățător, milițian, etc.

- Fond de bază din:

- Construcții:

a) – 4 grajduri capacitate totală 150 vite mari și 20 scroafe, construite din împrumut de stat.

- una magazie de cereale capacitate 20 vagoane.

- Animale:

- Taurine 49 din care:
17 vaci cu lapte

- Oi 164

- Stupi 49

- Porci 7

- Cai 19

- Total îndatoriri către stat 270.000 lei

- 400 kg ovăz.

- S-a repartizat la zi muncă în a.c.:

- 0,500 kg grâu /40%/

- 1,00 kg porumb

- 0,100 kg brânză

- 0,100 kg lână

- cca 2 lei pe zi muncă

A mai rămas de repartizat:

- Cartofi

- Fân

- Grâu

- Mere

- Total m.d. p. 18+1 din care,
salariați8

- Total în consiliu 7 din care 2 m.[embri] d[e] p[artid].

- De la înființare s-au perindat 5 președinți, deci în fiecare an s-a schimbat președintele.

- Din m.[embri] d[e] p[artid]. efectiv lucrează 4 tov. în G.A.C.

Chiaburi în G.A.C.:

1.- Chiș Simon25 ha și tâmplărie

2.- Borcau D-tru 22 ha

3.- Vlad Dănilă18 ha

4.- Vlad Mitrică.....

Legionari:

- Maniști 2

- Instructor levente pluton /Juga Gh. Contabil/

- Contabilitatea nu-i pusă la punct

- Vlad Mitrică a fost voluntar în armata germană, în 1942-1943, a fost crescut de un unchi al său care a fost prefectul Maramureșului – soția fiică de chiabur /a fost cond.[amnat] la 7 ani/.

- Vlad Dănilă a găzduit în 1947 elemente din banda subversivă care acționa din Sighet în 1947/2 ani închisoare pt. furt/
- Rad D-tru – cuzist
- Grad Simion –curator la biserică
- Chiș D-tru – 3 luni închisoare lipsă în gestiune la cooperativă.
- Cca 30.000 lei sunt bani cu care sunt datori membri G.A.C.

56. Sighet, 23 aprilie 1959. *Buletin informativ cu privire la modul în care a fost aplicat Decretul Marii Adunări Naționale „pentru lichidarea urmelor oricăror conflicte dintre oameni în agricultură”, în raionul Sighet, țintă fiind „chiaburii”, precum și acțiunile întreprinse de Comitetul Raional Sighet „pentru îndrumarea și ridicarea continuă a nivelului tehnic din întreprinderi” după expunerea făcută de Gh. Gheorghiu Dej la ședința plenară a CC a PMR din 26-28 noiembrie 1958. Fond Comitetul Raional Sighet al PMR, dosar 307/1959, filele 112-119*

Partidul Muncitoresc Român
Comitetul Raional Sighet

BULETIN INFORMATIV

1.- Aplicarea Decretului Marii Adunări Naționale pentru lichidarea rămășițelor oricăror forme de exploatare a omului de către om în agricultură, în scopul ridicării continue a nivelului de trai, material și cultural al țărânimii muncitoare și al dezvoltării construcției socialiste.

În vederea popularizării prevederilor decretului, comitetul raional de partid a luat măsuri pentru ca în comune și sate org.[anizațiile] de bază să desfășoare această muncă prin prelucrarea Decretului în adunările deschise ale org.[anizația] de bază, în adunări pe circumscripții și în cercuri de citit. La fel Decretul să fie afișat în locuri vizibile. Sfatul popular raional a luat măsuri ca Decretul să fie prelucrat în sesiunile sfaturilor populare comunale, iar deputații să prelucreze cetățenilor în circumscripțiile lor.

La prelucrarea Decretului în adunările deschise ale org.[anizațiilor] de bază au participat membrii comitetului raional de partid și aparatul comitetului raional de partid. Adunările deschise ale org.[anizațiilor] de bază au fost în 36 org.[anizații] de bază din comune și sate, la care au participat și tovarășii din activul fără de partid și agitatorii în total participarea a fost 2580 tovarăși. După ce au fost date răspunsurile la întrebările puse, tovarășii au fost repartizați pe circumscripții electorale pentru prelucrarea Decretului și mobilizarea țărânimii muncitoare la aceste adunări.

În cele 17 sfaturi populare comunale, în sesiuni a fost prelucrat decretul. La sesiuni au participat 452 deputați, precum și membrii comitetului executiv al sfatului popular raional și activiștii de partid, care au fost repartizați pe comune. După sesiuni deputații au plecat în circumscripții pentru prelucrarea decretului. Decretul a fost prelucrat și s-au lămurit problemele ridicate în 364 circumscripții electorale comunale, unde au participat 7252 țărani muncitori. Decretul a mai fost prelucrat și în 89 cercuri de citit, unde în majoritatea au participat tineretul, participarea a fost 1439.

La toate formele de popularizare a decretului s-au pus peste 2500 de întrebări, însă întrebările aveau același conținut aproape la toate

prelucrările. Cele mai frecvente întrebări au fost: care va fi suprafața de teren care se lasă pentru o persoană? La această întrebare s-a dat răspuns că aceasta nu este fixat în Decret și care se stabilește de comisii după fertilitate și caracterul terenului (arabil, fânețe, livezi și altele). O altă întrebare frecventă a fost: Dacă prevederile decretului se aplică și la mijlocași, la care s-a dat răspuns că prevederile Decretului se aplică la chiaburi, iar acei mijlocași care nu pot munci terenul pe care îl au, va trebui ca și ei în parcursul aplicării decretului să predea suprafața de teren pe care nu o pot munci, deoarece nu se admite exploatarea omului de către om. S-au pus întrebări în multe cazuri, că dacă chiaburul a împărțit pământul pentru copii, dacă aceste terenuri cad în prevederile decretului? S-a dat răspuns că dacă chiaburul a împărțit pământul înainte de apariția decretului și copiii lui au o altă gospodărie separată, nu se iau aceste terenuri, decât dacă chiaburul sau copiii lui au teren mai mult decât pot să-l muncească.

S-a pus de multe ori întrebarea dacă din terenurile luate (acumulate) înafară de GAS și GAC se pot da terenuri și pentru întovărășiri? La această întrebare nu s-a dat răspuns cu ocazia prelucrării decretului. Această întrebare a fost lămurită după ce au sosit precizările cu aplicarea decretului și s-au lămurit aceste întrebări după instruirea comisiilor, când agitatorii în convorbirile cu cetățenii au lămurit că întovărășirile nu primesc din terenurile acumulate. S-au pus întrebări că acei chiaburi care posedă alte mijloace de exploatare, în afară de pământ, ca batoză, mori, cazane de fierț țuică și altele, ce se face cu acestea? La aceste întrebări la fel nu s-a dat răspunsuri, numai după ce s-au primit precizările, când s-a arătat că trec la SMT și alte întreprinderi de stat, iar acolo unde este GAC unele mori pot fi predate GAC-ului.

Cu ocazia aplicării decretului de către comisii, agitatorii au desfășurat o muncă politică de lămurire în rândul țăranimii muncitoare, lămurind esența politică a decretului, dând răspunsuri la întrebările neclarificate la diferite prelucrări, desfășurând totodată și muncă de lămurire în problema transformării socialiste a agriculturii și impulsionează însămânțărilor de primăvară. Agitatorii au desfășurat această muncă în cadrul convorbirilor cu țăranii muncitori. Astfel de convorbiri între agitatori și țăranii muncitori în grupe au fost peste 3000.

În vederea trecerii la aplicarea decretului, în ziua de 9 aprilie la sfatul popular raional a fost dezbătut prevederile decretului și precizările pentru aplicarea lui, cu aparatul comitetului raional de partid, UTM, președinții și secretarii sfaturilor populare, instructorii sfatului popular raional, reprezentanți ai GAS și alți tovarăși competenți în aplicarea Decretului.

La această ședință au fost lămurire toate întrebările puse, unde au fost prezenți și tov. Medveșan, secretar al comitetului regional de partid și tov. Cotoz, instructorul CC al PMR. În ziua de 10 aprilie au fost selecționați membrii consiliilor, dar comitetul executiv al sfatului popular raional a dat decizie de numire a comisiilor și a împuterniciților raionali care au făcut instruirea comisiilor. La instruirea comisiilor au luat parte și tov. instructor al comitetului raional de partid, unde la fel au fost clarificate întrebările puse de membrii comisiilor.

În raionul nostru au fost formate 18 comisii comunale împreună cu orașul și o comisie raională. Comisiile comunale cu ocazia aplicării

decretului, au chemat în fața comisiei chiaburii în fiecare caz în parte și au arătat prevederile decretului, întrebând pe fiecare cât teren poate munci și la cine să treacă pământul pe care nu-l poate munci, precum și celelalte mijloace de exploatare. În majoritatea cazurilor chiaburii au fost de acord cu aplicarea decretului. Au fost unele cazuri când nu au vrut să stea de vorbă cu comisia sau au refuzat semnarea procesului verbal. În aceste cazuri comisia a stat de vorbă cu familia lor, în urma căruia ei s-au lămurit și chiaburul a semnat și chiaburul a semnat procesul verbal. În toate cazurile acei chiaburi care au predat și alte mijloace de exploatare înafară de pământ, au declarat că sunt de acord cu predarea acestora către stat sau GAC-ului.

Comisiile comunale au verificat dacă chiaburii au și terenuri ascunse, nedeclarate, iar unde s-a găsit au fost luate. Ca de exemplu în orașul Sighet Chiaburul Strimbely Alexandru când a fost chemat în fața comisiei, nu a vrut să stea de vorbă cu comisia, după care comisia a stat de vorbă cu copiii lui, iar a doua zi s-a prezentat chiaburul în fața comisiei și a semnat procesul verbal. La acest chiabur s-a găsit și 5 ha. teren nedeclarat. În urma aplicării decretului i s-a lăsat 1,95 ha. teren arabil.

În prezent toate comisiile comunale au încheiat luările și comisia raională în prezent muncește la verificarea aplicării decretului de către comisiile comunale, clarificarea unor greșeli și centralizarea pe raion. Până în prezent au fost verificate lucrările a 17 comisii comunale din cele 18.

Comisia raională cu ocazia verificării muncii desfășurate de comisiile comunale, au constatat unele lipsuri în aplicarea decretului și este în curs cercetarea fiecărui caz în parte de către comisia raională, pentru ca să fie aplicat decretul în mod just.

Astfel comisia raională a găsit două cazuri în comuna Strîmtura, unde chiaburilor nu s-a aplicat decretul deoarece chiaburii s-au mutat în orașul Sighet. Au fost găsite trei cazuri în care s-a aplicat decretul și nu erau chiaburi, din care la unul n-a găsit teren ascuns, iar doi au avut teren care nu au putut să-l muncească și în anii trecuți au fost pe lista de chiaburi. Aceste două cazuri sunt în comuna Sarasău, cazul lui Mih Teodor, care a avut 15,67 ha. teren și i s-a luat 11,61 ha. și cazul lui Mihai Vasile, care a avut 12,95 ha. și i s-a luat 8,35 ha. teren. Urmează ca comisia comunală să ceară declarații de la ei că cedează terenul statului.

Comisia raională a constatat și alte lipsuri în aplicarea decretului. Astfel în comuna Vad chiaburului Moldovan Mihai comisia comunală a lăsat în proprietate 6,19 ha. teren, deși familia se compune din două persoane. Comisia raională a hotărât să fie lăsat numai 4,25 ha. teren. Un alt caz de neaplicare justă a decretului s-a constatat în comuna Desești, unde chiaburului Bedeuan Vasile, care a avut 8,70 ha. teren, i s-a lăsat 1,80 ha., din care majoritatea fânețe și care a refuzat semnarea procesului verbal, fiind unicul caz în raion, care a refuzat semnarea procesului. Acest caz va fi cercetat de comisia raională pentru a remedia eventuale greșeli. Cu ocazia verificării lucrările comisiei din orașul Sighet, comisia raională a găsit trei cazuri unde chiaburii au avut teren puțin, declarând că cu ocazia comasărilor pentru GAS au refuzat terenul în schimb, însă comisia nu a clarificat unde și la cine se găsește terenul refuzat. Astfel este cazul chiaburului Zboian Alexandru, care a avut 18,54 ha. teren, iar la aplicarea decretului are

înregistrat numai 0,22 ha declarând că cu ocazia comasării pentru GAS în anul 1953 a refuzat terenul dat în schimb, însă comisia raională cunoaște că are 4 vaci și în fiecare an crește și contractează 2-3 tăurași. Asemenea caz este și cu chiaburul Urdea Ioan la care îi lipsește 20 ha. precum și a chiaburei Cisar Rozalia, la care îi lipsește 11 ha., toți declarând că au refuzat terenurile date în schimb la comasările făcute pentru GAS în anul 1953, pentru care comisia raională a hotărât să cerceteze aceste cazuri.

Până în prezent în urma verificării lucrările efectuate de comisiile comunale de către comisia raională, adică înafara cazurilor care sunt în cercetare și fără lucrarea comisiei comunale din Săpînța, care încă nu a fost verificat de comisia raională, a fost acumulat 510,05 ha. pe raion, din care 478,13 ha. trece la GAS, 6,38 ha trece la GAC și 35,54 ha pentru sfaturile populare comunale.

În prezent terenurile acumulate se comasează. Acolo unde terenurile au fost în vecinătatea GAS și GAC-ului au fost comasate imediat, la fel au fost comasate terenurile din comunele unde sunt mai mari suprafețe acumulate. Lucrarea de comasare continuă și unde sînt suprafețe mai mici.

În urma muncii politice desfășurate de popularizarea prevederilor decretului, s-a reușit ca în mare majoritate țărănimea muncitoare să cunoască esența politică a prevederilor decretului și în urma aplicării decretului să fie o atmosferă bună. Starea de spirit în rândul țăranilor cu gospodărie mică este bună la fel și în rândul țăranilor cu gospodărie mijlocie. Unii țărani cu gospodărie mijlocie au pus întrebări unor tovarăși din comisiile comunale că ce suprafață de teren va rămâne pentru ei dacă nu pot munci întreaga suprafață cu familiile lor, la care tov. au arătat că suprafața ce nu pot s-o muncească să predea statului. Astfel de cazuri mai mult au fost în comuna Cîmpulung la Tisa. Ca de exemplu Hrițan Gheorghe a întrebat președintele sfatului popular comunal cît teren o să-i rămână, deoarece el este pensionar și are 10 ha. teren, s-au Havlici Emil care a arătat că el are 11 ha. teren.

Starea de spirit este bună și în rândurile foștilor chiaburi. Mulți s-au declarat mulțumiți că au scăpat de chiaburime și pot să treacă în sectorul socialist. Ca de exemplu în comuna Cîmpulung la Tisa, chiaburul Balaj Iosif, care a avut o moară țărănească cu 2 pietri, după semnarea declarației de predare a morii, a declarat în fața comisiei că este foarte bine venit decretul și mulțumește partidului și guvernului că a scăpat de această povară, iar după o săptămână de la aplicarea decretului a depus cerere pentru a fi primit în GAC.

Cu ocazia aplicării decretului nu au fost semnalate manifestări dușmănoase.

2.- Munca desfășurată de org.[anizațiilor] de partid și org.[anizațiilor] de masă pentru îndrumarea și ridicarea continuă a nivelului tehnic în întreprinderi.

Comitetul raional de partid pe baza expunerii făcute de tov. Gheorghe Gheorghiu Dej la ședința plenară a CC al PMR din 26-28 noiembrie 1958, a îndrumat și îndrumă în permanentă org.[anizațiile] de bază și org.[anizațiile] de masă pentru desfășurarea unei munci de îndrumare și controlare a măsurilor luate în vederea ridicării continue a nivelului tehnic în întreprinderi,

care este un factor hotărâtor pentru creșterea productivității muncii și reducerii prețului de cost.

Org.[anizațiile] de bază din întreprinderi trasează sarcini concrete membrilor și candidaților de partid care sînt aleși în org.[anizațiile] de masă și fac parte din cabinetul tehnic sau au munci de răspundere în cadrul întreprinderilor pentru popularizarea și găsirea metodelor variate de antrenare a muncitorilor pentru a face propuneri juste în vederea unor mici mecanizări și raționalizări și despre importanța pe care o are introducerea micilor mecanizări și raționalizări, în vederea creșterii productivității muncii și reducerii prețului de cost. Au o preocupare și pentru calificarea muncitorilor la locul de producție, sprijină organizațiile UTM în organizarea cursurilor de minim tehnic cu tineretul, în antrenarea inginerilor și tehnicienilor la sprijinirea și ajutarea muncitorilor care au venit cu propuneri de inovații și raționalizări, care ei singuri nu pot întocmi desenul și documentația pentru cabinetul tehnic.

Birourile de bază periodic analizează activitatea membrilor de partid din conducerea administrativă și comitetul sindical de felul cum se ocupă de traducerea în viață și respectarea întocmai a termenelor din planul tehnico-organizatoric al întreprinderii, precum și activitatea membrilor și candidaților de partid care fac parte din colectivul cabinetului tehnic, dacă propunerile de inovații și raționalizări făcute de muncitori sînt dezbătute și rezolvate din timp sau sînt tărăgănate. Totodată secretarii org. [anizațiilor] de bază sau alți tov. din birouri org.[anizațiilor] de bază i-au parte la ședințele colectivului cabinetului tehnic.

Org.[anizațiile] de bază mobilizează muncitorii în vederea grăbirii unor lucrări de mecanizări care se introduc în întreprinderi pentru a fi date în exploatare mașinile și instalațiile înainte de termen. Au o preocupare permanentă pentru ca inovatorii și raționalizatorii să fie stimulați atît material cît și moral, fiind popularizați în gazetele de perete și panouri de onoare.

Ca de exemplu comitetul de partid IFET a îndrumat org.[anizațiile] de bază din sectoare și conducerea întreprinderii pentru luarea de măsuri în vederea terminării înainte de termen a instalării mașinilor și instalațiilor prevăzute în planul tehnico-organizatoric care în majoritate au fost propuși de muncitori și discutate în cabinetul tehnic. Astfel la propunerea comuniștilor din sectorul Crivin, în acest sector au fost instalate două gaterie mobile și doua circule, iar cu ocazia dezbaterii acestor propuneri în cabinetul tehnic, inginerul șef a propus instalarea și a unui fereștrău panglică, care a fost acceptat și instalat. Asemenea instalări de mașini s-au făcut și la punctul mecanizat din Călinești, care au fost instalate înainte de termenul prevăzut în planul tehnico-organizatoric cu 15 zile. Tot din inițiativa comuniștilor din sectorul Crivin a fost instalat furnicularul în acest sector cu 20 zile înainte de termen, iar construirea unei linii de ramificare CFF a fost terminată în 4 zile.

În cadrul IFET s-au propus și 4 mici mecanizări care au fost acceptate de cabinetul tehnic și aplicate pentru care a fost plătit suma de 3200 lei recompense inovatorilor. În urma introducerii mecanizărilor și micilor mecanizări în cadrul IFET s-au obținut economii peste pîan în trimestrul I 1959 de 181.697 lei la fond de salarii și 165.000 lei la prețul de cost.

La întreprinderea „Alexandru Tamaș” biroul org.[anizației] de bază a analizat în primul trimestru de două ori activitatea membrilor de partid din

conducerea întreprinderii cu privire la aplicarea planului tehnico-organizatoric și a comuniștilor din colectivul cabinetului tehnic. În întreprindere în acest an s-au făcut 5 propuneri pentru inovații și raționalizări, din care 4 au fost acceptate și din care unul este aplicat, iar unul încă nu a fost discutat de cabinetul tehnic.

Inovația aplicată a fost concepută de muncitorul Matus Ioan, frezor de lemn, la ramele de scaune ovale care a propus un nou sistem de cuțite și care a fost ajutat de tehnicianul Tindner Wilhelm. În urma acceptării și aplicării acestei inovații productivitatea muncii la mașina de frezat a crescut 100%. Dintre inovațiile acceptate de cabinetul tehnic este și inovația membrului de partid Roman Adalbert, care a propus un dispozitiv la fereștrăul panglică, pentru decuparea bacurilor fără de semnare, prin care va crește productivitatea mașinii cu 25%.

În cadrul ministerului de construcții și a materialelor de construcții a fost organizată o întrecere pe țară între întreprinderile din cadrul ministerului cu inovații și raționalizări atât numeric cât și economiile pe care le aduc din perioada noiembrie 1957- noiembrie 1958, unde întreprinderea „Alexandru Tamaș” a fost clasat pe locul II pe țară, în cadrul ministerului.

În urma muncii desfășurate de org.[anizațiile] de bază, rezultate bune au fost obținute și în întreprinderea de industrie locală „Ilie Pintilie”. Astfel la fabrica de teracotă la propunerea maistrului Bako Iosif, a fost înlocuit arderea cahlelor și a cărămizilor șamot cu motorină prin injectare în loc de lemn. Prin aceasta se realizează o economie considerabilă, reducându-se costul arderii cu peste 50%, ceea ce reprezintă lunar o economie în valoare de 4000 lei la arderile efectuate. Sau la propunerea muncitorilor mecanic Bledea Ioan și a maistrului Szabo Ludovic este în curs transformarea unei prese manuale în presă mecanizată la presarea cărămizilor șamot. Prin această presă mecanizată se va elimina o muncă fizică foarte grea, va crește productivitatea muncii cu peste 200% și se va face o economie lunară la manoperă de cca 1200 lei, pe lângă faptul că se va obține un produs uniform corespunzător stasului.

În raional nostru majoritatea org.[anizațiile] de bază din întreprinderi au obținut rezultate bune în munca de îndrumare și introducere a tehnicii noi în întreprinderi, însă avem unele org. de bază care nu au făcut totul în această direcție. Astfel este org.[anizația] de bază din întreprinderea „Partizanul” unde deși sînt inițiative bune au fost înființat în vitrina „Inovatorului”, cabinetul tehnic a lansat un concurs de inovații cu teme concrete, s-au ținut conferințe, ca de exemplu în luna aprilie s-a ținut o conferință la stația de radio amplificare a întreprinderii cu titlul „Introducerea tehnicii noi și ridicare productivității muncii în industria socialistă”, însă nici org.[anizația] de bază și nici biroul org.[anizației] de bază nu a analizat în acest an activitatea comuniștilor din colectivul cabinetului tehnic, din care cauză cele 4 propuneri de inovații și raționalizări sosite la cabinetul tehnic nu au fost încă discutate.

Sighet la 23 aprilie 1959

Prim-secretar
ss indescifrabil

Instructor cu informare
ss indescifrabil

57. Sighet, la 24 aprilie 1959. *Informare a Comitetului Raional Sighet al PMR relatând intensificarea activităților de propagandă organizate la sate cu ocazia celei de a 89-a aniversari a zilei de naștere a lui V.I. Lenin. Fond Comitetul Raional Sighet al PMR, dosar 306/1959, filele 140*

Partidul Muncitoresc Român
Comitetul Raional Sighet

Informare

Privind sărbătorirea celei de a 89-a aniversare a nașterii lui V.I. Lenin.

Pe baza notei telefonice primit de la Comitetul Regional de partid din 14 aprilie 1959, referitor la cea de a 89-a aniversare a nașterii lui V.I. Lenin, Comitetul Raional de partid a luat următoarele măsuri:

Au fost pregătiți un număr de 32 propagandiști, din rândul membrilor comitetului raional de partid, activiști de partid și propagandiști din cadrul învățământului politic al cadrelor didactice în ziua de 16 aprilie a.c.

În ziua de 19 aprilie în comunele raionului nostru în cele 17 cămine culturale au fost ținute conferințe legate de viața și operele lui Lenin în cadrul adunărilor populare. Conferințele au fost ținute de propagandiștii trimiși din centrul de raion. La adunări au participat un număr de 6500 țărani muncitori. După adunări la 8 cămine culturale din cele 17 au fost urmate conferințele de program cultural legat de viața lui Lenin, iar în comuna Remeți unde au participat la această adunare peste 700 colectiviști și țărani muncitori, după adunarea festivă s-a făcut primirea în GAC a celor 210 noi familii cu care ocazia comuna Remeți a fost complet colectivizată. După adunare a fost dat un bogat program cultural de către Liceul ucrainean din Sighet.

În cadrul orașului în zilele de 20-21 aprilie a.c. în întreprinderi și instituții, în cadrul școlilor medii și în cadrul unităților militare au fost ținute adunări festive cu toți muncitorii și funcționarii în cluburi și săli festive.

Astfel de adunări festive au fost ținute în 19 locuri. Conferințele au fost ținute de membrii comitetului raional și orășenesc de partid și activiști de partid. La adunări au participat peste 4000 muncitori, funcționari, elevi și militari.

Conferințele au fost urmate de programe culturale, în trei locuri, la școlile medii.

Atmosfera la toate adunările a fost bună și sălile au fost bine pavazate.

Sighet, la 24 aprilie 1959.

Prim-secretar,
ss indescifrabil

Instructor cu informare,
ss indescifrabil

58. Sat Tisa, 13 iunie 1959. *Proiect de hotărâre al Organizației de bază de partid din localitatea Tisa întocmit în urma dării de seamă prezentată în adunarea generală a organizației de bază între care sunt stabilite și măsuri pentru a determina țăranii din localitate să se înscrie în întovărișirea proiectată să se înființeze în toamna anului 1959. Fond Comitetul Raional Sighet al PMR, dosar 323/1959, filele 122-123*

Organizația de bază PMR
Virîsmort la Tisa

PROIECT DE HOTĂRÂRE

Privind îmbunătățirea muncii biroului org.[anizației] de partid din satul Virișmort la Tisa, pe marginea dării de seamă prezentată în adunarea generală a org.[anizației] de bază.

Sub conducerea înțeleaptă a Partidului Muncitoresc Român, comuniștii în munca lor au obținut o serie întreagă de rezultate în marea operă de construire a socialismului în Republica Populară Română. Aceste rezultate au contribuit la ridicarea continuă a nivelului de trai a celor ce muncesc și la ridicarea productivității muncii. Aceste rezultate au putut fi obținute numai prin munca neobosită dusă de zi cu zi de către membrii de partid și oamenii cinstiți în traducerea în viață a hotărârilor partidului și guvernului nostru.

Actualele adunări de dări de seamă și ele au menirea de a îmbunătăți munca birourilor organizațiilor de bază și a tuturor membrilor de partid.

Astfel membrii de partid din org.[anizația] de bază a satului nostru, convocați în adunarea generală, ascultând darea de seamă prezentată de către tov. secretar al organizației, pentru eliminarea lipsurilor manifestate în munca biroului până în prezent și pentru obținerea de noi rezultate în muncă, aduce următorul

Proiect de hotărâre

1. Adunarea generală obligă pe membrii biroului organizației de bază pentru a lua toate măsurile necesare pentru întărirea disciplinei interne de partid, prin luarea de măsuri concrete împotriva acelor membrii de partid cari nu respectă această disciplină. Termen de executare 15 iulie a.c. răspunde tov. secretar

2. Adunarea generală obligă biroul organizației de bază, pentru ca acesta să reactiveze echipele de agitatori și membrii de partid, în vederea ducerii muncii de lămurire în rândul țăranilor muncitori din satul nostru, pentru a-și depune cereri de înscriere în întovărășire, în așa fel ca până în toamna acestui an în satul nostru să ia ființă o întovărășire agricolă. Termen 15 sept. a.c. răspunde întregul birou al org.[anizației] de bază.

3. Adunarea generală obligă biroul org.[anizației] de bază, pentru ca aceasta să sprijine și să controleze în muncă organizațiile de masă UTM și comitetele de femei. Termen permanent, răspunde tov. Vana Ana, membră birou.

4. Adunarea generală obligă biroul organizației de bază, pentru ca acesta să controleze activitatea instituțiilor din raza satului (cămin, școală, cooperativă) de felul cum aceștia își execută munca și cum respectă hotărârile Partidului și Guvernului nostru, să sprijine munca Sfatului Popular comunal și să dea ajutor la aplicarea diferitelor hotărâri ale Partidului și Guvernului nostru. Termen permanent, răspunde tov. Rusneac Petru membru în birou.

Virișmort la Tisa, la 13 iunie 1959

Secretar,

59. Sighet, 27 mai 1959. *Buletin informativ cu prezentarea activității de propagandă și mobilizare a organizațiilor din subordinea Comitetului Raional de Partid (organizații de partid, sfaturi populare, organe sindicale, organizații UTM) pentru „mobilizarea” sătenilor la „muncă voluntară” precum*

Partidul Muncitoresc Român
Comitetul Raional Sighet

BULETIN INFORMATIV

1.- La munca desfășurată de organizațiile de partid, sfaturile populare, organele sindicale, organizațiile UTM, în vederea mobilizării cetățenilor, ca prin muncă voluntară să participe la lucrările auxiliare ce se fac în legătură cu modernizarea drumurilor din planul local.

Comitetul raional de partid a îndrumat org.[anizațiile] de bază, sfaturile populare și celelalte org.[anizațiile] de masă pentru mobilizarea cetățenilor la munci voluntare, în vederea executării lucrărilor auxiliare la toate lucrările de construcții, redarea terenurilor agriculturii și altele, pentru a transporta materialul necesar cu atelajele, precum și executarea unor lucrări de terasament cu brațele. Pentru redarea terenurilor agriculturii a fost studiat locurile unde se pot face, în urma căruia s-au întocmit planuri care au fost aprobate, iar comitetul raional de partid are un plan de măsuri cu desfășurarea acestor lucrări.

Org.[anizațiile] de bază în comunele și satele unde se execută diferite construcții sau lucrări de redare a terenurilor agriculturii, au discutat această problemă în adunările generale ale org.[anizațiile] de bază. Sfaturile populare au discutat în sesiuni, la fel și org.[anizațiile] sindicale și de UTM au discutat în ședințele lor. Org.[anizațiile] de bază au instruit agitatorii cu importanța acestor lucrări, repartizând pe circumscripții pe lângă fiecare deputat pentru popularizarea și mobilizarea cetățenilor la aceste lucrări.

În raionul nostru nu se execută lucrări de modernizare a drumurilor, decât există un singur șantier pentru cilindrarea drumului între Sighet și Sarasău pe o distanță de 6 km. La aceste lucrări, adică la cilindrarea drumului, până în prezent nu s-au executat munci voluntare decât contribuția în muncă.

În urma mobilizării cetățenilor la munci voluntare cu atelajele și brațele la diferite construcții și redarea terenurilor agriculturii, s-au obținut rezultate bune. În comunele Bocicoiul Mare, Berbești și Remeți au fost mobilizați cetățeni pentru executarea lucrărilor la săparea canalelor pentru terenurile care se redau agriculturii. Astfel în comuna Bocicoiul Mare s-au executat 70 zile muncă voluntară, săpând 300 m.c. terasament a cărui valoare este de 1 410 lei. În comuna Berbești s-au efectuat 100 zile muncă voluntară și s-a săpat 310 m.c. terasament a cărui valoare este de 1457 lei, iar în comuna Remeți s-a efectuat 105 zile muncă voluntară și s-a săpat 435 m.c. terasament a cărui valoare este de 2 044,50 lei

În comuna Sarasău au fost mobilizați cetățenii la lucrările pentru construirea cooperativei și executarea transportului de material lemnos și piatră necesare construcției unde s-au efectuat 150 zile cu atelajele și 200 zile cu brațele, realizându-se o economie din aceste munci voluntare în valoare de 11.500 lei. În comuna Desești au fost mobilizați cetățenii la lucrările de construcție a unui pod peste râul Mara, care leagă satul Hoteni

de satul Hârnicești, unde au fost executate 100 zile muncă cu atelajele și 300 cu brațele, economia realizată față de deviz este de 12.547 lei. Sau în comuna Cîmpulung la Tisa, brigada UTM de muncă patriotică de la UIL Cîmpulung a reparat drumul ce duce la fabrică pe o porțiune de 120 metri liniar, efectuând 45 zile muncă voluntară, valoarea lucrării este de 2000 lei.

În raion la lucrările auxiliare de la diferite construcții și redarea terenurilor agriculturii s-au efectuat 290 zile muncă voluntară cu atelajele și 1060 zile muncă voluntară cu brațele a căror valoare este de 41.358,50 lei.

În vederea mobilizării cetățenilor prin munci voluntare, să participe la lucrările auxiliare ce se fac în legătură cu modernizarea drumurilor pe plan local cât și la alte construcții sînt unele lipsuri. Astfel până în prezent nu au fost mobilizați cetățenii la munci voluntare la executarea lucrărilor auxiliare de la șantierul de cilindrarea drumului între Sarasău-Sighet. La fel în orașul Sighet sunt străzi care au fost luate în plan pentru modernizare, care lucrări încă nu s-au început și nu s-a făcut mobilizarea cetățenilor și a brigăzilor UTM de muncă patriotică pentru executarea lucrărilor de terasament. La sate în prezent se întâmpină greutăți în privința mobilizării cetățenilor la munci voluntare la construcțiile care se execută, deoarece țăranii muncitori efectuează lucrările de întreținere a culturilor.

2.- Despre desfășurarea muncii în continuare pentru asigurarea planului la contractări de cereale.

În vederea realizării și depășirii planului la contractări de cereale, biroul Comitetului raional de partid a luat măsuri pentru continuarea muncii la contractări. Astfel cu ocazia instruirii birourilor org.[anizațiilor] de bază, tovarășilor a fost trasat sarcina ca să analizeze situația realizării planului la contractările de cereale pe produse și să ia măsuri pentru activizarea echipelor în vederea realizării planului pe produse, punându-se accent la realizarea planului de grâu, unde sunt cele mai slabe rezultate. Totodată s-a trasat sarcina sfatului popular raional pentru sprijinirea sfaturilor populare comunale în vederea mobilizării deputaților la realizarea planului de contractări, la fel s-au luat măsuri prin URCC și Agevacoop pentru trimiterea tovarășilor la cooperativele comunale în vederea sprijinirii lor la realizarea planului de contractări.

Org.[anizațiile] de bază au analizat situația planului de contractări, formând echipe care duc muncă de lămurire cu cetățenii pe circumscripții pe baza unui tabel cu cetățenii care au însămîntat grâu și alte produse pe suprafețe mai mari.

În prezent din cele 18 comune cu orașul Sighet au realizat planul de contractări la grâu 7 comune (până la instructaj nu a fost realizat în nici o comună). Aceste comune sunt: Sarasău, Berbești, Desești, Bocicoi, Rona de Sus, Rona de Jos și Sighet. A fost realizat și depășit planul de contractări de cereale la toate produsele în 4 comune din cele 18. Aceste comune sunt: Desești, Bocicoi, Rona de Jos și Sighet, ca de ex. în comuna Desești unde în săptămâna trecută după ce a fost analizat situația contractărilor în cele 3 sate, s-au format echipe care au mers la cetățenii care au însămîntat grâu și floarea soarelui, precum și porumb pe o suprafață mai mare, reușind ca să fie îndeplinit și depășit planul de contractări la toate produsele. Astfel la grâu au avut plan 1600 kg. și s-a realizat 1605 kg., la porumb au avut plan 1200

kg. și s-au realizat 2 930 kg., iar la floarea soarelui au avut plan 1 600 kg. și s-au realizat 1830 kg.

Pe raion situația contractărilor la data de 26 mai se prezintă astfel: la grâu plan 40.000 kg. realizat 26.374 kg., adică 66%. La porumb plan 40 000 kg., realizat 56. 535 kg., adică 141,3%, iar la floarea soarelui plan 40 000 kg., realizat 49.292 kg., adică 120,6%.

În prezent munca continuă la toate comunele și satele unde încă nu a fost realizat planul de contractări pe produse.

Sighet, la 27 mai 1959

Prim-secretar
ss indescifrabil

Instructor cu informare
ss indescifrabil

60. Sighet, 8 iunie 1958. *Buletin informativ al Comitetului Raional Sighet privind activitățile de propagandă și control al organizațiilor satelite UTM, prin intermediul cărora tinerii prestează diferite munci necalificate în „brigăzile de muncă patriotică și voluntară”. Fond Comitetul Raional Sighet al PMR, dosar 306/1959, filele 71-75*

Partidul Muncitoresc Român
Comitetul Raional Sighet

BULETIN INFORMATIV

Preocuparea Comitetului Raional de Partid și organizațiilor de partid și de UTM de activitatea brigăzilor patriotice de muncă voluntară a tineretului.

Comitetul raional și orășenesc de partid îndrumă și controlează activitatea Comitetului raional și orășenesc UTM în vederea îndrumării, coordonării, și organizarea activității brigăzilor UTM de muncă patriotică. Astfel, membrii biroului raional participă la ședințele biroului raional UTM, precum și membrii biroului orășenești de partid participă la ședințele biroului orășenesc UTM.

La fel în ședințele biroului raional și orășenești de partid când a fost analizat activitatea comitetului raional și orășenești UTM, s-a analizat și această latură a activității UTM. Biroul Comitetului raional de partid periodic cere informări de la biroul comitetului raional UTM despre preocuparea lor în privința organizării și antrenării tineretului în brigăzile UTM de muncă patriotică precum și de rezultatele obținute de brigăzi la munci voluntare.

Comitetul raional și orășenesc de partid îndrumă și controlează comitetele comunale de partid și a org[anizațiile] de bază în vederea sprijinirii activității organizației UTM, la organizarea tineretului în brigăzi UTM de muncă patriotică și la mobilizarea lor la munci voluntare. Org[anizațiile] de bază la nivelul lor de activitate sprijină org[anizațiile] UTM în vederea mobilizării și antrenării tineretului la munci voluntare. Membrii biroului org[anizațiilor] de bază participă la adunările org[anizațiilor] UTM. Majoritatea tovarășilor din birourile org[anizațiilor] de bază unde sunt formate brigăzile UTM de muncă patriotică au luat parte la ședințele brigăzilor. Prin membrii și candidații de partid utemiști se dă ajutor la mobilizarea tineretului. Chiar unii membrii partid sau candidați de partid sunt responsabili de brigăzi. Ca de

exemplu la întreprinderea „Partizanu” secretarul comitetului UTM este tov. leudean Ștefan, care este și membru în biroul org[anizației] de bază, iar responsabilul brigăzii nr.1 este tov. Branter Ștefan membru de partid, această brigadă a fost înființată prima în raionul nostru. Întreprinderea are în prezent 4 brigăzi. Sau la centrul școlar silvic, unde sînt 5 brigăzi, secretarul Comitetului UTM este candidatul de partid Herț Petru, care are o preocupare permanentă de mobilizarea și antrenarea tineretului la munci voluntare, astfel cele 5 brigăzi până în prezent au făcut 5000 ore muncă voluntare. Organizația de bază dă un sprijin permanent organizației UTM în educarea tineretului la această școală în afară de cursurile politice UTM. Lunar s-au ținut conferințe despre eroii tineretului, iar la orele de diriginți care se țin bilunar se fac informări politice și se discută cu elevii evenimentele politice interne și internaționale.

Organizația de bază cu ocazia dărilor de seamă au discutat de felul cum este sprijinit organizațiile UTM și felul cum au fost antrenați tinerii și brigăzile UTM de muncă patriotică la muncile voluntare, reeșind la majoritatea organizațiilor de bază că UTM-ul a fost sprijinit îndeaproape în toate acțiunile însă sînt unele cazuri unde UTM-ul nu a fost sprijinit multilateral. Astfel a fost cazul în comuna Ocna Șugatag, unde biroul organizației de bază nu a avut o preocupare cu organizația UTM pentru activitatea brigăzii UTM de muncă patriotică. Deși mulți tineri au fost mobilizați la munci voluntare la construirea unui drum care leagă satul de gară însă mobilizarea s-a făcut în general și brigada nu a avut un front de lucru, astfel nu este cunoscut activitatea brigăzii și rezultatele obținute.

În vederea mobilizării tineretului la lucru, se caută ca să fie folosite diferite metode tinerești și educative. Astfel muncile efectuate unde se mobilizează mai mulți tineri, se asigură muzică pentru ei, iar în timpul pauzelor se dansează cum a fost cazul la împăduriri. La fel la mobilizarea tineretului la aceste munci pe lângă faptul că s-a arătat importanța lucrării, s-a arătat tinerilor că, cu această ocazie au prilejul să cunoască frumusețile raionului. La toate ieșirile se asigură brigăzilor transport de la sediul organizației UTM, care la fel este un mijloc, pentru atragerea tineretului. Brigăzile învață cântece revoluționare, care sunt cîntate de brigăzi la plecare și înapoiere din muncă. După terminarea lucrărilor se face careul unde sunt evidențiați fruntașii și criticați cei care nu au depus o activitate mai rodnică, în cadrul brigăzilor la fel se analizează activitatea membrilor. În urma formelor variate folosite în mobilizarea tineretului în multe cazuri când brigăzile fac ieșiri la diferite munci se alătură și alți tineri care încă nu sunt în brigăzi.

La mobilizarea tineretului la lucru nu avem cazuri unde s-a folosit măsuri administrative, însă au fost câteva cazuri când tinerii nu au plecat la lucru cu voie bună, chiar unii tineri din brigăzi au refuzat să plece din cauză că s-a anunțat ieșirea brigăzii la lucru înainte de a ieși din producție. Astfel de caz a fost la întreprinderea Partizanu, cooperativa Unitatea și altele, când tinerii au fost mobilizați la ajutorarea GAS-ului în aceeași zi în care se duceau la lucru, făcând convocarea între orele 13-14 cu care ocazie mulți tineri au arătat că nu sunt pregătiți cu haine și nu au mâncare. În aceste cazuri mobilizarea s-a făcut greu și la mobilizare s-a cerut biroului org[anizației] de bază, care a participat la mobilizarea tineretului. Aceste

lipsuri se datoresc biroului raional și orășenesc UTM, care nu s-a străduit să aibă un plan bine chibzuit stabilit în comun acord cu conducerile unităților unde se execută lucrarea.

În raionul nostru până în prezent avem un număr de 52 de brigăzi UTM de muncă patriotică, care cuprinde un număr de 1600 tineri. Marea majoritate a brigăzilor au participat activ la munci voluntare la diferite lucrări. Astfel la șantiere de construcții au participat 245 tineri efectuând 735 ore muncă voluntară, a cărei valoare este 1200 lei. La amenajarea și înfrumusețarea orașelor și satelor au participat 1350 tineri efectuând 3200 ore muncă voluntară. La ajutorarea GAS-ului au participat 240 tineri efectuând 588 ore muncă voluntară, a cărei valoare este 1100 lei, la această lucrare au participat brigăzile de la întreprinderea Partizanul, cooperativa Unitatea și Centrul școlar silvic. La repararea șoselor, podurilor, au participat 730 tineri efectuând 2.994 ore muncă voluntară a cărei valoare este 3840 lei. La împădurire au luat parte 2.600 tineri efectuând 16.000 ore muncă voluntară, a cărei valoare este de 55000 lei, au fost împădurite 52 ha., la fel a fost executate și alte munci în pădure. La lucrările de predare de noi terenuri agriculturii au participat 470 tineri, efectuând 780 zile muncă. A fost săpat 1.570 m.c. terasament, iar valoarea lucrării este 4.454 lei. În această acțiune cele mai bune rezultate au fost obținute de cele două brigăzi din comuna Remeți, care au atras în această acțiune și restul tineretului neorganizat în brigăzi. La această lucrare participând activ 120 tineri, care au efectuat 750 zile muncă. A fost săpat 1500 m.c. terasament pe o lungime de loc m.l. a canalului.

În majoritatea cazurilor tineretului (brigăzilor) li s-a asigurat front de lucru, însă sunt cazuri când se ivesc unele neînțelegeri și greutăți din partea unor conducători la unele lucrări efectuate de tineret. Astfel este cazul la lucrarea pe șantierul de construcție a garajului de pompieri, care este condus de TRCL grupul de șantier nr.5 Sighet. La această lucrare tineretul a prelucrat lucrarea de fundație conform devizului, unde s-a stabilit un plan de lucrări pentru 86 m.c. terasament, iar după efectuarea lucrării întreprinderea a stabilit conform documentației 65 m.c. din care 10 m.c. a tăiat, arătând că s-a efectuat de muncitori, cazul a fost cercetat și a reeșit că cu ocazia aranjărilor, muncitorii au efectuat 3,30 m.c. săpături, însă conducerea întreprinderii nu a rectificat evidența lor, arătând că maistrul care a condus lucrarea a plecat la o întreprindere din Cluj. Un alt caz asemănător este la complexul CFR unde tinerii au strâns 4 tone fier vechi, iar șeful gării nu admite ca 20% din valoarea fierului vechi să treacă în contul festivalului, arătând că și ei au plan pentru predarea fierului vechi, pe când la alte întreprinderi valoarea întregii cantități de fier vechi a fost vărsat în contul festivalului cum este la întreprinderea Alexandru Tamaș, unde tinerii au strâns 4,5 tone fier vechi. Pe raion tineretul a strâns 30.000 kg. fier vechi.

Valoarea economiilor obținute în acest an prin muncile voluntare efectuate de tineret este 170.590 lei. Evidența lucrărilor se face pe brigăzi unde se completează rapoartele cu muncile efectuate și se trece în carnetul de brigadier orele de muncă voluntară executată de fiecare brigadier. Organizațiile UTM centralizează de la brigăzi orele de muncă voluntară executate și valoarea lor care este trimis comitetului raional și orășenesc UTM.

Cele mai principale lucrări efectuate de tineret pînă în prezent sînt lucrările de împădurire, care s-a făcut pe 52 ha. lucrarea de predarea noi terenuri agriculturii, unde s-a săpat 1.570 m.c. terasament și strângerea fierului vechi, care a fost strâns în cantitate de 30.000 kg.

În vederea popularizării rezultatelor obținute de brigăzile tineretului și stimularea morală la împădurire, tinerii cei mai activi în număr de 24 au primit insigne, „Prietenii ai pădurii”. Brigăzile cu cea mai bună activitate au primit diplome de onoare a Comitetului regional UTM. Se organizează întruniri tovarășești și serate dansate cu tinerii din brigăzi și cu cei care participă la munci voluntare. La gazetele de perete sunt popularizate rezultatele obținute și sunt evidențiați cei mai buni tineri. Se scriu articole la ziarul regional și raional despre lucrările mai importante efectuate de tineret. La fel la emisiunile locale de la radioficare precum și în întreprinderi unde este stația de radioamplificare se popularizează rezultatele obținute, iar la lucrările de împădurire a fost filmat lucrarea de către operatorii de la Alexandru Sahia, care va apare în curând și pe ecranele cinematografelor din Sighet.

În vederea mobilizării elevilor ca să participe la munci voluntare, Comitetul raional și orășenesc UTM, au sprijinit organizațiile UTM din școli pentru organizarea brigăzilor de muncă patriotică în urma căruia au fost alese comandamente pe școli, iar în prezent la toate școlile medii au fost formate brigăzi UTM de muncă patriotică pe clasă.

Organizațiile de bază UTM pe clase au dezbătut importanța muncilor voluntare și sarcinile care stau în fața elevilor precum și sarcinile unui brigadier. La fel organizațiile UTM din școli au fost sprijinite și îndrumate îndeaproape de organizațiile de partid din școli, reușind ca toate brigăzile din școli să participe activi la muncile voluntare întreprinse pînă în prezent în raionul nostru. Astfel elevii au participat activ la strângerea fierului vechi, la împăduriri, la lucrările pe șantiere de construcții, amenajări de parcuri și ajutorarea GAS-ului.

La data de 15 mai, Comitetul orășenesc UTM a instruit responsabili brigăzilor din cadrul orașului, cu care ocazie doi au dat informații despre activitatea brigăzilor. La acest instructaj brigăzile nr.13 de la Centrul școlar silvic a chemat la întrecere toate brigăzile din oraș cu următoarele obiective: depășirea planului dat de organizațiile de bază UTM, care este defalcat pe brigăzi. Pînă la 23 august, fiecare brigadier să aibă cel puțin 100 ore muncă voluntară pentru a putea primi insigna de brigadier, chemarea a fost primit cu bucurie de toate brigăzile.

În activitatea cu brigăzile UTM de muncă patriotică se mai manifestă și unele lipsuri. În prezent încă nu toate organizațiile UTM au o evidență clară despre lucrările executate, deoarece Comitetul raional și orășenesc UTM nu au difuzat la toate organizațiile UTM, și pe brigăzi note de predare și alte formulare care trebuiesc completate. La fel încă nu la toate organizațiile UTM au un plan concret pentru lucrările ce se vor efectua de brigăzi, iar în unele cazuri cum este la U.I.L. Sighet, Berbești și Bocicoi, încă activitatea brigăzilor este slabă, efectuând puține ore munci voluntare, nefiind sprijinite îndeaproape de organizațiile de partid și de Sfatul popular. Ca de exemplu: la U.I.L. Sighet brigăzile nu au fost la alte munci în afara întreprinderii sau în

comuna Bocicoi sfatul popular nu a asigurat uneltele necesare lucrărilor de hidroameliorare pentru brigăzi.

Sighet, la 8 iunie 1959

Prim - secretar
ss indescifrabil

Instr[uctor] cu informare,
ss indescifrabil

61. Sighet, 15 iulie 1959. *Informare a Comitetului Raional Sighet cu acțiunile de propagandă și măsurile luate de organizațiile de bază pentru depășirea angajamentelor făcute pentru sărbătorirea festivă a celei de a XV-a aniversare a zilei de 23 august, atât în domeniul activităților din industria sigheteană cât și cel agricol, punând un accent deosebit pe înființarea de noi întovărășiri. Fond Comitetul Raional Sighet al PMR, dosar 306/1959, filele 195-198*

Partidul Muncitoresc Român
Comitetul Raional Sighet

INFORMARE

Privind aplicarea de măsuri al comitetului raional de partid, ca privire la sărbătorirea celei de a XV-a aniversare a eliberării patriei noastre și rezultatele obținute.

Organizațiile de bază, pe baza planurilor de măsuri, care au fost întocmite în lumina sarcinilor izvorâte din planul de măsuri al Comitetului raional de partid, privind sărbătorirea celei de-a XV-a aniversare a eliberării patriei noastre, mobilizează oamenii muncii din întreprinderi, instituții, GAS, GAC, întovărășiri și sate la realizarea și depășirea angajamentelor luate și a obiectivelor fixate, atât la îndeplinirea înainte de termen a sarcinilor de plan cât și la obținerea de economii precum și la munci voluntare pentru diferite construcții și înfrumusețarea orașului și satelor din raion.

Antrenând în întrecere socialistă la realizarea angajamentelor luate, la majoritatea întreprinderilor, instituțiilor unităților socialiste din agricultură și sate s-au obținut rezultate bune la unele obiective fiind depășite angajamentele. Ca de exemplu la întreprinderea Alexandru Tamaș unele obiective prevăzute în angajament au fost depășite. Astfel a fost luat ca angajament de a da peste plan 3000 bucăți scaune curbate, din care 1500 pentru export, precum și alte sortimente, ca taburete, cuiere, mese de radio și scaune tapitate în valoare de 105 000 lei. Până în prezent s-a dat peste plan 6.379 buc. scaune curbate, din care, 3816 buc. pentru export. În total valoarea produselor date peste plan se cifrează la suma de 287.471 lei, față de 105.000 lei luat ca angajament. Productivitatea muncii a crescut cu 6% față de 2,5% cât au luat ca angajament, iar la economii s-a realizat 63.000 lei față de 40.000 lei cât au luat angajament. Mobilizați de organizația de bază, muncitorii din întreprinderi au efectuat până în prezent 1.000 ore muncă voluntară la înfrumusețarea întreprinderii și în fața întreprinderii, realizând astfel angajamentul luat în cinstea zilei de 23 August.

La IFET Sighet s-a luat un angajament de a da peste plan o cantitate de 6.000 m.c. masă lemnoasă, din care până în prezent s-a realizat 5.200 m.c. față de plan. Din partea conducerii administrative și a comitetului de

întreprindere s-a luat angajament ca toate sectoarele să fie dotate cu difuzoare, iar sectorul Budești și Cîmpulung să fie dotate cu câte un aparat de radio, care angajament a și fost îndeplinit.

Rezultate bune au fost obținute și la întreprinderea Partizanul la îndeplinirea angajamentelor luate, astfel până la începutul lunii iulie s-a dat peste plan o cantitate de 132 kg. păr finit față de 250 kg. luat ca angajament până la 23 August. Productivitatea muncii a crescut cu 6,2% față de 1,6% luat ca angajament la prețul de cost s-a făcut o reducere de -1,12% față de sarcina planificată obținând economii în valoare de 18.000 lei, față de 17.000 lei luat ca angajament, rezultate pozitive au fost obținute și în ceea ce privește valorificarea deșeurilor de păr, din care până în prezent s-a obținut o economie de 12.400 lei, față de 2.500 lei luat ca angajament până la 23 August.

Antrenați în întrecere socialistă muncitorii de la CFR depou, atât echipele de pe locomotivă cât și cei din atelier au obținut rezultate bune în îndeplinirea angajamentelor luate. Astfel s-a luat angajamentul de a face o economie de 10% la combustibil, adică 209 tone în valoare de 45.540 lei, din care până la începutul lunii iulie au făcut o economie de 131 tone în valoare de 31.600 lei. Productivitatea muncii a crescut cu 3,5%, față de 3% luat ca angajament. Economie la lubrefianți s-a făcut 2,5% față de 2%. Muncitorii din atelier au luat angajament ca până la 23 August să termine reparația la două pompe de aer, din care până în prezent s-a executat reparatul la 1 pompă. La fel s-a luat angajament să fie colectat 2.000 kg. fier vechi din care s-a colectat până în prezent 800 kg.

Sau la I.C.I.L Sighet, fabrica de unt s-a luat angajament ca până la 23 August să se facă o economie de 3 vagoane de lemne care angajament până în prezent a și fost realizat prin care s-a făcut o economie de 12.000 lei. Aceste economii au fost obținute la încălzirea laptelui (smântânire) unde în loc de 8 kg. lemne la încălzire pentru 100 litri lapte s-a folosit numai 4 kg. lemne.

Organizațiile de bază din unitățile socialiste și ale agriculturii precum și organizațiile de bază de la sate mobilizează țărănimea muncitoare la executarea lucrărilor de recoltare unde în fruntea lucrărilor sunt unitățile socialiste. Astfel la GAS a început secerișul pe cale 40 ha. cu orzoaică din care a fost secerat până în prezent 10 ha. Cositul și recoltatul fânului s-a efectuat pe 340 ha. fânețe naturale și livezi din cele 700 ha. A fost livrat până în prezent prin magazinul Gostat, cantitatea de 10 600 kg. zarzavaturi și fructe, din cele 30 000 kg luate cu angajament. S-au obținut rezultate bune la livrarea și a altor produse, astfel s-a luat angajament de a livra până la 23 August, 30 capete animale grase, 8 000 buc. ouă și 1000 kg brânză de oaie. Din care până în prezent a fost livrat 8 capete vite grase, 1.800 buc. ouă și 382 kg. brânză de oaie.

În GAC-uri este urmărit ca imediat ce păioasele de toamnă ajung în pârgă să se înceapă secerișul. În fruntea acestor munci se află GAC Cîmpulung, care a început secerișul în ziua de 10 iulie

Paralel cu munca de mobilizare a țărânimii muncitoare la recoltat se desfășoară munca și pentru atragerea lor în sectorul socialist. Astfel în ultima perioadă la GAC Săpînța au fost depuse 7 cereri cu 15,40 ha. La întovărășirea zootehnică din comuna Berbești 5 întovărășiți au intrat cu

întreaga suprafață, adică au intrat și cu restul terenurilor pe care mai aveau în gospodăria lor individuale. Sau în comuna Călinești unde în planul de măsuri al Comitetului comunal de partid este prevăzut desfășurarea muncii politice cu întovărășii și cu țăranii muncitori din sectorul individual ca până la 23 August să fie atrași pentru GAC 50 familii cu circa 100 ha. teren din care până în prezent au reușit să fie atrași, adică au depus cereri pentru GAC, un număr de 38 familii cu 63 ha. teren.

Primiri în ultima perioadă a fost la întovărășirea din comuna Oncești, unde au fost primiți 10 familii cu 3,10 ha. iar la întovărășirea din satul Iapa au fost primiți 4 familii cu 9 ha. teren și 15 oi.

S-au obținut rezultate bune și în ceea ce privește mobilizarea oamenilor muncii la munci voluntare, pentru executarea unor munci necalificate la diferite construcții. Ca de exemplu în comuna Bîrsana în ultima săptămână s-a efectuat 45 zile muncă cu căruțele și 80 zile muncă cu brațele la nivelarea și umplerea sub dușumea cu pământ la căminul cultural. În satul Glod la transportul materialului de construcții pentru căminul cultural în ultima săptămână s-a efectuat 30 zile muncă cu căruțele și 60 zile muncă cu brațele în mod voluntar. Rezultate bune au fost obținute în ultima săptămână și în satul Iapa unde au fost efectuate 63 ore muncă voluntară de către 13 căruțe la construirea cooperativei satești, la magazinul universal s-a executat 83 ore muncă voluntară de către 28 cetățeni, iar la transportul materialului pentru școală au muncit două zile muncă voluntară cu căruțele. În comuna Cîmpulung la Tisa la fel la săparea fundației pentru școală s-a muncit în ultima săptămână 80 ore muncă voluntară de către 16 cetățeni.

Sighet, la 15 iulie 1959

Prim-secretar
ss indescifrabil

instructor cu informarea
ss indescifrabil

62. Sighet, iulie 1959. *Referat întocmit de secretarul cu probleme de propagandă de la Comitetul Raional PMR Sighet cu activitățile întreprinse în perioada 1 ianuarie – 15 iulie 1959 pentru aplicarea în raion a directivelor Plenarei din 26-28 noiembrie 1958; raportul detaliază activitățile de propagandă relizate prin intermediul învățământului de partid și a celui de stat, a „învățământului agricol de masă”, bibliotecilor, brigăzilor științifice, „muncii artistice”, având ca scop îndoctrinarea tineretului precum și „transformarea socialistă a agriculturii”, realizarea planului de stat, „creșterea nivelului cultural”. Fond Comitetul raional Sighet, dosar 306/ 1959, filele 197-208*

REFERAT

cu privire la munca politică de masă pe perioada 1 ianuarie-15 iulie a.c.

În condițiile construirii socialismului în patria noastră odată cu dezvoltarea sectoarelor economice ca: industria, tehnica, agricultura, odată cu îmbunătățirea condițiilor de trai ale poporului muncitor cresc și pretențiile culturale ale maselor.

În această perioadă Comitetul raional de partid, pe baza expunerii făcute de tov. Gh. Gheorghiu-Dej la plenara din 26-28 nov. 1958, a avut ca

preocupare permanentă îmbunătățirea muncii de educare a maselor în vederea realizării planului de stat în toate sectoarele precum și ridicarea nivelului lor cultural.

În munca de agitație și propagandă s-a insistat în special asupra următoarelor probleme:

- a.- munca culturală
- b.- educarea patriotică a tineretului
- c.- munca de agitație

MUNCA IDEOLOGICĂ

Învățământul de partid. - În vederea ridicării nivelului politic și ideologic a membrilor, candidaților de partid precum și-a oamenilor muncii din întreprinderi și de la sate, Comitetul raional de partid s-a ocupat în permanență de a atrage un număr cât mai mare de oameni ai muncii în afara membrilor și candidaților de partid în formele de învățământ politic.

Astfel în cadrul învățământului de partid în anul 1958/59 au fost înscriși un număr de 3.170 cursanți dintre care la curs seral 591 politică curentă 394; istoria PMR an I-II. 967; studierea statutului PMR 261; economie concretă 249; șc. serală de marxism an. I-II. 104; economie politică 34; filozofie 17; studiul individual 136, precum și învățământul politic cu cadrele didactice la care au participat un număr de 418.

Pentru aceste cursuri au fost pregătiți 101 propagandiști: cei mai buni membri de partid.

Datorită preocupării în permanență a Comitetului raional de partid, calitatea învățământului a fost la un nivel mult mai înalt față de anii trecuți fapt care este generalizat prin o serie de rezultate practice obținute în toate domeniile de activitate atât în industrie cât și în agricultură.

Astfel avem un număr de 4 întreprinderi fruntașe pe ramură ca: depoul de locomotive – obținând drapelul de fruntaș pe regionala Cluj -. întreprinderea de stat „Unitatea” – care a primit drapelul de fruntaș pe țară -, IFET, UIL nr. 4 etc.

Același lucru se reflectă și la comune și sate prin întărirea economico-organizatorică a unităților socialiste existente precum și prin atragerea de noi membrii în G.A.C. și întovărășiri, cum este cazul la: Remeți (întreaga comună colectivizată), Săpînța (unde numărul membrilor s-a mărit cu 70 de familii), Călinești (nr. colectivștilor mărimdu-se cu peste 60 familii), Sarasău (s-au înscris în colectiv peste 80 familii de țărani cu gospodări individuale).

Rezultatul învățământului politic la cadrele didactice s-a reflectat în procesul de învățământ prin faptul că s-a îmbunătățit calitatea învățământului de stat iar procentajul elevilor preșcolari a fost mai bună față de anii trecuți.

ÎNVĂȚĂMÎNTUL DE STAT – Subliniindu-se importanța școlii pentru pregătirea cadrelor necesare dezvoltării economiei naționale Tov. Gh. Gheorghiu-Dej la plenara din 26-28 nov. 1958 a arătat „în vederea extinderii învățământului și-a îmbunătățiri bazei sale materiale se va pune un accent mai mare pe construcția de școli la orașe și sate”.

Pentru introducerea în viață a acestor directive s-au luat măsuri ca întreaga contribuție voluntară să fie votată pentru construcția de noi localuri de învățământ și cultură.

Astfel în raionul Sighet în acest an s-a început construcția a 35 săli de clasă dintre care anul acesta vor fi date în folosință un număr de 9 săli de clasă și 4 cămine culturale.

În vederea înlăturării definitive a cauzelor care au generat analfabetismul în raionul nostru, s-au luat măsuri ca să fie cuprinși în școală toți copiii. Astfel anul acesta pentru prima dată în istoria Maramureșului nu mai există copil neșcolarizat.

În acest an școlar au fost înscriși în clasele I-IV cu 240 elevi mai mulți decât în anii precedenți.

Promovabilitatea elevilor de asemeni a fost cu mult mai bună decât în anii trecuți. Din calculele făcute rezultă că la cls. I-IV au fost promovați 92%, promovând cu 259 elevi mai mulți ca anul trecut. La cls. V-VII au promovat 81 % elevi. Situația la învățătură îmbunătățindu-se față de anul trecut fiind promovați cu 505 elevi mai mulți. La învățământul mediu procentajul de promovați a fost de 83%, mărindu-se și aici numărul elevilor promovați cu 103 elevi. La învățământul seral promovabilitatea a fost de 80%.

Pentru a se forma la elevi o atitudine nouă față de muncă, pentru a le forma anumite deprinderi de muncă productivă, pentru a se face o legătură strânsă între teorie și practică, anul acesta s-a pus un accent deosebit în problema politehnizării învățământului.

La toate școlile medii din cadrul orașului au funcționat ateliere de lăcătușerie și tâmplărie unde elevii au efectuat lucrări practice de atelier.

O bună parte dintre elevii de la Școala Medie Ucraineană și Școala Medie „Filimon Sîrbu” au executat diferite scule, mecanisme și aparate necesare laboratoarelor.

Tot la aceste școli o parte din elevi au făcut practică de conducere a camionului pentru prezentare la examenul de conducători auto.

Îndrăgind munca fizică, o parte din absolvenții cls. XI-a intenționează să se înscrie la Șc. Medii Tehnice.

În vederea îmbunătățirii compoziției sociale a elevilor în tot timpul anului și mai ales în perioada premergătoare examenelor s-au ținut lecții de pregătire cu fii de muncitori.

Astfel față de anii precedenți compoziția socială a elevilor admiși în cls.VIII-a s-a îmbunătățit simțitor. În acest an din numărul total al elevilor admiși 84% sunt fii de muncitori și țărani muncitori.

Pentru a se da posibilități muncitorilor din întreprinderi de a urma cursurile Școlii Medii, s-au organizat cu aceștia cursuri de pregătire în vederea examenelor de admitere în cls.VIII examene ce se vor ține în cursul lunii septembrie.

La aceste cursuri frecventează un număr de 39 elevi.

Prin îndrumarea dată de Comitetul raional de partid organizațiilor de bază din întreprinderi în vederea aplicării hotărârii Comitetului Central în ceea ce privește învățământul seral și fără frecvență anul acesta au urmat cursurile de pregătire pentru examenele fără frecvență un număr de 141 tineri din întreprinderi.

ÎNVĂȚĂMÎNTUL AGRICOL DE MASĂ – Pentru introducerea metodelor agrozootehnice avansate în agricultură s-au organizat un număr de 26 cercuri agrozootehnice la care au participat 612 țărani colectivști, întovărășiți și țărani cu gospodări individuale.

În cadrul acestor cercuri s-au ținut 315 lecții din diferite ramuri ale agriculturii. Comunele unde cercurile au funcționat în mai bune condițiuni sunt: Vadul, Rona de Jos, G.A.C. Cîmpulung, Crăciunești, Berbești, Budești și Desești.

Deciziile teoretice au fost urmate de aplicațiuni practice pe teren.

MUNCA CU CARTEA LA SATE ȘI BIBLIOTECILE – Un rol important în educarea maselor l-au avut cercurile de citit de la comune și sate.

În raionul nostru au funcționat 192 cercuri de citit care au fost frecventate de 3.159 țărani muncitori. În cadrul acestor cercuri s-au citit articole din presă, cărți cu conținut literar, cărți cu conținut agrotehnic, s-a prelucrat statutul G.A.C. și al întovărășirilor și s-au popularizat rezultatele obținute în sectorul socialist. La buna funcționarea cercurilor de citit au contribuit și bibliotecile satești. Avem 32 biblioteci satești și ale căminelor culturale cu un număr de peste 42.000 volume cărți și broșuri. Dintre acestea s-au citit numai în cursul lunilor de iarnă 9.910 vol. care se împart în: cărți de beletristică 4566; cărți științifice 2207, cărți politice 1439; cărți cu conținut agricol 1748. Din cifrele arătate mai sus rezultă că țăranimea muncitoare din satele și comunele noastre începe să se intereseze tot mai mult de problemele științifice, culturale și politice.

Un mare accent s-a pus pe dotarea bibliotecilor cu cărți pentru naționalitățile conlocuitoare (maghiari și ucrainieni).

Biblioteca raională cuprinde 19.025 volume cărți și broșuri dintre care s-au citit 13.141 volume și s-au consultat 1059 periodice, frecvența la această bibliotecă fiind de 7297 cititori. Biblioteca a organizat 9 vitrine, 4 expoziții de cărți, 10 ore de basme pentru copii, 2 conferințe, 4 seri literare precum și 2 recenzii.

CONFERINȚE – În vederea răspândirii cunoștințelor în masele largi populare sau luat măsuri ca în cadrul fiecărui cămin cultural să se țină săptămânal câte o conferință. Numai pe linia căminelor culturale s-au ținut 24 de titluri de conferințe. În cadrul căminelor culturale s-au ținut 413 conferințe în adunări publice unde au participat mii de cetățeni.

Pentru popularizarea lucrărilor Congresului al 21-lea al P.C.U.S., Comitetul raional de partid a trimis în toate organizațiile de bază din întreprinderi, instituții, comune și sate, conferențieri pentru prelucrarea documentelor congresului. La aceste prelucrări au participat un număr de aproximativ 8.000 muncitori și țărani.

Deasemeni au fost trimise conferințe legate de apărarea avutului obștesc în cadrul căminelor culturale unde au participat muncitori și țărani din raionul nostru.

Propaganda prin conferințe s-a dus și de S.R.S.C. și Consiliul raional A.R.L.U.S.

În cadrul S.R.S.C-ului s-au ținut următoarele conferințe:

- 100 de ani de la Unirea Țărilor Române (conferință care a fost trimisă în toate întreprinderile, instituțiile, astfel și comunele raionului)

- Ultimile propuneri sovietice pentru rezolvarea problemei germane.

- Planul de 7 ani al Uniunii Sovietice.

- Lansarea primei planete artificiale.

- Fenomene cerești curioase.

Pentru strângerea legăturilor de prietenie dintre poporul român și sovietic, Consiliul raional ARLUS a desfășurat în această perioadă o muncă susținută pentru popularizarea succeselor Uniunii Sovietice în domeniul industriei, agriculturii, științei și culturii sovietice.

Dintre conferințele ținute cităm:

- Automatizarea
- Industria în U.R.S.S.
- 200.000 specialiști într-un an
- Folosirea energiei atomice
- Prezentul și viitorul industriei chimice în U.R.S.S.

La aceste conferințe au participat aproximativ 9.800 muncitori și țărani.

În cadrul Decadei Culturii și Artei Beloruse s-au organizat o serie de programe artistice și literare date de formații al Casei raionale de cultură.

Deasemeni au avut loc jurnale vorbite organizate în Casa raională de cultură; ca de exemplu jurnalul vorbit ținut în cursul unei mai cu tema; "De 1 Mai cu trenul prieteniei la Moscova", urmată de proiecții de film, proiecții făcute cu ocazia excursiei organizate de 1 Mai la Moscova.

Pentru atragerea țăranimii muncitoare pe calea socializării agriculturii s-a organizat o vizită la G.A.C Berveni. La această vizită au luat parte un număr de 70 țărani cu gospodării individuale din comunele: Remeți, Săpînța, Cîmpulung, Sarasău, Călinești și Giulești.

Convingându-se la fața locului cu rezultatele obținute ai muncii în comun, acești țărani au constituit cei mai buni agitatori în atragerea țăranimii în GAC și întovărășiri.

Ca urmare acestui fapt - așa după cum au arătat mai sus toți țăranii cu gospodării individuale din comuna Remeți au intrat în colectiv iar în comunele Săpînța, Sarasău, Călinești și Giulești numărul țăranilor care au intrat în întovărășire a crescut cu mult.

BRIGĂZILE ȘTIINȚIFICE - o formă foarte eficace în educarea țăranimii muncitoare o constituie activitatea brigăzilor științifice. Această inițiativă pornită din raionul nostru s-a extins în întreaga țară.

În acest an brigăzile științifice au avut 15 ieșiri pe teren iar rezultatele lor sunt bine cunoscute.

Cu rezultate bune s-au soldat ieșirile din comunele: Vad, Sarasău, Giulești, Călinești, Budești și altele, unde s-au ridicat și dezbătut probleme legate de viața satelor noastre, probleme politice interne și internaționale. Tot odată s-au făcut și aplicațiuni practice pe loturile agricole și zoopomicole.

În toate acțiunile lor brigăzile științifice au fost susținute și însoțite de brigăzile artistice de agitație cu programe bine întocmite.

Prin experiențe practice s-a căutat ca pe cale științifică să se combată misticismul care mai dăinuie în comunele și satele raionului nostru. Aceste experiențe au dat rezultate foarte bune.

Prin întrebările puse de țăranimea muncitoare s-au lămurit o serie întreagă de probleme științifice, politice, medicale, etc, probleme care-i frământă și-i interesează pe țărani.

MUNCA ARTISTICĂ- în ridicarea nivelului cultural și artistic a poporului din raionul Sighet un rol însemnat l-au avut și formațiile artistice din oraș, comunele satului raionului.(sic!) În raion avem 22 formații de cor cu

un număr de 959 coriști, 18 brigăzi artistice de agitație cu 203 echipieri, 31 formații de dansuri cu 430 dansatori, 16 echipe de teatru, și un număr însemnat de soliști vocali și instrumentiști. În această perioadă echipele au prezentat 116 reprezentații de cor, 446 reprezentații de brigăzi și 115 reprezentații de dansuri. Repertoriul programelor culturale a fost axat mai ales pe problema socializării agriculturii, pe problema realizării planului de stat și în combaterea anumitor moravuri nesănătoase. Echipele căminelor culturale fac schimburi de experiențe dând programe în diferite comune și sate a raionului. Demn de remarcat este activitatea dusă de formațiile artistice ale Casei raionale de cultură. În cadrul casei de cultură următoarele forme de activitate: cor, brigadă artistică de agitație, brigăzi științifice, echipe de teatru, teatru de păpuși, orchestră, fanfară, cenaclul literar, cerc de cultură generală, cerc de coregrafie, cerc de broderie, etc. Amatorii Casei de cultură sunt recrutați din rândul muncitorilor, funcționarilor, cadrelor didactice, etc.

Corul și orchestra casei de cultură este format din 126 persoane, având un repertoriu foarte bogat cuprinzând: cântece de masă, cântece pentru partid, cântece revoluționare, cântece patriotice, cântece de prietenie, folclor local, cântece populare, etc.

Acest cor a dat reprezentații cu ocazia tuturor festivităților mai importante la concursurile organizate în cadrul regiunii s-a clasat pe primul loc. În lunii iulie a participat la faza internațională a celui de al V-lea concurs pe țară a echipelor culturale, concurs ce s-a ținut la Cluj unde s-a prezentat foarte bine reușind să se clasifice pe locul I.

Tot odată corul și orchestra au făcut deplasări și la sate ca de exemplu la Vad și Sarasău.

La fel putem arăta și activitatea formației a teatrului de păpuși care în această perioadă a dat un număr de 34 spectacole.

O activitate destul de frumoasă duce și cenaclul literar „George Coșbuc”, activitate care în această perioadă s-a concentrat către două direcții: dirijarea creației membrilor și popularizare a literaturii clasice moderne și contemporane românești și universale. În acest scop au avut loc numeroase seri literare la care au participat peste 3000 iubitori de literatură. Cenaclul a fost prezent cu creații proprii sau traduceri la Centenarul Unirii comemorarea lui Ady Endre, Taras Sevcenko, Salom Alehem, de ziua cefeștiștilor, la a 10-a aniversare a mișcării pentru pace, la comemorarea lui Eminescu, și a organizat seri închinare lui Gogol Puskin, Topîrceanu și Decadei culturii Beloruse.

De asemeni membrii cenaclului au publicat numeroase materiale în organe de specialitate ca Tribuna și în ziarele Pentru Socialism și Viața Liberă.

Sunt apreciate inițiativele cenaclului de a organiza seri literare în întreprinderi așa cum a fost la Unitatea, C.F.R, Clubul muncitorilor forestieri și la stația de radioamplificare.

Întâmpinând a XV-a aniversare a eliberării patriei, membrii cenaclului literar pregătesc o suită de materiale care vor fi supuse discuțiilor la începutul lunii august, iar cele mai bune vor face parte din programul seri literare închinată lui 23 august. Până în prezent s-au scris următoarele materiale închinare acestui mare eveniment ca: Stihuri pentru pionieri de Gh.

Chivu, „Recolta de august” de Pop Iosif, „Lupta comună a ostașilor sovietici și români împotriva fascismului oglindită în folclorul maramureșan - de Petre Lenghel Izanu; „Cinsprezece trepte” de Vitalie Ciolac, iar dramaturgul Ludovic Bruchstain va termina scenariul „Pintea Viteazul”.

Pentru popularizarea rezultatelor obținute în întreprinderi, pe ogoare și instituții, la de radioficare s-au citit numeroase articole. Astfel prin intermediul radioficării s-a popularizat rezultatele obținute în valorificare supremă a bunurilor de către U.I.L. nr. 4 Sighet. Cu ocazia sărbătoririi Centenarului Unirii s-au organizat emisiuni speciale dându-se programe de către echipele artistice al școlilor, întreprinderilor din cadrul raionului.

De asemeni la radioficare s-au ținut conferințe legate de sărbătorirea savanților ruși și sovietici, iar în cadrul orei satelor s-au tratat diferite sfaturi agrotehnice. Pe această temă s-au ținut conferințe pe teme medicale.

Organul raional Viața Liberă a popularizat în coloanele sale o serie întreagă de probleme, cuprinzând multiple aspecte și activități din raionul nostru. Pe lângă problemele legate de industrie, agricultură, viață de partid, construcții de stat, probleme externe a cuprins și multe articole legate de activitatea culturală din raionul nostru. Printre articolele apărute în acest domeniu cele legate de munca cultural-educativă de masă (conferințe, brigăzi științifice, învățământ agro-zoopomicol, activitatea căminelor culturale, a colțurilor roșii, a cluburilor etc.). De asemenea au apărut articole legate de munca artistică (ceea de a V-a concurs a formațiilor artistice sătești și concursul sindicatelor). Făcând aprecieri asupra formațiilor de teatru, cor, orchestră, brigăzi artistice de agitație, și repertorii. De asemenea articolele au cuprins probleme legate de îndrumarea metodică a formațiilor învățământului de stat, activități sportive și altele.

II. EDUCAȚIA PATRIOTICĂ A TINERETULUI

În vederea îmbunătățirii muncii de educare patriotică a tineretului, Comitetul raional de partid a îndrumat Comitetul raional U.T.M., organizațiile de bază din întreprinderi, instituții, comune și sate comune și sate, să se preocupe în mod permanent de organizațiile de tineret. Se poate afirma că activitatea organizațiilor UTM s-a îmbunătățit cu mult față de anul precedent. Pentru ridicarea nivelului ideologic și politic a tineretului, în raion funcționează un număr de 129 cercuri de învățământ politic dintre care 94 cu teme „Să ne cunoaștem patria” și 35 cercuri „Curs seral”. În aceste forme de învățământ sunt cuprinși un număr de 4.817 tineri, dintre care 36.066 utemiști, iar 1.751 neutemiști.

În școlile medii de cultură generală în tot timpul anului au funcționat cursuri politice pentru elevii din clasele VII-XI. Pentru dezvoltarea la tineret a dragostei față de muncă și respectării bunului public, precum și pentru realizarea de economii s-au organizat 65 de brigăzi de muncă patriotică, unde sunt cuprinși 2300 tineri. Aceștia au efectuat 68.855 ore de muncă patriotică, munca lor echivalându-se cu sume de lei 253.717 lei. Ei au participat la redarea de noi terenuri agricole, lucrări în domeniul silvic, (au plantat 80 ha. pădure) au dus acțiuni de strângerea fierului vechi, au reperat străzi și drumuri.

Pentru cunoașterea trecutului de luptă a tinerilor uteciști sînt organizate un număr de 29 colțuri UTC. La aceste colțuri s-au făcut expuneri

legate de viața și lupta utoiciștilor, expuneri ținute de membrii de partid care au luptat în ilegalitate.

Pentru întâmpinarea festivalului mondial al tineretului Comitetul raional UTM a mobilizat întreaga masă a tinerilor din raionul Sighet, pentru sporirea producției, pentru îmbunătățirea situației la învățătură. Prin munca patriotică depusă prin valorificarea deșeurilor de fier vechi, ei au strâns suma de lei 10.000 pe care au donat-o fondului de sprijin pentru organizarea Festivalului Mondial al Tineretului.

Pentru dezvoltarea dragostei față de patrie și față de clasa muncitoare, tinerii utoiști din școlile medii în cursul vacanței de vară vor merge în excursie în diferite centre industriale și istorice din țară. Astfel în cursul lunii iulie școala medie nr.1, școala medie nr. 2, și școala pedagogică vor vizita: Combinatul Siderurgic Hunedoara, Bazinul carbonifer Petroșani-Lupeni, studiul faunei și florei din Delta Dunării, Combinatul petrochimic Borzești, etc. În cadrul concursului „Să ne cunoaștem ținutul natal” au vizitat întreprinderile din orașul Sighet precum și organizându-se excursii de documentare în raion.

III. MUNCA DE AGITAȚIE.

Întrucât munca de agitație constituie un mijloc de mobilizare în îndeplinirea planului de stat, în această perioadă au fost instruiți lunar un număr de 2.400 agitatori din întreprinderi, instituții și comune. Instrucțiile au cuprins următoarele teme:

- Munca pentru atragerea țăranimii în formele socialiste a agriculturii, ai pregătirii campaniei însămânțărilor de primăvară precum și mobilizarea țăranimii pentru efectuarea de munci voluntare pentru interesul obștesc.

- Organizarea în bune condiții a muncii agricole de vară: ca întreținerea culturilor, campania de seceriș și strângerea recoltelor, etc.

- Mobilizarea maselor de țărani muncitori în vederea îndeplinirii angajamentelor luate în cinstea zilei de 23 August, pentru înfrumusețarea comunelor și satelor noastre.

- munca ce trebuie dusă de agitatori în întreprinderi, în vederea realizării și depășirii planului de stat, a obținerii de economii a reducerii prețului de cost, a folosirii resurselor interne și a instituțiilor.

În urma instruirii agitatorilor care reușind să mobilizeze masele de muncitori și țărani de muncitori în îndeplinirea angajamentelor luate, au obținut următoarele rezultate:

În cadrul comunelor: în această perioadă au fost atrași un număr de peste 800 familii în GAC și întovărășiri. Campania de însămânțări și întreținerea culturilor a dat rezultate bune, realizându-se integral lucrările prevăzute în sectorul agricol. S-a reușit ca în multe comune și sate cetățenii să presteze numeroase ore muncă de interes obștesc. Astfel cetățenii din comuna Cîmpulung la Tisa au prestat 470 ore muncă voluntară la construirea noului local de școală. În comuna Săpînța s-au efectuat 155 zile muncă cu căruțe și 99 zile de muncă cu brațele, pentru transportarea materialelor necesare construirii noului local de școală. Realizându-se economie în valoare de lei 11.610. În comuna Sarasău 230 cetățeni au efectuat un număr de 1.086 ore muncă voluntară la transportul de pietriș și nisip, pentru construirea unui local pentru cooperativă precum și pentru cilindrarea drumului pe o distanță de 7 km. În comuna Berbești prin muncă

voluntară s-a construit un canal pentru drenarea locurilor inundabile, redându-se agriculturii o suprafață de aproximativ 15 ha.

Munca agitatorilor a fost împletită cu munca de agitație vizuală. În comune și sate au fost scrise lozinci și instalate panouri care au cuprins articole legate de transformarea socialistă a agriculturii, de realizarea planului de stat la contractări și achiziții, precum și la îndeplinirea la timp a muncilor agricole.

În cadrul întreprinderilor din oraș, agitația vizuală a cuprins teme legate de specificul de muncă a fiecărei întreprinderi sau secție în parte, în vederea realizării planului de stat pe anul 1959. la gazetele de perete s-au publicat articole mobilizatoare, s-au făcut propuneri pentru îmbunătățirea muncii și s-au popularizat fruntașii în producție precum și metodele cele mai bune folosite în procesul de producție.

Pentru stimularea activității la gazete de perete s-a organizat concursuri ale gazetelor de perete, cu faza internațională orășanească și raională, concurs la care au participat un număr de 82 gazete de perete.

Știm că presa are un mare rol în informarea cetățenilor cu privire la succesele obținute cu oamenii muncii din patria noastră Uniunea Sovietică și țările lagărului socialist, că presa constituie în același timp un mijloc de educare a poporului, în această perioadă s-a căutat a se mări numărul de abonamente atât la presa centrală locală cât și la diferite publicații periodice. Astfel în raionul nostru pătrunde un număr de 14.800 de abonamente la toate publicațiile apărute.

În perioada de mai sus la care se referă darea de seamă, Comitetul raional de partid a analizat de două ori învățământul de partid în ședință de birou, munca culturală, educativă desfășurată în perioada de iarnă în ședința plenară a Comitetului raional ARLUS. De asemenea aproape toate organizațiile de bază și sfaturile comunale au analizat munca cultural-educativă în perioada de iarnă.

Dacă s-au obținut însemnate succese în munca cultural-educativă în această perioadă s-a constatat și o serie de lipsuri în activitatea Comitetului raional de partid precum și a Sfatului raional, astfel:

Din partea Comitetului raional nu a fost exercitat un control sistematic privind urmărirea și realizarea planului Comitetului regional și raional în ce privește munca culturală în perioada de iarnă.

Puține formațiuni culturale din întreprinderi au fost trimise în lunile mai, iunie la sate, deși sînt condiții și timp favorabil. La fel trebuie să arătăm că am putut face mai mult în ceea ce privește deplasarea brigăzii științifice la sate în această perioadă însă din cauza multiplelor sarcini pe linie de învățământ, îndeosebi în preajma examenelor de sfârșit de an și a pregătirilor formațiilor Casei de cultură pentru participarea la faza interregională a celui de al V-lea concurs al echipelor culturale, lipsuri ce vor fi remediate pe viitor.

Comitetul raional n-a luat măsuri prin Comitetul executiv raional de a completa schema Casei raionale de cultură, care și în prezent are două posturi de instructori artistici vacante aceasta și din lipsa de cadre cu înclinație spre munca culturală.

Nu toate organizațiile de bază și sfaturile populare au analizat munca cultural-educativă în perioada de iarnă.

PROPUNERI

Să fie asigurat pentru Casa raională de cultură prin secția regională de învățământ cadre absolvente a școlii de activiști cultural sau a școlii medii de muzică.

Majorarea fondurilor pentru întreținerea și înzestrarea muzeului raional, care în acest an a primit sume minime, care n-au permis să achiziționăm cele mai principale obiecte pentru muzeu.

La secția de învățământ și cultură să se aprobe un post de inspector care să răspundă exclusiv numai de munca culturală.

Să se organizeze un schimb de experiență pe regiune în problemele cultural-educative cu participarea factorilor ce răspund direct de aceste probleme din raion.

Să fie trimise mai multe titluri de conferințe de la regiune care adecvate la specificul raionului să poată să fie expuse în fața maselor.

Să se țină instructaje pe plan interregional ca instructorii echipelor de teatru și teatru de păpuși, în vederea îmbunătățirii activității muncii în acest domeniu.

SECRETAR CU PROBLEME DE PROPAGANDĂ,
ss indescifrabil

63. Sighet, la 10 septembrie 1959. *Informare a comitetului Raional Sighet al PMR despre „manifestările dușmănoase” față de hotărârea plenarei CC al PMR din 13-15 iulie 1959 discutate în adunările sindicale de la întreprinderea locală „Ilie Pintilie”, cooperativa „Deservirea” și CFF Cămara; una din reacții – cea a lui Ferenczi Tiberiu care afirma că „toți acei țărani care intră în sectorul socialist sunt niște oameni lași și nehotărâți”- a avut drept consecință eliminarea sa din cooperativă. Fond Comitetul Raional Sighet al PMR, dosar 306/1954, filele 9-11*

INFORMARE

Privind ținerea de adunări sindicale pentru discutarea unor manifestări dușmănoase față de hotărârea Plenarei C.C. al P.M.R. din 13-14 iulie 1959.

1. La data de 8 septembrie 1959, s-a ținut adunare sindicală la întreprinderea locală „Ilie Pintilie” Sighet, unde au luat parte un număr de 152 salariați. Din partea Comitetului raional de partid au luat parte tov. secretari Ciocan Grigore și Miculeac Ioan, precum și Ardelean Ludovic, secretarul comitetului orășenesc, tov. Lazăr, instructorul Comitetului regional de partid și tov. Vlad Petru, președintele Consiliului Sindical raional.

Referatul a fost prezentat de tov. Pleș Vasile, președintele Comitetului de întreprindere sindicală. Referatul cuprindea în sumar dezvoltarea întreprinderii în anii regimului de democrație populară, precum și abaterile inginerului șef Albu Ștefan. Au luat cuvântul un număr de 6 tovarăși, vorbitorii au arătat abaterile și manifestările dușmănoase ale lui Albu Ștefan față de hotărârea de 13-14 iulie, precum și difuzarea unor știri în cadrul întreprinderii, provenite din posturile de radio ale țărilor capitaliste. Mai departe arătau de felul cum inginerul Albu a căutat să pună piedici în dezvoltarea întreprinderii.

De exemplu, tov. Tifenbacher Adalbert, membru de partid, strungar, arată că Albu a avut o pasivitate față de hotărârile Partidului și Guvernului,

nu a căutat nici odată ca în mod conștient să dea ajutor pentru dezvoltarea întreprinderii ci din contră, a frânat bunul mers al muncii.

Toți vorbitorii au cerut să fie îndepărtat din întreprindere.

După aceasta s-a dat cuvântul tov. Albu, care a recunoscut toate cele arătate în adunare. După aceasta a fost cerut să părăsească adunarea. Adunarea a hotărât în unanimitate, ca Albu să fie îndepărtat din întreprindere. Cauza pentru care a fost demascată este că a declarat cu ocazia alegerilor din 1958 „ce fel de alegeri sunt acestea cu o singură listă? și așa vor fi aleși comuniștii”, „Se vor reduce prețurile numai la mărfurile greu vandabile, iar la alimente prețurile se vor ridica”, „Nu văd just ridicarea salariilor, deoarece muncitorii vor avea același salariu ca și conducătorii întreprinderilor.” (menționăm că acest element este fiul unui fost conducător al partidului liberal din Maramureș).

II. Tot în aceeași dată s-a ținut o ședință cu aceeași caracter la cooperativa „Deservirea” din Sighet, unde au luat parte biroul organizației de bază P.M.R., U.T.M și conducerea cooperativei. Din partea Comitetului raional P.M.R. a luat parte tov. secretar Barany, unde s-a demascată atitudinea dușmănoasă a lui Ferenczi Tiberiu tâmplar, șef de secție, din această cooperativă, care a declarat că „Toți acei țărani care intră în sectorul socialist sunt niște oameni lași și nehotărâți”.

Au luat cuvântul un număr de 7 tov. care au condamnat această atitudine dușmănoasă a tov. Ferenczi, cerând să fie eliminat din cadrul cooperativei, cum a spus de exemplu tov. Mocan Alexandru: Ferenczi a fost de mai multe ori criticat de organizația de bază și conducerea cooperativei în calitate de șef de secție deoarece a avut delăsări în muncă însă fără rezultat. În această ședință s-a clarificat cauzele pentru care nu mergea munca bine în secție, pentru că șeful secției este împotriva hotărârilor partidului. Cere să fie eliminat din secție.

Materialul a fost prezentat de tov. Cormoș Clara, vicepreședintele cooperativei. Referatul nu cuprindea probleme deosebite.

Ședința s-a hotărât eliminarea lui Ferenczi din cooperativă.

III. La data de 9 septembrie 1959 s-a ținut o asemenea adunare sindicală la C.F.F. Cămara, unde a luat parte un număr de 85 salariați, dezbătându-se atitudinea dușmănoasă a lui Țiplea Alexandru, fără profesie, deținea postul de șef de tren.

Din partea Comitetului raional de partid au luat parte tov. Miculeac Ioan, tov. Baranz Dionisie, tov. Lazăr, instructor regional iar din partea Consiliului Sindical tov. Vlad Petru, președintele Consiliului sindical raional.

Materialul a fost prezentat de tov. Covaci Adalbert, președintele comisiei de secție sindicală, de la C.F.F. În ultimii ani, la fel scotea în evidență atitudinea dușmănoasă a lui Țiplea Alexandru, care a declarat că: „El nu se bucură de loc de aceste operațiuni, deoarece acestea nu poate să aducă bine, atât timp cât nu se ieftinește pâinea, ci din contră se scumpește pâinea și zahărul. Asta numai curat nu poate fi” și „Rușii nu s-au mai săturat să mai ceară de la noi din țară”.

În adunare a aluat cuvântul un număr de 14 tovarăși, care au arătat și alte abateri ale lui Țiplea, cerând să fie eliminat din mijlocul lucrătorilor din sectorul C.F.F.

De exemplu, tov. Ardelean Mihai, membru de partid a arătat că „este un om periculos pentru că se manifestă împotriva hotărârii Partidului și în afară de aceasta se ocupă și cu sectele religioase”. Tov. Laszlo Eugen membru de partid, șeful sectorului a arătat că Țiplea a avut lipsuri și delăsări în munca lui profesională. După ce s-a dat cuvântul lui Țiplea, nu a recunoscut că ar fi spus acelea cu care este acuzat.

Adunarea a hotărât în unanimitate, ca Țiplea să fie eliminat din sector. Sighet, la 10 septembrie 1959.

PRIMSECRETAR
ss indescifrabil

Instructor cu informare
ss indescifrabil

64. Sighet, 22 septembrie 1959. *Informare a Comitetului Raional Sighet cu privire la realizarea planului de contractări de cereale din sectorul socialist și cel individual, cerealele contractate din sectorul particular au fost predate numai după „munca de lămurire” dusă cu acești cetățeni de către activiștii din organizațiile de bază și cei din Sfaturile Populare. Fond Comitetul Raional Sighet al PMR, dosar 307/1959, filele 137-138*

Partidul Muncitoresc Român
Comitetul Raional Sighet

INFORMARE

în legătură cu realizarea [de] contractări de cereale.

Problema contractărilor este urmărită în permanență de către Comitetul raional de partid și organele respective sunt îndrumate în vederea realizării prevederilor din contracte. Și la data de 19 septembrie a.c. analizat această problemă la Agevacoop, unde din partea Comitetului raional de partid a luat parte tov. secretar cu probleme economice Miculeac Ioan.

În urma acestei analize a reeșit următoarele: sectorul socialist al agriculturii din raionul nostru atât gospodăriile agricole colective cât și întovărășirile până la data de 19 septembrie a.c. au îndeplinit 100% angajamentele din contracte.

Încă sectorul particular până la această dată nu au achitat în întregime contractele, rămânând în urmă 7 comune cu cantități mici, după cum urmează:

<u>Comuna</u>	<u>Plan kg.</u>	<u>Restanță kg.</u>
1. Vad	2005 kg.	332 kg.
2. Oncești	1638 kg.	331 kg.
3. Ognașugatag	2685 kg.	768 kg.
4. Călinești	4745 kg.	422 kg.
5. Rona de Jos	2006 kg.	205 kg.
6. Strîmtura	2267 kg.	1067 kg.
7. Sighet	4185 kg.	998 kg.

Menționăm că cauzele rămănerii în urmă a comunelor sus arătate este că până la această dată treierişul nu s-a terminat în aceste locuri.

Totalizând pe raion cantitatea de cereale contractate și realizate până în prezent se prezintă în felul următor: Plan la grâu 52.656 kg din care s-a realizat 48.740 kg. Diferența rezultă din nerealizarea cantităților de cereale de acele 7 comune împreună cu orașul Sighet.

În ce privește achitarea muncii S.M.T. sectorul socialist de asemenea a achitat în întregime obligațiunile. De exemplu G.A.C.-urile 100% pe produse după cum urmează:

grâu: 62,20 kg.

orz: 533 kg.

ovăz: 4491 kg.

Întovărășirile încă sunt rămase în urmă cu o cantitate mică de grâu față de S.M.T. de exemplu au avut plan 320 kg. din care au realizat 288 kg. Restul au fost achitate 100%

Greutățile în această privință au fost că batozele existente și asigurate pentru raionul Sighet nu au fost suficiente ca treierul să fie terminat conform planului stabilit de organul de partid și Sfatul Popular raional. Lipseau circa 10 batoze față de anul trecut pe lângă aceasta și timpul a împiedicat munca treierului.

Lipsuri s-au constatat la nechitarea contractelor din sectorul particular aceea că comitetele executive ale sfaturilor populare comunale ca Vad, etc. nu au luat măsuri la timp ca în timpul treierului să asigure predarea cantității de cereale contractate, iar după ce cetățeanul a plecat de la batoză nu a achitat cu ușurință cantitatea contractată numai după munca de lămurire dusă de organizațiile de bază și sfaturile populare cu acești cetățeni.

Comitetul raional a luat măsuri prin sfatul popular raional, ca asemenea cazuri să nu se mai repete.

Sighet, la 22 septembrie 1959

Prim-secretar

Instructor cu informarea

ss indescifrabil

65. Sighet, 4 octombrie 1959. *Plan de măsuri ale organizației de bază PMR din Tisa cu măsurile propuse pentru „socializarea agriculturii” din localitate, respectiv de „atrageră” de noi membri în nou înființata întovărășire agropomicolă. Fond Comitetul Raional Sighet al PMR, dosar 323/1959, fila 129*

Organizația de bază PMR

Virișmort la Tisa

PLAN DE MĂSURI

privind îmbunătățirea muncii biroului org.[anizației] de bază în domeniul transformării socialiste a agriculturii.

Sub conducerea înțeleaptă a Partidului Muncitoresc Român, comuniștii în munca lor au obținut o serie întreagă de rezultate în marea operă de construire a socialismului în scumpa noastră patrie. Aceste rezultate au putut fi obținute numai prin munca neobosită dusă de zi cu zi de către membrii de partid și oameni cinstiți în traducerea în viață a Hotărârilor Partidului și Guvernului nostru.

Actualele adunări generale deschise ale org.[anizației] de bază, au menirea de a îmbunătăți munca organizațiilor de bază. Astfel în urma ascultării dării de seamă prezentată de către tov. secretar al org.[anizației] de partid, adunarea își propune următoarele sarcini de realizat.

1. Sprijinirea comitetului de conducere al întovărășirii agropomicole din satul nostru, în terminarea definitivă a comasărilor de terenuri. Termen de executare 1 noiembrie a.c. Răspunde tov. Cucul Gheorghe

2. Atragerea unui număr cât mai mare de țărani muncitori, pe drumul socializării agriculturii, arătându-se avantajele muncii comun și alte probleme privind munca politică de socializare a agriculturii a partidului nostru. Termen permanent. Răspunde biroul organizației de bază.

3. Repartizarea membrilor de partid și agitatori pe grupe de case, respective reactivizarea acestei munci, în munca de transformare socialistă a agriculturii. Termen permanent. Răspunde tov. Pipaș Nicolae.

4. Chemarea tuturor membrilor de partid, cari au pământ și nu au depus cereri în întovărășire, în fața biroului organizației de bază și discutarea poziției acestora cu privire la sarcinile statutare privind aplicarea liniei politice a partidului nostru în socializarea agriculturii. Termen 1 noiembrie 1959. Răspunde întregul birou al organizației de bază.

5. Sprijinirea întovărășirii, în toate muncile pe care le are și în special în executarea campaniei însămânțărilor de toamnă. Termen permanent. Răspunde întregul birou.

Virișmort la Tisa, la 4 octombrie 1959

Secretar

66. Sighet, octombrie 1959. *Plan de măsuri întocmit de Comitetul Raional Sighet al P.M.R. în urma deficiențelor constatate în darea de seamă în „munca de culturalizarea maselor”, în care se pune un accent deosebit pe activitatea căminelor culturale. Fond Comitetul Raional Sighet al P.M.R., dosar 191/1956, filele 48-50.*

Partidul Muncitoresc Român
Comitetul Raional Sighet

DARE DE SEAMĂ

Darea de seamă prezentată de Comitetul Raional de Partid a scos în evidență realizările noastre în munca de culturalizare a maselor.

În afară de aceste succese în acest domeniu mai persistă o serie de lipsuri. Trebuie să menționăm că transformarea conștiinței rămâne mult în urma bazei economice. Acțiunile cultural educative de mase nu sunt legate suficient de problemele majore ale satelor iar în întreprinderi nu se leagă de procesul de producție. Aceasta muncă nu are încă continuitate și se desfășoară sporadic începând de la Casa Raională de Cultură și până la cele mai îndepărtate sate.

Pentru a elimina lipsurile ce se mai manifestă și a îmbunătăți activitatea cultural educativă de mase, Comitetul Raional de Partid în prezentul plan ia următoarele măsuri:

1. În urma acestei consfătuiri, imediat după întoarcerea la locul de muncă. Birourile Organizațiilor de Bază vor analiza în ședințe extraordinare activitatea de culturalizare din fabrici, uzine, instituții, cooperative, comune și sate și vor traduce în viață învățămintele trase în această consfătuire.

2. Comitetele Comunale de partid, secretarii organizațiilor de bază vor analiza trimestrial felul cum comitetele de întreprindere și Sfaturile Populare sprijină și ajută desfășurarea acestei munci începând de la asigurarea bazei materiale, până la problemele de conținut ale acestei munci.
3. Sub îndrumarea Comiteteleor comunale de partid se vor lua măsuri astfel că până la data de 25 octombrie a.c. să se înființeze colegiile de conducere ale Căminelor Culturale unde vor intra reprezentanți ai Organizațiilor de Bază P.M.R. și ai organizațiilor obștești ca: D.C.A., Sindicat, A.P.I.D.S., Cooperatie, Comisii de femei etc. Întreaga activitate artistico-culturală a satului se va desfășura la Căminul Cultural inclusiv în comunele complet cooperativizate.
4. Colțurile Roșii din G.A.C. în comunele complet cooperativizate vor fi întrebuințate numai pentru consfătuiri de producție, citirea colectivă a ziarelor, jocuri de șah etc., rămânând ca întreaga activitate culturală și artistică să se desfășoare în cadrul Căminului Cultural.
5. Până la data de 20 octombrie toate unitățile culturale vor fi încadrate cu cadre bine pregătite scoțându-se din această muncă elementele incapabile sau necorespunzătoare.
6. Pentru pregătirea cadrelor de cultură, Secția de Învățământ și Cultură va organiza până la data de 4 noiembrie, un curs unde se vor preda lecții și vor avea loc seminarii pentru a se cunoaște în mod temeinic profilul acestei munci, precum și noile metode și forme.
7. Planificarea muncii tuturor unităților culturale se va face până la data de 20 octombrie 1959.
Secția de Învățământ și Cultură va organiza un instructaj și va înapoia Căminelor Culturale planurile de muncă pentru a fi refăcute deoarece ele sunt sumare și neorientate.
8. Planificarea și repertoriul vor fi apoi verificate de Casa Raională de Cultură între 20 octombrie și 1 noiembrie 1959.
9. Se va reorganiza biroul metodic al Casei Raionale de Cultură până la data de 15 octombrie 1959.
Un colectiv restrâns al biroului metodic – Consiliul artistic – va verifica repertoriul și programele spectacolelor de ori ce fel și ori ce manifestare chiar și cele profesioniste. Acest colectiv este compus din tovarășii: Oros Gheorghe delegatul Comitetului Raional de Partid Brukshtein Ludovic directorul Școlii Populare de artă, Mitruțiu Mihai profesor și Evsiak Vilhelm directorul Școlii de 7 ani Nr. 2 Sighet.
10. Se va reorganiza colegiul de conducere al Casei Raionale până la data de 15 octombrie 1959.
11. Metodiștii Casei Raionale de Cultură vor îndruma în mod efectiv Căminele culturale deplasându-se în mod permanent pe teren, iar Comitetul Executiv al Sfatului Popular al Raionului Sighet, va asigura fondurile și mijloacele necesare pentru deplasare.
12. În fiecare comună va lua ființă un colectiv de conferențieri, acolo unde există, vor fi reactivate colectivele de conferențieri care vor elabora conferințe prin forțe proprii legate de transformarea socialistă a agriculturii, întărirea economică organizatorică a G.A.C., combaterea misticismului și superstițiilor, răspândirea cunoștințelor științifice și altele.

Conferințele sosite de la centru vor fi localizate și actualizate.

13. În fiecare comună vor lua ființă cel puțin trei formații artistice și anume: brigada artistică de agitație, o echipă de teatru și o echipă de jocuri.

Acolo unde sunt posibilități se vor înjgheba coruri, tarafuri, orchestre și alte formații.

14. Fiecare întreprindere va avea cel puțin o brigadă artistică de agitație, o echipă de teatru și un colectiv de soliști, iar unde sunt posibilități, coruri, jocuri, tarafuri și orchestre care vor prezenta programe în mod permanent în întreprinderi cât și la sate.

15. Repertoriul programelor în special al brigăzilor artistice de agitație va fi legat la sate de viața și preocupările oamenilor, lupta pentru transformarea socialistă a satului, întărirea și consolidarea G.A.C. La orașe vor milita pentru realizarea planului, mărirea productivității muncii, reducerea prețului de cost, eliminarea rebuturilor și deșeurilor și în mod deosebit programele vor prezenta în imagini artistice felul cum muncitorii traduc în viață Hotărârile Plenarei Comitetului Central al Partidului Muncitoresc Român din 13-14 iulie 1959.

- Teme sunt numeroase: ele trebuie prinse în așa fel ca să aibă un caracter adânc educativ.

- Se va combate cu tărie rutina, superficialitatea și șablonul.

16. Pentru stimularea activității cultural educative de masă, se va organiza până la 1 noiembrie în întreg raionul, ca și în oraș, ștafete culturale.

17. Toate Căminele culturale vor fi antrenate în concursul biennial de teatru Ion Luca Caragiale. Pentru a da posibilitate sătenilor să vizioneze mai multe piese, iar artiștilor amatori să-și arate măiestria artistică, se va organiza începând cu data de 15 noiembrie ștabela biennialului, unde fazele de concurs vor corespunde datelor fixate de regulamentul de organizare.

18. Formațiunile de teatru ale Sindicatului ca și celelalte formațiuni artistice vor organiza ștafete în cadrul orașului.

67. Lunca la Tisa, 4 noiembrie 1959. *Dare de seamă a Organizației de bază Lunca la Tisa cu privire la transformarea socialistă a agriculturii, disciplina de partid și situația învățământului de stat. Fond Comitetul Raional al P.M.R. Sighet, dosar 325/1959, filele 107-111.*

ORGANIZAȚIA DE BAZĂ P.M.R.

BOCICOIUL MARE, SATUL Lunca la Tisa, Întovărișirea

Darea de seamă

a organizației de bază Lunca la Tisa, dela alegerea ei, din anul 1958, până în prezent. De felul cum a muncit biroul organizației de bază în acesta (sic!) perioadă.

Tovarăși

Alegerile organelor conducătoare de partid din acest[i] ani au loc sub semnul luptei pentru slăbirea încordărilor[i] internaționale și întărirea păcii.

Din acest[i] ani pe arena internațională a avut loc evenimentele de mare importanță, menite să aducă la instaurarea unei păci trainice. Uniunea Sovietică a devenit (sic!) ca, promovează cu consecvență principiul Leninist

al coexistenței pașnice. Politica partidelor comuniste și muncitorești din întreaga lume, nu este decât o politică de pace și prietenie între toate popoare[le] lumii.

Recenta propunerea de dezarmarea generală și totală care tov. N.S.Hrușciov, conducătorul partidului și Guvernului Sovietic a făcut-o în U.S.A. cu ocazia vizitei sale în Statele Unite ale Americii, dovedește pe deplin politica de pace a Uniunii Sovietice.

Uniunea Sovietică, a fost primul Stat care a deschis porțile cosmosului.

Mesajele de pace ale Uniunii Sovietice, cutreeră nu numai globul pământesc, dar și spațiul cosmic.

Este știut ca, Uniunea Sovietică a devenit în fața lumii în întregii înalturului (înaltului!) grad de știință și tehnică concretizată în lansarea cu succes a rachetelor artificiale ale pământului și a rachetei cosmice. Al treilea rachetă cosmică lansată recent, pe bordul căruia se află instalată o stație automată interplanetară, a stârnit un uriaș interes în rândurile oamenilor muncii.

În declarațiile R.P.R., cu privirea la propunerea Uniunii Sovietice (!) în problema dezarmării, care a fost publicată recentă în ziarele noastre, sau subliniat că, dezarmarea generală și totală arată N.S.Hrușciov, dela tribuna adunării generale ale O.N.U. corespunde într-o totul interesului popoarelor lumii.

Guvernul Român consideră că în prezent există condiții favorabil[e] ca propunerile Uniunii Sovietice să fie tradusă în viață, deoarece s-a constatat anumite slăbiri a tensiuni[i] relațiilor dintre state, atmosfera mai apropiată pentru rezolvarea problemelor nereglementate.

Alături de toate popoarele iubitoare de pace, poporul Român întâmpină cu satisfacția rezultatele vizitelor istorice ale tov. N.S.Hrușciov în Statele Unite ale Americii, rezultatul convorbirii tov. N.S.Hrușciov în U.S.A. confirmă că politica de pe poziția de forță este definitivă condamnată, iar la ordinea de zi, este instaurarea unei colaborări pe baza principiului coexistență pașnică.

Oamenii muncii din patria noastră, muncesc cu elan la construirea socialismului, dându patriei tot mai mult cărbuni, oțel, petrol, cereale și bunurile de larg consum, reușin în acesta ani să fie o nouă reducere de prețuri la peste 2600 articol.(sic!)

Alături de ceilalți oameni ai muncii și comuniști din satul Lunca la Tisa se străduiește zi de zi să aplice în viața practică toate hotărârile partidului și Guvernului, precum și Plenarelor C.C. al P.M.R. și hotărârilor proprii al Organizației de Bază.

Biroul Organizației de Bază îndrumat de către Comitetul Raional de Partid sau străduit să aplice în viață hotărârile Partidului privind lărgirea și consolidarea întovărășirii, astfel putem arăta că datorită muncii politice dusă de catre membri de partid sub îndrumarea Biroului Organizației de Bază, întovărășirea sau lărgit cu un număr de 32 familii cu o suprafață de 42,20 ha. din care fâneți 25 ha., arabil 13,05 ha, livezi Ha din numărul de 25 familii sau înscris un număr de 23 familii, membrii de partid unii cu întreaga suprafață de teren.

În prezent întovărășirea numără un număr de Familie cu o suprafață totală de 80,66 ha teren. Din care arabil 12,23 ha, fâneți 66,71 ha livezi 1,58 ha.

În ceea ce privește rezultatele obținute privind lărgirea și consolidarea întovărășirii putem scoate în evidență pe uni[i] membrii de partid care pun exemplul lor propriu și munca de lămurire dusă în rândul țărâniei muncitoare în vederea atragerii în întovărășire. Astfel sunt Druleac Nicolaie, Secretarul Comitetului Comunal de Partid Mesaroș Mihai Secretarul Organizației de Bază, Ferenți Vasile, președintele Sfatului Populat Comunal, Ferenți Ștefan, Corsiuc Ioan candidat de partid și Președintele Întovărășirii și alți[i]. Acești tovarăși dela înființarea întovărășirii sau străduiți zi de zi să ducă munca politică intensă de lămurire în țărani, dând ajutor pentru comasarea terenurilor, precum și a convinge țăranul în fiecare seară de a se înscrie în întovărășire.

Nu în aceiși măsură au contribuit și restul de membru de partid, care uni[i] dintre ei nu sau înscris nici până în momentul de față în întovărășire. Astfel este Frasin Ioan, Dutciuc Nicolaie, Ioicaliuc Nicolaie și Marfici Nicolaie, cu toate că biroul organizației de bază a stat de vorbă personal cu dânsii[i] arătând scopul construirii socialismului în Patria noastră. Se pune întrebare până când vor acești Tov. să șovăiască și să târăgânească la coada maselor. Deși statutul prevede clar ca acel membru de partid care nu aplică în viața hotărârile Partidului și nu respectă statutul nu au ce căuta în rândurile partidului.

Biroul Organizației de Bază îndrumat de către Comitetul Raional de Partid și de către Comitetul Comunal de Partid sau străduiți să aplice în viața practică toate hotărârile partidului privind întărirea organizației de bază, astfel putem arăta că datorită muncii politice dusă de către membri de partid sub îndrumarea Biroului Organizației de Bază s-a reușit să fie primiți în rândul candidaților de partid un număr de doi tovarăși, care și-au dovedit atașamentul față de partid în perioada când în satul nostru sau dus o intensă muncă pentru transformarea socialistă al agriculturii. Astfel sunt Tov. Corsiuc Ioan care în momentul de față este și președintele al întovărășirii din satul nostru și Tov. Marfici Ioan învățător și ca membru în întovărășire.

Biroul Organizației de Bază sub îndrumarea Comitetului Comunal de partid a desfășurat o intensă muncă politică de lămurire în rândul membrilor de partid pentru creerea unui sector socialist în satul nostru. Astfel sa reușit ca din totalul de 23 membrii de partid și doi candidați, datorită muncii Biroului Organizației de Bază sub îndrumarea directă a Tov. Instructor de rută Tov. Bilaniuc Mihai din partea Comitetului Raional de Partid sa reușit să se înscrie un număr de 20 membrii de partid în întovărășire agro-zoopomicolă „23 August”. În această direcție putem arăta membrii de partid care sau înscris cu întreaga suprafață ca Tov. Ferenți Ștefan, Ferenți Vasile, Druleac Nicolaie, Bobriuc Vasile și Mesco Petru. Nu în același măsură au înțeles membrii de partid care nu sau înscris cu întreaga suprafață astfel sunt Tov. Mesaroș Mihai, Hluchaniuc Paul, Grigoraș Ioan, Lazarciuc Iacob, Șmuleac Vasile și alți.

Biroul Organizației de Bază a avut o preocupare privind îmbunătățirea muncii politice de masă, astfel a fost creat un activ fără de partid în jurul organizației de bază compus din 27 tovarăși de asemenea a fost selecționat

un număr de 30 tovarăși agitatori, care a fost instruiți personal de către Tov. Mesaroș Mihai Secretarul Org.[anizației] de Bază cu problemele interne și externe precum și anumite hotărâri apărut recent. În ceiaece privește popularizarea metodelor folosite de biroul organizației de bază, a îndrumat Colectivul de redacție a gazetei de stradă, astfel au fost confecționate o gazetă de stradă care a cuprins dela început articole legate cu transformarea socialistă al agriculturii și alte probleme legate de activitatea satului nostru, totodată Colectivul sa străduit să popularizeze prin lozinci mobilizatoare legate de problema transformării socialiste al agriculturii și alte acțiuni legate de îndeplinirea planului de Stat. În aceasta direcție putem scoate în evidență pe uni[i] Tov. care au dat interes în problema agitației[i] vizuală cum sunt: Tov. Marfici Ioan candidat de partid, Tov. Rusneac Iuliana membră de partid.

Biroul Organizației de Bază sau străduit să repartizeze un membru din biroul organizației de bază și personal Secretarul Organizației de bază care a dat ajutor organizațiilor de masă cum este Sindicat U.T.M. Comisia de femei și A.V.S.A.P. dând ajutor pentru mobilizarea la diferite munci voluntare, astfel putem arăta că organizația de bază a UTM-ului în momentul de față este fruntaș pe raion în ce privește încasarea cotizației și participarea activă la adunările planificate.

Biroul Organizației de Baza a analizat activitatea cooperativei în ceiaece privește încasarea fondului social, deservirea populației în mod civilizat cerând rapoarte de felul cum î-și (sic!) desfășoară întreaga activitatea lor.

În ceiaece privește disciplina de partid trebuie să arătăm că în acest an s-a observat o îmbunătățire prin, participarea la adunări generale, prin trasarea sarcinilor de către organizația de bază și ducerea lor la îndeplinire, achitarea cotizației la timp 100%. În aceasta direcție putem arăta pe următorii Tov. ca de exemplu: Hluchaniuc Paul, Bobriuc Vasile, Rusnac Iuliana, Mesco Petru, Ferenți Ștefan, Valda Mihai, Lazarciuc Iacob, Hreniuc Ioan, Corsiuc Ioan și alți. Acești tovarăși au fost exemplu în ducerea la îndeplinire a sarcinilor trasate de către biroul organizației de bază. Nu în aceeaș măsură putem arăta de tovarăși Frasin Ioan, Dutciuc Nicolaie, Marfici Nicolaie, care nu se prezintă de mai multe ori nici la adunările organizației de bază, neachitând cotizația la timp, totuși trebuie să arătăm o lipsă a Biroului Organizației de Bază că nu a pus în discuție adunării generale să discute conform Statului Partidului. Noului Birou organizație de Bază revine sarcina să țină cont de acești Tov. să fie pus în discuția adunării generale.

În ceiaece privește munca culturală trebuie să arătăm că Biroul Organizației de Bază sa preocupat pentru a sprijini aceasta muncă astfel, echipa culturală care este compusă din 70 de persoane au fost clasată pe locul doi la concursul raional obținând un premiu în valoare de 3.000 lei prin instrumente care a fost donate căminului cultural din satul Crăciunești.

Preocuparea Biroului Organizației de Bază în ce privește învățământul de partid ridicarea nivelului politic și ideologic a membrilor de partid și a candidaților de partid sau reușit ca în acest an în oarecare măsură a fost îmbunătățit, totuși trebuie să arătăm o lipsă a Biroului Organizației de Bază ca dela un moment dat unii membrii de partid neprezentându-se câte odată la cursul de învățământ cum sunt: Lazarciuc Vaselena, Șmuleac Vasile,

Grigoraș Ioan, Marfici Nicolaie și alții[i]. În aceasta direcție Tov. Hreniuc Ioan ca propagandist a avut o preocupare în permanență de a pregăti la timp lecțiile pe care le-a predat în bune condițiuni, la nivelul membrilor de partid.

Îndrumat de organizația de bază învățământul de stat în acest an s-a desfășurat în condițiuni bune. Astfel putem arăta ca din totalul de 162 copii înscriși la școală frecventează cu regularitate toți. Biroul Organizației de Bază a dat un ajutor și la reconstruirea celor două săli de clasă ca de exemplu Tov. Mesaroș Mihai care a ajutat la confecționarea ușilor, geamurilor și alte lucrări.

Tov. Noul Birou al Organizației de Bază care va fi ales trebuie să țină cont de lipsurile arătate în dare de seamă să lupte pentru îmbunătățirea muncii atât politic cât și economic, în așa fel ca în primăvara anului 1960 întovărășirea să fie un exemplu atractiv din sectorul individual, totodată să se muncească în comun.

Lunca la Tisa la 4 noiembrie 1959.

Biroul Organizației de Bază.

68. Sighet, 11 noiembrie 1959 *Informare a Comitetului Raional Sighet al PMR cu privire la rezistența spontană opusă de locuitori ai comunei Bârsana, femei și copii, ca terenurile lor proprietate individuală, situate lângă cel al întovărășirii și incluse cu forța în perimetrul comasat, să fie arate de către tractoarele trimise în acest scop. Fond Comitetul Raional Sighet al PMR, dosar 307/1959, file 141*

Partidul Muncitoresc Român
Comitetul Raional Sighet

INFORMARE

În ziua de 10 noiembrie 1959 în comuna Bârsana pe terenul comasat al întovărășirii - care a fost recent comasat pe lângă trupul existent - când au început arătura tractoarele, mai mulți femei și copii au ieșit în fața tractoarelor împiedecând arăturile. În fața tractoarelor au ieșit circa 20 de femei și 30 copii, bărbați nu erau. Această acțiune a fost organizată de elemente dușmănoase (foști chiaburi), ca fostul chiabur Petrovai Ștefan care a trimis o fată în vârstă de 19 ani, care e fiica lui adoptivă și care a avut un rol important în organizarea acțiunii. La fel și soția fostului chiabur Ilieș Ioan.

Acțiunea a fost organizată la repezeală de elemente dușmănoase având bună ocazie, fiind târg în imediata apropiere a terenului comasat. După această acțiune tractoarele au plecat la alți trup al întovărășirii.

Cauza că s-a putut organiza această acțiune dușmănoasă se datorește sfatului popular comunal și al instructorului de partid Lăscăian Ioan, care nu s-au orientat just. Astfel la comasare nu s-a dus munca politică pentru schimbarea schimburilor (sic!) de terenuri și nu s-au anunțat comitetul raional și sfatul popular raional despre comasare și începerea arăturii. În urma acesteia când s-a depus o muncă politică în 24 de ore din cei 24 de cetățeni care au avut teren în trupul comasat, au schimbat terenul 12, iar 6 au depus cerere pentru intrarea în întovărășire. O altă cauză este că tractoarele au fost trimise pe terenul nou comasat în imediata apropiere a târgului, deși a existat alt trup comasat din anii trecuți. La fel sfatul popular

comunal a admis târgul, deși este interzis în tot raionul, din cauza bolilor la animale.

În prezent s-au luat măsuri la cercetarea organizatorilor acestei secțiuni și vor fi sancționați cei care sunt vinovați și care au dat ocazie la această acțiune.

Sighet la 11 noiembrie 1959

Prim-secretar
ss indescifrabil

Instructor cu informare
ss indescifrabil

69. Sighet, 25 ianuarie 1960. *Informare a Comitetului Raional Sighet al PMR cu privire la desfășurarea adunărilor pentru dări de seamă și alegeri în GAC-uri și întovărășiri, aprobarea planurilor de producție pe anul 1960, în desfășurarea cărora este afișat un simulacru de democrație internă supravegheată de tovarășii din aparatul de partid. Fond Comitetul Raional Sighet al PMR, dosar 346/1959, filele 224-228.*

Partidul Muncitoresc Român
Comitetul raional Sighet

INFORMARE

cu privire la desfășurarea adunărilor pentru dări de seamă și alegeri în G.A.C., întovărășiri și aprobarea planurilor de producție pe anul 1960.

În vederea pregătirii și desfășurării în bune condițiuni adunărilor de dări de seamă și alegeri în G.A.C. și întovărășiri, Comitetul raional de partid a luat măsuri pentru sprijinirea lor, repartizând membrii biroului raional de partid pe gospodăriile agricole colective la fel și pe întovărășiri. La întovărășiri au fost repartizați și tovarășii din aparatul de partid. Sfatul popular raional a repartizat membrii Comitetului executiv, șefii de secții și instructorii sfatului popular pe unități socialiste G.A.C. și întovărășiri la fel au fost repartizați inginerii și tehnicienii secției agricole.

Consiliile de conducere au fost ajutați în mod concret la pregătirea adunărilor de membrii biroului raional de partid, aparatul de partid precum și tovarășii din comitetul executiv și ceilalți tovarăși repartizați, iar la întocmirea planurilor de producție pe anul 1960 în mod efectiv au fost ajutați și de inginerii și tehnicienii sfatului popular raional.

În prezent adunările de dări de seamă și alegeri au avut loc la toate cele 5 G.A.C. și 24 întovărășiri din raion. Adunările s-au desfășurat bine s-a scos în evidență rezultatele obținute precum și lipsurile și greutățile avute, atât din partea consiliului de conducere cât și a unor membri, fiind adoptate hotărâri pentru îmbunătățirea muncii și întărirea economico-organizatorică a lor.

În adunările de dări de seamă la cele 5 G.A.C.-uri au luat cuvânt la discuții 72 tovarăși, care au scos în evidență rezultatele și lipsurile accentuând necesitatea întăririi economico-organizatorică a G.A.C.-urilor, ridicarea producției la hectar și reducerea prețului de cost prin economisirea zilelor de muncă la unele lucrări. Ca de exemplu la G.A.C. Sighet în discuții tov. Moldovan Ștefan, Trîntălin Mihai și alții au scos în evidență că deși la începutul anului 1959 au fost organizate întrecerile socialiste, însă în timpul

anului nu s-a condus evidența. La fel au criticat consiliul de conducere pentru că nu s-a ținut evidența prețului de cost, reeșind o situație clară numai la încheierea anului. La fel din cauză că nu s-au ținut evidențe precise nu s-a aplicat retribuirea suplimentară a muncii. Au mai fost aspru criticați tovarăși din consiliu deoarece trei vagoane de mere s-au alterat din cauză că nu s-au luat măsuri din timp pentru valorificarea lor sau păstrarea lor.

La G.A.C. Remeți mai mulți colectiviști ca Dialog Gheorghe, Stan Ioan și alții au arătat că colectiviștii să aibă în vedere întărirea G.A.C.-ului și mărirea valorii zilei muncă, pentru care să depună o muncă de calitate și să nu fugă după cât mai multe zile muncă, deoarece dacă sunt mai multe zile muncă și recoltă slabă valoarea zilelor de muncă este mică. Unii tovarăși cum este Roman Ioan a propus ca fiecare colectivist care are vite în gospodărie ajutătoare să aducă câte două căruțe de bălegar pentru îngrășarea terenurilor în G.A.C.

Dările de seamă și pregătirea adunărilor au fost discutate în adunările organizațiilor de bază la fel și planurile de producție pe anul 1960, care s-a făcut atât la G.A.C-uri cât și la întovărășiri.

În comuna Remeți înainte de adunarea de dare de seamă și alegeri în G.A.C. a fost informat biroul raional de partid că unii colectiviști organizează schimbarea președintelui Macioca Mihai cu toate că este corespunzător și are pregătire, fiind tehnician agricol. Această problemă a fost dezbătută în adunarea organizației de bază unde a participat și tov. prim-secretar al Comitetului raional de partid, iar adunarea generală a fost amânată pentru pregătirea lui mai temeinică, trasându-se sarcini membrilor de partid pentru desfășurarea muncii politice și combaterea acestor tendințe și a grupului care s-a organizat asigurând ca adunarea să se desfășoare în bune condițiuni. La desfășurarea adunării un singur colectivist Parascineți Toader a cerut schimbarea completă a consiliului de conducere, care a fost combătut și a fost ales consiliul din cei mai buni tovarăși atât din vechiul consiliu cât și din alți tovarăși.

La întovărășiri cu ocazia dărilor de seamă au fost dezbătut și planul de producție pe anul 1960. la discuții au luat parte 165 întovărășiți care au scos în evidență rezultatele obținute atât în ceea ce privește atragerea de noi familii cât și rezultatele în producție, ca de exemplu întovărășirea din comuna Desești unde în 1959 au fost primiți 43 familii cu 56 hectare și 67 oi, iar producția pe cap de oaie a fost 11 kg. brânză și 1,800 kg. lână.

În discuții au fost arătate și scoase în evidență și o serie de lipsuri, în special a fost accentuat lipsurile că nu toți au muncit terenurile comasate, unii căutând să muncească în mod individual. La fel problema atragerii de noi familii și intrarea cu întreaga suprafață acelor care nu au adus încă întreaga suprafață în întovărășire. O problemă care a fost viu discutat este și problema creierii și dezvoltării fondului de bază. Astfel la întovărășirea din comuna Berbești tov. Peter Toader a criticat conducerea, deoarece în anul 1959 nu a trecut la fondul de bază nimic, deși era prevăzut în hotărârea din anul trecut, mărirea fondului de bază. În întovărășirea din comuna Sarasău în cadrul discuțiilor au fost aspru criticați cei care nu au venit la muncă și cei care au intrat formal aducând o parte numai din terenul pe care-l posedă. A fost viu discutat problema întovărășitului Grigor Vasile care s-a înscris în întovărășire cu terenul socrului său și a luat fânul unei alt întovărășit ceea ce

a fost considerat ca furt și pentru care adunarea generală a hotărât excluderea lui din întovărășire.

Planurile de producție pe anul 1960 au fost dezbătute și aprobate în toate cele 5 G.A.C.-uri și 24 întovărășiri. Încă nu a fost întocmit și discutat planul de producție la întovărășirea din satul Hărnicești care a fost creat în luna ianuarie.

Planurile de producție prevăd creșterea șeptelului de animale în special vaci cu lapte, creșterea producției vegetale și animale, sporirea suprafețelor însămânțate cu porumb siloz precum și sporirea cantităților de produse vegetale și animale contractată cu statul.

În privința creșterii numărului de animale, planul de producție a G.A.C.-urilor este prevăzut o creștere a efectivului de vaci cu 164 capete, din care 142 prin credite în valoare de 568.000 lei și 22 capete din fondul proprii în valoare de 88.000 lei. La ovine este prevăzut o creștere de 730 capete din care 650 din credite în valoare de 195.000 lei și 80 capete din fondul proprii în valoare de 24.000 lei.

Pe baza creșterii efectivelor de animale este prevăzut ca încărcătura la suta de hectare la bovine să fie 17 capete din care 9 capete vaci. La ovine 96 capete, la porcine 29 capete, din care scroafe 7 capete. La fel în planurile GAC-urilor este prevăzut introducerea de animale mici (păsări) 1400 găini, 100 găște și 100 rațe. Găștele și rațele vor fi introduse la GAC Călinești, unde inițial s-a prevăzut câte 50 bucăți însă adunarea a propus și aprobat câte 100 bucăți. Tot la GAC Călinești în planul inițial a fost prevăzut mărirea efectivului de vaci cu 30 capete, însă la propunerea organizației de bază a fost aprobat 40 capete, iar la propunerea mai multor colectiviști s-a hotărât ca fiecare familie să aducă câte un sac prin care se face o economie de 3000 lei, la fel s-au hotărât ca fiecare familie să aducă câte trei căruțe bălegar, iar un număr de 18 colectiviști au luat angajament de a duce câte 5-10 căruțe bălegar.

În întovărășiri în planul de producție este prevăzut creșterea numărului de oi de la 1822 capete la 2949 adică cu 1127 capete, care se va asigura 50 la sută prin prăsilă proprie iar restul de 50 la sută din fondul proprii și noi primiri în întovărășire. În raionul nostru întovărășirile nu au alte specii decât oile.

Pentru buna furajare a animalelor în planurile de producție este prevăzut mărirea suprafeței pentru însămânțări de porumb siloz. În anul 1959 G.A.C.-urile au avut însămânțate 24 ha. cu porumb siloz în planurile aprobate pe anul 1960 este prevăzut 130 ha. În planul dat de sfatul popular regional pentru G.A.C.-urile din raionul Sighet este prevăzut 250 ha. cu porumb siloz cu o producție medie de 20.000 kg. la hectar. În discutarea planurilor colectiviștii au ridicat problema că au puțin teren arabil și nu vor avea cereale, în schimb s-a propus și a fost prevăzut în plan reducerea suprafeței și creșterea producției la hectar care să fie de 40.000 kg. la hectar, cerând pentru acest scop sămânță de porumb dublu hibrid care are o vegetație de mai lungă durată și care va fi muncit în aceeași condiții ca și porumbul pentru boabe, prin care se va asigura cantitatea de 15 tone siloz pe cap de vită mare.

În planurile de producție pe anul 1960, G.A.C.-urile și întovărășirile au prevăzut sporirea cantităților de produse vegetale, animale contractate cu

statul. Astfel G.A.C.-urile au prevăzut să contracteze produse în cantități sporite față de anul 1959.

Grâu	contractat	15000 kg.	în anul 1959	foșt	11000 kg.
Porumb	"	18200 kg.	"	"	13200 kg.
Floarea soarelui		10761 kg.	"	"	16352 kg.
Lapte	"	338000 lit.	"	"	57440 lit.
Brânză	"	9740 kg.	"	"	2832 kg.
Lână	"	3080 kg.	"	"	821 kg.

ÎNTOVĂRĂȘIRILE

Grâu	contractat	7421 kg.	în anul 1959	foșt	1165 kg.
Porumb	"	22710 kg.	"	"	1600 kg.
Floarea soarelui	"	300 kg.	"	"	210 kg.

Din comparațiile făcute rezultă că au fost sporite cantitățile de produse care se contractează cu statul în afară de floarea soarelui. Ca urmare fiecare unitate socialistă a prevăzut sarcini sporite pentru a contribui la formarea fondului centralizat al statului.

Sighet, 25 ianuarie 1960

Primsecretar,
I. Munteanu

Instructor cu informare,
ss indescifrabil

70. Sighet, 27 ianuarie 1960. *Referat al secretarului cu problemele de propagandă și agitație de la Comitetul Raional Sighet al PMR relatând modalitățile de recrutare și instruire a propagandiștilor, dintre care unii sunt pregătiți separat pentru activitatea la sate. Fond Comitetul Raional Sighet al PMR, dosar 306/1959, filele 132-137*

Partidul Muncitoresc Român
Comitetul Raional Sighet

REFERAT

Privind asigurarea de către biroul raional de partid a pregătirii propagandiștilor de partid din raionul Sighet.

Pentru ca învățământul de partid în anul acesta să se desfășoare la nivelul sarcinilor actuale trasate de doc.[umentele] de partid, Biroul raional de partid prin org.[anizația] de bază a luat măsuri din timp pentru recrutarea celor mai capabili membrii de partid ca propagandiști - la toate formele de învățământ de partid din raion. În total pe raion au fost propuși un număr de 124 propagandiști și confirmați de biroul raional de partid.

Făcând o comparație față de anul trecut în ce privește compoziția socială a propagandiștilor trebuie să arătăm că în acest an s-a îmbunătățit simțitor.

Compoziția socială a propagandiștilor se prezintă după cum urmează:

33 muncitori care lucrează direct în producție

35 muncitori care ocupă funcție în aparatul de partid, de stat și economic

6 colectiviști

27 întovărășiți

3 țărani muncitori individuali

4 ingineri
7 intelectuali
9 funcționari

În ceace ce privește vechimea acestor propagandiști se prezintă după cum urmează:

Propagandiști noi 27
Propagandiști cu vechime între 1-3 ani 50
Propagandiști cu vechime de peste 3 ani 47
Total 124

Din numărul total mai sus arătați au fost la cursurile de perfecționare de 15 zile organizat de Comitetul raional de partid un număr de 42 tov. Menționăm că din aceștia majoritatea au fost din cei noi recrutați.

Restul de propagandiști care nu au fost la cursul de perfecționare au fost instruiți la Cabinetul de Partid cu temele indicate de Cabinetul Regional de partid timp de 3 zile. Aceste instruiri s-au făcut separat pentru cei din oraș și sate.

Pe baza indicațiilor biroului raional de partid și conform programelor învățământului de partid, Cabinetul de Partid a întocmit planul de pregătire a propagandiștilor pe forme de învățământ de partid pe tot cursul anului.

Pregătirea propagandiștilor de partid de la sate se face lunar câte 2 zile, iar pentru cei din oraș o zi lunar.

Pentru ca instruirea propagandiștilor să se facă la nivelul cerut Cabinetul de partid a recrutat în colectivele cabinetului un număr de 32 de tov. activiști de partid, de stat, intelectuali, ingineri și tehnicieni care pot să asigure lecții de calitate - legate de sarcinile actuale ale propagandiștilor și cursanților.

Așa de pildă la cercurile de studiere a istoriei P.M.R., colectivul se compune din tov. membrii de partid cu experiență în muncă ilegaliști, profesori de istorie, activiști cu o pregătire corespunzătoare. Așa cum sunt tov. Dr. Kacz Nandor, jurist, Godja Mihai I activist PMR, Mezei Ioan dir[ector] casa de copii, Holdiș Grigore profesor de istorie și alții.

La cercul de studiere a Statutului sunt predate lecții de către membrii biroului raional de partid și alți activiști bine pregătiți cum sunt tov. Barany Dionisie, Ardelean Ludovic, Orosz Gheorghe, Csillik Francisc și alții.

Și în celelalte colective ale Cabinetului de partid sunt încadrați cei mai bine pregătiți tov. din diferite ramuri de activitate.

Lecțiile sunt pregătite de lectorii Cabinetului de partid pe bază de bibliografie indicată de Cabinetul de partid cu 2-3 săptămâni înainte, iar pentru a putea exemplifica lecția cu exemple locale, acești tov. se deplasează în diferite întreprinderi, G.A.C. și întovărășiri, iar în unele cazuri primesc materialul documentar de la Comitetul Raional sau Orășănesc de partid și de la Cabinetul de partid.

Aceste lecții sunt studiate și discutate în colectivul Cabinetului de partid înainte de a fi predate în fața propagandiștilor.

Dintre tov. lectori putem evidenția în mod deosebit pe tov. Pop Ionel, care avea ca sarcină să întocmească lecția cu titlul: "P.C.R. Conducătorul maselor pentru consolidarea reg.[imului] democrat popular" (6 martie 1943- 30 XII 1944).(sic!)

Lecția a fost bine sistematizată și documentată cu exemple locale: așa de pildă în lecția s-a arătat numele unor moșieri din fostul județ Maramureș și suprafața de teren care a fost împărțită țăranilor cu ocazia reformei agrare, arătând totodată și acțiunile acestora pentru sabotarea reformei agrare, cât și activitatea fostului Comitet Județean al PCR în această direcție. Lecția a trezit un viu interes pentru propagandiști. La fel tov. Mezei Ioan care a predat lecția pentru propagandiștii de la curs seral anul I cu titlul „frăția dintre poporul român și naționalitățile conlocuitoare”, a fost bine documentată și foarte mult localizată dându-se exemple din școlile raionului nostru, din întreprinderile raionului nostru, unde muncesc împreună români, maghiari, ucrainieni, evrei. Totodată paralel cu aceasta a făcut o comparație între situația din trecut a minorităților naționale pe plan local și situația de astăzi. O altă parte pozitivă pe care o considerăm în pregătirea propagandiștilor este și aceea că unii lectori se pregătesc temeinic cu lecțiile respective făcându-și tematica pe baza cărui vorbesc liber, cece face ca expunerile să fie mult mai interesante și atrăgătoare. Așa este tov. Dr. Kacz Nandor, Szabo Zoltan, Paraschiv Dumitru, Calogheratu Constantin, Axinte Vasile și alții.

Deși în direcția pregătirii propagandiștilor avem rezultate bune, totuși mai avem unii lectori care nu reușesc să pregătească lecții de bună calitate. Așa a fost cazul cu tov. Truș Leon, care deși a avut timp să se pregătească totuși lecția a fost cu un conținut slab, lipsit de exemple locale.

În ceace privește desfășurarea pregătirii propagandiștilor putem arăta că după predarea pe forme de învățământ se acordă timp suficient pentru studiu, în medie 3-4 ore după care se face seminar, unde lectorul care a predat lecția, antrenează pe fiecare propagandist la discutarea problemelor.

În programele pe care-l întocmește Cabinetul de partid pentru instruire și aprobate de biroul raional de partid pe lângă lecțiile obișnuite sunt incluse diferite teme și expuneri de cultură generală cu scopul de a îmbogăți cunoștințele propagandiștilor. Așa de exemplu la pregătirea propagandiștilor de la sate din data de 21-22 noembrie 1959 pe lângă lecțiile predate și seminarizate tov. Călugărato Constantin secretarul Redacției ziarului local a făcut o expunere în legătură cu realizările științei și tehnicii sovietice, folosind în acest scop planșe, afișe și aparatul de diafilme. Această expunere a trezit un viu interes în fața propagandiștilor fapt concretizat că deși expunerea era planificată pentru o oră în urma întrebărilor puse de către propagandiști ea s-a lungit la peste 2 ore.

Sau putem să arătăm că expunerea făcută de către tov. Paraschiv Dumitru, șeful secției de învățământ în legătură cu unele fenomene ale naturii ca: ploaia, trăsnetul, fulgerul, vânturile, furtunile, etc. și aceasta a trezit un interes.

La fel expunerea tov. Szabo Zoltan în legătură cu știința și religia, sau tov. Godja Mihai I, în legătură cu activitatea și lupta partidului în ilegalitate din fostul Maramureș, care fiind explicate liber au contribuit mult la îmbogățirea cunoștințelor propagandiștilor.

În general putem arăta că aceste expuneri de cultură generală contribuie la clarificarea diferitelor probleme pentru propagandiști.

Cu ocazia pregătirii propagandiștilor se dau câte două trei referate de uni[i] propagandiști numiți pe diferite teme ca: 1. Cum studiază materialul și

pregătește lecția, 2. Metodele folosite în conducerea seminarului ca să fie antrenați toți cursanții la discuții, 3. Cum îndrumă cursanții să studieze și să facă conspecte, etc., pe marginea cărora restul propagandiștilor iau cuvântul arătând metodele pe care și ei le folosesc în această discuție.

Și această metodă contribuie la generalizarea experienței pozitive și la îmbunătățirea calității învățământului de partid.

Deasemenea periodic Cabinetul de partid controlează caietele de conspecte și de notițe ale propagandiștilor după care la concluzii se arată constatările și recomandările Cabinetului de partid pentru fiecare propagandist în parte.

În ce privește frecvența trebuie să arătăm că datorită faptului că toți instructorii teritoriali participă la instruirea propagandiștilor de partid de la sate care răspund în fața biroului raional de partid de prezența propagandiștilor de pe rutele respective frecvența propagandiștilor de la sate este în medie de 85-90%. Frecvența propagandiștilor din cadrul orașului a fost mai slabă, însă cu ocazia ședinței de birou al Comitetului raional de partid, unde s-a analizat desfășurarea învățământului de partid s-au luat măsuri concrete în urma căruia situația s-a îmbunătățit.

Privind asigurarea propagandiștilor și a cursanților cu materialul bibliografic necesar s-a organizat în cadrul Cabinetului un stand de cărți și broșuri pentru acest scop, unde propagandiștii ridică aceste materiale și difuzează în rândul cursanților.

În ce privește difuzarea materialelor, trebuie să spunem că avem și unele greutăți. Nu sosesc la timp la Librărie broșurile necesare și mai ales la Istoria P.M.R. conform programului, deși s-a făcut comanda la începutul anului de învățământ.

Un fapt pozitiv ce contribuie la ridicarea calității învățământului în cadrul cercurilor și cursurilor, este și aceea că fiecare activist de partid, conducători de întreprinderi și instituții sunt repartizați ca propagandiști pe forme de învățământ atât în oraș cât și la sate.

În munca noastră de zi cu zi privind pregătirea propagandiștilor, am fost controlați și îndrumați de Secția de propagandă și agitație a Comitetului regional, precum și de alți activiști dela Regiune, cum sunt tov. Lehoczi Iosif, tov. Bocșa, tov. Moiş Gheorghe, tov. Lazăr Ioan și alții.

Sperăm ca pe viitor calitatea instruirii propagandiștilor se va îmbunătăți și mai mult, luptând pentru eliminarea lipsurilor pe care le mai avem încă în această direcție.

Sighet, la 27 ianuarie 1960

Secretar cu Problemele de Propag[andă] și agitație

71. Vișeu de Sus, 23 martie 1960. Informare a Comitetului Raional Vișeu cu activitățile organizate de Comitetul Raional de Partid în baza unui plan de măsuri pentru pregătirea „sărbătoririi aniversării a 90 de ani de la nașterea I.V. Lenin”. Fond Comitetul Raional Vișeu al PMR, dosar 280/1960, filele 87-88

Partidul Muncitoresc Român
Comitetul Raional Vișeu

INFORMARE

Privind măsurile luate de către Comitetul Raional de Partid în vederea organizării și desfășurării sărbătoririi Aniversării a 90 de ani de la Nașterea V.I. Lenin.

În vederea pregătirii sărbătoririi celei de a 90-a aniversări de naștere a lui V.I. Lenin, Comitetul Raional de Partid Vișeu și-a întocmit un plan de măsuri cu sarcini concrete care a fost prelucrat cu aparatul de partid, aparatul UTM, și aparatul secției de învățământ și cultură și care au dat indicații organizațiilor de partid și organizațiilor UTM cât și conducerilor școlilor și unităților culturale de la comune și sate, privind pregătirea și desfacerea manifestărilor închinat acestui eveniment.

Până în prezent în baza planului de măsuri s-au întreprins următoarele acțiuni:

În toate școlile elementare de 4-7 ani, cât și în școala medie din Vișeu de sus învățătorii[i] și profesorii[i] diriginți au organizat expuneri în fața elevilor pe care îi conduc pe tema „Viața și activitatea lui V.I. Lenin”, astfel la școala de 7 ani din comuna Borșa învățătorii[i] și profesorii[i] au vorbit despre „Copilăria lui Lenin”, deasemenea au fost organizate recenzii asupra cărții „Copilăria lui Lenin”.

La școala de 7 ani din Botiza, după ce fiecare învățător și profesor au făcut scurte expuneri, despre viața lui Lenin, a fost organizată și o adunare festivă pe școala unde directorul școlii a vorbit despre viața și activitatea lui Lenin, și apoi a urmat un program artistic acsat pe tema respectivă. Deasemeni în comuna Dragomirești după ce s-a vorbit elevilor despre viața și activitatea lui Lenin s-a organizat a adunare tematică unde instructoarea superioară de pionieri a citi elevilor bucata din lectura „Întâlnirea cu Lenin”, tot la această școală este în curs de pregătire o adunare tematică pe tema V.I.Lenin făuritorul copilăriei fericite.

În unele școli au început să se pregătească cu elevi albume despre copilăria lui Lenin, fotomontaje, recenzii asupra cărților, ca „Asaltul palatului de iarnă”, „6 ani cu Lenin”.

S-au citit articole din gazeta învățământului și din Scânteia Tineretului, ca Viața lui Ulianov, organizată de școala de 7 ani din Rozavlea și alte școli, cum să învățăm Leninismul, organizat la școala medie din Vișeu de Sus.

Au fost scrise numeroase articole la gazeta de perete despre copilăria lui Lenin, în toate școlile se pregătesc programe culturale artistice legat de acest mare eveniment.

În cadrul căminelor culturale a avut loc în data de 21 martie a.c. expuneri în legătură cu viața și activitatea lui Lenin. La fel și în cadrul cercurilor de citit au fost prezentate diferite fragmente în care se vorbește despre viața și activitatea lui V.I.Lenin.

În cadrul ștafetei culturale organizată în cinstea celui de al III lea Congres al Partidului și a zilei de „1 Mai” care a început la 13 martie a.c. formațiile artistice și-au introdus în repertoarele lor și cântece și recitări despre viața lui Lenin.

Vișeu de Sus la 23 martie 1960

72. Sighet, 6 aprilie 1960. *Memoriu întocmit de Comisia economică de pe lângă Comitetul Raional PMR Sighet cu motivarea necesității construirii Combinatului pentru Industrializarea Lemnului din Sighet, printre argumente*

Comisia economică de pe lângă comitetul raional PMR
Sighet, Regiunea Baia Mare

MEMORIU

privind necesitatea urgentă a proiectării, construirii și dării în funcțiune a Combinatului pentru industrializarea lemnului din Sighet.

Călăuziți de sarcinile plenarei al CC al PMR din 26-28 noiembrie 1958 privind valorificarea mai superioară a masei lemnoase, precum și de hotărârile plenarei CC al PMR din 3-5 decembrie 1959, Comisia Economică de pe lângă Comitetul Raional PMR Sighet, analizând situația social economică și perspectivele de dezvoltare în perioada anilor 1960-1975 a Raionului Sighet, a propus ca obiectiv economic principal și de primă urgență, construirea unui combinat pentru industrializarea lemnului cu sediul în Sighet.

Comisia Economică raională, analizând condițiunile economice și sociale a populației acestui raion, care în prezent determină începerea construirii combinatului pentru industrializarea lemnului din Sighet, chiar în anul 1960, justifică această necesitate cu următoarele:

I. DIN PUNCT DE VEDERE ECONOMIC.

1. Raionul Sighet are un pronunțat caracter economic forestier. Din suprafața totală a raionului nostru, peste 33% (34.000ha) reprezintă păduri, predominând în special fagul în proporție de 86%.

2. Pe lângă această situație proprie a raionului, peste 50% din buștenii de fag din exploatarea întregii regiuni Baia Mare, este concentrată în bazinele Raionului Sighet și parțial în raionul Vișeu, întreaga cantitate gravitând spre Sighet pe CFR, CFF și auto pe distanțe mici și economice.

3. Deși există mari cantități de masă lemnoasă care gravitează spre Sighet, totuși prelucrarea în actualele fabrici de cherestea existente în Sighet și la Cîmpulung la Tisa, nu asigură o valorificare mai superioară din punct de vedere tehnic și economic, deoarece aceste fabrici au fost construite la începutul anului 1900 și dotate cu utilaj necorespunzător

- Din cauza utilajelor vechi și a gâtuirilor din procesul tehnologic, la aceste fabrici se încarcă prețul de cost cu peste 1.000.000 lei anual la salarii și cheltuieli cu întreținerea utilajelor.

- Nu este asigurată o productivitate fizică superioară din cauza procesului tehnologic nerațional.

- Indicii de utilizare gaterilor sunt foarte scăzuți.

- Cauzele de mai sus impun menținerea unui număr de muncitori mai mare decât cel normal

- Fabrica din Cîmpulung la Tisa în actualele condiții cheltuiește în plus peste 500.000 lei anual pentru transbordarea de la linia CFR la linia largă URSS a buștenilor primiți și a produselor lemnoase expediate.

4. Prin înființarea combinatului producția globală va crește în anul 1965 cu 338%, iar în anul 1975 cu 404% față de anul 1960, aceasta numai prin valorificarea mai superioară a masei lemnoase care va da posibilitatea

creșterii în valori a unui m.c. de masă lemnoasă în anul 1964 la 773 lei, în anul 1965 la 823 lei, iar în anul 1975 la 930 lei, față de 254 lei din anul 1960, cât se realizează în prezent la cele două fabrici de cherestea.

5. În cadrul combinatului propus la Sighet, se necesită înființarea următoarelor secții noi:

- Secția de cherestea.

Prin introducerea a 6 gater moderne se va asigura prelucrarea cantității de 50 000 de m.c. cherestea de fag din care cel puțin 58% de calitate superioare pentru export.

- Secția PAL (plăci aglomerate din lemn).

Rămășițele rezultate din debitare care în majoritatea lor au fost destinate combustibilului, vor fi industrializate în plăci aglomerate, producându-se în anul 1965 cantitatea de 8 000 tone și ajungând la 18 000 tone în 1975. Prin aceasta se va înlocui cantitatea de 6000 m.c. de cherestea fag la fabricile cu mobilă. Pentru producerea unei tone de plăci aglomerate este necesar 3 m.c. de rămășiță cu o valoare de 170 lei, pe când pentru o tonă de plăci aglomerate se obține 2000 lei.

- Secția placaje

Din exploatarea din cadrul raionului nostru rezultă cca 22 000 m.c. bușteni de derulaj care sunt livrați în prezent la fabrica Deta din regiunea Timișoara și la fabrica Gugești din regiunea Galați. Socotind numai transportul acestor bușteni și a placajelor produse pentru fabrica de mobilă propusă, rezultă o economie anuală de peste 600 000 lei.

- Secția mobilă corpus

Pentru cantitatea de 10 000 garnituri mobilă corpus anuală, valoarea globală va fi de 40 000 000 lei. Avantajul producției de mobilă în cadrul combinatului se justifică prin utilizarea tuturor produselor lemnoase din raion.

- Secția Parchete

În această secție cu o capacitate anuală de 150 000 mp., se va prelucra materia primă (frizele) din cadrul producției proprii, evitându-se astfel pe de o parte transportul pe distanțe lungi (Sighet - Satu Mare), iar pe de altă parte nu se va mai deprecia acest produs prin stocare îndelungată. Numai din transportul frizelor se aduc economii anuale de 200 000 lei.

- Secția de butoaie și lăzi

Cherestea de fag clasa C precum și o parte din subscurte rezultate în urma debitării și pentru care nu există asigurate desfacerea, ar putea fi întrebuințată pentru producția de butoaie pentru cantitatea de 100 000 garnituri anuale în valoare de cca 7.300.000 lei, precum și pentru producerea cantității de cca 5 000 m.c. lăzi pentru export care ar aduce un beneficiu anual de 2 250 000 lei.

- Secția de pastă semichimică

De asemeni sunt posibilități pentru înființarea unei secții de pastă semichimică cu o capacitate anuală de producție de 18 000 tone, materia primă fiind asigurată în întregime.

II. DIN PUNCT DE VEDERE SOCIAL

Orașul și Raionul Sighet au tradiții în industrializarea lemnului și produse finite din lemn.

Există muncitori calificați suficienți precum și cadre tehnice de care ar avea nevoie combinatul.

1. Se cunoaște că din lipsa altor surse de câștig pentru asigurarea existenței și în prezent o parte din populația raionului se îndeletnicește cu aceste munci forestiere în alte regiuni ale țării. Dăm ca exemplu situația muncitorilor plecați în alte regiuni în prezent, conform evidenței I.F.-ului Sighet:

În regiunea Suceava.....	375 muncitori.
În regiunea Timișoara.....	340 muncitori
În regiunea Cluj.....	210 muncitori
În regiunea Craiova.....	100 muncitori
În regiunea Bacău.....	70 muncitori
În regiunea Aut. maghiară....	50 muncitori
Total.....	1.375 muncitori

Acest număr minim de muncitori cauzează cheltuieli de deplasare în plus, de cel puțin 500 000 lei anual.

2. În afară de această situație a plecării muncitorilor forestieri în alte regiuni, la data actuală, potrivit datelor statistice ce rezultă din evidența Secției Raionale a Recrutării și repartizării Forțelor de Muncă, sunt înregistrați ca disponibili un număr de 1 700 brațe de muncă din care numai în orașul Sighet 517 muncitori, restul de 1183 din mediul rural al raionului.

Din totalul disponibilului peste 50% sunt muncitori forestieri

3. Cauzele acestui disponibil de brațe de muncă, sunt o urmare a dezvoltării procesului tehnico-organizatoric din întreprinderi prin micile mecanizări, prin introducerea mecanismelor la exploatarea forestieră și la fabrici, prin aplicarea HCM 116/1959, precum și prin creșterea populației din raion, cadre tinere eliberate din armată etc.

4. Insuficiența trenurilor agricole din raionul nostru, cauzează un surplus de muncitori atât din rândul celor intrați în unitățile agricole socialiste, cât și din sectorul individual. De exemplu, deși comuna Remetei, este complet colectivizată, totuși există un disponibil de cca 100 de muncitori, care solicită muncă.

5. Tot din cauza insuficienței suprafețelor agricole în toate comunele raionului există un surplus de cca 25-30%, de muncitori, care pentru a se întreține se îndeletnicesc cu alte munci decât cele agricole, și în special cu dulgheria și confecționarea manuală a diferitelor obiecte casnice.

6. Prin încetarea activității celor 2 saline de la Ocna Șugatag și Coștiui, a bazei Export lemn din Sighet, a întreprinderii Regionale Forestiere, precum și prin reducerea activității secțiilor de tâmplărie a IPROD coop-ului Sighet, de asemenea au influențat creșterea numărului mare de brațe de muncă existente în raion.

III. CONCLUZII

Numai prin construirea Combinatului de industrializarea lemnului din Sighet, construcție, care să înceapă neapărat în acest an, se rezolvă problema acută a plasării brațelor de muncă disponibile potrivit calificării și îndeletnicirii specifice din punct de vedere economic raionului nostru.

Prin construirea combinatului de industrializarea lemnului din Sighet, se va economisi fonduri însemnate la personalul tehnico-administrativ și recrutarea muncitorilor.

De asemenea mai există următoarele avantaje prin începerea construirii acestui combinat:

- Numărul mediu de muncitori va crește cu cca 2000 din care cca 600 muncitori proveniți de la actualele fabrici din Sighet și Cîmpulung la Tisa.

- Parțial este asigurată posibilitatea cazării salariaților combinatului în Sighet, iar pentru restul în majoritatea cazurilor este asigurat transportul lor pe căile ferate existente (CFR de la Cîmpulung la Tisa și Bocicoi) și (CFF de la Coștiui, Ocna Șugatag și Valea Mara), etc., distanțe relativ mici de 12-20 km.

- Noul Combinat va aduce cu sine și îmbunătățirea condițiilor social culturale a muncitorilor și o dată cu aceasta se va dezvolta mai mult și viața culturală a orașului.

- S-ar dezvolta și orașul Sighet făcându-l un adevărat centru forestier așa cum indică de altfel așezarea sa geografică la locul de gravitare a masivelor păduroase din Maramureș.

- Există la marginea orașului Sighet, terenul necesar amplasării acestui combinat și care are accesibilitate la toate formele de transport.

Față de cele arătate mai sus, propunem Comitetului Raional de Partid Sighet să facă intervenții privind Comitetul Regional Baia Mare, pentru a obține de la Comisia de Stat a Planificării hotărârea definitivă a proiectării și începerii construirii în anul 1960, a acestui combinat din Sighet.

Sighet, 6 aprilie 1960

Comisia Economică,

73. Vișeu de Sus, 15 aprilie 1960. Situație întocmită de primsecretarul Comitetului Raional de Partid Vișeu în vederea generalizării în perspectivă apropiată a învățământului de 7 ani, cu informații despre numărul elevilor care au absolvit patru case primare care continuă ciclul gimnazial, precizând și cauzele care determină abandonul școlar. Fond Comitetul Raional Vișeu al PMR, dosar 280/1960, filele 85-86

Partidul Muncitoresc Român
Comitetul Raional Vișeu

SITUAȚIA

Cuprinderii absolvenților de clasa a IV în clasa V-a în anul școlar curent și pentru anul viitor, precum și situația din anul școlar viitor, precum și situația din anul 1964-1965 a elevilor din clasele V-VII, în vederea generalizării învățământului de 7 ani

Nr. crt	Comuna, școala	Nr. abs. cl. IV 1958 1959	Cuprin și în cl. V-a în 1959-60	Rămași în afară	Plan pe anul 1960-61		
					Abs. cl. IV	Cuprinși în cl. V-a	Rămași
1	Baia Borșa	36	32	4	20	20	-
2	Borșa	101	83	18	220	100	45
3	Borșa Polana	44	30	14	-	45	-
4	Borșa gară	-	-	-	-	30	-
5	Botiza	64	34	30	82	52	-
6	Botiza P.[olenile] Glodului	-	-	-	-	30	-
7	Bistra	21	27	-	62	23	-
8	Bistra V.[alea] Vișeuului	38	25	-	-	39	-
9	Crasna	38	25	13	47	20	27

10	Cuhea	44	37	7	112	61	-
11	Cuhea Bocicoel	28	25	3	-	51	-
12	Dragomirești	67	51	16	60	60	-
13	Ieud	77	63	14	84	84	-
14	Leordina	47	33	14	56	52	4
15	Moisei	82	48	34	149	68	19
16	Moisei Iz[vorul] lui Dragoș	29	29	-	-	35	-
17	Moisei Iz[vorul] Negru	-	-	-	-	27	-
18	Poienile de [sub] Munte	91	51	40	139	95	44
19	Repedea	29	29	-	70	35	35
20	Ruscova	55	40	12	50	50	-
21	Rozavlea	87	62	15	142	80	6
22	Rozavlea Șieu	62	37	25	-	57	-
23	Săcel	74	33	41	84	60	24
24	Săliște	111	77	34	138	108	30
25	Vișeu de jos	108	93	15	114	114	-
26	Vișeu de mijloc	51	39	12	71	50	21
27	Vișeu șc.[oala] medie	181	105	76	220	220	-
TOTAL		1549	1112	437	1920	1666	254

Menționăm că situația de mai sus se referă la Trimestrul II al anului școlar în curs, iar pentru anul școlar viitor s-a luat ca cifră de orientare privind absolvenții de clasa IV-a tot situația Trimestrului II din acest an școlar. Cauzele principale ale neîndeplinirii planului de școlarizare la clasa a V-a privind cuprinderea tuturor absolvenților de cl[asa] IV. Atât din acest an școlar cât și în anul școlar viitor sunt următoarele:

- În fiecare comună sunt școli periferice aflate la distanțe de 3-15 km. de școala de 7 ani existentă și frecventarea școlii de către copiii din aceste cătune nu este accesibilă din cauza depărtării.

- În cătunele respective în anul viitor încă nu pot lua ființă școli de 7 ani, fiind puțini elevi pentru a întruni numărul unei clase, lipsă de spațiu, precum și cadre didactice.

- Cuprinderea tuturor copiilor absolvenți de IV. clase în clasa V.-a fie prin acordarea de burse la gazde comune, fie prin înființarea de internate la școlile de centru.

Vișeu de sus la 15 aprilie 1960

Primsecretar

ss indescifrabil

74. Sighet, 16 aprilie 1960. Informare privind aplicarea Decretului nr. 58/1960, referitor la constituirea unor brigăzi de transport ale GAC-urilor și întovărășirilor pentru exploatarea forestiere. Fond Comitetul raional Sighet al P.M.R., dosar 346/1959, fila 139.

PARTIDUL MUNCITORESC ROMÂN COMITETUL RAIONAL SIGHET

INFORMARE

privind aplicarea Decretului 58/1960.-

În raion, în urma predării atelajelor întreprinderii forestiere către unitățile socialiste din agricultură, în 3 GAC și o întovărășire au fost formate 6 brigăzi simple de transport. La GAC Săpânța 3 brigăzi. Prima brigadă din 17 muncitori. A doua din 25 muncitori, iar a treia din 11 muncitori. La GAC Sighet s-a format o brigadă din 18 muncitori. La GAC Remeți s-a format o

brigadă din 35 muncitori, la întovărășirea din Sat-Șugatag o brigadă din 16 muncitori.

În brigăzile formate o mare parte din acești muncitori colectiviști și întovărășiți care formează brigăzile, au o experiență în muncă, deoarece au mai muncit la exploatarea forestieră ca vizitii.

În urma formării brigăzilor, în prima jumătate a lunii aprilie se simte o scădere a capacității acestor coloane hipo, însă în prezent lipsesc datele pentru a face o concluzie clară. O situație provizorie pe prima jumătate a lunii aprilie este numai de la brigada de la întovărășirea din Sat-Șugatag, unde productivitatea planificată pe atelaj este 8 tone km. și s-a realizat 6,5 km., deci 81%.

După aprecierile întreprinderii forestiere brigăzile de la GAC Săpânța și Sighet în număr de 4 brigăzi vor obține în luna aprilie rezultate mai bune decât cele înregistrate de întovărășirea din Sat-Șugatag, însă rezultate slabe se obțin de brigada de la GAC Remeți.

Nu s-a putut concretiza încă felul cum își desfășoară activitatea aceste brigăzi, deoarece tarifele au fost predate de I.F. abia în ultimele zile.

Sighet, la 16 aprilie 1960.-

Prim-secretar,

Instructor cu informare,

75. Vișeu de Sus, 5 mai 1960. *Referat cu descrierea cursurilor de „îndrumarea politică a femeilor” pe anul 1959-1960. Fond Comitetul Raional de Partid Vișeu, dosar 280/1960, filele 89-94*

Comitetul Raional de Partid Vișeu

REFERAT

privind desfășurarea cursurilor politice de îndrumare a femeilor pe anul 1959—1960.

În anii de democrație populară în țara noastră sub conducerea Partidului Muncitoresc Român, s-au obținut succese de necomparat față de regimul burghezo-moșieresc care ținea în întuneric elanul oamenilor muncii. Partidul și Guvernul acordă o atenție deosebită culturalizării maselor de femei.

Îmbogățindu-și cunoștințele însutindu-și (însușindu-și?) cuceririle culturii și științei femeile pentru a inte (înțelege?) mai bine importanța cuceririle noastre revoluționare și necesitatea de a lupta cu hotărâre pentru apărarea lor, pot înțelege și mai bine politica partidului nostru. O deosebită importanță o prezintă faptul că sub conducerea și îndrumarea partidului mase largi de femei sunt chemate să-și spună cuvântul în marea operă de construirea socialismului.

Femeia exploatată și umilită în trecut astăzi a devenit liberă stăpână pe viitorul ei, pentru a făuri o viață nouă și a copiilor ei, și de a-și pune capacitatea ei creatoare în opera de construire a socialismului la noi în țară

Datorită grijii permanente a partidului pentru educația politică a femeilor, pentru ridicarea lor profesională și culturală, crește cunoștința

femeilor an de an, mii și mii de femei ocupă posturi de răspundere în aparatul de stat, 71 de deputate sunt în Adunarea Națională, 3500 deputate în sfaturile populare.

În industria noastră socialistă sute de femei sunt fruntaușe în producție, multe femei pentru merite deosebite sunt decorate cu ordine și medalii, deasemenea avem femei eroi ai muncii socialiste ca tov. Maria Zidaru Președinte al Gospodăriei Păulești, reg[inea] Baia Mare, Ana Poclina muncitoare textilistă, avem femei laureate ale premiului de stat, învățătoare, profesoare, medici și altele.

Femeile din industrie datorită faptului că a crescut conștiința lor socialistă an de an au atitudine nouă față de munca socialistă contribuind cu toată capacitatea lor creatoare la realizarea și depășirea planului de producție.

Îndrumate în permanent de organizațiile de partid ele au răspuns cu cinste sarcinilor trasate de plenara CC a PMR din 3-5 decembrie 1959, realizând însemnate economii de materii prime și deșeuri. Așa de exemplu Întreprinderea Minieră Baia Borșa muncitoarele ca Muțiu Irma, Barna Maria, Molnar Rozalia și altele se află printre muncitorii fruntauși.

Întreprinderea IF Vișeu care în momentul de față este a doua întreprindere pe țară, la aceste lucru au contribuit și femeile fruntaușe ca: Apan Ana, Malanca Maria și altele

Trezite la viață și ajutate să se lumineze țărâncile noastre muncitoare reprezintă o forță creatoare în viața satului și a transformării socialiste a agriculturii. Ele înțeleg din ce în ce mai mult că gospodăria colectivă este singurul drum spre belșug, spre lumină acolo unde se întemeiază gospodăria agricolă se pun bazele unei noi vieți fericite.

Pentru culturalizarea maselor de femei la inițiativa Comitetului Național al Femeilor au fost organizate în anii 1958-1959 25 cursuri politice de îndrumarea femeilor reprezentând un număr de 960 cursante. Ca rezultatul acestor cursuri s-a reușit ca în anul acesta să avem 50 cursuri politice cu un număr de 1960 cursante planificate de către Comitetul regional am avut 41 cursuri iar la cerințele femeilor am ajuns la aceste 50 cursuri. Cursurile au funcționat pe baza unui plan concret indicat de Consiliul național al femeilor și sub îndrumarea permanentă a Comitetului Regional de femei.

Un aport practic în această direcție l-am primit din partea Comitetului raional de Partid, prin instructori care au predat lecții și chiar au asistat la aceste cursuri. Lecția au fost predate de către membri propagandiști de partid, pe înțelesul fiecărei cursante și localizate cu exemple specific comunelor.

De remarcat este la majoritatea cursurilor frecvența a fost 100% și chiar s-a mărit numărul cursantelor, ca de ex Vișeu de Sus, Vișeu de Jos, Săliște, Moisei, Dragomirești, Botiza, Rozavlea Bistra și altele. Acolo unde responsabilul de cursuri a dat mai multă atenție acestor cursuri, rezultatele au fost mult mai frumoase față de anii 1958-1959. De ex.: orașul Vișeu de Sus responsabilă Rihlea Maria, Caia Palaga, Iuga Felicia Vișeu de Mijloc, Stănescu Elvira Spital, Gruber Ana Sfatul Raional, Pasca Eugenia Miliție, Ilovan Elisabeta Săliște, Onicioc Ioana Moisei, Cocejuc Livia Bistra, Bogdan Marghioala Dragomirești, Popan Maria satul Șieu și alte responsabile de

cursuri ca Vișeu de Jos Balescu Sofia și altele, care au avut o preocupare în ceea ce privește educația femeilor.

Nu la fel a fost preocuparea responsabilelor cursurilor ca lecțiile să fie ținute la zi ca de ex.: Borșa, Darie Elvira, Luca Constanța, Iurciuc Olimpia Repedea, Hapca Natalia Poieni de Sub Munte, Mănulescu Cristina Valea Vișeuului, și alte responsabile care în mică măsură.

De multe ori cursantele au fost prezente la cursuri iar responsabila lipsea.

La cursuri au fost purtate discuțiile legate de conținutul lecțiilor. În urma lecțiilor din trecutul de luptă revoluționară a trecutului nostru o femeie simplă ca tov. Cîmpianu Varvara din comuna Săcel Iancu Iuliska Vișeu de Mijloc, Chiuzboiani Iuliana Vișeu de Sus, Sidău Ioana din Botiza, Sas Ioana Șieu, arată că sunt pătrunse de importanța acestor cursuri și se bucură foarte mult de înființarea acestor cursuri fiindcă putem să învățăm cât ceva din ceea ce se întâmplă în țară și ne luminează mintea. S-au purtat tot la această lecție, multe discuții despre luptătoarele neînfricate care au luptat pentru fericirea poporului ca Donca Sima, Terezia Osco, Nina Popova și alte luptătoare, iar ca semn de recunoștință profundă ele vor contribui din plin la făurirea unor vieți noi socialiste, ca de ex. tov Iancu Ilișca din Vișeu de Mijloc, și-a luat angajamentul să se înscrie la tov. zootehnică, care angajament a fost dus la îndeplinire.

La lecția - statul democrat popular – rolul său în construirea socialismului – tov. Chiuzboianu Iuliana, tov. Hontău Maria, Nistor Marișca, Mariciuc Sava, Tomoiagă Ileana Moisei și multe alte cursante arată că din lecția predată reiese cum au fost exploatați oamenii în trecut dând exemple chiar din raionul nostru. Concomitent cu aceasta arată grija Partidului nostru, față de cei ce muncesc. Tov Grigaș Ecaterina arată că din lecție se pot desprinde sarcini ce revin femeilor în opera de construire a socialismului.

La lecția - Comerțul socialist- cursantele în general au discutat ca să se încadreze în echipe ca femeile și în general cursantele să dea exemplu în fața restului de femei ca să fie cu partea socială achitate, de asemenea exemp. putem da tov. Leta Irina Oraș, Petraru Mărița Rozavlea, Strelenciuc Irina Rozavlea, Ofrim Ileana din Dragomirești, Tomoiagă Ileana Moisei, Bălăița Sofia Vișeu de Jos, și alte cursante arătând restului de femei nefiind cu partea socială complectă nu poate avea pretenții ca să avem mărfuri necesare în cooperative, ci va trebui în urma lecțiilor să muncim cu mai multă hotărâre pentru autofinanțarea cooperativelor. Tov. Ulici Ileana arată unele deficiențe care mai există în cooperative în ceea ce privește deservirea civilizată a populației.

La – Lecția Partidul - cursantele în general arată că din această lecție au putut învăța foarte multe, așa cum a arătat tov. Pihoc precum și restul cursantelor, arată că a putut învăța multe din această lecție, cum fii credincioși ai clasei muncitoare au luptat și și-au jertfit viața luptând pentru binele nostru, cursantele arată în continuare și își iau angajamentul în a munci și cu mai mare zel la locul lor de muncă răspunzând la toate chemările Partidului nostru.

La - lecția transformarea socialistă a agriculturii - mai mult în urma prelucrării plenarei a CC a PMR din 3-5 decembrie 1959, cursantele au arătat că vor lupta cu mai multă hotărâre pentru întărirea sectorului socialist

al agriculturii și realizarea a cât mai multe economii ca de ex. Vlad Anuța din GAC Săliște, Iuga Maria din Săliște, Gradivici Ioana din Ieud, Pop Anuța Perța din Vișeu de Jos, și altele. La fel la lecția transformarea socialistă a agriculturii, este Dunca Năstacă din satul Șieu, Brumar Irina din comuna Rozavlea, Bognar Măricuța, Sima Maria din Dragomirești, au cerut ca să treacă dela tov. zootehnică la gospodăria agricolă zootehnică, unde aceste cursante au și depus cererile și au intrat cu toată suprafața, urmând exemplul lor au atras încă 16 familii cu toată suprafața ca de ex. Dunca Maria, Pătraș Maria și multe alte cursante.

Tot la cursurile politice ale femeilor s-au prelucrat și simpozioane ca luptătoarele Donca Sima, Tereza Osco, Olga Bancic, Nina Popova, unde la aceste simpozioane au participat 2270 femei.

La lecția - Ocrotirea muncii și copilului -, cursantele arată că femeile sunt îngrijite, asigurate cu asistență medicală în casa de nașteri, și este asigurată și viața copilului, nu ca în trecut femeile nașteau acasă sau pe câmp, iar mulți dintre copii mureau sau chiar și din mamele lor.

La lecția - Familia în statul socialist - codul familiei cursantele au arătat că ar fi bine să dispară divorțurile și să se țină unele conferințe pe teme juridice (!) ca să nu se despartă soții unul de altul și să rămână copiii fără tată sau fără mamă. Femeile au mai arătat că aceste lecții ar fi bine să se prelucruze și cu soții lor, ca de ex.: Salamon Fani, Ardelean Ioana - Rozavlea, și multe alte cursante care au fost de aceeași părere ca să se prelucruze aceste teme.

La muncile patriotice femeile au purtat multe discuții și chiar au luat angajamente cu înfrumusețarea comunelor, de ex. tov. Hontău Maria din Petrova, Olasin Ana din Bistra, Nistor Marișca au arătat că vor lupta cu hotărâre pentru a mobiliza masele largi de femei în diferitele acțiuni patriotice.

În urma analizei învățământului politic Biroul Raional de Partid a trasat sarcini secretarilor organizațiilor de bază și instructorilor teritoriali de partid ca fiecare curs să fie analizat de org.[anizația] de bază. În urma acestor analize cursurile s-au desfășurat în mai bune condiții și au ajuns la un nivel mai înalt și în special unde cursurile au mers mai slab. Ca de ex. Borșa, Repedea, Poienile de sub Munte, Valea Vișeuului și altele unde au ajuns ca lecțiile să fie ținute la zi.

Cursantele în general au propus ca cursurile să rămână și pe timp de vară ca de ex. în orașul Vișeu s-a propus să se facă un curs de croitorie, iar la Rozavlea să continue cursurile cu diferite materii cu caracter agricol și gospodăresc.

Acele cursante care au participat cu regularitate la cursuri le-au fost înmânate în cadru festiv 1300 diplome, în urma înmânării acestor diplome femeile și-au luat angajamentul că vor munci pe viitor cu mai multă dragoste și vor răspunde la toate chemările Comitetului Comunal de Femei. Cursantele au primit diplome cu lacrimi în ochi și mulțumind org.[anizației] de bază și Comitetului de Femei pentru preocuparea pe care au avut-o pentru ca să le lumineze mintea, prin lecțiile predate, rezultatele bune obținute în domeniul muncii culturale se datoresc ajutorului practic primit de către Biroul Raional de Partid care a trasat sarcinile org.[anizației] de bază și instructorilor teritoriali pentru a controla și îndruma cursurile de îndrumare a

femeilor, la fel instructoarele voluntare s-au deplasat pe teren unde au dat ajutor responsabilului de cursuri.

Cursurile noastre de îndrumare contribuie la ridicarea conștiinței maselor de femei astfel femeile se pot mobiliza mai ușor la orice acțiune cu caracter obștesc înțelegând tot mai mult avantajele sectorului socialist, numărul lor crescând zi de zi, precum și la combaterea misticismului care a ținut în întuneric masele largi de femei, prin cursurile noastre femeile își dau tot mai mult seama de minciunile propovăduite, putem da ca ex. pe tov. Bradu Ileana din comuna Săcel, o țărancă simplă care arată că numai venind la aceste lecții aude adevărul și poate învăța ceva nou și să fie la curent cu toate problemele. Facând o comparație cu biserica din satul lor unde sunt trei preoți care se ceartă pentru a căpăta cât mai mulți oameni pentru a profita care de care mai mult, aceste certuri dintre preoți având influență și asupra oamenilor începând să fie neînțelegeri și între oamenii din sat. La lecția frăției de nezdruccinat dintre poporul român și naționalitățile conlocuitoare din țara noastră - tov. Șimon Irina din Vișeu de Sus, arată cum în anii regimului burghezo-moșieresc, nu putea intra în serviciu un cetățean de altă naționalitate, chiar fratele dânsului nu a fost primit de ce a fost de naționalitate maghiară.

Pe lângă toate aceste rezultate am întâmpinat și unele greutăți. În comunele ucrainene nu am avut lecții în limba ucraineană, pe care greutăți le-am tradus din limba română în limba ucraineană, din aceste greutăți și culturalizarea maselor de femei a mers mai slab.

În această direcție o lipsă o are și tov. Mîrza ca în mică măsură s-a deplasat în aceste comune unde cursurile au mers mai slab.

Ținând cont de propunerile făcute de cursante cu ocazia înmânării diplomelor Biroul Comitetului Raional de Femei e de acord ca cursurile să rămână și pe timp de vară în continuare, iar nr. cursurilor pe anul 1960-1961, să se mărească încă cu 30 cursuri.

Vișeu de Sus la 5 mai 1960

Președinte,
Ion Vancea

Responsabilă de curs,

76. Sighet, 14 mai 1960. *Referat despre controlul efectuat de Comisia Economică Raională de Partid Sighet referitor la aplicarea Decretului Prezidiului Marii Adunări Naționale nr. 158 din 5 februarie 1960, prin care se pune problema rentabilizării activității de exploatare forestieră la atelajele predate de Întreprinderea Forestieră GAC-urilor și întovărășirilor. Comitetul raional Sighet al PMR, dosar 346/1959, filele 156-162*

Partidul Muncitoresc Român
Comitetul Raional Sighet

Referat

asupra controlului efectuat de Comisia Raională de Partid privind aplicarea Decretului Prezidiului Marii Adunări Naționale nr. 58 din 5 februarie 1960, cu privire la predarea atelajelor hipo de la I.F. Sighet, la sectoarele socialiste din agricultură, GAC și a întovărășirilor agricole. De felul cum a

fost asigurat continuitatea procesului de producție în sectoarele de exploatare în perioada de predare și până la sfârșitul lunii aprilie 1960.

I. În scopul aplicării în viață a Decretului nr.58, Comitetul Raional de Partid, a întocmit un plan de măsuri politice și organizatoric formându-se comisia pentru desbaterea Decretului, cu secretarii org.[anizației] de bază din GAC și întovărășiri, președinți ai GAC și întovărășiri, a sfaturilor populare comunale, la care a participat DREF Baia Mare și conducerea I.F.-ului Sighet.

În cadrul dezbaterii al acestui Decret, au fost ridicate o serie de probleme privind preluarea și predarea atelajelor hipo, care au fost clarificate în cadrul ședinței.

Membrii comisiei raionale, au fost repartizați pe gospodării colective și întovărășiri agricole, pentru a pregăti adunări de a desbate Decretul. În general Decretul a fost primit cu satisfacție și interes din partea GAC și întovărășirilor agricole, privind consolidarea sectorului socialist în raionul nostru.

După desbatere a fost formată comisia de evaluare în vederea predării a atelajelor, astfel în raza I.F.-ului Sighet, au fost predați conform Decretului 189 buc. cai cu harnașamente după cum urmează:

- G.A.C. Remeți	33 buc cai
- G.A.C. Săpînța	91 buc cai
- G.A.C. Sighet	33 buc cai
- Întov.[ărășirea] sat Șugatag	32 buc cai

Astfel a fost respectat termenul de predare și preluare, conform Decretului până la 31 martie 1960, făcându-se formele prevăzute în anexele Decretului.

De la această dată pe parcurs au mai survenit anumite schimbări pentru îmbunătățirea muncii privind asigurarea realizării planului în cadrul I.F.-ului Sighet.

Aceste schimbări survenite, au fost necesare în urma analizei făcute privind realizarea planului de scos - apropiat decadal la râmpile de încărcare de către biroul Comit[etului] Raional de Partid și conducerea I.F.-ului, că sunt lipsuri din cauză că, G.A.C. Săpînța, nu este în stare să cuprindă toate coloanele hipo, pentru asigurarea planului, și s-a hotărât împreună cu G.A.C. Săpînța, să predea un număr de 41 buc cai întovărășirii Agricole Desești, lucru care s-a făcut la data de 4 mai a.c.

Pe perioada analizată de comisia raională de partid, se constată că pe luna aprilie, coloanele hipo, au avut un plan de 15.120 Tkm de realizat din care s-a realizat numai 8.030 Tkm pe sectoare după cum urmează:

G.A.C. Remeți	planificat	2.640	realizat	514
G.A.C. Sighet	"	2.640	realizat	1027
G.A.C. Săpînța	"	7280	realizat	4452
Întov.[ărășirea]sat Șugatag	"	2560	realizat	1847
Total	"	15.120	realizat	8030

Din situația de mai sus, reese că, planul stabilit pe atelaje de 8 Tkm, nu a fost realizat, din care cauză planul pe I.F. la tras și apropiat nu a putut să fie realizat.

Cauza nerealizării sarcinilor de plan în cadrul sectoarelor de exploatare la faza de lucru scos-apropiat este:

- În luna aprilie s-a lucrat numai jumătate din lună, adică 15 zile, prin faptul că muncitorii au plecat acasă pe perioada sărbătorilor. Considerăm că aici a avut lipsuri atât organizația de partid, cât și conducerea administrativă, că nu au fost luate măsuri politice de a lămuri muncitorii ca să nu părăsească locurile de muncă, care a creat un gol de producție între 3-8 zile lucrătoare.

II. Conducerea de către GAC și Întov[ărășiri] Agricole, a coloanelor hipo, la sectoarele de exploatare.

Deși în perioada desbaterii Decretului, au fost lămurite o serie de probleme, fiind de acord conducerile GAC și Întovărășirilor cu sarcini ce revin în coordonarea în bune condițiuni a coloanelor hipo pentru îndeplinirea sarcinilor. Totuși se constată că nu toate consiliile de conducere ale gospodăriilor colective s-au achitat în mod conștient de această sarcină, din care cauză la unele coloane hipo, s-au creat nemulțumiri în rândul vizitiilor pentru că din partea GAC Săpînța și Remeți, nu s-a deplasat la aceste sectoare de muncă, pentru a desbata cu muncitorii (colectiviști) sarcinile ce le revin asupra lor în cadrul I.F.-ului. La fel nu s-a clarificat retribuirea muncii, acelor care lucrează la coloanele hipo, lăsând toate sarcinile să le rezolve șeful de coloană. Din cauzele mai sus arătate, s-a ajuns ca muncitorii să nu primească salariul la timp. De asemenea și coloanele nu au fost ajutate în măsură suficientă de către șefii de sectoare, șefi de brigăzi și maiștrii din cadrul I.F. de felul cum să-și organizeze mai bine munca.

O altă cauză pe care o considerăm este și aceea, că deși de la bun început a fost trasă atenția consiliilor de conducere și chiar în adunări generale ale colectiviștilor, că în cadrul coloanelor să fie puși ca vizitii acei oameni care cunosc munca la pădure și iubesc gospodăria colectivă și aceasta nu a fost pe deplin respectat trimițând oameni colectiviști, care nu au avut toți interesul ca să realizeze câștiguri și planul de producție pe care l-a avut.

O altă cauză o considerăm că în cursul lunii aprilie, coloanele n-au lucrat toate zilele lucrătoare, aceasta a făcut ca gospodăriile colective să lucreze cu pierdere, ca de exemplu: GAC Săpînța, în luna aprilie a câștigat 48.648 lei și a cheltuit 30.250 lei, în afară de salariul vizitiilor care trebuiesc achitate, sau GAC Remeți, care a câștigat 12.200 lei și a cheltuit 11.856 lei, fără salariile achitate vizitiilor.

Aceasta se datorește că conducerea G.A.C. și conducerea I.F.-ului, nu a analizat împreună mai din timp de felul, ca ce măsuri organizatorice și tehnice sunt necesare de a lua ca GAC să lucreze cu beneficii.

Sunt coloane hipo, care lucrează cu beneficii, exemplu: este coloana GAC Săpînța, care lucrează în sectorul Băița, aparținând I.F.-ului Baia Mare, realizând un beneficiu de peste 2.000 lei. Sau coloana întovărășirii agricole din satul Ocna Șugatag, care de asemenea lucrează cu beneficii.

Pentru lipsurile arătate mai sus, este vinovat și conducerea I.F.-ului, în privința planificării numărului de atelaje pe parchete, unde s-a constatat că la sectorul Izvoarele Dumitru, în loc să fie utilizate 5 atelaje la capacitate, s-a menținut 11 atelaje pe același volum de producție, sau la sectorul Crivin, unde șeful de sector nu a repartizat planul pentru coloana hipo, iar șeful de coloană nu știe ce are de făcut lucrând la întâmplare și neorganizat.

De menționat este faptul că coloanele aparținând GAC nu a realizat volumul de producție planificat pe atelaje de aceea nu a realizat nici beneficii.

Analizând cauzele principale de nerealizare a planului și că unele coloane să lucreze rentabil cu beneficii și altele cu pierderi, s-a ajuns la concluzia că, dacă întovărășirea agricolă din Sat Șugatag, a putut să câștige în cursul lunii aprilie, suma de 20.000 lei, din care a cheltuit 6.072 lei, aceasta se dovedește că este o preocupare din partea conducerii întovărășirii, fiindcă fânul îl cumpără direct întovărășirea cu un preț de 0,50 lei/kg, până când fânul cumpărat de la AGEVACOOP a costat 0,91 lei. De aceea și GAC Săpînța și Remeți, datorită faptului că nu s-a interesat să asigure furaje mai ieftine pentru hrana cailor, pe de o parte și pe de altă parte, nu au fost folosite nici atelajele la capacitate.

Fapt pozitiv este că la aceste coloane, care au fost preluate de gospodării colective și întovărășiri agricole, lucrează numai membrii ai GAC și întovărășirilor. Însă în ce privește retribuirea muncii, au fost lăsate la atitudinea consiliilor de conducere, care nici până în prezent nu este dat o linie a modului de retribuire a muncii, astfel se procedează în diferite forme și feluri de retribuire.

G.A.C. Sighet, care a preluat o coloană de atelaje, consiliul de conducere, a hotărât ca să fie retribuit pe baza Statutului GAC adică pe baze de norme și în natură, iar câștigul îl încasează tot G.A.C. retribuit bani pe zile muncă și la ceilalți colectivități care nu lucrează la coloanele hipo, din cadrul sectorului de exploatare, până când GAC Săpînța și Remeți, plătesc salariile la vizitii pe Tkm, așa cum au procedat plata când coloanele hipo au fost ale I.F.-ului.

III. În privința stării animalelor și harnașamentelor de la predare și preluare, s-a constatat că în general sîunt menținute în condițiuni bune, cu excepția coloana de la sect[orului] Valea Brazilor, care au mai slăbit din cauza reducerii furajelor în special a concentratelor fiind redusă de la 5 kg. la 3,75 kg.

După constatarea comisiei economice, această stare de fapte, s-a și luat măsuri de îmbunătățire. În general coloanele hipo, sunt aprovizionate cu furaje (fân) de către AGEVACOOP prin achiziții, aceste furaje sunt de o calitate slabă, pe lângă că sunt de calitate slabă se plătește un kg. cu 0,91 lei.

Considerăm ca o măsură bună luată în privința aprovizionării cu furaje (fân) din partea întov.[ărășirii] Sat Șugatag, care a renunțat să fie aprovizionată de către AGEVACOOP, aprovizionându-se și cu furaje de bună calitate și cu 0,50 lei/kg de fân, datorită acestei măsuri luate în momentul de față, caii acestei întovărășiri sunt cei mai buni.

Din partea GAC Remeți, Săpînța și Sighet, până în prezent nu s-a observat asemenea inițiative, ca să cumpere și ei fân de bună calitate și cu un preț mai redus care contribuie în mare măsură la reducerea prețului de cost pe atelaje, iar pe altă parte la întreținerea cailor în mai bună stare.

În privința asigurării cu pășune pentru cai, este asigurată din partea I.F.-ului în apropierea sectoarelor de exploatare la toate coloanele.

În perioada de la 15 mai, la 30 septembrie, Întreprinderea I.F. își reduce activitatea prin faptul că, tăieri definitive în total 9 parchete a cărui

regim de tăiere și scoatere conform regulamentului de exploatare își încetează activitatea de la data de 15 aprilie - 15 septembrie. În această perioadă se va reduce de la 9 parchete la 4 parchete, care regimul de exploatare permite tăierea în această perioadă, în acelaș timp se vor reduce și din numărul atelajelor de la 94,5 la 84, iar restul de 10 atelaje vor trece în repaus.

IV. În urma controlului efectuat la coloana hipo, din cadrul I.F. Sighet, de către Comisia Raională, s-au luat următoarele măsuri de lichidarea deficiențelor constatate la fața locului după cum urmează.

- În ziua de 14 mai a.c., s-au convocat o ședință la Centrala I.F., unde au participat tov. din comisia raională, și tovișii șefi de sectoare de exploatare, conducerile gospodăriilor și a întovărășirilor cu șefii de coloană hipo. La această ședință Comisia raională a arătat deficiențele constatate atât din partea gospodăriilor cât și din partea I.F.-ului. Atât conducerile gospodăriilor și a întovărășirilor, cât și conducerea I.F.-ului și-au recunoscut lipsurile și s-au angajat în fața Comisiei Raionale, ca începând cu data de azi vor organiza munca în așa fel ca la sfârșitul lunii mai, să recupereze deficitul avut în cursul lunii aprilie și aibă și beneficii. În cadrul acestei ședințe șeful de coloană de la întovărășirea „1 Mai” Sat Șugatag, tov. Hotea, a arătat felul cum și-a organizat întreaga coloană pentru a putea recupera deficitul pe luna aprilie până la data de 1 mai.

Datorită bunei organizări a muncii și defalcării planului pe fiecare atelaj în parte, au reușit ca până la 11 mai, să recupereze deficitul pe luna aprilie și să scoată și un beneficiu de 6.000 lei pentru întovărășire.

S-au trasat sarcina conducerii I.F.-ului ca începând cu data de azi, să numească un responsabil, care se va ocupa în mod permanent de coloanele hipo din raza I.F.-ului. S-au luat măsuri ca planul să fie defalcat pe atelaje și zile, să fie cunoscut de fiecare vizitativ, totodată șefii de coloană să aibă grafice de urmărirea planului zilnic.

Comisia a luat legătura cu conducerea Bazei INTERRAIONALE să aducă și ovăz pentru cai, tovarășii din conducerea Bazei Interaionale au promis că începând cu ziua de 16 mai a.c., vor asigura coloanele hipo cu ovăz și uruială 50% ovăz și 50% uruială.

S-au trasat sarcina conducerii I.F.-ului, ca în parchetele unde lucrează coloanele sectorului socialist să nu lucreze atelaje particulare.

S-au stabilit ca în termen de o săptămână conducerile GAC, împreună cu șefii de sectoare să plece sus în parchete, să stabilească câte atelaje să treacă în repaus. La fiecare sfârșit de lună conducerile gospodăriilor și a întovărășirilor, împreună cu conducerea I.F.-ului să facă analiza realizării planului pe luna trecută.

Pentru îmbunătățirea muncii în cadrul coloanelor hipo preluate de GAC-uri și întovărășiri agricole, considerăm necesar să fie clarificate următoarele probleme:

1. Retribuirea muncii la colectivități și întovărășiți care lucrează la coloanele hipo.

2. Să fie clarificat problema la acești colectivități, care numai în urma predării cailor de către I.F. la gospodării colective a devenit colectivist, fiindcă înainte erau muncitori salariați și unii dintre aceștia au ani îndelungați

ca lucrători forestieri, care a beneficiat de alocații de stat pentru copii, iar acum numai beneficiază.

3. Să fie clarificat problema asistenței medicale cu colectivității și întovărășii, care lucrează la astfel de munci.

Aceste probleme arătate pentru a fi clarificate, sunt ridicate zi de zi de către muncitori care lucrează la coloanele hipo ale gospodăriilor colective.

Sighet, la 14 mai 1960.

COMISIA ECONOMICĂ RAIONALĂ DE PARTID,
ss indescifrabil

77. Vișeu de Sus, 22 iulie 1960. *Informare a primsecretarului al Comitetului Raional Vișeu, privind dezvoltarea rețelei de radioficare în comunele și satele din raionul Vișeu. Fond Comitetul de Partid Raional Vișeu, dosar 280/1960, fila 101*

Partidul Muncitoresc Român
Comitetul Raional Vișeu.

INFORMARE

Cu privire la dezvoltarea rețelei de radioficare a comunelor și satelor din raional Vișeu.

În cadrul raionului Vișeu, sunt un număr de 5 comune și orașul Vișeu de Sus, ca: Vișeu de Jos, Leordina, Vișeu de Mijloc și Ruscova.

Aceste comună de mai sus arătate sunt conduse de trei stații de radioficare, ca: Vișeu de Sus, Borșa, și Leordina, și cu o capacitate după cum urmează:

1.- Vișeu de Sus...350 Wați cu 1200 difuzoare.

2.- Borșa....100 Wați cu 800 difuzoare

3.- Leordina...150 Wați cu 400 difuzoare

- Stațiile de radioficare sunt folosite de un număr difuzoare ca:

1.- Vișeu de Sus cu 838 difuzoare.

2.- Borșa cu 550 difuzoare

3.- Leordina cu 150 difuzoare

- Astfel stațiile de radioficare nu sînt folosite la întreaga capacitate a lor

- Din cadrul raionului Vișeu sînt următoarele comune care solicită folosirea radioficării, ca: comuna Petrova, Crasna, Bistra, Moisei, Ieud, Borșa Birt și Repedea, până în prezent pentru aceste localități s-au cerut de către sfaturile populare de instalarea difuzoarelor.

- Biroul Comitetului Raional de Partid, în această direcție propune: de a instala radioficare și în comunele ca, Dragomirești, Cuhea, și Săliștea de Sus, cu centrul de stație de radioficare în comuna Dragomirești.

Vișeu de Sus la 22 iulie 1960

PRIM SECRETAR,

78. Vișeu de Sus, 2 septembrie 1960. *Informare a primsecretarului Comitetului Raional Vișeu, cu privire la prelucrarea în organizațiile de bază a materialului de „uz intern” în legătură cu Consfătuirea Partidelor comuniste și*

Partidul Muncitoresc Român
Comitetul Raional de Vișeu

INFORMAREA

despre prelucrarea în org.[anizațiile] de bază PMR a materialului de „Uz intern” în legătură cu Consfătuirea Partidelor comuniste și muncitorești din țările socialiste, care a avut loc la București în iunie a.c.

Acest material a fost prelucrat în org.[anizațiile] de bază PMR numai de către membrii Biroului Comitetului Raional de Partid .

În total s-au ținut 51 de adunări cu 88 de org.[anizații] de bază ai PMR, unde au fost prezenți 1336 de membrii și candidați de partid, din totalul de 1556, în proporție de 87%.

Aspecte deosebite în aceste adunări nu au fost, decât unele întrebări, din care vă redăm câteva aspecte:

- Iarinca Emeric de la Minera Baia - Borșa întreabă care vor fi relațiile în viitor între Partidul Muncitoresc Român și Partidul Comunist Chinez. Popovici Gheorghe de la IF - Borșa întreabă dacă broșurile în legătură „Trăiască leninizmul ”răspândite în țara noastră de Ambasada chineză, au fost tipărite la noi în țară sau în altă parte.

- Nicovschi Toader de la Petrol - Săcel întreabă dacă mai sunt și alte teze leniniste cu care chinezii nu sunt de acord sau numai teza cu privire la posibilitatea preîntâmpinării războaielor.

- Petraru Iosif de la IF. Vișeu întreabă care sunt relațiile actuale între R.P.R. și R.P Chineză.

- Andreica Vasile de la IF Vișeu întreabă dacă delegația Partidului Chinezi a participat la Consfătuirea până la terminare.

- Burnar Gheorghe de la ISEM Vișeu întreabă care este poziția actuală a tov. Mao-Tze—dun față de problemele fixate în declarația partidelor comuniste și muncitorești la Consfătuirea din 1957 de la Moscova.

- Covaci Vasile de la cartier Vișeu întreabă ca nu cumva chinezii prin această acțiune au vrut să pornească o lovitură împotriva statelor socialiste.

- Iuga Dumitru GAC Săliștea întreabă că ce măsuri au fost luate împotriva Ambasadorului Chinez în țara noastră pentru răspândirea broșurilor respective fără consimțământul și aprobarea CC al PMR.

- Antal Ioan din sat Dragomirești, întreabă că această confuzie s-a clarificat față de Chinez sau nu și dacă ei rămân și pe mai departe cu aceleași concepții.

- Codrea Gheorghe de la Borșa sat, întreabă că ce au determinat pe Chinezi să pornească la asemenea acțiune greșită când și de cine a fost descoperită această poziție Chinezilor față de preîntâmpinarea războaielor.

- Örsman Iosif din sat Crasna întreabă totuși care este poziția în momentul de față a Conducătorilor Chinezi față de statele socialiste și Guvernul Sovietic.

- Întrebări asemănătoare au fost puse și de către alți membrii și candidați de partid cu ocazia adunărilor unde a fost prelucrat acest material.

Tovarăși care au prelucrat materialul respectiv, au reușit ca să dea răspuns la toate întrebările ce le-au fost puse.

Vișeu de Sus la 2 septembrie 1960

PRIM-SECRETAR

Instructor cu informare și scrisori

79. Vișeu de Sus, 16 decembrie 1960. Referat al primsecretarului Comitetului Raional Vișeu al PMR privind instruirea agitatorilor pentru activitatea cultural-educativă în perioada de iarnă. Fond Comitetul Raional Vișeu al PMR, dosar 280/1960, f. 118-120.

Partidul Muncitoresc Român

Comitetul Raional Vișeu

REFERAT

A Biroului Comitetului Raional de Partid Vișeu privind instruirea agitatorilor, pe baza planului de măsuri, cu privire la activitatea cultural-educativă în perioada de iarnă.

Biroul Comitetului Raional de Partid, pe baza acestui plan de măsuri și-a întocmit un plan de acțiuni, privind instruirea agitatorilor, formând colective de instruire a agitatorilor dintre tovarășii membrii ai comitetului raional de partid, instructori teritoriali de partid, și alți tov. din activul de partid.

Agitatorii au fost instruiți în 8 centre de comune cu o durată de 3 zile, în data de 7, 8 și 9 decembrie a.c. și anume: în comuna Borșa, împreună cu agitatorii din comuna Baia Borșa și comuna Moisei, cu centrul în comuna Borșa unde au participat un număr de 85 agitatori, Vișeu de Sus cu agitatorii din Vișeu de Jos, cu centrul la Vișeu de Sus, unde au participat un număr de 52 agitatori, comuna Leordina cu agitatorii din comuna Ruscova cu centrul la Leordina, unde au participat un număr de 35 agitatori, Poienile de Sub Munte cu agitatorii din comuna Repedea, cu centrul în Poienile de sub Munte, unde au participat un număr de 40 agitatori, comuna Petrova împreună cu agitatorii din comunele și satele, Crasna, Bistra și Valea Vișeuului, cu centrul la Petrova, unde au participat un număr de 53 agitatori, comuna Săliștea împreună cu agitatorii din comuna Săcel, cu centrul la Săliștea unde au participat un număr de 54 agitatori, comuna Cuhea împreună cu agitatorii din comunele și satele: Dragomirești, Ieud și Bocicoiel unde au participat un număr de 89 agitatori, comuna Rozavlea împreună cu agitatorii din comunele și satele: Botiza, Șieu, și Poienile Glodului, unde au participat un număr de 77 agitatori.

Deci în total au fost instruiți un număr de 485 agitatori, din totalul comunelor și satelor din raionul Vișeu.

Colectivele care au fost propuse de Biroul comitetului raional de Partid pentru instruire, înainte de a fi trimise pe teren au fost instruite de tov. secretar cu probleme de propagandă Ulici Ștefan, unde au fost indicate și metodele de muncă care trebuiesc folosite pentru instruirea agitatorilor. În fiecare colectiv au făcut parte 4-5 tovarăși.

Înainte de instruirea agitatorilor au fost luate măsuri pentru a se întocmi lecții cu care au fost instruite colectivele de agitatori, și anume au fost întocmite următoarele teme de lecții:

- cum pot sprijini agitatorii munca căminului cultural. Importanța agitației vizuale și a gazetelor de perete.

- sarcinile agitatorilor privind informarea efectivă a oamenilor muncii despre problemele interne și internaționale

- Cum trebuie să se pregătească un agitator pentru munca de agitație. Folosirea carnetului agitatorului, ziarelor și revistelor în munca de agitație, desfășurarea muncii cu cartea în perioada de iarnă.

- întărirea economico-financiară a cooperativei de consum

- conținutul democrației noastre socialiste

- sarcinile agitatorilor pentru traducerea în viață a directivelor celui de-al III-lea Congres al PMR, în vederea creșterii producției de carne, lapte și lână, importanța însilozării furajelor.

- munca politică de masă desfășurată de agitatori pentru a traduce în viață sarcinile celui de-al III-lea Congres al PMR privind dezvoltarea proprietății obștești, factor hotărâtor în dezvoltarea GAC al întovărașirilor

- sarcina trasată de cel de-al III-lea Congres al PMR, pentru ridicarea producției pășunilor și fânețelor naturale, care determină un puternic avânt al creșterii animalelor.

Aceste lecții au fost verificate de tov. secretar Ulici Ștefan, și au fost indicați tov. care au făcut parte din colective și au predat lecțiile să le adapteze specific fiecărei comune și sate pe exemple concrete.

Lecțiile cu privire la agricultură, și creșterea animalelor au fost ținute de tov. ingineri, tehnicieni și medici veterinari ai secției agricole a Sfatului Popular Raional, celelalte lecții au fost ținute de activiștii de partid, și ceilalți tov. din colectivele de instruire.

Colectivele de instruire în prima zi de începere a seminarelor cu agitatorii, și-au întocmit programe de desfășurare, instruirea agitatorilor. În decursul desfășurării instruirii agitatorilor, cu care ocazie s-a făcut și seminarizarea după fiecare lecție, s-au clarificat o serie de probleme, cu care nu erau încă la curent. Astfel o serie de agitatori au pus anumite întrebări și au arătat cum vor munci practic pe viitor.

Tov. Popan Ștefan, candidat de partid în discuțiile purtate, a arătat în mod practic cum procedează în munca de agitație făcând diferite recenzii în filmele care rulează în comuna Rozavlea se deplasează regulat în circumscripția unde este repartizat la cercurile de citit, folosește toate ocaziile unde cetățenii se adună în grupuri pentru a sta de vorbă cu ei.

Tov. Bora Gavrilă din Vișeu de Jos, în discuțiile purtate a arătat și despre felul cum s-a făcut însilozarea furajelor la întovărașirea din Vișeu de Jos, și rezultatele obținute de întovărașirea Vișeu de Jos.

Tov. Bora Pop Toader, arătat că până în prezent nu s-a pus un mai mare accent pe curățirea pășunilor alpine și din această cauză s-a redus în fiecare an cantitatea de masă verde necesară pentru creșterea animalelor. Cu această ocazie, face propuneri pentru viitor ca să se ia toate măsurile de organele de partid și de stat pentru mobilizarea crescătorilor de animale de a curăța toate pășunile din solurile de munte din raza raionului Vișeu.

Agitatorul Andreica Vasile din Vișeu de Sus, în discuțiile purtate a arătat că activitatea cooperativei de consum din orașul Vișeu de Sus, lasă foarte mult de dorit. Cetățenii au adus la cunoștința tov. agitator, că în cooperativă lipsesc o serie de mărfuri de larg consum, de care are nevoie

populația și care în alte raioane există în cantități mari, aceste produse. Tov. se referă mai mult la diferite produse feroase.

Tov. agitatoare Blendea Maria, din comuna Botiza, în discuțiile pe care le-a purtat a arătat care a fost situația oamenilor muncii din comunele și satele noastre în anii regimului burghezo-moșieresc, și cum s-au ridicat satele noastre în anii regimului cu democrație populară.

În perioada de instruire a agitatorilor a apărut și declarația Partidelor Comuniste și Muncitorești de la Moscova, care a fost prelucrată în fața agitatorilor, iar apoi agitatorii au prelucrat-o pe circumscripții.

De menționat este faptul, că marea majoritate a agitatorilor care au participat la instruire, au luat cuvântul și au pus diferite întrebări, scoțând totodată în evidență și metodele de muncă care le folosesc ca agitatori.

Pe marginea materialului predat, cât și în urma prelucrării declarațiilor Partidelor Comuniste și Muncitorești, au luat cuvântul un număr mare de agitatori și au discutat despre rezultatele obținute de poporul muncitor, în dezvoltarea industriei și agriculturii, necesitatea dezvoltării șeptelului de animale din raionul Vișeu, sarcinile agitatorilor de a duce politica partidului nostru în rândul maselor de oameni ai muncii, despre agitația vizuală, munca cu cartea, despre activitatea culturală din comune și sate, despre activitatea brigăzii științifice, problemele cercurilor agrozootehnice, și care sunt metodele de muncă pentru atragerea de noi membrii în unitățile socialiste ale agriculturii, folosirea îngrășămintelor chimice și rezultatele ce se pot obține.

Mulți agitatori au vorbit despre problemele cooperăției și autofinanțării. Unii agitatori și-au luat angajamente că au depus toate eforturile pentru a fi la înălțimea sarcinilor trasate de organizațiile de partid.

Colectivele de instruire a agitatorilor, au clarificat toate problemele care au fost puse de agitatori în timpul desfășurării seminariilor. În general instruirea agitatorilor s-a desfășurat bine, s-au efectuat controale de felul cum se face instruirea de membrii Comitetului Raional de Partid, și instructorul Comitetului Regional de Partid tov. Bolog Vasile. Pe ruta Iza s-a preocupat de instruirea agitatorilor tov. secretar Ulici Ștefan, iar pe ruta Valea Vișeuului, s-a preocupat de instruirea agitatorilor tov. secretar Leta Ion.

În paralel cu instruirea agitatorilor, au fost instruite și colectivele gazetelor de perete, iar lecțiile care s-au predat au fost tratate și metodele de muncă ce trebuie să le folosească aceste colective. Au mai participat la instruire și directorii de cămine culturale și bibliotecarii sătești.

Cu ocazia instruirii agitatorilor s-a făcut și un număr de peste 300 abonamente la carnetul agitatorului.

Vișeu de Sus la 16 Decembrie 1960

PRIM SECRETAR,

80. Sighet, 21 ianuarie 1961. *Proces verbal încheiat în ședința plenară a activului Comitetului raional și orășenesc de partid având ca ordine de zi „analiza muncii culturale pe perioada de iarnă”. Fond Comitetul Raional Sighet al P.M.R., dosar 384/1961, filele 10-15.*

PARTIDUL MUNCITORESC ROMÂN
COMITETUL RAIONAL SIGHET

PROCES VERBAL

din ședința plenară a activului comitetului raional și orășenesc de partid din data de 21 ianuarie 1961, prezenți membrii comitetului raional și orășenesc de partid, secretarii org.[anizației] de bază, secretarii comitetelor comunale de partid, președinții sfaturilor populare, directorii căminelor culturale și responsabili de biblioteci și directorii de școli din cadrul orașului. Total prezenți la ședință au fost 360 tov.

Tov. Moiş Ioan, prim-secretar al comitetului raional de partid deschide ședința plenară și arată cine sunt prezent în sala și anunță

ORDINEA DE ZI:

Analiza muncii culturale pe perioada de iarnă.

Referatul este prezentat de către tov. Tincu Iosif, președintele sfatului popular al raionului Sighet.

Tov. Moiş Ioan, cere ca tov. care se vor înscrie la discuții, să arate metodele prin care s-a putut obține aceste rezultate frumoase, ajutorul comitetelor executive ale sfaturilor populare în munca culturală, propuneri.

Discuții

1.- Bud I. de la librăria noastră, a arătat că sarcina de plan la difuzarea cărții s-a ridicat față de anii trecuți, și pentru difuzarea lor am organizat standuri de cărți la întreprinderi, instituții, fiind în toate părțile un responsabil de standuri însă nu toate întreprinderile iau măsuri ca standurile să meargă bine, ba mai mult sunt locuri ca PTTR, OCL, TAPL care nici nu au organizat încă standuri de cărți, desconsiderând această problemă de mare importanță. Aceste standuri să fie sprijinite de org.[anizațiile] de bază. Arată că unele bibliotecari sindicali aleg numai cărți beletristice și nu aleg cărți politice și când noi le spunem să aleagă și alte cărți, ei spun că aleg ce vor. (tov. Moiş Ioan arată că ar fi bine de organizat un raid pentru a vedea cărțile din biblioteci, nu ar strica de mers și la unii membrii de partid să vedem biblioteca lor personală). Mai departe tov. Bud arată că pentru difuzarea cărții ar fi bine întreprins o acțiune și mers din casă în casă ca să răspândim cărțile cu ajutorul comitetului de femei și cu această ocazie putem vedea bibliotecile personale a oamenilor. În ce privește referatul prezentat de comitetul executiv al sfatului popular raional, am putut vedea frumoasele realizări obținute sub conducerea și îndrumarea comitetului raional de partid, în munca culturală.

2.- Tov. Lang Adalbert, din Călinești, arată că în comuna Călinești s-a luat măsuri ca căminul cultural să fie înzestrată cu radio, procurându-se și lămpi pentru aceasta, însă munca culturală a slăbit în această comună, n-avem cadre didactice care pot conduce munca culturală, nu este cine să conducă un cor, acei pe care le avem nu se pricep la munca culturală. Am avut reparatizat pe tov. Batin ca să vină la Călinești pentru a desfășura munca culturală.

3.- Tov. Vlad Petru, președintele consiliului sindical raional, arată că referatul a fost întocmit foarte bine, deși nu a fost scoasă activitatea sindicală în munca culturală. Mai departe arată că sindicatul a organizat 2 universități muncitorești. Însă întâmpinăm greutăți cu clubul Lemn forestier, deoarece este stricat, necesită mari reparații. Noi am cerut ca acest club să treacă sub patrimoniul Consiliului Central al sindicatelor și astfel am putea

cheltui pentru repararea lui și ne-ar scuti de chiria de 7.000 lei. Aceasta clădire este nefolosibil, plău [plouă] în el și e frig. Arată că cealaltă universitate este pus la punct și funcționează în bune condițiuni.

Ridică problema cu casa raională de cultură, care din lipsă de instructori, nu ne poate sprijini suficient. Arată că corul casei raionale, care sunt compuși majoritatea din învățători ne-am lăsat pe noi separat, adică s-au retras de muncitori care au mers la cor. Cele 2 ore la învățători sunt considerate ca activitate extrașcolară, deci ei nu în timpul orelor libere participă la cor. Vom vedea fondul de cărți cum a fost folosit și vom analiza acest fapt.

4.- Tov. Richard Iuliana, președinta coop.[erativei] Crăciunești, și membra în comitetul raional de partid, arată că în comuna Crăciunești există munca culturală, avem încadrat director la cămin cultural cu normă întreagă, care a luat problemele în mină și deja se observă o îmbunătățire. Avem echipă culturală care se deplasează și în alte comune, la Virișmort în fiecare seară există program la cămin cultural. Arată că cercurile de citit nu a fost controlată suficient, neglijându-se în ultimul timp câteva cercuri. Mai arată că în toate cele 4 comune, la cooperativă avem rafturi cu cărți. Tov. Babinet din Crăciunești într-o singură zi a reușit să vândă cărți în valoare de 360 lei. S-a reușit la fel ca fiecare salariat al cooperativelor să aibă bibliotecă (sic!) personală, cumpărând cărți în fiecare lună, care din salariu este reținut de către resp.[onsabilul] de standuri de cărți. O să organizăm ca și la Virișmort și Lunca la Tisa să procedăm la fel, însă trebuie să căutăm și aici difuzori buni, pentru ca cei care sunt nu se interesează mult de această problemă. Mai arată că caravana cinematografică rulează filme una după alta, astfel răpește oamenilor 4 ore și filmul nu este rulat complet, se fură din ele, și oamenii care au văzut filmul, manifestă nemulțumire, considerând aceasta ca o înșelare a spectatorilor.

5.-Tov. Pasenciuc, din Remeți, cere să se dea mai mulți bani căminului cultural pentru cumpărare de lemne, pentru că nu putem încălzi căminul cu 4 metri de lemne. La fel cerem cărți.

6.-Tov. Hótea Grigore, din Hoteni, arată că echipa lor artistică dau programe și în alte comune. Activitate culturală se desfășoară la noi, fiecare cetățean știe să citească, sunt încadrați în diferite cercuri, curs agrozootehnic etc. Cerem ca, caravana cinematografică să vină mai des în comuna noastră, pentru că de mult n-a mai fost în comuna noastră.

7.- Sacaliș, directorul căminului cultural, arată că în comuna Vad, sunt învățători care nu locuiesc în comună, și pentru aceasta ei nu pot desfășura muncă culturală, ei nu desfășoară nici muncă extrașcolară, asemenea caz avem și la Berbești. La Vad avem 4 formații artistice, avem și taraf, dar omul cu taraful nu vine la cămin, el cântă numai pentru bani, deși este scutit de orice taxă. La cămin cultural nu avem sobă, și repetiții se face în sala de clasă.

Tov. Moiş pune întrebarea, ce program a fost în ziua de duminică la casa alegătorului. Răspunde tov. Sacaliș că nici un program.

8.-Tov. Teodorescu Mircea, secretar org.[anizației] de bază școala silvică, arată că școala are o brigadă artistică, pregătit, însă nu a fost programată, este adevărat că nici noi nu am cerut ca să fie programați. Ar fi bine ca să fie trimis în campania de alegeri pentru a da program artistic. Mai

ridică problema cinematografului care este foarte friguroasă, în asemenea condiții oamenii nu pot viziona filme. La fel a mai ridicat și problema teatrului care ar trebui să fie pusă în funcțiune, pentru că oamenii sunt dornici de a vedea programe.

9.-Szakacs Alexandru, director școala nr.[?] a arătat că rezultatele frumoase obținute până în prezent în munca culturală bucură pe toți oamenii muncii. Arată că corul casei raionale de cultură nu este sprijinit, tinerii nu se încadrează în acest cor, ne lasă doar pe noi cei mai vârstnici pentru a desfășura activitate. Propun lărgirea corului Casei raionale, cu elemente tinere. În legătură cu cele arata[te] de tov. Vlad ca repetiția o facem în timpul orelor de muncă preșcolară, noi nu suntem obligați să cântăm, putem face altceva. Arată că munca culturală s-a desfășurat în raion și am fost evidențiați, să nu lăsăm ca să slăbească. Arată că tinerii sunt foarte indisciplinați când se ține câte o conferință, astfel încât nu pot auzi de ei.

Propun mai mare preocupare în atragerea tineretului în munca culturală.

10.-Tov. Năsui Andrei, secretarul sfatului orășenesc, arată că nu se face controala (sic!) de către inspectorii secției de învățământ și cultură la periferia orașului. În ultimul timp s-a neglijat și cartierele, nu se da programe aici, este necesar să fie desfășurat[ă] și aici munca cultural[ă]. Propune ca condatorii (sic!)[conducătorii] de întreprinderi și instituții să participe și ei la repetiții. Propune schimb de experiență între sate, adică schimb de program.

În legătură cu clubul lemn-forestier, am pus problema comitetului executiv, astfel vor fi date pentru repararea clubului o sumă de 11.000 lei.

11.- Tov. Cătrinaru Emilian, arată ca instructorii casei raionale de cultură să fie trimiși la întreprinderi ca să ajute la organizarea muncii culturale. Ar trebuie ca să fie înregistrate pe banda de magnetofon cântece la fața locului, și astfel ar fi mai mulți amatori. Arată că în raion radioficarea merge foarte greu. Comitetul executiv din comuna Călinești, neglijează radioficarea comunei deși este electrificată comuna. Rog comitetul executiv să fim sprijinit la abonarea la radioficare. Pentru anul 1961 este prevăzut radioficarea comunei Sarasău, lapa și Câmpulung, să se ia măsuri de pregătire pentru extinderea radioficării. Arată că a crescut numărul abonaților la 22.000 datorită sprijinului organizațiilor de bază din întreprinderi și instituții. Însă arată că la ziarul „Albina” prea puține abonamente sunt. În mediu sătesc ar trebuie ca acest ziar să fie în fiecare casă.

Tov. Moiş Ioan a întrebat că ce trebuie făcut ca la gurile de exploatare să ajungă mai repede ziarul.

12.- Tov. Berciu Ioan, directorul casei raionale de cultură, a arătat că: dacă am organiza cu tact pedagogic manifestările culturale s-ar putea ajunge la un rezultat și mai bun, și dacă s-ar face foc în căminele culturale atunci s-ar putea desfășura și mai bine munca culturală. Fondul cultural nu este cu chibzuință folosit, ca de ex. sunt coop.[erative] care din fondul cultural cheltuiesc pentru sport și neglijează cartea și materialul de uz cultural. Propun ca pentru buna gospodărire a fondului cultural să se înființeze o comisie care să urmărească folosirea fondului cultural.

Munca culturală la multe cămine culturale nu au continuitate. Când vorbim de muncă culturală, vorbim de munca de propagandă prin conferințe, munca de propagandă să fie îmbinat[ă] cu munca artistică. Să punem accent

să se facă muncă cu masele. De exemplu seară de conferințe, ghicitori, nu numai repetiție să facem în căminele culturale, pentru că nu numai din aceasta constă activitatea culturală. Sunt conferențieri care nu elaborează titluri de conferințe specifice comunei, iar cele care sunt nu sunt localizate, ci se citește așa cum sunt ele, ba mai mult, am găsit conferințe în dosar netăiate, deci nu au fost nici ținute. La fel nu se da la verificare materiale, conferințe, și de aceea se face interpretare uneori greșită. Fiecare conferință să fie verificate. Multe brigăzi nu se interesează de problemele majore ale satului. În repertorii s-a pus viața muncitorilor din Italia și nu legate de problemele specifice locului respectiv. Munca în cercuri este foarte importantă, însă ele nu sunt destul de întărite. Foarte mulți oameni crede că au terminat școala și nu mai trebuie să învețe, de aceea s-a înființat iar cercuri de citit și e bine ca acestea să aibă continuitate. La cercurile agrozootehnice sunt lipsuri, nu toți tehnicienii sprijină aceste cercuri, ci lasă pe seama cadrelor didactice. Când vine vara trebuie să fie practicat cele învățate pe loturile experimentale pentru a demonstra practic cele învățate. În problema manifestațiilor culturale, Casa raională pregătește spectacol, pune afișe cu mult timp înainte, iar la spectacol participă vrea (sic!) 30 persoane, nu suntem sprijiniți de întreprinderi. Am văzut că nu vine lumea la noi, am mers noi la ei, dând programe. Când teatrul de păpuși a câștigat premiul, directorul întreprinderilor au cerut să dăm spectacolul și la noi ca să vadă, însă și la aceasta dată numai 30 persoane au participat. Dacă directorul s-ar duce la repetiții, atunci și salariații s-ar interesa mai mult de activitatea culturală. Arată coop.[erativă] Deservirea care s-a preocupat de echipa lor, astfel a reușit să fie premiată. Trebuie să fie o preocupare mai mare cu tineretul, am văzut tineri la cârciumă, ori jucând cărți, în loc ca ei să fie atrași în activitatea culturală, sau de a viziona un film sau participa la o conferință în acest timp.

13.- Tov. Bodnariuc Ioan, inspector al secției de învățământ și cultură, care arata că secția este îndrumată îndeaproape de comitetul raional de partid, prin tov. Fîrtea Ioan, care ne da indicații permanent în munca noastră. Am sesizat de multe ori pe constructorul sfatului Musca Traian, ca să repare sobele, însă n-a luat nici o măsură. S-ar putea face încălzirea cu sobe de tuci, până ce vor fi de teracote, chiar se pot folosi sobe cu rumeguș, sau cu motorină. Arata că în multe cooperative cărțile sunt ascunse, stau în rafturi unde nu le vede nimeni, în loc să fie expuse în locuri vizibile. Și ca să fie bun difuzor, trebuie ca să citească mult, și să citească cărțile care le difuzează, să cunoască conținutul cărții. E bine ca să facem sondaje cu ei, să întrebăm personajele din carte și astfel vom ști dacă l-a citit sau nu. Arata că la Rona de Sus s-a dus un grup electrogen, dar nu funcționează. Nu sunt în unele locuri respectate anumite hotărâri, taxa compozitorului nu este virat. Tov. Moiş a întrebat de ce nu e foc la Vad. Răspunde că nu el răspunde de Vad ci tov. Bilaşcu. Ne vom strădui ca munca să se desfășoare mai bine.

Tov. Fîrtea Ioan arata că cu 3 luni înainte s-a mai analizat munca culturală, în care scos s-a făcut în plan de măsuri și acum comitetul executiv al sfatului popular raional ne-a expus rezultatele din planul de măsuri, munca de atunci s-a îmbunătățit. S-a lărgit mult munca culturală, participă tot mai mulți oameni la munca culturală. S-a lărgit numărul conferențierilor și a formațiilor artistice. Voi arăta câteva lipsuri, ca de exemplu este îndreptată

spre anumit scop. Documentele Congresului nu este studiat. Munca culturală este îndreptată la sate spre transformarea socialistă a agriculturii, conducătorii noștri care răspund de munca culturală trebuie să-și pună în plan ce au de făcut pe viitor. Se obs. că comitetele executive ale sfaturilor populare nu prea se ocupă cu problema aceasta, munca culturală nu este controlat și îndrumat, reiese și de aici că a luat cuvântul un singur președinte de sfat popular comunal.

Arată mai departe că tov. Bodnariuc Ioan, inspector al secției de învățământ, răspunde de munca culturală, însă în cuvântul lui nu a arătat de îndrumarea muncii culturale și dacă el nu a putut arăta, cum să arate altcineva, care n-au arătat nici atât. Arată că în procesele verbale nu se arată și munca culturală depusă de cadre didactice, ci se arată numai munca metodică a profesorului.

În campania electorală un rol important are și munca culturală. Trebuie ca toți oamenii să cunoască realizările ce s-au făcut în regimul nostru democrat-popular cât și în comuna respectivă.

Casa alegătorului să fie dotată cu cele necesare. S-a dat sarcină ca la casa alegătorului să existe program zilnic pe diferite probleme, conferințe, etc. Să avem și activitate artistică cel puțin 3-4 ori pe săptămână. Să existe acolo legea electorală care să fie popularizată, să avem monografia comunei, raionului, harta politică, aparat de radio, reviste, ziare. Să fie un responsabil și un grup de agitatori care fac serviciu și dau lămuriri alegătorilor.- Deci centrul activității să fie desfășurată în casa alegătorului în campania electorală.- Agitatorul să știe cine este deputatul și să aibă un program.

Mai departe vorbește de difuzarea cărții la sate. Noi am făcut ședințe cu comisia, am analizat cum să îmbunătățim munca. Arată coop.[erativa] din Sarasău care a avut plan să vândă cărți și a realizat numai 170 lei. Președintele nu cunoaște planul și nu a întreprins nici o acțiune pentru difuzarea cărții.- Până în prezent Strâmtura n-a ridicat nici o carte.

Tov. Moiş Ioan, prim-secretar al comitetului raional de partid arată că biroul comitetului raional de partid a considerat că este necesar să fie prezentat un material privind munca culturală în perioada de iarnă. S-a obținut rezultate destul de frumoase, ceea ce este și normal pentru că condițiile sunt și mai bune pentru a ajunge la asemenea rezultate. Avem acum directori de cămine culturale plătiți cu normă întreagă, avem numeroase cadre didactice cu care desfășurăm munca culturală în raionul nostru. Un număr mare de țărani sunt înscriși în cercuri agrozootehnice unde studiază cu mare dragoste, cât și în alte cercuri, aceasta este pozitiv.

Pentru viitor însă trebuie să fie o preocupare următoarele probleme. Difuzarea cărții să fie o preocupare permanentă. Formațiile artistice să-și reia activitatea și să se ia la întrecere. Radioficarea să fie extinsă. Trebuie de verificat difuzorii voluntari, cum muncesc ei, difuzorul însuși trebuie să fie un cititor bun, să cunoască conținutul cărții care-l difuzează, și trebuie găsit zile pentru difuzarea cărții.

Arată că prea puțină inițiativă din partea directorilor de cămine culturale este, ca de ex. directorul căminului cultural din Vad și Remeți, care nu cer ajutor în rezolvarea unor probleme, ci aceasta ca să se rezolve singur problemele. Din partea secției de învățământ să existe mai mult control în

munca culturală, noi considerăm greutățile fiind șef[i] noi și ați avut greutăți în organizarea învățământului dar pe viitor pretindem.

În sală foarte puțin au luat cuvântul, și aceasta tocmai de aceea că nu cunosc problemele. Mai arată că comitetul executiv să analizeze posibilitățile reparării clubului lemn-forestier pentru că nu suntem de acord ca oamenii să fie plouați.

Munca noastră culturală înmuiată în ultimul timp caracterizează și casele alegătorului. Avem case ale alegătorilor unde nu există nici o activitate, cum este la Vad, unde directorul nu cunoaște programul casei alegătorului. Fiecare tov. dacă se întoarce acasă să vadă activitatea casei alegătorului și până mâine să știm rezultatul. Casa alegătorului să fie înzestrată cu cele necesare, să fie ordine. La fel să fie făcut ordine și la căminul cultural, dacă în sala de clasă există ordine, atunci și la cămin să fie tot așa, iar cu încălzitul căminelor să fie rezolvată, chiar prin cele mai primitive forme.

Arată problema arătată de tov. Szakacs că tinerii nu sunt atrași în munca culturală, este just, câți mai mulți tineri să fie atrași în munca culturală și astfel va scădea numărul huliganilor.

Au rămas în sală membrii comitetului raional de partid, membrii consiliului FDP, activist de partid, pres.[edinții] sfaturilor populare, secretarii org.[anizațiilor] de bază.

S-a dat instrucțiuni privind alegerea deputaților în sfaturile populare. Au vorbit tov. Baany Dionisie și tov. Moiş Ioan prim-secretar al comitetului raional de partid.

Sighet, la 21 ianuarie 1961.-
Prim-secretar,

81. Sighet, 28 ianuarie 1961. *Proces verbal din ședința ordinară a biroului Comitetului raional Sighet al PMR din 28 ianuarie 1961, cu redarea în rezumat a discuțiilor referitoare la activitatea miliției raionale. Fond Comitetul Raional Sighet al P.M.R., dosar 384/1961, filele 18-20.*

PARTIDUL MUNCITORESC ROMÂN COMITETUL RAIONAL SIGHET

PROCES VERBAL

din ședința ordinară de birou din data de 28 ianuarie 1961, fiind prezent tov. Moiş Ioan, Barany Dionisie, Firtea Ioan, Ardelean Ludovic, Banc Adalbert, Chindriș Nicolae, Savu Elena, - Chira D-tru.

Mai sunt prezenți tov. Sărmășag Ioan, Feraru Gheorghe, și secretarul org.[anizației] de bază de la Miliție.

ORDINEA DE ZI

- Analiza Miliției raionale.

Tov. Sărmășag, comandantul miliției prezintă un referat, după care se trece la întrebări și discuții.

Tov. Barany întreabă că, cu cât a scăzut numărul infracțiunilor față de anul trecut.

Dacă se mai întâmplă respingeri de dosare de către procuratură.

- Ce măsuri ați luat când ați observat că lipsește 29 lămpi din aparate de radio, de la baza interraională.

- Cum sunt tratați oamenii care vin din comune pentru preschimbarea buletinelor.

Tov. Chindriș Nicolae, dacă morarii sunt încadrați și ca gestionari.

- Ce măsuri s-au luat contra acelorora la care s-a găsit cazan de fierț țuică.-

Tov. Savu Elena întreabă dacă există colaborare cu procuratura și tribunalul și dacă ați avut neînțelegeri cu dosarele.

Tov. Ardelean Ludovic, dacă în cadrul întreprinderilor mai sunt încadrați oameni care se încadrează în art. 240.

- Dacă s-a clarificat cu furtul din casa lui Eghel.

- Greutăți pe care le întâmpinați cu depistarea infractorilor. Dacă aveți oameni care vă sprijină în aceasta problemă.

Se dă răspuns de către tov. Sărmășag Ioan. Nr. infractorilor dacă a scăzut sau nu în anul acesta este greu de apreciat, totuși considerăm că a scăzut. Cea mai mare lipsă ce o avem în gestiune este aceea din Călinești unde lipsa 41.000 lei la gestiune. Nr. infracțiunilor la minori a crescut.

- Respingeri de dosare nu am avut, am fost apreciat mult mai bine ca în anul 1959.

- Cu furtul de lămpi de la radio de la baza interraională, cazul este în cercetare, s-a schimbat deja gestionarul, iar cine va fi prins va trage pedeapsa, sau dacă nu va fi imputați.

- Cu preschimbarea buletinelor, am procedat deja în așa fel ca să le aducem cu camioanele.

- Morarii sunt încadrați și gestionari.

- Nu s-a descoperit cazan clandestin.

- Colaborare cu procuratura sau tribunalul, cu procuratura avem unele neînțelegeri, și anume ei ne spun că de ce ne ocupăm cu problemele homosexualilor, spunând că nu e treaba noastră. În cazul din Călinești cu descoperirea lipsei în gestiune cei 41.000 lei nu ne-au ajutat.

- În întreprinderi mai sunt mănuitori de bunuri care se încadrează în art. 240, urmează ca în cursul lunii februarie să verificăm cazurile acestea. Se angajează agenți fiscali de către secția financiară fără să fie verificați de noi.

- În legătură cu spargerea și furtul din locuința lui Enghel, s-au descoperit, au fost niște oameni din Vișeu, urmează cercetările mai departe.

În prezent avem mai multe biciclete furate, nu sunt cunoscuți cine.

La discuții tov.

Barany Dionisie, arată că activitatea miliției în ultimul timp s-a îmbunătățit față de anii trecuți. Se observă o intensă activitate pentru prevenirea infracțiunilor, fapt ce reiese din numărul mare ce a scăzut față de 1959. măsura cu ședințele pe întreprinderi unde s-a prelucrat anumite probleme care pot preveni furturile, au fost foarte bune și a avut eficacitate. Titularii de la raion, care au spart vitrina și au furat obiecte sportive, au fost descoperiți foarte repede, adică în 24 de ore, este o parte pozitivă a miliției. Ar fi bine să fie prelucrat cu șefii de posturi ca să nu se admite tăierea vițelor.

Arată că oamenii care au fost chemați la preschimbarea buletinelor, au stat afară în frig, nu li s-a asigurat transport pentru a se întoarce acasă în comună, sunt oameni care nu au bani pentru transport.

În ședința anterioară s-a hotărât ca să se țină ședință unde se va ține conferința la școli cu scopul de a educa tineretul și a arăta unele exemple huliganice a unor tineri, încă aceasta nu s-a făcut, tov. Chira Dumitru, secretar UTM nu s-a interesat.

Tov. Chindriș arată că lucrătorii de la miliție au luat măsuri de prevenire, au contribuit la lichidarea debitorilor, ex. la URCC cele peste 3 milioane debitori s-a lichidat. Arată că morile particulare sunt rentabile, dar ale statului morarii susțin că nu e rentabil, probabil că numai pentru buzunarul lor e rentabil. Trebuie pus la punct ca moara să fie rentabilă. În legătură cu tăierile de viței clandestin[e], ar trebui ținut evidență despre tăierile clandestine și pedepsiți cei în cauză.

Tov. Pazdera Alexandru arată că milițieni ar trebui să fie aleși din oameni care-s reprezentabili, cu autoritate, ca ei să fie respectați. Propune ca preschimbarea buletinelor să se facă pe centre de comune.

Tov. Banc Adalbert, arată că infracțiunile au fost descoperite mult mai repede ca altădată. Referatul nu a arătat lipsurile deși mai sunt destule. De ex. achizitorii de vaci fură și nimeni nu le descoperă, la fel la fructe. Tăierea de viței nu se descoperă, și eu am mâncat carne de viței, dracu știe de unde. Sectoriștii dau randament mic în activitatea lor. Nu cunosc oamenii, sunt persoane străine în oraș și nu se cunoaște cine sunt. Paza de noapte nu se face, n-au nici asigurată haina pentru pază când e frig. În raport trebuie arătat nume de oameni din cadrul lucrătorilor, care vorbește brutal cu oamenii, ca de ex. Feraru, Dogaru, care împinge oamenii. Condor care vorbește brutal cu oamenii. Milițianul trebuie să salute pe oameni și să vorbească cu respect.

Tov. Godja Mihai, instructor cu probleme speciale, arată că schimbarea unor elemente cu antecedente penale de către întreprinderi se face, fără să i se spună respectivului cauza, ci se spune că la indicația partidului s-a făcut aceasta. Și atunci vin în audiențe oamenii la partid. Ar fi bine să se pună mai categoric problema de către conducătorii de întreprinderi.

Cu problema educării tinerilor, tov. Chira nu a contribuit aproape nimic.-

Tov. Moiş Ioan, arată că față de anul 1959 s-a îmbunătățit stilul de muncă al miliției, se muncește cu mai mare răspundere. Însă mai avem lipsuri, de ex. confiscarea lemnelor, aceasta trebuie să fie urmărită să intre în patrimoniul statului și nu la alți. Să avem grijă să nu vedem numai pe acei care vin cu niște crengi. Este bine să se facă controale inopinate, și dacă se găsește plus să vedem de unde a ieșit, să sesizăm imediat. Acolo unde s-a observat lipsa, să asigurăm un control cât de des. În problema prevenirii accidentelor de circulație, este bine să ținem cu șoferii o ședință și să arătăm părțile lor bune progresele pe care le-au făcut până în prezent, și să evidențiem pe acei care au prevenit accidentele.

Arăta că în comune sectoriștii sunt pasiv față de orice problemă, ori ei ar trebui să cunoască toate problemele din comună unde sunt, să știe că gestionarul cooperativei își face o casă, de unde își face, nu cumva din banii

furați din avutul statului. Sectoriștii nu sunt înconjurați cu elemente care să le informeze cu anumite stări de lucruri, nu înregistrează anumite manifestări contra gospodăriei agricole colective sau alte probleme. Ei trebuie să fie ajutați în orientarea lor în muncă. Problema huliganismului ar trebui ținut în evidență acei care sunt scandalagii, să fie chemați des la miliție și stat tare de vorbă cu acești oameni, iar sectoriștii să vorbească cu astfel de oameni de la distanță, nu la pertu cu serbus. Problema tăierii vițelilor, să fie pus problema mai tare, să fie respectat hotărârea și legea.

În legătură cu angajarea unor salariați cu antecedente penale, noi vom merge la sancțiuni severe la acei care angajează asemenea oameni în posturi de mînuitori de bunuri, la astfel de oameni trebuie să li se dea un post unde nu are nici un fel de gestiune, de altfel și ei au dreptul să fie angajați să câștige o bucată de pâine. Nu suntem de acord ca să existe oameni fără muncă. În problema comerțului de stat să facem ordine, să nu se meargă numai pe panta de a avea venit, cum face TAPL o serie de cârciumă unde nu contează că e murdărie, cu șandramale, numai să fie rentabilă, nici cu aceasta nu suntem de acord.

În problema preschimbării buletinelor, oamenii trebuie să fie chemați la timp și asigurat transportul ca să meargă înapoi și să se comporte cu oamenii frumos. Debitele să fie încasate și să știm unde mai sunt.

În problema cazurilor de infractori este o creștere la minori, trebuie ca UTM-ul, împreună cu miliția, secția de învățământ să ducă o muncă intensă pentru educarea copiilor, noi nu creștem hoți în țară ci oameni cinstiți.

În problema pregătirii politice a cadrelor din miliție se constată că avem cadre de milițieni foarte slab pregătiți politic. Să-și completeze studiile acei care nu au școli să i se asigure aceasta. Tov. Godja Mihai instructorul cu unitățile speciale să dea îndrumări mai îndeaproape, să ia parte la pregătirea politică a acestora, să participe la orele de pregătire ale acestora.

Să nu lăsăm ca să intre în oraș în familii unii din comuna, pentru că nu peste mult pretind locuință.

Sighet, la 28 ian. 1961.

Prim-secretar,

82. Vișeu de Sus, 28 februarie 1961. *Referat al unei comisii mixte a raioanelor Sighet și Vișeu privind situația creată de atribuirea unor suprafețe de pășuni aparținătoare fostului județ Maramureș regiunii Suceava, situație care a mărit disproporția dintre efectivele de animale și pășunile disponibile, insuficiența suprafețelor cu destinație pășune fiind o problemă socială și economică gravă pentru localitățile celor două raioane. Fond comitetul Raional Vișeu al PMR, dosar 315/1961, filele 218-222.*

REFERAT

Privind situația bazei furajere în raport cu efectivele de animale din raioanele Sighet și Vișeu.

Raioanele Sighet și Vișeu prin legea nr. 6/1953 au fost declarate raioane de importanță republicană în ceea ce privește creșterea animalelor și în special livrarea materialului taurin de reproducție de rasa Bruna de Maramureș.

Caracterul pronunțat zootehnic al celor două raioane se reflectă în efectivele mari de animale care după ultimele date statistice prezintă următoarea situație:

Raionul Sighet

-taurine total	24.321 capete
din care:	
- vaci	11.916 "
- ovine și caprine	43.948 "
- porcine	7.143 "
- cabaline	5.097 "

Raionul Vișeu

- taurine total	32.934"
din care :	
- vaci și juninci	16.268 "
- ovine și caprine	66.928 "
- porcine	7.698 "
- cabaline	5.213 "

În afară de efectivele de animale mai sus arătate (în care se includ și animalele proprietatea obștească a gospodăriilor agricole colective și a întovărășirilor zootehnice din cele două raioane) gospodăria agricolă de stat Sighet în prezent posedă următorul efectiv de animale:

- taurine	950 capete
- ovine	830 "

Existând o veche tradiție în creșterea taurinelor de rasa Bruna, ambele raioane în ultimii ani au fost solicitate din ce în ce mai mult pentru a livra gospodăriilor agricole de stat și gospodăriilor colective din alte regiuni ale țării, efective mari de material taurin pentru reproducție, sarcini care au fost însușite de organele de partid și de stat din cele două raioane în baza planurilor economice pe linie de agricultură.-

Astfel, în perioada anilor 1953-1960 cele două raioane au livrat zooeconomiei naționale peste 24.000 de capete taurine (vacile de lapte, juninci gestante, tăurași și vițele) pentru regiunile Oltenia, Argeș, București, Galați, Bacău, Iași etc. Precum și însemnate cantități de lapte, produse lactate lână și carne pentru fondul centralizat al statului.

Cerințele crescând pentru material de prăsilă de rasa bruna, în scopul înzestrării gospodăriilor agricole de stat și gospodăriilor agricole colective din regiunile mai sus arătate au impus ca Ministerul Agriculturii pentru anul 1961 prin Întreprinderea de Stat pentru aprovizionarea cu animale de reproducție (ISAAR) să planifice sarcini de contractare sporite pentru livrarea materialului de reproducție de rasa bruna de Maramureș, față de anii precedenți după cum urmează:

- raionul Sighet	2.500 capete
- raionul Vișeu	1.600 "
Total:	4.100 "

Considerăm că sarcinile de livrare stabilite pentru anul 1961, cât și necesitățile unităților socialiste din regiunea noastră și celelalte regiuni stabilite în perspectivă, ar putea să fie realizate în cele mai bune condițiuni și prin material taurin cu o mai înaltă valoare zootehnică, în cazul rezolvării

judicioase a problemei pășunatului, problema care în ambele raioane prezintă un aspect economic și social de primă importanță și care reclamă o rezolvare urgentă.

Analizând situația pășunilor existente în cele două raioane constatăm următoarele:

Raioanele Sighet și Vișeu au în evidență conform datelor statistice pășuni în suprafață de 34.103 Ha. din care se folosesc în mod practic 23.430 Ha. diferența se scade conform amenajamentelor silvo-pastorale, ca terenuri ne productive (stânci, drumuri etc.) pășuni împădurite natural și invadate de arboret dăunător, zona de frontieră și diferite zone de protecție.

Socotind efectivele de animale învoite la pășunat (conform taxelor de pășunat încasate și rezultatele controalelor efectuate) reese că ambele raioane în anul 1960 au învoit la pășunat 45.903 unități vite mari (UVM) rezultând o încărcătură de o unitate vită mare la 0,50 Ha. pe ambele raioane.

Apreciind producția de masă verde de pe pășunile alpine, conform amenajamentelor silvo-pastorale existente la 3.000 Kgr./Ha. rezultă că încărcătura de animale la unitatea de suprafață este foarte mare, deficitul în anii precedenți fiind compensat pentru efectivele de animale din raionul Vișeu prin folosirea unei suprafețe de aproximativ 1.900 Ha. pășuni în raza administrativă a regiunii Suceava, pentru gospodăria agricolă de stat din Sighet prin folosirea unei suprafețe de aproximativ 400 Ha. în aceeași zonă administrativă iar pentru raionul Sighet prin folosirea unei suprafețe de 3.692 Ha. pășuni în raza administrativă al raionului Vișeu.

Dacă în anii precedenți problema pășunatului se putea rezolva după modul de organizare și repartizare pe raioane și unități prezentat mai sus, începând cu anul 1958 organele de partid și de stat din cele 2 raioane au întâmpinat greutăți serioase în asigurarea necesarului de pășuni în raport cu efectivele de animale, atât prin predarea de către organele de stat din regiunea Suceava în baza DCM nr. 156/1957 a pășunilor cuprinse între „Pasul Prislop – Gura Țibăului – Bistrița Aurie și Frontiera de stat a U.R.S.S.” în suprafață de aproximativ 2.300 Ha. către Trustul Gostat Suceava cât și prin îngrădirea posibilităților de pășunat în pădurile pășunabile care în majoritatea cazurilor au fost declarate în baza ordinului M.A.S. nr. 50/1959 fonduri speciale de vânătoare.

Prin intervențiile făcute de către organele de partid și de stat din regiunea Maramureș în anul 1959 suprafața de 2.300 Ha. cu deplinul acord al organelor de partid și de stat din regiunea Suceava au fost reperate regiunii Maramureș (în baza procesului verbal încheiat de aceste organe în septembrie 1959) în urma căruia Ministerul Agriculturii a elaborat ordinele nr. 955/1959 care interesează suprafața de 1.900 Ha. folosită de raionul Vișeu și ordinul nr. 110/1960 care afectează suprafața de 407 Ha. folosită de gospodăria agricolă de stat Sighet.

În baza acestor dispoziții pășunile de mai sus au continuat să fie folosite și în perioada anilor 1960 de către crescătorii de animale din raionul Vișeu și gospodăria agricolă de stat Sighet.

Pe lângă aceste suprafețe folosite de unitățile socialiste cooperatiste și crescătorii particali, diferiți cetățeni din raionul Vișeu au continuat să închirieze prin organele silvice din raionul Vatra Dornei suprafețe de poieni și

păduri pășunabile care au compensat în oarecare măsură deficitul de pășuni existent în raionul Vișeu.

Deși această situație era cunoscută de Ministerul Agriculturii, prin referatul depus de către tov. ing. Manoliu Gabriel delegat din partea Secției Agrare al C.C. al P.M.R. și ing. Brumaru Gheorghe delegat din partea M.A. Direcția de Organizare a Producției Animale, care au constatat la fața locului în anul 1959 că problemele ridicate în privința pășunilor de organele de partid și de stat din regiunea Maramureș corespund realității, totuși Ministerul Agriculturii prin Departamentul Gostat în decembrie 1960 cu ordinul nr. 337 a dispus repredarea suprafeței de 2.300 Ha. pășuni către Trustul regional GAS. Suceava pentru gospodăria agricolă de stat Cîrlibaba.

- În fond, din cele mai vechi timpuri locuitorii raionului Vișeu au folosit pășunile cuprinse între „Pasul Prislop – Gura Țibăului – Bistrița Aurie și Frontiera de Stat a URSS” în trecut în suprafață de 4.166 Ha. (conform evidenței cadastrale) respectiv 28 goluri alpine care în decursul anilor prin împădurire naturală au continuat să fie folosite de organele silvice astfel că în prezent suprafața pretabilă pentru pășunat a rămas la aproximativ 3.000 Ha., care prin raionarea administrativă din anul 1950 au trecut din raza administrativă a fostului județ Maramureș în raza administrativă a raionului Vatra Dornei regiunea Suceava.

De asemenea din cele mai vechi timpuri locuitorii din comunele Strâmtura, Bârsana, Călinești, Vad, Oncești, etc., în trecut în raza administrativă a fostului județ Maramureș în prezent în raza administrativă a raionului Sighet au folosit aproximativ 3.600 Ha. pășuni care în prezent sunt cuprinse în raza administrativă a raionului Vișeu.

Prin aplicarea în practică a ordinului Ministerului Agriculturii Departamentul Gostat Nr. 337 din decembrie 1960 urmează să fie lipsite de pășuni comunele Săcel, Săliștea, Dragomirești, Cuhea, Ieud, Rozavlea, Botiza, și satele Poienile Glodului și Șieu din raionul Vișeu care învoiau pe pășunile situate între Pasul Prislop Gura Țibăului – Bistrița aurie – și frontiera de stat al URSS. peste 19.000 capete ovine 2.200 capete vite mari, 745 capete tineret, 300 capete cabaline etc. precum și gospodăria agricolă de stat Sighet care în golurile alpine „Codreaua – Bratila – Piatra roșie etc.” pășuna cu peste 400 capete tineret de rasa Bruna și 800 capete ovine.

Prin situația prezentată mai sus, privind raioanele Sighet și Vișeu rezultă că nu există posibilități ca problema pășunatului să fie soluționată între cele două raioane (ambele fiind deficitare în pășuni pentru aproximativ 7.000 unități vite mari) și nici prin folosirea pentru pășunat a unei părți din fânețele existente raionul Vișeu având un deficit de 56.472 tone fân. Menționăm că raionul Vișeu nu dispune de pășuni comunale.

Față de această situație propunem organelor centrale rezolvarea problemei de mai sus prin studierea amănunțită la fața locului a condițiilor existente în cele două raioane, și definitivarea folosirii pășunilor cuprinse între „Pasul Prislop – Gura Țibăului – Bistrița aurie – și frontiera de stat a URSS.” de către regiunea Maramureș precum și studierea de către organele silvice a posibilităților pentru redarea în folosință sectorului pastoral a unei suprafețe de păduri pășunabile.

În acest scop solicităm trimiterea de către Ministerul Agriculturii și Ministerul Economiei Forestiere a unor delegați competenți în rezolvarea problemei prezentate la fața locului.

Vișeu de sus la 28 februarie 1961.

DIN PARTEA COMITETULUI
RAIONAL DE PARTID SIGHET
ss indescifrabil

DIN PARTEA COMITETULUI
EXECUTIV RAIONAL SIGHET
ss indescifrabil

DIN PARTEA COMITETULUI
RAIONAL DE PARTID VIȘEU
ss indescifrabil

DIN PARTEA COMITETULUI
EXECUTIV RAIONAL VIȘEU
ss indecifrabil

83. Baia Mare 22 aprilie 1961. *Plan de măsuri al biroului Comitetului Regional de Partid Maramureș pentru aplicarea hotărârilor C.C al P.R.M. și a Consiliului de Miniștri, privind creșterea numărului de bovine proprietate obștească în G.A.C. Fond Comitetul Raional Sighet al P.R.M, dosar 384/1961, fila 41-46*

Partidul Muncitoresc Român
Comitetul Regional Maramureș

PLAN DE MĂSURI

al biroului comitetului regional de partid pentru aplicarea Hotărârii C.C al P.M.R. și a Consiliului de Miniștri, privind creșterea numărului de bovine proprietate obștească în G.A.C.

Pentru a asigura creșterea efectivului de animale în G.A.C. la nivelurilor sarcinilor trasate de Congresul al III – lea al P.M.R., în scopul sporiri producției agricole, a întăririi economico-financiară, a asigurării unei producții de lapte și carne din ce în ce mai mare și a ridicării continue a nivelului de trai al colectivităților, prin hotărârea C.C. al P.M.R. și a Consiliului de Miniștri nr.116/1961 se acordă acestor unități un sprijin deosebit prin credite pe termen lung și fără dobândă, pentru procurarea de vaci, vițele și materiale pentru efectuarea construcțiilor agrozootehnice.

În vederea realizării sarcinilor indicate de hotărâre, biroul comitetului regional de partid stabilește următoarele măsuri:

1.- Pentru a se cunoaște de către birourile comitetelor raionale de partid și sfaturile comunale raionale sarcinile cu privire la creșterea numărului de animale în fermele GAC a creditelor acordate din partea statului, comitetul executiv al sfatului popular regional va trece la repartizarea acestor sarcini pe raioane, ținând cont de situația economică a fiecăruia în parte.

- Birourile comitetelor raionale de partid vor lua măsuri ca până la data de 30 martie a.c. pe baza unei analize amănunțite asupra posibilităților existente în fiecare GAC să repartizeze în mod diferențiat sarcinile de creștere a numărului de animale precum și creditele acordate de stat.

2.- Se vor lua măsuri ca pe baze sarcinilor ce revin fiecărei GAC, birourile comitetelor raionale de partid și comitetele executive ale sfaturilor raionale să acorde un sprijin îndeaproape, organizațiilor de bază și consiliilor de conducere ale GAC pentru întocmirea unui plan de măsuri concret pentru realizarea acestora. Planul de măsuri va fi dezbătut în adunarea largită a

organizației de bază, la care vor fi invitați brigadierii, fruntașii din brigada zootehnică, ingineri și tehnicieni din GAC.

- Până la 1 aprilie anul curent se vor reface planurile de producție și bugetul de venituri și cheltuieli pe marginea sarcinilor stabilite privind creșterea animalelor.-

- În acest scop comitetele executive ale sfaturilor populare raionale vor lua măsuri de a trimite ingineri și tehnicieni economiști ai problemelor gospodărești din GAC pentru a acorda un sprijin substanțial acestor unități.

- După dezbaterea și aprobarea de către org.[anizația] de bază a planurilor de producție, bugetul de venituri și cheltuieli, a planului de măsuri întocmit, vor fi supuse aprobării adunării generale a colectivităților.

3.- Comitetul executiv al sfatului popular regional va lua măsuri ca până la data de 22 aprilie a.c. să fie instruit personalul zooveterinar din rețeaua sfaturilor populare asupra modului de achiziționare a animalelor, pentru fermele unităților socialiste și asupra livrărilor de animale pentru alte regiuni.

- Birourile comitetelor raionale de partid vor îndruma comitetele executive ale sfaturilor populare de a asigura numărul de vaci și vițele prin contracte cu întreprinderile de stat prin comisiile de cumpărare pentru procurări de animale direct de la producător.

- Comitetele executive ale sfaturilor populare raionale vor îndruma GAC și comisiile care cumpără și recepționează vitele în așa fel ca să fie reținute și cumpărate toate cele apte de reproducție. Se interzice a se refuza de la recepție animale care printr-o îngrijire și furajare rațională pot deveni vaci bune de lapte.

- Se vor lua măsuri pentru reducerea mortalității, prin aplicarea indicațiilor de igienă și profilaxia bolilor.

- Organele de stat vor lua măsuri de interzicerea tăierii de animale fără baze legale.

- Pentru a asigura creșterea numărului de porcine și prin aceasta participarea la fondul centralizat al statului și creșterea veniturilor GAC și al colectivităților, se va analiza până la data de 1 aprilie a.c. în fiecare GAC posibilitățile de îngrășare a porcilor pentru a realiza în acest an vânzarea din GAC din regiunea noastră a cel puțin 10.000 capete porci grași statului.- De asemenea se vor lua măsuri pentru asigurarea numărului de scrofițe în vederea obținerii de tineret porcine.

În acest scop comitetul executiv al sfatului popular regional și Trustul GAS vor stabili măsuri pentru asigurarea de scrofițe bune de prăsilă în schimbul livrării către stat de carne de porc din partea GAC în cantitatea în care vor primi scrofițe de la GAS.

4. În vederea obținerii de produși de valoare zootehnică ridicată, comitetele executive ale sfaturilor populare vor lua măsuri de bună organizare a stațiunilor de monte, conducerea evidenței montei în fermele unităților socialiste a fătărilor și alte evidențe primare. La punctele de însămânțări artificiale la animale se vor lua măsuri de reverificare a personalului de deservire și înlocuirea celor necorespunzători, urmărind extinderea acțiunii de montă artificială la vaci astfel ca în acest an numărul de vaci montate artificial să ajungă la 25% din numărul total al vacilor existente.

Se vor lua măsuri ca în cel mai scurt timp în sectorul zootehnic din GAS și GAC să fie repartizați cei mai buni și pricepuți muncitori și colectivști tineri și femei cu experiență în acest domeniu.

5.- Comitetul executiv al sfatului popular regional va lua măsuri ca în cursul lunii aprilie a.c. să fie instruiți la Casa Agronomului din Petin toți brigadierii zootehniști din fermele GAC. De asemenea vor fi instruiți îngrijitorii de vaci, tineret, bovin, ovin și porcin, prin participarea directă la lucrări practice în fermele GAS potrivit unui program întocmit la comitetele executive ale sfaturilor populare raionale.

6.- Folosind experiența înaintată a GAC în ceea ce privește retribuirea colectivștilor care lucrează în sectorul zootehnic, comitetele executive ale sfaturilor populare raionale vor sprijini consiliile de conducere ale GAC să generalizeze sistemul de retribuire a muncii după cantitatea de lapte muls zilnic și sporul lunar de creștere în greutate a animalelor.

7.- În scopul asigurării bazei furajere necesare numărul de animale prevăzut în planurile unităților socialiste pe anul 1961, se va ține cont de asigurarea unui echilibru just în structura culturilor în așa fel să se asigure cantitățile de furaje fibroase, porumb siloz, și concentratele necesare.

- Se vor lua măsuri ca până la dat de 30 martie a.c. să se încheie lucrările de predare a pășunilor comunale în folosința GAC pe baza instrucțiunilor primite.

- Comitetele executive ale sfaturilor populare vor întocmi planuri concrete de îmbunătățire a pășunilor prin curățirea de scaieți, mărăcini, îngrășarea și grăparea acestora în scopul creșterii producției de masă verde. Până la data de 28 aprilie toate pășunile din raza regiunii noastre vor fi amenajate și dotate cu toate cele necesare unui pășunat sistematic.

- Direcția regională a Economiei Forestiere la cererea comitetului executiv al sfatului popular regional va pune la dispoziție pînă la data de 15 aprilie a.c. suprafețele de pădure care pot fi folosite la pășunat sau prin cosire de cel puțin 25 000 - 30 000 hectare și se va comunica comisiilor raionale pentru repartizare și contractare.

- Pentru asigurarea unor cantități sporite de semințe de ierburi și trifoliene necesare refacerii pajiștilor degradate, comitetele executive ale sfaturilor populare raionale Carei și Satu Mare vor lua toate măsurile pentru realizarea planului de cultură și producție a loturilor seminciere, controlând și sprijinind îndeaproape activitatea tehnicienilor de lot semincier. Pentru obținerea unor semințe de ierburi adaptate condițiilor naturale din regiunea noastră, comitetele executive ale sfaturilor populare raionale vor lua măsuri de organizare a recoltării a 4000 kg. de semințe de floră spontană.

- În scopul asigurării cantităților de furaje necesare animalelor se va lua măsuri de stabilirea surselor de acoperire - planuri de cultură și producție - folosind judicios toate furajele existente în gospodărie acordându-se o atenție deosebită porumbului siloz, leguminoaselor, fân și boabe.

- Se va asigura cantitatea de 15 tone porumb siloz pe cap de vacă furajată în care scop organele tehnice agricole vor stabili că suprafața de 10.000 ha ce se va însămânța în acest an să fie cea mai potrivită acestei culturi, luându-se din timp măsuri pentru asigurarea recoltării și însilozării la timp și în bune condițiuni.

- În vederea asigurării continue cu masă verde și fibroase a animalelor, comitetele executive ale sfaturilor populare raionale vor lua măsuri ca întreaga suprafață arabilă din pășune să fie cultivată cu plante furajere, organizându-se astfel conveer verde, fânuri, sfecă de zahăr pentru furaj etc.

- De asemeni va avea în vedere producerea de furaje prin culturi duble (în miriște) pe suprafețe cât mai mari. Pentru fermele de porci se va introduce topinamburul.

- Se vor lua măsuri pentru extinderea mecanizării muncii în fermele gospodăriilor agricole colective în care scop unitățile vor fi dotate cu mori cu ciocănele, tocători de rădăcinoase, cositori, linii decauville etc.

- Cea mai mare atenție trebuie dată gospodăriilor agricole colective noi înființate care trebuiesc sprijinite în planificarea producției de furaje, procurarea seminței necesare, executarea recoltatului la timpul optim, depozitarea furajelor etc.

8.- Pentru asigurarea construcției bune, ieftine și la timp în unitățile socialiste, comitetele executive ale sfaturilor populare vor respecta indicațiile biroului comitetului regional de partid, urmărind întocmirea schițelor de sistematizare a centrelor gospodărești astfel, ca până la data de 15 aprilie a.c. toate GAC din regiune să aibă schița de sistematizare întocmită.

- Birourile comitetelor raionale de partid vor lua măsuri ca nici o construcție să nu se facă fără aprobarea biroului sau a unui secretar care să aprobe amplasarea și tipul construcției pe bază de schiță.

- Un accent deosebit se va acorda alegerii celor mai economice tipuri de construcții utilizându-se la maxima resursele de materiale locale, acordându-se prioritate executării adăposturilor de animale, începând construcțiile imediat spre a putea fi date în folosință până cel târziu la sfârșitul lunii septembrie 1961.

- Comitetul executiv al sfatului popular regional și Direcția Regională a Economiei Forestiere vor identifica și repartiza unitățile socialiste până la data de 5 aprilie a.c. materialul lemnos din produse accidentate de esență rășinoasă și diverse esențe în special pentru cherestea în cantități suficiente realizării planului de construcții.

- Până la data de 1 aprilie a.c. comitetele executive ale sfaturilor populare raionale vor lua măsuri pentru depunerea comenzilor ferme privind materialul lemnos necesar, în special la GAC noi înființate.

9.- Pentru îndrumarea din punct de vedere tehnic și organizatoric a GAC privind creșterea efectivului de animale, a furajării judicioase a acestora pentru creșterea producției de animale, se vor lua măsuri de repartizare a inginerilor agronomi, zootehniști, constructori și medici veterinari pe GAC sau grupuri de GAC ținând cont de GAC noi înființate și cele slabe din punct de vedere economico-organizatoric.

10.- Banca de stat va controla și îndruma folosirea în mod rațional a creditelor acordate și a materialelor de construcții. Va informa periodic biroul comitetului regional de partid asupra folosirii creditelor și eficiența economică a acestora.

11.- În vederea coordonării întregii activități privind creșterea numărului de animale și producția animală în unitățile socialiste se va constitui un colectiv regional compus din:

1. Vicepreșed.[intele] comitet[ului] executiv sfat pop.[ular] regional
2. Șeful secției agrare a comit.[etului] reg.[ional] de partid
3. Șeful secției agricole sfat pop.[ular] regional
4. Delegatul Trustului regional Gostat
5. Delegatul D.R.E.F.
6. Delegatul B.R.P.R.
7. Directorul I.S.A.A.R.
8. Directorul I.R.I.C.
9. Șef serv.[iciu] zooveterinar regional

Acest colectiv va analiza lunar toate problemele ce decurg din traducerea în viață a sarcinilor preconizate în acest plan de măsuri, pe baza conducerii unei evidențe pe raioane și regiune.

În raioane colectivul de coordonare se va compune din următorii tovarăși:

1. Secretarul comitetului raional de partid cu probleme economice
2. Vicepreședintele comitetului executiv al sfat pop.[ular] raional
3. Inginerul zootehnic de raion
4. Medicul veterinar de raion
5. Delegatul B.R.P.R.
6. Șeful oficiului I.R.I.C.

Acest colectiv va analiza decadal felul cum se îndeplinesc sarcinile stabilite de către fiecare unitate în parte pe baza unei evidențe ce se va introduce în acest scop începând cu data de 1 aprilie 1961.

12.- Birourile comitetelor raionale de partid vor întocmi un plan de măsuri privind creșterea numărului de animale și producția animală pe baza căruia vor analiza trimestrial și vor informa comitetul regional de partid de felul cum se îndeplinesc sarcinile trasate.

Întreaga muncă de propagandă va fi axată pe îndeplinirea sarcinilor trasate de Hotărârea C.C. al P.M.R. și a Consiliului de Miniștri cu privire la creșterea numărului de animale și producția animală în unitățile socialiste.

13.- În cinstea aniversării a 40 de ani de la înființarea Partidului Comunist din România se va organiza întreceri socialiste între gospodăriile agricole colective, brigăzi, echipe și om din sectorul zootehnic, privind calitatea și cantitatea producției, îngrijirea cea mai bună a animalelor.

14.- Biroul comitetului regional de partid va controla și îndruma organele raionale de partid, de stat și economice de felul cum își duc la îndeplinire sarcinile ce le revin.

Baia Mare la 22 martie 1961

PRIM- SECRETAR.

ss indescifrabil

84. Baia Mare, 24 aprilie 1961. Referat al primsecretarului Comitetului regional Maramureș al PMR în care sesizează organelor superioare de partid deficitul de pășuni rezultat în urma raionării din 1950, când un număr de 28 de munți au fost trecuți în administrația regiunii Suceava, cerându-se sprijin pentru a preveni manifestările de nemulțumire în cele 9 comune din raioanele Sighet și Vișeu rămase fără pășuni. Fond Comitetul Regional al PMR, Baia Mare, dosar 39/1961, filele 44-45

REFERAT

cu privire la unele greutăți pe care le întâmpinăm pentru asigurarea suprafețelor de pășuni strict necesare în raionul Sighet și Vișeu din regiunea noastră.

Este bine cunoscut în întreaga țară că ocupația de bază a țăranilor din aceste raioane este aceea de crescători de taurine de rasă brună de Maramureș, rasă care este foarte solicitată an de an într-un număr tot mai mare de toate regiunile țării noastre.

O problemă vitală pentru aceste raioane, care se ridică de ani de zile și nici până în prezent nu a fost definitiv rezolvată este asigurarea pășunilor pentru animale.

Menționăm că în raionul Sighet și Vișeu nu există pășuni comunale iar terenurile proprietate individuală sunt foarte restrânse și majoritatea lor sunt lăsate pentru fânețe naturale, deoarece suprafețele cultivate cu trifoliene au scăzut din cauza neasigurării cu semințe de trifoi, acestea fiind condiționate în contract prin restituirea seminței iar trifolienele nu ajung la maturitate.

În multe localități din aceste raioane există deficit de foraje grosiere (fânuri) pentru perioada de stabulație. Datorită acestui fapt pășunatul s-a practicat și se practică și în prezent în pășunile alpine (goluri de munte) care înainte erau închiriate de cetățeni de la moșierii care le dețineau, iar în urma exproprierii acestora ele devenind proprietate de stat. Aceste pășuni datorită condițiilor climaterice asigură pășunatul numai în perioada 1 iunie-1 septembrie, înainte și după această perioadă se pășunează pe fânețe sau pe terenuri ieșite de sub cultură.

Greutăți mari întâmpinăm începând din anul 1950 când în urma raionării un număr de 28 munți (pășuni alpine) situați între vârful Prislop, Valea Țiboului și malul stâng al Bistriței Aurii au trecut din raza fostului județ Maramureș, în raza administrativă a regiunii Suceava. Aceste pășuni au o suprafață de circa 2.300 ha.

În urma plângerilor adresate de către cetățenii crescători de animale organelor locale și centrale, începând din anul 1952 aproape în fiecare an s-au deplasat la fața locului comisii pentru rezolvarea de moment a acestei probleme și de fiecare dată a fost rezolvată favorabil pentru regiunea Maramureș. În anul trecut aceste goluri de munte au fost atribuite de către Ministerul Agriculturii Trustului G.A.S. Suceava, pășuni care au fost închiriate tot de cetățenii raionului Sighet și Vișeu, iar la începutul anului acesta Departamentul Gostat din Ministerul Agriculturii să le treacă în întregime aceste pășuni la noul G.A.S. Cîrlibaba din regiunea Suceava.

Această măsură luată la pripeală face ca 9 comune să rămână fără pășuni din raionul Sighet și Vișeu, iar crescătorii de animale de rasă brună să fie lipsiți de orice posibilitate de existență de trai, ce va aduce după sine mari nemulțumiri în rândurile maselor țărănești, cu atât mai mult că aceste pășuni au fost folosite de către țăranii crescători de animale din moși și strămoșii lor .

Pentru rezolvarea definitivă a acestei probleme și pentru a preveni manifestările de nemulțumire în masă, propunem conducerii partidului de a ne acorda sprijinul necesar în rezolvarea favorabilă a acestei probleme grave.

Baia Mare la 24 aprilie 1961.
primsecretar

85. Sighet, 4 mai 1961 .*Informare privind măsurile luate pentru aplicarea HCM 1000/1960 pentru intensificarea măsurilor de propagandă în vederea popularizării și difuzării cărții la sate. Fond Comitetul Raional al P.M.R. Sighet, dosar 387/1961, filele 85-87.*

PARTIDUL MUNCITORESC ROMÂN
COMITETUL RAIONAL SIGHET

INFORMARE

Privind măsurile luate pentru aplicarea planului de măsuri a Comitetului regional de partid cu îmbunătățirea popularizării și difuzării cărți la sate.

Pe baza planului de măsuri a Comitetului regional de partid, biroul comitetului raional și a întocmit un plan de măsuri privind aplicarea H.C.M. nr. 1000/1960, care a fost prelucrat într-o ședință la care au participat: instructorii comitetului raional de partid, instructorii comitetului executiv al sfatului popular raional, secretari comitetelor comunale de partid, secretari[i] org.[anizațiilor] de bază din comune și sate, președinți cooperativelor, directorii căminelor culturale și bibliotecari precum și membri colectivului raional de cordonarea acestei activități.

În urma prelucrării planului de măsuri s-a făcut un instructaj privind popularizarea și difuzarea cărții[i].

Tot în cursul luni septembrie a fost organizat colectivele comunale, care au fost instruite pe centre de comune sub îndrumarea comitetelor comunale de partid cu care ocazie a fost prelucrat H.C.M. nr. 1000/1960 și planul de măsuri a comitetelor comunale de partid.

Pe baza planului de măsuri, până în prezent s-a făcut de 3 ori instruirea gestionarilor și difuzorilor voluntari de către colectivul de cordonare. Odată la centrul de raion și două ori pe centre de comune, de felul cum trebuie să desfășoare munca politică cu țărani muncitori, privind popularizarea cărții[i].

În vederea extinderii rețelei de difuzarea cărții, Biroul Comitetului raional de partid împreună cu Comitetul executiv al U.R.C.C. au studiat posibilitățile de a deschide librăriilor în 9 comune până în 1965, din care până în prezent au fost deschise două la Câmpulung și Vad, la restul de 15 magazine universale din centre de comune au fost organizate raioane specializate în vânzarea cărții.

În cursul trimestrului I a.c. au fost organizate standuri de cărți cu ocazia diferitelor manifestări culturale. Ca de exemplu în comuna Rona de Sus la aceste manifestări s-au vândut cărți în valoare de 1.500 lei, iar la Giulești de 500 lei.

Pentru folosirea celor mai bune forme și metode de prezentare și popularizare a cărții, au fost luate măsuri, organizând vitrine cu cărți noi apărute, punându-se coperte false a cărților.

În interiorul magazinelor, aranjarea cărților s-a făcut în rafturi, fiind grupate pe cărți politice, ideologice, beletristice și tehnice.

Pentru informarea și orientarea cititorilor cu cărți noi apărute și cu care sunt în curs de apariție, în magazinele universale există cataloage tematice și buletine de cărți.

Comitetul raional de partid prin comitetul executiv al sfatului popular raional a îndrumat GAC-urile să-și mărească numărul cărților la biblioteci prin folosirea fondurilor culturale. Astfel la sfârșitul anului 1960 GAC-urile au cumpărat cărți în valoare de 3.000 lei. De asemenea s-au luat măsuri ca întreprinderea forestieră împreună cu comitetul executiv al URCC să studieze posibilitățile pentru difuzarea cărții la gurile de exploatare în care scop s-a repartizat cărți cooperativelor care deserveșc gurile de exploatare și s-au organizat vitrine cu cărți.

O altă formă de popularizare a cărții a fost organizarea de recenzii la cercurile agrozootehnice, în cămine culturale, în cercuri de citit, precum și sub formă de conferință.

În trim. I a.c. în comuna Giulești a fost organizat[ă] o întâlnire între scriitori și cititori unde și-au dat concursul scriitori din Capitală, orașul Baia Mare și Sighet.

În luna februarie a fost declarat „Luna cărții” cu care ocazie s-au organizat diferite manifestări culturale ca: seri literare, șezători cu tineretul, manifestări sportive și altele, ceea ce a făcut ca planul pe luna februarie să fie realizat în proporție de 122%.

Până în prezent nu s-a organizat cooperativele școlare deoarece URCC-ul raional nu a primit instrucțiuni din partea URCC regional de felul cum să fie organizate aceste cooperative.

Comitetul raional UTM într-o ședință cu secretarii org.[anizațiilor] UTM de la sate a prelucrat sarcinile ce le revin organizațiilor UTM în sprijinirea difuzării cărții la sate. În acest scop, la recrutarea difuzorilor voluntari au fost recrutați în majoritate tineri utemiști. La adunările populare și în cămine culturale, tineretul a organizat adunări de cărți, vânzând într-o singură duminică pe raion cărți în valoare de 2.000 lei.

Biroul comitetului raional de partid în trim. I și II a.c. a introdus în planul de muncă problema urmăririi difuzării cărții la sate, luând măsuri ca comitetele comunale de partid și org.[anizațiile] de bază, precum și comitetele executive ale sfaturilor populare și a cooperativelor să introducă în planurile lor de muncă și să analizeze popularizarea și difuzarea cărții la sate.

În trim. IV la 5 decembrie 1960, biroul comitetului raional de partid a analizat activitatea comitetului executiv al URCC privind difuzarea cărții la sate, în urma căruia s-au luat măsuri de îmbunătățirea acestei activități. Au fost formate 4 colective din cei mai buni propagandiști, care au îndrumat activitatea difuzării cărții în comună. S-au luat măsuri prin Consiliul local sindical ca syndicatele comunale să îmbogățească bibliotecile cu noi cărți din fondurile culturale. În lunile ianuarie și februarie au fost trimiși de la centrul

de raion 300 agitatori care au sprijinit agitatorii din comuna cu difuzarea cărții pe circumscripții electorale.

Pe baza măsurilor luate de comitetul raional de partid privind difuzarea cărții s-au obținut unele rezultate în special în trim. I 1961. astfel în trim. IV 1960 planul nu a fost realizat. Din 20.000 lei plan, s-a realizat 17.906 lei, iar în trim. I 1961 planul a fost 17.000 lei și s-a realizat 20.861 lei. Pe cap de locuitor în mediul rural pe trim. IV 1960 s-a realizat 0,31 lei, iar în trim. I 1961 s-a realizat 0,36 lei, deci pe 6 luni pe cap de locuitor s-a vândut cărți în valoare de 0,67 lei. Nu putem face o comparație cu luna septembrie 1960 deoarece nu a existat o evidență clară decât de la 1 octombrie.

Cele mai bune rezultate în difuzarea cărții la sate au fost obținute de comuna Rona de Sus, care în trim. I a.c. a realizat planul 427%, având plan 1200 lei și a realizat 5.133 lei. Comuna Strîmtura a realizat planul 178%, comuna Desești 170%. Toate comunele au depășit planul pe trim. I a.c. în afară de comuna Câmpulung care a realizat planul numai în proporție de 53%.

Sighet, la 4 mai 1961.

Prim-secretar,

Instructor cu informare,

86. Baia Mare, 14 iunie 1961. *Notă informativă a Comitetului regional al PMR care preia informarea Comitetului raional de partid Sighet conform căreia un număr de 33 colectiviști din Remeți au depus cereri de ieșire din GAC. Fond Comitetul Regional PMR, Baia Mare, dosar 39/1961, filele 93*

NOTĂ INFORMATIVĂ

Comitetul raional de partid Sighet informează că la G.A.C. Remeți, un număr de 33 colectiviști au depus cereri pentru a ieși din G.A.C.

De menținut este că acești oameni nu au participat la lucru nici în anii trecuți, sunt diferiți lucrători de la întreprinderile forestiere.

Tov. prim secretar Moiş Ioan a fost la fața locului încă în seara zilei de 13. VI., iar tovarășul secretar Barany s-a deplasat acolo pentru a organiza munca politică în vederea lămuririi acestor cetățeni.

În general, starea de spirit în G.A.C. este bună, colectiviștii participă la muncă în mod normal, așa cum au participat și înainte.

Baia Mare, la 14. VI. 1961

87. Baia Mare, 17 iulie 1961. *Referat al Secretariatului Comitetului regional al PMR Maramureș cu motivarea necesității transformării GAS Sighet în stațiune de cercetări zootehnice pentru rasa brună de Maramureș. Fond Comitetul Regional PMR, Baia Mare, dosar 39/1961, filele 124-127*

Partidul Muncitoresc Român
Comitetul Regional Maramureș

REFERAT

Al Secretariatului Comitetului Regional de Partid Maramureș, privind transformarea G.A.S. Sighet într-o stațiune de cercetări zootehnice (pentru rasa brună de Maramureș).

În lumina sarcinilor trasate de cel de-al III-lea Congres al partidului și a expunerii tovarășului Gheorghe Gheorghiu-Dej la Plenara C.C. al PMR din 30 iunie - 1 iulie a.c. privind creșterea și dezvoltarea șeptelului de animale Comitetul Regional de Partid a luat o serie de măsuri pentru sporirea considerabilă a numărului de animale în regiunea noastră.

În urma măsurilor luate până la sfârșitul anului 1965 efectivul de taurine va crește după cum urmează: în G.A.S. de la 9539 capete taurine din care 3388 capete de vaci la 15.000 capete taurine din care 7980 capete vaci. În G.A.C. numărul de taurine proprietate obștească va crește de la 34638 capete din care vaci 12528 capete la 145.660 capete din care 66.000 vaci. Iar pe total sectoare numărul de taurine va crește la un efectiv de 315.000 capete din care 170.000 capete vaci.

Menționăm că din numărul total de taurine 90% reprezintă cele două rase ameliorate „brună de Maramureș”, bălțată românească și metiși ce provin din împerecherea acestor două rase și numai cca. 10 % din rase inferioare.

Pentru îmbunătățirea rasei brună de maramureș, avem create toate condițiile la G.A.S. din Sighet care dispune de 4146 ha. teren agricol din care 412 ha. arabil 1523 ha. fânețe naturale, 1031 ha. pășuni naturale și alte terenuri. De asemenea în vederea creerii stațiunii de cercetări zootehnice sunt create toate condițiile deoarece G.A.S. Sighet are un număr de 830 capete taurine de rasă brună din care 270 capete de vaci cu un centru puternic de selecție, are clădiri corespunzătoare, pentru stațiune zootehnică și se găsește la marginea orașului Sighet. Deci nu necesită investiții mari.

Regiunea Maramureș are sarcină anuală de a livra taurine de rasă și metiși în toate regiunile din zona subcarpatică ca: Bacău, Galați, Argeș, Oltenia, etc. Din anul 1952 până în anul 1960 am livrat acestor regiuni 22.400 capete taurine, iar sarcina de livrare în 1961 se ridică la 12.000 capete.

Pentru îndeplinirea sarcinilor mari trasate de partidul nostru privind dezvoltarea șeptelului și în special de taurine se impune necesitatea de a se lua măsuri pentru îmbunătățirea acestor rase valoroase care în prezent arată anumite defecțiuni, ca degenerarea unor exemplare și scăderea valorilor zootehnice.

La conferința regională de partid din 1959 s-a ridicat problem[a] de a se interveni la Ministerul Agriculturii pentru a crea o stațiune de cercetări zootehnice în raionul Sighet pentru a preveni degenerarea rasei „brună”. În care direcție Biroul Comitetului Regional de Partid a solicitat ajutorul Ministerului Agriculturii care s-a declarat de acord cu această măsură, dar nici până în prezent n-a fost rezolvată această cerere de mare importanță pentru dezvoltarea sectorului de taurine de rasă brună.

Solicităm sprijinul conducerii partidului de a se transforma G.A.S. Sighet într-o stațiune de cercetări zootehnice pentru rasa brună de Maramureș, totodată considerăm că prin această măsură s-ar apropia activitatea de cercetare științifică de activitatea practică a creșterii animalelor.

Baia Mare la 17 iulie 1961.

88. Baia Mare, 20 iulie 1961. *Informare a primsecretarului Comitetului regional Maramureș al PMR referitor la experiențele făcute pentru aclimatizarea unor soiuri de grâu, cartofi și porumb în raionul Vișeu, predominant muntos, soiuri de la care se așteptau producții sporite. Fond Comitetul Regional PMR Baia Mare, dosar 39/ 1961, filele 132-133*

Partidul Muncitoresc Român,
Comitetul Regional Maramureș

INFORMARE

privind experiențele cu soiurile de grâu, cartofi și porumb dublu hibrid, organizate în raionul Vișeu regiunea Maramureș.

Determinat de condițiile pedoclimatice, în raionul Vișeu în principal se cultivă porumbul ocupând circa 37 la sută din suprafața arabilă a raionului, cartoful 19 la sută și ovăzul 27 la sută. Grâul ocupă abia circa 6 la sută din suprafața arabilă.

În vederea studierii posibilităților de extindere a culturii grâului în condiții economice și sporirii producțiilor la porumb și cartofi, conducerea de partid ne-a repartizat pentru experimentare în condițiile specifice raionului Vișeu:

- 400 kg grâu de primăvară din soiul Selchirch
- 50 kg cartofi din soiurile Pontiac și Kenebec
- 5 linii de porumb dublu hibrid Embro (20, 49, 60, 21, 23).

Sub îndrumarea directă a organelor de partid, organele tehnice de specialitate au organizat experiențele astfel. În cele ce urmează dăm stadiul și rezultatele de până acum:

1. Grâul de primăvară din soiul Selchirch s-a însămânțat la 2 gospodării colective (leud, Săliștea) câte un hectar la fiecare. Experiența s-a amplasat pe teren în pantă cu 5 variante la care lucrarea solului și sistemul de semănat sunt la fel, diferențiate fiind dozele de îngrășăminte organice, chimice și amendamentele calcaroase. Loturile se prezintă în condițiuni bune, se constată diferențieri evidente între variante, cultura are o densitate bună (400- 500 plante la m.p.) și se apreciază o producție bună, variind între 1.400 – 1.800 kg/ ha. Recoltatul se va putea face în jurul datei de 1 august a.c.

2. Cartoful, soiurile Pontiac și Kenebec sînt cultivate comparativ cu soiul Voran ca martor introdus în raion pentru combaterea răiei negre, pe câte 0,12 ha fiecare. Soiul Pontiac se prezintă cu vegetația mai avansată, viguros cu tuberculi mai mari, însă prezintă atac de viroze de circa 20 la sută din plante. Soiul Kenebec arată sensibilitate la mană.

3. Porumbul- liniile de porumb dublu hibrid Embro s-au însămânțat pe câte 1 hectar la G.A.C. Săliștea, leud, Cuhea și întovărășirea Vișeu de Jos. Loturile se prezintă bine, însă unele au o densitate mai mică de plante la hectar din cauza timpului rece și umed din luna mai. Liniile 20, 49 și 60 au vegetație mai întârziată și nu prezintă garanție de coacere înaintea brumelor de toamnă. Liniile 21, 23 fiind timpurii au un stadiu de vegetație mai avansat, sînt viguroase și apreciem că vor ajunge la maturitate la timp.

Informăm că acestor experiențe li s-a acordat atenție deosebită, se urmărește îndeaproape comportarea soiurilor și considerăm că după recoltare se vor putea trage concluzii folositoare.

La încheierea ciclului de producție vom înainta dosarul complet cu toate rezultatele.

Baia Mare la 20 iulie 1961

89. Sighet, 18 septembrie 1961. *Notă explicativă a Comitetului Raional Sighet al PMR cuprinzând date statistice referitoare la organizarea învățământului de partid în anul școlar 1961-1962. Fond Comitetul raional al PMR Sighet, dosar 387/1961, filele 107*

Partidul Muncitoresc Român
Comitetul Raional Sighet

NOTĂ EXPLICATIVĂ

cu privire la situația statistică privind organizarea învățământului de partid pe anul 1961-1962.

1./ Din totalul de 2280 membrii și candidați de partid cuprinși în învățământul de partid 1152 sunt muncitori care lucrează nemijlocit în producție 93 sunt muncitori cu funcții în aparatul de partid, de stat și economic 181 sunt intelectuali, 331 sunt țărani, 248 funcționari, 275 alte categorii

2./ Din totalul de 1624 membrii de partid cuprinși în învățământ 518 sunt muncitori care lucrează nemijlocit în producție, 19 sunt muncitori cu funcții în aparatul de stat și economic, 478 sunt intelectuali, 457 sunt țărani, 112 sunt funcționari, 40 alte categorii.

3./ Din totalul de 2285 membrii de partid sunt cuprinși în învățământ 1996 adică 87,35%.

4./ Din totalul de 300 candidați de partid sunt cuprinși în învățământ 284 adică 94,66%.

5./ Un număr de 86 membrii și candidați de partid urmează școli în învățământul de stat.

6./ Un număr de 7 membrii de partid urmează școala de partid de un an și alte cursuri și școli superioare de partid.

7./ Un număr de 14 cercuri și cursuri cu 477 cursanți funcționează în limba maghiară, 0 de cercuri în limba germană cu 0 cursanți, 8 cercuri în limba ucraineană cu 252 cursanți.

8./ Din totalul de 3904 cursanți 2577 sunt români, 857 sunt maghiari, 0 sunt germani 427 sârbi și alți slavi, 43 alte naționalități.

9./ Din totalul de 3904 cursanți, 1107 sunt femei.

Sighet la 18 septembrie 1961

SECRETAR

90. Sighet, 28 octombrie 1961. *Informare semnată de primsecretarul și instructorul cu informarea de la Comitetul Raional Sighet al PMR despre măsurile luate de acest comitet pentru a „întări economic și organizatoric” GAC-urile din raion. Fond Comitetul Raional Sighet al P.M.R., dosar 387/1961, filele 159-162.*

INFORMARE

cu privire la întărirea economică-organizatorică a unităților socialiste din raionul nostru.

În cursul lunii octombrie org.[anizațiile] de bază din unitățile socialiste, cât și celelalte org.[anizații] de bază de la sate, au fost îndrumate și sprijinite de comitetul raional de partid, prin tov. membrii ai biroului raional de partid, aparatul de partid și tov. din activul comitetului raional, care sunt repartizați pe org.[anizații] de bază din comunele și satele raionului care au condiții de transformarea întovărășirilor în G.A.C. și colectivizarea completă a satelor.

Org.[anizațiile] de bază au fost sprijinite în vederea aplicării sarcinilor prevăzute în planurile de măsuri adoptate de adunările deschise ale org.[anizațiilor] de bază din G.A.C. și întovărășiri cu ocazia dezbaterii sarcinilor izvorâte din plenara C.C. al P.M.R. din 30 [iunie] - 1 iulie 1961.

În satele unde sunt condiții pentru colectivizarea completă, birourile org.[anizațiilor] de bază cu sprijinul tovarășilor repartizați de comitetul raional de partid au instruit agitatorii cu problema transformării socialiste a agriculturii dând exemple caracteristice, comparative și rezultate obținute la G.A.C.-urile din raionul nostru. Au fost instruiți un număr de 476 agitatori din rândul celor mai buni colectiviști și întovărășiți care au depus cereri pentru G.A.C. Tov. sunt repartizați pe grupe de case formați din 2-3 tovarăși câte o grupă care desfășoară munca de lămurire de la om la om, vizitând familiile țăranilor muncitori cu gospodărie individuală.

În luna octombrie în 3 cămine culturale s-au ținut conferințe legate de transformarea socialistă a agriculturii, la care au participat 950 țărani muncitori. Tot în această perioadă la 10 cămine culturale s-au dat 12 programe culturale artistice de către echipele culturale și brigăzile artistice de agitație din localitate și de la centru de raion. Programele au fost axate și legate de problema transformării socialiste a agriculturii la care au participat peste 3800 țărani muncitori.

Ca de exemplu la căminul cultural din comuna Săpînța brigada artistică de agitație din localitate a dat un program intitulat „Nunta din Săpînța”, unde a fost înfățișată activitatea agitatorilor, frământările care există în problema transformării socialiste a agriculturii, unii care se văicăresc să intre în GAC văzând rezultatele obținute, iar alții care mai șovăie deși sunt exemple grăitoare că în GAC se obține un venit mai mare decât dacă muncesc în mod individual. La program au participat peste 300 țărani muncitori colectiviști și individuali, după care 2 țărani cu gospodărie mijlocie au depus cerere pentru a intra în GAC.

Brigada științifică a casei raionale de cultură a dat 3 programe la care a participat peste 850 țărani muncitori. Întrebările puse au fost axate pe problema transformării socialiste a agriculturii și pe problemele din Plenara CC al PMR din 30 iunie - 1 iulie 1962.

În căminele culturale în cursul lunii octombrie au fost organizate 66 seri de calcule economice cu grupe de țărani muncitori la care au participat un număr de 1285 țărani. Cu această ocazie s-au făcut calcule cât teren se

poate reda agriculturii în urma colectivizării prin desființarea haturilor și ce producție se poate obține, la fel și prin folosirea metodelor agrotenice cu cât se poate mări producția la hectar și altele.

Tot în această perioadă la un număr de 139 cercuri de citit s-a citit statutul GAC și alte materiale legate de transformarea socialistă a agriculturii la care au participat 950 țărani muncitori.

În această perioadă la gazetele de perete articolele care au fost scrise oglindesc aspecte din realizările obținute în sectorul socialist cooperatist, sarcinile privind transformarea socialistă a agriculturii și rezultatele și rezultatele obținute, sarcinile și mersul companiei în sămânțările de toamnă și altele.

În cadrul muncii politice pentru lămurirea țăranilor muncitori cu gospodărie individuală, în comuna Bîrsana s-a organizat vizitarea părinților de către copiii lor care sunt elevi la școala medie împreună cu profesorii, cu care ocazie s-a discutat cum învață copii la școală și problema transformării socialiste a agriculturii. În urma acestei acțiuni trei țărani muncitori au depus cerere pentru GAC.

Într-un singur sat în comuna Călinești în munca de transformarea socialistă s-au folosit metode străine politicii partidului, contrar indicațiilor, trimițând un tractor pe terenul necomasat care a dus la încăierări cu unii cetățeni pe de o parte și între tractoriști și colectiviști pe de altă parte, care a dus la nemulțumiri și a îngreunat munca politică pentru atragerea de noi țărani muncitori cu gospodărie individuală în GAC.

Pentru aceste încălcări, în urma cercetărilor s-au luat măsuri și tovarășii vinovați au fost sancționați pe linie de partid și de stat. Astfel din cei trei tovarăși care au fost repartizați pentru sprijinirea organizării muncii politice în transformarea socialistă a agriculturii doi tovarăși au fost sancționați cu vot de blam și unul cu vot de blam și cu avertisment fiind scos din munca de instructor al Sfatului Popular Raional.

Până în prezent în cele 5 GAC-uri existente au fost depuse de la plenară un număr de 114 cereri cu 150 ha, din care au fost primiți de adunările generale 89 cereri cu 104 ha. teren. În luna oct.[ombrie] au fost depuse 30 cereri cu 59 ha. teren, iar de adunările generale au fost primite din cererile existente atât din luna septembrie cât și din luna oct.[ombrie] 35 familii cu 46 ha teren. În prezent fiind un număr de 25 cereri cu 46 ha teren care încă nu au fost discutate de adunările generale.

Pentru crearea de noi GAC-uri au fost depuse 432 cereri cu 656 ha teren din care în luna oct 97 cereri cu 201 ha teren.

La întovășiri în cursul lunii oct.[ombrie] nu au fost depuse noi cereri. Din cererile existente din luna septembrie 5 familii au fost primite în întovășire cu 6 ha teren rămânând în prezent încă 5 cereri cu 3 ha teren, teren nediscutat.

În vederea întăririi continue a unităților socialiste existente, pe baza planurilor de măsuri ale org.[anizațiilor] de bază s-au luat măsuri pentru terminarea tuturor lucrărilor din campania de toamnă. Astfel în prezent recoltatul a fost terminat în bune condițiuni la toate culturile cât și culesul, fructelor. În sămânțările de toamnă pe baza planului inițial al GAC-urilor a fost executat în proporție de 92% din cele 5 GAC-uri trei executând în întregime. În ziua de 25 oct[ombrie] a fost suplimentat planul pe raion cu 300

ha, din care la GAC-uri cu 65 ha, astfel în prezent însămânțările la date de 27 oct.[ombrie] este executat numai 82%. Însămânțările de toamnă până în prezent s-au făcut cu soiuri de înaltă productivitate „Harrach” și Cenad 117, terenurile au fost îngrășate cu îngrășăminte naturale în toamnă iar o parte s-au însămânțat în terenurile îngrășate în primăvară. La fel majoritatea GAC-urilor au încorporat în sol îngrășăminte chimice încă nu s-au aplicat amendamente calcaroase pe terenurile însămânțate din lipsă de fonduri la GAC-uri.

Sub îndrumarea și supravegherea inginerilor repartizați la GAC-uri s-au terminat însămânțările la loturile semincere, însă nu s-au însămânțat la aceste loturi soiuri de grâu „Brezovskaia”, din cauză că nu a sosit sămânța fiind însămânțate și loturile rezervate pentru acest soi cu soiul de grâu Harrach.

Arăturile adânci de toamnă au fost realizate la GAC-uri în proporție de 109%. Încă GAC-ul Remeți și Sighet nu a îndeplinit planul iar restul GAC-urilor au depășit planul.

Însilozările până în prezent au fost executate numai în proporție de 55%. Singur GAC. Remeți care a realizat planul de 1200 tone. În prezent s-au luat măsuri pentru impulsionarea însilozărilor din coceni, dovleci și alte rămășițe de la recoltat.

Stadiul construcțiilor zootehnice, grajduri pentru vite se prezintă astfel: la GAC Sighet este terminat, la GAC-urile din Remeți, Săpînța și Cîmpulung se fac ultimele amenajări, ca podit și iesle, iar la GAC din Călinești se execută lucrările pentru acoperiș.

Sighet 28 octombrie 1961

Prim Secretar,
I. Muntean

Instructor Informare,
ss indescifrabil

91. Sighet, 26 noiembrie 1961. *Extrase din procesul verbal încheiat în Conferința raională de partid P.M.R. unde s-au dezbătut rezultatele obținute diferitor organizații de bază cât și lipsurile în activitatea desfășurată în anul 1961. Fond Comitetul raional Sighet al P.M.R., dosar 383/1961, filele 3, 4, 5, 16, 17, 18, 19, 20, 22, 26, 28, 29, 31, 32, 33.*

Partidul Muncitoresc Român
Comitetul Raional
SIGHET

PROCES-VERBAL

Încheiat azi, 25-26 noiembrie 1961, cu ocazia Conferinței raionale de partid.

TOV. MUNTEANU ERONIM prim-secretar al Comitetului raional de partid arată scopul conferinței raionale, cu care ocazie se vor dezbate rezultatele obținute cât și lipsurile avute în muncă de la Conferința raională din 1960 și până în prezent în activitatea Comitetului raional de partid.

Pentru buna desfășurare a lucrărilor conferinței propune un prezidiu format din 13 tovarăși. Supune la vot propunerea făcută care este votată în unanimitate de către cei prezenți la conferință.

[...]

Tov. Blaj Gheorghe în numele prezidiului Conferinței aduc mulțumiri tovarășilor delegați, care m-au ales și prezidiul asigură tovarășii delegați că lucrările conferinței se vor desfășura conform prevederilor partidului. Vă rog să-mi permiteți ca în numele comitetului regional de partid să aduc un salut conferinței raionale și să urez succes în desfășurarea lucrărilor.

Pentru a asigura desfășurarea lucrărilor conferinței, conform prevederilor statutare, este bine să alegem organele conferinței pentru întocmirea desfășurării lucrărilor. Prezidiul propune să se aleagă o comisie de redactarea procesului verbal din 5 tovarăși.

Supune la vot propunerea făcută care este votată în unanimitate și cere să se facă propuneri.

[...]

Întru-cât majoritatea delegaților sunt prezenți la conferință, se pot începe lucrările și propune ca ordinea de zi a conferinței să fie formată din 3 puncte, și anume:

1. Darea de seamă a comitetului raional de partid, pe perioada de la 1960 și până în prezent.

2. Raportul comisiei de revizie.

3. Alegerea noului organ, a comisiei de revizie și a delegaților la conferința regională de partid.

Supun spre aprobarea conferinței raionale de partid ordinea de zi, care este votată în unanimitate.

Se trece la primul punct din ordinea de zi, și se dă cuvântul tov. MUNTEANU ERONIM prim-secretar al comitetului raional de partid, care prezintă darea de seamă.

Se dă cuvântul tov. GODJA MIHAI care dă citire raportului comisiei de revizie.

Se face o pauză de 30 de minute, în care timp tovarășii delegați sunt rugați să se înscrie la discuții.

[...]

12. – MINCEANU IOAN delegat din partea Unității de grăniceri.

În numele întregului colectiv de grăniceri aduc un salut călduros Conferinței raionale de partid.

Conferința raională de partid are o însemnătate deosebită în viața și activitatea militarilor din unitatea noastră. În perioada de pregătire a adunărilor de dări de seamă și alegeri, comuniștii din cadrul unității noastre au obținut rezultate frumoase.

Darea de seamă prezentată a reușit în bună măsură să analizeze în lumina Documentelor Congresului al III-lea munca desfășurată de Comitetul raional, rezultatele obținute și să scoată în evidență principalele lipsuri. Încă de la începutul înființării unității noastre, Comitetul raional a sprijinit într-o serie de probleme comanda unității și în mod deosebit în problema locuințelor pentru cadrele noastre.

Este cunoscut faptul că în centrul preocupării partidului nostru, în perioada actuală stă problema colectivizării agriculturii, de aceea este necesar să recomand noului comitet care va fi ales să stabilească măsuri și

să lupte și pe viitor pentru rezolvarea colectivizării agriculturii în raionul Sighet.

În această direcție mă angajez ca în cadrul activității mele să intensific munca de educare a militarilor pentru a contribui la opera de colectivizare a agriculturii, contribuind prin aceasta la traducerea în viață a sarcinilor trasate de partid și de guvern.

Se dă cuvântul tov. Zagorschi Iuliu președintele comisiei de validare care dă citire raportului comisiei.

Se supune la vot raportul comisiei de validare care este votat în unanimitate de conferință.

Se face pauză pentru masă până la orele 16.

La orele 16, se încep din nou lucrările Conferinței și se trece în continuare la discuții, cu care ocazie tov. MUNTEANU ERONIM prim-secretar al comitetului raional de partid propune ca tovarășii delegați în cadrul discuțiilor să se refere mai mult la felul cum organizațiile de partid și-au desfășurat activitatea în privința întăririi vieții interne de partid și felul cum Biroul comitetului raional de partid i-a sprijinit în muncă.

13) Tov. FIRTEA IOAN, secr.[erarul] comit.[etului] rai.[onal] de partid.

Darea de seamă prezentată a oglindit preocuparea comitetului raional de partid pentru a traduce în viață sarcinile trasate de partid. La toate rezultatele obținute o contribuție deosebită a avut munca ideologică-politică de masă și de propagandă. În industrie, munca de propagandă de partid a fost îndreptată spre îndeplinirea planului de producție, iar în agricultură pentru întărirea economică—organizatorică a GAC-urilor, pentru mărirea producției de cereale la hectar, pentru dezvoltarea șeptelului de animale, pomicultura, etc.

Ne-am străduit să îndrumăm munca de propagandă prin lecții, conferințe. Organizațiile de bază care au obținut rezultate bune sunt: Partizanul, care a folosit toate formele posibile de Propagandă pentru realizarea unor indici înalți de calitatea produselor, economii la prețul de cost, etc. La fel, întreprinderea Ilie Pintilie s-a preocupat de educarea și mobilizarea muncitorilor în realizarea acelor cifre frumoase amintite în darea de seamă. La GAC Sighet s-a dus o muncă susținută în sprijinul educării colectivștilor față de muncă. Rezultatele sunt bune, iată cum la lapte de vacă s-a obținut o producție de peste 2.700 litri pe cap de vacă furajată. La Săpânța la fel s-a pus un accent deosebit pe creșterea tineretului, înzestrându-se gospodăria cu noi construcții. S-au manifestat și lipsuri în munca noastră în frunte cu mine. Biroul nu s-a preocupat îndeaproape de propagandă la nivel, unii chiar eschivându-se că nu au timp să întocmească conferințe, lecții, etc.

În spiritul moralei comuniste, așa cum tov. Gh. Gheorghiu-Dej a arătat la Congres, că la oamenii muncii în etapa actuală se înrădăcinează un nou spirit de muncă, spiritul moralei comuniste, lucru ce trebuie cunoscut de noi toți. Marea majoritate a muncitorilor contribuie din plin la îndeplinirea sarcinilor, dând dovadă de atitudine demnă prin exemplul personal. Nu peste tot, munca de propagandă s-a străduit să dea o educație comunistă muncitorilor, de a fi combativi, de a avea relații partinice, tovarășii cu cei din jur. Unii au încălcat grosolan principiile moralei comuniste, fiind nevoie de sancțiuni până la excludere. Iată o atitudine de atentare la avutul obștesc la

unii membrii și candidați de partid, la cooperativa Pielarul a defraudat suma de 5.400 lei, la IPRODCOOP Iurca Ernest printr-o falsificare a actelor a sustras 10.500 lei, din cari au profitat alții, înlesnind eliberarea unor acte false.

Unii mai manifestă rămășițe ale moralei burgheze. TRIFOI LAURENȚIU din Vad prin beția pe care a făcut-o a mers până acolo că a lovit o tovarășe venită cu Teatrul de păpuși, GODJA PETRU din Oncești, nou membru de partid a bătut oamenii și se purta urât cu cetățenii ca salariat al sfatului. Iată numai câteva atitudini incompatibile cu atitudinea membrilor de partid. Nesinceritatea, înșelătoria trebuiesc înlăturate. BERCIU MIHAI de la Uzina Electrică a ascuns câteva probleme ale activității sale din trecut.

Pe viitor, noul organ trebuie să ia măsuri mai concrete în ceea ce privește munca politică de masă, trebuie luptat pentru a scoate din mentalitatea unor oameni rămășițele burgheze. Munca politică trebuie îndreptată în acest scop. Ca o lipsă a biroului este lipsa de preocupare continuă a ridicării nivelului politic și ideologic a membrilor și candidaților de partid.

Membrii și candidații de partid să se înarmeze zi cu zi cu problemele vieții actuale, pentru care se cere exigență, pregătire, etc. Tov. CATRINARIU EMILIAN dirigințele poștei tocmai din cauză că nu este în pas cu sarcinile zilei comite greșeli, manifestă îngâmfare, gătuiește critica, subapreciază organizația de partid și a ajuns până acolo să sancționeze pe unii din biroul organizației de bază pe linie administrativă pentru că l-au criticat, deși a fost discutat de trei ori în organizația de bază, nu vrea să se îndrepte, ar fi bine să se gândească acum până când nu e târziu.

S-a arătat în darea de seamă că tov. VARGA IOAN președintele comitetului executiv oraș e nervos, nu vorbește frumos cu oamenii și îi bruschează, aceste eșiri sunt cauza slabei sale pregătiri politice. Tov. Varga e tânăr membru de partid, înscris la școala serală economică, dar când e vorba de seminar nu merge, recomandăm tovarășului să se îndrepte. Aceste lipsuri s-au comis și din lipsa noastră, dar pe viitor trebuie să învețe fiecare membru și candidat de partid.

În învățământul de partid, care s-a desfășurat în anul acesta s-au obținut rezultate bune, s-a lărgit mult propaganda economică astfel ca până la gurile de exploatare forestiere se țin conferințe, programe de brigăzi, etc. Așa cum se arată în documentele Congresului al III-lea, s-a contribuit din plin la îndeplinirea sarcinilor de plan pe sortimente. La sate, să-i educăm pe colectivști în spiritul respectării intereselor colective cu prioritate și apoi cele personale. Munca ideologică să fie îndreptată în industria forestieră, în zootehnie, pomicultură, etc. La lipsurile IF-ului, biroul comitetului raional de partid a scăpat o problemă importantă aceea că la gurile de exploatare nu s-a făcut totul pentru ridicarea nivelului cultural al muncitorilor, iar tov. secretar foarte rar a mers la fața locului.

Din toate aceste lipsuri, care se manifestă în munca de propagandă mă fac vinovat și eu, nu am fost destul de exigent de a controla munca ideologică, politică la Cabinetul de partid, în organizațiile de bază, etc. Mă angajez că pe viitor acolo unde voi lucra să ajut ca sarcinile puse de partidul nostru să fie duse la îndeplinire.

14) Tov. VLAD PETRU, preș.[edintele] Cons.[iliului] Local al sindic.[atelor]

La munca noastră, întrecerile socialiste au avut ca obiectiv principal îndeplinirea sarcinilor de producție, ridicarea calității produselor, reducerea prețului de cost. În urma schimbului de experiență organizat la IPRODCOOP, acesta a constituit un ajutor efectiv tuturor întreprinderilor. De aici fiecare întreprindere a știut să înființeze graficele de producție și să le țină la zi. Introducerea procesului tehnologic în producție de asemenea se datorește în mare parte întrecerilor socialiste. În urma sarcinilor trasate de Comitetul raional de partid, s-au organizat și un schimb de experiență între două cabinete tehnice, contribuind la îmbunătățirea muncii celorlalte cabinete din oraș. Iată cum la Ilie Pintilie, în urma introducerii unor inovații s-au realizat însemnate economii. La fel, rezultate bune s-au obținut și la Alexandru Tamaș, I.F., unde – din darea de seamă au reieșit unele lipsuri – totuși s-au înregistrat deodată 14 propuneri de inovații și apoi munca a stagnat. O altă lipsă este aceea că nu se folosește întreaga capacitate de încărcare a vagoanelor care duce la creșterea prețului de cost, depășiri de cheltuieli.

Cu ocazia consfătuirilor de producție, cu muncitorii reiese că rezervele interne sunt folosite la maximum și dau rezultate pozitive, cum e cazul la IPRODCOOP, Ilie Pintilie, Sindicatele mobilizează acum cu mai multă exigență pe muncitori în întreceri socialiste. La Unitatea, deși am organizat aici un schimb de experiență cu ținerea graficilor de producție, acestea nu se țin la zi și nu se analizează îndeplinirea sarcinilor conform graficului. În problema accidentelor de muncă, la foarte multe întreprinderi s-a îmbunătățit munca. Vedem cu acestea scad la IPRODCOOP, Partizanul, Ilie Pintilie, I.F. accidentele în muncă se mențin, fapt ce denotă că nu s-au luat toate măsurile eficace de înlăturarea cauzelor care duc la accidente de producție. Directorul întreprinderii, organizația de partid nu au luat măsuri de prevenire la sectoare, unde muncitorii nu toți citesc cărți de prevenire a accidentelor. Nu s-a urmărit îndeaproape de a se face acest lucru de către maistrul și șeful respectiv de brigadă. La IRTA în general probleme importante sociale nu s-au îndeplinit deși erau condiții. Lipsește o baie pentru muncitori care este absolut necesară. Acest lucru și la I.F. se manifestă prin netrimiteria la gurile de exploatare a vagonului baie. În problema calificării cadrelor avem sarcini importante. Biroul raional de partid în prea mică măsură a urmărit felul îndeplinirii hotărârilor luate, vor trebui luate măsuri de educarea muncitorilor în spiritul socialist. Tot la IRTA disciplina muncitorilor care sunt mai mult pe traseu lasă de dorit. Mulți angajați vorbesc urât cu călătorii, fapt cu taxatorul Pop era să dea cu capsatorul în cap unui călător. Ne angajăm în fața conferinței raionale de partid ca să întrunim colectivele în problemele economice în permanență pentru a asigura îndeplinirea și depășirea sarcinilor de producție pe anul 1962.

[...]

17) Tov. ȘTIRB PETRU, org.[anizației] de bază comuna Bârsana.

Din darea de seamă prezentată de tov. prim secretar reiese că cu ajutorul partidului, oamenii muncii din raionul Sighet au obținut o serie de rezultate pozitive în lupta pentru traducerea în viață a hotărârilor partidului și guvernului.

În această perioadă la care se referă darea de seamă și noi am obținut rezultate frumoase. Am realizat prin muncă voluntară și contribuție cetățenească două construcții de școli și una în curs de terminare. Trebuie să amintim faptul că I.L.L. Sighet trăgănează problema instalării apei potabile la noul dispensar dat recent în folosință. S-a construit un pod la care s-a plătit numai munca calificată iar restul muncilor s-a făcut prin muncă voluntară. La muncile agricole am obținut rezultate frumoase la însămânțările de toamnă unde în cadrul întovărășirilor, datorită rezultatelor obținute din recolta anului curent, prin metodele agrotehnice aplicate întovărășirii au putut fi convinși pentru a însămânța în arături adânci de toamnă mai mult și prin aceasta s-a depășit planul de însămânțări cu 6 ha.

Învățământul de stat, unde până mai ieri aveam săli de clase pe la diferite case din periferiile satului, anul acesta am reușit să punem la dispoziția copiilor noștri școli noi, frumoase și au fost înscriși la școală toți copiii, de vârstă școlară care frecventează 100%. Pe baza îndrumărilor date în urma Plenarei C.C. al P.M.R. din iulie a.c.

În ședința organizației de bază ne-am consfătuît asupra sarcinilor ce ne revin în munca de transformare socialistă a agriculturii în care sens ne-am însușit și folosit de metodele de agitație și propagandă cât și datorită ajutorului dat de comitetul raional de partid, raportăm conferinței raionale că în momentul de față avem depuse 104 cereri pentru înscriere în GAC cu 230 ha. teren.

Cer noului organ care va fi ales să fim sprijiniți pentru ca în curând să putem inaugura o nouă gospodărie puternică în comuna noastră.

[...]

21) Tov. ONIȚA PETRU, deleg.[atul] org.[anizației] de bază Giulești.

Realizările oamenilor muncii sunt an de an tot mai frumoase și mai multe. Ele nu pot fi cuprinse în darea de seamă că sunt foarte multe. Darea de seamă a scos în evidență multe realizări din raionul nostru. Din 1960 și până în prezent în comuna Giulești a fost dat în folosință căminul cultural din Sat Șugatag și căminele culturale din amândouă satele au fost dotate cu aparate de proiecție și noi putem viziona acum un film și diferența dintre sat și oraș începe să dispară. Filmele se primesc cu regularitate, dar avem greutate cu intensificarea curentului electric care este foarte slab.

O mare parte a comunei este electrificată, oamenii au acum posibilitatea să asculte aparatele de radio și să cunoască realizările din țara noastră.

Comitetul comunal de partid a dus o muncă susținută pentru transformarea socialistă a agriculturii prin conferințe și muncă de lămurire până în prezent avem 38 de cereri cu 138 ha. teren pentru gospodăria agricolă colectivă.

Am dus o muncă de lămurire pentru transformarea întovărășirii în gospodărie colectivă, însă ni s-a indicat că încă nu s-au creat condiții pentru aceasta din care cauză am rămas în urmă.

În privința organizării vizitelor la GAC propun ca președinții gospodăriilor colective să invite pentru a vizita gospodăria pe unii tovarăși care întâmplător se află în comuna lor.

Propun ca să se dea mai multă importanță pregătirii cadrelor în agricultură, prea puțini vin la sate cu pregătire în ramura agriculturii.

Deoarece în conducerea comunelor și satelor noastre se află oameni simpli, fără o pregătire școlară suficientă noi rămânem în urma cerințelor și ar fi necesar să ni se dea posibilitatea să terminăm cel puțin 8 clase. Să se organizeze pe centre de comune școli serale unde să ne putem califica.

Mă angajez în numele comitetului comunal de partid să ducem la îndeplinire sarcinile care ne revin. Darea de seamă a scos puțin în evidență activitatea membrilor comitetului la locul lor de muncă.

În încheiere strig Trăiască Partidul Muncitoresc Român, în frunte cu Comitetul său Central și cu tov. Gheorghe Gheorghiu-Dej.

[...]

23) Tov. SĂSĂREANU VASILE, del.[egatul] org.[anizației] de bază Spitalul U.[nificat]

Darea de seamă a reușit să scoată în evidență rezultatele obținute în perioada celor doi ani, în același timp scoțând în evidență și unele lipsuri.

Trebuie să arăt că în cadrul problemelor sanitare accent deosebit care se pune în munca de zi cu zi este profilaxia.

Muncitorii sanitari, îndrumați de org.[anizația] de bază au sprijinit în continuu toate acțiunile sanitare întreprinse de comitetul raional de partid, de organizațiile de masă ca: Crucea Roșie. În centrul atenției noastre fiind profilaxia, astfel s-a intensificat munca în rândul oamenilor muncii prin toate formele de educație sanitară.

De o importanță deosebită în acest an a fost vaccinarea antipoliomielitică care – pentru a creia rezistență asupra acestei maladii în raionul nostru – s-au efectuat 30.000 vaccinări antipoliomielitice la populația de la 0 la 30 ani. La fel, nu pot trece cu vederea și vaccinările curente pentru prevenirea altor maladii. Vaccinarea antipoliomielitică constituie pentru noi un real folos amintind în acest sens că până mai ieri au existat multe paralizii în urma paraliziei infantile.

O problemă importantă constituie și problema combaterii bolilor infecto contagioase, la fel o muncă susținută s-a dus și în problema deparazitărilor făcându-se peste 5.000 de parazitări. În această muncă am primit sprijin din partea organizațiilor de masă.

Pentru prevenirea tuturor maladiilor trebuie să participe toți oamenii muncii, să dea sprijin la toate acțiunile sanitare. De un real folos în problema combaterii tuberculozei ne va fi caravana primită recent aceasta va ajuta la descoperirea T.R.C., aici va trebui că organizațiile de bază din oraș și raion să dea un sprijin real în mobilizarea oamenilor muncii, atunci când aceasta se va deplasa pe teren.

Ne vom strădui ca să iradicăm de pe harta raionului nostru sifilisul și T.B.C.-ul. Ca o deficiență pe care o semnalez unde va trebui să facem mai mult este problema asigurării condițiilor igienico sanitare a muncitorilor forestieri. Cabanele de la gurile de exploatare forestieră lasă mult de dorit în privința unei igiene corespunzătoare în perioada în care ne găsim. Asistența medicală în sectorul forestier a lăsat de dorit însă în prezent este asigurată prin repartizarea unui medic și a unui cadru mediu.

Trebuie luate măsuri de prevenirea accidentelor de muncă, aceasta făcându-se prin instructaje mai temeinice, la fel cutiile de prim – ajutor să fie dotate cu baremul necesar.

Comitetul raional de Cruce Roșie s-a străduit pentru a instrui suta de absolvenți G.P.A.S. dar aceștia nu sunt folosiți pe măsura cunoștințelor lor pentru a duce munca atât în ceea ce privește educarea maselor din punct de vedere sanitar, la fel aceștia ar putea contribui mult la reducerea multor ore din producție dând ei însuși primul ajutor în accidente mici. Trebuie să dea atenție mai mare la igiena sălilor de lucru de la Alexandru Tamaș, privind igiena locului de muncă al muncitorilor pentru a preveni astfel bolile profesionale.

Trebuie să arăt că în școli se dă atenție curățeniei dar mai puțină atenție se dă direct elevilor în ceea ce privește igiena individuală ci colectivă a lor. Tot aici amintesc că pentru buna desfășurare a procesului de învățământ trebuie să se ia în vedere ca orele mai grele să fie primele trecute în orar.

Lipsurile constatate în rândul cadrelor medicale voi căuta să le remediez luând măsuri pentru fiecare caz în parte. Cred că cu ajutorul organizației de bază, a comitetului raional de partid, vom căuta să avem rezultate și mai bune în viitor, voi duce toate sarcinile la îndeplinire. Cred că sunt în asentimentul tuturor colegilor pentru a muncii mai intens de a iradica cele două maladii: sifilisul și T.B.C.-ul de pe harta raionului nostru.

[...]

26) Tov. SARMAȘAG IOAN, c-dant de mil.[ilitie] raională Sighet.

În numele lucrătorilor din Miliție, aduc salut fierbinte și urări de sport (sic!) la desfășurarea lucrărilor conferinței raionale de partid.

În ce privește activitatea noastră în problema infracțiunilor din avutul obștesc, raportează conferinței raionale de partid că acestea la ora actuală s-au redus cu 35%. Iar în ce privește recuperarea pagubelor din avutul obștesc s-au recuperat 100%, iar 54% din aceasta au fost în numerar.

Legislația populară a fost mai bine respectată de organele de miliție, fiind analizate lipsurile în munca noastră și s-au luat măsuri de îndreptare.

Nu pot să ascund lipsurile organelor de miliție în ce privește tolerarea și dosirea unor infracțiuni, însă mai sunt și tovarăși conducători de întreprinderi cari nu luptă cu tărie la reducerea infracțiunilor obștești și nu respectă decretul Nr. 240. astfel de exemple sunt la: Baza Interraională, unde nu în suficientă măsură s-a luptat pentru reducerea infracțiunilor obștești. În ultimul timp mulți din gestionarii Bazei care a adus prejudicii avutului obștesc în valoare de peste 11 mii lei, deși s-a atras atenția conducerii Bazei nu s-au luat măsuri pentru a fi schimbat din funcție, iar la întrebarea noastră, conducerea întreprinderii prin tov. director ne-a răspuns că nu are alt gestionar cu care să-l poată înlocui (în locul unui hoț nu se găsește un om cinstit) că este țin[ut] de a fi schimbat până la 1 mai 1962, ceea ce dovedește că pe tov. director nu-l doare.

Alte aspecte pentru apărarea avutului obștesc putem arăta că luând parte la o ședință convocată de sfatul popular raional în problema de achiziții în general achiziții de fructe am cerut învoirea să stau de vorbă cu conducătorii unităților, care fac achiziții de fructe, am atras atenția că întrucât cu aceasta ocazie achizitorii mănuiesc sume mari de bani să nu fie angajați cetățeni cu antecedente penale, totuși la satul Sârbi un cetățean numit REDNIC a fost arestat pentru delapidare, i-am cerut schimbarea ca după o săptămână când am controlat executarea cererii noastre l-am găsit

pe acest achizitor cu suma de peste 20.000 lei asupra lui, iar la controlul gestiunii o lipsă de peste 3.000 lei, măsura de schimbare a fost luată, dar numai după terminarea acțiunii de achiziții.

La Remeti, a fost angajat ca achizitor la aprozar tov. GOLDA care figurează și pe tabel dar munca o efectuează soțul ei fost condamnat. Găsit cu bani asupra lui și întrebată conducerea aprozar-ului, pentru ce folosește astfel de elemente ni s-a răspuns că dâșii nu sunt contra dacă salariații lor se ajută și cu membri de familie prin aceasta conducerea aprozar a desconsiderat organul de miliție și măsura cerută conform legilor în vigoare. La GAC Săpânța se ține un șef contabil cu antecedente penale și pentru care s-a cerut relații pentru care motiv este ținut în funcție i s-a răspuns că va fi schimbat la 1 mai 1962.

Alte aspecte putem arăta de felul cum înțelege tov. președinți și secretari ai sfaturilor populare pentru grija avutului obștesc, paza și plata pazei. S-au găsit cazuri că salariile pentru pază au fost însușite pe nedrept de secretari și funcționarii sfatului popular. În privința asigurărilor bunurilor materiale și paza acestora de către unitățile comerciale din raion s-au găsit cazuri că în toiu noptii să aflăm vitrine la magazinele alimentare deschise și cu cheia în broască. La Deservirea o secție cu ușa deschisă fără să fie în încăpere nimeni, la Pielarul vitrină deschisă. Ar fi necesar ca conducerea acestor unități să ia măsuri pentru paza acestor bunuri. Avem și conducători de întreprinderi care luptă pentru asigurarea bunurilor obștești printru care putem aminti pe tov. Barna Adalbert de la IRTA, Chindriș Nicolae de la Ilie Pintilie, care au solicitat și sprijinul organelor de miliție în descoperirea elementelor necorespunzătoare și au obținut rezultate bune.

Propun ca în hotărârea ce se va lua, conferința raională de partid să se treacă și sarcinile organizațiilor de bază și a conducerilor întreprinderilor pentru analiza pazei și asigurării avutului obștesc. Propun să se facă curs de contabilitate de cel puțin o săptămână cu președinții GAC și contabilii acestora pentru a se putea descurca în problema financiară ale gospodăriei, intru-cât în scriptele acestora în momentul de față este o debandadă. Propunerea aceasta consider că va ajuta GAC-urilor în realizarea și cunoașterea în mai profunzime a sarcinilor ce le revin. Asigurăm conferința raională de partid că lucrătorii din Miliție vor depune toate eforturile pentru apărarea avutului obștesc și ordinea publică.

[...]

92. Sighet, 27 noiembrie 1961. *Informare privind măsurile luate în vederea deschiderii învățământului de partid la sate. Fond Comitetul Raional Sighet al PMR, dosar 387/1961, filele 110-111.*

PARTIDUL MUNCITORESC ROMÂN
COMITETUL RAIONAL SIGHET

INFORMARE

cu privire la măsurile luate de biroul comitetului raional de partid în vederea organizării și deschiderii învățământului de partid la sate.

În urma stabilirii formelor de învățământ în cadrul fiecărei organizații de bază, din cadrul comunelor și satelor din raion, s-a trecut la recrutarea cursanților și a propagandiștilor.

Astfel au fost stabilite un număr de 45 de cercuri în cadrul organizațiilor de bază de la sate din care :

- cercuri de politică curentă 9,
- cercuri de studierea statutului P.M.R. un număr de 23,
- curs seral de partid în număr de 13.

În cadrul acestor cercuri au fost încadrați un număr de 704 membrii și candidați de partid, și un număr de 443 ne membrii de partid din activul fără de partid.

Pentru buna deschidere și desfășurare a învățământului de partid de la sate, în afară de faptul că un număr de 20 propagandiști de la sate au fost pregătiți la cursurile de vară la Baia Mare în cadrul cabinetului de partid au fost restul de 25 de propagandiști cu durata de 4 zile. În cadrul acestei pregătiri s-au predat lecțiile indicate de biroul regional de partid și alte lecții de cultură generală. Deasemenea au fost organizate vizite la întreprinderi din oraș și la G.A.C. din Sighet.

În afară de această pregătire înainte de deschiderea învățământului la sate, în zilele de 7-8 octombrie a.c. s-a făcut o nouă pregătire în cadrul căreia s-au predat primele lecții pe forme de învățământ. Cu această ocazie s-au stabilit și datele precise de acord cu propagandiștii când se va face deschiderea în cadrul fiecărei organizații de bază.

Pentru buna deschidere a învățământului de partid biroul raional de partid a repartizat pentru fiecare organizație de bază activiști de partid și tovarăși din activul obștesc de pe lângă cabinetul de partid care au mers în cadrul organizațiilor de bază răspunzând de deschiderea și primelor lecții.

Astfel deschiderea învățământului de partid de la sate s-a făcut în mod festiv în cadrul fiecărei organizații de bază după care s-au predat primele lecții.

Deschiderea învățământului la sate a început pe data de 22 octombrie a.c. și s-a terminat în zilele de 5-6 noiembrie a.c., cu excepția organizațiilor de bază întovărășirea Ocna Șugatag, Intov. Virișmort care a fost deschis mai târziu, respectiv la data de 11 octombrie, prin faptul că propagandistul Szakacs Ludovic de la Ocna Șugătag a fost plecat din localitate pentru mai mult timp, iar tov. Pipaș Nicolaie de la Virișmort a fost bolnav.-

De la deschidere a mai fost făcută o pregătire propagandiștilor unde s-a predat lecția a 2-a pe forme de învățat care au avut loc în zilele de 3-4 noiembrie a.c. Și în cadrul acestei pregătiri în afara de lecțiile pe forme au fost predate o expunere din programul P.C.U.S. intitulat „spre cel mai înalt nivel lume”, precum și o expunere pe teme actuale ale situației internaționale.

În momentul de față în formele de învățământ de la sate se predau partea 2-a și urmează ca în zilele de 2-3 decembrie a.c. să facem pregătirea propagandiștilor la cabinetul de partid unde se predă lecția 3-a pe forma de învățământ.

Biroul raional urmărește prin aparatul de partid și asigură un sprijin concret organizațiilor de bază pentru desfășurarea în bune condițiuni a programelor formelor de învățământ.

Sighet, 27 noiembrie 1961

Secretar cu probleme de propagandă
ss.indescifrabil

93. Sighet, 27 ianuarie 1962. Informare a Comitetului Raional Sighet al PMR cu activitățile de propagandă și măsurile organizatorice menite să asigure „transformarea socialistă a agriculturii” în localitățile raionului Sighet. Fond Comitetul Raional Sighet al P.M.R., dosar 426/1962, filele 212-216.

PARTIDUL MUNCITORESC ROMÂN COMITETUL RAIONAL SIGHET

INFORMARE

cu privire la desfășurarea muncii politice în transformarea socialistă a agriculturii și întărirea economico-organizatorică a GAC-urilor.

În cursul lunii ianuarie a.c. organizațiile de partid de la sate au fost sprijinite de Comitetul raional de partid în vederea intensificării muncii politice de masă în transformarea socialistă a agriculturii. În acest scop au fost instruiți de biroul comitetului raional de partid un număr de 46 tov. activiști de partid și de stat și au fost repartizați pe comune și sate care au condiții economice pentru colectivizarea completă, fiind repartizați 3-6 tov. într-un sat care să sprijine org[anizațiile] de partid în organizarea muncii politice pentru transformarea socialistă a agriculturii. La fel au fost repartizați și secretarii comitetului raional de partid care răspunde de câte o comună cu munca de colectivizare.

Munca politică de masă pentru transformarea socialistă a agriculturii a fost legat[ă] de documentele consfătuirii pe țară a țăranilor colectiviști de la București. Astfel ca în această perioadă au fost organizate audiții colective la radio în GAC-uri și cămine culturale, când a fost transmisă chemarea și recomandările. În total au fost organizate audiții în 64 locuri, la care au participat peste 3.500 țărani colectiviști, întovărășiți și individuali.

La centru de radioficare din Sighet de două ori pe săptămână a fost transmis chemarea în cadrul emisiunilor locale.

Într-un număr de 11 cămine culturale a fost prelucrat expunerea tov. Gheorghe Gheorghiu-Dej de la consfătuirea pe țară a țăranilor colectiviști, la care au participat un număr de 3.500 țărani muncitori.

Tot în cursul lunii ianuarie la căminele culturale au fost prezentate un număr de 10 programe cultural-artistice de 6 formațiuni culturale și brigăzi artistice de agitație ale căminelor culturale și echipelor din întreprinderi, programele au fost legate de transformarea socialistă a agriculturii. La aceste manifestări culturale au participat 4.200 țărani muncitori.

Brigada științifică a casei raionale de cultură a dat două programe în comuna Bârsana și Oncești unde sunt condiții pentru crearea de GAC. În aceste două localități au participat peste 1100 țărani muncitori. Întrebările

puse au fost axate pe problemele dezvoltării agriculturii socialiste, legate de problemele de la consfătuirea pe țară a țăranilor colectiviști și alte probleme.

În cursul lunii ianuarie la un număr de 258 cercuri de citit, s-au ținut 586 seri de citit. Orientarea a fost ca aceste seri de citit să fie în casele unde se fac șezători. Au fost citite expunerea tov. Gheorghe Gheorghiu-Dej la consfătuirea pe țară a țăranilor colectiviști, la fel și chemarea, precum și multe capitole din statutul GAC. La aceste seri de citit au participat 11.370 țărani muncitori.

În căminele culturale s-au organizat seri de întrebări și răspunsuri în număr de 22 la care au participat 890 țărani muncitori. Cu această ocazie s-au dezbătut problemele producțiilor obținute din GAC față de producțiile din întovărășiri precum și veniturile realizate de colectiviști și alte probleme legate de transformarea socialistă a agriculturii.

Delegații la consfătuirea pe țară a țăranilor colectiviști în cadrul GAC-urilor din care fac parte, în adunări cu colectiviștii au arătat cele auzite și învățate de ei de la consfătuire pentru dezvoltarea GAC-urilor în special pentru continua dezvoltare a sectorului zootehnic. La fel cei 3 delegați au arătat în articole publicate în ziarul Viața liberă de felul cum vor munci și care sunt planurile lor și a gospodăriei pe anul 1962.

Tov. care au fost invitați la consfătuirea de la întovărășiri, la fel au expus cele învățate din experiențele împărtășite la consfătuire din partea delegaților și invitaților, în fața întovărășiților din comunele lor, iar tov. Șerban Nuțu din comuna Bârsana unul dintre invitați a făcut expunere și în fața a 60 țărani individuali, majoritatea mijlocași.

Delegații și invitații care au participat la consfătuire până în prezent nu au făcut expuneri în alte localități decât în comunele lor.

În cursul lunii ianuarie nu au fost organizate vizite de țărani muncitori, întovărășiți și individuali în GAC-uri.

În munca politică de masă pentru transformarea socialistă a agriculturii, org[anizațiile] de bază au folosit metoda de vizitarea țăranilor muncitori individuali la domiciliu de către grupuri de agitatori, care au demonstrat în fața întregii familii vizitate superioritatea sectorului socialist al agriculturii, arătând exemple din GAC-uri și colectiviști din raion. Cele mai bune rezultate au fost obținute de org[anizația] de bază din Sat-Șugatag, unde au fost depuse 6 cereri cu 11 ha. și Bârsana 4 cereri cu 13 ha.

Până în prezent în cele 5 GAC-uri existente au fost depuse de la plenara CC al PMR din iunie-iulie 1961 un număr de 136 cereri cu 184 ha. teren din care au fost primiți de adunările generale 115 cu 152 ha. În luna ianuarie pentru GAC-urile existente au fost depuse 4 cereri cu 5 ha. În adunările generale ale GAC-urilor în luna ianuarie au fost primiți 8 familii cu 16 ha. teren din cererile existente.

Pentru creierea de noi GAC-uri de la Plenara CC al PMR din iunie-iulie 1961 au fost depuse 518 cereri cu 812 ha. teren, din care în luna ianuarie 15 cereri cu 27 ha. teren.

În vederea obținerii de recolte sporite în anul 1962, în GAC-uri se fac pregătiri pentru campania de primăvară. Astfel în toate GAC-urile s-au făcut aprovizionări pentru atelierele de reparații în vederea începerii reparației uneltelor și atelajelor. Reparațiile urmează ca să înceapă din săptămâna viitoare.

Pentru îngrășarea terenurilor, consiliile de conducere îndrumate de org[anizațiile] de bază au luat măsuri pentru transportul bălegarului. În luna ianuarie au fost transportate 1050 tone bălegar pe 36 ha. din planul de 4.000 tone pe 133 ha. Până în prezent numai la GAC Călinești încă nu s-a început transportul bălegarului din cauza lipsei de preocupare din partea org[anizației] de bază și a consiliului de conducere și în special a fostului președinte Berciu Ioan care nu s-a interesat de aceasta problemă. Sunt GAC-uri, exemplu cel din Câmpulung care a transportat întreaga cantitate de bălegar existent, urmează să fie transportate ceea ce se strânge între timp. Și în celelalte probleme se fac pregătiri pentru primăvară, astfel la GAC Sighet au început însămânțările în paturi calde pentru răsadnițe făcându-se până în prezent 200 m.p. din cele 1200 m.p. planificat.

La secția SMT Sighet reparațiile mașinilor se desfășoară în plin. Astfel până în prezent din cele 19 tractoare planificate pentru reparații au fost reparate un număr de 17 tractoare din care la un număr de 6 urmează să fie reparate instalațiile electrice, din cele 15 pluguri de tractoare până în prezent au fost reparate 10, din cele 8 stropitoare mecanice pentru livezi toate au fost reparate, astfel că echipe fitosanitară poate începe activitatea.

Mai sunt de reparat 11 motoare stabile, două mașini de semănat și 3 cultivate care încă nu s-au început reparațiile.

Organizația de bază de la secția SMT Sighet la data de 26 ianuarie a analizat stadiul desfășurării muncilor de reparații, rezultând că până în prezent a fost respectat graficul de reparații, însă pe mai departe este periclitat respectarea graficului din lipsă de piese de schimb, pentru care s-a hotărât ca conducerea secției să urgenteze la centrul din Carei trimiterea pieselor necesare.

Pentru pregătirea și desfășurarea adunărilor generale a GAC-urilor, darea de seamă anuală și dezbateră planului de producție pe anul 1962, consiliile de conducere au fost sprijinite la întocmirea dărilor de seamă și a planului de producție de specialiști, ingineri și tehnicieni, de tovarăși secretar ai comitetului raional de partid și membrii comitetului executiv al sfatului popular raional, care au fost repartizați pe gospodării agricole colective.

Până în prezent în toate cele 5 GAC-uri au avut loc adunări generale de dare de seamă anuală și alegerea consiliului de conducere, dar la un număr de 3 GAC-uri a avut loc adunările generale cu dezbateră și aprobarea planului de producție pe anul 1962. La aceste adunări au participat peste 2 treimi din totalul colectivităților. Cu acest prilej colectivitățile au dezbătut pe larg realizările din anul trecut și lipsurile ce s-au manifestat, făcând totodată numeroase propuneri pentru îmbunătățirea muncii în acest an. Ca de exemplu la GAC Remeți s-a propus ca în acest an să fie îmbunătățit fânețele pe 100 ha. prin defrișarea terenului de arborete.

Pentru realizarea și depășirea planului de producție la lapte, în majoritatea GAC-urilor s-a propus ca vacile de lapte cu o producție mare să nu fie trimise la pășune și să fie ținute la grajd pentru care să se asigure conveitul verde. În acest scop la GAC Remeți a fost însămânțat 7 ha. secară furajeră. În toate GAC-urile s-a propus ca I.F.ul să marcheze lemnele pentru construcții repartizate pentru GAC în vederea începerii construcțiilor încă în perioada de iarnă când lucrările nu sunt aglomerate. La fel și alte propuneri în vederea ridicării producției în GAC-uri pe anul 1962.

Prim-secretar,
ss indescifrabil

Instructor cu informare,
ss indescifrabil

94. Vișeu de Sus, 30 ianuarie 1962. *Informare a Biroului Comitetului Raional de Partid, Vișeu al PMR cu activitatea de propagandă desfășurată în luna ianuarie 1962 de către propagandiștii raionali în satele leud, Cuhea și Săliștea pentru ai determina pe săteni să intre în GAC. Fond Comitetul Raional Vișeu al PMR, dosar 355/1962, filele 180-182*

Partidul Muncitoresc Român
Comitetul Raional Vișeu

I N F O R M A R E

Al Biroului Comitetului Raional de Partid, privind munca politică desfășurată în transformarea socialistă a agriculturii în raionul Vișeu, în luna ianuarie 1962.

Biroul Comitetului Raional de Partid în vederea desfășurării muncii politice de masă în transformarea socialistă a agriculturii a luat următoarele măsuri:

1.-Au fost instruiți aparatul de partid cu munca politică de masă pe care trebuie să o desfășoare în rândul țăranilor muncitori, au fost formate 3 colective din activiști de partid și de stat care desfășoară munca politică în comunele leud, Cuhea și Săliștea, unde sunt gospodării colective în aceste colective muncesc un număr de 13 tovarăși din aparatul de partid și de stat, așa de exemplu în comuna leud muncesc un număr de 5 tovarăși în frunte cu tovarășul Leta Ioan, secretar al Comitetului Raional de Partid, în comuna Cuhea 4 tovarăși în frunte cu tovarășul Codreanu Gheorghe secretar al Comitetului Raional de Partid, și în comuna Săliștea 4 tovarășii în frunte cu tovarășul Iuscu Vasile președintele Sfatului popular al raionului Vișeu.

În aceste 3 comune unde se desfășoară munca de atragere a țăranilor muncitori în G.A.C.uri s-au instruit un număr de 110 agitatori care au fost instruiți de către aparatul de partid cu sarcini concrete în vederea atragerii țăranilor muncitori în G.A.C., formându-se echipe din agitatori care desfășoară munca politică de la om la om.

În cursul lunii ianuarie a.c. la cele 3 G.A.C. uri au fost primiți în G.A.C. un număr de 18 familii cu 61 ha teren.

2.- În această perioadă în fața țăranilor muncitori au fost ținute un număr de 8 conferințe cu diferite teme legate de transformarea socialistă a agriculturii ca:

- Dezvoltarea producției vegetale în următorii 6 ani
- Să creștem animale în următorii 6 ani
- Întărirea economico-organizatorică a G.A.C.-urilor sarcină importantă în etapa actuală.

- De la întovărășire, la G.A.C. etc.

- Aceste conferințe au fost ținute în peste 80 de locuri unde au participat 12.350 de țărani muncitori.

Un mare sprijin în munca politică în această perioadă le-a constituit Documentele Consfătuirii pe țară a colectiviștilor, la toate comunele s-au

organizat lecturi în grup la cercurile de citit unde sau citit chemarea consfătuirii pe țară a colectivităților, cât și la căminele culturale.

Chemarea consfătuirii pe țară a colectivităților au fost afișate în toate comunele și satele din raion în cele 24 comune și sate în locurile cele mai aglomerate.

În cadrul „Lunei cărți[i]” la sate au fost organizate expoziții de cărți. Agrozootehnice pe teme ca: „Creșterea animalelor sarcina de bază în dezvoltarea economiei noastre socialiste”, „Calea spre belșug și fericire a țăranilor muncitori este calea agriculturii socialiste” etc. Aceste expoziții au fost organizate în comunele Rozavlea, Borșa, Ieud, Săliștea etc.

Căminele culturale din comunele Săliștea și Săcel au organizat recenzii la cărțile „Desfășurarea” de M. Preda și „Setea” de T. Popovici.

La căminul cultural din Borșa Poiana s-a ținut o seară literală pe tema: „Pășiiți cu încredere pe calea agriculturii socialiste” și o seară de calcul pe tema: „Avantaje a țăranilor întovărășiți” la căminul cultural din comuna Petrova.

3.- În munca politică privind transformarea socialistă a agriculturii un aport însemnat l-a adus organizarea concursului bienal de teatru „I.L.Caragiale” în cadrul căruia până la data actuală au fost prezentate piese ca:

- „O să fie nuntă mare” în comuna Repedea
- „Neamurile” în comuna Leordina
- „Râsul pământului” în comuna Vișeu de Jos
- „Vânătoarea de 2 iepuri” în comuna Rozavlea
- „Paznicul stelelor” în comuna Ieud
- „Pământ și frații” în satul Șieu

Toate aceste piese au tratat aspecte din munca de transformare socialistă a agriculturii. Aceste piese de teatru au fost prezentate în fața a 5.500 țărani muncitori. Acest concurs continuă și în prezent în celelalte comune din raionul nostru, care nu au participat încă la concurs.

În comunele Ieud, Cuhea și Săliștea, unde s-a dus o muncă politică în rândul țăranilor muncitori pentru a intra în GAC urile existente au fost difuzate un număr de 1.500 afișe cu teme „Cine este mai câștigat” în care se înfățișează veniturile obținute de unii colectiviști în comparația cu unii agriculturii înscriși în întovărășirea existente în aceste comune.

Biroul Comitetului Raional de partid, în prezent desfășoară munca politică în transformarea socialistă a agriculturii numai în cele 3 comune ca: Ieud, Cuhea și Săliștea unde sunt G.A.C.uri și sunt condiții mai prielnice a unor țărani muncitori care trăiesc numai din agricultură.

4.- În raion funcționează învățământul agrozootehnic care cuprinde trei cercuri în cele trei G.A.C.uri, iar în restul comunelor a fost organizate cicluri de conferințe pe lângă căminele culturale.

În luna decembrie 1961, toți propagandiștii recrutați în acest scop au fost instruiți la Comitetul Raional de partid atât din punct de vedere organizatoric cât și metodic, la data actuală au fost predate între 2-4 lecții.

Cu o activitate mai bună a unor cercuri putem scoate în evidență cele 3 G.A.C.uri și cicluri de conferințe de pe lângă căminele culturale din Petrova, Rozavlea, Moisei și altele, toate lecțiile predate au fost acsate pe

prevederile Congresului al III-lea PMR cât și pe Documentele consfătuirii pe țară a colectivștilor.

Vișeul de sus la 30 ianuarie 1962.

PRIM SECRETAR,

Instructor cu informare,
Ullici

95. Sighet, la 9 februarie 1962. *Hotărâre luată în ședința din 9 februarie 1962 a Comitetului Raional Sighet cu privire la intensificarea propagandei în GAS, GAC SMT și comunele raionului prin intermediul învățământului agrozootehnic de masă. Fond Comitetul Raional Sighet al PMR, dosar 420/1962, filele 60-62.*

Partidul Muncitoresc Român
Comitetul Raional Sighet

H O T Ă R Ă R E

A Biroului Comitetului raional de partid luată în ședința din 9 februarie 1962 cu ocazia analizei organizării și desfășurării învățământului agrozootehnic de masă în raionul Sighet.

Biroul Comitetului raional de partid constată că org[aniza]țiile de bază, sfaturile populare și conducerile unităților socialiste, pe baza indicațiilor partidului, au tratat cu mai mult simț de răspundere problemele organizării și desfășurării învățământului agrozootehnic de masă. Pe baza indicațiilor primite, în acest an de învățămînt au fost organizate două forme de învățămînt agrozootehnic, 14 cercuri agrozootehnice în GAC, CAS și secția SMT cu 655 cursanți. Cei 35 lectori selecționați din care 27 cadre tehnice de specialitate, ingineri agronomi, zootehniști, medici veterinari și 7 cadre didactice, majoritatea lor desfășoară o muncă de bună calitate, întocmesc și predau lecții bine documentate din punct de vedere științific și practic, folosind material intuitiv ca: planșe, grafice, mulaje etc. la majoritatea cercurilor și ciclurilor de conferințe s-a predat toate lecțiile prevăzute în programă pentru perioada respectivă conform graficului frecvența în medie este de 75%.

Pe lângă rezultatele bune obținute în desfășurarea învățământului agrozootehnic de masă, mai sunt și unele lipsuri. Unele cercuri și îndeosebi la ciclurile de conferințe nu s-au predat mai toate lecțiile și conferințele conform planului calendaristic. Ca de exemplu Giulești, Nănești, Sat Șugatag, Bîrsana, deficiențele sunt în unele locuri și în ce privește frecvența la cursuri. De ex. la GAC Sighet, SMT, Budești, colectivul de coordonare a învățământului agrozootehnic de masă nu este la nivelul cerințelor.

Pentru eliminarea lipsurilor în desfășurarea învățământului agrozootehnic de masă, biroul comitetului raional de partid hotărăște:

1.- Sfatul popular raional prin membrii Comitetului executiv și colectivul raional de coordonarea învățământului agrozootehnic de masă va lua măsuri ca în localitățile unde numărul lecțiilor și conferințelor sunt rămase în urmă, în cel mai scurt timp să se realizeze în mod sistematic, dar fără a se aglomera prea mult cursanții pentru a fi în măsură a asimila materialul predat.

2.- Privind îmbunătățirea frecvenței la lecții și conferințe, se vor lua măsuri ca organizațiile de partid, sfaturile populare și conducerile unităților

socialiste să asigure prezența cu regularitate a tuturor cursanților la cercuri și cicluri de conferințe.

Birourile org[anizațiilor] de bază vor lua măsuri ca în primul rând membrii acestora, membrii consiliilor de conducere, membrii comitetelor executive ale Sfatului popular să participe cu regularitate la învățământul agrozootehnic de masă, mobilizând în același timp și ceilalți cursanți pentru îmbunătățirea frecvenței.

3.- Organizațiile de bază din GAS, SMT și GAC vor analiza desfășurarea învățământului agrozootehnic în adunări generale în cursul lunii februarie a.c., luând măsuri concrete pentru îmbunătățirea muncii în ceea ce privește frecvența, asigurarea de spațiu corespunzător, asigurarea și studierea materialului, bibliografiei etc.

Comitetele executive ale sfaturilor populare comunale de asemenea vor analiza în ședințe desfășurarea ciclurilor de conferințe de pe lângă căminele culturale în cursul lunii februarie.

4.- În vederea asigurării unei bune calități a materialelor predate se vor îndruma și controla lectorii pentru ca în concluziile ce se desprind pentru fiecare gospodărie să se scoată în evidență sarcinile ce se desprind din consfătuirea pe țară a țăranilor colectivști. Lectorii în acest sens vor trebui să studieze temeinic cuvântarea tov. Gheorghe Gheorghiu-Dej și chemarea consfățuirii pentru actualizarea lecțiilor. La predare lectorii vor folosi metode practice, prezentând rulaj, produse, diafilme etc.

5.- În scopul asigurării unui control eficient, membrii biroului raional de partid cât și membrii comitetului executiv raional se repartizează pe comune și unități socialiste pe toată durata desfășurării învățământului agrozootehnic de masă.

6.- Comitetul executiv al sfatului popular raional prin colectivul de coordonare a învățământului agrozootehnic de masă va organiza la data de 17 februarie a.c. o consfătuire la nivelul raionului cu toți lectorii ce predau la cursurile de masă, cu care ocazie se va analiza desfășurarea învățământului și se vor trasa sarcini în vederea remedierii lipsurilor ce s-au întâlnit.

7.- Comitetul executiv raional va informa săptămânal – joia – biroul comitetului raional de partid de modul cum se desfășoară învățământul agrozootehnic de masă.

Sighet la 9 februarie

Biroul raional,

96. Vișeu de Sus, 27 februarie 1962. *Informare a Biroului Comitetului Raional de Partid Vișeu în care se relatează măsurile propagandistice întreprinse de structurile raionale ale partidului comunist precum și aparatul de propagandă instruit pentru înființarea de GAC-uri în 10 localități fără astfel de forme de organizare în agricultură și în cele 3 localități unde deja există, precum și rezultatele obținute. Fond Comitetul Raional Vișeu al PMR, dosar 355/1962, filele 196-198*

Partidul Muncitoresc Român
Comitetul Raional Vișeu

I N F O R M A R E

Al Biroului Comitetului Raional de Partid, privind munca politică desfășurată în transformarea socialistă a agriculturii în raionul Vișeu în luna februarie 1962.

Biroul Comitetului Raional de partid în vederea desfășurării muncii politice de masă în transformarea socialistă a agriculturii a luat următoarele măsuri:

1.- Au fost instruiți un număr de 75 tovarăși din aparatul de partid și de stat care au fost repartizați în 10 localități din raion, unde se pune accentul pentru creierea de noi G.A.C.-uri și în 3 comune unde sunt G.A.C. și se duce munca politică de masă pentru lămurirea țăranilor muncitori de a intra în G.A.C.

În cele 10 localități din raion unde se desfășoară munca de colectivizare, colectivele trimise din aparatul de partid și de stat au instruit un număr de 609 agitatori din rândul membrilor de partid, deputați, colectiviști etc. care desfășoară munca politică de masă de la om la om în atragerea țăranilor muncitori în G.A.C.

2.- În urma muncii depuse în G.A.C.-urile existente au intrat un număr de 199 familii cu o suprafață de 621 ha.

Acolo unde se duce munca politică pentru creierea de noi GAC-uri până la data de 26 februarie 1962, un număr de 1581 familii de țărani muncitori au depus cereri pentru creierea de noi GAC-uri cu o suprafață totală de 4.731 ha.

3.- În luna februarie a.c. în fața țăranilor muncitori au fost ținute un număr de 12 teme de conferințe legate de transformarea socialistă a agriculturii, de întărirea unităților existente, creșterea animalelor de rasă etc. care au fost ținute în 60 locuri unde au participat un număr de peste 12.000 participanți.

În cursul lunii februarie a.c. au fost organizate un număr de 92 adunări de întrebări și răspunsuri unde au participat un număr de peste 5000 țărani muncitori, acestea adunări au fost acsate pe documentele consfătuirilor pe țară a colectiviștilor, a cuvântării tovarășului Gheorghe Gheorghiu-Dej la consfătuirea pe țară a colectiviștilor, hotărârile Congresului al III-lea al PMR pe statutul GAC etc.

În cadrul a 125 cercuri de citit în aceste comune au fost citite cuvântarea tovarășului Gheorghe Gheorghiu-Dej la consfătuirea pe țară a colectiviștilor, lucrările consfătuirii pe țară a colectiviștilor, Maramureș regiune înfloritoare, Regiunea Cluj, Banat, Galați, Hunedoara complex colectivizate și alte materiale legate de transformarea socialistă a agriculturii. La aceste cercuri de citit au participat un număr de 6875 participanți.

4.- În comunele Ieud și Rozavlea au fost trimise 2000 exemplare de foi volante care au fost făcute cu ajutorul redacției „Viața Liberă” din Sighet, care au fost acsate pe problema transformării socialiste a agriculturii a rezultatelor obținute în această direcție.

5.- În comunele unde se duce munca politică de masă în transformarea socialistă a agriculturii au fost luate măsuri pentru reînnoirea agitației vizuale care tratează mai mult problema transformării socialiste a agriculturii, au fost confecționate un număr de 32 panouri noi, 27 grafice

care oglindesc realizările obținute în perioada regimului democrat popular la comunele noastre etc.

6.- În munca politică de masă în transformarea socialistă a agriculturii au fost atrase și formațiunile culturale care au dat programe legate de transformarea socialistă a agriculturii, astfel în raion au fost date în această lună un număr de 42 spectacole la care au participat un număr de 11.756 spectatori.

La fel la cinematografele sătești în această lună au rulat un număr de 8 filme legate de agricultură unde au participat un număr de 4612 spectatori.

Cele mai bune rezultate în munca politică de masă în transformarea socialistă a agriculturii le au obținut comunele Vișeu de Jos, care până la data de 26 februarie a.c. s-au înscris un număr de 366 familii cu o suprafață de 1165 ha. comuna Leordina care a obținut un număr de 309 cereri cu 856 ha. etc.

Biroul Comitetului Raional de partid, în această perioadă a pus un accent mai mare în desfășurarea muncii politice de masă în cele 10 comune unde au trimis colective din aparatul de partid și de stat, pentru a desfășura o muncă intensă în vederea transformării socialiste a agriculturii și în special în cele 7 localități unde urmează de a se crea noi G.A.C.-uri în comunele Vișeu de Jos, Leordina, Petrova, Vișeu de Mijloc, Dragomirești, Rozavlea, și satul Șieu.

În această lună în raion nu s-a inaugurat nici o gospodărie agricolă colectivă

Vișeu de Sus la 27 februarie 1962.-

PRIM SECRETAR,
ss indescifrabil

Instructor cu informare,
ss indescifrabil

97. Sighet, 2 martie 1962. *Hotărârea Biroului comitetului raional Sighet al PMR luată în ședința extraordinară din 2 martie 1962 pentru înființarea GAC „23 August” din comuna Sarasău. Fond Comitetul Raional Sighet al PMR, dosar 420/1962*

Partidul Muncitoresc Român
Comitetul Raion

H O T Ă R Î R E

Biroul comitetului raional de partid întrunit în ședința extraordinară la data de 2 martie 1962, luând în discuție dosarul constituire a noii GAC din comuna Sarasău, în unanimitate aprobă și propune biroului regional de partid pentru aprobare GAC cu numele de „23 August”.

Sighet, la 2 martie 1962.

Prim secretar,
I. Muntean

98. Sighet, 2 martie 1962. *Hotărârea Biroului Comitetului Raional Sighet al PMR din ședința extraordinară din 2 martie 1962 pentru înființarea GAC „Iza” din Sighetul Marmației. Fond Comitetul Raional Sighet al PMR, dosar 420/1962*

HOTĂRÂRE

Biroul comitetului raional de partid întrunit în ședința extraordinară la data de 2 martie 1962, luând în discuție dosarul de constituire a noii gospodării agricole colective „Iza”, în unanimitate aprobă și se propune biroului comitetului regional de partid spre aprobare.

Sighet la 2 martie 1962

Prim secretar,
I. Muntean

99. Vișeu de Sus, 15 martie 1962. *Informare a Comitetului Raional de Vișeu al PMR cu privire la activitatea de propagandă „în transformarea socialistă agriculturii” întreprinsă în raionul Vișeu în perioada 1 octombrie 1961 – 15 martie 1962 de aparatul de partid special instruit în acest scop având ca rezultat înființarea până în 15 martie 1962 a 7 GAC-uri. Fond Comitetul Raional Vișeu al PMR, dosar 355/1962, filele 202-204*

Partidul Muncitoresc Român
Comitetul Raional Vișeu

I N F O R M A R E

Asupra desfășurării muncii politice de masă în transformarea socialistă a agriculturii pe perioada 1 octombrie 1961-15 martie 1962.

1. În vederea desfășurării muncii politice de masă la sate, Biroul Comitetului Raional de partid a trimis jos în sate un număr de 78 de tovarăși, care au fost temeinic instruiți, din care 13 activiști de partid, 3 de la școala de partid, 6 activiști UTM, 27 activiști al Sfatului popular raional din care 6 tovarăș[i] de la Sfatul popular regional, 21 ingineri și tehnicieni, 6 de la cooperatie, restul de la alte instituții.

2. Tovarășii trimiși la sate au antrenat și instruit un număr de 807 agitatori, din care 210 membrii și candidați de partid, din rândul agitatorilor un număr de 495 sunt colectivști.

În munca de transformare socialistă a agriculturii în cele 10 comune din raion, au fost antrenați un număr de 260 de deputați, care au desfășurat în permanent munca politică de la om la om în vederea atragerii țărănimii muncitoare în gospodării colective.

În această perioadă au fost organizate un număr de 160 de adunări populare, unde au participat un număr de 33.939 de cetățeni, în fața cărora s-a vorbit de unele probleme ale transformării socialiste a agriculturii din comuna respectivă, au fost citite unele materiale apărute în presa centrală și regională, ca recomandările unor comisii de la consfătuirea pe țară a colectivștilor din decembrie 1961, articolele legate cu popularizarea experiențelor în munca de organizare și întărirea economico - organizatorică a gospodăriilor colective, și alte probleme concrete legate cu munca de la sate în perioada actuală.

3. În vederea popularizării prevederilor din Statul G.A.C. Au fost organizate întâlniri cu țăranii muncitori necollectivști, unde au participat 11.596, la cele 122 de adunări de întrebări și răspunsuri. Întrebările puse

din partea participanților au referit mai mult la organizarea muncii în cadrul gospodăriei colective, asupra felului cum se calculează o zi de muncă, ce animale rămân în proprietatea colectivităților și altele.

Pentru a demonstra superioritatea gospodăriilor colective față de întovășirile agricole și gospodării individuale au fost organizate 52 de seri de calcule cu 7.277 participanți.

De pildă la una din acestea seri de calcul organizate în comuna Ieud, tov. inginer Bumbuc Gavrilă a demonstrat în fața participanților, superioritatea soiului de grâu de „Selkire” care este recomandabil în terenurile noastre unde s-a dovedit căci în terenul slab și neîngrășat al lotului experimental al gospodăriei colective s-a obținut o producție mai mare decât pe terenurile țăranilor individual care a fost îngrășat și semănat cu grâu local.

Tot în cadrul comunei Ieud au fost organizate 3 călătorii pe hartă în fața cu circa 300 participanți pe temele „noi regiuni colectivizate pe harta patriei”, gospodării agricole fruntașe din regiunea noastră, care au fost ținute de către tovarășul Leta Ioan secretarul Comitetului Raional de partid cu munca de propagandă și profesorul Chindriș Ioan din comună.

La într-una din seriile de calcul organizate în comuna Săliștea au fost demonstrat următorul exemplu din comună: țăranul colectivist Bărcan Dumitru Moranu care a intrat în gospodăria colectivă cu suprafața de 9 ha. teren în anul 1952, comparativ cu țăranu individual Vlad Vasile bărbosul cu 12 ha. de teren având brațe de muncă asemănătoare, totuși Vlad Vasile în 1961 a obținut cu 3850 lei mai puțin venituri ca Bărcan Dumitru, din aceasta exemplu Vlad Vasile s-a convins de superioritatea muncii în comun și a fost primul care a făcut cerere de a intra în gospodăria colectivă.

În fața țăranilor muncitori în această perioadă au fost ținute în număr de 193 conferințe și expuneri la care a participat 43.586 de țărani muncitori. Toate acestea conferințe au fost ținute de activiști de partid și de stat și au fost legate de transformarea socialistă a agriculturii. Redăm câteva teme de conferințe și expuneri „O călătorie în viitor, Cum va arăta patria noastră în 1965, G.A.C. fruntașe din regiunea noastră, Gospodăria milionară din comuna Ceacu regiunea București, Necesitatea transformării socialiste a agriculturii” și altele.

4.- În comunele unde s-a pus problema colectivizării agriculturii, un real ajutor au dat și programele prezentate de către formațiile artistice de amatori. În cele 10 comune au fost antrenate 31 de formații artistice de amatori care au prezentat în total un număr de 145 spectacole la care au participat 32.300 de spectatori.

De pildă în repertoriile formațiunilor de teatru au fost incluse și prezentate piese ca: „Râsul pământului, O să fie nuntă mare, Paznicul stelilor, În stepele Ucrainei, S-a întâmplat la seceriș”, și altele.

Textele brigăzilor de agitație, de asemenea au fost legate de transformarea socialistă a agriculturii, de exemplu: Viața nouă a satului nostru; Veniți în marea noastră familie; Bine-i în gospodărie; Pe pământul înfrățit, rodul va fi însuțit; Dăm viața Directivelor celui de al III-lea Congres al P.M.R.

În această perioadă în raionul nostru au fost prezentate un număr de 510 spectacole la cinematografele în raion cu teme agricole, unde au

participat un număr de 19.369 de spectatori, din care un număr de 4 spectacole au fost date de caravana cinematografică la care au participat un număr de 1534 de spectatori.

Din filmele prezentate putem enumera următoarele: Viața nouă în Maramureș; Creșterea legumelor în seră; Întreținerea vitelor cornute; etc.

Datorită muncii politice de masă desfășurată de org[anizațiile] de partid în rândul țărănimii muncitoare, în vederea atragerii lor în G.A.C. în această perioadă au fost formate un număr de 7 gospodării colective noi. În raion în această perioadă au intrat în cele 10 gospodării colective un număr de 2171 familii cu o suprafață de 69997 hectare.

Vișeul de sus la 15 martie 1962

PRIM SECRETAR,
ss indescifrabil

Instructor cu informare,
ss indescifrabil

100. Sighet, 15 martie 1962. *Hotărârea Biroului Comitetului Raional Sighet luată în ședința extraordinară din 15 martie 1962 pentru înființarea GAC „Cosău” din Cornești. Fond Comitetul Raional Sighet al PMR, dosar 420/1962.*

Partidul Muncitoresc Român
Comitetul Raional Sighet

HOTĂRÂRE

Biroul Comitetului raional de partid întrunit în ședința extraordinară la data de 15 martie 1962, luând în discuție dosarul de constituire a noii GAC din satul Cornești cu denumirea „Cosău”, în unanimitate aprobă și supune biroului Comitetului regional de partid spre aprobare.

Sighet la 15 martie 1962.

Prim - secretar,
I. Muntean

101. Sighet, 16 martie 1962. *Referat al Comitetului raional Sighet al PMR privind încheierea colectivizării agriculturii în raion. Fond Comitetul raional Sighet al P.M.R., dosar 426/1962, filele 239-242.*

PARTIDUL MUNCITORESC ROMÂN
COMITETUL RAIONAL SIGHET

REFERAT

privind încheierea colectivizării agriculturii în raionul SIGHET

Organizația raională de partid Sighet raportează Comitetului regional Maramureș al partidului Muncitoresc Român că în raionul Sighet s-a terminat cu succes colectivizarea agriculturii.

Munca politică de masă, rezultatele bune obținute de gospodăriile colective existente cât și ecoul lucrărilor Consfătuirii pe țară a țăranilor

colectiviști, au avut o puternică influență asupra țărânimii din raionul nostru, care au pășit cu încredere pe drumul gospodăriilor colective.

Astfel în cadrul celor 8 gospodării colective existente sunt unite 5.664 familii deținând o suprafață agricolă de 13.292 Ha. din care arabil 3.790 ha.

Suprafața colectivizabilă pentru localitățile: Sighet, Călinești, Săpânța, Câmpulung, Sarasău, Vad și Remeți este de 13.118 ha. teren agricol din care arabil 3.792 ha. deci procentul de colectivizare după registrul agricol este de 100%.

În urma studiului efectuat în anul 1960 cu privire la „fișa satului” în vederea colectivizării agriculturii, a reieșit o suprafață de 15.956 ha. teren agricol, din care arabil 4.967 ha., deoarece pe lângă localitățile mai sus arătate s-au mai inclus localitățile: Oncești, Breb, Hoteni, care în urma analizei actuale făcute de către biroul comitetului raional de partid, au fost scoase, fiind considerate ca necolektivizabile și stabilindu-se suprafața colectivizabilă 13.118 ha. teren agricol, din care arabil 3.792 ha.

Din evidențele cadastrale existente pentru localitățile colectivizabile reiese o suprafață colectivizabilă de 18.823 ha. teren agricol și 4.787 ha. teren arabil.

În prezent în cadrul gospodăriei agricole colective sunt unite un număr de 5.664 familii cu o suprafață de 18.035 ha. teren agricol și 4.630 ha. teren arabil, reprezentând un procent de 96% față de suprafața agricolă existentă în evidențele funciare și 97%.

Această situație se datorește faptului că un număr de 220 familii cu o suprafață de 788 ha. teren agricol sunt înafara gospodăriei agricole colective cu care se continuă munca politică de masă pentru atragerea și a acestor familii pe făgașul gospodăriei colective.

În perioada de colectivizare s-a putut observa o rezistență de a intra în gospodăria colectivă în comuna Săpânța, însă aceasta nu din cauza dușmănoasă, ci din lipsa de nivel cultural ridicat cât și plecării din comună și raion.

În urma plenarei C.C. al P.M.R. din iunie-iulie 1961 s-a trecut la o muncă perseverentă în vederea colectivizării raionului, primindu-se un prețios ajutor din partea Comitetului regional de partid prin activiștii trimiși care au sprijinit simțitor această acțiune.

O contribuție de seamă la lămurirea și convingerea țăranilor întovărășiți și cu gospodării individuale, au avut-o și candidații de partid, activiștii organizațiilor de masă, agitatorii și fruntașii colectiviști care în discuțiile purtate cu țăranii le-au arătat concret avantajele ce le pot avea din marea gospodărie obștească și sarcinile ce le au în viitor pentru consolidarea acesteia.

Au fost popularizate rezultatele obținute de gospodăriile colective fruntașe, scoțându-se în evidență avantajele ce le prezintă lucrarea în comun și cu mijloace mecanizate a terenurilor.

Astfel, GAC. „Viața Liberă” Sighet, datorită aplicării metodelor agrotehnice avansate, au obținut o producție de grâu de 1.915 kg. la hectar, la porumb 2.400 kg. la hectar, producția de lapte pe cap de vacă furajată a fost peste 3.000 litri lapte.

La atragerea de familii pe făgașul colectivizării au contribuit vizitele făcute de către țăranii întovărășiți și individual în raionul Carei, Satu-Mare,

de unde și-au putut da seama în mod practic de realizările obținute în cadrul gospodăriilor colective și modul de viață al colectivităților.

În satele unde s-a dus munca de colectivizare s-a ținut un număr de 150 de conferințe și diferite expuneri în cadrul căminelor culturale, la care au participat 33.250 țărani muncitori.

Au avut loc în această perioadă un număr de 65 adunări populare, la care s-au preluat: Chemarea consfătuirii pe țară a colectivităților fruntași, Cuvântarea tov. Gheorghe Gheorghiu-Dej la consfătuirea pe țară a țăranilor colectivști, telegramele regiunilor colectivizate, chemarea țăranilor colectivști din raionul Șomcuta, etc., participând un număr de peste 15.000 țărani muncitori. S-au organizat un număr de 541 de adunări de întrebări și răspunsuri pe marginea studiului statutului GAC la care au participat peste 13.000 țărani muncitori, s-au întreprins un număr de 150 seri de calcule economice, în care s-a arătat avantajele muncii în comun prin câștigarea de suprafețe agricole, înlăturând haturile, desființând micile parcele individuale și introducând mijloace mecanizate de lucrare a pământului.

În localitățile unde existau G.A.C.-uri au fost organizate „Jurnalul vorbit” care constă în aceia că un număr de câțiva țărani colectivști fruntași au expus pe scurt în fața maselor rezultatele pozitive obținute de ei în urma zilelor muncă realizate.

În munca de colectivizare au dat real sprijin cele 37 formații artistice de amatori care au avut programe legate de colectivizarea agriculturii și care au prezentat un număr de 129 spectacole, participând un număr de peste 52.600 spectatori.

Paralel cu munca pentru atragerea de noi familii în gospodării colective, Comitetul raional de partid a îndrumat organele și organizațiile de partid de la sate să pună un accent deosebit pe întărirea economico-organizatorică a gospodăriilor colective existente și a creșterii nivelului de trai al colectivităților.

Încheierea colectivizării agriculturii în raionul nostru deschide largi perspective de dezvoltare a agriculturii prin sporirea numărului de animale, a producției animale și cerealiere.

Comitetul raional de partid a luat o serie de măsuri pentru ca din primul an după încheierea colectivizării gospodăriile agricole să obțină producții sporite și să se întărească economic și organizatoric. Astfel, au fost instruiți și trimiși la gospodăriile agricole colective activști de partid și specialiști cu scopul de a ajuta consiliile de conducere la întocmirea planurilor de producție, a defalcării lor pe brigăzi cât și a pregătirii semințelor și a atelajelor pentru începerea și executării lucrărilor în bune condiții și la timp a campaniei agricole de primăvară.

Pentru rezolvarea cu succes a multiplelor sarcini ce stau în fața gospodăriilor agricole colective, Comitetul raional P.M.R. a luat măsuri în vederea constituirii organizațiilor de partid și a creșterii rolului conducător politic.

În prezent, în toate gospodăriile colective au fost create organizații de bază și UTM., comisii de femei și s-au lărgit activele fără de partid.

În urma muncii politice și economice desfășurată de organele și organizațiile de partid în rândul țăranimii muncitoare, în raionul Sighet s-a terminat complet colectivizarea agriculturii pentru care cerem biroului

comitetului regional de partid confirmarea declarării raionului Sighet ca raion complet colectivizat.

Biroul comitetului raional de partid să angajează să mobilizeze pe toți lucrătorii din raionul nostru pentru a depune tot efortul în vederea continuei întăririi economico-organizatorice a gospodăriilor agricole colective existente.

Sighet, la 16 martie 1962.

PRIM-SECRETAR

102. Sighet, 29 martie 1962. *Proces verbal încheiat în ședința de activ a Comitetului Raional Sighet al PMR din 29 martie 1962 în care s-au discutat problemele legate de colectivizarea raionului și planul de măsuri pentru organizarea campaniei agricole de primăvară. Fond Comitetul Raional Sighet al PMR, dosar 420/1962, filele 68-75*

Partidul Muncitoresc Român

Comitetul Raional Sighet

Proces verbal

din ședința de activ al comitetului raional de partid din data de 29 martie 1962, fiind prezenți tov. membrii și supleanții comitetului raional de partid, secretarii org[anizațiilor] de bază, secretarii comitetelor comunale de partid, președinții sfaturilor populare comunale, președinții GAC și întovărășiri, membrii comitetului executiv al sfatului popular raional, conducători de instituții și org[anizațiilor] de masă.

Din partea biroului comitetului regional de partid este prezent tov. Sima Ioan, șeful secției organizatorice a comitetului regional de partid.

Prezenți în total la ședința de activ 150 tov.

Tov. Zagorschi Iuliu, secretar al comitetului raional de partid deschide ședința și arată

ORDINEA DE ZI:

1.- Prezentarea unei informări a biroului raional de partid privind desfășurarea muncii politice de masă pentru colectivizarea agriculturii și întărirea economico - organizatorică a GAC și întovărășirilor.

2.- Prezentarea planului de măsuri al comitetului raional de partid și al comitetului executiv al sfatului raional privind organizarea și desfășurarea campaniei agricole de primăvară.

Se pune la vot ordinea de zi, care este votată în unanimitate.

Se dă cuvântul tov. prim-secretar Muntean Ironim, care prezintă informarea, iar tov. Petrescu Cornel, secretar al comitetului raional de partid prezintă planul de măsuri, după care se trece la

DISCUȚII:

1.- Tov. Marcolț Ioan, președintele sfatului popular comunal Săpînța:

Arată că comuna Săpînța este colectivizat, mai sunt câțiva în vatra satului unde nu se poate face comasare. Sunt unii tov. care mai au grădini ajutoare, însă după completa colectivizare se va clarifica acest lucru.

Arată că sămânța greu se adună, grâu de primăvară lipsește, la fel lipsește cartofi, restul semințelor sunt asigurate. Cei care au adus bălegar se lasă pentru GAC și se dă la zile muncă.

Vitele aduse nu pot fi asigurate cu furaje, cere ca ICZ să dea furaje

împrumut. Cu plantarea pomilor vrem să terminăm până la 5 aprilie.

Ne vom strădui ca gospodăria noastră să fie fruntașă.

2.- Tov. Bucur Ștefan, președintele GAC „Iza” Sighet, arată că s-au ivit unele neînțelegeri cu Vadul, cere să fie sprijinit în rezolvarea acestei probleme.

Pentru stabilirea grădinii de zarzavaturi, cere ca GAC Viața liberă să cedeze terenul de lângă Iza, pentru care se va da alt teren.

Problema seminței va fi rezolvată, cu excepția cartofilor unde se va putea asigura în parte.

Cheamă la întrecere GAC Vad.

3.- Petreuş Vasile, președintele GAC Viața liberă Sighet arată că informarea a arătat rezultatele obținute în gospodărie, de la 250 familii am ajuns la 1200 familii. Au intrat 85 cai, 60 boi s-au lăsat în custodie și trebuie să li se asigure întreținere.

S-au mai format 2 echipe. Se va pune accent mai mare pentru strângerea semințelor, unii vreau să aducă porumb în loc de ovăz.

Se vor strădui ca să depășească planul de plantări. O să sprijine noile gospodării cu răsaduri și cu specialiști în legumicultură.

4.- Tov. Moroz Vasile din Remeți, arată că trebuie să întărim gospodăria, de aceea să ne punem la muncă. Dacă s-ar fi făcut colectivizarea mai repede, azi ne-am putea mândri cu gospodării puternice. Arată ca să nu fie dat acces diferitelor pretenții. Arată ca la toamnă colectivii vor fi mulțumiți cu roadele muncii lor.

5.- Tov. Tuplean Ioan, din Sarasău, arată că mulțumește biroului raional de partid pentru ajutorul dat în colectivizare completă a comunei.

Arată că bălegarul s-a transportat pe terenuri, la strângerea seminței de porumb este depășit, însă la cartofi mai are nevoie să fie completat. Avem de plantat 20 ha, avem de săpat gropile și vom termina plantările în cel mai scurt timp. Cere ca locul pentru grajd să se stabilească pe pășune, specialiștii vor alt loc, însă așa se scoate mult teren din circuitul agricol.

Cere ca un grajd al ICZ-ului să fie predat, pe care să-l plătesc.

Își ia angajament că vor muncii pentru întărirea economice organizatorică a gospodăriei.

6.- Bendek Emeric, președintele GAC Cîmpulung la Tisa, arată că consiliul de conducere sprijiniți de org[anizația] de bază, a terminat cu repartizarea grădinilor ajutoare. Inventarul s-a făcut și s-a predat în custodie. S-a strâns sămânța de grâu de primăvară pentru 10 hectare și pentru 50 ha ovăz, ne trebuiesc încă cartofi. Am reparat toate uneltele agricole, 51 pluguri, 53 grape, 1500 tone bălegar au fost transportate pe terenuri, 10.000 kg. îngrășămintă chimice s-a împrăștiat pe culturile de toamnă.

Colectiviștii participă activ la lucru, s-a săpat 5000 gropi pentru cât au material săditor. S-a repartizat inventarul pe brigăzi și terenul s-a repartizat. S-a încheiat contract cu SMT-ul.

7.- Borlean Ioan, din comuna Vad, care arată că în comuna Vad s-au obținut rezultate bune în colectivizare. Acum s-a trecut la munca organizatorică, s-au format 4 brigăzi unde sunt peste 700 brațe de muncă. S-a asigurat sămânța porumb, dovleac, fasole. Nu suntem asigurați cu cartofi. Cere ca hotarele stabilite conform procesului verbal să rămână

aceeași și să nu se încurce.

S-au stabilit punct de reparare a uneltelor, sunt 34 pluguri reparate și grape.

Își ia angajamentul să muncească pentru a obține rezultate frumoase.

8.- Tov. Richard Iuliana, cere lămuriri privind cererile care sunt în comună peste 100, ce să facă cu ele. Schimbul de teren cu străinașii din satul Virișmort, să fie precizat unde să se facă.

La angajamentul ca să mobilizeze toate formele pentru terminarea campaniei de primăvară.

9.- Tov. Mihali Gabor, președintele sfatului popular din Strîmtura, a scos în evidență rezultatele și munca desfășurată pentru colectivizare în comuna Strîmtura, deși această comună nu a fost planificat[ă] pentru colectivizare. În total s-au depus 75 cereri pentru GAC.

Au fost luate toate măsurile pentru buna desfășurare a campaniei de primăvară, a fost calculat viteza zilnică, rezultând că în timp de 26 zile pot termina însămânțările.

Mai departe a arătat că la cooperativă nu se găsesc fiere de plug pentru plug schimbător, s-a intervenit și s-a făcut comandă și la fabrica „Unio” din Satu Mare, însă s-a dat răspuns că nu pot confecționa. În vederea începerii campaniei de primăvară, s-a condiționat întreaga cantitate de sămânță și s-a transportat bălegarul la câmp. Arată că vor depune tot efortul pentru terminarea în timpul optim a campaniei de primăvară.

10.- Tov. Nemeș Petru, președintele GAC Călinești, arată că după terminarea colectivizării agriculturii în comuna Călinești s-a trecut la organizarea muncii. Astfel până în prezent au fost repartizate toate grădinile ajutoare. În privința strângerii semințelor la început a mers slab, dar în ultimile două zile strângerea seminței s-a îmbunătățit simțitor. Mai departe arată că s-a făcut comandă la baza internațională pentru semănători, iar pe baza comenzii s-a repartizat semănătorul care trebuia ridicat la baza din Satu Mare. În prezent se depune o muncă susținută pentru organizarea muncii și pregătirea campaniei de primăvară.

11.- Tov. Teleptean Vasile, CFR Remiza, arată că cei care au ridicat problema semințelor că nu au, înseamnă că nu au depus o muncă pentru strângerea lor de la colectivități care au intrat recent în GAC, și nu se planifică bine cantitatea de sămânță care trebuie predat, la unii li se dă ca să predea cantități cu mult mai mari decât suprafața adusă în GAC. Arată astfel de cazuri de la Sighet la Str. Lazul Baciului. Întreabă cum se procedează cu cei care s-au înscris în GAC cu mai puțin teren decât trebuie să primească ca lot ajutător. La fel cere și alte lămuriri privind loturile ajutoare.

12.- Tov. Pop Vasile, secretar al org[anizației] de bază întov[ărășirea] Breb, arată că întov[ărășirea] din satul Breb deși este mică, nu a stat pe loc în această perioadă. S-a pregătit pentru însămânțări, au fost curățate terenuri pentru plantări de pomi, totodată arată ca să fie sprijiniți în comasarea terenurilor. În problema puieților pentru plantare, arată că au întâmpinat greutăți la ridicarea lor, deoarece când au sosit delegații pentru a le ridica, li s-a arătat că trebuie să plătească imediat, la fel s-au dus puieți înghețați un număr de 86 buc. În plantație într-adevăr s-au distrus pomi, nefiind bine îngrijiți, fiind roși de oi și iepuri. Cere sprijin în rezolvarea problemei cu cetățenii care au trimis oile pe plantațiile întovărășirii deoarece

când se anunță miliția că se distruge avutul obștesc, ei arată să meargă cu problema la comisia de împăciuire.

13.- Tov. Mih Teodor, secretar org[anizației] de bază întov[ărășirea] lapa, arată că în satul lapa s-a depus o intensă muncă politică de lămurire în problema colectivizării, în urma căruia în timp de 2 săptămâni s-au depus peste 400 cereri pentru GAC. În prezent se așteaptă cum va fi organizat munca pe mai departe în acest sat.

14.- Tov. Grigor Ioan, președintele sfatului popular Sarasău, arată rezultatele obținute în colectivizarea comunei, și cere lămuriri și sprijin în privința schimbului de teren cu străinașii deoarece GAC Viața liberă din Sighet cere cele mai bune terenuri cu toate că în satul lapa sunt în total 195 ha. teren arabil din care majoritate pe pantă.

15.- Tov. Pazdera Alexandru, vicepreședintele sfatului popular raional, arată că n-au trecut numai câteva luni când s-a dezbătut Plenara CC al PMR și astăzi analizăm succesele obținute în urma acestuia, adică colectivizarea raionului nostru. În urma colectivizării urmează a doua etapă care ne stă în fața noastră, adică consolidarea rezultatelor obținute. În fiecare GAC să se analizeze pe teren structura solului pentru a putea aplica regulile agrotehnice avansate, propune să fie mărit suprafața centru obținerea de 5.000 kg porumb pe teren neirigat.

Asigurarea seminței se va face prin baza de recepție care va fi asigurat pentru toate GAC-urile, dar trebuie continuat strângerea semințelor pentru a avea cu ce să fie schimbat. Cere ca fiecare președinte din GAC și Sfat, să depună eforturi pentru ca toate atelajele cu care s-a înscris în GAC să fie reparate, și folosite din plin în campanie. În problema construirii grajdului la GAC „Sarasău”, s-a propus de GAC să se construiască pe marginea pășunii, însă specialiștii nu sunt de acord cu aceasta.

Tov. Sima arată că trebuie dat sarcină tehnicianului să se facă la locul propus de consiliul de conducere, deoarece este loc potrivit.

Materialul lemnos se va putea asigura cu toate că a crescut necesarul față de începutul anului. Cere ca în timpul cel mai scurt tov. să depună necesarul pentru că în păduri în urma furtunilor sînt lemne accidentate, care se vor putea repartiza GAC-urilor.

În ceea ce privește puietii înghețați la GAC aceasta nu corespunde adevărului, deoarece nu s-a adus înapoi după ce au constatat că sunt înghețați, deși aceasta a fost indicat. În problema cu Virișmortul arată că cei care nu sunt întovărășiți să se înscrie în întovărășire și se va face schimbul de teren între întov[ărășirea] și GAC Iza Sighet. Pe mai departe arată că se va strădui ca toți tehnicienii să depună maximum de eforturi în campania de primăvară.

16.- Ardelean Vasile, secretarul org[anizației] de bază Vad, arată că unele probleme ridicate de tov. de la GAC Iza, arătând că și ei au teren lângă drum.

17.- Tov. Bulz Claudiu, directorul I.C.Z. clarifică problema ridicată de GAC Sarasău, arătând că nu se aprobă de minister transferarea grajdului către GAC.

18.- Tov. Coman Vasile, președintele URCC, arată că au îngrășămintele chimice care se dau pe repartiție. Cu privire la uneltele agricole pe baza dispozițiilor acestea au fost adunate, și s-au dus la două centre pe regiune,

ei numai aprovizionează unitățile cu unelte agricole.

19.- Tov. Fîrte Ioan, secretar al comitetului raional de partid arată sarcinile care le stau în față în perioada actuală privind munca politică pentru întărirea economico-organizatorică a GAC și terminarea din timp a campaniei de însămânțări de primăvară. Este nevoie ca aportul activului să sprijine org[anizațiile] de bază în campania de primăvară. Agitatorii, gazetele de perete și toată agitația trebuie să fie legat de campania de primăvară. Trebuie mobilizați colectiviștii la muncă pentru a efectua lucrările din timp și de calitate. Trebuie trecut la reorganizarea colectivelor de agitatori, să fie atrași țărani care au muncit bine în munca politică de masă pentru colectivizare, și care muncesc bine pentru economia org. a GAC. În cel mai scurt timp trebuie instruiți agitatorii cu probleme legate de campania de primăvară și de întărirea economică a GAC. Instruirea să se facă de oameni cunoscători ai problemelor, instructori de partid, președinți, tehnicieni. În fiecare echipă din GAC să fie un colectiv de agitatori.

Agitația trebuie reorganizată conform sarcinilor actuale, trebuie să dispară chemarea cu intrarea în GAC acolo unde s-a terminat colectivizarea, și trebuie popularizate rezultatele bune. Agitația trebuie axată pe problema întăririi economice a GAC. Să fie organizat întrecerea socialistă în fiecare GAC, care să pornească de la o brigadă, org.[anizația] de bază trebuie să organizeze aceasta, dar nu formal, ci pe baza unei chemări cu obiective concrete. Să se formeze un colectiv care să urmărească întrecerea și rezultatele să fie oglindite într-un panou grafic. Și în restul comunelor trebuie organizată întrecerea patriotică.

Organizațiile de bază va trebui periodic să analizeze desfășurarea campaniei pentru că întreaga capacitate din GAC să fie folosit în campanie de primăvară.

Consiliile căminelor culturale să adopte planuri după noua situație, în urma colectivizării. Se va pune accent pe ridicarea conștiinței socialiste a colectiviștilor, ei trebuie să vadă că GAC este baza lor de existență. Căminele culturale unde sunt GAC să fie refăcut planurile lor. Conferințele și expunerile să fie axate pe dezvoltarea GAC precum și celelalte forme ca cerc de citit, seri de întrebări și răspunsuri și altele. Bibliotecile să popularizeze acele cărți și să facă recenzii care se ocupă cu întărirea GAC. Cercurile de citit să fie adoptate pentru dezvoltarea economică și cu campania de primăvară. Broșurile pentru noile GAC în care sunt lucruri practice, să fie dezbătute în toate echipele, pentru care scop prima dată se face cu șefii de echipă, și profesori care să se pregătească din timp. După terminarea în GAC, se prelucrează în cercuri de citit. Munca de propagandă, în luna aprilie învățământul de partid trebuie închisă, care se va face între 15-30 aprilie, programul la învățământul de partid trebuie adus la zi. Sâmbăta și duminica propagandiștii vin la instruire privind închiderea învățământului. Pentru fiecare formă de învățământ de va repartiza tov. din colectivul de propagandă ca să sprijine închiderea învățământului de partid, tov. care vor pleca vor face consultații.

Plenara CC al PMR care va avea loc va fi inclus în teme, pentru care toți cursanții trebuie să-l studieze.

Tot în această perioadă va avea loc închiderea învățământului politic UTC, secretarii org[anizațiilor] de bază, sau tov. din birou să participe la

închiderea învățământului politic" UTM. În luna mai să fie analizat în org.[anizațiile] de bază desfășurarea învățământului de partid. În hotărâre se va stabili ce formă o să fie în anul viitor, cine va fi propagandistul, ce măsuri se vor lua, procesul și hotărârea se va trimite la cabinetul de partid.

În timpul când nu este învățământ de partid se va ține lunar conferințe.

Trebuie să fie închis învățământul agricol, care să se facă vineri și sâmbătă. Vor fi trimiși propagandiștii care vor face o informare pe scurt cum s-a desfășurat învățământul și se va face o scurtă recapitulare asupra cunoștințelor, în urma căruia se va face o scurtă analiză critică, unde se vor face propuneri și se va arăta lipsurile de cum a fost sprijinit de org[anizația] de bază și de sfatul popular.

În unele comune au fost găsite broșuri care nici nu au fost difuzate, cum este cazul la Săpînța. Aceste broșuri trebuie să fie citite cel puțin în cercurile de citit, dacă nu au fost studiate de cursanți.

Să fie studiate documentele celui de-al XXII-lea Congres al PCUS, care se va studia în mod organizat pe bază de conspect, precum și documentele plenei CC al PMR din decembrie și raportul privind participarea delegației PMR la Congresul PCUS.

Tov. Fîrte dă lămuriri la unele probleme ridicate, arătând că s-a vorbit puțin despre întovărășiri, ceea ce este și normal. Pe mai departe arată că comasări la întovărășiri de poate face numai pentru cei care s-au înscris cu întreaga suprafață.

Tov. Munteanu Ieronim, prim-secretar al comitetului raional de partid, arată că mulți tovarăși au fost atenți și au notat, dar unii nu prea s-au ostenit să fie atenți. Rezultatele obținute trebuie să le consolidăm. În toată munca de colectivizare trebuie să arătăm că s-a simțit sprijinul permanent al biroului comitetului regional de partid. S-a sprijinit munca de colectivizare prin cadre care au fost trimise din regiune, la fel și tov. din regiunea Banat. Acest sprijin a găsit un răspuns în org[anizațiile] de bază și în rândul tovarășilor din activ care au căutat ca sarcinile trasate să le aducă la îndeplinire. Tovarășii au dovedit că sunt la datorie atunci când este cerut de partid. Succesele obținute trebuiesc menținute și depus eforturi din partea org[anizațiilor] de bază pentru continua întărire economică a GAC. Trebuie organizată munca în așa fel ca fiecare colectivist să simte că este organizat și sunt colectivști. Vor fi cazuri sunt unii țărani vor avea tendințe de respingere față de noii colectivști din partea vechilor colectivști, aceste tendințe trebuie înlăturate.

Au fost cazuri dintre cei noi intrați în GAC să nu aducă sămânță, la fel trebuie explicat necesitatea și îndatorirea statutară a colectivștilor. Acestea dacă vor fi înlăturate ne vor ușura munca. Trebuie să ne îngrijim ca colectivștii să nu cadă sub influența dușmanului de clasă. Va trebui lichidată cu practica unor tovarăși care continuă cu inaugurarea și trag la pahar, lăsând munca la o parte, să nu fim autoliniștiți.

La schimburile de teren cu străinașii, sfatul popular raional să depună tot efortul pentru stabilirea hotarelor în cel mai scurt termen. Aceasta să se facă pe înțelegere și să fie trecut în proces verbal. Trebuie avut grijă să nu fie tendințe de acaparare care nu este permis deoarece această problemă sustrage forțele de la problemele mari care ne stă în față în perioada actuală.

Va trebui să depunem eforturi susținute pentru a obține rezultatele

scontate și să întărim colectivele care muncesc în această problemă.

Legat de campania de primăvară, să se constituie de pe acum comandamentele comunale, org[anizațiile] de bază să facă imediat planuri de măsuri cu campania. În planul de măsuri să cuprindem toate acțiunile, însămânțările, plantările de pomi, viteza zilnică și altele. Să fie folosite mai judicios toate forțele în campanie. Până duminică să fie terminat planul de măsuri care să fie discutat în org[anizațiile] de bază în adunare deschisă. Trebuie început munca pentru curățirea terenurilor, să fie transportate întreaga cantitate de îngrășămintă care trebuie terminată cât mai grabnic, să fie bine organizat munca cu tractoarele și cu atelajele. Trebuie avut grijă ca atelajele să nu se rătăcească.

Să fie verificate atelajele care sunt predate în custodie și să fie imediat reparate. Pe terenurile care sunt planificate pentru plantări de livezi, trebuie terminată de urgență pichetarea, să fie făcut imediat stropitul, tăierile și săparea în jurul pomilor. GAC din apropierea orașului să facă însămânțări pe cât mai mare suprafețe cu legume și zarzavaturi.

În problema pășunilor, va trebui să folosim în mod rațional. Să fie mobilizați tinerii pentru curățirea pășunilor, iar datele transmise privind curățirea pășunilor să fie confirmat de secretarul org de bază sau de secretarul comitetului comunal de partid.

Până la începerea arăturilor pentru însămânțările de primăvară, să se ia măsuri pentru transportarea pietrișului pe drumuri și așternutul lui.

În problema contractărilor de carne și lapte, suntem rămași încă în urmă. Unele greutăți s-au făcut din partea unor tovarăși, iar aceste lucrări dacă se vor repeta se vor lua măsuri contra lor. Se arată situația contractărilor de animale pe raion și comune. La fel și la problema contractărilor de lapte.

În vederea asigurării șeptelului de animale proprietatea obștească, va trebui identificat vitele pentru GAC, proprietatea colectivităților, care urmează să fie cumpărate.

Trebuie întărită munca org[anizațiilor] de bază în gospodării colective. Fiecărui membru și candidat de partid să fie dat sarcini concrete, să fie repartizați pe brigăzi și echipe unde să aibă răspundere. Va trebui întărit[e] org[anizațiile] de bază prin primirea de noi candidați în partid în special acolo unde sunt puțini membrii de partid.

Întovărășirile trebuie să fie întărite prin atragerea de noi familii cu întreaga suprafață și va trebui creat un fond de bază. Fiecare întovărășire trebuie să aibă un plan concret cu campania de primăvară și cu plantările de pomi (indicații se vor da mai după plenara CC al PMR care va avea loc în curând).

Privind construcțiile va trebui folosit la lemnele de construcție și alte esențe nu numai molid.

În urma colectivizării în comunele colectivizate s-au tăiat lemne de stejar de pe terenurile care au intrat în GAC, acest lucru nu este permis și trebuie luate măsuri pentru a opri acest lucru. Trebuie lămurii colectivității ca să nu facă acest lucru, iar în caz contrar vor fi dați în judecată.

Ne luăm angajamentul ca să terminăm în timpul optim campania de primăvară, ceea ce promitem comitetului regional de partid și rugăm pe tov. Sima, ca să transmită acest lucru.

Se pune sub aprobare planul de măsuri care este aprobat în unanimitate.

Tov. SIMA: În numele biroului comitetului regional de partid vă felicit pentru succesele obținute în problema colectivizării agriculturii raionului și întărirea economică a GAC - urilor. Mai departe arată că sunt toate condițiile prielnice ca sarcinile care ne stau în față să fie duse la îndeplinire. Va trebui că atât în campania de primăvară cât și la întreținere și recoltare să depunem maximum de efort pentru a obține recolte sporite, deoarece această problemă este hotărâtor în acest an. În fiecare GAC va trebui întărit disciplina în muncă pentru a fi o disciplină severă. În perioada actuală sarcinile sînt multiple, care nu au putut fi cuprinse nici în planul de măsuri a comitetului raional de partid.

În planurile de măsuri care se întocmesc de organizațiile de bază să fie cu mult mai concrete, cu sarcini și răspundere concretă pentru ca fiecare membru și candidați de partid să aibă răspundere personală. Trebuie să întărim org[anizațiile] de bază prin primirea de noi membri și să lărgim activul fără de partid cu cei mai buni colectiviști care au muncit activ în munca politică de colectivizare și organizare a muncii. Organizațiile de bază să desfășoare o largă muncă politică pentru mobilizarea tuturor colectiviștilor la muncă și să analizeze desfășurarea muncii de câte ori este nevoie.

Trebuie să dăm o atenție cuvenită și întovărășirilor care trebuie să mobilizeze toate forțele în campania de primăvară. În conducerile întovărășirilor unde sunt elemente necorespunzătoare, afaceriști să fie scoși, pentru ca conducerea să aibă prestigiu în fața colectiviștilor. La întovărășirile unde sînt multe cereri deocamdată nu se formează gospodării colective, se studiază pe mai departe problema înființării lor, deoarece unde erau condiții pe baza studiului făcut s-a terminat colectivizarea, acolo unde nu s-au creat deocamdată să se muncească în întovărășire. Să fie combătută teoriile ce se vor înființa gospodării colective numai la toamnă.

Tov. MUNTEANU IERONIM, mulțumește indicațiile date din partea tov. Sima, și își exprimă convingerea că sarcinile care ne stau în față vor fi rezolvate cu succes.

103. Sighet, 5 aprilie 1962. *Informare a Comitetului Raional Sighet al PMR privind propaganda dusă prin organizațiile de femei, satelite ale partidului comunist, printre care și cele satești, pentru a realiza educația comunistă a acestora. Fond Comitetul Raional Sighet al PMR, dosar 426/1962, filele 7-9.*

Partidul Muncitoresc Român
Comitetul Raional Sighet

INFORMARE

privind conducerea de partid a muncii de femei.

Comitetul raional de partid, îndrumă și controlează activitatea comitetului raional de femei și sprijină în toate acțiunile. Secretarii comitetului raional de partid participă la ședințele de comitet și ședințele de birou al comitetului raional de femei.

Munca comitetului raional al femeilor este îndrumată și controlată de către biroul comitetului raional de partid. Conducerea de către partid acestei organizații de masă este asigurată prin tov. Cătana Florica, președinta comitetului raional al femeilor, care este membră în biroul comitetului raional de partid.

Comitetele comunale de femei și comisiile de femei din întreprinderi și instituții sunt îndrumate și controlate de org[anizațiile] de bază, prin membrii și candidații de partid femei, care au sarcini în cadrul comitetelor și comisiilor de femei.

Biroul comitetului raional a analizat în luna iunie 1961 activitatea comitetului raional de femei în problema muncii cultural-educative, antrenarea femeilor în munci patriotice și obștești. În urma analizei s-au luat măsuri de antrenarea femeilor în mai mare măsură în muncile cultural-educative pentru educarea femeilor și antrenarea lor în muncile patriotice.

Organizațiile de bază au fost îndrumate să aibă o preocupare permanentă pentru mobilizarea femeilor la toate acțiunile care se întreprind, să fie atrase femeile în activul fără partid, de unde cele mai bune să fie primite în partid.

În vederea antrenării femeilor la realizarea sarcinilor izvorâte din hotărârea partidului și guvernului, org[anizațiile] de bază au convocat președintele comitetului de femei și comisiilor de femei la adunările deschise ale org[anizațiilor] de bază, unde au fost dezbătute problemele de producție, de înfrumusețare și alte probleme de diferite campanii. Ca de exemplu în campania electorală la casele alegătorului ca agitatoare au activat 332 femei.

Pentru educarea comunistă a femeilor, comitetul raional de partid a îndrumat comitetul raional de femei și prin org[anizațiile] de bază comitetele și comisiile de femei pentru atragerea unui număr cât mai mare de femei la cursurile de îndrumare organizată de comisia de femei.

Astfel au fost organizate 83 cursuri la care au participat 250 cursante. La aceste cursuri au fost atrase membre din comitetele comunale și satești, ale comisiilor de femei din GAC, delegate de circumscripții, deputate, țărance collectiviste și întovărășite și femei fruntașe în acțiuni obștești.

Responsabilele cursurilor au fost instruite temeinic cu sprijinul direct al cabinetului de partid și participarea la instructaj a secretarului cu propagandă și agitație a comitetului raional de partid.

Cu ocazia predării lecțiilor la cursuri, au participat secretarii comitetelor comunale de partid, secretarii organizațiilor de bază și instructorii de partid.

Responsabilele cursurilor au fost sprijinite ca lecțiile să fie cât mai atractive pentru care au fost folosite și materiale didactice, ca hărți, diafilme și fotomontaje.

O altă formă de educare a femeilor a fost organizarea de simpozioane și conferințe. Simpozioane au fost organizate la casa raională de cultură, spitalul unificat, cooperativa „Deservirea”, întreprinderile „Unitatea”, „Alexandru Tamaș”, „Partizanu” și altele.

Conferințele au fost ținute de cele mai bine pregătite muncitoare, collectiviste, profesoare, medici și altele.

Pentru educarea masei largi de femei s-a pus un accent deosebit din partea org[anizațiilor] de bază pentru atragerea de cât mai multe femei la cercurile de citit unde mulți conducători ai cercurilor de citit au fost femei.

În cadrul cercurilor de citit au fost prelucrate și hotărârile partidului și guvernului apărute în presă, cum sunt hotărârile plenarelor CC al PMR, precum și alte materiale legate de colectivizarea agriculturii și materiale editate de Consiliul Național al femeilor.

Majoritatea org[anizațiilor] de partid au avut o preocupare permanentă pentru atragerea femeilor în partid care au avut o activitate bună în producție și în activităților obștești. Astfel în anul 1961 din cei 118 candidați primiți în partid, un număr de 38 sunt femei.

Rezultate bune în atragerea femeilor în partid au avut organizațiile de bază de la întreprinderile „Partizanul”, „Unitatea”, și „Alexandru Tamaș”. Mai slab s-au preocupat cu atragerea în partid a femeilor org[anizațiile] de bază din GAC unde s-a primit 3 colectiviste în anul 1961. Nu au primit în partid colectiviste în anul 1961 org[anizațiile] de bază din GAC Remeți, Săpînța, Cîmpulung și Viața liberă din Sighet.

Organizațiile de partid din GAC-uri au fost îndrumate de comitetul raional de partid ca să fie promovați în munci de răspundere în GAC colectivistele care au muncit activ în cadrul muncilor din campanii, cât și în munca politică de masă pentru colectivizarea agriculturii.

Astfel în cele 9 GAC din raion în consiliile de conducere au fost alese 9 femei. În majoritatea GAC-urilor au fost alese în consiliul de conducere cîte o femeie. La GAC Săpînța au fost alese 2 femei, însă la GAC din Vad nu a fost aleasă în consiliul de conducere nici o femeie.

În cadrul GAC-urilor ca brigadierii nu au fost atrase nici o femeie, însă ca șefi de echipe sunt promovate 7 femei. Astfel al GAC Cîmpulung 4 femei, la GAC Remeți 2 femei, și la GAC Călinești 1. La celelalte 6 GAC-uri nu e nici o femeie șef de echipă.

În alte funcții la GAC-uri ca contabile și socotitoare sunt atrase și promovate 5 femei.

Sighet la 5 aprilie 1962.

Prim-secretar,
Muntean

104. Sighet, 5 aprilie 1962. *Informare privind activitatea de propagandă și organizatorică desfășurată sub coordonarea Biroului Comitetului raional de partid în localitățile din raion propuse pentru colectivizare avînd ca scop „colectivizarea agriculturii și întărirea economico-organizatorică a G.A.C.-urilor”. Fond Comitetul Raional Sighet al P.M.R., dosar 426/1962, filele 248-252.*

INFORMARE

privind desfășurarea muncii politice de masă pentru colectivizarea agriculturii și întărirea economico-organizatorică a G.A.C.-

În lumina sarcinelor trasate de cel de al treilea Congres al P.M.R. și Plenara C.C. al P.M.R. din 30 iunie -1 iulie 1961, Biroul Comitetului Raional de Partid a îndrumat Organizațiile de Partid de la Comune și sate pentru a

organiza și desfășura munca politică de masă în localitățile cu condiții economice favorabile pentru înființarea de G.A.C.

Aplicând în practică indicațiile date de conducerea partidului cu privire la îmbunătățirea muncii politice și organizatorice, organizațiile de partid au folosit cele mai variate și eficiente forme ale agitației politice, pentru a convinge țărănimea muncitoare de superioritatea și avantajele gospodăriilor colective.

În scopul colectivizării agriculturii s-au ținut la sate și comune un număr de 150 conferințe și diferite alte expuneri în cadrul Căminelor Culturale, la care au participat un număr de 53.250 țărani muncitori.

S-au ținut în perioada muncii politice de masă un număr de 65 adunări populare la care s-au preluat chemarea consfătuirii frunzașilor din agricultură ținută la București în toamna anului trecut, cuvântarea Tov. Gheorghe Gheorghiu Dej ținută la consfătuire, și chemarea țăranilor colectivști din raionul Șomcuta. S-au organizat 541 de adunări de întrebări și răspunsuri pe marginea statului model, la care au participat 13.000 țărani muncitori.

În urma plenarei Comitetului Central al P.M.R. din 30 iunie – 1 iulie 1961, Comitetul Raional de Partid Sighet a intensificat munca politică de masă luând măsuri, ca principala preocupare a organizațiilor de partid de la comune și sate se constituie colectivizarea agriculturii.

În sprijinul organizațiilor de partid, a sfaturilor populare comunale au fost repartizați de la raion cei mai buni activști de partid și de stat în vederea complectei colectivizării a localităților cu condițiuni economice favorabile imediate.

La nivelul comunelor și satelor au fost antrenate sub conducerea Organizațiilor de Partid cele mai competente forțe locale pentru transformarea socialistă a agriculturii:

Astfel au fost antrenați 1284 de agitatori din care membrii și candidați de partid 476. au fost antrenați de asemenea 746 de colectivști și 219 deputați.

De asemenea am fost sprijiniți de membrii Biroului Regional de Partid, de Tov. Primsecretar Uglar Iosif, Tov. Sima, Tov. Ciubăncan, Tov. Pop Gheorghe Președintele Sfatului Popular Regional și alții[i].

Activul al Comitetului Regional, Raional și orășnesc de Partid care au sprijinit în permanență acțiunea de colectivizare din raionul nostru au fost în număr de 23 persoane. Activști UTM, Sindicat și alți reprezentanți ale organizațiilor de masă, precum și ale sfatului popular regional și raional au fost în număr de 113 Tovarășii care și-au dat aportul lor în munca de colectivizare.

Activști de la diferite întreprinderi și instituții din regiune și raion au fost 241. Au mai fost antrenați deasemeni în munca de colectivizare un număr de 19 ingineri și tehnicieni.

Trebuie să arătăm că în această perioadă munca culturală a cunoscut o bogată activitate. Astfel au activat în această perioadă 37 de formații culturale artistice de amatori, care au prezentat programe legate de colectivizarea agriculturii. S-au dat 192 de spectacole la care au participat 52.600 țărani muncitori.

Reprezanții Cinemat grafice (reprezenții cinematografice!) s-au ținut un număr de 637 fiind vizionate de 47.790 de spectatori.

Influență favorabilă în munca de colectivizare a avut rezultatele obținute de G.A.C. vechi din raion care au obținut producții de 2400 kgr. porumb boabe la Ha., 1600-1900 Kgr. grâu la Ha., 2000-3000 kgr. lapte pe cap de vacă furajată etc.

În urma muncii politice de masă s-a reușit ca în raionul nostru la data actuală să avem 9 GAC-uri în 8 localități complet colectivizate cu un număr de 6125 familii[i] și o suprafață de 18.823 Ha. Din numărul total de GAC. în iarna și primăvara anului curent au luat ființă 4 noi GAC.-uri, iar în localitățile în care existau gospodării mai vechi au fost complet colectivizate.

Dela Plenara CC. al PMR. din iunie-iulie 1961, au intrat în GAC. din raionul nostru un număr de 4368 familii[i] de țărani cu aproape 14.000 Ha. teren agricol.

Din suprafața de 18.823 Ha. de care dispun la data actuală GAC-urile din raionul nostru 4052 Ha. este arabil, 1.804 Ha. livezi și 11.282 Ha. pășuni și fânețe.

Categoriile de folosință amintită mai sus, demonstrează cu prisosință profilul zoo-pomicol al raionului și ramurile de bază pe care va trebui să le dezvolte în viitor G.A.C.-urile din Raionul nostru.

După colectivizarea completă a localităților cu condițiuni economice favorabile, atenția Biroului Comitetului Raional de Partid a fost îndreptată asupra întăririi economice și organizatorice a G.A.C. și consolidarea rezultatelor muncii politice de masă.

În acest sens Biroul Raional de Partid a repartizat membrii săi precum și membrii Comitetului Executiv Raional de a îndruma și sprijini îndeaproape organizațiile de Partid și consiliile de conducere ale G.A.C. în organizarea muncii, strângerea semințelor, împărțirea loturilor ajutoare, pregătirea în general a campaniei agricole de primăvară etc. În acest scop au fost repartizați un număr de 57 activiști de Partid și de Stat pe gospodării colective, care deplasându-se la GAC au sprijinit și sprijină în permanență organizația de Partid și Consiliile de conducere la organizarea muncii și întărirea economică a unităților noastre socialiste.

După ce au luat ființă noile unități socialiste, Biroul Raional de Partid a luat măsuri ca în aceste unități să fie create organizațiile de bază de Partid, organizațiile UTM. și comisii de femei.

După ce au luat ființă organizațiile de bază aceștia și-au format activul fără de Partid la fiecare unitate din cei mai buni și cinstiți colectiviști care au muncit efectiv în munca politică de masă pentru transformarea socialistă a agriculturii.

Pe lângă fiecare G.A.C. sub îndrumarea organizației de bază s-a constituit câte un colectiv format din membrii de Partid, UTM-iști, deputați, din comisia de femei, din consiliul cooperăției, tehnicieni, învățători, etc. care și-au întocmit un plan de măsuri pe baza căruia își desfășoară activitatea pentru întărirea economică și organizatorică a G.A.C.-urilor.

Pentru că în timp scurt, toate lucrările privind pregătirea campaniei de primăvară să fie terminate, s-au constituit comisii pe probleme unele ocupându-se de repartizarea loturilor ajutoare, altele de formarea brigăzilor

și echipelor, strângerea semințelor, inventarierea și predarea inventarului viu și mort în custodie etc.

Cu aceasta ocazie s-a format în cadrul celor 9 Gac-uri 46 de brigăzi cu 195 echipe, totalizând un număr de 9283 brațe de muncă.

În medie pe raion numărul membrilor ce lucrează într-o brigadă este de 150-180 de colectiviști.

Trebuie să amintim și faptul că în general participarea la muncă a colectiviștilor noi înscriși este bună. Deasemeni, în comuna Săpânța ultima localitate în care sa încheiat colectivizarea în Raion, participarea la muncă este îmbucurătoare.

Aceasta ne demonstrează că activiștii noștri sprijiniți de membrii Biroului Regional de Partid, au respectat cu strictețe principiul de Partid privind transformarea socialistă a agriculturii.

La G.A.C.-uri cu un număr mare de membri sa trecut de urgență la alegerea delegaților reprezentanților în adunări pe brigăzi.

Cu această ocazie delegați ai reprezentanților au fost aleși membri de Partid brigadieri, șefii de echipă și cei mai cinstiți colectiviști. Menționăm că din cei 46 de brigadieri, 11 sunt membri de Partid, iar din cei 195 de șefi de echipă, 15 sunt membrii noi candidați de Partid. În acest sens organizațiile noastre de Partid vor avea în atenția lor de a primi îndrumările (în rândurile!) candidaților de Partid pe cei mai buni și cinstiți colectiviști.

Privind pregătirea campaniei agricole de primăvară Biroul Comitetului Raional de Partid a luat măsuri ca în cel mai scurt timp sămânța necesară să fie adunată dela noii colectiviști, deficitul de sămânță pe raion fiind asigurat prin Baza de Recepție și Agrosem.

Schimbul de semințe decurge în mod normal, GAC-urile fiind îndrumate a ridica sămânța imediat ce sosește la Bază.

Atelajele, unelte și mașinile agricole sunt gata să intre în campanie.

Raionul nostru are de însămânțat în primăvara anului curent peste 12.000 ha teren din care G.A.C. aproape 500 ha.

S-a ținut seama ca în planul de cultură pe lângă grâul de primăvară, porumb, cartofi, să fie sămânțată și o suprafață însemnată cu plante furajere pentru a satisface necesarul de furaje pentru efectivul de peste 2.000 capete bovine, peste 4.000 capete ovine, porcine, cabaline și alte animale de care vor dispune G.A.C.-urile la finele anului 1962.

Pentru extinderea patrimoniului pomicol care va crește în anul 1962 în raionul nostru cu peste 580 ha s-au luat măsuri ca în primăvara anului curent G.A.C.-urile să planteze suprafețe cât mai mari, pentru care s-a asigurat pichetajul cu cadre tehnice și material săditor din pepiniera pomicolă raională și I.C.Z. (G.A.S.).

Biroul Comitetului Raional de Partid a luat măsuri să fie repartizați la G.A.C.-uri din raion cadre tehnice cu pregătirea superioară, ingineri agronomi, zootehniști și medici veterinari pentru a asigura asistența tehnică la locul de producție la nivelul cerințelor actuale.

Ne angajăm să depunem tot efortul pentru ca G.A.C.-urile noastre în scurt timp să devină unități economice puternice, pentru ca campania de primăvară să se termine în scurt timp, optim și la nivelul cuceririlor științei agricole, pentru a putea raporta, că ne-am îndeplinit cu cinste sarcinile trasate în etapa actuală partidului nostru drag.

105. Sighet, 24 aprilie 1962. *Proces verbal încheiat în ședința ordinară a Biroului Comitetului raional de partid din 24 aprilie 1962 în care a fost discutate problemele legate de ineficiența campaniei agricole de primăvară din noul sector socialist. Fond Comitetul Raional Sighet al PMR, dosar 420/1962, filele 99-101*

Partidul Muncitoresc Român
Comitetul Raional Sighet

PROCES VERBAL

din ședința ordinară a biroului comitetului raional de partid ținută la data de 24 aprilie 1962, fiind prezenți tov. Zagorschi Iuliu, Fîrte Ioan, Petrescu Cornel, secretari ai comitetului raional de partid, tov. Tincu Iosif, Cătana Florica, Vlad Petru, Man Adalbert, membri în biroul comitetului raional de partid, tov. Roman Gheorghe, Muller Zoltan, membri supleanți ai biroului comitetului raional de partid.

ORDINEA DE ZI:

- Analiza desfășurării campaniei agricole de primăvară în raionul Sighet, raportor tov. Tincu Iosif, preș[edintele], sfat[ului] raion[al].

Tov. Zagorschi Iuliu, secretar al comitetului raional de partid dă cuvîntul tov. Tincu Iosif, președintele sfatului popular raional care prezintă raportul, asupra desfășurării campaniei agricole de primăvară.

Discuții: Petrescu Cornel arată că-raportul a cuprins realizările ce s-au obținut în raion privind campania de primăvară. Vreau să propun tov. Pazdera, vicepreședintele sfatului popular raional ca să se ocupe și de alte părți nu numai de ruta lui. Mă leg de problema tractoarelor, nu s-au repartizat just, în unele locuri s-a dat mai multe tractoare, iar în alte părți mai puține, propun să se revizuiască repartizarea tractoarelor. Arată că tractoriștii nu-și fac datoria așa cum trebuie, ci muncesc până la orele 4 și după aceea nu lucrează. Din cauza salariaților SMT 3 tractoare nu au muncit. Avem un singur discutor, să muncim cu ei și să fie repartizat imediat la altul, ca să nu stea nefolosit. Repararea tractoarelor se face superficial, și atunci când ies cu tractorul peste puțin timp se defectează. A fost cazul la Vad când tractorul s-a defectat și tov. secretar Zagorschi trebuie să facă rost de un șurub, în loc de tractorist. Tractoriștii trebuie să fie aprovizionați cu piese necesare. În privința aprovizionării semințelor, se constată lipsă de cartofi, dacă nu vom reuși să procurăm cartofi, propun să se însămânțeze în locul cartofilor porumb. Am observat că graficele nu apar în toate părțile.

În ce privește deplasarea pe teren a comandamentului raional, să fie dată o mașină.

Acolo unde campania de însămânțări nu s-a terminat nu se sărbătorește 1 și 2 mai.

Tov. Fîrte Ioan, arată că fiecare tov. din birou cunoaște situația mai bine acolo unde a lucrat, eu cunosc mai bine situația din comunele Remeti, Săpînța și Cîmpulung.

GAC-urile până la ora actuală are 29%, sectorul individual 60%. Noi ar

trebui să avem în centrul muncii noastre GAC-urile. Sectorul socialist au mult încă de însămânțat, dar o să dăm bătălia ca să se termine în cel mai scurt timp. Propun comandamentului să activeze mai bine, pentru că până acum a avut slabă activitate. Toți membrii comandamentului ar trebui să aibă o comună de care să răspundă. Până la 1 Mai trebuie să terminăm cu campania, Comitetul executiv să repartizeze pe membrii săi care să se ducă pe teren ca să putem termina cu însămânțările. De la secția agricolă nu putem trimite pe nimeni pentru că are numai 2 oameni care lucrează la secție. Tov. ing. Bernitzki să fie răspunzător din punct de vedere tehnic, privind calitatea lucrărilor. În legătură cu tractoriștii, la Săpînța au lucrat duminică și luni, se achita de datorie. Gospodăriile tinere nu au semănători. Semănătorile nu sunt folosite la maximum, sunt cazuri că stă nefolosit[e], trebuie studiat ca aceste semănători să fie folosite din plin. În ce privește amplasările, trebuie să fie amplasate construcțiile lângă apă, adică unde sunt condiții. La Săpînța se construiește departe de apă. În legătură cu materialele de construcții, să fie bune, am observat la Săpînța unde nu e o scândură ca să nu fie strâmbă. Noi facem construcții nu pe un an, dar pe mai mult timp, de aceea să se dea material de calitate. Până acuma aproape nimic nu s-a făcut în problema construcției.

Tov. Muller Zoltan, mă leg de problema însămânțărilor la Sarasău, planul de arătură este terminată, mai e 13 ha. de arat. Însămânțatul ovăzului a inului, a cartofilor în curând se termină. Porumbul se însămânțează cu semănătorul. În legătură cu tractoriștii, ei nu au vrut să iasă la arat până când nu le-am luat la rost. Cer să se ia măsuri IF pentru că se taie stejarul. Mai cerem cartofi sămânță, în timp de 3 zile terminăm cu campania de însămânțări.

Tov. Roman Iosif, ridică problema tractoriștilor care la Călinești au făcut puțin. Interesându-mă cine e tractoristul, a reieșit că e fiul unui fost chiabur, care se plimba de la o comună la alta, merge la Sighet pentru un șurub. În prezent sunt 4 tractoare la Călinești, dar dintre ele două s-au defectat, fiind uzate, cerem ca să nu figureze 4 tractoare repartizate. Cerem ca să nu (ni!) se puie la dispoziție lemne, pentru ca după campania de însămânțări să putem începe construcțiile. Ar trebui ca prin org.[anizația] UTM să se organizeze strângerea cărăbușilor, pentru că sunt dăunătoare, distrug floarea.

Tov. Pazdera Alexandru, vicepreședintele sfatului raional, arată că în urma acestei ședințe campania de însămânțări se va îmbunătăți. Cere ca să primească mijloc de transport pentru a se putea deplasa pe teren pentru a coordona activitatea mai bine. Arată că e lipsă de cartofi. În ce privește problema construcțiilor, amplasările se fac în locuri corespunzătoare. Cu contractele de lână avem greutăți. Arată că mecanicul stă la Sighet de la SMT, în loc să meargă pe teren să vadă cum ară tractoriștii. Propune interzicerea cumpărării animalelor la particulari. La fel propune prelungirea orelor de lucru la tractoriști. Semănături nu avem în toate locurile. În urma măsurilor care se va lua, credem că campania de însămânțări se va termina la data de 5 mai 1962 pentru că nu avem timp fizic să terminăm până la 1 Mai.

Tov. Ionescu de la SMT, arată că secția SMT are o serie de sarcini. Numărul de mașini e mic față de cerințe. O să instruim tractoriștii ca să facă

treabă. Arată că sunt locuri unde sunt bolovani, ne angajăm ca să terminăm până la 5 mai campania.

Tov. Zagorschi Iuliu, analiza aceasta e bine venită și la timp. S-a analizat toate laturile muncii care a fost cuprinsă în planul de măsuri. Arată că pe regiune stăm bine cu campania, fapt pozitiv, suntem evidențiați. Există o preocupare din partea comitetului raional de partid și a comitetului executiv, deci cu forțele locale am reușit să avansăm față de celelalte raioane. Însă vreau să arăt că stăm slab în ce privește semănatul porumbului. Ex. la Vad numai ieri la prânz a început semănatul porumbului. Comandamentul raional să asigure noilor gospodării ca să însămânțeze prima dată cu semănătorile porumbul. Tractoarele să fie folosite la maximum, în unele locuri la orele 2 se termina cu lucru, trebuie să muncim în două schimburi. Tov. Pazdera să dirijeze mai mult tractoriștii.

Sunt locuri unde nu se ară cum trebuie, ex. la Desești. Com[itetul]. Executiv să ia măsuri organizatorice asupra celor care nu au îndeplinit sarcinile. De văzut la GAC Cîmpulung, acolo susțin ca porumbul să se pună la 8 Mai. În ce privește construcțiile să începem. Nu s-a vorbit în raport de întreceri socialiste între GAC, o să ne ocupăm de această problemă. Comandamentul raional să se pună pe treabă, să ajute ca în GAC noi înființate să fie repartizate tractoare, semănători. Arată că Vadul stă cel mai prost cu semănatul, dacă așa merge ritmul nici în 10 zile nu se termină. Com[itetul] Executiv trebuie să analizeze cum merge campania, și să îndrume președinții comitetelor executive comunale, e bine să fie chemați câțiva președinți de comitet executiv comunal unde merge slab cu campania și a le trage la răspundere. Dacă toate organele vor fi mobilizate, vom termina campania în scurt timp.

Propun să nu se scoată hotărâre pentru că avem planul de măsuri a comitetului regional și raional în această problemă.

Secretar,
Indescifrabil

106. Vișeu de Sus, 19 aprilie 1962. Referat al Comitetului Raional Vișeu al PMR relatând acțiunile de propagandă dusă pe baza unui plan de măsuri al Biroului Comitetului Raional de Partid în întreprinderi, instituții și căminele culturale de la sate, prin intermediul formațiunilor cultural-artistice, echipelor de teatru, brigăzilor de agitație, brigăzilor științifice, bibliotecilor, care prin conferințe, „seri de calcul” și altele, urmăreau „întărirea muncii politice și culturale de masă”. Fond Comitetul Raional Vișeu al PMR, dosar 355/ 1962, filele 91-94.

Partidul Muncitoresc Român
Comitetul Raional VIȘEU

REFERAT

cu privire la munca politică și culturală de masă.

În raionul Vișeu, au fost întreprinse o serie de acțiuni privind munca politică și culturală de masă atât în cadrul întreprinderilor, instituțiilor cât și în cadrul căminelor culturale. Astfel întreaga muncă politică și culturală de

masă s-a desfășurat pe baza unui plan de măsuri a Biroului Comitetului Raional de Partid.

Iar după alegerea organelor de partid, odată cu instruirea bir[ourilor] org[anizațiilor] de partid, s-a pus un accent deosebit și pe întărirea muncii politice și culturale de masă, prezentându-se o expunere în această direcție.

În cadrul întreprinderilor din raionul Vișeu, funcționează un număr de 8 formațiuni cultural artistice, din care la exploatarea minieră Baia Borșa una echipă de teatru, una brigadă de agitație.

La IF. Vișeu, una echipă de teatru, și una echipă de dansuri. La IF. Borșa, una brigadă de agitație și una echipă de teatru. Fabrica Alcaloizi una echipă de teatru, Sanatorul TBC Borșa una echipă de teatru și una brigadă de agitație, CFR Vișeu de Jos una echipă de teatru, Sindicatul învățământului una echipă de teatru și una brigadă de agitație, URCC-ul una brigadă de agitație.

În perioada lunilor februarie și martie și până la data de 15 aprilie a.c. s-a desfășurat concursul celui de al III-lea festival bienal de teatru amator I.L. Caragiale, care au avut loc în următoarele centre de comune:

Poienile de sub Munte, unde a participat echipele de teatru de la Sanatorul TBC. Borșa cu piesa de teatru „Revizorul”, Căminul cultural Petrova cu piesa de teatru „Risul pământului”, Crasna cu piesa de teatru „În stepele Ucrainene”, Poienile de sub Munte cu piesa „Căsătoria” în limba ucraineană.

La Leordina a participat Căminul cultural de la Moisei cu piesa de teatru „Eroina de pe Jiu”, Leordina cu piesa de teatru „Neamurile”, Sindicatul învățământului s-a prezentat cu piesa de teatru „Povestea cu șorțurile schimbate”.

La Rozavlea s-a prezentat Căminul cultural leud cu piesa de teatru „Paznicul stelelor”, Săliștea cu piesa „S-a întâmplat la seceriș”, Botiza cu piesa de teatru „La-s că vine Nuță”, Rozavlea cu montajul literal „Poiți cântă realizările partidului”.

În raion funcționează un număr de 14 biblioteci pe linia de sindicat, 9 biblioteci comunale și 7 biblioteci satești, mai funcționează pe sectoare de activitate din cadrul întreprinderilor un număr de 59 biblioteci volante.

În cadrul bibliotecilor comunale și satești, pe primul trim[estru]. a.c. există un număr de 3050 de cititori, cu un număr de 18.000 cărți citite, mai funcționează un număr de 360 de cercuri de citit în comune și sate, și 42 biblioteci volante tot în comune și sate.

În cadrul întreprinderilor din raion funcționează două universități populare una în Baia Borșa cu toate întreprinderile din localitate, și una la IF. Vișeu, care și-au desfășurat activitatea pe baza unui plan de muncă, însă trebuie scos în evidență că Universitatea populară de la Baia Borșa, începând din luna februarie nu și-a desfășurat nici un fel de activitate.

La exploatarea minieră Baia Borșa mai funcționează 2 lectorate, la sectorul Toroiaga și Burloia.

În cadru întreprinderilor s-au ținut un număr de 33 conferințe, unde au participat un număr de 6373 participanți.

Pe linia căminelor culturale s-au ținut un număr de 207 adunări populare în comunele unde s-a încheiat colectivizarea și unde au participat

peste 40.000 de cetățeni, amintim comunele și satele unde s-au ținut în mod regulat aceste adunări, Rozavlea, Șieu, Săliștea și Leordina.

Au fost organizate 122 seri de întrebări și răspunsuri, unde au participat peste 12.000 de țărani muncitori, și au fost clasificate o serie de probleme legate de colectivizarea agriculturii.

S-au organizat 52 seri de calcul economice, unde au participat peste 7.000 de țărani muncitori, făcându-le diferite calcule comparative.

S-au ținut peste 200 de conferințe pe teme agricole și social politice ca: Colectivizarea agriculturii și întărirea economică organizatorică a GAC-urilor, sarcinile impetuoase în etapa actuală.

Retribuirea muncii colectivștilor după zile de muncă și după rezultatele obținute în producție.

„Dezvoltarea creșterii vacilor de lapte izvor de belșug în GAC”. „De ce trebuie să crească fondul de bază în GAC”. etc

În cadrul căminelor culturale funcționează un număr de 31 formații artistice culturale și au prezentat 145 de spectacole legate de colectivizarea agriculturii, unde au participat peste 33.000 de cetățeni. Cele mai bune rezultate le-au obținut formațiile din Petrova, leud, Leordina și Rozavlea.

În raion avem un număr de 19 cămine culturale, iar în trei sate activitățile culturale se desfășoară în școli.

Directori de cămine culturale salariați sunt în total 17 și 2 posturi vacante de lipsă de cadre, iar din acestea un număr de 4 directori au numai pregătire corespunzătoare, iar 13 sunt fără pregătirea studiilor necesare.

În cadrul raionului Vișeu, mai funcționează o brigadă științifică pe lângă Casa raională de cultură.

Față de unele rezultate care au fost obținute în raionul Vișeu, privind munca politică și culturală de masă, în activitatea organizațiilor de partid se manifestă o serie de lipsuri.

Planurile de muncă a[le] org.[anizațiilor] de partid nu au oglindit munca politică și culturală de masă, bir[ourile] org[anizațiilor] de partid au acordat o mai mare atenție problemelor de producție și au neglijat munca politică și culturală de masă.

În această perioadă nu s-a acordat o atenție deosebită instruirii agitatorilor cu diferite probleme legat de activitatea întreprinderilor și probleme ale situației internaționale.

Gazetele de perete în prea mică măsură s-au preocupat de problemele de producție din cadrul întreprinderilor și articolele scrise la gazeta de perete au tratat mai mult diferite probleme legat de situația internațională extrasă din presă.

Nu peste tot a fost asigurat sectoarele de activitate din cadrul întreprinderilor cu abonamente la presa centrală și locală, astfel sunt întreprinderi unde numărul abonamentelor este foarte redus, cazul la cum este la Explorări Maramureș, unde nu exista numai 2 abonamente la ziarul central.

În cadrul raionului Vișeu, mai exista un număr mare de analfabeți și chiar în întreprinderi.

Complectare la planul de măsuri în cinstea zilei de „1 Mai”

1.- În comunele unde nu s-a terminat campania de primăvară se va lucra și în zilele de 1-2 mai și se va urmări ca lucrările de însămânțări să fie executate la un nivel agrozootehnic înaintat.

- Principalul obiectiv în agricultură va sta continua întărire economică și organizatorică a gospodăriilor agricole colective, sporirea producției vegetale și animale, precum și buna întreținerea culturilor de toamnă.

2.- Organizațiile de bază, sfaturile populare și organizațiile UTM, vor lua măsuri de înfrumusețarea comunelor și satelor precum și curățirea în oraș, în această direcție vor fi antrenați organizațiile UTM și de femei.

- URCC-ul va lua măsuri ca vitrinele la toate unitățile comerciale să fie aranjate cât și mărfurile în mod plăcut.

3.- La adunările festive în cinstea zilei de „1 Mai” vor vorbi membrii ai Comitetului Raional de partid, tov. din activul Comitetului Raional de partid cu munci de răspundere.

- La minera Baia Borșa în ziua de „1 Mai” va vorbi un secretar al Comitetului raional de partid.

4.- UCFS-ul în colaborare cu Comitetul Raional UTM, vor organiza competiții și acțiuni sportive de masă printre care crosul „Să întâmpinăm 1 Mai” și serbări culturale- sportive ale tineretului la care să participe un număr mare de tineret și tinere din oraș și sate.

- În ziua de „1 Mai” la arena sportivă din oraș va avea loc metingul oamenilor muncii din oraș, unde vor participa circa 5000 participanți.

- Ziua de 2 Mai va fi zi nelucrătoare în această zi se va organiza excursii la Făina, Cabana Borșa și Valea Vinului.

5.-Sediile organizațiilor de partid, de stat și obștești ale întreprinderilor, instituțiilor și unităților socialiste din agricultură, orașul și comunele vor fi pavazate cu drapele PMR și drapele de stat ale RPR, în proporții egale, portretele lui Karl Marx, Fridich Engels și I.V. Lenin, portretele tovarășului Gheorghe Gheorghiu Dej și ale celorlalți membrii al Biroului politic CC. al PMR, precum și lozinci.

6.- Comitetul Raional și orășănesc de partid vor organiza ședințe de activ se vor prelucra sarcinile privind pregătirea și desfășurarea sărbătorii zilei de „1 Mai”.

Vișeu de sus la 19 aprilie 1962.-

PRIM SECRETAR,

107. Vișeu de Sus, 26 iunie 1962. *Memoriu a Comitetului Raional Vișeu înaintat Comitetului Regional de Partid sesizând unele disensiuni între Comitetul Raional Vișeu și Comitetul Raional Vatra Dornei în legătură cu pășunile ce au aparținut fostului județ Maramureș. Fond Comitetul Raional al Vișeu al PMR, dosar 355/1962, filele 241-245*

Sfatul Popular al Raionului Vișeu
Comitetul Executiv

Către
Comitetul Regional de Partid Maramureș
BAIA-MARE

În urma împărțirii administrativ teritoriale a țării din anul 1952 hotarul regiunii Maramureș a fost stabilit pe creasta muntelui Prislop.

Prin această împărțire raionul Vișeu a pierdut o porțiune de teren ce se întinde din vârful Prislopului până în valea Țiboului cu o suprafață de aproximativ 340 km.

În această suprafață sunt incluse un număr de 25 pășuni alpine cu o suprafață de 2.316,98 ha. Aceste pășuni au fost proprietăți moșierești devenite rezerve de stat și date în folosința GAS-ului Sighet și locuitorul (locuitorilor!) din raionul Vișeu.

O dată cu înființarea GAS Lucina din raionul Vatra Dornei respectiv la 1 ianuarie 1960 suprafața de 407,87 ha. a fost reținută pentru nevoile acestei gospodării rămânând mai departe în folosința GAS-ului Sighet și locuitorilor raionului Vișeu 21 de munți cu o suprafață de 1.909,11 ha. La 1 ianuarie 1961 se înființează GAS Cîrlibaba căreia Departamentul Gostat din cadrul Ministerului Agriculturii îi transferă toate pășunile din vestul văii Țiboului care au fost folosite de regiunea Maramureș. După înființarea GAS Cîrlibaba prin convenția încheiată între GAS și sfatului popular al raionului Vișeu din 21 mai 1961 în prezența tov. ing. Alexa fostul ministru adjunct din Ministerul Agriculturii rămân în folosința raionului Vișeu un număr de 21 de munți cu o suprafață de 1911 ha după cum urmează:

Preluca Ulmului.....	23,40 ha
Tîfa.....	66,00 ha
Dealul Bradului.....	50,31 ha
Strungile.....	53,00 ha
Rîpile.....	21,17 ha
Cornedei.....	172,00 ha
Gura Obcinei.....	100,00 ha
Salașimuri.....	99,00 ha
Munceluș.....	50,00 ha
Sîmbroslavul.....	143,55 ha
Munceii lui Havril.....	17,20 ha
Fântânele.....	17,52 ha
Zîmbroslaviile.....	150,00 ha
Piciorul Șesului.....	120,00 ha
Gurguietul.....	15,75 ha
Bîrjaba.....	34, 67 ha
Izvorul Ursului.....	238,00 ha
Piciorul Vulpei.....	352,00 ha
Ciungii Balasinei.....	64,00 ha
Geamănul.....	69,00 ha
Ușorul.....	32,08 ha

Pentru aceste pășuni conform convenției încheiate sfatul popular raional Vișeu a plătit taxa de pășunat GAS-ului Cîrlibaba socotind o încărcătură de 2 U.V.M. la hectar. În anul 1962 GAS Cîrlibaba refuza a da în continuare în folosință raionului Vișeu aceste pășuni pretextând că vor fi reținute de cosit pentru a asigura fânul necesar animalelor gospodăriei care se ridică la un efectiv de 120 vite mari și 2500 oi. La cererile repetate ale comitetului executiv al sfatului popular raional Vișeu de pășuni pentru a

asigura animalele gospodăriei din raion conducerea GAS-ului Cîrlibaba a răspuns negativ.

Pentru a acoperi aceste pășuni cu animale a închiriat o parte din ele la diferiți speculanți din raionul Vișeu și Vatra Dornei precum și altor gospodării agricole de stat din regiunea Suceava situate la distanțe de peste 200 km. de pășuni. Astfel golul de munte Gura Obcinei o suprafață de 100 de ha a fost închiriată numitului Timiș Nicoară Lucău din comuna Borșa care a adunat animale din comunele necolektivizate speculând oamenii după vechiul sistem pe fonți, aceeași situație se prezintă și în gurile de munte Salasîmuri pe o suprafață de 99 ha. închiriat numitului Horj Lupu din comuna Moisei un speculant regidiviz (recidivist!) și golul de munte Munceluș în suprafață de 50 ha. închiriat numitului Tomoiagă Ioan Hrișcău din comuna Moisei care exploatează de asemeni după vechiul sistem de fonți. În gurile de munte Cornedei și Piciorului Vulpei în suprafața totală de 524 ha. au fost aduse animale din secțiile GAS-ului Botoșani iar pe gurile de munte Ușorul și Preluca Ulmului animalele din comuna Casvana raionul Vatra Dornei. Toate aceste animale au fost urcate pe pășunile alpine de timpuriu până pășunea nu a pornit la în vegetație numai pentru a fi ocupate pășunile ducând astfel la degradarea totală a acestora.

Comitetul executiv al Sfatului Popular raional Vișeu având în vedere numărul mare de animale existente în GAC și convenția încheiată între ambele părți prin Decizia nr 168 din 31 mai a.c. are repartizat toate aceste pășuni pentru GAC din raion după cum urmează.:

GAC Rozavlea , Preluca Ulmului

GAC Săliștea, Tâfa, Dealul Bradului, Strungile și Râpile

GAC Dragomirești, Gura Obcinei, Salasîmuri, Munceluș

GAC Cuhea, Zîmbroslavii, Piciorul Șesului, Gurguietul

GAC Ieud, Zîmbroslavul, Munceii lui Havril, Fântânele

GAC Vișeu de Jos, Bârjaba

GAC Șieu, Izvorul Ursului

Întov. Săcel, Geamănul, Giungii Balasinei

" Borșa, Ușorul

Pentru munții ocupați de GAS Botoșani prin aceeași decizie Comitetul Executiv a repartizat în compensație gurile de munte Jupania cu o suprafață de 100 ha și Sîlhoiul pe o suprafață de 32 ha. gospodăriilor din raion, munți ce nu au fost cuprinși în convenția încheiată în primăvara anului 1961.

După ieșirea la pășune a animalelor proprietatea GAC-urilor repartizate pe aceste pășuni nu au mai avut ce să pășuneze lucru ce a dus la scăderea producției de lapte și a valorii zootehnice a animalelor.

Din pășunile Gura Obcinei și Munceluș toți acești speculanți au fost scoși dar golul de munte Ușorul, Preluca Ulmului și Sîlhoi și în momentul de față pășunează câte 2 stâne, muntele fiind supra încărcat revenind de fiecare hectar câte 7-8 unități vită mare. Conducerea GAS Cîrlibaba în controalele ce le execută pe munți se folosesc de amenințări la adresa brigadierilor zootehnici și a ciobanilor, formează comisii de evaluare a masei verde pășunată pentru a fi imputată acestora. Deasemenea conturba pe pășune gospodăriile introducând animale străine pe pășunea respectivă. În

acest scop menționăm faptul că numitul Timiș Nicoară Lucău este folosit de conducerea GAS Cîrlibaba pentru a depista pășunile unde mai există oarecare rezerve de iarbă pentru a plasa o stână dintr-un munte care l-au distrus complet sau stâna altor beneficiari nou veniți.

Este semnificativ faptul că în golul de munte Zimbroslov unde pășunează animalele proprietate obștească a GAC leud au introdus o stână care până acum a pășunat în muntele Ușorul cu un efectiv de 500 oi și 90 vite mari sau faptul că în golul de munte Jupania a fost introdus peste GAC leud numitul Pintescu Vasile din comuna Straja, raionul Vatra Dornei cu o stână formată din animale provenite din raionul Vișeu și Vatra Dornei fără nici un contract sau fără să achite nimic oficial GAS-ului Cîrlibaba cu obligațiunea de a plăti în toamna taxa de pășunat în eventualitatea că nu vor fi scoși din munte de raionul Vișeu.

Pentru o îngrădire și mai puternică a stânelor din raionul Vișeu s-a interzis cu desăvârșire Ocolului Silvic Cîrlibaba contractarea pădurilor pentru pășunat precum și a lemnului de foc pentru construcții de stâne, târle etc.

Golurile de munte fiind în general împădurite și rămase cu suprafețe mici nu pot satisface cerințele de masă verde ale animalelor, lucru ce a dus la scădere continuă a producției de lapte atât la bovine cât și la ovine.

Planul de producție a gospodăriilor agricole colective la capitolul produse animale nu va putea fi îndeplinit atâta timp cât nu va fi soluționată favorabil această problemă. Considerăm că continuând pe mai departe în această stare de lucru pe lângă faptul că se degradează pășunile supraîncărcate producția și valoarea zootehnică a animalelor proprietate obștească a gospodăriilor colective va scădea simțitor.

Până în prezent se constată o scădere accentuată a valorii zilei muncă în toate gospodăriile, lucru ce duce la nemulțumirea și descurajarea colectivităților. Datorită faptului că golurile de munte sunt insuficiente iar pădurile limitrofe ale acestora nu pot fi pășunate în termen de cel mult 2 săptămâni, conducerile gospodăriilor colective vor fi nevoite să coboare animalele la hotar, lucru ce va duce la pășunarea fânețelor existente și în consecință la scăderea cantității de fân în necesară animalelor gospodăriei în perioada de stabulație și la scăderea valorilor zilei de muncă a colectivităților.

Menționăm că pe un număr de 8 pășuni din cele amintite sfatul popular raional Vișeu a executat lucrări finanțate de îmbunătățire, defrișându-se de arboret dăunător 631 ha.

În acest an sfatul popular raional Vișeu intenționează a construi pe aceste pășuni adăposturi pentru tineretul bovin proprietate obștească a gospodăriilor agricole colective lucru ce nu este posibil atâta timp cât nu se știe în a cui folosință vor fi iar Ocolul Silvic Cîrlibaba nu eliberează material lemnos.

Rugăm Comitetul Regional de Partid a studia această problemă și a ne ajuta în rezolvarea ei pentru a continua prosperitatea sectorului creșterii animalelor din gospodăriile agricole colective din raionul nostru precum și mărirea continuă a valorii zilei de muncă a colectivităților.

Vișeu de Sus la 26 iunie 1962

PREȘEDINTE,

SECRETAR,

108. Baia Mare, iulie 1962. *Instrucțiuni ale Împuternicitului Regiunii Maramureș de la Inspectoratul Teritorial al Cultelor trimise împuterniciților raionali cu problemele ce urmează a fi cuprinse în mod obligatoriu în informări. Fond Inspectoratul Teritorial al Cultelor, dosar 40, filele 20-22.*

ÎMPUTERNICITUL REGIUNII MARAMUREȘ

În atenția tov. împuterniciți!!!

NOTA

despre problemele ce vor fi prinse obligatoriu în informări.

- La serviciile religioase să se observe următoarele

- Câți credincioși sunt prezenți în total. Se va face o comparație în procente față de numărul credincioșilor existenți în parohie.

- Numărul credincioșilor prezenți apoi pe sexe și vârste (bărbați femei, tineri, copii de școală, preșcolari).

Se va aprecia neapărat numărul tineretului prezent, al copiilor școlari separat și numărul copiilor preșcolari separat.

- În legătură cu acestea, de la organele locale ne vom informa:

- Despre activitatea culturală din sat.

- Despre activitatea cadrelor didactice în zilele de duminică.

- Despre membrii de partid și UTC-iști care frecventează biserica, numărul lor și câteva nume.

- Idem pentru intelectuali.

- Dacă frecvența credincioșilor a crescut, s-a micșorat sau se menține. Dacă crește sau scade datorită unor cauze? Care anume?

- Dacă sentimentul religios al cetățenilor crește sau scade? Cauze? Dacă scade, este datorită muncii culturale din sat, a ridicării nivelului de viață ș.a.

- Dacă preotul respectiv face presiuni asupra credincioșilor să frecventeze biserica? Ce metode folosește?

Predicile: În mod obligatoriu se vor asculta predicile și veți fi atenți la conținutul lor (mai ales la rom[ano]-cat[olici]): - Ce conținut a avut?

- Dacă a fost pregătită – scrisă, puncte de sprijin etc.

- Dacă a fost actualizată cu îndemnuri cetățenești sau luptă pentru pace sau alte îndrumări etice, morale etc.

- Coruri sau orchestre: Dacă au cor? Pe câte voci? Câte persoane?

Cine dirijează?

- Împărtășiri: Câți s-au împărtășit? Pe sexe și vârste?

- Însemne:

- Dacă au „drumul crucii”?

- Dacă au statui și câte? Pe cine reprezintă?

- Dacă au vase cu apă la intrare?

- Dacă au cărți ortodoxe de ritual și dacă sunt folosite?

- Dacă în biserică se mai păstrează steaguri mariane?

- Dacă se face rozarul, calea crucii?

- Dacă au cruce pe care scrie „misiuni”?

- Dacă se folosesc termeni ortodocși sau gr[eco]- cat[olici]?

- Alte însemne?
- Dacă preotul a eliminat din ele pe parcurs, ce anume și ce metode a folosit?

CATEHIZAREA

- Dacă face catehizarea adulților și a copiilor?
- Dacă face separat pentru copii, în ce zile, la ce ore?
- Câți frecventează pe grupe de vârstă?
- Dacă au cărți?
- Dacă au cataloage și pun note?
- Dacă se fac presiuni asupra copiilor sau părinților pentru trimiterea copiilor la catehizare? Ce metode?
- Dacă se face sâmbăta după masă și duminica până la orele 14?
- Dacă nu, ce a făcut tov. împluternicit?
- Dacă copii lipsesc de la școală pentru catehizare sau pentru a merge la biserică?

FINANCIARE

- Sondaje, după îndrumarea dată în scris de Dep.[artamentul] Cult.[elor] dată de noi în copie fiecărui tov. împluternicit.
- Se va mai adăuga: de ex. Realizează venituri mari deoarece credincioșii frecventează biserica și sunt religioși – unde va fi cazul, sau:
- Se fac presiuni pentru strângerea contribuțiilor, dacă membrii consiliului parohial merg din casă în casă sau au parohia împărțită pe sectoare, sau vin credincioșii cu banii la biserică ori la casa parohială? în bani, natură?
- Dacă preotul și restul salariaților parohiei pot să-și întregască salariul – în bani – în natură?
- Dacă preotul și restul salariaților își achită în mod regulat impozitul pe salariu sau alte impozite?

ADMINISTRATIVE

- Dacă în arhivă au: „Iertarea cea mare”, Circulara III din 1947, „Circulara XII din 1947”, amintite în Circulara Dep[artamentului] Cult[elor] Nr. 12965/966, pe care o aveți în copie.
- Dacă eliberează acte la persoane sau instituții din străinătate – direct?
- Dacă arhiva este bine conservată?
- Cum stau cu verificarea obiectelor de valoare?
- Dacă are întocmit inventarul?
- Dacă întocmește și înaintează la timp conturile de execuție bugetară pe trimestre?
- Cum colaborează cu organele locale?

Relațiile cu alte culte?

- Dacă fac acte de cult împreună cu alți deservenți de la alte culte și îi zic „ecumenism”.-
- Dacă de la cultul respectiv trec credincioși la cultul romano-catolic?

Cauzele?

- Idem la cultele neoprotestante sau secte? Cauze?

La cultul romano-catolic:

- Deosebit de cele de mai sus vom urmări:

- Dacă fac și forțază nota cu reversaliile?
 - Dacă fac prozelitism pentru atragerea foștilor greco-catolici și a protestanților?
 - Dacă primesc cărți de rit și cărți de rugăciuni din străinătate, prin poștă, prin turiști etc.?
 - Dacă deserves cu acte de cult credincioșii altor culte? (greco-cat[olici], protestanți etc.)
 - Dacă utilizează în diferite acțiuni – administrative, gospodărești, de cult, pe fostele călugărițe, călugări, pensionari (preoți) folosindu-i ca mijloc de legătură între credincioși și biserică (apostolatul laicilor)? Activizarea acestora?
 - Dacă ascultă radio Vatican – (informativ, cu tact.)
 - Dacă colaborează cu organele locale și sprijinesc acțiunile obștești?
- Colportraj cu icoane, statui, cărți. Cine face?
- Tendințele ce se desprind din conținutul predicilor, (asupra cărui obiectiv insistă mai mult) frecvență, catehizare, contribuție, consolidarea credinței, antiatēism etc.- primatul bisericii catolice – papal – propagarea mascată a decretelor Conciliului II Vatican etc.
 - La cultul reformat evanghelic: deosebit de cele de mai sus:
 - Când fac orele de biblie, cu cine?
 - Dacă fac vizite în familii?
 - Dacă fac adunări „de coronițe” – cu mai multe familii la un loc?
- Betaniștii – ce fac. Cine-i conduce?
- Dacă fac programe artistice în biserici la diferite ocazii?
- La cultul mozaic, în afară de cele de mai sus:
- Dacă au școală de talmud – tora, cu câți copii, ce program? Dacă au melamed recunoscut?
 - Dacă lipsesc copiii sâmbăta de la școală?
- La cultele neoprotestante: în afară de cele de mai sus:
- La adventiști: Școala de sabbat cum funcționează? Pe câte grupe, cine conduce?
 - Dacă sâmbăta lipsesc copii de la școală?
 - Dacă se aplică zeciuiala?
- La bapțiști și penticostali:
- Cum se fac orele de biblie?
- La toți neoprotestanții:
- Dacă fac prozelitism în rândul altor credincioși?
 - Dacă conduc orele de rugăciune numai membrii din comitet sau și alții?
 - Dacă permit să predice predicatori străini?
- La penticostali: dacă prorocesc și vorbesc în limbi – Cine? – nominal?
- Dacă strigă sau plâng când se roagă și altele?
- La sectele interzise:
- Dacă fac adunări, unde, la cine – concret, nominal.
 - Cine le este șeful? Cine îi vizitează, de unde?
 - Dacă fac prozelitism? Concret cum?
 - Dacă se înmulțesc sa scad?
 - Dacă au relații cu turiștii, ascultă radio etc?

- În legătură cu vizitele făcute de turiști străini, la bisericile de orice fel – se va raporta urgent – când aflați – cine a fost, de unde, despre ce s-a interesat, cu cine a vorbit, dacă preoții au vândut sau dat cadou obiecte religioase de artă – icoane pe sticlă, sculpturi în lemn ș.a. Ce daruri au primit de la turiști – dacă au primit cărți, biblie etc.

- În legătură cu obiectele de artă religioasă – dacă preoții înstrăinează din biserici astfel de obiecte – cui, de unde vine – la ce instituție lucrează etc.-

109. București, 10 iulie 1962. Instrucțiuni ale Direcției Împuterniciților de pe lângă Consiliul de Miniștri adresate împuternicitului regiunii Maramureș privind modul întocmirii sintezelor lunare și aspectele ce trebuie urmărite la fiecare cult în parte. Fond Inspectoratul Teritorial al Cultelor, dosar 40, filele 13-17.

NR. 622

DEPARTAMENTUL CULTELOR

DE PE LÂNGĂ CONSILIUL DE MINIȘTRI AL R.P.R.

Data 24 VII 1962

-Direcția Împuterniciților-

Nr. 5489/10.VII.1962

Tov. Împuternicit al regiunii
MARAMUREȘ

Deși în repetate rânduri vi s-au dat jaloane și puncte de orientare în vederea întocmirii sintezelor lunare privind manifestările religioase, totuși și în prezent, sintezele primite de Direcția Împuterniciților prezintă serioase deficiențe în redactarea lor.

În scopul remedierii acestor deficiențe, vi se trasează sarcina ca începând cu luna iulie 1962, sintezele lunare pe care le înaintați Direcției Împuterniciților, să fie întocmite conform indicațiilor de mai jos:

Ca titlatură a sintezelor lunare se vor folosi „Sinteza manifestărilor religioase și a activității social-obștești a deservenților cultelor pe luna” și va cuprinde următoarele articole:

1.- O scurtă introducere în care se vor arăta evenimentele importante pe plan intern și cum au influențat ele asupra manifestărilor religioase, efectele lor; evoluția crescândă sau descrescândă a sentimentului religios, cauzele, participarea cetățenilor la serviciile religioase, etc.

2.- Manifestări religioase la toate cultele, separat pe culte (ortodox și apoi celelalte culte) și anume:

- slujbe religioase obișnuite din fiecare duminică sau sărbătoare cu date fixe (crăciun, bobotează, paști), eventual dacă se fac slujbe în zilele de marți și joi (după modelul catolicilor – Sf. Anton, Joia verde) sau vineri, slujbe de acatist;

- slujbe religioase de hramuri, sfințiri de biserici;

- vizitații canonice;

- alegeri în cadrul cultelor (consilii, comitete, adunări eparhiale, etc.);

- botezuri, cununii, înmormântări, care au concentrat un număr mare de deservenți și credincioși și în special, aspectele negative.

În legătură cu cultele neoprotestante, se vor face referiri pe fiecare cult asupra: dacă numărul participanților este în creștere sau în descreștere, cauzele; acțiuni de prozelitism, metodele întrebuintate; (botezuri autorizate, clandestine), dacă au fost făcute mobilizări de credincioși, unde au avut loc botezurile; cununii (nunți); înmormântări; la serviciile religioase dacă au predicat alte persoane decât cele autorizate (eventual aduse din alte localități; predicatori-oratori); unele practici neprevăzute în statutul cultului respectiv.

Cu privire la rearondările făcute în anul 1961 și prima decadă a lunii ianuarie 1962, se va preciza efectul lor; dacă se respectă (eventual aspecte negative din partea conducerii cultelor, a deservenților sau a credincioșilor; ce măsuri s-au luat, eventual propuneri.

Se atrage atenția ca de toate cultele să se respecte ordinea cronologică a înscrierii datelor așa cum s-a indicat la punctul 2., iar unde nu sunt cazuri se va trece la un alt aspect.

3.- Catehizarea la toate cultele: situația catehizării, separat pe fiecare cult, dacă se respectă reglementarea, numărul participanților (copii, tineret) dacă este în descreștere sau eventual în creștere, cauzele; ce deservenți insistă asupra catehizării, dacă se folosesc metode de constrângere sau amenințarea părinților, dacă folosesc cataloage, țin prezența copiilor la catehizare. Tot la acest capitol se vor face referiri asupra: mirungerilor, prima împărțășanie, confirmațiuni.

4.- Consolidarea unificării B.O.R.; activitatea pozitivă sau negativă a deservenților (reveniți, vechi ortodocși), dacă se mai menține ritualul fost greco-catolic (spirit, steaguri, mariane, rozariu, etc.); dacă preoții nereveniți mai activează; imixtiunea preoților romano-catolici în problema unificării B.O.R. (servirea foștilor greco-catolici sau a celor reveniți (liturghii sau alte servicii religioase); stadiul actual al consolidării unificării B.O.R.; cum influențează conducătorii eparhiilor prin directivele lor în problema unificării B.O.R., eventual aspecte negative.

5.- Grupări religioase anarhice interzise – situația actuală, dislocarea lor; dacă activează, ce metode folosesc; cum se preocupă cultele de la care s-au desprins aceste grupări de readucerea lor la biserica matcă; dacă sunt supravegheate, etc.

De asemenea despre mișcările anarhice din sânul cultelor.

6.- Aplicarea Decretului nr. 410/959, la cultele la care s-a efectuat reorganizarea monahismului, precum și aspecte de la celelalte culte (romano-catolici, stiliști); efectele aplicării lui; aspecte de regroupări de foști monahi sau monahii, activitatea lor; vagabondaj; plasarea în câmpul muncii; situația predării imobilelor mănăstirilor desființate, etc.

7.- Aplicarea Decretelor nr. 144 și 545/958; dacă au fost cazuri de construcții sau reparațiuni de locașuri de cult fără autorizații din partea Sfatului Popular Regional; situația monumentelor istorice, etc.

8.- Conferințe de orientare preoțești administrative, interconfesionale, activitatea social-obștească a deservenților de culte.

În acest capitol, se vor face referiri asupra aspectelor demne de relevat, pozitive sau negative.

Cu privire la activitatea social-obștească a deservenților, se va arăta dacă sprijină acțiunile organizate de către organele puterii de stat; dacă fac parte din C.L.P., A.R.L.U.S., Crucea Roșie; Cămine Culturale, etc.

9.- Baza materială a cultelor: contribuții (cum se realizează veniturile; dacă se respectă prevederile contabile; venituri din imobile; cum se folosesc ajutoarele financiare date de Departamentul Cultelor, precum și materiale care necesită o repartizare specială, etc.

10.- Aplicarea Deciziei nr. 19673/959 a Departamentului Cultelor: rezultatul controlurilor efectuate pe linia respectării disciplinei financiare; dacă operațiunile contabile sunt ținute la zi; dacă au toate scriptele; dacă au carnet C.E.C. și depun sumele de peste 50 lei; dacă fac plăți și cheltuieli direct din încasări fără ca sumele să fie depuse mai întâi la C.E.C.; preocuparea forurilor ierarhice bisericești de problema disciplinei financiare (instrucțiuni, iau sau nu măsuri de recuperare a lipsurilor bănești – stat sau fonduri proprii) dacă sunt depuse garanțiile legale de către gestionari; dacă revizorii contabili și protopopii își îndeplinesc planul de control financiar; se va insista în special asupra lipsurilor constatate pe linie financiară și măsurile luate.

11.- Aspecte diverse; la acest capitol se vor face referiri asupra unor aspecte care privesc mai multe culte, sau toate cultele: antrenarea deservenților în diferite acțiuni organizate pe linie de stat – alegeri de deputați, recensăminte, campaniile agricole, etc. De asemenea asupra diferitelor aniversări (unificarea B.O.R., zile de naștere ale diferiților episcopi, mitropoliți, etc.), sărbătoriri a 25, 50 ani de pastorație, etc.

12.- În încheierea sintezei, se vor face unele aprecieri sau se vor trage anumite concluzii asupra aspectelor mai importante din cuprinsul sintezei. De asemenea se vor arăta eventual greutățile întâmpinate, propunerile ce le aveți de făcut sau se vor cere lămuriri asupra unor probleme ce apar nou în cuprinsul regiunii.

În plus, vi se fac următoarele recomandări:

- Orice eveniment relatat de dvs. să fie tratat complet, să se arate ce măsuri s-au luat (de către împuternicit, eventual organele de stat și cele competente) și ce propuneri se fac de către împuternicit.

- Dacă sunt probleme speciale care nu suportă amânare, vor fi raportate Departamentului Cultelor prin referate speciale, însă în mod obligatoriu, vor fi înscrise și în cuprinsul sintezei.

- În mod obligatoriu, vor fi anexate la sinteza lunară informările împuterniciților raionali, în care ei raportează aspectele ce sunt tratate în cuprinsul sintezei lunare.

- Sintezele lunare trebuie să fie complete și cu date concrete, să cuprindă date comparative (în legătură cu participarea credincioșilor la diferite slujbe religioase). Numărul participanților să fie dat în cifre – global și apoi defalcați pe sex (femei, bărbați, copii, tineret, elevi, studenți), iar nu în procente.

- Sinteza lunară să fie rezultatul unei profunde analize a tuturor aspectelor de culte din regiunea respectivă și a măsurilor împuternicitului regional; să fie întocmită cu mult simț de răspundere; trebuie să cuprindă un material documentar, să permită tragerea unor concluzii juste și luarea de măsuri eficiente din partea Departamentului Cultelor.

- Calitatea sintezelor nu rezidă într-un număr mai mare sau mai mic de pagini, ci în prezentarea în mod analitic a tuturor aspectelor, cu date concrete, concise și reale. În nici un caz sintezele să nu fie telegrafice.

- Sintezele lunare trebuie să sosească la Departamentul Cultelor – Direcția Împuterniciți, în ziua de întâi a lunii următoare (ex: pentru luna iulie 1962 să sosească pe 1 august). Aspectele din zilele care nu pot fi cuprinse în sinteza lunii respective, vor fi trecute în sinteza lunii următoare.-

DIRECTOR,
I.Rodeanu

ȘEF SERVICIU,
D. Stoica

110. Sighet, 13 iulie 1962. *Cerere de transfer a lui Roja Ștefan, rotar cu locuință în Sighet, de la GAC Remeți la GAC „Iza” din Sighetul Marmăției la care dorește să fie încadrat în aceeași meserie. Arhiva Primăriei Sighet, Fond CAP Iza, dosar 11/1962, fila 139*

Către,

Gospodăria agricolă Colectivă „IZA”
Sighet

Subsemnatul Roja Ștefan domiciliat în comuna Remeți cătunul Piatra Nr.c.[asei] 83, membru în G.A.C. Unirea din comuna Remeți, având în vedere că susnumitul sunt din orașul Sighet unde am și locuință pe strada Ștefan cel Mare 21 și întrucât locuința din Remeți cătunul Piatra care este din lemn vreau să o vând la un colectivist, subsemnatul vreau să mă stabilesc definitiv alături de copii mei în orașul Sighet, Vă rog a-mi aproba transferul dela G.A.C. Remeți la G.A.C. IZA din Sighet.-

Menționez că subsemnatul sunt de 58 ani, sunt de meserie maistru rotar și posed toate instrumentele și inventarul necesar pentru funcționarea unui atelier de rotărie.-

Fiind informat și de faptul că, Gospodăria Colectivă Iza din Sighet care nu de mult a luat ființă are nevoie de maistru rotar, Vă rugăm să bine voii a-mi aproba transferarea și încadrarea subsemnatului la Gospodăria Colectivă Iza din orașul Sighet.-

Sighet la 13 iulie 1962.
ss indescifrabil

111. Vișeu de sus, 14 august 1962. *Informare a Comitetului Raional Vișeu al PMR privind situația lucrărilor la construcții de clădiri școlare pe anul 1962. Fond Comitetul Raional Vișeu al PMR, dosar 315/1961, fila 112-113.*

COMITETUL RAIONAL DE PARTID
VIȘEU

INFORMARE

privind situația lucrărilor la construcții de școli pe anul 1962.

În urma măsurilor luate de Biroul comit[etului] raional de partid privind intensificarea lucrărilor de construcții la școli din raza raionului Vișeu, situația acestor construcții se prezintă astfel:

În anul 1962, în raionul Vișeu s-au planificat să se construiască un număr de 66 săli de clasă, din care 8 săli din investiții în comuna Ieud, 36 săli de clasă din contribuție voluntară bănească și împrumut rambursabil în comunele: Botiza 2 săli, Crasna 2 săli, Dragomireșți 2 săli, Leordina 2 săli, Moisei centru 2 săli, Poienile de sub munte centru 8 săli, Rozavlea-Șieu 2 săli, Ruscova Oblaz 2 săli, iar din contribuție voluntară bănească un număr de 22 săli de clasă în comunele: Borșa Fântina 2 săli, Borșa Gîrla 2 săli, Borșa Repedea 3 săli, Moisei - Izvorul Negru 3 săli, Poienile de sub Munte Luhei 2 săli, Rozavlea - Valea Spinului 2 săli, Vișeu de sus - Rădeasa 3 săli, Vișeu de Sus -Valea Scradii 2 săli, Vișeu de Mijloc 3 săli.

Referindu-ne la stadiul lucrărilor la data de 15 august 1962, acestea se prezintă după cum urmează; la 29 săli de clasă din localitățile Borșa-Fântina și Gîrla, Dragomirești, Leordina, Poienile de Sub Munte, Ruscova și Vișeu de Mijloc, se lucrează în prezent la acoperiș. La 28 săli de clasă din localitățile Borșa - Repedea, Botiza, Crasna, Ieud, Moisei Centru, Moisei Izvorul-Negru, Rozavlea-Șieu, se lucrează în prezent la zidărie.- la 7 săli de clasă din localitățile Vișeu de Sus-Rădeasa, Poienile de sub Munte-Luhei, Vișeu de Sus-Valea Soradii se lucrează în prezent la finisări. Aceste localuri de școală, respectiv cele din Vișeu – Rădeasa, Valea Scradiei și Poieni - Luhei vor fi date în folosință la data de 23 august a.c.-

Pentru impulsionearea acestor lucrări, în urma indicațiilor și ajutorului acordat de către Comitetul raional de partid, Comitetul executiv al Sfatului popular raional, s-au întreprins următoarele măsuri;

Au fost repartizați membrii comitetului executiv și lucrători ai organizațiilor de masă, pe obiective în scopul mobilizării tuturor forțelor la executarea lucrărilor.

S-au organizat întreceri socialiste între comune în problema impulsioneării lucrărilor. Astfel Sfatul popular Poieni a lansat chemare în legătură cu impulsionearea și urgentarea lucrărilor de construcții către toate sfaturile populare comunale din raion, unde sunt prevăzute a se construi școli.

S-au luat măsuri pentru procurarea materialului lemnos și a altor materiale în special cărămide, care a fost confecționată din timp pe plan local.

S-a pus un accent deosebit pe mobilizarea tuturor cetățenilor din comunele respective la munci patriotice, la care și-au adus contribuția organizații de bază UTM, femei, etc. De asemeni în acest scop au fost reactivizate toate formele organizatorice de masă, reușindu-se să se realizeze economii în valoare de peste 630.000 lei.

Întrucât stadiul lucrărilor la construcții de școli este mulțumitor până în momentul de față iar greutăți din punct de vedere al obținerii de materiale cât și din alte puncte de vedere nu avem, prin măsurile care se vor lua și în viitor, aceste construcții vor fi terminate în timpul stabilit.

Vișeu de Sus, la 14 aug 1962.

SECRETAR PMR,

112. Vișeu de Sus, 5 octombrie 1962. *Anexă întocmită de Comitetul Raional Vișeu al PMR la situația statistică privind organizarea învățământului de partid pe anul 1962-1963 cuprinzând situația numerică membrilor și*

Partidul Muncitoresc Român
Comitetul Raional Vișeu

A N E X A

La situație statistică privind organizarea învățământului de partid pe anul 1962-1963.

1. Din totalul de 2.232 membrii și candidați de partid cuprinși în învățământ 1495 sunt muncitori care lucrează nemijlocit în producție, 68 sunt muncitori cu funcții în aparatul de partid, de stat și economic, 183 sunt intelectuali, 328 sunt țărani, 146 sunt funcționari, 12 alte categorii.

2. Din totalul de 1761 nemembrii de partid cuprinși în învățământul de partid 790 sunt muncitori care lucrează nemijlocit în producție, - sunt muncitori în aparatul de partid, de stat și economic, 551 sunt intelectuali, 309 sunt țărani, 94 sunt funcționari, 17 alte categorii.

3. Din totalul 1702 membrii de partid sunt cuprinși în învățământ 1573, adică 93 la sută.

4. Din totalul de 613 candidați de partid, sunt cuprinși în învățământ 609, adică 99,34 la sută.¹

5. Din totalul de 3993 cursanți, 2988 sunt români, 421 maghiari, 102 germani, 463 slavi, 19 alte naționalități.

6. Din totalul 3993 cursanți 661 sunt femei

- Toate cercurile și cursurile funcționează în limba română.

- Nu avem tovarăși membrii sau candidați de partid care urmează școli de partid și să figureze în evidența noastră.

- Până la apariția instrucțiunilor cu privire la învățământul de stat seral și fără frecvență, tovarăși membrii și candidați de partid dornici să-și completeze studiile au fost încadrați în învățământul de partid.

Vișeu de sus la 5 octombrie 1962.

113. Sighet, 7 octombrie 1962. *Cerere adresată președintelui G.A.C. Iza de Gava Gheorghe din Sighet prin care cere aprobarea unui schimb de teren. Arhiva Primăriei Sighet Fond C.A.P Iza, dosar 11/1962 (dosar cu cereri de intrare în C.A.P. Iza), fila 18.*

Nr. /425 din 7 oct. 1962

Către președintele G.A.C. Iza, tov. Bucur

Subsemnatul Gava Gheorghe, din Sighet str. Florilor 7 înscris în G.A.C. vă anunț că în primăvară mi s-a măsurat grădina de zarzavat și s-a găsit 13 ari, iar restul de 17 ari mi s-a măsurat din pământul pe care l-am avut lângă Calea Ferată Îngustă unde ați făcut grădinărit. V-aș ruga ca în locul pământului ce o să mi se ieie pentru grădinărit să mi se deie din fostul

¹ Textul a fost corectat „Din totalul de 659 candidați de partid, sunt cuprinși în învățământ 659 [...]”

pământ al lui Ulici Dumitru, care i s-a dat lui Pop Dumitru și care locuiește la Cămara. Atunci m-ați mulțumi și pe mine, pentru că l-aș avea lângă casă. Dacă binevoiiți, aș dori să mi se măsoare în toamna aceasta fiindcă aș vrea să duc gunoi să-l îngraș.

Sper că cererea o să-mi fie satisfăcută. Sighet 7 octombrie 1962

Cu stimă

Gava Gheorghe

Trăiască Republica Populară Română!

114. Sighet, 29 octombrie 1962. *Informare a Comitetului Raional Sighet al PMR privind „buna pregătire și desfășurare a învățământului agrozootehnic de masă”. Fond Comitetul Raional Sighet al PMR, dosar. 426/1962, filele 148- 150*

Partidul Muncitoresc Român
Comitetul Raional Sighet

INFORMARE

Cu privire la măsurile luate de organele de Partid, Sfaturile populare și Consiliul Agricol Raional, pentru buna pregătire și desfășurare a învățământului agrozootehnic de masă.

Pentru buna organizare a cercurilor agrozootehnice cu durată de 3 ani și a cercurilor de conferințe la căminele culturale, s-au luat măsuri de reactivizarea colectivului raional al învățământului agrozootehnic de masă, care a întocmit un plan de măsuri privind organizarea și desfășurarea învățământului.

Colectivul raional a sprijinit consiliile de conducere, la întocmirea planului de școlarizare fixând numărul și profilul cercurilor precum și numărul cursanților.

În vederea selecționării cursanților Comitetul Raional de Partid a instruit secretarii org.[anizațiilor] de bază ca la recrutare cursanții să fie recrutați în mod individual, să fie atr[a]și toți membrii consiliilor de conducere, brigadierii, șefii de echipe și cei mai buni colectiviști știutori de carte, fiind recomandat ca în primul rând să fie selecționați tinerii care au pregătire școlară mai bună. Au fost instruiți și președinții și inginerii dela GAC-uri de către Consiliul Agricol Raional în această problemă.

În selecționarea cursanților s-a stat de vorbă cu fiecare cursant în parte, explicându-li-se importanța învățământului agricol pentru a continua ridicarea producției agricole vegetale și animale.

La fiecare GAC au fost organizate câte 2 cercuri iar la GAC Cîmpulung s-au organizat 3 cercuri. Organizarea cercurilor s-a făcut după profilul fiecărui GAC. În total în cele 9 GAC-uri au fost organizate 19 cercuri din care: 6 cultura plantelor, 9 creșterea animalelor și 4 pomicultură.

Consiliul Agricol Raional a fixat ca numărul cursanților la un cerc să fie de 50. Cursanții au fost recrutați în întregime în afară de GAC Iza- Sighet care a recrutat până în prezent numei câte 25 cursanți pentru fiecare cerc și GAC Sarasău care a recrutat 40 cursanți pentru fiecare cerc.

În afară de GAC-uri au mai fost organizate cercuri agrozootehnice cu durată de 3 ani și la Stațiunea Experimentală Zootehnică Sighet și Secția S:M:T. Sighet. La SEZ s-a organizat un cerc pomicol, un cerc creșterea animalelor și un cerc de mecanizare. Numărul cursanților la SEZ este de 85, iar la S.M.T. este de 40.

În total pe Raion au selecționat un număr de 1028 cursanți în cele 23 cercuri.

Din aceștia 171 sunt membri și candidați de Partid și 183 UTM.

Consiliul Agricol Raional cu sprijinul Comitetului Raional de Partid a selecționat un număr de 23 locuri care vor preda la cecurile agrozootehnice din G.A.C., S.E.Z. și S.M.T. Din cei 23 lectori 9 sunt ingineri agronomi, 3 ingineri zootehnici, 5 medici veterineri, 5 tehnicieni agricoli și veterinari, și un cadru didactic profesor de științele naturale.

Toți lectorii recrutați au fost numiți prin decizia Comitetului Executiv Raional, și la data de 7 octombrie a.c. au fost instruiți de Consiliul Agricol Raional, când s-a prelucrat planul de măsuri al Consiliului Agricol Raional cât și instrucțiunile Consiliului Superior al Agriculturii privind organizarea și desfășurarea învățământului agrozootehnic de masă.

În vederea bunei desfășurări a învățământului agrozootehnic de masă, sfaturile populare comunale și consiliile de conducere din GAC au luat măsuri și au asigurat sălile de învățământ, precum și iluminatul și încălzitul lor.

Pe baza comenzii au sosit manualele pentru cercuri care au fost repartizate pe G.A.C. și expediate prin Întreprinderea Comercială Interațională. Consiliul Agricol Raional a luat măsuri ca consiliile de conducere a GAC să ridice manualele plătiind din fondurile culturale costul manualelor, urmând ca contravaloarea lor să fie recuperată ulterior dela fiecare cursant.

Pentru folosirea celor 3 aparate de diafilme existente în raion, s-a cerut Consiliului Agricol Raional să repartizeze diafilmele necesare, care vor contribui la însușirea mai temeinică a lecțiilor predate.

Cursurile la cercurile agrozootehnice cu durată de 3 ani se vor deschide la data de 1 noiembrie 1962.

În vederea organizării ciclurilor de conferințe colectivul raional a fixat un număr de 16 cicluri de conferințe care vor funcționa la comune și sate în cadrul căminelor culturale.

Pentru ținerea acestor conferințe au fost recrutați un număr de 17 conferențieri din rândurile inginerilor, tehnicienilor și cadrelor didactice după cum urmează: 1 inginer- agronom, 2 medici veterinari, 1 tehnician veterinar și 13 cadre didactice profesori de științele naturii și cadre didactice care predau agricultura în școlile elementare.

Pe baza indicațiilor date de Consiliul Agricol Regional a fost comunicată Căminelor Culturale lista conferințelor ce urmează să fie tipărite de Consiliul Superior al Agriculturii și pe baza cărora căminele culturale împreună cu conferențierii au procedat la întocmirea planului de ținerea conferințelor pe anul de învăț. 1962/1963.

Sighet la 29 oct. 1962.

PRIM SECRETAR,

INSTRUCTOR CU INFORMAREA,

115. Vișeu de Sus, 13 noiembrie 1962. *Informare a prim-secretarului Comitetului Raional Vișeu al PMR privind situația creată de aplicarea HCM 1053/1962, când s-a mărit taxa de întreținere pentru elevii nebursieri de la școlile medii determinând retragerea elevilor de la sate a căror părinți au posibilități materiale modeste. Fond Comitetul Raional al PMR Vișeu, dosar 355/1962, fila 125*

Partidul Muncitoresc Român
Comitetul Raional Vișeu

INFORMARE

Al Biroului Comitetului Raional de partid, privind unele probleme legate de aplicarea a H.C.M. ului Nr.1053/1962, cu privire la unele măsuri pentru acordarea de burse și contribuția elevilor nebursieri la Școli Medii.

În urma aplicării acestei hotărâri, s-a mărit plata nebursierilor de la școli medii din Vișeu și Borșa cu 90 lei lunar, astfel în anul trecut un elev plătea lunar 160 lei, iar în prezent se cuvine să plătească 250 lei. Din cei 90 lei în urma hotărâri[i] de mai sus s-a repartizat astfel: 40 de lei pentru cheltuieli de întreținerea internatului, 20 lei pentru cheltuieli de întreținerea cantinei și 30 lei pentru mărirea costului mesei servite de elevi pe o lună.

În urma acestei situații la Școala Medie din Vișeu, s-au retras din școală 16 elevi, după cum urmează:

- 9 elevi din clasa VIII
- 3 elevi din clasa IX
- 2 elevi din clasa X
- 2 elevi din clasa XI

Iar după categoria socială sunt: 12 elevi fii ai colectivștilor, 3 elevi fii de muncitori, 1 elev țăran individual.

La școala medie din Borșa s-a retras 5 elevi toți din clasa VIII-a din care: 2 sunt fii de muncitori și 3 elevi fii de colectivști.

Această situație este până în ziua de 13 noiembrie 1962, în urma acestei situații sunt discuții de nemulțumire din partea părinților de muncitori și colectivști cu posibilități reduse de a suporta întreținerea fiilor la internat. În urma căruia mai bine preferă ca copiii să rămână acasă neșcolarizați.

Vișeu de sus la 13 noiembrie 1962-

PRIM SECRETAR,

116. Sighet, 1962. *Memoriu al lui Oros Gheorghe, domiciliat în Sighet, adresat conducerii CAP „Iza” din Sighetul Marmăției prin care cere îndreptarea abuzului săvârșit de brigadierul Negrea Vasile și soția acestuia care au alungat lucrătorii și au ridicat fără consimțământ recolta de pe singurul teren lăsat acestuia în locul numit „Nagy Csere”. Arhiva Primăriei Sighet, Fond C.A.P. Iza, dosar 11/1962, filele 165-166.*

Către Gospodăria Agricolă Colectivă „Iza”

Subsemnatul Oros Gheorghe, domiciliat în Sighet, strada Bogdan Vodă nr. 95 de profesiune agricultor, raionul Sighet, regiunea Maramureș mă rog

Binevoii a cunoaște că, recolta de pe terenul meu din Sighet din punctul numit „Nagy Csere”, care a fost însămânțat de mine, în toamna anului 1961 cu lucernă și gunoit, a fost luat cu forță și la opunerea mea de tov. Negrea Vasile, brigadier la Dvs., care a venit și mi-a fugărit cosașii și ajutoarele mele și m-a amenințat că dacă nu mă supun mă va deferi miliției, iar a doua zi, soția brigadierului, m-a amenințat că dacă pun piciorul acolo m-a lovi în cap.

Iar eu la rândul meu am înaintat o cerere la Sfatul Popular al Raionului Sighet, Consiliul Agricol, în care am arătat că recolta pe care o am pe acest pământ este unica bază a susținerii mele, și că nu pot consimți ca să fie ridicată și am cerut să se adreseze un proces verbal despre aceasta înainte de a mi-se ridica recolta.

Trebue să vă arăt adânc mâhnit fiind, și periclitat în sursele mele vitale de existență, că cu toate acestea conducerea gospodăriei colective „Iza” Sighet, nu a dat nici o atenție solicitărilor mele și nici Sfatul Popular al Raionului n-a intervenit.

Astfel apoi, în ziua următoare, s-a prezentat cu patru care și a ridicat recolta de pe acest teren – o recoltă foarte bună și foarte frumoasă – cu un preț de cel puțin 4.000 de lei și a dus-o de pe teren, probabil la G.A.C. „Iza”.

Trebuie să protestez împotriva acestei măsuri, luate față de mine, în mod cu totul nejustificat, și pot să spun și crud și în stare să mă nimicească și material și moral, și să mă rog pe această cale ca să binevoiți a dispune să mi-se restituiască această recoltă iar organele care au procedat ilegal, s-au folosit de forță și fără nici o asistență oficioasă, să fie trase la răspundere și să fie pedepsite, pentru ca intrarea în colectiv este benevolă, eu am motivat și am arătat motive temeinice de sănătate, și de alt ordin pentru care n-a putut să răspund chemării colectivizatorilor, motive absolut temeinice, cu nimic necombătute, și care nu cred că nu s-ar fi putut lua în considerare, cu atât mai vârtos că personal m-am prezentat la București în audiențe și organele oficioase sus puse, m-au asigurat că nu o să fiu constrâns să intru în GAC., pentru motivele pe care le-am arătat, că în acest sens am fost îndrumat să depun o cerere care există sub numărul 43.142 din ziua de 14 mai 1962, la Consiliul de Stat al Republicii Populare Române, și am fost îndrumat să mă prezint la Sfatul Popular Regional pentru a lua în primire terenul meu.

Cu toate, după cum arăt mai sus, am sosit la acest rezultat, care nu-l pot recunoaște și nici nu-l pot primi, pentru că taie baza existentă a mea, lucru care nu s-ar putea întâmpla, și nu pot să-mi explic motivele pentru care am achitat până acum toate cotele, tot impozitul toate prestațiile, toate taxele la Adas și alte cheltuieli, și încă am contractat și niște sarcini și datorii, care încă mă pot sugruma a-mi face existența imposibilă.,

Vă rog deci să binevoiți a lua măsurile cuvenite, pentru a mântui viața unui bolnav, cum sunt eu și a-mi da posibilitate să satisfac obligatorilor (obligațiile!) mele și astfel să pot aduce la îndeplinire toate sarcinile care mi-se cuvin ca la un cetățean al Republicii Populare Române, fiindcă astăzi nu mai am nici un petic de pământ unde să pun piciorul.

Trăiască Republica Populară Română

117. Sighet, 12 ianuarie 1963. *Proiect comun de hotărâre al Comitetului Raional Sighet al PMR și al Comitetului Executiv al Sfatului Raional Sighet privind modul desfășurare al învățământului agrozootehnic de masă în Raionul Sighet. Fond Comitetul Raional Sighet al PMR, dosar 463/1963, filele 198-201.*

Partidul Muncitoresc Român
Comitetul Raional Sighet

Sfatul Popular Raional
Comitetul Executiv
Sighet

Proiect de hotărâre

Cu privire la măsurile ce trebuie luate pentru bună desfășurarea învățământului agrozootehnic de masă.

Încheierea colectivizării, dezvoltarea continuă a bazei tehnice materiale a agriculturii, crează condiții deosebite pentru ridicarea nivelului tehnic și cultural a colectivștilor. Trebuie ca fiecare colectivist să devină un tehnician bine pregătit, să cunoască însușirile de producție al plantelor și animalelor – să smulgă și să nu cerșească darurile de la natură.

Numai cu un colectivist ridicat din punct de vedere politic și cultural se vor înfăptui măreștele sarcini puse în fața noastră de către organele centrale de partid și de stat.

În toată țara se desfășoară învățământul agrozootehnic de masă cu durată de trei ani.

Această nouă formă de învățământ dă posibilitatea colectivștilor să pătrundă în cetatea științei agricole. În raionul Sighet învățământul agrozootehnic de masă se desfășoară în toate GAC-urile și în câteva întovărășiri cu condiții create în dezvoltarea diferitelor ramuri economice.

Până în prezent s-au înregistrat rezultate bune care dovedesc necesitatea studiului pus în fața colectivștilor.

Pentru întărirea și desfășurarea în condiții mai bune a învățământului agrozootehnic, Comitetul Raional de Partid Sighet și Comitetul Executiv al Sfatului Popular Raional Sighet

HOTĂRESC

1). Pentru îmbunătățirea imediată a muncii în cadrul cursurilor agrozootehnice de masă, Biroul Comitetului Raional de Partid și Comitetul Executiv al Sfatului Popular Raional trasează sarcina ca, toate comitetele comunale de partid și organizațiile de bază PMR din GAC, întovărășiri și comitetele executive ale sfaturilor populare comunale să analizeze stadiul învățământului agrozootehnic de masă și a ciclurilor de conferințe și să adopte planuri de măsuri cu sarcini concrete pentru fiecare membru al B.O.B. cât și al membrilor comitetelor executive comunale.

Față de frecvența slabă în majoritatea cercurilor de învățământ agrozootehnic din GAC se trasează ca sarcină organizațiilor de partid, consiliilor de conducere GAC și comitetele executive ale sfaturilor populare comunale, să ia măsuri imediate pentru mobilizarea la cursuri a tuturor colectivștilor înscriși.

În acest scop se vor folosi toate mijloacele de mobilizare a cursanților, de ex. agitatorii vor fi repartizați pe număr de cursant, gazetele de perete periodic vor oglindi realizările și lipsurile înregistrate în învățământ, se vor

populariza în permanență la ziarul local, centrul de radioficare, rezultatele bune obținute la învățământ de către cursanți, metodele bune folosite de lectori etc.

Organizațiile de partid împreună cu comitetele executive comunale și ședințele deschise vor analiza mersul învățământului agrozootehnic de masă, luând totodată măsuri concrete de impulsionare atât a cursurilor agrozootehnice cât și a ciclurilor de conferințe.

Termen 25 ianuarie 1963

2) BOB partid vor urmări sistematic participarea la cursuri a membrilor de partid, a membrilor comitetului executiv comunal, ale consiliului de conducere GAC al brigadierilor și al șefilor de echipe.

3). BOB partid au sarcina să controleze exactitatea datelor operative transmise de sfaturile populare comunale și de consiliul de conducere GAC, la consiliul agricol raional.

4). BOB partid vor urmări ca în zilele de cursuri și cicluri de conferințe să nu aibă loc alte ședințe sau adunări.

5). Întrucât se constată că la cursuri participă un număr prea mic de femei și tineri, organizația UTM și comisiile comunale de femei se vor ocupa mai concret de atragerea tinerilor și femeilor la învățământul agrozootehnic și ciclurile de conferințe. De altfel buna desfășurare a învățământului agrozootehnic este o sarcină permanentă a organizațiilor de masă.

6). Consiliile de conducere ale GAC-urilor și comitetele executive ale sfaturilor populare comunale sub îndrumarea și controlul organizațiilor de partid, vor asigura toate condițiile materiale pentru buna desfășurare a învățământului. În acest sens se vor asigura săli de predare cu caracter permanent încălzit și iluminat.

7). Comitetul executiv al Consiliului agricol raional va analiza săptămânal cel puțin la 2 GAC-uri mersul învățământului și va indica măsuri practice de îmbunătățire calitativă și a conținutului lecțiilor.

Lunar consiliul agricol raional va organiza consfătuiri și schimburi de experiență cu lectorii învățământului agrozootehnic și a ciclurilor de conferință. La aceste consfătuiri vor fi invitați și profesori care predau obiectul agriculturii în școli.

Cu acest prilej se vor expune lecții din tematica cursurilor ce vor fi urmate de discuții.

Experiența bună și metodele eficace vor fi exemplificate în scopul îmbunătățirii stilului de muncă a lectorilor și profesorilor.

8) S-a observat că unii lectori predau lecții pur teoretice nelegate de viața practică, fără exemple din unitatea respectivă ceea ce nu stimulează interesul cursanților.

Este necesar ca fiecare lector să folosească în expunerile sale rezultatele obținute de GAC, de colectivități, putând să folosească calculele economice, un bogat material didactic intuitiv și diafilme corespunzătoare lecțiilor.

Pentru ca lecțiile să fie mobilizatoare, atractive, lectorii trebuie să-și axeze expunerile pe discuțiile asupra celui de-al III-lea Congres al PMR, al Sesiunii MAN, cât și al cuvântării Tov. Gheorghe Gheorghiu- Dej rostită la ședința solemnă rostită la ședința Sesiunii[i] MAN din decembrie 1962.

Lectorul trebuie să mai țină cont de recomandările plenarei Consiliului Superior a Agriculturii și a plenarei Consiliului Regional Agricol.

9). Întrucât nu la toate cercurile s-a îndeplinit planul de școlarizare, Consiliul Agricol Raional, va lua măsuri ca lecțiile să fie aduse la zi, iar lectorii să fie scutiți în zilele de curs de alte sarcini.

Nu este admisă suplinirea lectorilor și nici predarea a două obiecte la aceeași cursanți.

Nu se admite nici o abatere de la instrucțiunile Consiliului Superior al Agriculturii cu privire la buna desfășurare a învățământului agrozootehnic de masă .

10). Consiliul Agricol Raional, se va îngriji ca la secția SMT să se desfășoare la un nivel tehnic ridicat, iar la SEZ lectorii să-și organizeze munca în așa fel încât să asigure respectarea (?) de școlarizare.

11). Comitetul raional PMR și Comitetul Executiv al Sfatului Popular Raional, obligă secția de învățământ și Comitetul de cultură și artă, ca prin inspectorii metodiști să ajute lectorii la întocmirea lecțiilor la un nivel didactic corespunzător cursanților.

12). Instructorii Comitetului Raional de Partid și instructorii Comitetului Executiv al Sfatului Popular Raional, vor urmări modul cum se aplică în practică sarcinile trasate de către organizațiile de partid, Comitetul Executiv și consiliul de conducere al ale GAC în privința învățământului agrozootehnic de masă.

13). Comitetul Raional PMR Comitetul Executiv al Sfatului Popular Raional, va îndruma colectivele de control pentru buna desfășurare a învățământului agrozootehnic de masă și a ciclurilor de conferințe, de a urmări nivelul de predare și asigurare a condițiilor materiale optime desfășurării învățământului agrozootehnic de masă, asupra felului în care organizațiile de partid și organizațiile de masă desfășoară muncă politică în rândul cursanților pentru ca aceștia să frecventeze și să însușească tot mai multe cunoștințe agrotehnice înaintate.

14). Membrii Biroului Comitetului Raional de Partid, membrii comitetului Executiv al Sfatului Popular Raional vor participa la cel puțin 3-4 expuneri și seminarii la cursurile agrozootehnice de masă.

Sighet la 12 ianuarie 1963.

PRIM SECRETAR,

PREȘEDINTE,

118. Sighet, 10 februarie 1963. *Raport al secretarului Comitetului Raional Sighet al PMR detaliind formele de propagandă politică în perioada de iarnă în mediul rural cuprinzând aspecte referitoare la desfășurarea învățământului de partid și a învățământului politic U.T.M. la sate, învățământul agrozootehnic de masă și „munca politică de masă”. Fond Comitetul Raional Sighet al P.M.R., dosar 463/1963, filele 30-44.*

PARTIDUL MUNCITORESC ROMÂN
Comitetul Raional P.M.R.Sighet

RAPORT

privind munca politică și cultural-educativă în perioada de iarnă la sate.

În anii puterii populare datorită radicalelor prefaceri revoluționare au fost obținute în țara noastră însemnate realizări în toate ramurile economiei naționale și ale culturii.

Sub conducerea înțeleaptă a partidului, oamenii muncii din patria noastră depun eforturi din ce în ce mai mari pentru aplicarea cu succes în viață a sarcinilor și directivelor trasate de cel de-al III-lea Congres al Partidului Muncitoresc Român pentru desăvârșirea construcției socialiste în țara noastră.

Măreța victorie obținută de poporul nostru prin încheierea colectivizării agriculturii înainte de termen, a statornicit relațiile de producție socialiste în toate domeniile vieții economice și sociale a țării și a ridicat pe o treaptă mai înaltă alianța muncitoresc-țărănească și unitatea moral-politică a întregului popor.

Dezvoltarea impetuoasă a economiei naționale exercită o covârșitoare influență asupra formării noii conștiințe socialiste a maselor de oameni ai muncii de la orașe și sate. Așa cum arată tov. Gheorghe Gheorghiu-Dej în raportul prezentat la cel de-al III-lea Congres al Partidului Muncitoresc Român, „realizările noastre sunt cu atât mai mari cu cât crește și se dezvoltă conștiința socialistă al maselor. Partidul nostru desfășoară o intensă activitate pentru desăvârșirea construirii socialismului și a noilor trăsături de comportare a oamenilor, pentru plămădirea omului nou, membru demn al societății socialismului”.

Activitatea politică, educativă și culturală de masă are o deosebită importanță în lupta pentru dezvoltarea și formarea conștiinței socialiste și pentru lichidarea rămășițelor educației și moralei burgheze.

Pe baza documentelor Partidului Muncitoresc Român și a indicațiilor biroului regional de partid, Comitetul Raional de Partid și-a orientat activitatea organelor și organizațiilor de partid, a organizațiilor de masă și a instituțiilor de învățământ și cultură spre continua îmbunătățire a muncii cultural-educative de masă acordând o atenție deosebită bunei desfășurări a învățământului de partid, învățământului politic U.T.M., a învățământului agrozootehnic de masă și pentru îmbogățirea formelor de activitate cultural-artistică.

În perioada de iarnă sub conducerea Comitetelor comunale și a organizațiilor de bază din sate au fost întreprinse acțiuni susținute în vederea explicării politicii partidului, a informării comuniștilor și a tuturor oamenilor muncii de la orașe și sate despre principalele măsuri adoptate de partid și guvern și despre evenimentele politicii interne și internaționale.

Desfășurarea învățământului de partid și a învățământului politic U.T.M. la sate.

În urma planului de măsuri al Direcției Propagandă și cultură al Comitetului Central P.M.R. și al Comitetului Regional de partid, biroul Comitetului Raional de partid a acordat o atenție deosebită în privința respectării programelor la cursurile de învățământ de partid, pentru ca lecțiile să fie predate la zi. În majoritatea formelor de învățământ s-a respectat indicațiile date și au împărțit lecțiile în două părți și sunt la zi cu predările. În această direcție putem scoate în evidență activitatea mai multor Organizații

de Bază, așa de exemplu „la Organizația de bază din G.A.C. Vad la cercul de studierea Statutului P.M.R., cursanții frecventează regulat acest cerc, iau notițe și dezbat problemele în seminarii la un nivel corespunzător. La fel lecțiile predate de propagandista Filimon Ileana sunt axate pe ultimele documente de partid și legate de sarcinile cursanților din gospodăria colectivă. Bine se desfășoară și cursurile de la Sarasău, propagandist Covaci Ion, la Giulești propagandist Tivadar Ion, la Crăcești Cherecheș Ion, Săpânța Marcolt Ion și alții, unde datorită faptului că Organizațiile de Bază au o preocupare mai mare, frecvența și conținutul lecțiilor este bună, iar seminariile se desfășoară la un nivel corespunzător. În general pe Raion frecvența la învățământul de partid este de peste 90%.

Din controalele efectuate de către colectivele trimise pe teren, s-au constatat și unele lipsuri. Astfel sunt organizații de bază care nu au acordat cuvenita atenție desfășurării învățământului de partid prin faptul că frecvența cursanților este încă slabă. Așa de exemplu la cercul de studierea Statutului P.M.R. din Giulești unde propagandistul este tov. Pop Ștefan, s-au predat trei lecții în trei ședințe și nu în șase ședințe cum au fost indicațiile, ceea ce a dus la îngreunarea însușirii lecțiilor de către cursanți și a calității predării. Din cei 27 cursanți înscriși, 7 nu au participat la nici-o ședință, iar 4 au numai o singură prezență. Situații asemănătoare este și la Desești, la cercul condus de propagandistul Pop Larion, unde din 27 de cursanți înscriși, 6 tovarăși au numai câte o prezență iar 2 nu s-au prezentat de loc la cursuri. Același lucru se poate arăta și despre cercurile de studiere al Statutului P.M.R. la G.A.C. Săpânța, la cercul curs seral anul II Bârsana și altele.

Conținutul lecțiilor la majoritatea formelor de învățământ este la nivelul cerut. Propagandiștii se străduiesc să facă lecții bune, bogate în idei, axate pe documentele de partid și legate de sarcinile actuale ale cursanților în diferite domenii de activitate. Astfel la cercul de studierea istoriei P.M.R. din Giulești condus de propagandistul Tivadar Ioan, lecțiile sunt sistematizate, legate de ultimele documente de partid și predate la nivelul de înțelegere al cursanților. Lecții bune predau și propagandiștii Covai Ioan din Sarasău, Marcolț Ioan din Săpânța, Ardelean Vasile de la Vad, Tamaș Vasile din Budești și alții. Dar s-au găsit propagandiști care au mai făcut și lecții slabe în conținut prin faptul că ele nu au fost localizate și legate de sarcinile cursanților, strecurându-se și unele confuzii. De pildă la cercul Statutul P.M.R. în lecția „P.M.R. partid marxist-leninist al clasei muncitoare” predată de tov. Pop Ștefan de la Giulești a susținut în această lecție că odată cu înființarea P.C.R. clasa muncitoare din țara noastră s-a unit în jurul său și a început lupta contra burgheziei, având ca scop cucerirea drepturilor umane pe care burghezia le ținea ascunse.

Tot ca o latură negativă se constată că unii propagandiști printre care tov. Seiceanu Ion, care nu-și întocmește lecțiile conform indicațiilor date, predând acestea după câteva idei generale scrise pe fițuici. Acest sistem nu poate dovedi dacă se fac sau nu confuzii în timpul expunerilor și dacă sunt axate pe sarcinile concrete ale cursanților. Mai sunt unii propagandiști care nu întocmesc planuri de discuții ceea ce face ca unele seminari să se desfășoare la un nivel necorespunzător. Deasemeni în câteva forme de învățământ unii cursanți cu munci de răspundere în aparatul de stat nu

frecventează regulat sau chiar de loc, cum e cazul tov. Stan Ioan secretarul Sfatului Popular comunal din Remeți.

Învățământul politic U.T.M. anul acesta a antrenat o masă mai mare de tineri care au fost cuprinși în diferite forme de învățământ. Programul acestor cercuri în majoritatea cazurilor s-a respectat ținându-se ședințele conform planificării și s-au predat lecțiile pe baza indicațiilor date. Este pozitiv faptul că organizațiile de partid au acordat o mai mare atenție pentru buna desfășurare a învățământului politic U.T.M. Propagandiștii au fost instruiți de către biroul comitetului raional U.T.M. lunar, ajutați fiind îndeaproape de cabinetul de partid. În general frecvența cursanților la cercurile de învățământ politic U.T.M. este de 80-85%. Mai bună frecvență au cercurile din Desești, Giulești, Săpânța și altele.

Sunt unele cercuri ca cele de la Hărnicești și Sarasău, unde învățământul politic U.T.M. a fost numai deschis și nu s-a predat nici-o lecție, iar la Giulești, la cercul condus de propagandista Iurca Maria a predat două lecții, la fel la Câmpulung unde este propagandist Olah Mihai, la Strâmtura propagandist Hortek Ștefan și alții. În general se constată că la forma de învățământ politic U.T.M. despre morala comunistă nu s-a predat decât una-două lecții.

Considerăm că în multe forme de învățământ politic U.T.M. calitatea cunoștințelor predate este bună, iar propagandiștii țin lecții corespunzătoare. Așa spre exemplu propagandiștii Mesaroș Elena din Giulești, Simonca Ana din Remeți, Scubli Veronica din Săpânța au lecții documentate, axate pe hotărârile de partid și de stat și pe sarcinile concrete ale cursanților. Deasemeni mulți propagandiști au planuri de discuții ceea ce a contribuit mult la ridicarea nivelului discuțiilor purtate pe marginea lecțiilor predate.

Este negativ faptul că în lecțiile unor propagandiști ale formelor de învățământ politic U.T.M. se fac unele greșeli politice și confuzii, datorită faptului că nu studiază temeinic bibliografia indicată iar în unele cazuri seminariile lunare de instruire ale propagandiștilor se fac superficial. De exemplu propagandista Spivac Viorica arată într-o lecție că, R.P.R. prin politica sa externă sprijină situația anormală din Berlinul occidental, sau Mariș Melania de la Sașugatag în altă lecție susține că „istoria societății capitaliste este istoria luptei între proletariat și burghezie iar această luptă este motorul dezvoltării societății socialiste”. Asemenea confuzii sau fraze fără înțeles au fost și la Ocna Șugatag unde este propagandistă tov. Ungher Maria.

Învățământul de partid și U.T.M. a adus o contribuție la dezvoltarea conștiinței socialiste, la întărirea disciplinei în muncă, a vieții interne de partid și U.T.M. și la mobilizarea cursanților pentru îndeplinirea sarcinilor la locul de muncă și la înarmarea acestora cu documentele de partid și de stat. Ca rezultat al frecventării diferitelor forme de învățământ de partid și de U.T.M. un însemnat număr de cursanți participă la diferite activități de interes obștesc, la întărirea economică și organizatorică a G.A.C. și întovăririlor și la diferite activități cultural-artistice și sportive.

Rezultatele pozitive obținute se datoresc și faptului că majoritatea organizațiilor de bază P.M.R. au respectat hotărârile biroului raional de partid și au analizat felul cum se desfășoară învățământul de partid și U.T.M. luând măsuri concrete de îmbunătățire a activității. Mai sunt unele organizații de

bază, dar deși ne aflăm pe la jumătatea anului de învățământ, totuși nu au analizat activitatea organizației de bază privind desfășurarea în bune condițiuni a învățământului de partid și U.T.M., ca de exemplu Călinești, Budești, Ocna Șugatag, Câmpulung și altele. Trebuie să scoatem în evidență că sunt unele org. de bază care atunci când au analizat învățământul de partid nu au analizat și învățământul politic U.T.M. din care cauză există lipsuri în privința frecvenței cursanților și în conținutul unor lecții, cum e cazul la Giulești, Desești, Sarasău și altele.

2. Învățământul agrozootehnic de masă.

Încheierea colectivizării agriculturii, dezvoltarea continuă a bazei tehnico-materiale a acestora, crează condiții deosebit de favorabile pentru punerea în valoare a tuturor resurselor pe care le are agricultura noastră. În noile condiții ale agriculturii socialiste, tov. Gheorghe Gheorghiu-Dej a arătat în raportul prezentat la Sesiunea extraordinară a Marii Adunări Naționale, că trebuie muncit într-un mod nou, mai productiv, corespunzător cu îndrumările științei agricole.

În complexul de hotărâri stabilite pentru perfecționarea conducerii agriculturii un loc important îl ocupă măsurile pentru dezvoltarea și îmbunătățirea învățământului agricol. Începând cu acest an funcționează cursuri agrozootehnice de masă cu o durată de 3 ani și ciclul de conferințe agricole pe lângă căminele culturale.

Astfel, în cele 9 gospodării agricole colective din raionul nostru au fost organizate în total un număr de 18 cursuri agrozootehnice care s-au constituit ținându-se cont de profilul fiecărei gospodării agricole colective. În raion funcționează pe lângă gospodării agricole colective 6 cercuri de cultură a plantelor, 8 cercuri de creșterea animalelor și 4 cercuri de pomicultură.

În afara de gospodăriile agricole colective au mai fost organizate cercuri agrozootehnice cu durata de un an la S.E.Z. un cerc pomicol, un cerc de creșterea a animalelor, un cerc de mecanizare iar la secția S.M.T. un cerc de mecanizare. De asemenea sau mai organizat 4 cercuri cu 220 de cursanți la întovărașirile dezvoltate. În total pe raion au fost organizate 26 cercuri, la care au fost cuprinși un număr de 1.590 de cursanți.

În fața org.[anizațiilor] de partid de la sate stă sarcina de răspundere de a asigura conducerea și îndrumarea permanentă a învățământului agrozootehnic pentru ca acesta să-și îndeplinească pe deplin rolul de a înarma țărănimea colectivistă cu principalele probleme privind dezvoltarea agriculturii socialiste.

Până la data actuală la aceste cercuri s-au ținut un număr de 20-21 de lecții. În majoritatea cazurilor se țin lecții cu un conținut bogat, strâns legat de gospodăriile colective, în domeniu[ul] creșterii producției animale și vegetale.

Este pozitiv faptul că majoritatea lectorilor care conduc aceste cercuri, folosesc în timpul expunerilor diferite materiale demonstrative ca, planșe, grafice, diafilme, mulaje și chiar fac experiențe practice, așa de exemplu la cercul condus de tov. Kastl A. de la Sarasău, la Remeți tov. Macioca Mihai, Călinești, Săpânța ing. Cristea Gheorghe și Scubli Coriolan și alții care sunt cu programa la zi și predau lecții bogate în conținut.

Bine funcționează și majoritatea ciclurilor de conferințe pe teme agrozootehnice pe lângă căminele culturale pentru țărani muncitori care nu sunt cuprinși în învățământul agrozootehnic de 3 ani. Pe raion sunt

organizate cicluri în 33 de localități și cuprind un număr de peste 3200 cursanți. Până în prezent sau predat la aceste cursuri în majoritatea lor, câte 6-7 lecții. Cicluri mai avansate sunt la Desești, unde din 13 conferințe planificate s-au ținut 10 și având o frecvență de 100%, aceasta datorită faptului că lecțiile sunt atractive și că org. [anizația] de bază împreună cu Sfatul popular sprijină mobilizarea și asigură condiții materiale desfășurării cursului. Deasemeni la ciclul de conferințe de la Vad, Remeți și altele se desfășoară în condițiuni bune.

În ceea ce privește însușirea lecțiilor predate la aceste cicluri se constată că participanții nu sunt aceiași de la o ședință la alta și în unele cazuri lectorii nu se pregătesc suficient, cum este cazul la Sarasău, Săpânța, Crăcești și Berbești. Din această cauză frecvența lasă de dorit și nici comitetele executive de la sfaturile populare nu iau măsuri de mobilizare a cursanților. În vederea îndrumării din punct de vedere metodic al învățământului agrozootehnic de masă, este necesar ca inspectorii metodiști din cadrul secției de învățământ, membrii consiliului raional agricol și al Comitetului pentru cultură și artă să participe cât mai des la predarea lecțiilor și să acorde sprijin concret în îmbunătățirea calității predărilor.

3. Munca politică de masă

În perioada la care se referă raportul biroul[ui] raional de partid a avut o preocupare permanentă în vederea îmbunătățirii continuă (continue!) a informării oamenilor muncii asupra evenimentelor interne și internaționale, a educării acestora în spiritul colectivist pentru întărirea economică-organizatorică a G.A.C., pentru cunoașterea realizărilor regimului nostru democrat-popular precum și lupta împotriva misticismului și a superstițiilor care mai dăinuie în conștiința unor oameni.

La indicația comitetului regional de partid, biroul raional de partid a trimis în perioada de iarnă în comunele și satele raionului un număr de peste 280 conferențieri, care au susținut expuneri cu teme ca „Victoria definitivă a socialismului în R.P.R.”, „Realizările regimului democrat-popular”, „15 ani de la proclamarea R.P.R.”, „Munca creatoare, baza educației omului nou”, „Dezvoltarea și apărarea proprietății obștești”, „Construirea comunismului cea mai mare fericire a tineretului sovietic”, „Pământul și locul său în univers”, „Originea și evoluția vieții pe pământ”, „Alegerile de ieri și azi”, „Sfaturile Populare, organe locale ale puterii de stat”, „Țara întreagă un imens șantier” și altele. În total au fost ținute în această perioadă un număr de 18 cicluri de conferințe întocmite de către colectivele de conferențieri de la comune și sate. La aceste conferințe au participat peste 82.000 de cetățeni.

Un aport deosebit de important la lămurirea cetățenilor și la lărgirea orizontului lor de cunoștințe științifice și tehnice și-a adus munca celor 4 brigăzi științifice din cadrul casei raionale de cultură, care pe baza indicațiilor biroului raional de partid au fost reorganizate și li s-au asigurat condițiile necesare pentru deplasarea la sate. Fiecare brigadă a făcut în această perioadă câte două și chiar câte 3 deplasări lunare răspunzând la multe întrebări ce frământă pe țăranii muncitori din satele noastre pe teme de politică internă și internațională, întărirea și consolidarea sectorului socialist din agricultură, din domeniul medicinei, științelor naturii și al tehnicii moderne.

Rezultatul activității acestor brigăzi este ilustrat prin faptul că ele au dat răspunsuri în această perioadă la peste 600 de întrebări în fața unui număr de peste 11 000 țărani colectiviști și întovărășiți. Este pozitiv faptul că alături de brigăzile științifice în deplasările lor pe teren s-au deplasat și brigăzile artistice de agitație ale întreprinderilor și instituțiilor din oraș care în urma răspunsurilor au prezentat variate și atractive programe artistice.

Pe baza indicațiilor biroului raional de partid, comitetul pentru cultură și artă a introdus la căminele culturale și alte forme de activități pentru răspândirea științei și culturii. Astfel în cadrul activităților zilnice la căminele culturale au fost ținute seri de calcul, călătorii pe hartă, seri tematice, seri de întrebări și răspunsuri, jurnale vorbite, sfatul agronomului și zootehnistului, sezători închinat colectiviștilor fruntași, recenzii etc.

În comuna Săpânța sub îndrumarea org. [anizației] de partid s-au organizat la căminul cultural un jurnal vorbit axat pe problemele zootehnice cu care ocazie a vorbit președintele G.A.C., brigadierul zootehnist și directorul căminului cultural despre metodele înaintate folosite la G.A.C. Săpânța în vederea obținerii unei producții mai mari de carne și lapte. Tot la acest cămin s-a mai organizat o seară de calcul cu temă „Ce înseamnă 200 kg. boabe la hectar peste ce a fost planificat”, care a fost urmărită cu mult interes de către colectiviști. La sediul G.A.C. Câmpulung conducerea căminului cultural a organizat o seară științifică cu tema „Viața și protecția plantelor” și a folosit un bogat material documentar prezentând și un diafilm.

În cadrul activităților zilnice a căminului cultural din Budești, s-au ținut seri literare cu tema „Viața poetului Eminescu”, seri tematice cu ocazia unor zile festive ca 30 decembrie, 24 ianuarie și se pregătesc pentru sărbătorirea zilei de 16 februarie și 8 martie. S-au folosit și de forma jurnalului vorbit cu tema ca: „Îngrijirea animalelor în perioada de iarnă” și educative pe tema „Părinți și copii”.

La Hoteni a fost organizată o seară de calcul cu tema: „Cine este mai câștigat” și o călătorie pe hartă cu tema: „Cuba revoluționară” și altele. Deasemeni la Vad și Călinești au fost organizate seri tematice și literare cu teme ca: „Să ne cunoaștem patria”, „La noi în gospodărie”, „Frământări politice în Africa și America Latină”, tema „Cântăm și cinștim patria scumpă” și altele.

La Bârsana, Vad, Giulești, Remeți și alte localități se organizează Joia Tineretului cu program variat și atractiv. Mai sunt și unele cămine culturale care nu au activitate zilnică și continuă, nu folosesc toate formele indicate pentru antrenarea întregii mase de țărani colectiviști și întovărășiți ca de exemplu: la Ferești, Hârnicești, Sarasău, Câmpulung și altele, unde și evidența muncii se ține defectuos.

O vastă activitate au desfășurat cele 397 cercuri de citit care cuprind un număr de peste 13 mii de participanți. Aceste cercuri de citit organizate pe circumscripții au contribuit la dezvoltarea cunoștințelor politice, agrozootehnice, științifice și de educație. În cele mai multe cercuri s-a prelucrat teme ca: Statutul G.A.C., sfaturi pentru gospodine, despre importanța contractărilor, creșterea animalelor de rasă, preocuparea cu păsările, autoritatea părinților, cum va arăta patria noastră în anul 1965, precum și informări politice asupra evenimentelor interne și internaționale.

Buna activitate au desfășurat cercurile de citit din comuna Remeți, Strâmtura, Desești, Rona de Sus, Giulești, Oncești și altele.

Trebuie să arătăm că pe lângă rezultatele pozitive mai există și unele lipsuri. Astfel nu în toate comunele și satele s-a pus accent deosebit pe calitatea expunerilor la cercurile de citit. Deasemeni nu s-a luat măsuri suficiente ca în toate comunele și satele raionului aceste cercuri sunt egale la număr cu circumscripțiile. La Sarasău din 16 circumscripții s-au făcut numai 8 cercuri de citit, la Strâmtura din 44 numai 22 cercuri, la Câmpulung din 29 circumscripții numai 4, la Vad din 23 numai 14 și altele.

Bibliotecile din raionul Sighet au desfășurat o activitate bogată și variată, urmărind punerea în aplicare a sarcinilor ce decurg din cel de al II-lea concurs bienal „Biblioteca în slujba construirii socialiste”, precum și a angajamentelor luate prin planul de muncă pe 1962. pe primul plan al muncii cu cartea a stat popularizarea documentelor de partid și de stat, a scrierilor social-politice, atragerea la lectură a unui număr cât mai mare din populație și organizarea diferitelor acțiuni de masă.

Răspândirea cărții zootehnice în rândul țărănimii a marcat o creștere considerabilă față de trecut. Au fost organizate la bibliotecile comunale și satești „colțul colectivistului, colțul agrozootehnic”. În comuna Strâmtura au fost difuzate în cursul anului 1962, un număr de 2663 cărți agrotehnice, la Vad din totalul cărților difuzate, o treime au fost cărți agrotehnice, la Remeți, Săpânța, Giulești, Rona de Sus, în procent de 20% îl constituie cărțile agrotehnice. Multe biblioteci au organizat recenzii și seri literare cu tema „Viața nouă a țărănimii” oglindită în literatură, chipul țăranului în literatura dinainte și după 23 August, seri de poezie în „Săptămâna poeziei românești”. Bibliotecile comunale au dat un sprijin organizațiilor U.T.M. pentru desfășurarea concursului „Iubiți Cartea”.

În general, la bibliotecile satești s-au înregistrat cu 23% mai mulți cititori și mai multe cărți citite față de anul trecut. Ca rezultat al concursului „biblioteca în slujba construcției socialiste”, la faza națională a fost clasificată pe locul I biblioteca din Remeți, locul II Strâmtura și locul III Vad, iar bibliotecile neafiliate au fost clasificate biblioteca fruntașă din Budești. La faza regională, care a avut loc la Baia Mare, biblioteca din Remeți a luat locul II pe regiune, iar biblioteca neafiliată din Budești tot locul II pe regiune.

La biblioteca raională în cursul anului 1962 au fost asigurate materiale optime pentru desfășurarea activității. La închiderea anului au fost înscrși 2533 de cititori care au citit peste 47.000 de volume. Mai slab se desfășoară activitatea în privința îndrumării individuale a cititorilor și a bibliotecilor neafiliate.

Ca lipsuri trebuie să arătăm, că la unele biblioteci nu sunt atrași cititorii între 25-45 ani și îndeosebi femeile.

O altă propunere a organizațiilor de bază, sub conducerea biroului raional de partid, a fost munca de agitație. Astfel, la începutul perioadei de iarnă, pe baza indicațiilor biroului raional de partid, organizațiile de bază au luat măsuri de reîmprospătarea colectivelor de agitatori și creșterea numărului acestora. Astfel, din cei 4.000 de agitatori existenți în raion, un număr de 1.800 activează pe lângă organizațiile de bază satești. În perioada lunilor de iarnă, agitatorii au fost instruiți o dată de către aparatul de partid cu sarcinile actuale izvorâte din documentele de partid, cu privire la campania

electorală, întărirea economico-organizatorică a G.A.C. și întovărășiri etc. Deasemeni, ei au fost instruiți lunar de către secretarii organizațiilor de bază cu sarcinile curente.

Agitatorii sunt repartizați în G.A.C. pe brigăzi și echipe, iar în celelalte comune și sate pe circumscripții electorale, unde își desfășoară activitatea. Ei au adus o contribuție importantă în ce privește mobilizarea colectiviștilor la adunările generale a G.A.C. care a avut loc în această perioadă al principalelor sarcini de plan ca pregătirea campaniei de primăvară, buna întreținere a animalelor, repararea uneltelor, etc.

În pregătirea și desfășurarea campaniei electorale, agitatorii le-a revenit sarcini deosebit de importante, mobilizând cetățenii din circumscripții la adunările de constituire al comisiilor electorale, comunale pe circumscripții, la adunările de depunere a candidaturilor, la popularizarea candidaților F.D.P. și la mobilizarea țăranilor muncitori la diferite adunări populare ce s-au ținut cu ocazia expunerilor de conferințe.

Activitate rodnică a fost depusă de agitatori pentru efectuarea de acțiuni de interes obștesc ca reparări de drumuri, poduri, îndigui, construcții școli și grajduri și alte lucrări de înfrumusețare a comunelor și satelor la care au atras un însemnat număr de cetățeni.

Rezultate bune în această direcție au obținut organizațiile de bază de la Giulești, unde agitatorii care sunt și cursanți la învățământul de partid, au mobilizat cetățenii la construirea unui dig în valoare de peste 13000 lei, precum și la prelungirea sălii festive a căminului cultural prin transport de materiale și alte munci necalificate, care au fost necesare construcțiilor. Organizația de bază din Desești a îndrumat agitatorii pt. mobilizarea cetățenilor la construirea noului local al Sfatului popular. La Vad organizația de bază prin agitatori a mobilizat cetățenii la lucrările efectuate pentru electrificarea satului. Rezultate bune în muncă cu agitatorii au obținut și organizațiile de bază din comunele Budești, Călinești, Remeti, Săpânța, etc.

În munca cu agitatorii, mai există și unele lipsuri. Unele birouri ale org.[anizațiilor] de bază nu întotdeauna respectă indicația că agitatorii să fie instruiți lunar. Din aceasta cauză în unele comune și sate, cum este cazul la Hărnicești, Sașugatag, Rona de Jos, agitatorii sunt instruiți sporadic, și care nu desfășoară o activitate la nivelul sarcinilor actuale.

În privința agitației vizuale, organizațiile de partid, s-au preocupat în așa fel ca aceasta să răspundă problemelor majore ale satului. Colectivele de redacție ale gazetelor de perete și de stradă sunt instruiți odată pe lună împreună cu agitatorii.

Din controalele efectuate de către colectivele care au fost pe teren, reiese că majoritatea acestor colective de redacție au planuri de muncă, și folosesc un mare număr de corespondenți voluntari, care prin articolele lor tratează cele mai actuale și importante probleme care interesează țăranii colectiviști și ceilalți oameni ai muncii.

La majoritatea gazetelor de perete se găsesc articole legate de campania FDP, pregătirea campaniei de primăvară și unele probleme ale situației politice internaționale. Rezultate bune au obținut org.[anizația] de bază de la Desești, unde articolele tratează o comparație dintre situația alegerilor din trecut și alegerile de azi. Gazeta de perete din Sarasău s-a preocupat de sarcinile colectiviștilor în pregătirea și formarea brigăzilor și

echipelor precum și măsurile ce trebuie luate pentru pregătirea campaniei de primăvară.

Nu în aceeași măsură se ocupă organizația de bază de activitatea colectivelor de gazeta de perete din Rona de Jos, Câmpulung la Tisa, Satșugatag, Crăcești, unde nu s-au găsit nici dosare cu articolele de perete publicate și nici programul colectivului pe de alta parte în aceste locuri articolele sunt schimbate numai la zile mari.

În prezent la sate o activitate intensă desfășoară org.[anizațiile] de bază și de UTM prin cele 46 puncte de agitație unde pe baza unui program de lucru se desfășoară diferite activități politice și cultural educative de masă.

Mai bine se desfășoară activitatea punctelor de agitație de la Vad, Sarasău, Desești, Giulești, Săpânța, Remeți unde în fiecare seară un membru din biroul organizației de bază participă la activitățile care au loc la aceste puncte.

Organizațiile de partid se preocupă și de înprospătarea agitației vizuale. Astfel în majoritatea comunelor și satelor există panouri și grafice care oglindesc realizările regimului democrat-popular și principalele sarcini reieșite din documentele Congresului al III-lea al P.M.R. în privința dezvoltării agriculturii socialiste.

Unele panouri ca cele de la Giulești, Bârsana, Săpânța, Remeți și altele, oglindesc și realizările obținute până în prezent pe plan local. Deasemeni organizațiile de bază au luat măsuri de a confecționa lozinci legate de campania F.D.P., pregătirea campaniei de însămânțări de primăvară care sunt expuse la locurile vizibile.

Munca politică și cultural-educativă de masă desfășurate la căminele culturale în această perioadă a fost sprijinită îndeaproape de formațiile artistice de amatori.

Aceste formații au luat parte la concursul organizat în cinstea celei de a 15-a aniversări a R.P.R. și în cadrul celui de al treilea concurs de teatru I. L. Caragiale la care au participat formații de teatru, recitatori, cititori artistici, formații de cor, brigăzi artistice, soliști vocali și instrumentiști, echipe de dansuri și tarafuri. Ca rezultat putem arăta că formația de teatru din Văleni a luat locul doi pe regiune, iar formațiile de teatru și teatrul de păpuși au luat locul I pe regiune, participând la fazele interregionale de la Turda și finala la București, unde teatrul de păpuși a luat premiul I pe țară și titlul de laureat al celui de al III-lea festival.

Formațiile de amatori ale căminelor culturale în prezent se pregătesc pentru participarea la cel de al VII-lea concurs pe țară.

Avem până în prezent 22 de coruri cu peste 1400 de coriști, 30 echipe de dansuri și un mare număr de brigăzi și soliști vocali și instrumentiști. În această perioadă au prezentat programe artistice la sate un număr de 14 formații din oraș, cari au dat un număr de peste 40 programe în fața unui număr de peste 10 000 de cetățeni. Deasemeni un număr de 24 formații cultural-artistice de la sate au prezentat un număr de peste 60 programe locale cu teme legate de alegeri și de 15-16 februarie, a 30-a aniversare a eroicelor lupte ale muncitorilor ceferiști și petroliști din 1933. Pentru ridicarea nivelului artistic al formațiilor casa culturală și școala populară de artă dau

sprijin metodic pentru instruirea dirijorilor de cor, a instructorilor de dansuri, teatru și brigăzi artistice.

O lipsă în această direcție este că nu în suficientă măsură au fost sprijinite formațiile artistice de către metodiștii comitetului pentru cultură și artă și a casei raionale de cultură, în vederea realizării calitative a repertoriilor alese la comune și sate.

În prezent se desfășoară luna cărții la sate. Comitetul pentru cultură și artă împreună cu U.R.C. au luat măsurile necesare pentru buna organizare și desfășurare a acestei acțiuni care să contribuie la difuzarea cărții în rândul țărănimii și la impulsionarea activităților de masă în vederea lărgirii orizontului de cunoștințe politice și cultural-științifice.

În perioada festivalului filmului la sate în cursul lunii ianuarie la majoritatea căminelor culturale au fost luate măsuri concrete pentru ca programarea filmelor să fie respectată iar planul să fie îndeplinit. Activitate bună în munca cu filmul s-a depus la Coștiui unde s-a realizat planul în proporție de 160%, la Sarasău 130%, la Bârsana, Rona de Jos, Rona de Sus, Budești, Sîrbi și altele în procent de 110%.

Sunt însă și cămine culturale care nu și-au îndeplinit planul ca de exemplu comuna Călinești numai cu 31%, Vad cu 68%, Giulești cu 50%, Satșugatag 57% și altele. Mai sunt unele comitete executive comunale care nu au luat măsurile necesare pentru asigurarea bazei materiale ca: încălzit, bănci, cabine de proiecție etc. cum e cazul la Săpânța, Satșugatag, Bârsana și altele.

Munca politică și cultural-educativă de masă în lunile de iarnă a adus o contribuție importantă la clarificarea unor probleme politice și ideologice, cultural-științifice izvorâte din sarcinile stabilite de partid, în etapa actuală de desăvârșire a construcției socialiste în patria noastră.

Ea [a] contribuit în mare măsură la ridicarea nivelului de conștiință socialistă a țăranilor colectivști și întovărășiți la dezvoltarea spiritului colectivismului, a sentimentului patriotic, la spiritul dragostei față de partid și de statul nostru socialist.

Rezultatul acestor activități este oglindit prin participarea în masă a cetățenilor la diferite activități legate de rezolvarea problemelor de interes obștesc, la întărirea economică organizatorică a G.A.C. și întovărășirilor și prin interesul pe care-l acordă problemelor privind ridicarea nivelului politic și cultural-științific. Tot mai mulți sunt acei țărani care iau cuvântul la diferite adunări și fac propuneri constructive privind rezolvarea diferitelor probleme ce frământă comuna sau satul.

Eficacitatea formelor politice și cultural educative de masă este reflectată și prin îmbogățirea cunoștințelor profesionale în vederea folosirii metodelor înaintate de muncă, în creșterea animalelor, în ramura pomiculturii și legumiculturii.

Tot mai mare este numărul cursanților de la învățământul agrozootehnic de masă, care aplicând în viață cele învățate reușesc să obțină rezultate bune în producție.

Rezultatele concrete se poate constata la cursanții de la G.A.C. Săpânța, unde Stan Mihai Cîtu îngrijitor de animale obține rezultate bune în creșterea în greutate a tineretului bovin. La Desești cursanții Pop Vasile, Pop Ioan, Pop Gheorghe au transportat îngrășămintele de grajd și le-au

depozitat pe câmp în platforme conform celor învățate. Iar Pop Ileana de la Săpânța brigadiera de câmp, Șofineț Mihai din Remeți și alții au depășiri de norme și sunt fruntași în gospodărie. Rezultatul acestei munci se poate vedea și prin participarea activă a țăranilor muncitori la chemările organizațiilor de partid și de masă în vederea îndeplinirii diferitelor acțiuni patriotice.

Astfel în raionul nostru în cursul anului trecut s-au realizat diferite obiective prin munci patriotice în valoare de peste 1.150.000 lei din care 300.000 numai în perioada la care se referă raportul. Cele mai bune rezultate s-au obținut în comunele Budești, Călinești, Strâmtura, Remeți, Oncești prin munci de transport a materialelor și alte munci necalificate pentru terminarea construcțiilor, obiectivelor votate în cadrul acțiunii de contribuție voluntară bănească, printre care primul loc îl ocupă construcțiile de școli și săli de clasă sau cooperative.

Este semnificativ faptul că la toate aceste acțiuni pe primul loc s-au situat membrii și candidații de partid, UTM-iști, care iau parte la diferite forme de învățământ politic UTM, agitatorii, deputații, intelectualitatea satelor și alți oameni ai muncii.

Din constatările făcute pe teren de către membrii biroului raional de partid și de către brigăzile care au fost trimise pentru sprijinirea muncii politice de masă reiese că pe lângă rezultatele pozitive obținute se mai manifestă și unele lipsuri care trebuiesc cât de urgent înlăturate, luându-se cele mai eficace măsuri. În acest scop propunem biroului raional de partid să se ia următoarele măsuri:

Să se analizeze în comitetele comunale și în org.[anizațiile] de bază activitatea politică și culturală de masă desfășurată în perioada de iarnă și să ia măsuri concrete privind închiderea învățământului de partid, de U.T.M. a învățământului agrozootehnic de masă și pentru impulsionearea activității cultural-artistice în vederea efectuării deplasărilor în satele învecinate pentru participarea acestora la cel de-al VII-lea concurs.

Birourile org.[anizațiilor] de bază vor lua măsuri de antrenare a tuturor intelectualilor din comune sau sate în vederea ținerii conferințelor, lecțiilor și a participării lor la activități culturale artistice cu masele.

Pentru întărirea calității lecțiilor de la învățământul agrozootehnic de masă, Consiliul Agricol Raional să ia măsuri de instruire a lectorilor și să organizeze chiar schimburi de experiență, între colectiviștii cursanți la învățământul agrozootehnic de 3 ani.

Birourile organizațiilor de bază vor lua măsuri pentru instruirea agitatorilor în vederea mobilizării cetățenilor în acțiuni legate de campania F.D.P. și de campania de însămânțări de primăvară.

Să se ia măsuri pentru pregătirea și desfășurarea acțiunilor închinete celei de-a 30-a aniversări a eroicelor lupte ale muncitorilor ceferiști și petroliști din 1933, cu care ocazie să se țină conferințe urmate de programe artistice în fiecare comună și sat. În cadrul orașului să se țină pe întreprinderi și în sala nouă de spectacole, să se organizeze adunarea festivă.

Comitetul pentru cultură și artă trebuie să formeze brigăzi de îndrumare metodică pentru echipele participante la cel de-al VII-lea concurs artistic și să programeze săptămânal ținerea de conferințe și deplasarea brigăzilor științifice și artistice de la oraș la sate. Deasemeni să ia măsuri

concrete pentru închiderea lunii cărții la sate. Bibliotecile vor lua măsuri ca în perioada trimestrului I să antreneze un procent de 80% din cititorii și cărțile citite ale anului trecut.

Consiliul Local Sindical și Comitetul pentru cultură și artă să ia măsuri pentru impulsionearea activității politice și culturale de masă la S.E.Z., S.M.T. și cartierele orașului, în special în cele două gospodării agricole colective.

Având în vedere rezultatele pozitive obținute precum și măsurile care se vor adopta considerăm că organele și organizațiile de partid vor depune toate eforturile pentru desfășurarea unei munci susținute în vederea ridicării nivelului politic și cultural, pentru ridicarea conștiinței socialiste a oamenilor muncii, pentru formarea omului nou, constructor al socialismului în țara noastră.

Sighet la 10 februarie 1963

SECRETAR,

Fîrtea Ioan

119. [București], 28 februarie 1963. *Îndrumare trimisă de Departamentul Cultelor, Direcția de Studii, către Împuternicitul Regiunii Maramureș cu privire la modul de pregătire și desfășurare a conferințelor preoțești. Fond Inspectoratul Teritorial al Cultelor, dosar 40/1964, filele 3-10.*

DEPARTAMENTUL CULTELOR
DE PE LÂNGĂ CONSILIUL DE MINISTRI

Direcția de Studii
28 II 1963

ÎNDRUMAR

cu privire la modul de pregătire și desfășurare a conferințelor preoțești de orientare și sarcinile împuterniciților Departamentului Cultelor, în legătură cu aceste conferințe.

În prezent, numărul, temele și ordinea de zi a conferințelor preoțești de orientare se stabilesc de conducerea cultelor și se aprobă de Departamentul cultelor. Aprobarea lor se comunică de Departament, cultelor sau eparhiilor respective, prin împuternicitul regional.

După aprobarea temelor de către Departamentul Cultelor, conducerea cultului (eparhiei), sau protopopul respectiv (la cultul ortodox), desemnează câte trei deservenți pentru fiecare temă programată, spre a întocmi câte un referat (expunere) separat.

În mod asemănător se procedează și la cultele protestante.

Cele trei referate întocmite astfel, se studiază de o comisie alcătuită din protopop și alți doi preoți din localitatea de reședință a protopopiatului, sau din localitățile din apropiere, fixându-se asupra celui mai bun din ele.

I.

În legătură cu pregătirea și desfășurarea conferințelor preoțești de orientare, sarcinile împuterniciților sunt următoarele:

1. Împuterniciții regionali, îndată ce primesc de la Departamentul Cultelor comunicarea aprobării temelor și ordinea de zi, iau legătura cu conducerea cultului (eparhiei) și se interesează de data, ora și localitățile în

care vor avea loc conferințele preoțești, precum și de numele delegaților eparhiali care urmează a le prezida, etc.

2. Conferințele trebuie să-și desfășoare lucrările în clădirea sediului protopopiatului sau, în cazul când aceasta nu este posibil, în una din bisericile locale;

Nu se va aproba ținerea de conferințe preoțești în săli de școală, cămine culturale, case de cultură, cluburi, etc.

3. Pentru ca împuterniciții să poată participa la toate conferințele preoțești, vor observa ca ele să nu coincidă cu zilele când sunt programate conferințele preoțești ale altor culte sau ale altor protopopiate din cuprinsul regiunii și de comun acord cu reprezentanții cultelor, se va stabili programarea definitivă.

4. Împuterniciții regionali vor aduce la cunoștința împuterniciților de raioane, din timp, data, ora și locul unde se vor ține conferințele preoțești și le vor da îndrumări asupra modului de pregătire și de desfășurare a acestora.

5. Împuterniciții se vor informa, pe cât posibil, dacă protopopii au adus la cunoștința tuturor deservenților din cuprinsul protopopiatului respectiv, data, ora și locul unde se va ține conferința preoțească, tema conferinței, precum și dacă au îndrumat deservenții să reflecteze asupra temei conferinței. La cultul ortodox preoții posedă caiete speciale unde notează ideile și concluziile personale. Acestea sunt vizate apoi de protopop.

6. Împuterniciții regionali vor lua legătura cu protopopii din cuprinsul regiunii respective, cerându-le să le înainteze, cu cel puțin cinci zile înainte de ținerea conferinței, textul integral al referatului, precum și numele deserventului care l-a întocmit.

7. După primirea referatului, împuterniciții regionali vor analiza, cu toată atenția, conținutul acestuia, observând următoarele:

- Temele referatelor să fie tratate și dezbătute de pe poziția învățături de credință creștină, aplicându-se practic ideile acestei învățături la sarcinile care stau în fața deservenților, în vederea sprijinirii marilor năzuințe ale popoarelor: pacea, lichidarea războiului, colaborarea între popoare, etc.

- Ideile cuprinse în referat să dea deservenților o orientare justă atât asupra temei tratate, cât și în problemele actuale care frământă omenirea și preocupă însăși bisericile din întreaga lume;

- Expunerea să fie clară și convingătoare și să dureze cel mult 30 de minute.

- Eventualele observații vor fi aduse la cunoștința protopopului respectiv în timp util și discutate cu acesta, luându-se măsurile corespunzătoare pentru îmbunătățirea conținutului referatului.

8. La conferințele preoțești de orientare participă, în mod obligatoriu, toți deservenții clerici din protopopiat și delegatul episcopiei.

9. Pe lângă împuternicitul regional sau unul din împuterniciții de raioane desemnat de el, la aceste conferințe pot fi invitați, de la caz la caz, reprezentanți ai organelor locale și ai Comitetelor locale de luptă pentru pace. În acest scop, împuterniciții vor lua legătura din timp cu conducerea respective, comunicându-le data, ora și locul conferinței.

10. Conferințele preoțești de orientare sunt prezidate – în general – de delegatul episcopiei sau, în lipsa acestuia, de protopopul respectiv.

11. Deschiderea acestor conferințe este precedată de un scurt serviciu religios făcut în biserică, sau de rostirea unei rugăciuni, conform uzanței cultului, la care participarea împuternicitului este facultativă.

12. Înainte de începerea citirii referatului, președintele conferinței sau protopopul face apelul nominal al deservenților, notând pe cei care lipsesc, cu arătarea motivului. Se va observa dacă sunt absențe sistematice ale unor deservenți.

13. Împuternicitul va îndruma pe președintele conferinței sau protopop să antreneze pe toți deservenții la discutarea temei tratate, încât acestea să nu fie stereotipe, ci cât mai vii, să contribuie pozitiv la lămurirea deservenților în problemele discutate și să nu devieze în atitudini și afirmații necorespunzătoare.

14. Împuternicitul va observa modul în care deservenții iau parte la discuții, iar în eventualele cazuri de echivocuri, nelămuriri, afirmații necorespunzătoare sau atitudini negative, va determina pe președintele conferinței să clarifice problemele discutate și să ia măsuri pentru combaterea unor asemenea atitudini, precum și pentru neutralizarea efectului lor.

15. Nu se recomandă împuterniciților să ia cuvântul în cadrul discuțiilor teologice purtate de deservenți în legătură cu tema tratată. În cazurile de eventuale atitudini nesănătoase din partea unor deservenți față de regimul nostru sau față de problemele de actualitate, și dacă din intervențiile președintelui nu s-au lămurit toate aspectele, împuternicitul poate lua cuvântul la sfârșit, spunându-și părerea și dând unele îndrumări.

16. După terminarea discuțiilor, președintele conferinței trage concluzii, sintetizând ideile principale care s-au desprins din referatul citit și din discuțiile purtate. Atât concluziile cât și îndrumările date de președintele conferinței se notează de deservenți în caietul personal de conferințe, constituind pentru ei un material documentar ajutător. Să se observe că aceste concluzii să fie cât mai clare și legate de îndrumări practice și mobilizatoare.

17. Împuterniciții vor supraveghea apoi modul în care deservenții aplică, în activitatea lor obștească, îndrumările primite la conferințele preoțești. Cazurile negative semnalate pe teren vor fi aduse la cunoștința protopopului și conducerii episcopiei respective, spre a lua măsuri de îndreptare.

La regiuni, se va ține o evidență a cazurilor negative, cât și a deservenților care se remarcă prin aplicarea, în activitatea lor obștească, a îndrumărilor primite pe această linie la conferințele preoțești.

II.

După terminarea conferinței preoțești, împuternicitul ce a participat va întocmi un referat documentat, care va cuprinde următoarele date:

- Felul conferinței (de orientare ...)
- Protopopiatul
- Cultul de care aparține
- Data când s-a ținut conferința (ziua, luna, anul)
- Localitatea în care s-a ținut (comuna, raionul, regiunea)
- Localul în care s-a ținut (clădirea, sala, etc.)
- Câți deservenți au participat la conferință

- Câți deservenți au absentat (se va arăta numele și prenumele lor, parohia cu indicarea raionului și regiunii, motivul absentării, dacă au avut aprobare să lipsească și ce măsuri s-au luat împotriva celor care au lipsit nemotivat).

- Dacă au fost invitați la conferință reprezentanți ai organelor locale și ai C. L. P. și care dintre ei au participat (se va arăta numele și prenumele lor, funcția pe care o îndeplinesc și instituția unde lucrează).

- Cine a prezidat conferința (se va arăta numele și prenumele, funcția pe care o îndeplinește și instituția unde lucrează).

- Tema referatului (se va arăta foarte pe scurt cuprinsul)

- Cine a întocmit referatul (se va arăta numele și prenumele preotului și parohia unde funcționează).

- Dacă referatul a fost studiat în prealabil de comisia instituită în cadrul protopopiatului și de împuternicitul regional.

- Câți deservenți au participat la discuții.

- Care sunt deservenții care au avut atitudine pozitivă în cadrul discuțiilor (se va arăta numele și prenumele, parohia, raionul și regiunea).

- Care sunt deservenții care au avut atitudine negativă în cadrul discuțiilor (se va arăta numele și prenumele, parohia, raionul și regiunea, precum și în ce a constat această atitudine).

- Dacă reprezentanții organelor locale prezenți la conferință au luat cuvântul și ce părere și-au exprimat în legătură cu tema tratată și cu activitatea deservenților pe plan local.

- Dacă împuternicitul a luat cuvântul (se va arăta motivul care l-a determinat la aceasta).

- Atitudinea președintelui conferinței (se va face o scurtă caracterizare a modului în care a condus lucrările conferinței).

- Ce concluzii au rezultat din expunerea temei și care au fost îndrumările date deservenților de președintele conferinței.

- Lipsuri constatate de împuternicit în organizarea conferinței.

- O scurtă caracterizare a modului în care s-a desfășurat conferința, cu arătarea părerii împuternicitului dacă scopul ei a fost atins.

- Data și localitatea în care împuternicitul și-a întocmit referatul.

- Semnătura împuternicitului.

Împuternicitul care a participat la conferința preoțească își va întocmi referatul imediat după terminarea acesteia și îl va înainta împuternicitului regional de care aparține, a doua zi după ținerea conferinței.

III.

Împuterniciții regionali vor centraliza toate rapoartele împuterniciților asupra modului în care s-au desfășurat conferințele preoțești de orientare și vor întocmi, pe fiecare cult, câte o sinteză separată de sinteza generală lunar, în care se vor include următoarele date:

1.- Denumirea regiunii pe raza căreia s-au desfășurat conferințele preoțești de orientare;

2.- Denumirea cultului (episcopiei) care le-a organizat;

3.- Denumirea protopopiatelor în care s-au ținut conferințele;

4.- Datele la care au avut loc;

5.- Localurile în care s-au ținut;

6.- Situația numerică a deservenților prezenți și absenți pe protopopiate sub formă de tabel, care va cuprinde:

- Denumirea protopopiilor.

- Numărul total al deservenților (se vor include nu numai cei salariați de Stat, ci și cei plătiți din fondurile parohiilor, precum și pensionarii în activitate.

- Numărul total al deservenților prezenți la conferință.

- Numărul total al deservenților absenți de la conferință, cu specificarea dacă au absentat motivat sau nemotivat.

7.- Numele și prenumele persoanelor care au prezidat conferințele de orientare, cu arătarea funcțiunii pe care o îndeplinesc în cadrul cultului;

8.- Numele și prenumele reprezentanților organelor locale care au participat la aceste conferințe;

9.- Tema conferinței.

10.- Dacă împuternicitul regional a studiat referatul propus de comisia instituită în cadrul protopopiatului cu privire la tema conferinței.

11.- Numele și prenumele deservenților care au întocmit referatele (se va arăta parohia la care funcționează și raionul).

12.- Situația numerică a deservenților care au luat parte la discuții, pe protopopiate, sub formă de tabel, care va cuprinde:

- Denumirea protopopiilor

- Numărul deservenților prezenți

- Numărul deservenților care au luat parte la discuții

13.- O caracterizare asupra modului în care s-a desfășurat discuțiile, cu exemple concrete de deservenți care au avut atitudinea negativă (se va insista îndeosebi asupra atitudinilor negative, arătându-se, pe protopopiate, numele și prenumele deservenților respectivi, parohia la care funcționează, în ce au constat atitudinile negative și ce măsuri s-au luat pe loc pentru combaterea acestor atitudini și neutralizarea efectului lor).

14.- Modul în care au fost conduse conferințele preoțești de orientare de către președinții acestora (exemple pozitive și exemple negative).

15.- Ce îndrumări au fost date deservenților de către președinții conferințelor preoțești de orientare.

16.- Dacă reprezentanții organelor locale prezenți la conferințe, au luat cuvântul (în caz afirmativ, se va arăta, pe conferințe, numele și prenumele, instituția unde lucrează, funcția pe care o îndeplinește și părerea exprimată).

17.- Dacă împuterniciții au luat cuvântul (se va arăta, pe conferințe, numele și prenumele lor, precum și motivul care i-a determinat).

18.- Lipsurile observate în organizarea conferințelor (cu exemple concrete).

19.- O caracterizare generală a modului în care s-au desfășurat conferințele.

20.- Propuneri și sugestii pentru îmbunătățirea conferințelor preoțești viitoare.

21.- Data întocmirii sintezei.

22.- Semnătura împuternicitului regional și a împuternicitului secretar.

IV.

- Împuternicitul regional va înainta această sinteză, pe fiecare cult, cu datele de mai sus, Direcției de Studii din Departamentul Cultelor, prin Direcția Împuterniciților, în termen de cel mult cinci zile de la data ținerii ultimei conferințe preoțești de orientare din fiecare trimestru.

- Împuterniciții regionali vor prelucra cu împuterniciții de raioane textul acestui îndrumar și împreună vor lua din timp măsuri pentru stricta respectare a dispozițiilor pe care le cuprinde.

120. Sarasău, 4 iunie 1963. *Informare a propagandistului Ion Seiceanu în legătură cu modul de folosire a colectivului de agitatori G.A.C. Sarasău, instruiți de biroul organizației de bază „în rezolvarea problemelor ce se ridică”. Fond Comitetul Raional Sighet al P.M.R., dosar 471/1963, filele 166-170.*

CUM ESTE FOLOSIT COLECTIVUL DE AGITATORI ÎN REZOLVAREA PROBLEMELOR CE SE RIDICĂ ÎN CADRUL G.A.C.

Noua etapă de dezvoltare în care a pășit agricultura țării noastre, impune o ridicare la un nivel și mai înalt a muncii politice, la schimbarea conținutului ei în funcție de problemele cele mai actuale ale satului colectivizat.

În această direcție, educația maselor în spiritul atitudinii socialiste față de muncă, solicită din partea comuniștilor răbdare și pricepere de a forma la colectivității noastre dragostea față de muncă, de avutul obștesc și dezvoltarea spiritului de colectiv.

Se știe faptul că, în această direcție o importanță pentru rezolvarea tuturor problemelor care stau în fața gospodăriei o constituie munca politică de masă și conținutul ei ideologic.

Ținând seama că agitatorii constituie unul din principalii factori care răspândesc cuvântul partidului în masa de colectiviști, biroul organizației de bază din cadrul gospodăriei noastre colective a luat măsuri de organizare a grupelor de agitatori, repartizându-i pe brigăzi și echipe în cadrul gospodăriei colective.

Gospodăria noastră este tânără, are mai bine de un an, familiile care muncesc în cadrul ei sunt în număr de 436. Suprafața de teren agricolă, fiind de 1140 ha. având un caracter zoo-pomicol.

Numărul comuniștilor din cadrul organizației noastre de partid a fost la început mic 14, crescând astăzi la 34 membri și candidați de partid. De asemenea numărul agitatorilor a crescut dela 21 cât am avut la înființarea Gospodăriei la 53 agitatori în prezent, aceștia își desfășoară activitatea sub directa îndrumare a biroului organizației de bază.

Sarcinile care au stat și stau în fața colectivului de agitatori în lumina plenerii din aprilie 1962, cât și a Sesiunii Extraordinare privind încheierea colectivizării agriculturii sunt:

- dezvoltarea sectorului zootehnic în cadrul G.A.C.
- mobilizarea colectiviștilor la muncă
- păstrarea avutului obștesc al gospodăriei
- dezvoltarea pomiculturii
- dezvoltarea spiritului de colectivism
- culturalizarea maselor de colectiviști.

Pornind de la aceste probleme, biroul organizației P.M.R. din cadrul G.A.C. a trecut la instruirea colectivului de agitatori pentru a-l înarma cu cunoștințe necesare. La pregătirea și instruirea agitatorilor a asistat în cele mai multe cazuri și instructorul de partid. La aceste pregătiri se obișnuiește să se prezinte o scurtă informare politică, apoi se prezintă materiale cu privire la problemele actuale ale vieții din gospodărie, ele sunt prezentate de tov. Taplea Ioan, secretarul organizației de bază, iar atunci când problemele se referă la specialități sunt prezentate de agitatorul Kaszler Adalbert inginerul gospodăriei, care în repetate rânduri a prezentat în fața agitatorilor materiale ca: „Să dezvoltăm pomicultura în gospodăria noastră”, „Plantațiile de pomi pe suprafețe întinse”, etc. În direcția sectorului zootehnic, doctorul veterinar Steibel a prezentat în fața agitatorilor expuneri: „Modul de îngrijire a animalelor”, „Furajarea animalelor”, „Creșterea vițelor”, „Prevenirea bolilor la animale” etc.

Munca cu agitatorii nu s-a terminat odată cu instruirea lor. Biroul organizației a avut în centrul preocupării această problemă, sprijinind activitatea agitatorilor și ridicarea la nivelul sarcinilor multiple ce stau în fața lor, pentru întărirea economico-organizatorică a G.A.C.-ului și pentru dezvoltarea conștiinței socialiste a colectivităților.

După intrarea în gospodărie colectivă a întregului sat, în fața colectivului de agitatori s-au pus probleme multiple. În primul rând țărani noștri nu erau obișnuți să muncească împreună și sistematic, aplicarea regulilor agrozootehnice înaintate le păreau lucruri noi.

În această direcție a fost foarte bine venit învățământul agrozootehnic în cadrul căruia în număr mare colectivității la învățământul agrozootehnic peste 800 de colectiviști – au făcut posibilă desfășurarea în condițiuni bune a învățământului, fiind repartizați pe ramuri de producție ca: agricultură, pomicultură, zootehnie, legumicultură. Agitatorii au format în jurul lor grupe de colectiviști discutând și rezolvând problemele puse în fața lor, astfel agitatorul Lumei Ioan candidat de partid a discutat cu grupe de cetățeni după terminarea orelor de învățământ și în timpul liber despre: necesitatea plantării cu pomi fructiferi, meri și pruni de calitate pe suprafețe întinse, pe dealurile și locurile din hotarul gospodăriei colective; despre modul de plantare și veniturile pe care aduc aceste plantări.

Amintim în această direcție că s-a reușit ca în prezent gospodăria noastră să posede un număr de 13.520 pomi fructiferi, din care plantații tinere un număr de 6.075.

Agitatoarea Ierima Maria care desfășoară o activitate intensă în rândul femeilor, a mobilizat un număr însemnat de tinere fete la desfășurarea muncii în cadrul grădinei de zarzavat, înființat în primăvara acestui an pe o suprafață de 6 ha., a arătat colectivitelor în repetate rânduri necesitatea dezvoltării legumiculturii în cadrul gospodăriei noastre.

Agitatorul Ierima Vasile a reușit să ducă în bune condițiuni în masa de colectiviști hotărârile consiliului în ceea ce privește construcția adăposturilor pentru animale. Astfel, s-a reușit ca în cadrul gospodăriei noastre să se construiască în această perioadă un grajd de cărămidă pentru 100 de vaci și unul asemănător în construcție în incinta satului și două grajduri, care sunt pe terminate în așa zisul loc „Poiana”. Asemenea acțiuni au fost duse și de agitatorii Boje Vasile, Coman Mihai și alții.

În domeniul agriculturii, unde sprijiniți și alți agitatori și de consiliul de conducere al G.A.C.-ului și al biroului organizației de bază, s-a reușit să se desțelenească o suprafață de aproape 5 ha. teren care în trecut nu aducea nici un folos redându-se agriculturii și fiind în prezent semănat cu porumb. De asemenea este bine să scoatem în evidență activitatea agitatorului Filatov Constantin și a agitatoarei Stan Maria care în direcția sănătății au luptat mult pentru a introduce pe fiecare colectivist în acțiunile medicale care au fost întreprinse.

Tovarăși,

Munca în colectiv a adus multe rezultate și surprize plăcute, iar câte odată neplăceri și neajunsuri. În această direcție agitatorii a trebuit să desfășoare o activitate din plin. Unii colectivști neînțelegând temeinic păstrarea cu sfințenie a avutului obștesc, au căutat să exploateze la maximum uneltele agricole și animalele de tracțiune, așa am avut pe tov. Branic Flore, Pop Ioan, care muncind cu caii au lucrat în cadrul gospodăriei și în timpul de repaus pe loturile colectivștilor, neglijând odihna animalelor și repararea uneltelor. Agitatorii au sesizat aceste probleme consiliului și organizației de partid deoarece începea să se extindă și la alții.

Agitatorii Chirai Nuțu și Covaci Ioan au explicat acestor tovarăși în repetate rânduri modul de muncă și odihnă cât și de păstrare, reușind ca în scurt timp acest neajuns să fie înlăturat. O altă surpriză a fost aceea că unii colectivști ca: Danci Gavrilă, Ierima Ioan lucrând la recoltatul fânului, au găsit de cuviință ca la întoarcere acasă să aducă și pentru dâșii câte o sarcină de fân, motivând că nu se cunoaște dintr-o cantitate așa mare de fân o cantitate așa mică.

Agitatorii Coman Ioan, Dudaș Nuțu, Ierima Gheorghe și alții au sesizat aceste probleme și au arătat acestor tovarăși unde o să ajungă sectorul zootehnic procedându-se în așa fel. Colectivștii mai sus numiți au înțeles, iar aceste surprize au intrat pe calea dispariției.

De asemenea, apropierea satului nostru de orașul Sighet a făcut ca mare parte dintre locuitori să ocupe servicii în cadrul orașului, fapt care a făcut ca agitatorii să desfășoare o muncă de lămurire în rândul familiilor acestora. Mai mult ca atât, s-a reușit prin munca agitatorului Bledea Teodor și a agitatorului Pricop Marcel ca chiar din acești muncitori în timpul liber să muncească în cadrul gospodăriei, așa avem pe tov. Dudaș Augustin, Oros Vasile și alții.

Tovarăși,

O activitate susținută a agitatorilor s-a simțit în perioada campaniei Însămânțărilor de primăvară, fapt care a făcut ca tânăra noastră gospodărie să obțină locul I. pe raion în terminarea cu succes a campaniei.

Agitatorii Arba Petru, Bledea Maria, Bledea Teodor, Kaszler Adalbert, Dudaș Nuțu și alții au desfășurat o muncă susținută în rândurile colectivștilor, arătându-le acestora necesitatea desfășurării campaniei și că astăzi mai mult ca oricând există toate posibilitățile pentru aplicarea în practică a metodelor științifice de lucrare a pământului și ca urmare, de a se obține recolte mult sporite la hectar.

O preocupare intensă a organizației P.M.R. prin mijlocirea agitatorilor, a fost în direcția muncii de culturalizare a maselor. Căminul cultural, biblioteca, filmul, gazeta de perete, agitația vizuală, cercul de citit, panoul, au fost și sunt forme eficace în munca agitatorilor în direcția ridicării nivelului cultural, ideologic și politic al colectivităților.

Munca agitatorilor nu s-a limitat numai în incinta satului, ea s-a continuat și se duce și pe câmp în cadrul brigăzilor și echipelor de muncă. În momentele de repaus, agitatorii ca: utemista Tupte Iustina, candida de partid Ierima Maria, Bleda Măricuța și alții, citeau în fața colectivităților articole din ziarul local și central în legătură cu realizări, evenimente cât și politica internă și externă a partidului nostru.

Tovarăși,

Experiența acumulată de către colectivul de agitatori, a confirmat necesitatea ducerii și pe mai departe a muncii și activității acestora sub conducerea directă a biroului organizației de partid din gospodărie, pentru întărirea economico org[anizatorică] a G.A.C. și pentru înflorirea tinerei noastre gospodării colective.

Sarasău 4 iunie 1963

Ion Seiceanu

121. Vișeu de sus 26 iunie 1963. *Informare întocmită de primsecretarul Comitetului Raional Vișeu al PMR cu măsurile luate pentru dezvoltarea sectorului zootehnic. Fond comitetul raional al PMR Vișeu, dosar 399/1963, filele 81-83.*

Partidul Muncitoresc Român
Comitetul Raional Vișeu

Informare

Privind măsurile luate de Biroul comitetului raional de partid Vișeu pentru dezvoltarea sectorului zootehnic.-

Biroul raional de partid a continuat să controleze și să îndrume consiliul agricol raional, organizațiile de bază ca și conducerea gospodăriilor colective din raionul Vișeu în direcția dezvoltării sectorului de creșterea animalelor.

1.- S-a realizat în totalitate sarcina de plan la cumpărările de animale atât din credite de stat cât și din fondurile proprii, ne referim la numărul de 450 de vaci și 800 vițele din credite stat și un număr de 50 de vaci din fondurile proprii.-

Referitor la cumpărarea de oi în număr de 1.500 capete din care 800 din credite de stat și 700 din fondul proprii rămâne să le cumpărăm odată ce avem repartitia primită pentru regiunea Ploiești s-au Brașov întrucât animalele vor trebuie să fie de rasă cu lână semifină (țigăie de munte).

2.- Pentru intensificarea ritmului de construcții a grajdurilor din cadrul unităților noastre socialiste vă putem comunica următoarele date.

Total obiective de construit pe GAC. 39, începute 19 obiective, din care fundația terminată 6 grajduri iar cu învelitoare terminată nu avem nici una.

Prin cele 39 de obiective 21 sînt grajduri din care 6 grajduri au fundația terminată iar la celelate au început săpăturile după cum urmează: la GAC. de pe Valea Izei care sînt în număr de 6 au început săpăturile la fundații, la un număr de 5 grajduri cu mențiunea că gospodăria agricolă colectivă Săliștea a început construcția la zidurile unui grajd. La gospodăriile colective de pe Valea Vișeuului au început săpăturile gospodăriile colective Petrova, Vișeu de jos, restul avînd fundațiile terminate. Menționăm că toate materialele necesare construcțiilor sînt aduse la GAC. acestea neavînd greutate în direcția materialului.

Brigăzile de construcții formate continuă sa-și ducă lucrările cu un ritm mulțumitor la gospodăriile colective Vișeu de Jos, Vișeu de Mijloc, Leordina, și Petrova și mai puțin mulțumitor la GAC. Săliștea, Dragomirești, Cuhea, leud, Rozavlea și Șieu. GAC. Vișeu de Jos a terminat construcția zidurilor la un grajd.

3.- Biroul raional de partid a îndrumat consiliu agricol raional Vișeu, pentru a mobiliza întreaga forță de muncă în vederea începerii acțiunii de recoltatul trifolinelor și a fânețelor, prin aceia că toți țărani muncitori care sunt plecați la alte lucrări din regiune și din alte regiuni ale țării să se reîntoarcă în această perioadă pentru a forma brigăzi și echipe de cosăși pentru a putea realiza planul de recoltare la fânețe și trifoliene.

Față de timpul neprielnic din ultima vreme ce a persistat în gurile de munte putem semnală că nu am avut nici un fel de pierderi din cauza maladiilor a frigore.

Echipele de medici veterinari și de agenți veterinari care au vizitat și controlat toate turmele de oi și bovine din gurile de munte ne-au semnalat că efectivele de animale sînt în stare de sănătate perfectă fără pierderi ducînd și o acțiune de castrarea tuturor taurilor clandestini ce au existat îndrumînd șefii de stînă să aducă în vederea asigurării moutei tauri din stațiunile de montă comunale care au originea cunoscută.

În aceste săptămăna (săptămăni!) producția de lapte din fermele de vaci de la unitățile noastre socialiste au avut o evoluție negativă în sensul că, producția de lapte a scăzut consecutiv timpului extrem de rece și a ploilor ce au bătuit gurile de munte, astfel la gospodăria colectivă leud producția de lapte de la 6-7 litri a scăzut la 3,50-4 l, la gospodăria colectivă Săliștea de la 5 litri la 3,50, la gospodăria colectivă Vișeu de Jos de la 6-7 litri la 5 litri.

În privința situației organizațiilor de partid din sectorul zootehnic precizăm următoarele: Nu avem create org.[anizații] de partid pe brigăzi sau ferme rămănănd ca să vă comunicăm că în fiecare brigadă avem membrii și candidați de partid așa cum am comunicat la informarea precedentă.

Referitor la schimburile de experiență din anul 1963 va comunicăm că situația este aceeași ca cea amintită în informarea precedentă, menționăm că schimbul de experiență programatîn ziua de 22 iunie a.c la păsunea model Prislop s-a amănat pînă la o dată ca va fi stabilită ulterior din moment ce timpul nu a permis efectuarea scimbului de experiență în cele mai bune condițiuni.

3.- Întrecerile socialiste au luat ființă în gurile de munte între echipele de păstori din muntele Prelucile Cerbului și echipa de păstori din muntele Prislop prima aparținînd gospodăriei agricole colective Brazde Unite Săliștea iar a doua a gospodăriei colective Mai Vișeu de Jos.

Obiectivele acestei întreceri socialiste sunt obținerea unei cantități mai mare de lapte recoltat în cele mai bune condițiuni de zooigienă, mutarea târelor în timp util ca și organizarea pășunatului conform normelor date.

Scoatem în evidență faptul că în toate gospodăriile colective organizațiile de partid au îndrumat în mod competent consiliile de conducere pentru dezvoltarea sectorului zootehnic prin cumpărările de animale care au fost realizate în totalitate. Cu ocazia dărilor de seamă semestriale în toate unitățile socialiste din agricultură s-a pus un accent deosebit pentru dezbateră planului de producție din sectorul zootehnic fiind adoptate în acest sens măsuri corespunzătoare. Deasemenea tot în acest scop au început să organizăm adunări deschise ale organizațiilor de partid cu activul fără de partid pentru a antrena în fermele de animale ca îngrijitori pe cei mai buni membri și candidați de partid, așa s-au organizat la gospodăria colectivă Rozavlea și altele, acțiune ce este în curs de desfășurare în toate gospodăriile colective participând și membri Biroului comitetului raional de partid și comitetului executiv a sfatului popular raional.

Vișeul de sus la 26 iunie 1963

PRIMSECRETAR

ss indescifrabil

122. Sighet, 20 septembrie 1963. Informare a Biroului Raional Sighet al P.M.R. privind activitatea organelor și organizațiilor de partid din raion în perioada de vară a anului 1963, cu activitatea de propagandă dusă „pentru ridicarea conștiinței socialiste a maselor de muncitori și țărani colectiviști, a întăririi economico-organizatorice a gospodăriilor agricole colective”. Fond Comitetul Raional Sighet al P.M.R., dosar 471/1963, filele 141-150.

PARTIDUL MUNCITORESC ROMÂN COMITETUL RAIONAL SIGHET

INFORMARE

Pe baza Planului de măsuri a Biroului Comitetului Regional de Partid, biroul raional de partid a orientat activitatea organelor și organizațiilor de partid, a organizațiilor de masă, și a instituțiilor de cultură în perioada de vară spre continua îmbunătățire a muncii politice și cultural educative de masă, punând un accent deosebit pe ridicarea conștiinței socialiste a maselor de muncitori și țărani colectiviști, pe legarea muncii culturale – educative de problemele concrete ale producției din întreprinderi și ale întăririi economico – organizatorice ale gospodăriilor agricole colective.-

I. Munca politică și cultural-educativă

În această perioadă în munca cultural-educativă la sate o atenție deosebită a fost acordată popularizării în rândul țărănimii a politicii Partidului nostru, a educării colectiviștilor în spiritul dragostei față de partid, față de patria noastră socialistă și a cunoașterii realizărilor obținute de poporul nostru muncitor pe drumul săvârșirii construirii socialismului.-

Astfel în perioadă aceasta în cadrul organizațiilor de Partid au fost făcute expuneri de către membrii comitetului raionali și orășanesc de partid, activiști de partid, lector și propagandiști de pe lângă Cabinetul de Partid. De exemplu „Rolul colectivului în formarea trăsăturilor morale comuniste”,

„Carnetul de Partid documentul cel mai de preț al comunistului”, „Caracterul reacționar al moralei religioase”, „Trăsăturile morale ale comuniștilor”, „Calitatea de membru de partid” și altele la care au participat un nr. de peste 6.000 de membrii și candidați de partid din organizațiile de bază din întreprinderi, instituții, g.a.c., întovărășiri din comune și sate.

În această perioadă, Biroul Raional de Partid a făcut instruirea agitatorilor în întreprinderi, g.a.c., întovărășiri, etc. La aceste 5 instruiuri au participat 15.600 de agitatori. Instruirea a fost făcută de către membrii comitetului raionali de Partid, activiști de Partid, ingineri și profesori. La instruire s-au făcut informări în întreprinderi legate de realizările planului de producție despre calitatea produselor a reducerii prețului de cost, expuneri cu situația interne și externe. Ca rezultat a muncii de lămurire dusă de agitatori în rândul muncitorilor toate întreprinderile din Sighet au realizat planul de producție și reducerea prețului de cost obținând economii peste 1.200.000.-

La sate un accent deosebit s-a pus la instruirea agitatorilor pe întreținerea culturilor, terminarea în bune condițiuni a campanie de vară, recoltatul fânului și îngrijirea și mărirea șeptelului de animale. Astfel s-a reușit la mobilizarea colectivităților la muncă de către agitatori pentru obținerea de rezultate frumoase de către gospodăriile agricole colective. Prin întreținerea în bune condițiuni a culturilor de grâu, a secerișului la timp s-au obținut pe raion 1.240 kg. la ha, iar G.A.C. Viața Liberă 1.715 kg. la ha, iar G.A.C. Iza 1617 kg. la ha grâu. S-a recoltat întreaga suprafață de furaje la toate gospodăriile agricole colective și întovărășiri din raion. De asemenea în urma popularizării în rândurile colectivităților cu privire la creșterea șeptelului de animale s-a mărit prin prăsilă proprie a crescut cu 770 de capete noi născuți.-

În afară de instruirea lunară cu agitatorii s-a mai organizat un schimb de experiență în cursul lunii iulie cu agitatorii din cadrul g.a.c. din raion la Gospodăria Agricolă Colectivă Săpânța.

În această perioadă gazetele de perete s-au preocupat în cadrul întreprinderilor de popularizarea rezultatelor obținute în realizarea planului de producție de către muncitori iar în gac articolele au fost acsate pe popularizarea rezultatelor obținute în campania de vară, creșterea șeptelului de animale și au scos în evidență lipsurile unor colectiviști care a avut abateri dela disciplina în muncă. De asemenea între zilele 28-30 iulie a.c. au avut loc 2 schimburi de experiență a gazetelor de perete. Una s-a ținut la G.A.C. Săpânța participând colectivele gazetelor de perete de la toate g.a.c. și întovărășiri, iar al doilea la Sighet, în cadrul întreprinderii Partizanul, la care au participat toate colectivele de la întreprinderi și instituții.-

Cu ocazia schimbului de experiență au fost prezentate referate din partea unor responsabili ai gazetelor de perete. De exemplu la Săpânța resp[onsabilul] gazetului de perete a arătat cum a contribuit articolele scrise la întărirea disciplinei în muncă îngrijirea și creșterea animalelor și asigurarea bazei furajere. De asemenea au fost scoase în evidență unele articole scrisă de către corespondenții voluntari privind lipsurile ce s-a manifestat în G.A.C.-

La centrul din Sighet au fost prezentate mai multe informări din partea resp[onsabililor] gazetelor de perete ca de exemplu: informarea privind

articolele scrise în privința popularizării frunțașilor în producție, rezultatelor obținute în muncă de către muncitori, gazeta de perete de la Intreprinderea] Unitatea a informat despre articolele critice aduse unor muncitor[i] în activitatea cărora s-au manifestat lipsuri privind calitatea materialelor și disciplina în muncă. Colectivul gazetelor de perete dela O.C.L. Produse Industriale a informat despre rolul caricaturilor în educarea lucrătorilor din comerț. În urma discuțiilor a reeșit ca gazetele de perete au un rol important în educarea muncitorilor privind realizarea sarcinilor de plan, a disciplinei în muncă, etc. În concluzie la ambele schimburi de experiență din partea Comitetului Raional de Partid au fost trasate sarcini concrete gazetelor de perete privind activitatea lor în viitor.-

În întreprinderi și instituții a fost reînnoită agitația vizuală cu lozinci acsate pe realizările planului de producție pe muncitori, brigăzi, echipe, iar în g.a.c. au fost axate pe popularizarea Hotărârii Consiliului de Miniștri privind creșterea șeptelului de animale, recoltatul și depozitul fânului precum și valorificarea tuturor resurselor în vederea asigurării bazei furajere.-

În total pe raion au fost confecționate peste 160 de panouri și peste 1200 de lozinci puse în diferite locuri vizibile la îndemână muncitorilor și colectivștilor.-

Organizațiile U.T.M. sub conducerea părințească a comuniștilor a mobilizat tinerii din raionul nostru să contribuie din timp alături de vârstnici la înfăptuirea mărețelor obiective ale șesenalului, trasate de Congresul al III-lea a Partidului. În procesul acestei munci creatoare tinerii cresc și se educă în spiritul moralei socialiste proprii omului de tip nou. Alături de această metodă s-a acordat o atenție deosebită altor forme de lărgire a orizontului lor politic și cultural.

Pe baza unor indicații ale Comitetului Raional de Partid, Comitetul Raional U.T.M., prin activul său, a extins organizarea duminicilor cultural-sportive la sate. S-au organizat întâlniri între echipele de fotbal și volei, crosuri, întreceri de trântă, de oină, etc. Cu ocazia spartachiadei de vară peste 8250 de tineri au fost antrenați în astfel de competiții sportive.

Și în gospodăriile agricole colective din raionul nostru U.T.M.-iștii s-au situat ca frunțași în lupta pentru sporirea producției vegetale și animale.-

Comitetul Raional de U.T.M. a acordat o atenție deosebită concursului „Iubiți cartea”. Datorită unor forme ca recenzii, prezentări de cărți, moment poetic, colportaje, etc. s-a mărit nr. cititorilor din organizațiile de tineret. În primul semestru al a.c. s-au citit peste 90.000 de volume față de 75.000 câte s-au citit în anul 1962, iată deci o creștere simțitoare.-

„Joile Tineretului” devin manifestări interesante mobilizatoare pentru că tinerii se cultivă distrându-se. Mai reușite sunt acelea organizate de Clubul I.C.Frimu și Casa Raională de Cultură unde nr. participanților umple sala până la refuz. Cu acest prilej se țin scurte informări pe teme politice sau sfaturi în comportare socială sau atitudinea ce trebuie să aibă un tânăr în timpul dansului, concursuri de cântece, sau rubrica știați că din presa centrală sau din publicațiile de specialitate (îndrumătorul cultural).

II. Munca politică și cultural-educativă în industrie.

În vederea mobilizării largi a colectivelor de muncitori la lupta pentru traducerea în viață a prevederilor documentelor a Congresului al III-lea și al planului de stat pe 1963 munca politică și cultural-educativă de masă a fost

subordonat acestui obiectiv. Astfel în cadrul cluburilor și colțurilor roșii din întreprinderi conform planurilor de muncă unice în lunile mai – septembrie a.c. s-au ținut un nr. de 95 de conferințe din domeniile politic economic, și știința popularizată.

În domeniul politic, pentru informarea oamenilor muncii despre politica partidului s-au ținut peste 20 conferințe. Amintim și câteva titluri Bună stare a poporului, (sic!) Țeluri supreme al politicii P.M.R. „Cronica evenimentelor internaționale”, „România pe glob ieri și azi”, și altele, la care au participat peste 5.500 de muncitori.-

Urmărind generalizarea experienței înaintate în producție, a educării colectivelor în spiritul atitudinii socialiste față de muncă pentru combaterea unei concepții înapoiate în fața oamenilor muncii s-au făcut expuneri ca: Opinia publică și rolul ei educativ”, „Chipul moral al omului nou”, „Femeia factor activ în construirea socialismului” și altele la care au participat peste 4.800 de cetățeni.-

Munca politică și culturală educativă de masă a militat permanent pentru dezvoltarea dragostei față de partid și patrie, pentru educarea oamenilor muncii și spiritul internaționalismului proletar. Urmărind aceste obiectiv s-a organizat în întreprinderi și instituții expuneri pe teme ca: „Patria noastră în cifre și fapte”, „Viitorul nostru luminos al Patriei noastre socialiste”, „Respectarea legilor statului nostru datorie patriotică a fiecărui cetățeni” și altele. Nr. participanților ridicându-se peste 6.000.-

Pentru a combate rămășițele ideologiei vechi din conștiința oamenilor muncii și înarmarea lor cu ideologia marxistă leninistă în cadrul Cluburilor a colțurilor roșii din întreprinderi și instituții au fost expuse următoarele teme: Apariția vieții pe pământ, „Când și de ce a apărut religia”, „Superstițiile sunt dăunătoare sănătății omului”, etc., la care au fost mobilizați aproximativ 7.900 de oameni ai muncii.-

Mărețul eveniment a zilei de 23 August a constituit un moment important din viața poporului nostru prilejuind o trecere în revistă a realizărilor obținute sub conducerea înțeleaptă a partidului nostru în domeniile economic politic și social în anii regimului democrat popular. Aceste realizări au fost oglindite și popularizate prin organizarea de manifestări cu masele din cele 14 întreprinderi și instituții unde au participat un număr de 4.600 de muncitori. Conferințele au fost ținute de membrii comitetului raionali de partid și de activiști ai comitetului raional de partid organizat între zilele de 15-20 august a.c. Aceste expuneri enumerate mai sus au fost ilustrate cu exemple și strâns legate de activitatea și experiența dobândită în principalele ramuri industriale ale raionului nostru. Pentru asigura intensă propagandă tehnică în rândurile muncitorilor în scopul îmbunătățirii cunoștințelor tehnico-profesionale potrivit nevoilor întreprinderii s-a organizat expuneri corespunzătoare cu profilul lor. Astfel la Unitatea s-a ținut conferințe pe teme „Fibrele sintetice și utilizarea lor în procesul de producție”. La U.I.L., Alexandru Tamaș, Iprodcoop s-au organizat expuneri pe teme „Utilizarea rațională a masei lemnoase”, „Mijloacele și căile reducerii prețului de cost”.-

Pentru a reduce prejudiciile din comerțul de stat și cooperatist s-a ținut conferința „Prevenirea pagubelor din sectorul comercial” cu lucrătorii de la T.A.P.L., O.C.L. Alimentară, O.C.L. Industrială.

Tot în această perioadă s-a acordat un sprijin Casei Raionale de Cultură în organizarea activității cultural-educative, pentru a cuprinde câți mai mulți oameni ai muncii din orașul nostru. Astfel s-a ținut conferințele cu forțe locale, ca „Politică externă a P.M.R.”, „Viitorul luminos al Patriei noastre”, sau altele [cu] forțe de la regiune sau chiar din București ca de exemplu: „Lupta pentru pace în R.P.R.”, „Oboseala și nevroza”, „Prevenire și tratament”, etc., la care au participat aproximativ peste 1500 de cetățeni cu diferite ocupații.-

Munca culturală artistică în această perioadă a cunoscut un avânt deosebit, mai ales când ne găseam în prima etapă a celeia VII-lea concurs. Au luat ființă formații noi ca: orchestră de muzica populară care valorifică numai folclor maramureșean, orchestră de muzicuță ambele ale Casei Raionale de Cultură.-

În raza orașului nostru au existat 12 brigăzi de agitație care au susținut peste 80 de programe atât la Unitatea unde lucrează membrii componenți ai brigăzilor cât și în deplasare. Echipa de dansuri în nr. de 4 care de asemenea au prezentat programe atât la sediu cât și în deplasare. Programele formațiilor artistice în orașul nostru au fost văzute și în orașul Vișeu, Năsăud regiunea Cluj.-

A luat ființă un nr. de 2 coruri noi la Spital și la Unitatea în total pe raion există 18 coruri, 20 de brigăzi de agitație artistică și 32 echipe de dansuri. Toate acestea au prezentat programe variate în fața oamenilor muncii cu prilejul zilelor festive ca: 1 Mai, 1 Iunie, 30 Iunie, (Ziua învățătorului), 23 August, sau programe obișnuite duminicale. Nr. programelor se ridică la aproximativ 90 la care au participat aproape 36.000 de cetățeni.-

În sprijinul echipelor artistice de amator s-a trimis oameni calificați, profesori de diferite specialități pentru a ajuta la întocmirea repertoriului a interpretării unor piese la un nivel cât mai ridicat. În urma încheierii primei etape a celui de a VII-lea concurs s-au obținut următoarele rezultate: 12 premii în locul I., 9 premii locul II. și III. și o mențiune, total pe raion obținându-se 21 premii și una mențiune cu care au fost distincse formațiile artistice din orașul și raionul Sighet. Putem să scoatem în evidență activitatea obștească al orchestrei populare a întreprinderii Ilie Pintilie și a brigăzii artistice al Sfatului Popular Raional care s-au deplasat în repetate rânduri în mijlocul colectivităților și care se bucură de o bună apreciere.-

Obiectivul principal al muncii cu cartea în perioadă această a fost atragerea în masă la biblioteca a oamenilor muncii din oraș și sate direct legat de producție. În acest sens biblioteca raională și cele din raion au organizat variate manifestări cu cartea unele în strânsă în colaborare cu căminele culturale, casa raionale de cultură, având un caracter complex, altele la sediul bibliotecilor sau la locul de muncă. Astfel amintim recenzii de cărți ținute în număr de peste 100 la bibliotecile comunale și satești la care au participat cca. peste 15.000 de cetățeni. Un număr de 34 seri literare, închinatelor unor zile comemorative sau sărbători naționale cu peste 10.000 participanți. De exemplu în cinstea zilei de 23 August au (!) fost ținută seara literară „Stele mari de August” în comunele Vad, Remetei, Bârsana, Casa Raională de Cultură, Clubul I.C. Frimu, Sfatul Popular Raional, etc.- „Nouă geografie a patriei seara literară care s-a bucurat de mult succes în comuna

Sarasău și în cadrul orașului. În bună și permanentă organizare de manifestări cu cartea s-au manifestat în comunele Berbești, Strâmtura, Bârsana, Vad, Giulești, Virișmort, Oncești, Sarasău, și altele.-

S-au evidențiat în bună și permanentă organizare a manifestărilor cu cartea.-

De mare eficacitate au fost consfăturile cu cititorii pe marginea unor broșuri legate de problemele economice ale g.a.c.

Astfel de consfătuiri ca Importanța economică a protecției păsărilor folositoare agriculturii ținut în comuna Bârsana „Importanța creșterii albinelor ținută în comuna Strâmtura sau importanța reducerii prețului de cost la construcțiile din g.a.c. ținută în comuna Remeți au avut ca rezultat practic mobilizarea țăranilor colectivști la realizarea unor construcții ale gospodăriei colective prin munca practică, la mărirea productivității în creșterea albinelor, etc.-

Informările politice făcute zilnic la arie în majoritatea comunelor din raion au ținut la curent pe țăranii colectivști pe evenimentele interne și internaționale.-

S-au evidențiat în acest sens bibliotecile din comunele Săpânța, Câmpulung la Tisa, Vad, Ocnașugătag și altele.

Prin buna organizare a manifestărilor cu carte, a crescut nr. cititorilor din satele raionului nostru. La 9.855 față de 7.930 din aceeași perioadă a anului 1962, iar nr. cărților citite este de 67.401 față de 47.470 din lunile de vară ale anului trecut. O creștere însemnată în nr. de cititori și cărți citite s-a realizat mai ales la bibliotecile sătești neafiliate datorită caracterului mobilizator ale regulamentului concursului „Pentru cea mai bună bibliotecă satească”, inițiat de biblioteca regională.

Activitatea bibliotecii raionale la sediu și în raza orașului s-a îmbunătățit deasemeni față de aceeași perioadă a anului trecut. Nr. de cititor este de 2368 față de 1777, iar al cărților difuzate către cititor este de peste 35.000 față de 22.740 din aceeași perioadă a anului trecut. Printre manifestările de masă de amploare, organizația în colaborare cu Casa Raională de Cultură consiliul Local al Sindicatelor, Consiliul Raional al Agriculturii, arătăm cele 2 concursuri „Cine știe câștigă”, organizate în comuna Vad și la Sighet pe temele „Știința Sovietică în frunte” și „Creșterea animalelor izvor de bogăție” la care au participat cca. 500 de colectivști din comunele: Vad, Sarasău, Săpânța, și din orașul Sighet.-

Biblioteca organizat săptămânal de 2 ori, recenzii și prezentări de cărți, la Casa Raională de Cultură și la Centrul de Radioficare.-

Recenziile de la Casa Raională de Cultură fiind urmate de filme documentare și artistice gratuite atrag un nr. din ce în ce mai mare pe oamenii muncii din oraș.-

Seara literară „Stele mari de August” închinată celei de a XIX-a a eliberării patriei de sub jugul fascist, s-a bucurat de un deosebit succes atât la casa raională de cultură, cât și la Clubul I.C.Frimu și Sfatul Popular Raional, fiind audiate de peste 1.000 de cetățeni.-

La sate au făcut informări politice de către activiștii culturali, cadrele didactice, cadre tehnice din localitățile raionului nostru, dând posibilitate pătrunderii în masă a politicii Partidului nostru pe plan intern și extern. Aceste informări erau organizate la căminele culturale, lunar. Informarea

„Situația internațională și internă” a cuprins cele mai importante evenimente ca de exemplu semnarea tratatului cu privire la interzicerea experiențelor nucleare în cele trei medii, sau Congresul femeilor dela Moscova, primul sbor al femeii în cosmos, etc. au stârnit un interes deosebit în rândurile ascultătorilor atrăgând un nr. de peste 30.000 participanți.-

Comitetul Raional de Partid a continuat să desvolte propagandă de răspândire a cunoștințelor cultural științifice a formelor și mijloacelor de combatere a misticismului , iată câteva exemplu din acestea care s-au ținut la căminele culturale „Originea creștinismului”, „Pământul și sistemul solar”, „Prietenia dintre părinți și copii”, și altele la care au participat un nr. de 6.000 de cetățeni.-

Propagandă agricolă s-a desfășurat în forme variate și atractive având un caracter concret și permanent. S-au ținut expuneri ca Hotărârea Consiliului de Miniștri pentru sporirea cointeresării creșterii animalelor și cu privire la desfacerea cărnii. „Recoltatul la timp și fără pierderi”, „Întreținerea culturilor de vară”, precum și alte forme, ca de exemplu „Sfatul agronomului”, „Seri de calcul”, „Seri de întrebări și răspunsuri”, etc.

De asemenea unele schimburi de experiență ale colectivităților din g.a.c.-urile Cornești și Călinești care au luat cunoștință la g.a.c. Săpânța de metode și rezultatele frumoase obținute în această gospodărie frunțasă. Apoi toate gospodăriile colective au făcut un schimb de experiență la S.E.Z. contribuind prin această la popularizarea și cunoașterea nemijlocită a realizărilor obținute de această stațiune experimentală de când a luat ființă.-

Unele concursuri tot pe teme agricole s-au ținut și în orașul Sighet între G.A.C. Sighet și Partizanii Păcii din Săpânța, concurs dotat cu premii și la care au participat peste 400 de colectiviști dela ambele gospodării.-

În total la aceste manifestări au participat un nr. de aproximativ de 33.000 de cetățeni din satele raionului nostru. În urma acestor forme de activitate g.a.c.-urile și întovăririle din raionul nostru s-au întărit din punct de vedere economico-organizatoric prin aceea că nr. de taurine au crescut cu 213% și la ovine 200% față de începutul anului 1963 exemplu g.a.c. Săpânța care a obținut o creștere de taurine de la 469 la 1100, iar la ovine de 764 la 1700.-

Brigăzile științifice au făcut deplasări în comunele și satele raionului nostru precum și la întreprinderi din raza orașului. S-au pus întrebări ca, pentru ce culturi corespund soluri argilose, câte religii sunt pe pământ, cum și prin ce forme luptă țările socialiste pentru apărarea păcii, ce distrugerii ar aduce un eventual război termonuclear? și multe altele.- În total au fost însumate peste 300 de întrebări, la care au fost date răspunsuri de oameni calificați, competenți și majoritatea răspunsurilor au fost însoțite de material documentar: Rampa de lansare a rachetei, hărți, microscopie, etc. La aceste forme de răspândirea cunoștințelor științifice au participat peste 6.000 de cetățeni. În vederea generalizării experienței pozitive s-au organizat un schimb de experiență la Runc la care au participat toate cele 5 brigăzi din raionul nostru cu care ocazie s-a împărtășit practic din experiența acumulată.

Secretar
ss indescifrabil

Sighet, la 20 septembrie 1963.

123. Vișeu de Sus, 16 octombrie 1963. *Memoriu al Consiliului Agricol al Sfatului Popular al Raionului Vișeu, privind „balanța porumbului” în gospodăriile agricole colective din raion, în care constatându-se producțiile mici obținute de GAC-uri și implicit cantitatea ridicol de mică atribuită pentru ziua de muncă prestată de colectivități, este solicitată o cantitate de 100.000 kg. porumb din fondul central de stat pentru a „determina cointeresarea lor materială și pentru a reduce fluctuațiile mari de brațe de muncă.” Fond Comitetul Raional Vișeu al PMR, dosar 399/1963, filele 92-96.*

Sfatul Popular al Raionului Vișeu
Consiliul Agricol

MEMORIU

Privind balanța porumbului în gospodăriile agricole colective din raionul Vișeu, recolta anului 1963.

În urma analizării propunerilor făcute de gospodăriile agricole colective, din raionul Vișeu, asupra balanței porumbului boabe și repartizarea acestuia pe zile muncă, Biroul comitetului raional de partid în ședința din 16 octombrie 1963, a făcut următoarele observații și precizări pe care le prezentăm mai jos pe unități:

G.A.C. Cuhea

De pe suprafața de 64 ha. însămânțate cu porumb boabe cu o producție medie de 690 kgr./ha. a realizat o producție totală de porumb boabe de 43.900 kgr. Această unitate și-au achitat integral datoriile față de stat de 5.135 kgr. porumb și prin reținerea necesarului de sămânță fond de ajutoare 4% și un necesar de furaje de 5.000 kgr. poate repartiza pe zile munca 27.704 kgr. revenind pe o zi muncă 0,554 kgr.

În această gospodărie agricolă colectivă se repartizează până la sfârșitul anului 1700 kgr. grâu și în aceste condiții gospodăria colectivă din comuna Cuhea repartizează pe zile munca 2,054 kg. cereale (porumb + grâu).

Gospodăria agricolă colectivă Cuhea a prevăzut ca necesar de porumb pentru furaj cantitatea de 5.000 kgr. revenind la cele 35 capete porcine o cantitate de 142,8 kgr. porumb boabe. Menționăm că această cantitate a rezultat în urma alegerii porumbului, cantitatea de mai sus fiind de o calitate mai slabă în general neajunsă la maturitate și care trebuie furajată într-un timp scurt. Deficitul de furaje concentrate pentru porcine se va completa din producția de ovăz și cartofi a acestei unități.

G.A.C. Ieud

De pe o suprafață de 89 ha. însămânțate cu porumb a realizat o producție medie de 415 kgr./ha. o producție totală de porumb boabe de 37.000 kgr. Producția mică realizată la hectar se datorește faptului că în această gospodărie colectivă porumbul nu a fost întreținut în mod corespunzător. Gospodăria colectivă Ieud are ca plan de livrare către stat 17.256 kgr. (munci S.M.T. 15.256 kgr.+ 2000 kgr. restituit sămânță împrumutată), reținând necesarul de semințe de 4.550 kgr. precum și fondul de ajutor de 4% în această unitate se pot repartiza la zile munca 13.714 kgr. porumb boabe revenind la cele 67.000 zile muncă prevăzute a se realiza până la finele anului curent (efectuate în prezent 56.955 zile muncă), o

cantitate de 0,204 kgr. porumb boabe la o zi muncă. În această unitate se repartizează pe anul în curs o cantitate de 1,089 kgr. grâu și în aceste condiții în gospodăria colectivă leud se pot acorda la o zi muncă 1,472 kgr. cereale. Pentru a putea acorda această cantitate Biroul Comitetului raional de partid a considerat ca necesar solicitarea amânării predării de către această unitate a unei cantități de 12.000 kgr. porumb boabe din datoriile față de stat la muncile SMT în care condiții față de 0,204 kgr. porumb la o zi muncă se va putea acorda 0,383 kgr. porumb boabe. Față de producția mică realizată această unitate nu și-a prevăzut să rețină nici o cantitate de porumb pentru furajarea animalelor, urmând să satisfacă necesarul pentru cele 24 capete porcine de care dispune, din producția de ovăz, cartofi, etc.

G.A.C. Săliște

A însămânțat în anul 1963 cu porumb o suprafață de 25 ha. pe care cu o producție medie de 1400 kgr./ha. a obținut o producție totală de 35.000 kgr. porumb boabe. Această unitate își poate achita integral datoriile față de stat de 2.808 kgr. iar în urma reținerii necesarului de semințe și acordării avansului de 4% rămâne să repartizeze la o zi muncă 0,434 kgr. porumb boabe care împreună cu cantitatea de 1,000 kgr grâu ce se va acorda până la sfârșitul anului va crea posibilități ca în această unitate să se repartizeze membrilor colectiviști 1,434 kgr. cereale la o zi muncă. Această gospodărie colectivă nu și-a reținut nici din cauza cantităților mici de porumb obținute necesar de porumb pentru furajarea celor 21 de porcine de care dispune urmând ca nevoile de hrană să fie acoperite din producția de ovăz și cartofi.

G.A.C. Rozavlea

De pe o suprafață de 147 ha. însămânțate cu porumb boabe a realizat o producție medie de 1.012 kgr./ha. și în aceste condiții o producție globală de 148.800 kgr. porumb boabe. Gospodăria colectivă mai sus amintită și-a achitat integral datoriile față de stat de 11.880 kgr. și poate acorda pentru zile muncă 122.878 kgr. revenind la o zi muncă 2,074 kgr. porumb boabe. Tot în această unitate se va acorda până la sfârșitul anului 0,883 kgr. grâu în care condiții membrii colectiviști vor primi la o zi muncă 2,957 kgr. cereale.

Disponând de cantități însemnate de ovăz și cartofi GAC. Rozavlea a reținut pentru nevoile de furajare numai 2.000 kgr. porumb pentru cele 20 porcine de care dispune.

G.A.C. Șieu

A însămânțat în anul 1963 o suprafață de 90 ha. cu porumb pentru boabe realizând o producție medie de 722 kgr. cu o producție totală de 65.000 kgr. Această unitate își va achita toate datoriile față de stat și în urma reținerii celorlalte fonduri statutare va repartiza la o zi munca 1,722 kgr. porumb boabe care împreună cu cantitatea de 1,100 kgr. grâu crează posibilități ca această gospodărie colectivă să se repartizeze membrilor colectiviști 2,822 kgr. cereale la o zi muncă. Menționăm că din cauza producției mici de grâu această gospodărie colectivă a fost amânată să-și predea din acest an datoriile față de stat la sămânța împrumutată.

Gospodăria colectivă Șieu pentru nevoile de furaje a reținut 6.000 kgr. porumb în special din porumbul ne ajuns la maturitate cu care va putea completa necesarul de hrană și pentru cele 7 capete porcine de care dispune.

G.A.C. Dragomirești

A realizat în acest an o producție totală de 56.660 kgr. porumb boabe având o producție medie de 1.010 kgr./ha. Această unitate are ca plan de livrare față de stat 5.091 kgr.(2.091 kgr. munci SMT. + 3000 kgr. sămânță împrumutată) pe care le poate achita integral. În urma reținerii fondurilor statutare din care porumb pentru furaj 3000 kgr. în această gospodărie colectivă se poate repartiza membrilor colectiviști 1,551 kgr. porumb boabe care împreună cu cantitatea de 1,112 grâu la o zi muncă crează posibilități de a se repartiza membrilor colectiviști 2,663 kgr. cereale. Gospodăria colectivă din Dragomirești are 12 capete porcine a căror nevoi de furajare se pot acoperi și din producția de ovăz, cartofi, dovleci, etc.

G.A.C. Petrova

De pe o suprafață 55 Ha. însămânțată cu porumb pentru boabe a realizat o producție medie 890 kgr./ha. și o producție totală de 49.000 kgr. porumb boabe datorile față de stat în această gospodărie colectivă în cantitate de 3.453 kgr. au fost achitate urmând a se repartiza membrilor colectiviști prin reținerea fondurilor statutare din care 3.700 kgr. porumb pentru furaj, 36.807 kgr. porumb boabe, revenind la o zi de muncă 1,022 kgr. Tot în această gospodărie colectivă se repartizează 0,805 kgr. grâu pe o zi muncă astfel se vor acorda până la sfârșitul anului 1,827 kgr. cereale. Gospodăria colectivă din comuna Petrova are în proprietate obștească 15 capete porcine care revin 246 kgr. porumb per cap.

G.A.C. Leordina

A obținut la porumbul cultivat pentru boabe o producție medie de 1.365 kgr./ha. și o producție totală de 80.000 kgr. porumb boabe, această gospodărie agricolă și-a achitat integral datorile față de stat urmând să repartizeze la o zi muncă 1,688 kgr. porumb boabe care împreună cu cantitatea de 0,724 kgr. grâu, ce se vor repartiza până la sfârșitul anului crează posibilități ca membrii acestei gospodării colective să primească 2,412 kgr. cereale. GAC Leordina are în proprietate obștească 20 capete porcine pentru care a rezervat 5.000 kgr. porumb în special din cantitățile de porumb ne ajunsă la maturitate.

G.A.C. Vișeu de Jos

A cultivat în acest an 74 Ha. cu porumb pentru boabe obținând o producție medie de 824 kgr./Ha. și o producție totală de 61.000 kgr. porumb boabe. Această unitate și-a achitat integral datoria față de stat de 1.490 kgr. porumb boabe. În urma reținerii fondurilor statutare din care 1.500 kgr. porumb pentru furaj poate repartiza membrilor colectiviști o cantitate de 0,728 kgr. porumb boabe care împreună cu cantitatea de 0,764 kgr. grâu asigură membrilor colectiviști în acest an 1,492 kgr. cereale. Menționăm că această gospodărie a primit aprobare din partea organelor superioare pentru a nu preda în acest an sămânța de grâu împrumutată de la stat.

G.A.C. Vișeu de mijloc

Realizează o producție totală de 26.000 kgr. porumb boabe cu o producție medie de 1.300 kgr./Ha. Această unitate nu a avut în acest an datorii față de stat și în urma reținerii fondurilor statutare de 2.160 kgr. (1.120 kgr. sămânță și 1.040 kgr. ajutor 4%) poate repartiza membrilor colectiviști o cantitate de 0,567 kgr. porumb boabe care împreună cu cantitatea de 0,760 kgr. grâu ce se vor repartiza până la sfârșitul anului crează posibilități pentru a se acorda membrilor colectiviști la o zi muncă 1,327 kgr. cereale. Această

unitate are în proprietate obștească 15 capete porcine pentru care nu s-au reținut cantități de porumb urmând ca furajarea să se asigure din producția de ovăz și cartofi.

- În balanța porumbului întocmit pentru recolta anului 1963, s-a prevăzut ca necesar de sămânță pentru un ha. 35 kgr., ținând seama de faptul că în condițiile raionului nostru majoritatea suprafețelor destinate pentru cultura porumbului se însămânțează prin împrăștiere cu mâna.

- Biroul comitetului raional de partid analizând cantitățile mici de porumb ce se repartizează în unele gospodării colective, care în general în acest an au lucrat mai bine și au ținut producții corespunzătoare la hectar însă cantități globale mici din cauza suprafețelor restrânse de porumb cultivate consideră ca necesar ca în măsura posibilităților unele unități din raionul nostru să fie sprijinite pentru a primi porumb din cota ce revine raionului nostru din fondul central de stat.

Astfel, în ultimii ani raionul Vișeu a primit prin sprijinul organelor superioare de partid și de stat anual 650 tone porumb din fondul central de stat care s-a repartizat prin grija sfaturilor populare cetățenilor din raionul nostru.

Rugăm Biroul comitetului regional de partid pentru a analiza situațiile prezentate în balanța porumbului și să se aprobe ca în gospodăriile colective mai jos arătate să repartizăm din cota trimestrului III și IV următoarele cantități de porumb pentru a completa cantitățile de porumb repartizate din producția proprie, astfel:

G.A.C leud	30.000 kgr.
" Săliștea	30.000 kgr.
G.A.C Vișeu de jos	30.000 kgr.
G.A.C Vișeu de mijloc	10.000 kgr.
Total.	100.000 kgr.

Aceste cantități de porumb în mod obișnuit au fost primite sub formă de făină însă ținând seama de faptul că făina de porumb nu se poate păstra un timp mai îndelungat, solicităm aprobarea Dvs. pentru ca cantitatea de 100.000 kgr. să se primească în porumb boabe.

Rugăm acest sprijin din partea Biroului comitetului regional de partid pentru ca prin sporirea producției de porumb ce se repartizează membrilor colectivști să putem determina cointeresarea lor materială, pentru a reduce fluctuațiile mari de brațe de muncă din acest an. Menționăm că gospodăriile noastre colective în urma livrării unor importante cantități de ceapă, cartofi, fructe, etc. își pot asigura fondurile necesare pentru a prelua cantitățile de porumb mai sus arătate contra cost și să le repartizeze membrilor colectivști ca o completare la porumbul boabe repartizat pe zile muncă din producția proprie.

Rugăm comitetul regional de partid pentru analiza problemelor mai sus prezentate și a dispune aprobarea lor.

Vișeu de sus la 16 octombrie 1963

PREȘEDINTE CONS[ILIULUI] AGR[ICOL] RAIONAL

124. Vișeu de Sus la 1 noiembrie 1963. Informarea lui M. Maurițiu de la Comisia delegată de Comitetul Raional de Partid Vișeu, relatând lipsa unor produse de primă necesitate constatate în urma controlului privind

aprovizionarea cantinelor, pieței și magazinelor de textile din orașul Vișeu de Sus, remarcând însă prezența particularilor pe piață cu cantități mari de cartofi. Fond Comitetul Raional Vișeu al PMR, dosar 399/1963, filele 31-32

I N F O R M A R E

Privind constatările aprovizionării unităților socialiste din oraș

Comisia delegată de către Comitetul Raional de Partid, pentru a constata felul în care sunt aprovizionate cantinele pentru perioada de iarnă precum și felul în care sunt însilozate legumele și zarzavaturile, s-a constatat următoarele:

1. Cantina sfatului popular raional

Conform planului de aprovizionare pe perioada de iarnă, situația se prezintă după cum urmează:

	Plan	Existat (existent)
Cartofi	10.000 kgr	7430 kgr
Varză	1.200 kgr	1.200 kgr
Morcovi	300 kgr	- kgr
Rădăcinoase	450 kgr	- kgr
Fasole boabe	200 kgr	200 kgr
Ceapă	2.000 kgr	2.000 kgr

Menționăm că, ceapa este depozitată în bune condițiuni, precum și restul legumelor.

Ceapa nu a fost cumpărată din raionul nostru și în afară de cantitatea de mai sus mai poate consuma în primele două luni cantitatea de circa 250-300 kgr.

Masa la cantină este slabă cu toate că se plătește servitul unei mese 5 lei.

2. Cantina internatului școlii medie.

	Plan	Existent	Necesar
Cartofi	12.000 kgr	11.000 kgr	3000 kgr
Varză	3.500 kgr	3.500 kgr	3000 kgr
Ceapă	500 kgr	1.200 kgr	250 kgr
Fasole boabe	500 kgr	- kgr	250 kgr
Usturoi	50 kgr	- kgr	50 kgr

Mâncarea este bună la prânz cu excepția dejunului și cina care se vor îmbunătăți cu data de 1 nov. 1963 prin majorarea alocației bănești cu 50 bani la zi.

3. Cantina spitalului raional Vișeu

Conform planului de aprovizionare pe iarna anului 1963/64 este aprovizionat cu toate sortimentele exceptând varza în cantitate de 1700 kgr, precum și rădăcinoasele.

4. Cantina de ajutor popular

Din constatările efectuate, s-a constatat că, planul de aprovizionare este satisfăcut, având un efectiv de 40 persoane care servesc masa la această cantină.

5. Depozitul de cartofi al U.R.C.C. Vișeu Tg. Expoziție

Sunt depozitați în târg expoziție cantitatea de 18 vag[ioane] cartofi a 10 tone vagonul.

Păstrarea cartofilor în acest loc este periclitată pe zi ce trece din cauza înghețului de peste noapte.

S-a constatat că, în ziua de 1 nov cu ocazia controlului efectuat, o cantitate de circa 1000 kgr a fost prinsă de ger. Considerăm că, există o mai mare cantitate de cartofi prinsă de ger, cantitatea de mai sus rezultă numai din selecționarea cartofilor dintr-o singură zi.

6. Piața și aprozarul

Vizitând piața s-a constatat că, există multe zarzavaturi și legume pe piață. Predomină cartofi care sunt în cantități mari atât a particularilor cât și a aprozarului

Este căutată mult varza care este pusă spre vânzare numai de către aprozar. Lipsește din sortimentele pieții numai usturoiul.

7. Magazinele alimentare.

Vizitând magazinele alimentare s-a constatat că lipsesc o serie întreagă de produse alimentare printre care amintim: ulei, grăsimi, conserve, șerbeturi, halva, bulion, săpun de față, cremă de ghetă, cașcavaluri și brânzeturi, napolitane, siropuri, dulceturi, compoturi, slănină, castraveți, gogoșari, unt, mezeluri, etc.

Gestionarii ne-au pus la dispoziție comenzile prin care au solicitat aceste sortimente în mai multe rânduri însă comenzile nu au fost satisfăcute.

8. Lumea copiilor

Și din acest magazin lipsesc o serie de sortimente care sunt căutate de către părinții copiilor cum ar fi: paltoane, costume de stofe, cămăși, ciorapi, rochițe, diftin, ghetuțe, căciulițe, etc.

9. Textile și încălțăminte.

Și aceste două unități duc lipsă de sortimente și în special sortimente necesare pentru iarnă cum ar fi: diferite stofe pentru palton, costume, rochii, mănuși, jerseie de diferite culori, precum și o serie întreagă de încălțăminte ca: pantofi de dame, de antilopă, pantofi de culoare deschisă, pantofi sport, pantofi romarta de damă, ghetă galoși, cizme de cauciuc, șoșoni de iarnă, precum și modele de pantofi bărbătești și bocanci.

Nu am putut să ne facem constatările asupra silozurilor și beciurilor U.R.C.C.-ului prin faptul că nu am găsit pe nimeni cine să ne conducă. Din informații am aflat că U.R.C.C.-ul dispune de o serie întreagă de beciuri goale la ora actuală, în care s-ar pute depozita în cel mai scurt timp legume și zarzavaturi.

De asemenea la I.A.P. nu am găsit pe nimeni pentru a putea vedea felul cum sunt aprovizionate unitățile în sub ordine.

Considerăm că este necesar să se mai viziteze în următoarele zile și silozurile și depozitele U.R.C.-ului și I.A.P.-ului.

Vișeu de Sus la 1 noiembrie 1963.

Responsabili Colectiv,
M. Maurițiu

125. Sighet, 30 ianuarie 1964 Informare privind concluziile brigăzii Comitetului Regional de Partid asupra muncii politice și cultural-educative de masă în raionul Sighet în perioada de iarnă. Fond Comitetul Județean Maramureș al P.M.R., dosar 520/1964, filele 127-144.

INFORMARE

privind concluziile brigăzii Comitetului regional de partid, asupra muncii politice și cultural-educative de masă în raionul Sighet, în perioada de iarnă.

Pe baza planului de măsuri al Comitetului regional de partid, privind îmbunătățirea muncii politice și cultural-educative de masă la sate, un colectiv al Comitetului regional de partid, s-a deplasat în raionul Sighet pentru a controla și îndruma organizațiile de partid, organizațiile de masă, instituțiile culturale și unitățile socialiste din agricultură.

Colectivul alcătuit din tovarășii:

1. Bocșa Lazăr din partea Secției de propagandă și agitație a Comitetului regional de partid.

2. Bocu Marian Iosif, din partea Comitetului regional pentru cultură și artă.

3. Dragomir Zamfir din partea Bibliotecii regionale.

4. Dragoș Mircea din partea Muzeului regional.

5. Maier Sigismund din partea Comitetului regional UTM.

6. Ghiur Gavril din partea Casei regionale a creației populare.

7. Angyol Mihai din partea Întreprinderii cinematografice regionale, a fost completat cu activiști ai Comitetului raional pentru cultură și artă, ai Casei raionale de cultură și Bibliotecii raionale.

În perioada 23-30 ianuarie 1964, colectivul, împărțit în două grupe, a controlat și îndrumat următoarele localități: Călinești, Vad, Săpânța, Câmpulung la Tisa, Remetei, Rona de Jos, Rona de Sus, Nănești.

Colectivul regional a constatat că, Comitetul raional de partid a îndrumat organizațiile de partid, organizațiile de masă și instituțiile culturale din raion, pentru aplicarea în viață a sarcinilor prevăzute în planul de măsuri al Biroului Comitetului regional de partid, privind îmbunătățirea muncii politice și cultural-educative de masă în perioada de iarnă la sate.

Printre rezultatele pozitive în munca de culturalizare a maselor în perioada de iarnă, amintim următoarele:

- la nivel de raion există planuri de măsuri atât la Comitetul raional de partid cât și la celelalte organizații de masă și instituții culturale, iar la începutul lunii noiembrie, Comitetul raional de partid a fost prelucrat cu aparatul de partid, cu secretarii organizațiilor de bază și cu organizațiile de masă.

De asemenea, pe linia Comitetului de cultură și artă, s-a ținut instructaj cu toți factorii culturali din comunele și satele raionului.

- Asemenea planuri au fost găsite și la organizațiile de partid, la sfaturile populare și căminele culturale din comunele și satele controlate.

- Comitetul executiv al Sfatului popular raional, a analizat în ziua de 12 decembrie 1963, activitatea Comitetului raional de cultură și artă, felul cum se duc la îndeplinire sarcinile prevăzute în planul de măsuri privind culturalizarea maselor în perioada de iarnă la sate. Astfel de analize ale muncii cultural-educative au fost ținute și în sesiunile Comitetelor executive ale sfaturilor comunale din Câmpulung la Tisa, Săpânța, Vad, Călinești, Rona de Sus.

- Tot în luna decembrie, Comitetul raional U.T.M. a analizat în cadrul ședinței de birou, participarea tineretului la munca cultural-artistică.

De asemenea Biroul raional de partid și-a propus să analizeze în cadrul ședinței de birou din 10 februarie a.c. atât munca culturală cât și învățământul agrozootehnic.

Apreciem ca un lucru bun, faptul că în luna ianuarie a.c., Biroul raional de partid a reușit să instruiască timp de 3 zile un număr de 1.100 agitatori de la sate, pe baza unei tematici judicios alese. Tot în această perioadă s-a făcut și reînnoirea grupului de agitatori în fiecare organizație de bază, cu oameni bine pregătiți.

La nivel de raion, în ziua de 26 ianuarie a.c., Biroul raional de partid a instruit responsabilii gazetelor de perete, în legătură cu tema „În miezul problemelor economice”, concursul organizat în cinstea celei de a XX-a aniversări a eliberării patriei noastre de sub jugul fascist.

Comitetul raional de partid a luat măsuri de constituire a colectivelor, la nivel de raion și comune, care să reorganizeze și să reînnoiască întreaga agitație vizuală din raza raionului. Din informările primite, aceste colective și-au început deja activitatea.

În general, s-a constatat că în majoritatea localităților unde ne-am deplasat, comitetele executive ale sfaturilor populare, s-au preocupat de asigurarea bazei materiale necesară desfășurării activităților cultural-educative în perioada de iarnă. Menționăm în acest sens preocuparea comitetelor executive comunale din Rona de Sus, Câmpulung la Tisa, Remeți și Vad.

În ceea ce privește învățământul agrozootehnic de 3 ani considerăm că Biroul raional de partid și Consiliul agricol raional, au organizat bine această formă de învățământ. S-a constatat de noi, pe teren, că recrutarea cursanților și stabilirea profilului cercurilor, s-a făcut din timp, conform instrucțiunilor Consiliului Superior al agriculturii. Astfel, pe raion există 51 de cercuri cu un număr de 2.431 de cursanți, din care: anul I – 26 de cercuri cu 1.520 cursanți, și anul II – 25 de cercuri cu un număr de 911 cursanți, proveniți din rândul colectivităților și întovărășiților. Aceste cercuri au fost asigurate cu lectori competenți din rândul inginerilor agronomi, zootehniști, medicilor veterinari și profesorilor de agricultură și științelor naturii.

Sub conducerea organizațiilor de partid, consiliile de conducere ale GAC-urilor și lectorii, s-au preocupat de mobilizarea colectivităților la cursuri, de asigurarea unor lecții de calitate, reușind în felul acesta ca un număr mare de cercuri să fie la zi cu lecțiile predate și să aibă o frecvență bună. Astfel, se pot evidenția lectori ca: Kaszli Adalbert de la G.A.C. Sarasău, cercul pomicol, anul II, care a predat 16 lecții, predă lecții de calitate și are frecvență bună; Macioca Mihai, de la G.A.C. Remeți, care este la zi cu lecțiile și are de asemenea frecvență bună; Kenyereși Iosif, medic veterinar la G.A.C. Călinești, care a predat deja a 19-a lecție de bună calitate și are frecvență bună; Fodoruț Ioan, întovărășirea Nănești, care a predat 16 lecții și are frecvență bună. Astfel de exemple, se mai pot da și din alte gospodării.

Cercurile agrozootehnice din raion, au fost înzestrate cu 481 de diafilme, care se expun cu ocazia predării lecțiilor. De asemenea, pentru cursanți au fost trimise din timp un număr de 1.469 de manuale.

Un alt fapt pozitiv, este acela că Biroul raional de partid, Comitetul executiv al sfatului popular raional și Consiliul agricol raional, a analizat în ziua de 16 ianuarie a.c. cu toți lectorii de la învățământul agrozootehnic, felul

în care se desfășoară acest învățământ, au fost stabilite măsurile necesare acolo unde s-au constatat lipsuri.

Pentru țăranii ne cuprinși la învățământul agrozootehnic de 3 ani, au fost organizate, pe lângă căminele culturale din 33 localități, cicluri de conferințe, la care au participat un auditoriu de 3.200 cursanți.

Astfel, în comuna Călinești, au fost ținute un număr de 9 conferințe pe teme agricole, ca: „Îngrijirea și întreținerea livezilor pe rod”, „Combaterea dăunătorilor la pomi”.

La Remeți, au fost ținute conferințe interesante ca: „Furajarea rațională”, „Creșterea animalelor, izvor de mari venituri” etc.

Propaganda prin conferințe a mai inclus și un ciclu de conferințe educativ-științifice și altul, privind fenomenele meteorologice. În localitățile Desești, Strâmtura, Rona de Sus, aceste cicluri se desfășoară în bune condițiuni, până la zi, fiind ținute în medie 6 până la 7 conferințe.

Colectivul de conferențieri de pe lângă Comitetul pentru cultură și artă, se deplasează, periodic, duminica, la sate.

În perioada 1 noiembrie 1963 – 25 ianuarie 1964, au fost trimiși de la centrul de raion peste 150 de conferențieri care au expus teme cu conținut agricol, politic, științific și medical.

Tot în această perioadă, au avut loc 9 deplasări ale celor 5 brigăzi științifice, existente pe lângă Comitetul raional pentru cultură și artă, răspunzând, în mod competent, la întrebările care au preocupat țăranimea muncitoare din localitățile: Hoteni, Slătioara, Ocna Șugatag, Câmpulung la Tisa, Bocicoiul Mare, Breb, Săpânța și Rona de Jos.

De remarcat este faptul că s-a îmbunătățit sistemul de culegere a întrebărilor, direct de la cetățeni.

În afară de acțiunile mai sus amintite, în această perioadă au fost ținute, cu concursul ing. Arcadie Petrescu de la Institutul de cercetări zootehnice, un număr de 4 consultații științifice pe tema îngrijirii taurinelor, la gospodăriile agricole colective „Viața Liberă”, „Iza”, Sarasău și Vad.

La aceste manifestări au participat peste 15.000 de țărani muncitori.

Există cămine culturale care desfășoară o susținută și variată activitate culturală, legată de specificul localităților. În comunele Vad, Călinești, Câmpulung la Tisa, Remeți și Nănești, se poate vorbi de o activitate legată de problemele majore ale satului. Desprindem din activitățile care au avut loc la căminele culturale din aceste localități, în cursul lunilor noiembrie, decembrie și ianuarie, manifestări ca: seri de calcul, seri tematice („Zootehnia, ramură importantă aducătoare de mari venituri în G.A.C.”), călătorii pe hartă, seri de întrebări și răspunsuri, jurnale vorbite pe teme agricole și medicale, la Vad, Remeți și Nănești. Au fost ținute sărbătoriri ale frunțașilor din G.A.C. la Călinești și Vad. Pentru combaterea misticismului și superstițiilor, la căminul cultural din Săpânța, s-a organizat o expoziție „Originea și evoluția omului”, care, pentru înțelegerea mai bună a planșelor prezentate, este asigurată cu explicațiile competente ale unui cadru didactic.

Se remarcă ca un fapt îmbucurător, atenția deosebită de care se bucură cercurile de citit în majoritatea localităților controlate. În localități ca Vad, Câmpulung, Săpânța și Remeți, funcționează în medie 15-20 de cercuri de citit. Cadrele didactice prelucrează aici colectiviștilor diferite broșuri,

articole din presa centrală, precum și alte materiale viu discutate cu asemenea ocazii.

Un rol important în educarea maselor de țărani muncitori, îl au formațiile artistice de amatori.

Prezentând programe de calitate, cu un conținut ideologic ridicat, unele formații artistice de amatori au fost urmărite cu mult interes, ele fiind adevărate mesaje în rândul spectatorilor.

Din planul de muncă al Comitetului raional pentru cultură și artă, rezultă o creștere a numărului formațiilor artistice de amatori, participante la etapa a II-a a celui de al VII-lea concurs.

Comitetul raional pentru cultură și artă, a luat o serie de măsuri menite să asigure, pe lângă fiecare cămin cultural câte cel puțin 3 formații înscrise în concurs. În acest sens, a fost întocmit un grafic privind participarea formațiilor artistice de amatori din raion la etapa a II-a a concursului. Din acest grafic rezultă că față de etapa I-a, la care au participat un număr de 86 formații artistice de amatori, în etapa a II-a numărul acestora a crescut la 127.

În planul de muncă al Comitetului raional pentru cultură și artă, o atenție deosebită a fost acordată genurilor noi de formații artistice ca: grupuri vocale, formații de tulnicari, brigăzi artistice de agitație pe brigăzi de producție, etc. În special, ținem să remarcăm, creerea brigăzilor artistice de agitație pe brigăzi de producție. Considerăm că această inițiativă, dacă va fi dusă la bun sfârșit, va da rezultate frumoase în culturalizarea maselor de colectiviști din raionul Sighet.

O orientare destul de bună au dovedit-o și creatorii de texte pentru brigăzile artistice, care, inspirându-se din materialele puse la dispoziție de către Comitetul pentru cultură și artă și Casa raională de cultură, materiale trimise de către Casa regională a creației populare, au căutat să adapteze aceste materiale la specificul local, introducând în programele întocmite de ei, aspecte legate de viața nouă a satului. Exemple elocvente în acest sens, sunt brigăzile artistice de agitație din Berbești, Vad, Remeți, Coștiui, și altele.

Formațiile corale cunosc în raionul Sighet o tradiție recunoscută atât de către publicul spectator cât și de către specialiști. Coruri ca cele din: Vad, Remeți, Giulești, și Bârsana, și-au alcătuit un repertoriu bogat care include atât cântece noi de masă cât și cântece populare culese din folclorul maramureșean. Cităm: „Partid iubit”, „Steagul partidului”, „Cucuruz cu frunza-n sus”, „Mara pe marginea ta” etc.

În comunele și satele unde nu există posibilități pentru creerea unui cor, s-au constituit grupuri vocale, formate din 10 până la 20 de persoane. Astfel de grupuri am întâlnit la Berbești, Rona de Jos și Nănești.

Datorită bogăției folclorului, în acest raion, s-au format mai multe tarafuri și orchestre populare, care se fac simțite în cadrul multor programe artistice. Dintre aceste formații remarcăm taraful de pe lângă căminul cultural din Vad, care cu toate succesele obținute la concursurile anterioare, și-a intensificat pregătirile pentru ca în etapa a II-a să se prezinte cu un repertoriu reîmprospătat și cu o bună interpretare. Aceiași atenție o acordă repetițiilor și orchestrele populare din Rona de Sus, Remeți, fluierașii din Crăcești, și tulnicarii din Strâmtura.

O impresie deosebită ne-au făcut-o unele formații de dansuri, care, în cadrul repetițiilor, încearcă să remedieze toate greșelile care au persistat să rămână pe scenă, îmbogățind desenul dansurilor, concentrându-le. Instructorii echipelor de dansuri din Remeți și Berbești caută să facă din suitele de dansuri pe care le pregătesc, adevărate spectacole.

Deși, în acest an, nu se desfășoară festivalul bienal, echipele de teatru din mai multe localități nu și-au încetat activitatea. Formațiile de teatru din Rona de Sus, Călinești, Rona de Jos și Remeți și-au reînprospătat repertoriile cu piese noi: „Ultima rădăcină”, „Vecinii lui Eusebia”, „Eroul de lângă mine”, „Un musafir neașteptat” etc.

Pe lângă aceste formații, am mai întâlnit un număr mare de soliști vocali, dansatori și instrumentiști, care caută să-și desăvârșască măiestria artistică pentru ca la concursul la care participă, să ducă vestea cântecelor maramureșene cât mai departe.

Analizând activitatea bibliotecilor din raionul Sighet, brigada regională a constatat că în cursul anului trecut, s-au obținut o serie de rezultate frumoase.

În cadrul concursului regional „Pentru cea mai bună bibliotecă satească”, bibliotecile au înscris un număr de 16.406 cititori și au difuzat un număr de 141.051 cărți.

Pentru activitatea depusă, la centru de colectivul bibliotecii raionale, și pentru îndrumarea și controlul bibliotecilor din subordine, am constatat că această instituție a ocupat locul II pe regiune.

Rezultate frumoase au înregistrat și bibliotecile satești antrenate în concurs, înscriind un număr de 4.779 cititori și difuzând un număr de 16.992 de volume, dintre care merită evidențiate cele din Budești, Crăciunești, Bocicoi, Virișmort, Desești, Crăcești, Oncești, Glod și Sat Șugatag.

Biblioteca satească neafiliată din Budești, bibliotecara voluntară, tovarășa Vaida Elena, s-a remarcat în mod deosebit prin frumoase realizări la toți indicii prevăzuți în regulamentul concursului, obținând locul I pe regiune. Această bibliotecă satească, a atras la lectură peste 40% din populația știutoare de carte din comună, înscriind un număr de 616 cititori și difuzând 4.948 volume cu un indice de citire de peste 8.

Printre bibliotecile comunale cu rezultate frumoase înregistrate în anul trecut, sunt cele din: Strâmtura, Remeți, Vad, Câmpulung la Tisa, care au realizat un număr sporit de cititori și cărți citite.

Marea majoritate a bibliotecilor comunale controlate, se preocupă de sprijinirea învățământului agrozootehnic de masă prin atragerea spre lectură a colectivităților înscriși prin organizarea de manifestări de masă cu cartea agrozootehnică prin întocmirea de planuri de lectură și indici bibliografici de recomandare.

Amintim în acest sens bibliotecile din Vad, Remeți și Câmpulung la Tisa, care cunosc tematica lecțiilor se preocupă de procurarea materialelor cuprinse în bibliografie. Astfel, la biblioteca din Vad există un raft cu cărți și lozinci mobilizatoare cu tema: „În sprijinul cursanților de la învățământul agrozootehnic de masă”, însoțit de o expoziție de cărți agrozootehnice și cu planul lecțiilor care vor fi predate pe fiecare cerc. Tot aici, în luna noiembrie s-a organizat o interesantă „Discuție între cărți”, mult apreciată de cei 450 de colectiviști care au asistat la dezbaterile conținutului cărților: „Fond de bază

mare, bogăție, bunăstare”, „Drum deschis” și „Întărirea economico-organizatorică a G.A.C.”.

În ceea ce privește concursul „Iubiți cartea”, Comitetul raional U.T.M. în colaborare cu Biblioteca raională, au îndrumat organizațiile U.T.M. și bibliotecile comunale și satești, la mobilizarea unui număr cât mai mare de tineri participanți la acest concurs. Astfel, în anul 1963 au fost înscriși un număr de 2.580 cititori dintre care 1.013 au susținut discuțiile finale, obținând insigna „Prieten al cărții”.

În ceea ce privește munca politică cu filmul, se poate aprecia că festivalul filmului la sate în luna decembrie 1963, a fost bine organizat, asigurându-se materiale de popularizare a festivalului filmului.

La fiecare unitate au participat la deschidere delegați din partea Comitetului de cultură și artă și din partea I.C.R.S. Maramureș.

Planul pe luna decembrie 1963 la unitățile satești a fost depășit, realizându-se 12.022 spectatori, ceea ce echivalează cu un procentaj de 106%, iar planul pe anul 1963 a fost realizat 105%, raionul Sighet situându-se pe primul loc pe regiune.

O preocupare importantă manifestă unele consilii de conducere ale căminelor culturale, problemei organizării de matinee pentru elevi la cinematografele Câmpulung la Tisa, Crăciunești, Berbești, Coștiui și altele.

După controlul efectuat pe teren, constatăm că unele cămine culturale organizează deschideri festive, prezentări de filme și recenzii la unitățile lor. Cităm: Remeți, Berbești, Vad, Ocna Șugatag.

În timpul festivalului filmului la sate, caravana cinematografică s-a deplasat în satele și comunele necinificate. Filmele documentare agricole programate pentru ajutorarea celor înscriși la învățământul agrozootehnic, au fost rulate la unitățile Câmpulung la Tisa, Remeți și Vad.

În cadrul căminelor culturale, sub îndrumarea Comitetului raional U.T.M., s-au organizat „Majoratul tineretului”, în mod festiv, în cadrul căruia au fost felicitati un număr de 1.414 tineri.

În planurile de muncă ale Comitetului raional U.T.M., a fost prevăzută participarea unui număr de 15.000 de tineri la spartachiada de iarnă. Această cifră a fost depășită, în prezent numărul participanților se ridică la 20.355 tineri, din care 7.727 de fete. Rezultate frumoase în această direcție au obținut asociațiile sportive: „Voința” din Sighet, „Pobeda” din Rona de Sus, „Ogorul nou” Remeți și „Gutinel” Budești.

Colectivul regional apreciază ca, sub conducerea Comitetului raional de partid, organizațiile de partid au condus și îndrumat cu mai multă competență munca politică și cultural-educativă, subordonând-o realizării sarcinilor economice trasate de partid.

Pe lângă toate rezultatele bune amintite mai sus, trebuie relevat faptul că în acest domeniu de activitate mai sunt și unele lipsuri pe care le vom arăta mai jos și care vor trebui lichidate cât mai grabnic.

Biroul Comitetului raional de partid, nu a urmărit îndeaproape felul cum se realizează toate obiectivele propuse în planul de măsuri privind munca politică și culturală în perioada de iarnă. Printre acestea amintim:

-Dintre comunele și satele controlate, nu am găsit ca membri ai Biroului raional de partid, activiști de partid, membri ai Comitetului Executiv raional, sau alți activiști ai organizațiilor de masă să fi ținut în fața oamenilor

muncii expunerii și conferințe, așa cum a fost data indicată în planul Comitetului regional de partid.

- În plan se prevede ca Biroul raional de partid să aprobe până la 20 decembrie 1963, manifestările pe tema „Să cunoaștem experiența G.A.C. fruntașe”, iar în planul Comitetului de cultură și artă să fie concretizate aceste schimburi - sarcină care nu a fost dusă la îndeplinire până în prezent.

- În plan se mai prevede formarea de colective din activiști de partid și de stat și specialiști din agricultură, care să urmărească felul cum se desfășoară învățământul agrozootehnic în unitățile socialiste – lucru care nu s-a făcut până în prezent. De asemenea în lunile noiembrie și decembrie nu s-a analizat învățământul agrozootehnic cu toți lectorii.

- Planul mai prevede organizarea colectivelor de lectori pe grupe de specialiști care să activeze ca conferențieri pe lângă căminele culturale.

- Se mai prevede ca 50 de cadre didactice din oraș să fie trimise timp de mai multe zile pentru impulsivarea activităților cultural-artistice la căminele culturale. Și această sarcină a rămas numai pe hârtie.

- Dintre comunele și satele în care s-au deplasat colectivele noastre nu a fost găsită nici-o organizație de bază care să fi analizat activitatea culturală în perioada de iarnă sau învățământul agrozootehnic. De exemplu la organizația de bază Rona de Jos, deși munca politică și culturală este foarte slabă, organizația de bază a găsit de cuviință să analizeze în luna decembrie 1963 activitatea centrului de însămânțări artificiale.

- Unele organizații de bază, deși au planuri de muncă bine întocmite, secretarii lor nu luptă în suficientă măsură pentru realizarea sarcinilor stabilite în plan.

- În ce privește agitația vizuală, trebuie să arătăm că pe arterele principale din raion există multe panouri, ele însă sunt degradate și învechite iar în comune și sate lipsesc lozincile și chemările mobilizatoare, care să cheme colectivii la îndeplinirea sarcinilor din această perioadă.

Situația gazetelor de perete, a panourilor de onoare, este și mai critică. De exemplu: gazeta de perete a organizației de bază Rona de Sus are 3 articole:

1. Prevenirea incendiilor la arii – scris în 17 iunie 1963.
2. Treierii să fie terminat în cel mai scurt timp.
3. Obligația părinților privind educația minorilor scris tot în perioada de vară.

La Rona de Jos, gazeta de perete a organizației de bază se găsește în fața miliției, fără firmă, are 3 articole scrise în ziua de 18 ianuarie a.c. de învățătorul Onete Petru:

1. Sarcinile unităților de pionieri.
2. Pentru o bună frecvență a tuturor elevilor.
3. În jurul vacanței de iarnă.

La Câmpulung la Tisa, gazeta de perete are 2 articole:

1. Deschiderea anului de învățământ – din 1 septembrie 1963.
2. Recoltarea la timp și în bune condițiuni a porumbului.

La Remetei, gazeta de stradă este degradată, iar Sfatul popular o folosește ca afișier pentru interzicerea claxonatului, etc.

Se pune întrebarea: Oare tovarășii din Biroul raional sau instructorii raionali de partid, nu au trecut niciodată pe lângă aceste gazete de perete?

Un exemplu elocvent în ce privește nepăsarea unor instructori de partid și a cadrelor din aparatul de stat, ni-l oferă activitatea unor gestionari din cooperativele de consum de la sate. La Cooperativa din Călinești au fost întâlniți în ziua de 27 ianuarie a.c. mai mulți colectiviști, care în aparență ar fi cumpărat diferite cărți. Din discuțiile purtate cu ei a reieșit că gestionarul „Numai așa le da spirt sanitar, dacă cumpăra aceste cărți”. La intervenția noastră, gestionarul se scuza că „și el are plan de vânzare la cărți și numai așa poate să-l realizeze”. Acest gestionar știa prea bine că spirtul sanitar era cumpărat în scopul de a fi băut. Pe el nu-l interesa însă sănătatea acestor oameni. La acest tablou a fost de față și instructorul de partid din comuna Călinești și cunoștea această formă de „vânzare a cărților”.

Noi propunem Biroului raional de partid, să urmărească dacă acest lucru nu se întâmplă și în alte localități și să dea indicații U.R.C.C. raional în legătură cu aprovizionarea acestor unități cu spirt sanitar.

De asemenea propunem să se țină instructaje pe centre de comună cu responsabili gazetelor de perete care nu au fost la instructajul de la raion.

Va trebui completat de urgență postul de instructor al Comitetului raional de partid cu munca politică de masă, care lipsește în prezent și a cărui nevoie se face simțită.

Recomandăm Comitetului raional de partid, să se continue acțiunea întreprinsă de colectivul regional și în comunele necuprinse cu această ocazie.

Intrând în conținutul învățământului agrozootehnic de masă, trebuie să arătăm că datorită insuficienței preocupări din partea conducerii organizațiilor de bază, conducerii GAC-urilor, inginerilor agronomi și comitetelor executive ale sfaturilor populare comunale, frecvența la formele de învățământ este în medie de 40% pe raion.

La G.A.C. Cornești lector Ekkert Francisc, din 40 cursanți înscriși la începutul anului, frecvența medie este de 8-10, deși s-a ajuns cu predarea la lecția XVII-a.

Un alt exemplu concludent în această direcție, ni-l oferă și cursul „Cultura mare a plantelor de câmp” anul II de la G.A.C. Câmpulung la Tisa, lector Torjay Iosif, unde din 35 cursanți înscriși, frecventează un număr de 13-15 și s-au predat doar 13 lecții.

S-ar putea da și alte exemple la acest capitol, însă nu numai aceasta este scopul brigăzii noastre.

Recomandăm organizațiilor de bază, consiliilor de conducere ale GAC-urilor, comitetelor executive ale sfaturilor populare comunale, precum și tuturor factorilor culturali din comunele colectivizate și întovărășiri, să-și aducă din plin aportul și să dea un ajutor substanțial instructorilor raionali de partid, în atragerea tuturor cursanților înscriși la învățământul agrozootehnic de masă.

De asemenea, pentru o bună însușire a lecțiilor, lectorii, au datoria de a-și pregăti din timp și cu multă seriozitate conspectele pentru ca acestea să nu devină seci, plictisitoare. Să folosească metode cât mai variate și un bogat material intuitiv.

În ceea ce privește ciclurile de conferințe cu cei ne cuprinși în învățământul agrozootehnic, trebuie să menționăm că, dacă, unele cămine

culturale se preocupă de buna desfășurare a acestor conferințe, nu același lucru îl putem spune de căminele culturale din Săpânța, care nu a prezentat nici-o conferință legată de sectorul zootehnic și de ramura agrară, sau din Câmpulung la Tisa, unde din numărul de 16 conferințe planificate s-au ținut abia 4.

Citind planul de muncă al Comitetului pentru cultură și artă, am rămas plăcut impresionat de obiectivele importante incluse în acest plan, obiective care dacă erau duse la bun sfârșit, s-au cel puțin dacă se aflau în faza de început, puteau constitui exemple pe întreaga regiune. Dar din păcate, la toate întrebările puse de noi tovarășului Cana Nicolae secretarul Comitetului raional pentru cultură și artă sau tovarășului Țiplea Ioan inspector la același comitet, în legătură cu punerea în practică a acestor obiective, răspunsul este același – nu s-a făcut nimic!

Deși în planul de muncă pe perioada de iarnă a Comitetului, sunt trecute obiective ca: organizarea de manifestații lunare „Să cunoaștem experiența gospodăriilor fruntașe”, la care să se organizeze întâlniri cu fruntașii recoltelor bogate, cu brigadierii zootehniști, pomicoli, etc., vizite la G.A.S. și GAC-uri fruntașe, prezentări de filme, diafilme, fotomontaje și cărți adecvate, puncte foarte importante, care, spre regretul nostru, până în prezent au rămas doar pe hârtie, deși au trecut aproape 3 luni de când au fost incluse în acest plan.

Încă un exemplu: în același plan sunt trecute organizări de schimburi de experiență cu brigadierii zootehnici la G.A.C. Sarasău și Săpânța, schimburi de experiențe între ingineri la Remeți, între președinți de G.A.C. la Câmpulung la Tisa și vizite ale colectivităților de la Călinești, la G.A.C. „Viața Liberă” din Sighet, a celor din Vad la GAC Sarasău și din Cornești la Remeți. Ce s-a făcut din aceste obiective? Nimic sau aproape nimic.

Obiective tot atât de interesante sunt incluse în planul sus menționat în legătură cu buna desfășurare a activității artistice de amatori. Iată câteva exemple: se preconizează să se prezinte în concurs la cea de-a II-a etapă pe lângă formațiile prezente în etapa I-a, formații noi de tulnicari, din comunele Strâmtura, Vad, Călinești și Budești; formații coregrafice care să monteze dansuri cu subiect, în Desești, Sarasău și Remeți; grupuri vocale, în toate comunele și satele unde nu se pot forma coruri pe 4 voci etc. În deplasările noastre am constatat că nici pentru atingerea acestor obiective, Comitetul pentru cultură și artă și Casa raională de cultură nu a făcut nimic. Ne bazăm această afirmație pe faptul că, deși pe întreg raionul există planificate 4 formații de tulnicari nu există decât una singură. La Călinești, în afară de faptul că nu există nici-un tulnicar, așa cum a fost planificat de comitet, nu există nici-un grup vocal, etc. etc.

Cum cred tovarășii de la Comitetul raional pentru cultură și artă că vor reuși să asigure pe lângă fiecare cămin, cel puțin 4 formații artistice înscrise în concurs, dacă există cămine culturale pe lângă care nu există nici-o formație. Un exemplu elocvent în această direcție ni-l oferă căminul cultural din comuna Rona de Jos. Dacă din graficul comitetului reiese că acest cămin se va prezenta la concurs cu o formație corală formată din 45 de persoane; brigada artistică de agitație din 11 persoane, echipa de dansuri din 21 persoane, taraf 3 persoane precum și o formație de fluierași formată

din 6 persoane, în realitate există – pe lângă echipa de teatru care nu participă la concurs, un singur cor format din 7 cadre didactice.

La ședința de analiză pe care am organizat-o după efectuarea controlului în comuna sus menționată, au participat secretarul organizației de bază P.M.R., președintele și secretarul sfatului popular comunal, directorul căminului cultural și directorul școlii. La această analiză au fost invitate toate cadrele didactice din comună.

Din discuțiile purtate, la această analiză, a reieșit că într-adevăr în direcția muncii cultural-artistice nu s-a făcut aproape nimic. Ba mai mult, Directorul căminului cultural nu avea nici-un plan de desfășurare a activităților cultural-artistice, nici pe perioada de iarnă, nici lunar sau săptămânal.

Directorul căminului cultural ne-a declarat că suferă cu nervii și că ar vrea să fie eliberat din această funcție. Atunci când i s-au pus întrebări, în legătură cu planurile de muncă, ne-a răspuns că nu se pricepe cum să le întocmească, deși este director de peste 4 ani. Totodată la aceeași analiză a reieșit că datorită atitudinii directorului de cămin față de tinerii din comună (înjurături, bruscări, etc.), aceștia nu mai vor să participe la nici-o manifestare din cadrul căminului cultural.

Întrebăm Comitetul raional de partid, dacă n-ar trebui să dea curs cererii directorului căminului sus menționat și să fie înlocuit?

Recomandăm Comitetului raional pentru cultură și artă, să ia neîntârziate măsuri pentru traducerea în viață a obiectivelor prevăzute în planul de muncă, deoarece numai așa vor reuși să recupereze cele 3 luni pierdute. Nu trebuie să uitați ca, în afară de faptul că fazele intercomunale bat la ușă, căminele culturale trebuie să constituie focare de cultură în comunele și satele patriei noastre, să fie adevărate laboratoare în care să se formeze o nouă conștiință față de muncă. Acest lucru nu-l vom reuși, ținând sălile de cămin închise.

Ne punem din nou întrebarea, cum va putea fi activitate la căminele culturale, dacă la Comitetul pentru cultură și artă nu există nici-un grafic al deplasărilor în circuit al formațiilor artistice de amatori. Afirmăm acest lucru cu toate că tovarășul secretar al comitetului ne-a spus că au întocmit acest grafic. Am putut afla acest lucru doar verbal, deoarece atunci când am cerut să-l vedem, nu ni l-a dat. Concluzia pe care am tras-o – și care credea că-i cea reală – este că acest grafic nu a fost întocmit.

În încheierea considerațiilor pe marginea activității formațiilor artistice de amatori, amintim că în deplasările noastre nu ne-am mulțumit să verificăm doar munca cultural-artistică din localitățile controlate, ci am căutat să dăm și o serie de îndrumări instructorilor cu care ne-am întâlnit. Repetiția organizate de noi la Nănești, a fost de un real folos pentru formația respectivă, deoarece instructorul formației, a putut fi ajutat concret în montarea dansului cu care vrea să se prezinte la concurs. Același ajutor l-a primit și echipa de dansuri din Berbești.

Amintim tovarășilor de la Casa raională de cultură, că numai deplasându-se pe teren vor reuși să ajute și să îndrume munca cultural-artistică din raionul Sighet, bine-înțeles, dacă aceste deplasări nu vor fi făcute superficial.

Și în munca cu cartea, se mai manifestă unele lipsuri care trebuie grabnic remediate.

La Rona de Jos, nici-un cadru didactic nu răspunde de cele 1.829 volume care stau aproape nefolosite. În această comună, datorită acestui fapt, nici în cadrul concursului regional nu au înscris decât 196 cititori și au difuzat modesta cifră de 418 volume.

Aproape tot așa se prezintă și situația bibliotecii din Călinești, care a înscris în decurs de 1 an numai 160 de cititori, a difuzat doar 395 de volume, iar de concursul „Iubiți cartea”, nu se preocupă deloc.

Deși în comuna Câmpulung la Tisa există un număr mare de cadre didactice, bibliotecar salariat și director de cămin cultural, din cele 29 de cercuri de citit planificate, funcționează doar 14, dar și acestea fără o evidență și o planificare judicioasă a temelor ce vor fi predate.

Biblioteca raională, nu a multiplicat și expediat planul de muncă pe perioada de iarnă bibliotecilor din subordine, lucru ce a dus la necunoașterea de către acestea a acțiunilor cuprinse în acest plan. Este necesară multiplicarea și expedierea de urgență, a acestui plan, bibliotecilor comunale și sătești, pentru orientarea muncii acestora.

Planul de muncă anual, al bibliotecii raionale, nu are termene precise și nici o persoană care va răspunde de executarea acțiunilor planificate, iar planurile de muncă a bibliotecilor comunale încă nu sunt destul de concrete și întocmite cu simț de răspundere nu au trecut acțiuni concrete menite să sprijine prin munca cu cartea întărirea economico-organizatorică a G.A.C.

Bibliotecile comunale nu au făcut încă o îndrumare diferențiată a cititorilor, nu au întocmit liste bibliografice și planuri individuale de lectură pentru președinți, ingineri, tehnicieni, brigadieri și șefi de echipă din G.A.C., prin care să fie sesizați de urgență asupra noutăților intrate în bibliotecă.

În timpul deplasărilor efectuate pe teren, nu am întâlnit în nici o bibliotecă vizitată „Colțul recoltelor bogate”, „Colțul zootehnistului”, „Colțul pomicultorului” etc., și nici concursuri „Cine știe răspunde”, asupra temelor ce se dezbate în cadrul lecțiilor din învățământul agrozootehnic de masă.

Ne punem întrebarea: Până când această stare de lucruri?. De ce oare bibliotecile nu au o evidență precisă a cercurilor de citit și a temelor ce se dezbate în fiecare cerc în parte?

Nu ne putem împăca nici cu faptul că biblioteci ca cele din Vad, Remetei și Câmpulung la Tisa, încă nu au firmă, iar primele două nu au nici un orar de funcționare afișat.

O serie de lipsuri se manifestă și în activitatea organizațiilor U.T.M. Biroul Comitetului raional U.T.M., pentru ca acestea să dea un ajutor mai mare, privind desfășurarea învățământului agrozootehnic. Din această cauză nici o organizație U.T.M., care au fost controlate, nu a analizat în cadrul ședinței de Comitet sau adunări generale, cum tinerii participă și se pregătesc la aceste cursuri.

La fel în perioada de iarnă, nu a fost organizată nici o consfătuire cu tinerii frunțași care muncesc în sectorul zootehnic.

O altă lipsă, este că, Biroul Comitetului raional U.T.M., nu în suficientă măsură s-a preocupat de mobilizarea tineretului, la concursul „Iubiți Cartea”, din această cauză numărul tinerilor purtători al insignei „Prieten al cărții”, este mică față de condițiile existente în raion.

Recomandăm Biroului Comitetului raional U.T.M., să lupte mai hotărât pentru înlăturarea lipsurilor arătate, și să îndrume organizațiile U.T.M. în așa fel încât acestea să mobilizeze un număr tot mai mare de tineri la activitatea cultural-educativă de masă.

Munca cu filmul nu se desfășoară la nivelul posibilităților existente în raion. cu toate că s-au făcut pași însemnați în această direcție, planul de spectatori nu se realizează în fiecare lună. O cauză, este și aceea că unele unități cinematografice nu trimit la timp filmele altor unități, cum sunt: Vad, Călinești și Sat Șugatag. Filmele programate nu în suficientă măsură sunt popularizate prin afișe și prin copii.

Unitățile care au fost controlate, reiese că din punct de vedere tehnic, nu funcționează în bune condițiuni, ca de exemplu la Coștiui, Călinești, Remeți și Câmpulung la Tisa, unde aparatele trebuie schimbate în cel mai scurt timp.

Secția de cineficație raională, trebuie să acorde un ajutor mai mare, unităților care pot efectua deplasări cu aparatele, la unitățile necineficate ca: Crăciunești la Virișmort, Sarasău la Iapa, Bârsana la Nănești, Remeți la Teceul Mic.

Comitetul de Cultură și Artă, cu secția de cineficație raională, să dea un ajutor concret, comunelor necineficate (Strâmtura, Oncești, Desești), ca și în aceste localități în trim. II să fie deschise cele trei cinematografe planificate, prin aceasta terminându-se complet cineficarea raionului.

La unități ca: Rona de Sus, Călinești, Sat Șugatag, și Bârsana, nu sunt respectate matineele pentru copii.

O altă lipsă constatată este, că filmele documentar-agricole, nu sunt folosite la toate unitățile cinematografice, ca: Rona de Sus, Călinești, Giulești și Budești. Propunem Secției de cineficare raionale, să ia măsuri de schimbare a operatorilor din Rona de Sus și Călinești, întrucât nu sunt corespunzători.

La unele cinematografe sătești, nici în prezent nu s-au luat măsuri pentru terminarea cabinelor de proiecție, din care cauză nu se poate rula filmul în bune condițiuni. Amintim în acest sens unitățile din: Rona de Jos și Sat Șugatag.

Recomandăm, să fie controlați mai des și să fie trași la răspundere, lucrătorii de la Secția de cineficare, sfaturile populare comunale, directorii de cămine culturale, operatorii, ca acești factori să acorde o atenție mai mare și să muncească în strânsă colaborare, cu mai mult simț de răspundere, pentru îmbunătățirea muncii politice cu filmul, pentru realizarea și depășirea planului de spectatori și pentru înlăturarea lipsurilor sus amintite.

Tovarăși, noi cunoaștem realizările, activitățile bune ce se desfășoară în multe localități din raionul Sighet, dar scopul nostru este să arătăm mai mult lipsurile care mai există în munca politică de masă la sate, punând pe acestea un accent mai mare, pentru a fi remediate.

Apreciem, că organizațiile de partid, U.T.M., sfaturile populare comunale, instituțiile culturale, activiștii de partid și de stat, organizațiile de masă desfășoară o muncă bună, concretă axată pe sarcinile politice și economice trasate de partidul nostru.

Considerăm că, forțele existente în raionul Sighet, sunt capabile să lichideze lipsurile pe care le-am semnalat și vor ridica munca politică și

cultural-educativă de masă la nivelul cerut de etapa actuală de desăvârșire a construcției socialismului în patria noastră.

Sighet la 30 ianuarie 1964.

126. Sighet, 17 februarie 1964. *Informare a Comitetului raional al PMR Sighet cu privire la măsurile luate ca urmare a pierderilor din efectivul de animale ale GAC-urilor din raion din cauza lipsei de furaje, de personal îngrijitor, adăposturi improvizate și temperaturile scăzute. Fond Comitetul județean al P.M.R., dosar 520/1964, filele 196-198.*

PARTIDUL MUNCITORESC ROMÂN
COMITETUL RAIONAL SIGHET

INFORMARE

cu privire la iernarea animalelor proprietatea obștească a G.A.C. și măsurile luate de biroul Comitetului raional în vederea îmbunătățirii muncii în acest domeniu.

Ca urmare a recoltei slabe de fân, cauzată de anotimpul secetos din vara anului 1963, precum și unele lipsuri manifestate în G.A.C. în probleme de asigurarea personalului, lipsa de brațe de muncă pentru recoltarea la timp a fânețelor, a cauzat deficit total sau parțial de furaje gospodăriile noastre colective.

Situația stocurilor de furaje din G.A.C. la data actuală este complet nesatisfăcătoare, 6 G.A.C. neavând furaje de loc, hrănindu-și animalele doar din achiziții de fân ce se execută zilnic în raion.

Lipsa de furaje, apoi lipsa de personal îngrijitor corespunzător și în număr insuficient la începutul perioadei de stabulație, frigul exagerat care a înregistrat valori de $-32,2^{\circ}$, adăposturile fără tavan sau cu tavane improvizate din împletituri și paie, la unele ferme alimentarea cu apă defectuoasă, apa având temperatura în jur a 0° . Toate acestea combinate cu o subalimentație datorită lipsei de furaje a provocat pierderea unui însemnat număr de animale din fermele unităților noastre socialiste, (119 capete bovine în perioada 1.I.-15.II.1964).

Analizând această situație, biroul Comitetului raional de partid în ședința din 15 februarie a.c., pentru redresarea situației din sectorul zootehnic, a luat următoarele hotărâri:

1.- Constituirea unui comandament unic raional format din reprezentanți ai Comitetului raional de partid, sfatul raional, consiliul agricol, U.R.C.C. și I.R.T.A., în vederea coordonării activității pentru achiziții de fân și dirijarea acestora către G.A.C.-urile deficitare.

2.- Menținerea pe teren a unor colective formate pentru achiziționarea fânului la sate și impulsionearea activității acestora prin controlul și îndrumarea permanentă din partea membrilor biroului comitetului raional de partid.

3.- Constituirea unei comisii formate din medici veterinari și alți specialiști în creșterea animalelor care să se deplaseze la G.A.C. unde vor controla și îndruma gospodăriile în vederea luării de măsuri pentru buna furajare și îngrijire a animalelor în scopul evitării pierderilor din efectiv. De

asemenea, în cazul animalelor tarate și fără posibilități de refacere să fie dirijate pentru valorificarea la Abator.

4.- În scopul gospodăririi chibzuite a concentratelor, stocul înmagazinat va fi administrat sub controlul inginerului și președintelui G.A.C.

5.- Se vor lua măsuri pentru ca în concentratele ce se vor administra, să se amestece și calciu furajier, în scopul evitării decalcifierii organismului animal.

6.- Se vor achiziționa în continuare coceni de porumb și paie care se vor administra în hrana animalelor numai preparate și tocate, în care scop se vor asigura mijloace de acționare a tocătorilor la toate G.A.C. prin secția S.M.T.

7.- Se va controla zilnic dacă se respectă indicațiile date prin ghid scris pentru problemele de iernare, atât cu privire la cântărirea furajelor cât și la prepararea și administrarea lor diferențiată în funcție de starea de întreținere, starea fiziologică și producția fiecărui animal.

În funcție de consumul zilnic – calculat pe baza normelor elaborate de Consiliul Superior al agriculturii, respectându-se cantitățile indicate în fișele decedale de furajare ce se întocmesc de către organele tehnice – se va dirija de către comandamentul raional necesarul de furaje din achizițiile care se realizează în raion.

8.- Se va îmbunătăți sistemul de stimulare a lucrătorilor din sectorul zootehnic pentru o mai bună cointereseare materială în îngrijirea animalelor.

XXX

Analizând temeinic situația actuală în sectorul zootehnic, ținând seama de măsurile ce s-au luat și preconizăm a le lua pentru îmbunătățirea situației din sectorul zootehnic, ne gândim totuși că din resursele raionului nu putem acoperi necesarul de furaje pentru întregul efectiv de animale proprietate obștească, până la noua recoltă. Pentru acest motiv solicităm sprijinul Comitetului regional de partid și a Consiliului agricol regional prin repartizarea unor cantități de grosiere și concentrate din alte raioane.

Propunem în acest scop să dispuneți a ni se livra 50% din tărațele cuvenite pentru contractele de lapte încheiate de G.A.C. pentru anul în curs. Diferența de la ceea ce s-a preluat pe trimestrul I. până la cantitatea integrală cuvenită din cantitatea de 50% ar fi încă 50 tone tărațe. Aceasta bine înțeles calculat fără trimestrul III. când pentru laptele livrat nu se acordă tărațe.

Solicităm de asemenea ca de la moara Sarasău să ni-se livreze cantitatea de 200 tone tărațe de porumb cu extracție 75% care fiind pe teritoriul raionului nostru ne-ar permite dirijarea mai repede la unități a concentratelor.

Arătăm că necesarul de concentrate până la ieșirea la pășunat este de 280 tone. Menționăm că în starea de întreținere în care se găsesc efectivele de animale, la data actuală, este absolut necesar a se interveni cu concentrate măcar 1 kg. zilnic pe U.V.M. – în caz contrar riscul este prea mare pentru a asista la pierderi continue.

Calculând numai 4000 U.V.M. la G.A.C., pentru speciile bovine și ovine ar fi necesar până la a noua recoltă cel puțin 2.100 tone fibroase de calitate corespunzătoare și 280 tone concentrate. Cu aceste cantități s-ar asigura zilnic pe cap de animal 4,5 U.N., deci numai rația de întreținere.

Având în vedere că la data actuală la 3 G.A.C. mai există un stoc de circa 150.000 (?) tone fân, 100 tone paie și 250 tone siloz, am mai avea nevoie să procurăm circa 1.500 tone fibroase s-au în cantități echivalente de substituie grosiere.

Din această cantitate apreciem că din raion pe lângă cele 1.383 tone de fân ce s-au colectat, se vor mai putea achiziționa circa 500 tone. În ce privește concentratele însă înafară de sursele pe care le-am arătat mai sus, nu putem procura.

Sighet, 17 februarie 1964

PRIM-SECRETAR, INSTRUCTOR CU INFORMARE
ss indescifrabil

127. Vișeu de Sus, 20 februarie 1964. *Informare întocmită de primsecretarul Comitetului Raional Vișeu al PMR privind accidentele de muncă mortale de la exploatările miniere și forestiere din raion din cursul lunii ianuarie-februarie 1964. Fond Comitetul Raional Vișeu al PMR, dosar 494/1964, filele 79-82*

Partidul Muncitoresc Român
Comitetul Raional Vișeu

INFORMARE

Al Biroului Comitetului Raional de Partid Vișeu, cu privire la accidentele mortale din cursul lunii ianuarie- februarie 1964.

În această perioadă au avut loc următoarele accidente de muncă mortale:

1.- În data de 19 ianuarie 1964, orele 4 dimineața la Exploatarea Minieră Baia Borșa pe halta galeriei „9 Mai” de la sectorul Burloia a avut loc un accident mortal a cărei victimă a fost vagonetarul Florea Vasile, născut la 25 iulie 1931 în comuna Ieud, raionul Vișeu, căsătorit fără copii.

Accidentul suferit de Florea Vasile a avut loc în următoarele împrejurări: în apropierea culbutorului de la silozul antezdrobirea, lucra o echipă formată din vagonetarii Ciuleac Gheorghe, Danci Vasile, Păcurar Avram și accidentatul Florea Vasile. În timp în care vagonetarul Florea Vasile a decuplat vagonetele de la locomotiva ieșită din mină, locomotiva de la manevra condusă de către Ciolpan Vasile a intrat prin galeria de ocol în galeria de coastă „9 Mai”, timp în care vagonetarul Florea Vasile cu ocazia decuplării vagonetelor 8 și 9 sau prin alunecare a ajuns între aceste vagonete accidentându-se mortal, fiind tamponat în cap de către vagonete de mină.

Familia a primit ajutor de mormântare și este în curs de întocmire a dosarului de pensionare.

2.- În data de 6 februarie 1964, în jurul orelor 9 dimineața a avut loc în cadrul I.F.-ului Vișeu „Dosul Măcirlău Wasser” un accident colectiv de muncă, cauzat de o avalanșă. Acest accident s-a soldat cu accidentarea mortală a lui Grad Gheorghe născut la 23 martie 1926 din orașul Vișeu de Sus, căsătorit și are 5 copii.

La această avalanșă au fost cuprinși 6 muncitori, care au fost salvați, neavând accidente grave decât ușoare.

Tot în aceeași zi a avut loc o avalanșă la Valea Babi, unde au fost acoperiți de avalanșă 4 muncitori, care au fost salvați.

Familia decedatului a primit 1 500 lei, din fondul Ministerului Economiei Forestiere, 100 kg făină de porumb și ajutor de mormântare în suma de 800 lei.

3.- În data de 11 februarie 1964, prele 12:30 la mina Burloia aparținând de Exploatarea Minieră Baia Borșa a avut loc un accident de muncă mortal, cu numele Bodin Gavrilă, născut la 26 iulie 1935, în comuna Masad, raionul Năsăud, regiunea Cluj, domiciliat în comuna Borșa, divorțat, fără copii, de profesie muncitor necalificat. În timp ce monta al 3-lea stâlp de susținere în abatajul 263 din mina Burloia, s-a desprins o cuptură care l-a lovit la un picior și la o mână producându-i fracturi deschise, ajungând la spitalul din Vișeu, unde a decedat. Întreprinderea i-a acordat ajutor de mormântare și este în curs de cercetare la procuratura Raionului Vișeu, cauza provocării acestui accident.

4.- În data de 12 februarie 1964, orele 12 a avut loc un accident la sectorul de Exploatare Poienile de sub Munte, parchetul Lutoasa, aparținând de I.F. Vișeu. În acest accident provenit din avalanșa de zăpadă, unde au fost acoperiți de zăpadă, unde au fost acoperiți de zăpadă un număr de 12 muncitori, din care 11 muncitori au decedat, iar unul a fost salvat fiind accidentat ușor.

La această avalanșă au decedat următorii:

- Miculaiciuc Ștefan, născut la 25 iulie 1925 în comuna Poienile de sub Munte, căsătorit, are 6 copii minori.

- Bilan Ștefan, născut la 9 ianuarie 1927, în comuna Poienile de sub Munte, căsătorit, are 6 copii

- Longa Ioan, născut la 4 iunie 1929, în comuna Poienile de sub Munte, căsătorit, are 2 copii

- Veciunca Vasile, născut la 27 decembrie 1930, în comuna Poienile de sub Munte, căsătorit și are 7 copii.

- Clipei Dumitru, născut la 11 noiembrie 1922, în comuna Poienile de sub Munte, căsătorit, are 6 copii.

- Iurcea Simion, născut la 27 mai 1921, în comuna Poienile de sub Munte, căsătorit, are 6 copii.

- Oancea Fodor, născut la 27 noiembrie 1916, în comuna Poienile de sub Munte, căsătorit, are 6 copii.

- Beuca Grigore, născut la 6 februarie 1923, în comuna Poienile de sub Munte, căsătorit, are 4 copii.

- Beuca Mihai, născut la 9 octombrie 1916, în comuna Poienile de sub Munte, căsătorit, are 5 copii.

- Grecica Ioan, născut la 19 iunie 1922, în comuna Ruscova, căsătorit, are 7 copii.

- Marfici Andrei, născut la 25 august 1925, în comuna Lunca la Tisa, raionul Sighet, căsătorit, are 3 copii.

Accidentul colectiv s-a produs în următoarele împrejurări.:

În timp ce un grup de muncitori format din 12 persoane a căutat să curețe zăpada din drumul ce ducea în parchetul Lutoasa, au fost surprinși de o avalanșă de zăpadă, care a avut o întindere de circa 70-80 metri, o lățime

de 10 metri și o adâncime de circa 3-4 metri, în urma căreia doar muncitorul Corjuc Miron a fost salvat după 4 ore de la producerea accidentului.

Familiiilor celor decedați la întreprinderea I.F. Vișeu, au primit un ajutor din partea Ministerului Economiei Forestiere în suma de 24 000 lei, la fel de fiecare familie întreprinderea IF Vișeu a dat 100 kg. făină porumb, cât și ajutor de mormântare pentru fiecare în suma de 800 lei. Totodată s-au luat măsuri de întocmirea dosarelor de pensionare pentru familiile celor decedați. Din cei accidentați ușor, un număr de 11 muncitori au fost spitalizați între 2 și 7 zile.

5.- La Exploatarea Minieră Baia Borșa, în data de 8 februarie 1964, orele 22:45 a avut loc o avalanșă, unde au fost cuprinși un număr de 6 muncitori, din care 4 muncitori au fost salvați, fiind accidentați ușor, iar un număr de 2 muncitori au decedat. Aceeași avalanșă a avut loc la Cota 1300, cei decedați sunt următorii:

- Nerușoi Emerich, născut la 4 august 1934, în comuna Baia Borșa, căsătorit și are 1 copil, de profesie muncitor necalificat subteran.

- Mihali Arpad, născut la 14 martie 1942, în comuna Borșa, necăsătorit, de profesie muncitor necalificat, această victimă nici pînă în prezent nu este scos de sub avalanșă din cauza pericolului de noi avalanșe. Victima scoasă la suprafață a primit ajutor de mormântare și este în curs de întocmire a dosarului de pensionare.

6.- În data de 18 februarie, 1964, orele 13 a avut loc o avalanșă în cadrul IF.Borșa, sectorul de Exploatare Dragomirești, parchetul Măguricea, din raza comunei Botiza. În timp ce muncitorii au luat masa în cabană, în urma producerii unei avalanșe de zăpadă, care a alovit în spatele cabanei și a dărâmat peretele, prinzînd sub dărîmături pe victima Mintău Ioan, născut la 5 iulie 1935, în comuna Strîmtura, raionul Sighet, necăsătorit, a fost lovit mortal.

Tot în această avalanșă au fost accidentați Trifoi Ioan, avînd o fractură la un picior și Hapciuc Gheorghe accidentat mai grav la regiunea toracică, ambii în prezent sînt în spitalul din orașul Vișeu.

Familia victimei Mintău Ioan, urmează să primească ajutorul de mormântare de la întreprinderea IF.Borșa.

În concluzie arătăm, că în perioada analizată, respectiv de la data de 1 ianuarie 1964 și pînă la data de 20 februarie 1964, în raza raionului Vișeu, a avut loc un număr de 6 accidente, care s-au soldat cu decesul unui număr de 17 muncitori.

Din cele 6 accidente de muncă, un număr de 2 accidente a avut loc în cadrul IF-ului Vișeu, sectorul Leordina și Wasser, cu un număr de 12 decedați, 1 în cadrul IF-ului Borșa, cu 1 decedat, 3 în cadrul Întreprinderii Miniere Baia Borșa, cu un număr de 4 decedați.

Un număr de 4 accidente cu 15 decedați au fost provocate de avalanșă, iar 2 accidente cu 2 decedați au avut loc în cadrul întreprinderii miniere Baia Borșa la mină.

Biroul Comitetului Raional de Partid, personal tovarășul primsecretar Danciu Mihai, în data de 19 februarie a.c. a avut o ședință cu toți directorii și inginerii șefi din cadrul întreprinderilor din raionul Vișeu, unde s-a discutat măsurile, ce trebuie luate în vederea prevenirii de noi accidente privind avalanșele de zăpadă.

În prezent întreprinderile forestiere au scos toți muncitorii din locurile periculoase de avalanșă.

Vișeu de Sus la 20 februarie 1964

PRIM-SECRETAR

128. Sighet, februarie 1964. Situația mortalităților pe GAC-urile din raionul Sighet de la 1- 15 februarie 1964, întocmită de Comitetul Raional Sighet al PMR. Fond Comitetul Raional Sighet al PMR, dosar. 520/1964, fila 199

SITUAȚIA MORTALITĂȚILOR
pe GAC de la 1 -15 februarie 1964

Nr. crt.	Denumirea G.A.C.	M.moarte sacrific [icate]	Bovine							Ovine			Porcine	Total cabaline	Total bovine moarte de la 1 I la 15. II 1964
			Total	Vaci	Juninci	Tineret F[emel] sub 6 I[uni]	Tineret F[emel] sub 6 I[uni]	Tineret M[ascu] sub 6 I[uni]	Tineret M[ascu] sub 6 I[uni]	Total	Oi mame	Tineret			
1	Remeți	S	33	-	21	-	-	-	12	-	-	-	-	-	-
		M	14	3	7	-	-	-	4	7	2	5	-	-	31
2	Săpânța	S	9	7	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		M	5	1	3	-	-	1	-	12	5	7	-	-	39
3	Cîmpulung	S	4	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		M	-	-	-	-	-	-	-	11	-	11	-	2	5
4	Sarasău	S	3	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		M	1	-	1	-	-	-	-	14	-	14	-	1	1
5	Viața Liberă	S	9	3	3	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-
		M	3	-	1	-	-	2	-	3	-	3	-	-	5
6	Iza	S	17	-	16	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		M	2	-	2	-	-	-	-	21	-	21	-	1	6
7	Vad	S	8	1	5	-	2	-	-	2	-	1	-	-	-
		M	3	-	1	-	1	-	-	12	2	10	-	5	12
8	Cornești	S	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		M	1	-	-	-	-	1	-	3	1	2	-	-	2
9	Călinești	S	14	5	8	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
		M	7	-	4	-	-	3	-	3	-	3	-	3	18
TOTAL		M	36	4	19	-	1	7	4	86	16	75	-	12	119
TOTAL		S	97	16	62	1	3	3	12	2	-	1	-	-	

PRIM-SECRETAR,

129. Vișeu de Sus, 10 martie 1964. *Plan de măsuri Comitetului Raional Vișeu al PMR privind înfrumusețarea comunelor din raionul Vișeu. Fond Comitetul Raional Vișeu al PMR, dosar 494/1964, filele 90-92*

Sfatul Popular Raional Vișeu
Comitetul Executiv

PLAN DE MĂSURI

privind înfrumusețarea comunelor din raionul Vișeu.

Se vor lua următoarele măsuri:

1.- Se constituie două colective care se vor deplasa în fiecare comună pentru a stabili măsuri concrete împreună cu organele locale privind înfrumusețarea și buna gospodărire a comunei, din aceste colective vor face parte următorii tovarăși:

I.- Pentru ruta Vișeu de Sus - Petrova

1. Pop Grigore Mica, membru în comitetul executiv raional
2. dr. Lupaș Alexandru. Inspector Secției Sănătății
3. Sasu Gheorghe, Șeful Secției Drumuri
4. Ștef Vasile, Tehnician S.S.A.- Sistemizare
5. Bodnar Ștefan - instructor comitetul exec[utiv] raional
6. Poalelungi Valeriu. Vicepreședinte URCC
7. Filip Aurel. Procuror

Ca responsabil al colectivului va fi tov. Pop Grigore.

II.- Pentru ruta Moisei - Borșa- Baia Borșa

1. Dr. Tertan Ioan. Membru în comitetul executiv
2. Soltîș Vasile. Șeful secției organizatorice
3. Mihnea Aurel. Șef Serviciului de Sistemizare
4. Șimon Gheorghe, instructorul comitetului executiv
5. Krafcik N., tehnician secția drumuri
6. Nagy Paul. Șef Serv. Plan URCC

Ca responsabilul colectivului tov. Tertan Ioan

2.- Coordonarea colectivelor se va face de către tovarășul Caniucă Gheorghe, Vicepreședinte al Sfatului Raional. Instruirea colectivului cu sarcini concrete se va face în data de 10 martie a.c.

3.- Începând cu data de 11 martie a.c., colectivele se vor deplasa din comună în comună, luând legătura cu organele locale, cu care ocazie se vor constitui colectivele comunale privind înfrumusețarea comunei, din aceste colective vor face parte: președintele sfatului, președintele cooperativei, directorul școlii, medicul de circumscripție, șeful postului de miliție și alți factori de la nivelul comunei.

După constituirea colectivului comunal, colectivul raional împreună cu colectivul comunal va stabili amănunțit ce lucrări trebuiesc executate în cadrul comunei privind înfrumusețarea și buna gospodărire a comunei - întocmind o listă cu sarcini și termene de executare pentru colectivul comunal.

4.- Colectivul raional va urmări următoarele probleme:

- construirea, alinierea și uniformizarea gardurilor pe marginea drumului principal:
- construirea trotuarelor pe ambele părți a drumului

- repararea podurilor și a podețelor
- curățirea șanțurilor
- văruierea fațadelor la case pe marginea drumului principal din comună
- defrișările
- curățirea și aranjarea localurilor publice ca: sfat popular, localul căminului cultural, cooperativa, localul dispensarului, sediul gospodăriei colective, școlile etc.
- plantatii de pomi pe marginea drumului principal:
- amenajarea parcurilor în centru de comună
- crearea de spații verzi în fața sediului instituțiilor și alte măsuri care pot să contribuie la înfrumusețarea și buna gospodărire a orașului și a comunelor.

5.- După ce se va stabili cu fiecare colectiv comunal măsuri concrete ce se vor lua în această perioadă, colectivul raional din nou va exercita control în toate comunele de felul cum se duc la îndeplinire sarcinile stabilite. Tovarășii de la serviciul de sistematizare vor da indicații tehnice în problema înfrumusețării comunei, construcții de trotuare model, uniformizarea gardurilor, etc.

6.- În problema înfrumusețării comunei la nivelul comunelor vor fi activate toate formele organizatorice de masă: deputați, comisii permanente, comitete de cetățeni, care vor duce o susținută muncă de mobilizarea cetățenilor la acțiuni patriotice pentru înfrumusețarea comunelor.

7.- Comitetele executive orășenesc și comunale, vor organiza întreceri patriotice între circumscripțiile electorale, între unități cu obiective precise „Cea mai frumoasă circumscripție electorală”, „Cel mai frumos și cel mai curat magazin”, „Cea mai frumoasă gospodărie personală”, etc. Pentru stimularea cetățenilor care participă la acțiuni patriotice se vor înmâna „drapel de circumscripție fruntașă”, „diplomă”, „scrisori de felicitări”, pentru cetățenii fruntași în acțiunea patriotică.

8.- Până în data de 29 martie a.c. această acțiune va fi analizată în ședința comitetului executiv raional în care se va analiza ce s-a realizat privind înfrumusețarea comunelor și se va stabili sarcini concrete de viitor.

9.- Această acțiune va fi terminată până la începerea campaniei agricole de primăvară adică până la dat de 15 aprilie a.c.

10.- De traducerea în practică a prezentului plan de măsuri răspunde Caniuca Gheorghe Vicepreședinte, Pop Grigore membru în comitetul executiv și Șeful Colectivului, și tov. Tertan Ion membru în comitetul executiv și șeful colectivului.

Vișeu de Sus la 10 martie 1964

PREȘEDINTE
Iusco Vasile

SECRETAR
Ilk Iosif

130. Vișeu de Sus, 1 aprilie 1964. *Raport comun întocmit de Comisia economică de pe lângă Comitetul Raional Vișeu al PMR și Întreprinderea raională „Iza” cuprinzând analiza motivelor nerealizării unor indicatori ai planului de producție pe trimestrul I 1964 la întreprinderea Raională „Iza” Vișeu de Sus. Fond Comitetul Raional al PMR, Vișeu, dosar 494/1964, filele 106-110.*

CORAPORT

al comisiei economice de pe lângă Comitetul Raional de Partid privind analiza nerealizării unor indicatori al planului de producție pe trimestrul I 1964 la Întreprinderea raională „Iza” Vișeu de Sus.

În baza sarcinilor de plan aprobate pentru întreprinderea de la Iza pe trimestrul I 1964 organizația de partid și Conducerea întreprinderii au dezbătut cifrele de plan și le-a repartizat pe sectoare și ateliere, adaptând planuri de măsuri care să asigure realizarea planului de producție.

Analizând principalii indicatori am constatat că planul de producție în ramura metalurgie a fost realizat în proporție de 114 % iar ramura prelucrarea lemnului în proporție de 152 %.

Planul producției globale pe total întreprindere a fost realizat numai în procent de 86 % iar producția marfă 73%.

Nerealizarea planului producției globale și marfă a fost cauzată ca urmare a nerealizării planului de producție la ramura extractivă în procent de 73,8 ramura alimentară 85% iar la producția marfă în procent de 64 % la ramura extractiv și în procent de 85 % la ramura alimentară.

Producția globală neindustrială cât și marfa a fost de asemenea realizat decât în procent de 92 %.

Nerealizarea planului de producție globală și marfă a fost cauzat de la o serie de sortimente planul nu a fost realizat astfel: în ramura extractivă sortimentul balast piatră brută calupuri, pavele, mozaic amendamente, cât și diverse produse au fost realizate la pavele în procent de 90 % iar restul sortimentelor între 10 % și 44 %.

Nerealizarea planului de producție la ramura extractivă se datoresc mai multor factori dintre care amintim:

Șantierelor de lucru nu sînt organizate la nivelul cerințelor planului de producție, îndrumarea tehnică din partea tehnicienilor și în special al Tov. Ilea, care în lunile ianuarie și februarie a lipsit din cadrul întreprinderii pe motivul că este bolnav, dar fără să prezinte foi de boală beneficiind de salariul tarifar în întregime. La fel șefii de carieră și în special cel de la Bistra considerăm că în loc să se ocupe de organizarea muncii în carieră creează nemulțumiri în rândul muncitorilor neasistând la desfășurarea procesului de producție.

La fel o cauză principală este că întreprinderea nu a asigurat șantierele de lucru cu utilajele necesare în funcție de planul de producție, deși planul a crescut față de anii precedenți utilajele din dotare sînt aceleași la care mai adăugăm și starea lor uzată și necorespunzătoare.

Conducerea întreprinderii în alegerea locuri pentru extragerea și prelucrarea materialelor în carieră nu face un studiu tehnico-economic din care să rezulte posibilități de extragere precum și existența rezervelor din care cauză la cariera Leordina sunt atacate mai multe filoane de piatră care cauzează pierderi ca urmare a organizării locurilor de muncă agravând prețul de cost și realizând exproductivitatea (?) scăzută.

Rocile în care se perforează nu sunt corespunzătoare materia primă este intercalată în pământ din cauza randamentul de extracție este scăzut.

În prezent planul de producție în ramura extractivă este periclitat de a se realiza din cauza deplasării unei suprafețe mari de pământ cca. 2000 metri cubi la cariera Bistra care necesită urgent evacuare pentru a intra în producție cariera la întreaga ei capacitate aceasta și din motivul ca la cariera Bistra rezervele de piatră sunt mari și aproape de linia ferată, printr-o bună organizare și dotarea carierei cu utilaje corespunzătoare planul se va putea realiza și recupera rămănerile în urmă din trimestrul I.

Tot la nerealizarea planului în ramura extractivă a mai contribuit și timpul nefavorabil din lunile ianuarie și februarie. De menționat este că în felul cum este organizat munca în cazul când conducerea întreprinderii nu va lua măsuri care să lichideze lipsurile arătate mai sus planul de producție nici în trimestrul II nu se va realiza.

În ramura alimentară moara comercială planul de producție la fel nu a fost realizat decât în procent de 85% atât la producția globală cât și la producția marfă.

Nerealizarea planului la moara comercială se datorește faptului că moara nu a fost dată în producție la termenul planificat ci cu o întârziere de aproape 2 luni. Aceasta datorită în parte și Secției de Industrie locală Baia Mare care nu a asigurat montarea utilajelor conform graficului și a planului de măsuri. Ca o consecință nepunerii în funcțiune la termenul planificat întreprinderea nu și-a putut respecta obligațiile contractuale în perioada acestor 2 luni, astfel întreprinderea Comercială Sighet a recurs la aprovizionarea dinafară a raionului și pentru perioada martie și o parte [din] aprilie astfel stocurile de porumb sosite nu au fost prelucrate creându-se stocuri supranormative de 237 tone iar în prezent se constată că întreprinderea are un stoc de 50 tone făină și 194 tone porumb fără să aibă asigurată desfacerea, lucru ce este și mai grav că atât stocul de porumb cât și făina de porumb este periclitată în cazul în care nu vor fi luate măsuri de distribuie va pricinui pagube însemnate.

Este necesar ca în cel mai scurt timp conducerea întreprinderii să confecționeze gratii din lemn în depozitele de făină și porumb pentru a asigura aerisirea corespunzătoare ferind prin aceasta stocurile existente de umezeală.

La fel considerăm că este necesar să fie revizuit numărul de mediu scriptic la această ramură prin faptul că se constată un număr mare de manipulanți iar moara nu lucrează la întreaga ei capacitate

Morile țărănești la fel nu și-au realizat planul decât în procent de 90%. Nerealizarea planului se datorește în primul rând că nu se execută un control sistematic asupra înregistrării produselor intrate la măcinș, iar pe de altă parte starea de uzură înaintată contribuie la fel la nerealizarea planului.

La moara țărănească din Vișeu de Jos s-a constata că responsabilul de moară nu înregistrează toate cantitățile intrate de la populație fiind găsit și în ziua de 11 aprilie cu cantități neînregistrate.

Considerăm că pentru a pune capăt acestor stări de lucruri este necesar desfășurarea unui control permanent la această ramură pentru a asigura realizarea planului și a fondului centralizat.

Se constată că conducerea întreprinderii nu face un studiu economic asupra acestor mori cerând părerea organelor locale de necesitatea existenței unei mori în comună făcându-se reparații la unele mori ca pe urmă după terminarea reparațiilor să se hotărască închiderea lor.

Toate aceste aspecte au avut o influență negativă asupra realizării sarcinilor de acumulări ca: beneficiile planificate pe primele 2 luni în suma de 90 000 lei realizând pierderi de 45.000 lei la impozit pe circulația mărfurilor pe trimestrul I față de un plan de 196.000 se realizează 19.000 lei, ponderea având moara comercială.

Situația financiară a întreprinderii este cât se poate de nesatisfăcătoare prin faptul că la data de 11 aprilie 1964 întreprinderea își menține un împrumut restant de 773.000 pentru care se achită dobânzi bancare de 12 %. Această stare de fapt se menține chiar de la începutul anului.

În vederea reducerii cheltuielilor gospodărești în urma trecerii unor ramuri la alte unități organul tutelar trebuie să treacă de îndată la analiza și determinarea posturilor tehnico-administrative în funcție de activitățile existente, cunoscând că în prezent personalul administrativ se prezintă 12,6% față de totalul numărului de muncitori realizate pe trimestrul I 1964.

Considerăm că conducerea și în special tov. Ilea dezinformează organele de partid și de stat, așa se explică faptul că informarea făcută privind realizarea planului MTO se arată că s-au realizat normele cu motivare tehnică la confecționarea produselor de marmură ca mozaic, amendamente, praf de marmură, întreprinderea în trimestru nu a produs nici o cantitate praf de marmură.

Pe linie de partid am constatat că organizația de bază în mare parte se ocupă de problemele economice, membrii de partid sunt repartizați pe ateliere iar biroul organizației de bază în ședințele sale s-a ocupat de problemele economice și a fost analizată și conducerea întreprinderii dar considerăm că problema principală a nerealizării unor indicatori a planului de producție biroul organizației de bază în trimestrul I a.c. nu a pus în discuție comuniștilor conducerea întreprinderii și nu a tras-o la răspundere pentru nerealizarea unor indicatori ai planului de producție.

Biroul org.[anizației] de bază a fost îndrumat să refacă graficul de ședințe pe trimestrul II și să stabilească în luna aprilie adunarea generală a org.[anizației] de bază în care va analiza conducerea întreprinderii privind măsurile ce trebuiesc luate pentru realizarea planului pe luna aprilie și a recuperărilor rămase din trimestrul I.

Propunerea biroului raional de partid în vederea îmbunătățirii muncii și asigurării realizării planului se iau următoarele măsuri:

1.) Sfatul Popular Raional să intervină pe lângă Secția de Industrie Locală a Sfatului Popular Regional pentru dotarea întreprinderii cu excavator, bandă transportoare și un motocompresor necesare pentru ramura extractivă.

2.) Predarea parțială a locului de la Uzina electrica pentru amenajarea secției în vederea confecționării plăcilor de marmură.

3.) Să fie luate măsuri pe plan raional pentru desfășurarea (sic!) cantităților de fâină existente în stoc în vederea desfășurării procesului de producției la întreaga capacitate a morii.

131. Sighet, 10 august 1964. *Extras din informarea Comitetului Raional Sighet al P.M.R. cu raportări ale realizărilor pe anul 1964 în domeniul agricol și domeniul social cultural, prezentate ca realizări ale „angajamentelor luate în cinstea sărbătoririi celei de-a XX-a aniversări a eliberării patriei noastre de sub jugul fascist”. Fond Comitetul Județean Maramureș al P.M.R., dosar 520/1964, filele 176-177 și 180-185.*

PARTIDUL MUNCITORESC ROMÂN
COMITETUL RAIONAL SIGHET

INFORMARE

cu privire la realizarea angajamentelor luate în cinstea sărbătoririi celei de-a XX-a aniversări a eliberării patriei noastre de sub jugul fascist.

În cinstea marii sărbători – a XX-a aniversare de la eliberarea patriei noastre de sub jugul fascist, muncitorii, colectivității, intelectualii din raionul nostru întâmpină marea sărbătoare cu mândrie și entuziasmul insuflat de succesele obținute pe linia traducerii în viață, an de an, a prevederilor Congresului al III-lea al P.M.R.

Pe graficele întrecerii socialiste, desfășurate în cinstea celei de-a XX-a aniversări a eliberării patriei noastre, succesele ocupă cel mai important loc. ele se datoresc faptului că sub conducerea Comitetului raional de partid, organele și organizațiile de bază, oamenii muncii din industrie și agricultura raionului au desfășurat o activitate rodnică plină de pasiune pentru a asigura îndeplinirea planului de stat pe primele 7 luni și a angajamentelor luate în cinstea zilei de 23 August.

Sub îndrumarea, controlul și sprijinul biroului Comitetului raional de partid, organele și organizațiile de bază s-au ocupat cu mai multă competență de activitatea economică a întreprinderilor, a G.A.C. și G.A.S., au dat un sprijin concret practicii efectiv la soluționarea problemelor producției. Organizațiile de partid au analizat în birou, în adunările generale ordinare și adunările semestriale de dări de seamă, realizarea angajamentelor, aplicarea planului de măsuri tehnico-organizatorice, introducerea tehnicii noi etc.

Analiza temeinică, periodică în organizațiile de partid a felului cum se desfășoară activitatea economică, a făcut ca organele și organizațiile de partid să aibă în centrul atenției toate laturile producției și să nu se mulțumească cu rezultatele de ansamblu, globale, ci să examineze cu atenție, amănunțit situația din fiecare loc, să ia măsuri eficiente pentru înlăturarea rămănelor în urmă, pentru evitarea și eliminarea lipsurilor în producție.

O contribuție de seamă la realizarea angajamentelor a avut-o continua întărire a rândurilor organizației raionale de partid, intensă muncă organizatorică și politică desfășurată, participarea largă a membrilor Comitetului raional de partid la îndrumarea și controlul activității organizațiilor de partid, intensificarea controlului asupra conducerilor administrative.

Pe măsura apropierii zilei de 23 August, întrecerea socialistă a căpătat o amploare din ce în ce mai mare. Îmbunătățindu-și continuu stilul și metodele de muncă, organele și organizațiile de partid aduc o contribuție din ce în ce mai mare la mobilizarea maselor de oameni ai muncii din raion pentru obținerea de noi succese în dezvoltarea economică și culturală a raionului.

Aceste succese se concretizează în realizare angajamentelor luate în cinstea celei de-a XX-a aniversări, după cum urmează:

[...]

2.- În domeniul agriculturii

În ce privește oamenii muncii de la sate sub conducerea organizațiilor de partid, depun eforturi susținute pentru terminarea treierii, recoltării, transportului și depozitării fânului, reorganizarea fermelor de animale, executarea arăturilor de vară etc. Comuniștii aflându-se în frunte constituie pilde demne de urmat pentru lucrătorii de pe ogoare dornici să întâmpine a XX-a aniversare a eliberării patriei noastre cu noi succese.

Astfel pentru realizarea sarcinilor de plan ce stau în fața agriculturii noastre socialiste, gospodăriile precum și brigăzile și echipele din cadrul G.A.C., s-au întrecut între ele pentru a realiza mai devreme și mai bine lucrările din sectorul producției vegetale și animale în scopul măririi producțiilor la unitatea de suprafață și pe cap de animal.

Fruntași în întrecerea socialistă gospodăriile Remeți și Sarasău care au terminat printre primele recoltarea cerealelor, păioaselor și treieriișul.

Toate gospodăriile agricole colective au terminat recoltarea păioaselor, cu excepția ovăzului, până la data de 4 august a.c., iar până la data de 15 August vor termina și treieriișul păioaselor cu excepția ovăzului.

Comunele de asemenea au terminat recoltarea păioaselor (fără ovăz) până la data de 6 august a.c., fruntașe fiind comunele Bocicoi și Rona de Sus.

Datorită măsurilor luate pentru aplicarea unei agrotehnici corespunzătoare, gospodăriile agricole colective realizează în medie peste 1.200 kgr. grâu – secară la hectar. Producții mai de seamă au obținut G.A.S. „Tisa” Sighet cu 1350 kgr. și GAC Sarasău cu 1237 kg. grâu-secară la ha.

În scopul asigurării unei producții sporite la unitatea de suprafață, g.a.c. au reușit să execute arături adânci de vară pe aproape 40% din suprafața planificată, rămânând ca până la 23 august planul să fie îndeplinit integral. Cu privire la planul de însămânțări în miriște s-a realizat până în prezent aproape 50% din suprafața planificată, urmând ca în săptămâna ce urmează planul să fie realizat.

Gospodăriile agricole colective au depus eforturi susținute pentru ași echilibra balanța furajeră în vederea asigurării cu furaje corespunzătoare cantitativ și calitativ pentru perioada de stabulație ce urmează. Din acest punct de vedere amintim faptul că gospodăriile colective și-au extins suprafețele cu plante furajere față de anul trecut cu noi culturi de plante de nutreț. S-a extins considerabil suprafața însămânțată cu trifoliene, astfel față de anul trecut suprafața de trifoliene au crescut cu 31%.

La plante de nutreț, datorită măsurilor agrotehnice ce au fost aplicate, producția de fân la trifoliene a fost apreciabilă, ca de exemplu GAC Remeți care dispune de o suprafață de peste 40 ha. a obținut la ha. producții ce

variază între 3000-5000 kgr. – datorită aceluiași măsuri și coasa II-a se prezintă a fi apreciabilă. Acest fapt dă posibilitatea unei gospodării ca Remeți-ul care ani de-a rândul a fost deficitară în furaje să-și asigure o balanță furajeră echilibrată pentru perioada de stabulație ce urmează.

Asigurarea bazei furajere este legată de recoltarea la timp și în bune condițiuni a fânățelor naturale care cuprind ponderea suprafeței agricole a raionului. Cu privire la acest lucru până în prezent G.A.S. Sighet a terminat recoltarea fânățelor (coasa I-a), gospodăriile agricole colective au recoltat fânățele până la data actuală în procent de 65% iar comunele de munte în procent de 63%.

În cinstea zilei de 23 August gospodăriile agricole colective vor termina recoltarea fânățelor.

În ceea ce privește sectorul creșterea animalelor, gospodăriile agricole colective au realizat de la începutul anului și până în prezent de la un efectiv de 1200 capete vaci și juninci gestante 454 capete viței. Pentru satisfacerea fondului central al statului cu carne, gospodăriile agricole colective au livrat statului 646 capete taurine. Cu privire la producția animalieră, relatăm că s-a produs în gospodăriile agricole colective 4.808 hl. lapte din care lapte marfă 2443 hl.

Progrese însemnate s-au obținut în ce privește refacerea efectivelor de animale după perioada de stabulație din iarna trecută. Arătăm că starea de întreținere a animalelor la data actuală este în general bună, deși producția de lapte este sub potențialul biologic a rasei.

Pentru perioada de pășunat au fost organizate 8 tabere de vară în care s-au dirijat aproape întregul efectiv de bovine ale gospodăriilor colective. Pășunatul rațional făcându-se pe o suprafață de 800 ha. s-a reușit ca prin aceasta de la efectivele de vaci care au pășunat pe muntele Țiganu și pășunile din jurul acestuia, producția de lapte marfă furnizată în luna iulie să fie realizată în procent de 50% numai de pe această pășune.

Rezultate bune în ceea ce privește producția de lapte pe cap de vacă furajată s-a obținut de către G.A.S. Sighet care realizează până la 1 august a.c. 1558 litri.

Dintre gospodăriile colective producții mai mari a obținut GAC Câmpulung la Tisa, care realizează până la 1 august a.c. aproape 600 litri de lapte pe cap de vacă furajată.

În privința îmbunătățirii pajiștilor naturale, printre principalele lucrări efectuate amintim: defrișări de arborete pe o suprafață de 200 Ha., îngrășare prin târlire 500 ha, combaterea buruienilor pe o suprafață de 2000 ha și altele.

Cu privire la construcțiile de adăposturi precum și amenajarea celor existente, au fost luate măsuri de a se termina construcțiile începute anul trecut, precum și finisarea exterioară și inferioară a celor terminate. Prin aceste lucrări cazarea efectivelor de animale a gospodăriilor colective va fi asigurată în bune condițiuni.

Lucrările de amenajare și alimentare cu apă fiind în curs, ele vor putea fi terminate printr-o muncă insistentă și organizată până la începutul perioadei de stabulație ce urmează.

În raionul Sighet având condiții pedoclimatice favorabile dezvoltării pomiculturii, în urma măsurilor luate de către Sfatul popular raional sub

îndrumarea Comitetului raional de partid, s-a extins în mod considerabil suprafețele plantate cu pomi. Astfel în primăvara anului 1964 s-au plantat 205 ha. cu 33.500 buc. pomi din care: G.A.S. Sighet 20 ha. cu 4.120 de buc. G.A.C. 185 Ha. cu 29.380 buc. pomi.

Colectiviștii din G.A.C. cari au lucrat la plantatul pomilor au fost organizați pe brigăzi și echipe, iar în unele G.A.C. sarcinile pentru plantatul pomilor s-a repartizat pe familii.

În cadrul cursurilor agrozootehnice din gospodăriile colective, s-a ridicat nivelul cunoștințelor pomicole a colectiviștilor, care au executat lucrări de îngrijirea pomilor pe suprafețe tot mai mari și de bună calitate. Pentru extinderea suprafeței de plantații noi s-a repartizat și planul de plantări de toamnă urmând a se planta 18.000 buc. pomi altoi meri și 1200 buc. peri.

În primăvara aceasta, în gospodăriile colective din bazinul pomicol s-au înființat echipe de protecția plantelor care au luat în primire pentru a fi lucrate și îngrijite livezi în care s-au dus acțiuni de combaterea dăunătorilor.

Până în prezent s-au executat toate acțiunile de combatere prevăzute în plan la timp, imediat după avertizare și de bună calitate, stropindu-se un număr de 1.780 mii buc. pomi.

Suntem convinși că prin munca ce o vor depune muncitorii din agricultura raionului nostru sub conducerea organelor și organizațiilor de partid vor întâmpina ziua de 23 August cu noi realizări în muncă, pentru întărirea continuă economică și organizatorică al gospodăriilor noastre colective.

Suntem convinși că prin munca ce o vor depune muncitorii din agricultură raionului nostru sub conducerea organelor și organizațiilor de partid vor întâmpina ziua de 23 August cu noi realizări în muncă, pentru întărirea continuă economică și organizatorică al gospodăriilor noastre colective.

3. În domeniul social cultural

Una din sarcinile importante ce a stat în fața organelor și organizațiilor de partid și de masă a fost continua înfrumusețare a satelor și orașului raionului nostru, în cinstea marii sărbători.

Marea majoritate a lucrărilor efectuate în acest scop au fost executate prin munci patriotice de către cetățenii orașului și satelor noastre, mobilizați de sfaturile populare, organizațiile de tineret, comisiile de femei, sub îndrumarea permanentă a organizațiilor de partid. Astfel numărul total al cetățenilor mobilizați la acțiuni patriotice pe raion este de 206.112, din care în orașul Sighet 76.020 prestând un număr de 1.660.012 ore de muncă patriotică din care în orașul Sighet 442.203 ore.

Valoarea totală a economiilor realizate în întrecerea patriotică pentru buna gospodărire a orașului și comunelor în perioada 1 ianuarie – 1 august este, este de 4.790.562 lei, din care în orașului Sighet 1.494.790 lei, față de sarcina anuală de 5.104.000 lei din care până la 23 August 3.800.000 lei

Lucrări executate

Denumirea lucrării	Cant.	Valoare	particip.	Ore
Construcții străzi	3,9 km.	168.012	7.212	56.530
Reparații străzi, trot.	44.050 mp.	94.817	3.571	31.936
Construcț. Drumuri	2 km.	24.000	1.045	10.718

	Reparații drumuri	16,3 km.	54.544	1.452	10.018
	Lărgiri străzi	5,2 km.	52.896	1.091	11.448
	Curățiri și desf. Șanț	110,7 km	206.488		10.269
86.914					
	Extindere zone verzi	10,040 mp.	22.550		830
7.630					
	Întreț. zone verzi parc	92.730 mp	277.550		11.865
92.520					
	Plantări pomi decor	13.330 buc.	133.000		6.025
44.500					
	Construcții poduri	364 ml.	42.500		1.512
12.120					
	Rep. și întreț. Pod	1.530 ml.	64.550	2.690	21.520
	Curățirea pășuni	1.545 ha.	875.400	25.588	
220.250					
	Defrișări	1.800 ha.	715.200		21.935
179.360					
	Dezăpeziri	138 km.	138.907		6.598
52.745					
	Economii la HCM 300/58		302.949		9.989
88.707					
	Redare noi terenuri agr.	41 ha.	96.440	3.018	24.265
	Pavări trot.	22.192 mp.	108.395	5.016	50.516
	Canalizări de văi	5.600 ml.	60.928		1.734
17.504					
	Îndiguiri și taluzări	825 ml.	41.250	1.730	13.850
	Constr. și rep. fântâni	24 buc.	8.150	311	2.478
	Amenajări piețe oboare	1 buc.	2.050		85
680					
	Amenajări baze sport.	14,3 km.	284.02	111.842	90.342
	Pietruiri mal. de șanț	14,3 km.	284.02	111.842	90.342

Cele expuse până aici dovedesc o dată în plus dorința fierbinte a oamenilor muncii din raionul nostru de a întâmpina a XX-a aniversare a eliberării cu cele mai frumoase realizări. Această dorință este reliefată nu numai de eforturile entuziaste depuse pentru realizarea planului în industrie și cel al G.A.C. pe acest an dar și în pregătirile ce se fac pentru anul viitor.

Asigurăm Comitetul regional de partid că depunând eforturi pentru intensificarea muncii politice și organizatorice, organele și organizațiile de partid din raionul Sighet, și sub conducerea lor, organizațiile de masă vor contribui la creerea peste tot a condițiilor necesare pentru a sărbători ziua de 23 August într-o atmosferă de puternic entuziasm și bucurie determinată de marile succese obținute de întregul nostru popor în opera de desăvârșire a construcției socialiste.

Sighet, 10 august 1964

PRIM-SECRETAR,
I. Muntean

132. Sighet, 8 noiembrie 1964. Raport al Uniunii Raionale a Cooperativelor de Consum cu prezentarea stadiului îndeplinirii planului la achiziții și contractări, realizarea fondului central de stat, a planului de desfacere și construirea de magazine sătești. Fond Comitetul Raional Sighet al PMR, dosar 464/1963, filele 284-292

Uniunea Raională a COOP de Consum Sighet.
Comitetul Executiv.

R A P O R T

despre activitatea Comitetului Executiv a U.R.C.C. Sighet cu privire la îndeplinirea planului de achiziții și contractări; asigurarea fondului central de stat.

În baza planului economic de stat a țării noastre pe perioada 1960-1965, aprobat de cel de-al III-lea Congres al Partidului Muncitoresc Român, an de an, cooperăției de consum i-au revenit sarcini tot mai mobilizatoare atât în desfacerea mărfurilor către țărănimea muncitoare, cât și în valorificarea tot mai completă a surplusului de produse agricole prin sistemul de achiziții și contractări, în formarea fondului central de stat.

Pentru anul în curs sectorul de valorificări a U.R.C.C.- Agevacoop - Sighet, i-a revenit ca sarcină pe plan valoric global, 9.373.600 lei. din această sumă până la data de 6 noiembrie a.c. s-a realizat 6.461.000 lei, adică într-un procentaj de 70 %. Urmează deci ca în lunile noiembrie și decembrie să achiziționăm diferite produse agro-alimentare în valoare de 2.912.600.-lei.

Menționăm că condiții de realizare integrală a sarcinii de plan sunt create, astfel asigurăm Comitetul Raional de Partid, de îndeplinirea 100 % a sarcinii de plan în acest important sector de activitate.

Făcând o comparație pe aceeași perioadă a anului trecut, putem raporta că până în prezent s-a realizat cu peste 2 milioane lei mai mult ca în anul 1962.

Analizând realizările obținute pe produse situația se prezintă după cum urmează:

În sectorul de cereale și semințe am avut ca plan:

- Floarea soarelui	10 tone	realizat	3,9 tone,
- Fasole	90 "	"	15,5 "
- Semințe dovleac	12 "	"	0,6 "
- Porumb	-	"	22,6 "

Nerealizarea planurilor la produsele de mai sus, se datorește timpului nefavorabil secetos, dar în continuare în lunile următoare din aceste produse se vor achiziționa cantități însemnate, în special de fasole și semințe dovleac.

În sectorul de animale și produse animale realizările față de plan sunt următoarele:

- Ouă	plan	1.400.000. buc.	realizat	972.000 buc.
- Miere albină	"	3.000. kg.	"	3.000 kg.
- Melci	"	6.000. kg.	"	1.300 kg.
- Caș de oaie	fără plan	-	"	23.200 kg.

La ouă planul va rămâne nerealizat din cauza rămănerilor în urmă față de plan în lunile ianuarie și februarie, când frigurile mari existente a făcut ca

producția de ouă să fie complet scăzută, fapt pentru care noi nu am reușit să achiziționăm nici o cantitate de ouă. De atunci planurile trimestriale au fost realizate și chiar depășite, însă cu toate acestea rămânerea în urmă nu s-a putut recupera în întregime în special din cauză că în ultimul timp în unele comune din raion au început să moară găinile.

În sectorul de legume și zarzavaturi nu am avut sarcini de achiziții și contractări, aceasta aparținând în exclusivitate Aprozarului, Agevacoop-ului i s-a trasat sarcina de aprovizionare a țărănimii în scopul:

1. Asigurării desfacerii producției mari a G.A.C.-urilor din raionul Carei și Satu-Mare.

2. Îmbunătățirea aprovizionării cu legume și zarzavaturi a țărănimii din raioanele muncitoare.

Acestei sarcini i-am făcut față cu cinstă realizând față de planul valoric de 100.000 lei desfaceră de legume și zarzavaturi în sumă de lei 232.000.

Având în vedere rezultatele bune obținute în această privință ne-am propus dezvoltarea acestui sector în anul 1964 la nivelul cerințelor actuale, în care scop vor fi amenajate chioșcuri, speciale, pe lângă cooperative.

O importanță deosebită s-a acordat achiziționării unor produse agricole ca: furaje, cartofi, porumb, fasole, etc.

Sub îndrumarea permanentă a Comitetului Raional de Partid și cu sprijinul efectiv a organizațiilor de bază partid de la sate și a Sfatului popular comunale, în achiziționarea acestor produse, până în prezent s-au obținut unele rezultate remarcabile.

Situația achizițiilor la produsele de mai sus pe comune administrative se prezintă la 7 noiembrie a.c. inclusiv, astfel:

Comune	Denumirea produsului							
	Fân		Paie		Cartofi		Fasole	
	Plan	Realiz.	Plan	Realiz.	Plan	Realiz.	Plan	Realiz.
Sarasău	10 T.	4,4 T.	-	-	25 T.	6,1 T.	550 kg.	101 kg.
Sighet	50 T.	29 T.	-	-	50 T.	-	500 "	350 "
Cîmpulung	-	-	-	-	25 T.	2,6 T.	600 "	460 "
Săpînța	20 T.	-	-	-	25 T.	3,3 T.	650 "	400 "
Remeți	-	5 T.	-	-	20 T.	6,7 T.	600 "	- "
Bocicoi	30 T	11,5 T	3 T	-	40 T	4 T	600 "	- "
Rona de Sus	110 T	14,8 T	4 T	0,1 T	50 T	5,6 T	600 "	350 "
Rona de Jos	90 T	37 T	5 T	0,36 T	45 T	6,9 T	600 "	165 "
Bîrsana	180 T	18,5 T	6 T	-	60 T	0,12 T	650 "	160 "
Oncești	140 T	35,2 T	3 T	-	30 T	3,5 T	550 "	80 "
Strîmtura	220 T	142,8 T	7 T	-	60 T	3,78 T	600 "	1005 "
Șugătag	200 T	70,6 T	8 T	0,87 T	60 T	16,1 T	600 "	400 "
Călinești	100 T	30,6 T	2 T	-	60 T	6,9 T	600 "	150 "
Budești	240 T	76,5 T	5 T	0,88 T	60 T	26,7 T	650 "	750 "
Giulești	260 T	155 T	5 T	0,56 T	60 T	12,9 T	650 "	540 "
Berbești	170 T	110 T	2 T	-	50 T	7,4 T	600 "	339 "
Glod	50 T	38,9 T	-	-	30 T	7,5 T	550 "	150 "
Desești	230 T	117,7 T	4 T	-	50 T	10,6 T	600 "	700 "
TOTAL:	2100 T	897,6 T	54 T	2,7 T	800 T	130,7 T	10,7 T	6,1 T

Situația prezentată arată că față de sarcina de plan achizițiile de fân sunt la data de mai sus la nivelul de aproape 43%, din care analizat pe comune administrative și respectiv pe cooperative, este foarte variat și scoate în evidență că în timp ce unele comune ca: Berbești, Strîmtura,

Giulești, Vad și orașul Sighet, se apropie de 60% de realizarea planului, altele sunt în mod cu totul nejustificat mult mai în urmă. Spre exemplu Bîrsana abia a realizat peste 10% din plan, Rona de Sus și Oncești de asemenea stau mult sub condițiile reale de care dispun, în timp ce nici la Rona de Jos, Bocicoi, Ocna Șugătag, Budești și Călinești ajungerea la nivelul de numai cca. 30% din plan este cu totul sub posibilități.

La achizițiile de fân o situație specială prezintă comuna Săpînța, unde după cum este starea de fapt, din cauza că familiile țăranilor rămași în afara G.A.C.-urilor n-au folosit pământul dat în folosință în schimb de G.A.C., nu are bază de acoperire a celor 20 tone fân, planul de achiziții pe comună, aceasta după relatarea președintelui Sfatului popular comunal local, cât și a președintelui cooperativei Săpînța.

După cunoașterea sarcinilor de plan la achizițiile de fân Comitetul Executiv al U.R.C.C. Sighet în funcție de situația reală de pe teren a repartizat un număr de 14 salariați în comunele cu sarcina de achiziții, care împreună cu salariații cooperativelor și cu sprijinul organelor locale de partid și de stat au trecut la organizarea propriu zisă, obținând rezultate sus arătate.

Deasemeni membrii Comitetului Executiv al U.R.C.C. sunt repartizați pe cooperative pentru a sprijini realizarea planurilor economice.

La produsul cartofi pe lângă cantitățile achiziționate s-a preluat cartofii datorati de G.A.C.-uri în muncile S.M.T., din care s-a preluat 102,1 tone, rămânând de preluat 3.195 kg de la G.A.C. Vad și 5.018 kg de la G.A.C. Cornești, a căror producție a fost așa de slabă încât nu a putut fi încadrată în nici-un criteriu de preluare, cerându-se amânarea predării pe anul viitor.

Tot legat de acest produs am primit sarcina de a preda și însiloza pentru întreprinderea de Panificație locală, cantitatea de 250 Tone cartofi veniți din raionul Carei. Din această cantitate 74 de Tone s-au predat întreprinderii susamintită, iar restul s-a însilozat de Agevacoop în diferite pivnițe din oraș.

În ceea ce privește achiziționarea cartofilor, respectiv predarea lor către Aprozar Sighet, avem mari greutăți în urma cărui fapt am oprit momentan achizițiile deoarece cartofii sunt mici, și foarte mâncați de ciormani, sunt refuzați de Aprozar, care spune că are sarcina de însilozare realizată. În plus Aprozarul primește din raionul Vișeu cartofi mai buni decât ai noștri și în acest caz numai cu intervenția tov. secretar Petrescu am reușit să determinăm Aprozarul Sighet să preia cele 2 vagoane cartofi ce-i avem în stoc din achiziții, dar aceasta numai de la 11 noiembrie a.c.

Din cantitatea de fân achiziționată până în prezent s-a livrat la:

Comitetul Regional P.M.R. Maramureș	16.820.-kg.
La diferite unități militare	10.360.-kg.

Restul cantității de fân se găsește în centrele de achiziții în stare nebalotată și numai la centrul Ferești s-a balotat o oarecare cantitate.

Cantitatea de porumb achiziționat a fost predată C.R.R.-ului, iar fasolea în parte se găsește la cooperative, o parte a fost transportată și deasemeni predată, urmând ca stocul aflat la cooperative să fie transportat și predat Bazei.

Sectorului de fructe, sectorul cel mai mare și important în privința asigurării rentabilității atât a U.R.C.C.-ului, i s-a acordat și i se acordă atenția

cuvénitá. Astfel înainteá începerii campaniei de preluarea merelor în centrul de semiindustrializări s-au făcut investiții în sume mari cum sunt:

- Construirea unui uscător de mare capacitate tip „Tunel” în valoare de 870.000.- lei.
- Demolarea unui magazin situat în mijlocul centrului și reconstruirea lui în alt loc, în valoare de 85.000. – lei.
- Demolarea unui șoproan și folosirea materialului pentru reconstruirea a 4 șoproane în valoare de 81.000 lei
- Reamenajarea stației de fabricarea marcului în valoare de 20.000. – lei.
- Construirea unei pivnițe de beton pentru lubrifianti în valoare de lei 12.000.-

În prezent se lucrează la montarea unei bande rulante, în siloz prin care se va realiza economii în valoare de peste 100.000. – lei și suntem în curs de procurarea și instalarea unui sistem de ventilație pentru silozul de mere, cu o capacitate de cca. 50 vagoane.

Achiziționarea fructelor s-a început prin achiziționarea merelor de vară și căzături, din care, în special după 18 august când furtuna a doborât peste 30% din producție, am achiziționat 1.145 Tone. Din această cantitate o parte a fost prelucrată în mare, iar o parte s-a livrat în stare proaspătă pentru consum și o altă parte ca merc industriale pentru export R.D.G.

Între timp s-a început achiziționarea prunelor pentru care având planuri restrânse ne-am mărginit la achiziționarea prunelor bistrițene, din care am realizat 432 Tone, producând:

- 46.000 kg. prune uscate,
- 51.000 " pulpe prune 1/2/jumătăți/
- 166.000 " marc de prune.

Din aceste cantități prunele uscate sunt în curs de sortare și calibrare pentru a fi livrate la export. Pulpele de prune s-au livrat la export în întregime, iar din marcul de prune 90 de Tone de prune sunt pentru export și 70 de Tone pentru fabricarea magiunului la U.R.C.C. Tg. Lăpuș.

În vederea cuprinderii pe viitor a unei cantități și din prune grase, din care raionul nostru dispune în mare măsură, pe anul 1964, ne-am propus instalarea unui centru de fabricarea magiunului în Sighet.

Din mere de toamnă s-a achiziționat în total 2.200. Tone în valoare de 3.500.000. – lei din Sighet, iar achizițiile se desfășoară în continuare. Din cantitatea de 2.200 Tone, de mere de toamnă și 1.145 . – Tone mere de vară și căzături s-a produs și livrat:

- Marc de mere	1.100. – Tone
- Mere deshidratate	4,5 " , iar în stare
proaspătă au fost livrate:	
- Pentru industrie în R.D.G.	316. – Tone
- Mere de menaj în R.D.G.	368. - "
- Mere de menaj în U.R.S.S.	291. - "
- Diferiți beneficiari interni	325. - "
TOTAL	1.300. – Tone

La fel se pregătește o cantitate de cca. 4 – 500 Tone mere pentru însilozarea de iarnă și livrările atât pentru intern, cât și pentru export deasemeni se desfășoară din plin.

În urma terminării deshidratării prunelor, pe uscătorul nou, s-a început deshidratarea cepii, materia primă s-a primit, în 70. de Tone de la U.R.C.C. Vișeu și 100 de Tone urmează a fi primite de la Suceava.-

O altă sarcină primită cu câteva zile în urmă, este achiziționarea laptelui de vacă, în satele raionului, unde I.C.I.L.-ul nu este organizat. Pentru acest scop au fost organizate 15 centre de prelucrarea laptelui în satele: Lunca la Tisa, Rona de Sus, Berbești, Mănăstirea, Crăcești, Remeți, Huta, Piatra, Câmpulung, Oncești, Nănești, Glod, Vad, Valea Porcului și Văleni.

Centrele mai sus enumerate au fost dotate cu bidoane, tifoane, lacto-termo-densimetre, etc., însă cu toate acestea până în prezent nu a intrat nici-o cantitate de lapte, stare de fapt față de care Comitetul executiv al U.R.C.C.-ului a luat toate măsurile necesare pentru achiziționarea laptelui în satele repartizate.

Valorificarea masivă în acest an a producției țărănești prin cooperatie și prin alte organe de stat de achiziții, a creat posibilitatea reală pentru îndeplinirea ritmică, lună de lună, a planului de desfacere, ce până la 31 octombrie a.c. se prezintă astfel:

	Plan	Realizat	În procent
Depășire			
Lei	46.430.000.-	48.111.000.-	103,8%
1.681.000.-			

Realizările pe linia planului de desfacere în primele 10 luni din acest an au dus ca din planul desfacerii pe întregul an, să mai rămână de realizat până la 31 decembrie a.c. suma de 10.519.000. – lei, sumă care după rezultatele obținute până în prezent poate fi considerabil depășită.

În general activitatea dusă de U.R.C.C. în primele trimestre expirate din acest an, se oglindește clar în situația financiară a unității, care după bilanțul încheiat la 30 septembrie a.c. arată următoarele:

- Nivelul cheltuielilor de circulație planificat în procente a fost de 5,43 și s-a realizat în procent de 5,09, realizându-se astfel economii de 138.000. – lei.

- Beneficiul la data de mai sus este de 946.000. – lei.

La realizarea de economii și-au adus contribuția toate cele 11 cooperative de desfacere din raion, din care în cea mai mare măsură cooperativa: Rona de Sus, Călinești, Giulești, Ocnașugatag și Strâmtura.

Realizarea de economii și beneficiu urmează a fi întregită la 31 decembrie a.c., când pe lângă situația cooperativelor se va putea concretiza în și mai mare măsură activitatea Agevacoop-ului și în special a sectorului de semiindustrializări și a planului de export ce se desfășoară în trim. IV. 1963.

La rezultatele bune obținute de U.R.C.C. Sighet a contribuit în perioada raportată și acțiunea susținută pentru încasarea debitelor de tot felul ajungând ca la 31 octombrie 1963, acestea să fie în valoare pe întreaga rețea cooperatistă din raion de numai 14.000.- lei.

În general pe linia desfacerii un accent deosebit s-a pus pe asigurarea aprovizionării muncitorilor forestieri cu diferite sortimente de mărfuri specifice magazinelor ce-i deservesc. Pentru perioada de iarnă s-a însălat la aceste

magazine până în prezent cantitatea de 10.000. – kg. cartofi și este în curs de însilozare cantități însemnate de ceapă, morcovi, etc.

Pentru ca cele 11 magazine de aprovizionarea muncitorilor forestieri să aibă condiții bune de deservire, arătăm că fiecare unitate a fost dotată cu mobilier nou, precum și cu alte utilaje, necesare unei bune deserviri.

În scopul îmbunătățirii deservirii consumatorilor, în cursul acestui an au fost făcute o serie de reamenajări la unitățile cooperatiste din raion lărgindu-se considerabil spațiul comercial. Astfel în satul Valea Porcului s-a reamenajat magazinul existent, la Berbești s-a făcut un local compus din două încăperi cu destinație bufet, în satul Coștiui magazinul existent a fost mărit construindu-se și o magazie de mână pentru păstrarea mărfurilor. În satul Hoteni din fonduri proprii și prin contribuția membrilor operatori este în curs de construire un nou magazin care încă în acest an urmează a fi gata în roșu și acoperit.

Tot în acest an urmează a se începe construirea unui magazin mixt în satul Crăcești, care în prezent stă foarte slab cu spațiul comercial. Aceiași situație urgentă de construirea unui magazin se impune în satul colectivizat Cornești, unde documentația făcută de U.R.C.C. Sighet, în acest scop, nu a primit aprobarea cuvenită din partea D.S.A.P.C.-ului Maramureș, fapt ce a dus la respingerea documentației în cauză de către U.R.C.C. Maramureș. Față de această situație Uniunea raională Sighet a solicitat din nou D.S.A.P.C.-ului aprobarea pentru construirea unui magazin mixt în satul Cornești, motivând revenirea prin faptul că terenul schițat în acest scop este în vatra satului și în același timp unicul teren în sat, care corespunde activității comerciale cooperatiste.

Pe lângă realizările obținute, Comitetul executiv al U.R.C.C. Sighet consideră ca o lipsă faptul că nu a reușit să mobilizeze în mai mare măsură conducerea cooperativelor și salariații acestora pentru a depune mai mult interes în realizarea tuturor sarcinilor de plan și în mod deosebit a planului de achiziții. Cu atât mai puțin s-a reușit să fie mobilizată masa mare a membrilor operatori din toate satele pentru a contribui atât la realizarea planurilor economice, cât și la desfășurarea unui control de masă asupra activității cooperatiste.

Deși planul desfacerii a fost realizat, în problema aprovizionării s-au ivit periodic unele goluri pentru evitarea cărora în viitor Comitetul executiv al U.R.C.C.-ului împreună cu conducerea I.C.I. vor lua măsuri în vederea îmbunătățirii aprovizionării cooperativelor.

Comitetul Executiv al U.R.C.C.-ului Sighet, sub îndrumarea permanentă a Comitetului raional de partid, se angajează pentru viitor să ia toate măsurile organizatorice pentru mobilizarea tuturor lucrătorilor și a masei largi a membrilor operatori din raion, în scopul îndeplinirii planurilor economice pe anul în curs și creerea condițiilor necesare realizării sarcinilor de plan pe anul 1964.

Sighet, la 8 noiembrie 1964.-

PREȘEDINTE

A. Darău

133. Baia Mare, 28 ianuarie 1965. Extras din nota Comitetului Regional Maramureș al PMR relatând atmosfera din unele Cooperative

agricole de producție relatând evenimentele legate de depunerea de cereri de ieșire din CAP în luna ianuarie 1965 în comuna Săliștea. Fond Comitetul Regional PMR, dosar 49/1965, filele 9-10

Partidul Muncitoresc Român
Comitetul Regional Maramureș

Notă

Cu aspecte privind atmosfera în unele Cooperative agricole de producție.

În Cooperativa agricolă de producție Săliștea din raionul Vișeu, în data de 6 ianuarie a.c. cetățenii Grad Ștefan (cantor la biserică) și Kiș Ioan cunoscut ca element dubios, actualmente mecanic la Exploatarea minieră Baia Borșa, au făcut de comun acord cu 17 membri ai cooperativei cereri de ieșire din cooperativă, cereri semnate de cooperatorii respectivi. Ca motiv de ieșire în toate aceste cereri a fost argumentat că conform art. Nr. 16 din Statut, dacă nu este mulțumit în cooperativă poate să ceară ieșirea.

Toate aceste cereri au fost depuse la contabilul cooperativei agricole de producție. Vestea depunerii cererilor s-a răspândit repede în sat și ca urmare încă 10 membri ai Cooperativei și-au depus cereri de ieșire, motivându-le că ei ar fi neîndreptățiți în cooperativă, în legătură cu repartizarea produselor, în legătură cu grădinile ajutătoare, în legătură cu animalele de muncă etc.

Din aceștia din urmă, 4 au trimis cereri și scrisori și la Comitetul raional de partid, Sfatul popular raional și Consiliul agricol raional, cerând să li se facă dreptate.

Cazurile respective au fost cercetate de activiști ai comitetului raional de partid și de către Consiliul agricol raional, și s-a trecut la lămurirea cetățenilor. Cei 17 care au inițiat și-au retras cererile, iar celelalte 10 cazuri au fost lămurite de la caz la caz. De pildă cooperatoarea Kiș Floarea a primit fânul solicitat la care avea dreptul, cooperatorul Maciș Ioan i s-a completat lotul grădinei ajutătoare conform statului, etc.

Au fost cazuri în care cooperatorii nu aveau dreptate cum era un caz că cerea grădină ajutătoare 0,60 ha. sau altul să i-i dea înapoi boii, etc. În aceste cazuri cetățenii respectivi au fost lămuiriți.

Astfel cu circa o săptămână în urmă în jurul lui 20-22 ianuarie, toate cererile au fost retrase.

Atmosfera și stare a de spirit în sat s-a mai liniștit, cetățenii nu au mai ridicat revendicări. S-a terminat toate adunările pentru depunerea candidaturilor, pentru 1 circumscripție electorală regională, 4 circumscripții electorale raionale și 38 circumscripții electorale comunale, care s-au desfășurat într-o atmosferă bună, cetățenii nu au mai ridicat probleme la cooperativa agricolă de producție.

Adunarea generală pentru dare de seamă și aprobarea planului de producție urmează să aibă loc la data de 5 februarie a.c. În vederea pregătirii acestei adunări, este în continuu în sat instructorul de partid, vicepreședintele consiliului agricol raional și 2 activiști de la nivelul regiunii.

[...]

134. Baia Mare, 1 februarie 1965. *Notă a Comitetului Regional Maramureș a Partidului Muncitoresc Român prin care se aduce la cunoștință forurilor superioare ale partidului faptul că trei cooperatori de la CAP Săliștea de Sus*

*au depus la 1 februarie 1965 cerere de ieșire din cooperativă. Fond
Comitetul Rregional al PMR, dosar 49/1965, fila 17*

Partidul Muncitoresc Român
Comitetul Regional Maramureș

Notă

Comitetul raional de partid Vișeu, prin tovarășul secretar Leta Ioan, ne comunică următoarele:

În cursul zilei de azi 1 februarie a.c., la Cooperativa agricolă de producție Săliștea din raionul Vișeu, un număr de 3 cooperatori a căror nume nu ne-a putut fi precizat și-au depus la președintele cooperativei cereri de ieșire din cooperativă. Doi dintre cooperatori au venit la președinte și i-au pus cererile pe masă, după care au plecat imediat fără a accepta vre-o discuție, al treilea a venit și i-a spus președintelui că îi lasă o cerere prin care îi solicită ceva lemne și a plecat spunând că va veni mai târziu să vadă ce s-a rezolvat, când președintele a citit cererea, a văzut că nu se referă la lemne, ci la ieșirea din cooperativă.

Comitetul raional de partid a trimis în cursul zilei de azi la fața locului pe tovarășul secretar Lazea și un instructor.

Baia Mare la 1 februarie 1965

135. Sighet, 11 februarie 1965. *Informare referitoare la activitatea de propagandă a Comitetului Raional de al PMR Sighet legată de simulacrul de alegeri în F.D.P. Fond Comitetul Județean Maramureș al P.C.R., dosar 562/1965, filele 1-3.*

PARTIDUL MUNCITORESC ROMÂN
COMITETUL RAIONAL SIGHET

INFORMARE

cu privire la desfășurarea muncii politice de masă în campania F.D.P.

Cunoscând că actuala campanie electorală se desfășoară în ultimul an al șesenalului, în condițiile când întregul popor muncitor depune eforturi însuflite pentru a realiza în întregime și a depăși sarcinile trasate de cel de-al III-lea Congres al P.M.R. În dorința fierbinte de a întâmpina alegerile cu noi succese în toate domeniile de activitate.

Campania electorală reprezintă un important prilej de explicare profundă și multilaterală a politicii partidului, de popularizare a realizărilor dobândite de oamenii muncii în toate domeniile de dezvoltare ce se deschid în fața patriei noastre socialiste.

Pe baza planului de muncă a Comitetului raional de partid în această perioadă s-au luat, prin organizațiile de partid și de masă o serie de măsuri pentru îmbunătățirea muncii politice de masă în rândul masei largi de cetățeni.

În satele raionului nostru, sub îndrumarea Comitetului raional de partid, comitetele de partid pe C.A.P., comitetele comunale de partid cât și organizațiile de bază au luat măsuri de organizarea a 498 de colective formate din membrii și candidați de partid, activul fără de partid cât și din

membri organizațiilor de masă în care sunt 2.490 de tov. și cuprind o masă de 36.764 de alegători din raionul nostru.

Aceste colective sunt repartizate pe circumscripții electorale comunale și își desfășoară întreaga activitate sub conducerea directă a comitetelor și birourilor organizațiilor de partid.

Ele au ca sarcină de a populariza realizările regimului democrat-popular în cei 20 de ani, de-a informa alegătorii cu o serie de materiale apărute în presa de partid, de-a populariza în rândul alegătorilor candidații de deputați, popularizarea prevederilor legii electorale, îndrumă cetățenii să controleze dacă sunt înscrși în liste electorale, mobilizează alegătorii la întâlnirile care se fac cu candidații de deputați și alegători.

Comitetul raional de partid preocupându-se de lărgirea sferei de cuprindere a muncii politice și cultural-educative de masă, a luat măsuri ca în campania electorală să fie intensificată propaganda prin conferințe.

La această activitate sunt antrenați un număr de 90 lectori și conferențieri din rândul cadrelor cu munci de răspundere din aparatul de partid, de stat și economic.

Până în prezent în cele 38 de comune și sate s-au ținut 3 titluri de conferințe în 3 duminici la care au luat parte un număr de 23.450 cetățeni.

În perioada campaniei electorale, consiliul F.D.P. a luat măsuri pentru deschiderea a unui număr de 22 „case ale alegătorului”, la care sub conducerea comitetelor de partid au fost repartizați tovarăși corespunzători și muncesc după un plan de activitate pe zile.

La „casele ale alegătorului” se organizează seri de întrebări și răspunsuri ca de exemplu: la Rona de Jos cu tema: „M.A.N. și funcțiunile ei”; la Strâmtura cu tema: „Sfatul popular organ local al puterii de stat”.

Se organizează călătorii imagine pe hartă ca de exemplu la Berbești cu tema: „Noi colective industriale pe harta patriei noastre”.

La fel la „casa ale alegătorului” se organizează întâlniri cu tinerii care votează pentru prima dată, până în prezent s-au organizat un număr de 16 întâlniri unde au participat un număr de 1.520 tineri ca de exemplu: la Bocicoi, Strâmtura, Sarasău, Glod, etc.

Se mai organizează audiții la radio și televizoare ca de exemplu la Ocna Șugatag, Bocicoi, Remeți, etc.

În această perioadă s-a intensificat și activitatea echipelor culturale, astfel până în prezent au fost ținute un număr de 35 programe culturale unde au participat peste 7.400 cetățeni, așa de exemplu la Budești, Câmpulung, Remeți și în alte comune.

Comitetul raional de partid a luat măsuri ca brigăzile științifice să se deplaseze în satele raionului nostru, până în prezent s-au deplasat în 3 comune unde au participat 1.330 de cetățeni. Membrii brigăzilor științifice au răspuns la o serie de întrebări legate de rolul M.A.N. în conducerea statului nostru democrat popular, profundul democratism a alegerilor de astăzi, cât și la întrebări cu caracter științific și cultural, ca de exemplu la Cornești, Berbești și Săpânța.

O muncă politică de masă susținută se desfășoară și în cele 230 de cercuri de cetit, unde săptămânal pe lângă cărțile care sunt prezentate s-au recenziile ținute, se fac informări politice din presa de partid legat de

campania electorală. Asemenea exemple avem: în comuna Vad, Strâmtura, Remeți etc.

O preocupare intensă pentru buna desfășurare a muncii politice de masă, în această perioadă, a fost și în rândul muncitorilor forestieri. Ca de exemplu la gura de exploatare „Buncovata” s-a ținut o seară literară „poetii contemporani, cântă frumusețile și bogățiile patriei”. La „Huta” și „Izvoare” s-au organizat informări politice, recenzii de cărți, conferințe, la fel se organizează audii la radio în colectiv.

Comitetul raional de partid, pe măsura sosirii afişelor, ia măsuri de repartizarea lor pe centre de comune care sunt expediate în vederea afişării lor în toate comunele și satele raionului nostru.

Datorită bunei organizări a muncii politice de masă, și a antrenării unui număr mare de tovarăși în această acțiune, atât adunările de depunerea candidaților cât și de întâlniri s-au desfășurat în condiții bune, creîndu-se o atmosferă sănătoasă.

Pe viitor, vom lua toate măsurile pentru organizarea și mai bine a muncii politice de masă în raionul nostru.

Sighet, 11 februarie 1965

PRIM-SECRETAR,

136. Sighet, 23 martie 1965. *Notă telefonică a Direcției Împuterniciților din Departamentul Cultelor către preoții din protopopiatele regiunii privind acțiunile care trebuie întreprinse cu ocazia funeraliilor lui Gheorghe Gheorghiu-Dej din 24 martie 1965. Fond Inspectoratul Teritorial al Cultelor, dosar 43/1965, fila 1.*

DEPARTAMENTUL CULTELOR

Direcția Împuterniciților

NOTA TELEFONICĂ

din 23 martie 1965.-

- Măine 24 martie, cu ocazia funeraliilor tovarășului Gheorghiu-Dej, la orașe se vor trage clopotele la toate bisericile – odată cu sirenele fabricilor – atâta timp cât sună sirenele.

- La orele 14,30 se vor trage clopotele la toate bisericile de la sate timp de 3 minute.-

- Vineri 26 martie, se vor convoca toți preoții la protopopiate pentru a primi instrucțiuni în legătură cu comemorarea morții tov. Gheorghiu-Dej.

Prot. reformat Baia Mare

Szablyar C

Prot. ort. Cehul Silvaniei

Măntăluță A.

Prot. ref. Cehul Silvaniei

Biro I.

Prot. ort. Lăpuș

Cristea T.

Prot. ort. Baia Mare

Pop Carol

Prot. evanghelic Baia Mare

Bayer A.

Prot. ort. Negrești

Ursu I.

Prot. ort. Satu Mare

Sava C.

Prot. ort. Vișeu

Pop Mircea.

Prot. ort. Carei

Tolescu I.

Prot. ref. Carei

Orosz Arpad

137. Aprilie/mai 1965. *Informare privind contractarea unor suprafețe de pășunat din raionul Vatra Dornei. Fond Comitetul Raional Vișeu al PMR, ds. 492/1965*

Sfatul Popular al Raionului Vișeu
Comitetul Executiv

INFORMARE

Privind contractarea suprafețelor de pășunat din raionul Vatra Dornei regiunea Suceava

Pentru anul 1959 prin ordinul Consiliului Superior al Agriculturii nr.104/1959 raionul Vișeu a primit din raionul Vatra Dornei regiunea Suceava o suprafață de 1000 ha pășuni de munte pentru a fi folosite de cooperativele agricole de producție și membrii coperativei din raionul Vișeu.

În baza acestui ordin la ședința din 19 aprilie 1959, ce a avut loc la Comitetul Regional de Partid Maramureș la indicațiile tov. Președinte al Consiliului agricol regional ing. Costea Cornel și tov.Ciubăncan președintele colegiului de partid Maramureș, în zilele de 23-24 aprilie 1965 împreună cu inginer Vîclea Ioan delegatul Consiliului agricol regional Maramureș, ne-au deplasat la gospodăria agricolă de stat Dorna- Cîndreni pentru a întocmi contractul de pășunat pe anul 1965, pe o suprafață de 1000 ha.

Directorul gospodăriei agricole de stat Dorna-Cîndreni, ing Vîntu Ilie fiind plecat la o ședință de analiză la Cătărămești, raionul Botoșani, ne-am deplasat și noi la unitatea mai sus arătată, unde am luat legătura cu tov. Inginer Iftode, președintele consiliului agricol regional Suceava, ing. Stan delegat din partea Trustului Central București precum și cu directorul Trustului regional gostat Suceava și directorul GAS, Dorna- Cîndreni.

Prezentînd tov. de mai sus problema contractării pășunatului pe anul 1965, susnumiții au afirmat cu toată tăria că Trustul gostat Suceava în luna ianuarie 1965, a prezentat Trustului Central al gospodăriilor agricole de stt București, propuneri privind trecerea în folosința regiunii Maramureș a întregii suprafețe de pășuni de 2307 ha. folosite de raionul Vișeu, în raza administrativă a raionului Vatra- Dornei regiunea Suceava, neprimind la aceasta până în prezent nici un răspuns.

Tov. din partea regiunii Suceava arătați mai sus și cu ocazia discuțiilor purtate și-au reafirmat poziția de a preda întreaga suprafață de pășuni folosite în trecut de raionul Vișeu, și nu numai suprafața de 1000 ha.repartizate acestui raion prin ordinul Consiliului Superior al Agriculturii, datorită faptului că aceste suprafețe nu prezintă rentabilitate pentru gospodăriile agricole de stat Dorna- Cîndreni, ivindu-se aproape în fiecare vară litigii între această unitate și unitățile cooperatiste din raionul Vișeu.

Mai mult delegatul Trustului Central Gostat București tov. inginer Stan ne-a declarat că în primăvara acestui an a luat legătura cu directorul Gospodăriei agricole de stat Sighet regiunea Maramureș Dr. Bulz Claudiu în privința trecerii acestor suprafețe de la GAS Dorna Cîndreni la GAS Sighet regiunea Maramureș, însă așa cum ni s-a arătat Directorul GAS Sighet a

refuzat o asemnarea alternativă privind folosirea acelor suprafețe de pășuni din raionul Vatra Dornei.

Văzînd această situație de comun acord cu organele mai sus arătate din regiunea Suceava și delegatul Trustului Central GAS București au stabilit ca din nou prin Comitetul Executiv al sfatului popular regional Maramureș (care urmează să fie informat de această situație de către delegatul Consiliului agricol regional Maramureș, ing. Vîclea Ioan) să se facă demersul la organele centrale în vederea reprimirii întregii suprafețe de 2307 ha din regiunea Suceava folosite din cele mai vechi timpuri de raionul Vișeu și nu numai a suprafeței de 1000 ha, cât prevede ordinul Consiliului Superior al Agriculturii, suprafață care nici cel puțin paralel nu satisface cerințele acestui raion.

În caz că această problemă a reprimirii întregii suprafețe de pășuni în mod definitiv din regiunea Suceava în folosința regiunii Maramureș, cu tov. din partea regiunii Suceava și delegatul Trustului Central GAS București, am convenit ca la data de 3 Mai 1965, la Cantonul zoopastoral Prislop, regiunea Maramureș să ne întîlnim din nou pentru a încheia contractul de pășunat pe anul 1965, în condițiile prevăzute prin ordinul Consiliului Superior al Agriculturii, adică 1000 ha., față de care tov. din regiunea Suceava au promis în plus o suprafață de 140 ha.

Rugăm Biroul Comitetului Raional de Partid să intervină la Comitetul Regional de Partid Maramureș, în vederea demersurilor necesare la organele centrale pentru reprimirea întregii suprafețe de pășuni din regiunea Suceava pentru raionul Vișeu în suprafața de 2307 ha.

PRIM SECRETAR,

VICEPREȘEDINTE,

138. Vișeu de Sus, 2 iulie 1965. *Informare a primsecretarului Comitetului Raional Vișeu al PMR adresată Comitetului Regional de Partid privind desfășurarea adunărilor generale ale membrilor cooperatori pe semestrul I al anului 1965 cuprinzând și solicitările acestora referitoare la atribuirea unor procente din producția de furaje obținută, delimitări între GAC-uri, atribuire de loturi ajutătoare mai fertile, suplimentarea pășunilor alpine. Fond Comitetul Raional Vișeu al PMR., dosar 492/1965, filele 121-124*

Partidul Muncitoresc Român

Comitetul Raional Vișeu

Nr 87 din 2 iulie 1965

Către Comitetul Regional de Partid Maramureș

Baia Mare

Referitor la desfășurarea adunărilor generale pe semestrul I, 1965, în cadrul celor la cooperativa agricolă de producție, va comunica următoarele:

În vederea asigurării desfășurării în cele mai bune condițiuni a adunărilor generale ale membrilor cooperativei pe semestrul I 1965, biroul comitetului raional de partid a luat măsuri prin repartizarea membrilor comitetului raional de partid al comitetului executiv al sfatului popular raional și din permanența consiliului agricol raional care în mod concret să sprijine organizațiile de partid și consiliile de conducere pentru pregătirea în

condițiuni bune a materialelor ce urmau a fi prezentate adunărilor generale ale membrilor cooperatori. -

Pentru sprijinirea comisiilor de revizie din cooperativele agricole de producție, au fost trimiși după o prealabilă instruire lucrători contabili din întreprinderi și instituții care să ajute punerea la zi a evidențelor contabile, efectuarea lucrărilor de revizie conform HCM Nr. 326/1958.

În adunările generale au fost prezentate următoarele materiale:

- darea de seamă a consiliului de conducere
- raportul comisiei de revizie
- planul de măsuri cu privire la realizarea obiectivelor din planul anual de producție și din campania de vară.

Aceste materiale prin grija membrilor biroului comitetului raional de partid care au răspuns de unitățile agricole socialiste din raion, în prealabil au fost dezbătute și aprobate de adunările generale ale membrilor și candidaților de partid, care le-au susținut cu ocazia dezbaterilor în adunările membrilor cooperatori.

Adunările generale s-au desfășurat în perioada 10 iunie - 24 iunie și au fost terminate în toate cele 10 cooperative agricole de producție din raion.

În adunările generale au participat următorii membri ai Biroului Comitetului Raional de Partid care au condus buna desfășurarea a lucrărilor.

CAP Rozavlea.....tov. Lazea Ioan secretar.

" Șieu " Danciu Mihai, prim-secretar.

" Cuhea..... " Pop Grigore, secretar.

" Ieud..... " Vișovan Gheorghe.

" Dragomirești... " Caniucă Gheorghe vicepreședinte.

" Săliștea..... "...Gan Elisabeta, vicepreședinte

" Vișeu de Jos... " ..Pop Grigore, secretar

" Petrova..... "...Chiș Nicolae, primsecretar Com.[itetului]

raional UTM

" Leordina..... " Danciu Vasiliu, președ.[inte] cons.[iliu]

sind.[ical] raional

" Vișeu de Mijloc "....Ardelean Andrei președintele com.[ite]

ex.[ecutiv] oraș

De asemenea la aceste adunări generale au participat membri comitetului executiv raional Sasu Gheorghe, Boldor Liviu, Chiusboianu Alexandru, iar din partea consiliului agricol raional Ing. Pop Aurel, ing Horja Vasile, vicepreședinți, dr. Tecușan Cornel, Șef de secție.

La adunările generale au luat parte 1998 de membri cooperatori, din care 120 membri cooperatori au luat cuvântul la întrebări și discuții pe marginea materialelor prezentate.

Ca probleme ai principale care s-au discutat de către membri cooperatori amintim cerințele ridicate de aceștia cu privire la recoltarea fânțelor naturale. Astfel, în CAP Vișeu de Jos, Cuhea, Dragomirești și Săliștea, membrii cooperatori au ridicat problema recoltării fânțelor naturale cu retribuirea în natură de 50% din producția realizată. De asemenea în CAP Rozavlea, Șieu, Săliștea s-a solicitat recoltarea trifolienelor cu procente din producția obținută cuprinse între 10-30%. Față de aceste cerințe membri comitetului raional de partid și ai comitetului executiv al sfatului raional care au condus adunările generale, au explicat formele de retribuire recomandate

de consiliul superior al agriculturii, din rezultatele obținute până în prezent mai ales la recoltarea trifolienelor reiese că formele legate de retribuire au fost înțelese de membri cooperatori, cu excepția CAP Rozavlea care până în prezent a recoltat doar 18% din suprafața de trifoliene și unde și în prezent se solicită recoltarea culturilor de trifoliene cu 30% din producția realizată.

În cooperativele de producție Petrova, Cuhea și altele s-au ridicat de către membri cooperatori problema privind asigurarea suprafețelor de pășune pentru animalele care nu au fost trimise în golurile alpine, aceste probleme fiind rezolvate chiar în timpul adunărilor generale.

În CAP Cuhea s-a cerut din nou cu insistență clarificarea hotărâului între această unitate și CAP Dragomirești, lucrare care a fost începută și întreruptă în această primăvară din cauza neexecutării la timp a lucrărilor de întreținerea culturilor prășitoare.

Această problemă s-a clarificat, în sensul că lucrările de măsurători se vor continua după terminarea lucrărilor de prăși la porumb și cartofi.

În CAP Vișeu de Mijloc membrii cooperatori au solicitat schimbarea parcelelor pe care în prezent sînt amplasate loturile ajutoare, cerându-se amplasarea acestora pe terenuri mai fertile și în special pe șes. Considerându-se că amplasarea actuală este corespunzătoare, s-a stabilit că loturile ajutoare să rămână în continuare pe parcelele actuale.

În cooperativele agricole de producție, Săliște, Dragomirești, Ieud, Rozavlea și altele s-au ridicat nemulțumiri privind felul cum au fost asigurate pășunile din zona Suceava, reprimirea numai a unei suprafețe de 1.141 hectare, neasigurând pășuni suficiente pentru membri cooperatori și chiar pentru animalele proprietate obștească.

În unitățile agricole socialiste, Cuhea, Vișeu de Jos și altele, consiliile de conducere au fost criticate pentru faptul că nu se țin zi evidențele privind numărul de zile muncă prestate de membri cooperatori precum și cerințe privind repartizarea la zi de muncă a unor produse lactate, probleme care au fost clarificate în timpul adunărilor generale.

Menționăm că măsuri organizatorice s-au luat numai în CAP Vișeu de Jos unde președintele cooperativei de producție Tomoiagă Gheorghe Adaus, pentru anumite abateri de la disciplina financiară care este în curs de clarificare de către organele Miliției Economice, a fost schimbat cu un tovarăș corespunzător Tomoiagă Gheorghe Ilie.

Membri comitetului raional de partid, membri de partid din cooperativele agricole de producție și alți cooperatori au subliniat principalele probleme care stau în prezent în centrul preocupărilor cooperativelor agricole de producție, cum sunt terminarea urgentă a lucrărilor de întreținerea culturilor, asigurarea ratei furajere prin recoltarea la timp și în cele mai bune condițiuni și în întregime a fânețelor naturale, curățirea acestora, recoltarea trifolienelor, combaterea dăunătorilor întreținerea animalelor, realizarea producțiilor animaliere planificate, realizarea planului de venituri în care sens s-a subliniat necesitatea extinderii sectoarelor anexe.

Numeroși membri cooperatori sau angajat se lupte cu hotărâre pentru realizarea sarcinilor de plan în vederea consolidării economico-organizatorice a cooperativelor agricole de producție din raion.

Probleme deosebite privind aspecte negative la adresa unităților agricole socialiste din raion nu s-au semnalat.

Prim secretar,

M. Danciu

139. Sighet, 16 octombrie 1965. *Informare privind desfășurarea adunărilor de dări de seamă și alegeri în organizațiile de bază ale PMR din raionul Sighet, semnalând caracterul formal al acestora. Fond Comitetul Județean Maramureș al P.C.R., dosar 562/1965, filele 57-59.*

PARTIDUL COMUNIST ROMÂN
COMITETUL RAIONAL SIGHET

INFORMARE

cu privire la pregătirea și desfășurarea adunărilor de dări de seamă și alegeri în organizațiile de bază din cadrul raionului.

Urmărind respectarea cu strictețe a Instrucțiunilor C.C. al P.C.R. și a indicațiilor Comitetului regional de partid cu privire la pregătirea și desfășurarea adunărilor de alegeri a organelor conducătoare în organizațiile de bază, biroul Comitetului raional de partid acordă o atenție deosebită controlului și îndrumării permanente a organizațiilor de bază prin participarea efectivă atât la pregătirea cât și la desfășurarea adunărilor pe baza graficului.

Biroul Comitetului raional de partid în ședința sa extraordinară din 12 octombrie a.c. a analizat stadiul desfășurării adunărilor de alegeri cu care ocazie s-a apreciat că adunările care au avut loc până în prezent s-au desfășurat bine, respectându-se întocmai instrucțiunile și indicațiile date de organele superioare de partid. S-au scos în evidență și unele lipsuri în ce privește procentul de 26% la femei care au fost alese în organele de conducere ale birourilor organizațiilor de bază, este mic față de indicațiile care sunt date în această direcție. Au fost criticați unii membrii ai biroului Comitetului raional de partid pentru faptul că au participat la o singură adunare cum este de exemplu tov. Fîrte Ioan.

S-a mai constatat că unele proiecte de hotărâri sunt slab întocmite și nu au reușit să fie axate pe sarcini concrete, ci se rezumă mai mult la sarcini generale, în special la unele școli, sfaturi populare și instituții. În acest sens s-au stabilit măsuri de impulsivarea muncii de control și îndrumare din partea organului raional cât și prin aparatul de partid salariat și nesalariat.

Menționăm că în toate organizațiile de bază din școli și sfaturi populare comunale au avut loc adunările de dări seamă și alegeri.

În adunările ce au avut loc până în prezent, majoritatea comuniștilor discuțiile și-au axat pe sarcinile concrete specific locului de muncă și în lumina sarcinilor trasate de documentele Congresului al II-lea al P.C.R., făcându-se propuneri care să asigure realizarea sarcinilor de viitor.

Astfel în adunarea generală a organizației de bază din Școala Vad, tov. Țiplea Alexandru a scos în evidență activitatea organizației de bază în ce privește îndrumarea cadrelor didactice pentru lichidarea mediocrității la învățătură, iar ca urmare a acestei preocupări procentul elevilor cu note

bune a atins cifra de 89%, iar față de anii precedenți mediocritatea a scăzut mult. Elevii care au terminat clasa VIII-a au o pregătire bună.

De asemenea în cadrul procesului instructiv-educativ s-a realizat un progres față de anii precedenți, vorbitorul a propus ca în viitor comuniștii să se preocupe și mai mult de educarea elevilor în clasele de care răspund pentru ridicarea pe o treaptă și mai superioară a muncii de educare și pregătire a elevilor în spiritul dragostei față de partid, patrie și învățătură. La fel s-a mai propus ca toată energia cadrelor didactice să fie mobilizat și condusă pentru un învățământ de calitate în anul de învățământ 1965-1966.

La școala generală de 8 ani din Ocna Șugatag în adunarea generală de alegeri tov. Fornvald Victor învățător, a ridicat problema disciplinei în muncă, disciplină care încă lasă de dorit în rândul cadrelor didactice și a propus ca să fie luate măsuri împotriva acelor care nu se achită cu cinste de sarcinile trasate de partid și de organele superioare. La fel a arătat că cadrele didactice în ultimul timp nu au făcut totul în problema culturalizării maselor din comună, cât și în combaterea misticismului. A mai propus ca în viitor diriginții de clasa VIII-a să îndrume elevii la școli tehnice și profesionale. De asemenea noul organ care va fi ales să analizeze activitatea comuniștilor de felul cum se achită fiecare de sarcinile politice și profesionale în lumina hotărârilor Partidului Comunist Român, precum și întărirea organizației de partid prin primirea de noi membri de partid.

La adunarea generală de alegeri în organizația de bază a Sfatului popular Sarasău tov. Covaci în cuvântul său a arătat că pentru nerealizarea sarcinilor în ce privește înfrumusețarea comunei, încasarea impozitului care este rămas în urmă, consideră un ajutor real primit din partea membrilor de partid care l-au criticat. Se angajează în fața adunării generale că va depune tot efortul și cu ajutorul comuniștilor să realizeze și chiar să depășească planul la achiziții la diferite produse agricole.

În adunarea generală a organizației de bază de la I.F.Centrals tov. Șiman Dumitru a arătat că pe întreprindere s-au obținut rezultate frumoase în ce privește realizarea sarcinilor economice. Astfel pe perioada de 9 luni planul producției globale a fost realizat în proporție de 101,2%, iar producția marfă în proporție de 100,3%, productivitatea muncii s-a realizat în proporție de 100,8% realizând o creștere față de aceeași perioadă a anului trecut de 6,6%. De asemenea s-a realizat și depășit planul la export. Aceste realizări oglindesc activitatea comuniștilor din această întreprindere și a tuturor muncitorilor sub conducerea înțeleaptă a partidului nostru.

Tov. Zaharanschi Mihai în cuvântul său a criticat slaba preocupare a biroului organizației de bază și a conducerii administrative în ceea ce privește nerealizarea planului la prețul de cost care a fost depășit nejustificat pe cele 9 luni cu 930 mii lei. Tov. Pop Ioan a propus ca în viitor organizația de bază să analizeze activitatea membrilor de partid de felul cum își duc la îndeplinire sarcinile la locurile de muncă, astfel să contribuie din plin la realizarea sarcinilor de plan. De asemenea noul organ care va fi ales să desfășoare o activitate mai rodnică în ce privește educarea membrilor de partid în vederea respectării disciplinei de partid. Se angajează că pe viitor își va îmbunătăți activitatea.

În concluzie biroul Comitetului raional de partid asigură biroul Comitetului regional de partid că și în continuare membrii biroului raional de

partid se vor preocupa de respectarea întocmai a instrucțiunilor și indicațiilor organelor superioare de partid pentru buna desfășurare a adunărilor de alegeri, cât și îmbunătățirea conținutului acestora.

Sighet, 16 octombrie 1965.

PRIM-SECRETAR,

140. Sighet, 1965. *Informare de secretarul Comitetului raional Sighet cu „munca de lămurire” dusă urma unei scrisori adresată de un „grup de cooperatori” lui Nicolae Ceaușescu care sesiza lipsa de voință sau abuzuri în atribuirea de loturi ajutătoare pentru tineri căsătoriți și pentru construirea de locuințe. Fond Comitetul Județean Maramureș al P.C.R., dosar 562/1965, filele 220-221.*

PARTIDUL MUNCITORESC ROMÂN
COMITETUL RAIONAL DE PARTID SIGHET-

INFORMARE

Privind scrisoarea unui grup de cooperatori adresată conducerii partidului, tov. prim-secretar Ceaușescu, solicitând loturi ajutătoare pentru familiile de noi căsătoriți.

În scrisoare se mai arată problema loturilor pentru construcții de locuințe.

Arătăm că împreună cu tov. secretar Costea Cornel din partea Comitetului raional P.M.R. ca secretari și comitetului raional de partid în persoana tov. Domșa Constantin și Zagorschi Iuliu, s-a stat de vorbă cu 27 de familii din care au fost scrise pe tabelul înaintat, iar trei familii nu au semnat tabelul.

A fost informată și organizația de partid care a înțeles problemele și a luat o poziție principială, să ducă muncă de lămurire în rândul cooperatorilor pentru a înțelege greutatea acordării de loturi din terenul proprietatea obștească și așa puțin în regiunea muntoasă. Privind loturile de case, s-au făcut eforturi pentru a fi acordate celor ce lucrează în C.A.P.

Din cele 21 de familii cu care s-a stat de vorbă un grup de 11 familii au arătat că și ei au fost înscrși pe tabel din inițiativa unui număr de 4 cooperatori care au adus tabelul pentru semnat la ceilalți cooperatori.

Restul cooperatorilor cu care s-a stat de vorbă au arătat înțelegere până la primirea altor indicații dar ridică următoarele probleme și stări de lucru din cooperativă.

Există membrii c.a.p. care sunt salariați la diferite întreprinderi, numai lucrează la munci agricole și dețin loturi ajutătoare.

Există membrii care lucrează în alte sectoare cum ar fi munci de pădure și dețin loturi ajutătoare, în timp de familii de cooperatori tineri căsătoriți care lucrează nu primesc loturi ajutătoare.

Au mai ridicat existența la unii cooperatori de loturi care depășesc suprafața de 0,30 ha conform prevederilor statutare.

Problema care o ridică, referindu-se că în alte comune s-au acordat loturi, biroul raional nu a dat alte indicații în celelalte c.a.p. și suprafețele arabile și alte categorii au rămas în raionul nostru aceleași ca și anul trecut.

Privind sesizarea că unii cooperatori dețin loturi mai mari, membrii de partid au discutat în organizația de bază și s-a trasat sarcină comuniștilor membrii ai consiliului de conducere c.a.p. pentru indentificarea cazurilor, care dețin teren mai mult și să fie luat.

Mai informăm că din cei trecuți pe tabel numai unul este membru de partid și 3 candidați de partid.

Anexăm alăturat și scrisoarea adresată conducerii[i] partidului.

SECRETAR,
Ing. C. Domșa

ISBN 973-0-03925-9

<https://biblioteca-digitala.ro>